Erdélyi János: Népdalok és mondák I. kötet
Kelecsényi József: Énekvilág. Nagy Dalkönyv: Népdalok és Mondák Új-Egyetemes Gyűjteménye
A digitális változatot szerkesztette: Gönczy Monika
Közzéteszi: a Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma

Település:	Debrecen
Intézmény:	Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár
Részleg:	**DEENK** Kézirattára
Jelzet:	Ms 58/1
Szerkesztő/ (Tulajdonos/Gyűjtő):	Erdélyi János/ (Kelecsényi József)
Cím:	**1.** (Magyar Nemzeti = És Erdélyi NagyÉnekvilág 1855 Összes- Gyűjteményei) MAGYAR (NEMZETI) (ösz-) (szeti) NÉPKÖLTÉSI GYŰJTEMÉNY. (gyüjtögeté Kelecsényÿ József Családon 1846) **2.** (Nagy Dalkönyv) NÉPDALOK ÉS MONDÁK. (Új-Egyetemes Gyűjteménye. Kelecsényÿ József által 1853)
Évszám:	1846 (1855) (1846) (1853) (1866)
Kiadás:	1. Pesten Bizományban Emich Gusztávnál 1846. 2. A Kisfaludy-Társaság megbízásából szerkeszti és kiadja Erdélyi János. Pesten, Nyomatott Beimel Józsefnél 1846.

Leírás:

Népi eredetű versgyűjteményeket és feljegyzéseket tartalmazó könyveket vásárolt meg Könyvtárunk Biki Sándor nyug. tanítótól (Debr., Péterfia u. 40.). Vételár: 160 ft. A kézirattári gyarapodási napló tételszáma 7/1963. Erdélyi János: Népdalok és mondák. Pest, 1846. (250 lap). Minden nyomtatott lapja után egy kéziratos lap van befűzve. A kéziratos szövegek egy szerzőtől, Kelecsényi József gyűjtőtől származnak. A nyomtatott szöveg melletti Kelecsényitől származó bejegyzések, módosítások, szövegváltozatok ceruzával írottak. A kéziratos lapokon néhol más színű tintával beszúrások, szövegjavítások találhatók, ezek valószínűleg későbbi eredetűek. A könyv keménykötésű borítójának gerince leszakadt.

Megjegyzés:

Az alábbiakban a következő jelöléseket használjuk: a nyomtatott szöveg kezdősorait normál betűtípussal, a címeket *dőlt* betűtípussal, az összefoglaló címeket **félkövér** betűtípussal; a kéziratos szöveg kezdősorait (...) zárójelbe tett normál betűtípussal, a címeket (...) zárójelbe tett *dőlt* betűtípussal, az összefoglaló címeket (...) zárójelbe tett **félkövér** betűtípussal jelöljük;

a kéziratos szövegen belüli zárójelhasználatot *(...)* jellel jelezzük; [F] jelöli a kéziratos lap által megszakított nyomtatott szövegegység folytatását, [„F”] jelöli a nyomtatott szöveg által megszakított kéziratos szövegegység folytatását; [ ] zárójelbe kerül minden egyéb megjegyzés (így például, ha Kelecsényi jelzi a szerzőt, akit idéz, vagy akinek tulajdonítja a verset).
Megtartjuk az eredeti helyesírást, csak a névelő után, ill. az és kötőszó előtt rendszeresen használt ’ hiányjelet hagyjuk el, valamint a ſ jellel írt *s* betűt írjuk át.

Útmutató a digitális kiadvány használatához:

A kívánt szöveghez az alábbi tartalom cím- és kezdősorai mögé elhelyezett gombokra kattintva juthat el. A megfelelő oldalon piros keret jelöli az elérni kívánt részt. A keretre kattintva eltüntetheti a kijelölést. Az oldalak tetején található „VISSZA” gombra kattintva újból a tartalomhoz juthat.

Az Adobe Acrobat Reader könyvjelzőjében megtalálható a nyomtatott szöveg és a kézirat tartalomjegyzéke, valamint abc-be rendezve a címek és a kezdősorok is elérhetőek. (Amennyiben nem tudja, hogyan kell a könyvjelzőt megjeleníteni, kattintson ide!)

A kiadvány teljes nyomtatott szövegében az Adobe Acrobat Readerrel lehetősége van szövegkeresésre.

A kiadványban használt hivatkozások megfelelő működése érdekében az Adobe Acrobat Reader 9, vagy annak fejlesztett verziója ajánlott.

Tartalom:

1r	[Jelzet a kézirattár által ceruzával bejegyezve] ⦿
1v	[Üres]
2r	[Egyetemi Könyvtár Debrecen Kézirattár körpecsétje] ⦿
2v	[Címlap 1.; Beragasztott metszet, mely embléma vagy címer a következő felirattal: **Kelecsényï Jós Könyvtárából;** Kiadás 1] ⦿
3r	[Üres]
3v	[Erdélyi János portréja] ⦿
4r	[Címlap 2 ; Kiadás 2] ⦿
4v	[Egyetemi Könyvtár Debrecen Kézirattár körpecsétje Kézírásos mottó ceruzával bejegyezve:(A melly Nemzetnek Költői vannak: élete van Hamari Dan.)] ⦿
5r-8v	Előszó. ⦿
9r	(Nagy-énekes-Gyüjtemény) ⦿ **ELSŐ KÖNYV.** ⦿
9v	(A Népdalok....) [szentenciaszerű bejegyzés] ⦿
10r-10v	(Énekvilág – vagyis a Régi s Ujabbkori Magyar daloknak Nagy-Gyüjteményes Könyve. Népdalnokok választékozott Dalárdája) [Kelecsényi József kézzel írott „előszava”] ⦿
11r	**Szerelmi dalok.** ⦿ 1. Arany-ezüstért, czifra ruháért… ⦿
11r-l1v	2. Szomorú már nekem járásom, kelésem… ⦿
11v	3. Panaszimat mondani nem merem… ⦿
12r	**(Világi-Öröm Danolák és Búhangok.)** ⦿ (Danolj rózsám, a nótában…) ⦿ **(Szerelem Országából.)** ⦿ (Virágos kert ez énnekem… [idézet Kisfaludy Károlytól]) ⦿ (*Aratási dal* Nyárban esik, nyárban…) ⦿ (Annyi féle a szerelem.. [idézet Kisfaludy Sándortól]) ⦿ (Mi mi hát a szerelem… [utalás a 26. lapra] ⦿ (Alólról fúj a szél…) ⦿ (Mi haszna szeretlek…) ⦿ (Patakot ugrottam…) ⦿
12v	(**Arató dalok.** Arass rózsám, arass…) ⦿ (*Búdal* Összejártam e világot…) ⦿
13r	4. Az ur lelke legyen… ⦿ 5. Ha én páva volnék… ⦿
13 r-13v	6.Hej páva, hej páva… ⦿
13v	7. Fáj, fáj, fáj, fáj… ⦿
14r	(*Szolgadal.* Verdmeg uram azt az embert…) ⦿
14v	(*Búdal.* Én nemtudom mi a bajom…) ⦿
15r-15v	7. Fáj, fáj, fáj, fáj [F]
16r-16v	(*Bús dal.* Ne tekints olly mosolyogva) ⦿
17r	7. Fáj, fáj, fáj, fáj [F]
17r-17v	8. Édes dudu, duduskám… ⦿
18r	(*Bús dal* Ne tekints olly mosolyogva) [„F”]

18v	(*Cserebogár.*
	Cserebogár, sárga cserebogár…) ◉
19r-19v	9. Mint gerlicze madár… ◉
19v	10. Egy ártatlan nézés megszédített… ◉
	11. A merre én járok… ◉
20r-20v	(*Liba-dal, Tavasz-kor.*
	Szép allat a liba magát megmossa…) ◉
20v	(Édes kedves rózsám, gyenge ibolyám…) ◉
	(*Szabad sziv.*
	Istenem de boldog aki szabados szivvel bir…) ○
	(Magános Sóhajtás.
	Nem olly könnyen találokén…) ◉
21r	11. A merre én járok… [F]
	12. Hiven szerettem… ◉
21v	13. Jó napot, kedvesem, drága angyalom!... ◉
22r	(*Csalfa Szerelem.*
	Édes Atyám vétke nem a másé…) ◉
	(Rab madár.
	Oh én szegény kis madár mire vetemedtem…) ◉
22v	(*Vigdal.*
	Tul a hegyen Tót-országon…) ◉
	(Nincs magasabb az Egeknél…) ◉
23r	14. Köszönetem nyujtom, kedves, jó szivedért… ◉
23v	15. Minek sirsz, kedvesem, bájoló angyalkám!... ◉
24r	(*Lemondás.Gyötrödés. (Neográdidal.)*
	Csudálkozom drága kincsem dolgodon…) ◉
24v	*(Végzés*
	Te voltál szivemnek les-vetője…) ◉
	(*Két szivek elválása.*
	Mit sirsz kedvesem, legdrágább gyémántom…) ◉
25r	15. Minek sirsz, kedvesem, bájoló angyalkám!... [F]
25r-25v	16. Hol jártál violám, illyen korán?... ◉
26r	(*Két szivek elválása.*
	Mit sirsz kedvesem, legdrágább gyémántom…) [„F”]
	(Jobb a papné, mint a pap) ◉
26v	*(Izléskülönfélesége.*
	Ha szerető nélkül élnék…) ◉
	(Ennek karcsú,ennek testes…) ◉
27r	17. Vajjon, mit irjak rózsámnak… ◉
27r-27v	18. Vajjon mit irjak rózsámnak, jaj!... ◉
27v	19. Én csak szenvedek, és nem tudom mért?... ◉
28r	(*Változó sziv.*
	Szerencsétlen az ollyan sziv…) ◉
28v	(Sallangós babám ruhája…) ◉
	(Eltörött a czinedény…) ◉
29r	20. Mig élek, szép lélek, nem felejtlek… ◉
	21. Istenem, istenem!... ◉
29v	22. Hej, be szépen világit… ◉
	23. Feljött már a hajnal… ◉
30r	(Feljött már a holdvilág…) ◉
	(Csipkebokor rózsa most virágzik…) ◉
	(Három bokor sajáta…) ◉
30v	(*Népdana.*
	Hull a czitron a fárul…) ◉

	(*Elválás*
	A violát akkor szedik…) ⊙
	(Szerettelek nemtagadom…) ⊙
	(Még megérem azt az időt…) ⊙
31r	23. Feljött már a hajnal… [F]
	24. A fényes csillag is… ⊙
	25. Oh én édes rózsám, be szeretlek… ⊙
31v	26. Jutassa eszedbe ez a kis nefelejcs… ⊙
	27. Ha te tőled rózsám, meg kellene válni… ⊙
	28. Huss, huss, huss… ⊙
32r	(*Búcsúzó dal.*
	Még megérem azt az időt…) ⊙
	(Szórul szóra… [Kelecsényi József megjegyzése.]) ⊙
32v	(Megfogadtam az Egeknek…) ⊙
33r	28. Huss, huss, huss [F]
	29. Azt gondolod, édes rózsám… ⊙
33v	30. Mért nem jöttél hozzám… ⊙
34r	(Miért nemjöttél akkor…) ⊙
34r-34v	(*Szerelmi búdal.*
	Mi mi hát, mi a Szerelem…) ⊙
35r	30. Miért nem jöttél hozzám… [F]
35r-35v	31. Bucsúznak szavaim… ⊙
35v	32. Azt gondolom, eső esik… ⊙
	(*Népdal*
	Azt gondolom eső esik…) [kéziratos bejegyzés ceruzával] ⊙
36r	(*Leánykor.*
	A lány gyöngy virág szép Tavaszi ideig…) ⊙
	(*Időszakai:*
	1: az aranykor *(*kor*)* 16 évtől 21-kig…) ⊙
36v	(Zápor eső után eszterhaj megcsordúl…) ⊙
	(*Világi szép Ének*
	Szép ép kép észrevehetted…) ⊙
37r	33. Sem eső nem esik… ⊙
37r-37v	34. Zápor eső után… [Kelecsényi kézírásával kiegészítve] ⊙
37v	35. Találsz, rózsám, találsz… ⊙
38r	(Már bár pár, hivség sehol nincs…) ⊙
	(Ha én aztat tudtam vólna…) ⊙
38v	*(Nagy Hontidal. (Hitszegő.)*
	Csudálkozom drága kincsemdolgodon…) ⊙
	(Szerelem istené-hez.
	Az egész Világ kincseinél…) ⊙
39r	35. Találsz, rózsám, találsz… [F]
39r-39v	36. Hervad az a rózsa… ⊙
	(Hervad az a rózsa…) [Változat kézírással bejegyezve] ⊙
39v	37. Bolondság volt nádhoz bizni… ⊙
40r-40v	(*Akár szőke, akár barna.*
	Áztam, fáztam, faradoztam…) ⊙
40v	*(Páros csók*
	Nem vagy legény, nemvagy…) ⊙
	(Kis kutya, nagy kutya…) ⊙
41r	37. Bolondság volt nádhoz bizni… [F]
	38. Rózsa vagy, rózsa vagy… ⊙
41v	39. Hajnal, hajnal, hajnal akar lenni… ⊙
	40. Arra járnak arra… [Kézírással módosítva] ⊙

42r	(*Csárdás.*
	Nem leszek én többé legény…) ⊙
42v	(*Enyingi Népdal*
	Gyere Rózsám Enyingre…) ⊙
43r	41. Rózsám kertje alatt mentem… ⊙
43r-43v	42. Itt hagynál-e, nem szánnál-e?... ⊙
43v	43. Ha én rózsa volnék… ⊙
44r	(*Babám dala.*
	Lány. S elmész rózsám?...) ⊙
	(*Barsi Népdal.*
	Már ennekem megeset…) ⊙
	(Elmégy rózsám? elbiz én...) ⊙
	(Engedelmes, engedetlen…) ⊙
44v	(*Szomorú dal.*
	Zöld Erdőben sik mezőben…) ⊙
	(Gyerünk mennyünk szigetbe…) ⊙
45r	43. Ha én rózsa volnék… [F]
	44. Pirulj, rózsa, pirulj [(*Köznépi dal*) – kézírásos címbejegyzés] ⊙
45v	45. Megüzentem az édes anyámnak… ⊙
	46. Árva vagyok, árva lettem… ⊙
46r	(*Árva.*
	Árva vagyok, árva lettem…) ⊙
	(Meghalok én valahára…) ⊙
46v	(Haja, haja retek haja…) ⊙
	(Uti parti fecske…) ⊙
	(Csak azért szeretem a magyar menyecskét…) ⊙
47r	47. Nem átkozlak, nem szokásom… ⊙
47r-47v	48. Életemmel, halálommal… ⊙
47v	49. Ha nekem szóltál volna… ⊙
48r	(*Csalókozi Népdal.*
	A szerelem setét verem…) [Petőfi] ⊙
	(*Érsekujvári regedal.*
	Voltam én már Ujvárban..) ⊙
48v	(Magossan repül a fecske szépen szól…) ⊙
	(Magosan repül a daru szépen szóll…) [Változat] ⊙
	(*Lassú magyar.*
	Végig mentem az Ormosdi temetőn…) ⊙
	(Friss:
	Uczu pina veszedelem…) ⊙
	(Uczu bizony uczu már…) ⊙
49r	49. Ha nekem szóltál volna… [F]
	50. Elment az én babám, itt hagyott engemet… ⊙
49r-49v	51. Bucsúzni akarok, drága kincsem, tőled… ⊙
49v	52. Pest mellett van egy kertecske, kuk!... ⊙
50r	(*Deák dal.*
	Pesten jártam iskolában…) ⊙
	(Kukorica szára…) ⊙
50v	(*Búdal.*
	Búval derűl én reggelem…) ⊙
	(*Szomorú dal.*
	Ne szomorkodj légy vig…) ⊙
51r	53. Voltam én már gazdag is… ⊙
	54. Menyasszony, menyasszony!... ⊙
51r-51v	55. Szegény vagyok én… ⊙
51v	56. Hol voltál te, kis nyulacska?... ⊙
	57. Szerettelek, nem tagadom… ⊙

52r (*Világi Ének.*
Szerettelek nemtagadom…) ⊙
52v (Kérlek rózsám tekints rám kegyesen…) ⊙
(Szemöldököd barna szivárványa…) ⊙
53r 57. Szerettelek, nem tagadom… [F]
53r-53v 58. Beteg az én rózsám… ⊙
53v 59. Az én galambomnak dombon van a háza… ⊙
60. Felmenék egy hegyre… ⊙
54r (Megérem még azt az időt…) ⊙
(Most jöttem Aradrul nem tudok magyarúl…) ⊙
54v (Haragszik rám az én kedves Bariskám…) ⊙
(Megcsipet a bögő…) ⊙
55r 60. Felmennék egy hegyre… [F]
61. Azt a leányt szeretem én… ⊙
55r-55v 62. Jaj be szegény legény vagyok… ⊙
55v 63. Ugy megvagyok határozva… ⊙
64. Már megmondtam rózsám… ⊙
56r (*Verbung.*
Haromágu rozmaring szált ültettem…) ⊙
(Elmentem, én a korcsmába tanczolgatni…) ⊙
(Kis kutya, nagy kutya…) ⊙
56v (Kis kertembe három dinnye de sárga…) ⊙
(Sárga dinnye, veres dinnye repedj meg…) ⊙
(Hárompiros kendőt veszek…) ⊙
(Még én élek fejér trucczot hordok…) ⊙
57r 64. Már megmondtam rózsám… [F]
65. Angyalom, édesem… ⊙
57r-57v 66. Szomorú az idő… ⊙
57v 67. Bezzeg van Pest vármegyében… ⊙
58r (A szivedbe három szó…) ⊙
(*Szép leány. (1820.)*
Bezeg van Bars vármegyében…) ⊙
58v (A Kiliti falu végen…) ⊙
(Baracskai falu végen…) ⊙
59r 67. Bezzeg van Pest vármegyében… [F]
68. Az éjjel álmomban… ⊙
59r-59v 69. Bárcsak hamar szüret lenne… ⊙
(Bárcsak hamar szüret lenne…) [Kézírásos változatbejegyzés] ⊙
59v 70. Ha tudtad rózsám, hogy enyém vagy… ⊙
71. Felszállott a páva… ⊙
60r-60v (*MegNyugtatás.*
Ne szomorkodj, légy vig…) ⊙
60v (*Nográdi dal.*
Szeretem én magát nagyon…) ⊙
61r 71. Felszállott a páva… [F]
72. Szeretem én magát nagyon… ⊙
73. Ajakid, rózsám, mézesek… [Módosítva ceruzával] ⊙
61v 74. A kállai utcza ki van festve… ⊙
75. Meg kell a buzának érni… ⊙
62r (*Nográdi dal.*
Szeretem én magát nagyon) [„F”]
(Vagyigyis:
Alabastrom fehér képét…) ⊙
62v (Ne menj rózsám a tarlóra…) ⊙

	(*Friss*
	Szeretnék szántani, hat ökröt hajtani…) ⊙
	(Ez a szemem, ez a jobbik…) ⊙
63r	75. Meg kell a buzának érni… [F]
	76.Van szeretőm, kettő, három… ⊙
	77. Csillagos az ég, csillagos… ⊙
63r-63v	78. Most jó szeretőt tartani… ⊙
63v	79. Mondtam anyám, házasits meg… ⊙
	80. Édes anyám! meghalok… ⊙
64r	(*Régi Fris magyar.*
	Jeszenay Nánika…) ⊙
64r-64v	(*Vig magyar.*
	Vörös bársony süvegem…) ⊙
	(Jegyzet.) [Kelecsényi megjegyzése] ⊙
65r	80. Édes anyám! meghalok… [F]
65r-65v	81. Édes anyám, meghalok… ⊙
65v	82. Sáros ez az utcza… ⊙
	83. Akkor veszlek el, galambom… ⊙
66r	(*Öszi népdal*
	Hull immár a fa levele…) ⊙
	(Galamb képben hozzám simult…) ⊙
	(*Nyitrai*
	Szállok a Nyitra partján…) ⊙
	(Kiöntött a Duna vize messzire…) ⊙
66v	(Jaj Istenem de nagy baj…) ⊙
	(*Barna Pista.*
	Izent nékem a gavallér…) ⊙
67r	83. Akkor veszlek el galambom… [F]
	84. Nincsen annak semmi baja… ⊙
67r-67	85. Izent nékem a gavallér… ⊙
67v	86. Én istenem be szép élet… ⊙
68r	(*Barna Pista.*
	Izent nékem tánczos-mester) [„F”]
	(*Újfalusi.*
	Torna vármegyében születtem, születtem) ⊙
68v	(Nincsen kedvem elvitte a gólya) ⊙
	(Zavaros a Tisza azért habosodik…) ⊙
	(Szerettem én szépet…) ⊙
69r	86. Én istenem be szép élet… [F]
	87. Nincsen kedvem, nincsen… ⊙
69v	88. Megvettem a szeretőmet… ⊙
	89. El kell mennem már Családrul… [Ez a dal ceruzával kiegészítve.] ⊙
70r	(*Népdal.*
	Haj ne menj el, ne menj el…) ⊙
	(*Madár pósta.*
	Szállj le, madár, ha lehet…) ⊙
70v	(Aranyosi nádas berek…) ⊙
	(Fejik a fekete kecskét…) ⊙
	(Ucczu bizony megéret a lencse…) ⊙
	(Nem paripa ki nem deres…) ⊙
	(A Gesztei lányok…) ⊙
71r	90. Ha fölvetem paplanos ágyamat… ⊙
71 r-71v	91. Fejik a fekete kecskét… ⊙
71v	92. Jaj be sáros ez az út… ⊙
	93. Édes falum határa!... ⊙

72r (*Bús dal.*
Harangoznak Ujvarban, Ujvárban…) ⊙
(Nincsen nekem szeretőm…) ⊙
(Baracska Nagyváros…) ⊙
72v (Az ujvari töltésen, töltésen…) ⊙
(Esik a hó a harasztra csillagom…) ⊙
(Szakács asszony tehenet fej…) ⊙
(Ne egy marok gesztenyét…) ⊙
73r 93. Édes falum határa!... [F]
94. Hajtsd ki babám, az ökröket… ⊙
73v 95. Nyitra partján nevelkedik tulipán… [Ceruzával módosítva.] ⊙
96. Bodrog partján nevelkedett tulipán… ⊙
74r (*Átok.*
Elmentem én zöld erdőbe setálni…) ⊙
(Túl a Tiszán fekszik egy lány meghalva…) ⊙
74v (Elhagynálak én Tégedet csillagom…) ⊙
(Ollyan az én rózsám a legények között…) ⊙
75r 96. Bodrog partján nevelkedett tulipán… [F]
97. Nem anyától lettél… ⊙
75v 98. Sokszor vagyok nálad nélkül… ⊙
99. Addig élem világomat… [Ceruzával módosítva.] ⊙
100. Hervad a cziprusfa… ⊙
76r (Szépen szóll a fülemile a réten…) ⊙
(Széles a duna viz keskeny palló rajta…) ⊙
76v (Mariskám, Mariskám eszem a szemedet…) ⊙
(Túl a Tiszán nem messze van Beregszáz) ⊙
(*Erdélyiessen:*
Erdélyben van egy szép város Beregszász…) ⊙
77r 100. Hervad a cziprusfa… [F]
101. Mariskám, Mariskám… ⊙
77r-77v 102. Melleden termett egy rózsa… ⊙
77v 103. Gyere babám, a kert mellé… ⊙
104. Beteg se voltam én… ⊙
78r (Egy kis leány a kertbe tébolygot…) ⊙
(*Ugyan az más képis:*
Egy kis leány bokrétát kötözöt…) ⊙
(Kis kertembe retket vetek…) ⊙
(Haragszanak rám a lányok…) ⊙
78v (*Kis lány dala.*
Kis lány vagyok én…) ⊙
(Kis lány voltam, férjhez mentem…) ⊙
(O be édes, o be jó…) ⊙
(Nem fekszem én kend mellé…) ⊙
(*Nóta:*
Nem messze van ide Pest…) ⊙
(Kis kertembe liliomfa…) ⊙
79r 104. Beteg se voltam én… [F]
105. Kicsin vagyok én… ⊙
106. Ha meguntad, rózsám… ⊙
79v 107. Lám megmondtam, bús gilicze… ⊙
108. Ángyom, ángyom, édes ángyom… ⊙
109. Tudod, rózsám, mit fogadtál… ⊙
80r (*Vigasztaló dal.*
Ne gondold hogy elpártoltam…) ⊙

(*Szalai Dal.*
Kinek van, kinek van tarka keszkenője…) ⊙
80v (*Szomorúdal.*
Hold melly szépen világítszle…) ⊙
81r 110. Pista szivem, be alhatnám!... [Kelecsényi kézírásos bejegyzése] ⊙
81r-81v 111. Menj szeretőm ablakára… ⊙
81v 112. Bánod gazda, bánod… ⊙
113. Bús az idő, bús vagyok én magam is… ⊙
82r (Bús az idő, bús vagyok én magamis…) ⊙
(Az én szivem tárva, nyitva…) ⊙
82v (Pej paripám hánnya fejét kényessen…) ⊙
(Ritka búza, ritka vetés, ritka rozs…) ⊙
(Gerencséri menyecske, mi van a kötényedbe…) ⊙
83r 113. Bús az idő, bús vagyok én magam is… [F]
114. Tisza mellett van egy város, Berekszáz… ⊙
83v 115. Szomorú hírt hoztak nekem az estve… ⊙
116. Rózsa, rózsa, piros rózsa… ⊙
117. Nincsen kedvem, nincsen, mert nincsen… ⊙
84r (*Barsi Népdal.*
Azt gondolod draga kincsem…) ⊙
(Esik eső Csányba…) ⊙
(*Nyitrai Köténydal.*
Boczi, boczi tarka…) ⊙
84v (Elvágtam az ujjam jaj de faj…) ⊙
(Ej Buda Buda, Fehérvár…) ⊙
(Tiszta lisztböl süll a kalács…) ⊙
85r 117. Nincsen kedvem, nincsen, mert nincsen… [F]
118. Nem vagyok én oka semminek… ⊙
85v 119. Az én szeretőmnek dombon van a háza… ⊙
120. Ne ugorj ott, a hol árok nincsen… ⊙
121. Ha nem voltál jó szerető… ⊙
86r (*Halászdal.*
Ne ugorj ott, ahol árok nincsen…) ⊙
86r-86v (Elkell nekem NagyVáradra menni…) ⊙
86v (Be van az én szüröm újja kötve…) ⊙
(*Bucsú-dal.*
Kidölt a fa mandulástól…) ⊙
87r 121. Ha nem voltál jó szerető… [F]
122. Káka tövin költ a rucza… ⊙
87v 123. Minden falu édes hazám… ⊙
[Kézírásos bejegyzés] ⊙
124. Elmentem én a szőlőbe… ⊙
88r (Minden falu az én hazám…) ⊙
(Elmehetsz már hazunk előtt…) ⊙
(Nem bánom én magamis…) ⊙
88v (*Barsi kortesdal.*
Gyerbe rózsám gyerebe…) ⊙
(*Somogyi Népdal.*
Elhajtottam én a libákat…) ⊙
89r 125. Erre gyere rózsám, nincsen sár… ⊙
126. Megkötöm lovamat… ⊙
89v 127. Én fehér kezkenőt veszek… ⊙
128. Biharban, Borsodban… ⊙
90r (Kerek az én kalapom…) ⊙
(A faluba azt beszélik…) ⊙

90v (*Bús dal.*
Kinek nincsen szeretője…) ⊙
91r 128. Biharban, Borsodban… [F]
129. Jaj be szennyes a kendője… ⊙
91v 130. Nincs szebb virág a rózsánál… ⊙
131. A kinek nincs szeretője… ⊙
92r (Nincs szebb virág a szegfűnél…) ⊙
92v *(Aratasi dal.*
Arass rózsám arass…) ⊙
(Árva vagyok, árva…) ⊙
(Én vagyok a Ferkó…) ⊙
93r 131. A kinek nincs szeretője… [F]
132. Árva vagyok árva… ⊙
93r-93v 133. Szőlőtőke, venyige… ⊙
93v 134. Édes kedves galambocskám, kis Zsuzsánnám!... ⊙
135. Itt hagynám én ezt a Múzslát, ha lehetne… ⊙
94r (Barcsak engem valaki…) ⊙
(Édes kedves galambom…) ⊙
(Nem vagyok én Bajai…) ⊙
94v (*Átkos Áldás.*
Boldog azazember tellyes életében…) ⊙
(*Végzelem.*
Te voltál szivemnek lesvetője…) ⊙
95r 135. Itt hagynám én ezt a Múzslát, ha lehetne… [F]
136. Felfogadtam az egekre… ⊙
95r-95v 137. A kend édes anyja megátkozott engem… ⊙
95v 138. Hej, huj, bazsalik, dupla szegfű… ⊙
139. Menj el édes fecském, violám köszöntsed… ⊙
96r (Megdöglött a biró lova haja ha…) ⊙
(Elment a kis leány battyával szántani…) ⊙
(Fejik a fekete kecskét…) ⊙
96v (*Barsi dal.*
Megmetsztem az ujam, jaj be faj…) ⊙
(Későn este nejárj hozzám…) ⊙
97r 139. Menj el édes fecském, violám köszöntsed… [F]
140. Szakajtottam rózsát, fehéret… ⊙
[Kiegészítve ceruzás bejegyzéssel] ⊙
97v 141. Kérik a szűrömet bundáért… ⊙
142. Meghalok Csurgóért, de nem a váráért… ⊙
143. Mig a világ világ lesz… ⊙
98r (*Barsi Népdal.*
Nincsen feleségem de majd lesz…) ⊙
98v (Akár ollyan szennyes szőke…) ⊙
(Rozmaring, cziprusfa nemárt neked a dér…) ⊙
99r 144. Halok halálomért… [+ kézírásos bejegyzés] ⊙
145. Meghalok, meghalok… ⊙
99v 146. Árva az a leány… ⊙
147. A szerelmes gyászban járjon… ⊙
100r (Ne szeress, neszeress…) ⊙
(Istenem, Teremtőm…) ⊙
100v (Nem jöttem én gyalog ide, hejehaj!...) ⊙
(Kutya, kutya csúnya gubás kutya…) ⊙
101 r 148. Végig mentem udvarodon… ⊙
101r-101v 149. Nem jöttem volna én ide… ⊙
101v 150. Álom, álom, édes álom… ⊙

102r (Végig mentem egy Asszonynak az udvarán…) ⊙
102v (Kis gerezd és szölő level…) ⊙
(Jaj be sokat harangoznak…) ⊙
(Ég a gunyhó roprog a nád…) ⊙
103r 150. Álom, álom, édes álom… [F]
151. Álom, álom, édes álom… ⊙
103r-103v 152. Kék eres a szőlőlevel… ⊙
103v 153. Fáj a szivem, megvallom… ⊙
104r (Pejparipám szerszám rajta…) ⊙
(Hol lakol te kislány? Patakon…) ⊙
104v (*Kis lány dala.*
Magas a partja, fris a viz benne…) ⊙
(*Csókdal.*
Tiszán innen dörög az ég…) ⊙
105r 153. Fáj a szivem, megvallom… [F]
154. Nem messze van Budapest… ⊙
105v 155. Az én babám tornyos nyoszolyája… ⊙
156. Jaj de beteg vagyok szörnyen, szörnyen… ⊙
106r-106v (*Kötekedés.*
Tovább nem türhetem…) ⊙
106v (*Más*
Életemmel halálommal…) ⊙
(Jaj be sokat harangoznak…) ⊙
107r 157. Hej csillagom teremtette… ⊙
158. Megváltam én szeretőmtől… [ceruzával módosítva] ⊙
107v 159. Szerettelek, nem kellesz már… ⊙
160. Kerek az én subám alja, de drága… ⊙
[Egyetemi Könyvtár Debrecen Kézirattár körpecsétje] ⊙
108r (*Szabadon.*
Szabad péntek szabad szombat…) ⊙
108v (*Köznépi dal.*
Szabad péntek, szabad szombat…) ⊙
(Baracskai leányoknak…) ⊙
109r 161. Szabad péntek, szabad szombat… ⊙
162. Három huszas, látod-e?... ⊙
109v 163. Eszem adta, barna szűz! [ceruzával módosítva] ⊙
164. Komáromtól zörög az ég… ⊙
165. Most két hete vagy három… ⊙
110r (Nem messze van ide Szecse…) ⊙
(Nem megyek én messzire…) ⊙
110r-110v (Három alma meg egy fél…) ⊙
110v (Istenem Országom, régi szabadságom…) ⊙
111r 165. Most két hete vagy három… [F]
166. Az ég alatt, a föld szinén… ⊙
111v 167. Kisérj ki rózsám, siromig… ⊙
(*Nép-dalola.*
Bocskort veszek abbajárok…) ⊙
112r (*Gyászdal.*
Ha megy a temető kertbe…) ⊙
(Vége Végh Andrásnak…) ⊙
112v (Most jöttem én Szilágyból…) ⊙
113r **MÁSODIK KÖNYV** ⊙
113v **(Lakodalmi-Énekek**
Rosz bor, rosz egésség…) ⊙
(Élemítő tavasz…) ⊙

(Haj nékem édes Anyám…) ⊙
114r **(Társas élet dalai.)** ⊙
(Ha szebb örömre találsz…) [mottó Kisfaludy Károlytól] ⊙
(Ifjú legény lévén sokat gondolkodom…) ⊙
114v (*Tusakodás.*
Meguntam megvallom nőtelenűl élni…) ⊙
115r **Lakodalmi, ünnepélyi versezetek.** ⊙
115r-l 15v 168. *Házasok éneke*
Sokszor kértem én az Istent, nagy szivem szerint… ⊙
116r (Ma Mennyasszony…) ⊙
(Lakodalmi dalok.
Menynyasszony, völegény…) ⊙
(A kis liba nem mindég kis liba…) ⊙
116v (Feleségem nagyon jó…) ⊙
(Csak azt tartom jó Asszonynak…) ⊙
(A dió törve jó…) ⊙
(*Elég népszerű kívánságok*
Szép és jó feleség birhassa szivemet…) ⊙
117r 168. *Házasok éneke.*
Sokszor kértem én az Istent, nagy szivem szerint… [F]
117r-l17v 169. Farsangban kell vigadni… *[(Bordal)* - ceruzával címezve] ⊙
118r (A kis liba nem mindég kis liba…) ⊙
(Akkor szép az erdő, mikor zöld…) ⊙
(*Czigányoké:*
Hej kisasszony kisasszony…) ⊙
118v (*Siralom Vigalom.*
Megholt Feleségem / Satistar tardequidem) ⊙
(*Magyar Nóta.*
Mikor énkis gyerek voltam / (Quando ego puer fui) ⊙
119r 169. Farsangban kell vigadni… [F]
119r-l19v 170. Jó napot, vitézek! ide hallgassatok… ⊙
120r (*Palocz nóta.*
Összekötöm kötelemet két ágra…) ⊙
(Feleségem nagyon jó…) ⊙
(A Kolonyi legények…) ⊙
(Későn este nejárj hozzám…) ⊙
(Mikor fogok házasodni…) ⊙
120v (Soha se láttalak, nemis ismertelek…) ⊙
(Haj dinomnak, haj danomnak…) ⊙
(Rozmaringnak kétszinű virága…) ⊙
(*Duda szó mellett:*
Az a Matyi, aza Matyi…) ⊙
121r 170. Jó napot vitézek! ide hallgassatok… [F]
171. Vőfélköszöntések ⊙
A.
Kopogtató.
Vagyon-e háznak násznagya, gazdája… ⊙
121r-121v 172. *Első vőfél*
Becsületre méltó jeles gyülekezet… ⊙
122r-122v (*Asztali Éneklés.*
Pater Mattyasóvszky Kristóf Kis Ferencz / Gá sem Pater Minorita…) ⊙
123r *Második vőfél.*
Állj félre barátom! én is hadd beszélek… ⊙
123r-123v *Elsővőfél.*
Látom a garadra ugyan felöntöttél… ⊙
123v 173. Szerencsés jó estvét adjon az ur isten ⊙

124r-124v *(Asztali Éneklés.*
Pater Mattyasóvszky Kristóf Kis Ferencz / Gá sem Pater Minorita…) [„F”]
125r-125v 173. Szerencsés jó estvét adjon az ur isten… [F]
126r-126v *(Asztali Éneklés.*
Pater Mattyasóvszky Kristóf Kis Ferencz / Gá sem Pater Minorita…) [„F”]
127r-127v 173. Szerencsés jó estvét adjon az ur isten… [F]
127v 174. Szerencsés jó estét adjon az ur isten… ⊙
128r *(Asztali Éneklés.*
Pater Mattyasóvszky Kristóf Kis Ferencz / Gá sem Pater Minorita…) [„F”]
(Jegyzet.) [Kelecsényi megjegyzése] ⊙
128v (*Tréfarejtvény. (Aenigma)*
Egy nagy csuda vagyon az egész Világon…) ⊙
129r-129v 174. Szerencsés jó estét adjon az ur isten… [F]
130r (*Tréfarejtvény. (Aenigma)*
Egy nagy csuda vagyon az egész Világon…) [„F”]
130r-130v (*Griphus.*
A kerek föld népe szomjazza véremet…) ⊙
130v (A világ gömbölyét körül kerekítem…) ⊙
131r-131v 174. Szerencsés jó estét adjon az ur isten… [F]
131v 175. Jó estvét, uraim, ide hallgassatok… ⊙
132r (*Vőfélségi versek.*
Szerencsés jó estvét mind kigyelmeteknek!...) ⊙
(*Népdal.*
Az a kis lány férjhez akar menni…) ⊙
132v **(Lakodalmasak.)** ⊙
(Ma menyasszony, holnap asszony…) ⊙
(Mikor én nötelen voltam…) ⊙
(Már mi nálunk így köszöntnek hajaha…) ⊙
(Jerr ölembe kis babám…) ⊙
133r-133v 175. Jóestvét, uraim, ide hallgassatok… [F]
134r **(Táncz versek.)** ⊙
(Húzdki cigány, hegedűs…) ⊙
(Ne félj babám hejehó!) ⊙
(A Kisasszony papucsot varatot…) ⊙
(Lideczi asszonynak…) ⊙
(Húzd rá czigány disznót adok…) ⊙
134v (Ki nemkap a hazasságon…) ⊙
135r 175. Jóestvét, uraim, ide hallgassatok… [F]
Mikor az ételt hordják.
Itt van hát az első tál étel, behoztam… ⊙
135v *Mikor a metéltet viszik.*
Hogy a mi vendégink éhen ne legyenek… ⊙
A káposztárul.
Itt van, jó uraim, az áldott káposzta… ⊙
Riskásárul.
Felhoztam a kakast egész taréjáva…l ⊙
Tormásrul.
A leves elfogyott, most hozzuk a tormást… ⊙
A rozmaringosrul.
Rozmaringos neve ezen eledelnek… ⊙
136r (***Vitézség-könyve***) ⊙
(*Jeligék:*) ⊙
(*Argonautak dala (Bécsben)*
Megdőlt a cselszövényes…) ⊙

(*Szabadság dal*
Hozzád fohászkodom hatalmas Alkotó…)
136v (*B. Wesselényi Miklós hattyudala.*
Multadban nincs öröm…)
137r *Süteményről.*
Süteményt is hoztam, de nem csak egyfélét…
137r-137v *A szakácsnéról.*
Halljunk szót, uraim! szomorú hír vagyon…
137v *Muzsikásokról.*
Uj hír a faluban, érdemes uraim!...
138r-138v (*Néphez.*
Dicsőséges nagy urak hát hogy vagytok…) [Petőfi]
[Kelecsényi lábjegyzete a költeményhez]
138v (*Népdal*
Kalapomon Nemzeti Szin rózsa…) [Arany János után]
[Kelecsényi lábjegyzete a költeményhez]
139r *Muzsikásokról*
Uj hír a faluban, érdemes uraim! [F]
139r-139v *Menyasszony búcsúztatása*
Vajda! hegedünek álljon meg zengése
139v 176. **B.**
Becsületes, méltó lakodalmi sereg!...
140r-140v (*Hős dal. (Vitézlő Kelecsényi Pálról.)*
Messze földön hire…)
141r-141v 176. Becsületes, méltó lakodalmi sereg… [F]
142r-142v (*Hős dal. (Vitézlő Kelecsényi Pálról.)*
Messze földön hire…) [„F”]
143r 176. Becsületes, méltó lakodalmi sereg… [F]
Étkek köszöntése.
Érdemes uraink! tisztes felekezet!...
143v *Leveshez.*
Ez a metélt tészta, tyúkhúsnak levével…
Tehénhushoz.
A leves, hús nélkül, igen híg eledel…
Tormához.
Ime, vitéz Torma úr is megérkezett…
144r (*Hős dal. (Vitézlő Kelecsényi Pálról.)*
Messze földön hire…) [„F”]
(*Jegyzet.*) [Kelecsényi megjegyzése a dalhoz]
144v **(Jeremiadok.**
Honunk legkeservesebb dala.
Vólt Nemzetünk, vólt imádott hős hazánk…)
145r *Káposzta.*
Itt a jó tál étel, az áldott káposzta…
Édes becsinált.
Sűrű étel után a híg következik…
Savanyú becsinált
Lud, tyúk, kacsa, mindenféle aprólékok…
145v *Kása.*
Kedves násznagy uram, szomorú hír vagyon…
Rétes.
Ez a ritka állat! van csiga formája…
Sültek.
Malacz.
Tisztelettel ékes, s vidám jó vendégim!...

146r (*Honunk legkeservesebb dala*
Vólt Nemzetünk, vólt imádott hős hazánk…) [„F”]
(*Ima.*
Egek ura hald meg forró imánkat…) ⊙
146r- 146v *(Átok*
Görgeinek hívják a silány gazembert…) [Vörösmarty] ⊙
146v (*Komáromi-emlék.*
Ős Apáim szép hazája…) ⊙
147r *Sültek*
Malacz.
Tisztelettel ékes, s vidám jó vendégeim… [F]
Egyéb sült.
A berekesztője itt az ételeknek… ⊙
147v *Koszorúslányokhoz.*
A koszorúlányok mély tiszteletökre… ⊙
A leányokhoz.
A növendék szüzek, kívánom éljenek… ⊙
Vendégekhez.
Im most vendégekhez illik szólásomat ⊙
148r (***Sirdalok.*** ⊙
Tűzéri temetés.
Mi pirosodik ott a sikon távol…) ⊙
(*Sirlatogató*
A Sallai csatamezőn…) ⊙
148v (*A magyar menekültek Gyászdala. (Viddinben 1849.)*
Búsul a magyar hona allapotján…) ⊙
(*Háromszin*
A bokrétát mellyet nékem adtál…) ⊙
149r *Vendégekhez.*
Im most vendégekhez illik szólásomat… [F]
Szakácsnékhoz.
A szakácsnéink is sokáig éljenek… ⊙
Muzsikásokhoz.
Muzsikusaink is jó kedvűk legyenek… ⊙
149r-149v *Intés a társaihoz.*
Legénytársaim! kik e helyre gyültetek… ⊙
150r (*Szegeny-honved.*
Gyász szinek.
A toronyban sárgafekete rongy lóg…) ⊙
150v *(Honvágy.*
Mi füstölög ott a sikon távolba…) ⊙
(Ujonczi Népdal 1850.
Jaj de szépen ragyognak a csillagok) ⊙
151r *Intés a társaihoz.*
Legénytársaim! kik e helyre gyültetek… [F]
151r-151v 177. *Bálba köszöntő vers.*
Édes jó barátaim! im minket az isten… ⊙
151v 178. *A czéhtől atyamestert kérő vers.*
Érdemes, nemes czéh! im tiszteletünket… ⊙
152r **(Rigmusok. Tánczversek. Csárdások. Daridók)** ⊙
(Édes kicsi kerekem…) ⊙
(Hajarics, kikirics…) ⊙
(Rezes bicsak, rezes hám…) ⊙
(Hasadás, repedés…) ⊙
(Szakadozzon el a húrod…) ⊙

(Az a csik zsiros volt…) ⊙
(Eb fél,kutyafél…) ⊙
(A barátok, a barátok…) ⊙
152v (*Tánczoljatok...*
Tánczoljatok leányok tánczoljatok…) ⊙
153r *Atyamestert megköszöntő vers.*
Már becsületes czéh, egész becsülettel… ⊙
153r-153v *Ládát kikérő vers az atyamestertől.*
Atyamester urnak érdemes házához… ⊙
153v 197. [Elírt! 179.] *Konyhamester tusai.*
Konyhamesterséget én mostan viselem… ⊙
Királyra.
Felséges királyunk, kivánom, hogy éljen… ⊙
154r (A virágnak megtiltani nemlehet…) [Petőfi-változat] ⊙
(Jobb Mátyás napután bizni jéghez…) ⊙
154v (A Pávahoz
A Páva, a páva…) ⊙
(Szomorú a magyar nóta…) ⊙
155r *Királyra.*
Felséges királyunk, kívánom, hogy éljen… [F]
Vármegyére.
Ezen vármegyének tisztei éljenek… ⊙
Városra.
Nemes városunknak első főbírája… ⊙
Czéhmesterre.
Czéhmester urunknak mély tiszteletére ⊙
155r-155v *Atyamesterre.*
Atyamester urat az isten éltesse… ⊙
155v *Bejárókra.*
Bejáró uraknak kivánom számukra… ⊙
(Kinalasimondatok) [Ceruzávalbejegyezve.] ⊙
156r (Aki megfoghatja, fogja meg! Ne szeress!...) ⊙
[Palingenius idézetek latinul] ⊙
156v **(Násznagy-dalok**
Sárga csikó csengő rajta…) ⊙
(Búval élem búval…) ⊙
(Addig élemvilágomat…) ⊙
(Álom, álom édes álom…) ⊙
157r **HARMADIK KÖNYV** ⊙
157v [Üres]
158r-l58v **(Bor és Szerelem)** ⊙
(*Országos poharazó dall.*
Vigan élem világom…) ⊙
158v (Jókat iszom, vigan élek…) ⊙
159r-159v **Bordalok.** [ceruzás bejegyzés] ⊙
180. A, a, a… ⊙
159v 181. Vigan barátim! kaczagjuk ki a gondot… ⊙
160r (Jókat iszom, vigan élek…) [„F”] [Csokonai Vitéz Mihály]
160r-160v (*Magyar Nóta (régi)*
Piros bársony süvegem…) ⊙
161r 181. Vigan barátim! kacagjuk ki a gondot… [F]
161r-161v 182. Az igaz Messiás már eljött… ⊙
162r (*Magyar Nóta (régi)*
Piros bársony süvegem…)[„F”]
(*Restauratio.*
Hej huj Magyar ember…) ⊙

(*Tánczdana:*
Hej kicsiny nekem ez a ház, ez a haz…) ⊙
162v (*Magyar Tánczdana.*
Én vagyok a magyar gyerek…) ⊙
163r 183. Nincsen e világon ennél szebb szó… ⊙
163r-163v 184. *Pinczeszeri dal sz. Mártonnap-tájban*
Megsavanyult már az uj bor… ⊙
164r (*Magyar táncz.*
Azt mondják, hogy nem illik...) ⊙
164v (*Tiszaháti tánczdal.*
Ha betüröm kalapom tetejét…) ⊙
(Uj a csizmám most vették…) ⊙
(Tul a Dunán, nem messze…) ⊙
(Jard meg borzas neked illik…) ⊙
(Fáj a kutyának a lába…) ⊙
165r 184. *Pinczeszeri dal sz. Mártonnap-tájban*
Megsavanyult már az uj bor… [F]
165r-165v 185. Nosza, felejtsük el bajunkat… ⊙
165v 186. Igyál Petro, fizess! nem jó… ⊙
166r *(Bordal.*
Hajtogassuk a kancsókat…) ⊙
(Jaj de messze elviszik…) ⊙
166v (Nyisd ki rozsám az ajtót…) ⊙
(Petro Petro a viz nem jó…) ⊙
167r 186. Igyál Petro, fizess! nem jó… [F]
187. Vasárnap bort iszom… ⊙
167r-167v 188. Istenadta vize!... ⊙
167v 189. A viz máskép jó lenne… ⊙
168r-168v (*Mennyegzői bordal.*
Az igaz Messiás már eljött…) ⊙
168v (*Bordana.*
De már nem tudom mit csináljak [Petőfi] ⊙
169r 189. A viz máskép jó lenne… [F]
169r-169v 190. Nosza örüljünk… ⊙
169v 191. E szép szóra: jurátus, jurátus… *[Jurátus bordal* ceruzával címezve) ⊙
170r-170v (*Bordal.*
E szép szóra: jurátus, jurátus…) ⊙
170v (Elkopom én mint a kaszafény…) ⊙
(De die in diem…) ⊙
171r 192. Tudja Bácska, mi a tus… ⊙
171r-171v 193. Én nekem egy szép gondolat jutott az eszembe… ⊙
171v 194. Nyolczan vannak a mi ludaink… ⊙
172r-172v (*Bordal.*
Bort ide bort, kedves rózsám, hajaha…) ⊙
173r 195. Bort iszom, bort, bort!... ⊙
173r-173v 196. Dinom, dánom, sógor!... ⊙
173v 197. Megiszom én a jó bort csutora nélkül is… ⊙
198. Jó bor terem Esztergamban… ⊙
174r (*Tisztválasztási-dal.*
Egy napja van az Isten szép egének…) ⊙
174v (*Bordal.*
Bort ittam én boros vagyok… ⊙
(Ó Pityókos Jankó, Jankó, Jankó…) ⊙
175r 198. Jó bor terem Esztergamban… [F]

199. Encze, Bencze, kis medencze… ⊙
175r-175v 200. Töltsd meg frater, poharamat… ⊙
175v 201. Sok ifju hullott a porba… ⊙
202. Jó borunk van; ihatunk… ⊙
176r (*Petőfi bordala.*
Fiuk az Isten áldjon meg…) ⊙
(*Korso-dal.*
Van e a korsoban mindég innám ha vólna…) ⊙
176v (*Boros dala.*
Bort ittam én, boros vagyok…) ⊙
(Gyerebe rózsám, gyere be…) ⊙
177r 203. A kinek most kedve nincs… ⊙
177r-177v 204. Bort iszom én, nem vizet… [Kelecsényi kézírásos variációja] ⊙
177v (A víz máskint jó lennne…) [Kelecsényi kézírásos változata] ⊙
205. Bor, bor, bor, bor… ⊙
(Bor, bor, bor…) [Kelecsényi kézírásos változata] ⊙
206. Akarsz vig lenni? tanulj bort inni ⊙
178r (Vasárnap bort igyunk…) ⊙
(Haragszik a gazda…) ⊙
(Valamennyi fehérszöllő bakater…) ⊙
(Kitöröm a nyakamat…) ⊙
178v **(Tánczdallamok.)** ⊙
(Minden szentek jót tettetek…) ⊙
(Fehér huszas a zsebembe…) ⊙
(Három huszas látod é?...) ⊙
(Hat keresztet arattam ma…) ⊙
(Ritka rendet vágtam…) ⊙
(Essik eső karikára…) ⊙
179r 206. Akarsz vig lenni? tanulj bort inni… [F]
207. Elindula Szent Péter Rómába… ⊙
179r-179v 208. Oszlik, bomlik a gond… ⊙
179v 209. Kis csupor, nagy csupor… ⊙
180r (*Farsangi dal.*
Kis Csupor, nagy csupor…) ⊙
(Hej a Szendi kis leányok…) ⊙
180v **(Táncz és lakodalmi: *(*párversek*)*)** ⊙
(Húzdra Gazsi ez az élet…) ⊙
(Hejmi vigan csakugy élünk…) ⊙
(Üres gyomor, üres has…) ⊙
(Kinek kása az étele..) ⊙
(Kinek nincsen agyveleje…) ⊙
(Boros kupak van kezemben…) ⊙
(Megfordul már a világ…) ⊙
(Eljárjuk a káto-tánczot…) ⊙
(Három kakas, hat veréb…) ⊙
(Ez az élet kurtapálya…) ⊙
(Igyunk baratim igyunk…) ⊙
181r 209. Kis csupor, nagy csupor… [F]
210. Kis csupor, nagy csupor… ⊙
211. Asszúszőlős átalag… ⊙
181v 212. Igyunk barátim, csendesen… ⊙
213. Milliom teringettét, lencsét!... ⊙
182r-182v **(Kehely versek**
Kedveli egymást bor és szerelem…) [Vörösmarty-, Kölcsey-,
Kisfaludy Sándor-, Bajza-idézetek!] ⊙

(Adjon Isten minden jót…) ⦿
183r 213. Milliom teringettét, lencsét!... [F]
183r-183v 214. Még három holnapos koromban feltettem… ⦿
183v 215. Hej pajtás, igyunk, igyunk hát!... ⦿
184r (*Köznépdal.*
Nincsen nekem semmi bajom…) ⦿
184v (Tojik, tojik kis fürjecske…) ⦿
(Hes légy ne szálj rám…) ⦿
(Ott oda felé rossz tetejű Csárda…) ⦿
(Ülj fel kocsis az üllésbe –be –be –be …) ⦿
185r 215. Hej pajtás, igyunk, igyunk hát!... [F]
185r-185v 216. Igyunk egy pohár bort jó egészségért… ⦿
185v 217. Teli szivünk örömmel, rajta vigadjunk… ⦿
186r (Ülj fel kocsis az üllésbe –be –be…) [Változat] ⦿
(Üresen áll már a kancsó…) ⦿
(Addig eszem, addig iszom) ⦿
186v (*Borivászkor:*
Elindula Szent Jakab Rómába…) ⦿
(Még veletek lehetek…) ⦿
(Éljen aki most issza ki…) ⦿
187r 218. Addig kell a vasat verni, a mig tüzes… ⦿
187r-187v 219. Éljen, a ki most iszsza ki… ⦿
187v 220. Isten áldjon pajtás, nékem megbocsáss… ⦿
221. Egészséggel, pajtás, nekem megbocsáss… ⦿
188r (Nosza pajtás megérett a megy…) ⦿
(Az én torkom nemhibázik…) ⦿
(Nincs a szüz fának gyüke…) ⦿
188v (**Ivókák (Duschok)** ⦿
(Czimbora légy vidám…) ⦿
(*Borivás kor.*
Szegény legény nemcsoda…) ⦿
(Midőn iszik.
Most harsognak a trombiták…) ⦿
(Ez a pohár bujdosik) ⦿
189r 222. Igyál pajtás, jó a szállás… ⦿
223. Muzsla alatt egy nagy tó… ⦿
189v 224. Éjjel iszom, nem aluszom… ⦿
225. Adj kezembe egy pohár bort… ⦿
226. Jerünk menjünk vendégségbe… ⦿
190r (Mind azt mondják a Kapások…) ⦿
(Mint azt mondjak a Kapasok…) ⦿
(Édes babám gyereki!...) ⦿
(Az én torkom nem hibázik…) ⦿
(Oh melly boldog ember!...) ⦿
190v (*Keserű pohár*
Miért ürítsem e pohárt…) ⦿
(Igyál pajtás, jó a szállás…) ⦿
(Ivó dal.
Bor, bor, bor; ej be jó a bor!...) ⦿
191r 226. Jerünk menjünk vendégségbe… [F]
191r-191v 227. Viz, viz, viz! [ceruzás bejegyzés] ⦿
191v 228. Adjon isten bort, buzát, egészséget… ⦿
192r *(Felelet a sör magasztalására B-betüben viszonozva.*
Biért bátorkodol bámulni...) ⦿
192r-192v (*Somlói Szüreti dalidóban*
Rajta fiúk! had ürüljön a pohát…) ⦿

193r 228. Adjon isten bort, buzát, egészséget… [F]
229. Kezdetben az ur isten a bort teremtette… ⦿
230. Czifra pohár, veres bor… ⦿
193v 231. Isten hozzád, édes eszem… ⦿
232. Adjon isten minden jót!... ⦿
[Ceruzás bejegyzés] ⦿
194r (Adja a jó Isten többször, másszoris…) ⦿
(*Tokai bor. 1790*
Áldot Tokai bor, be jó vagy, és jó valál…) ⦿
194v (*Ivó dal.*
Éllyen magyar Társaságunk sokáig…) [Ányos Kálmán] ⦿
(Ha engemet valaki…) ⦿
195r **NEGYEDIK KÖNYV** ⦿
195v [Üres]
196r-196v **(Csárdai cimbalom)** ⦿
(*Barna Péter.*
Szegény Barna Péter de sok lovat lopot…) ⦿
197r-197v **Haramja és pusztai dalok** ⦿
233. *Zöld Marcziról.*
Hideg szél fú észak felől… ⦿
197v 234. Borulni látom az eget… ⦿
198r (Setét felhő kerekedik az égen…) ⦿
(Nincs huszára, se pistája Erzsinek…) ⦿
(A kis leány – czin-czin-czin…) ⦿
198v (*Rósa Sándor.*
Rósa Sándor az én nevem…) ⦿
(Rósa Sándor hires betyár…) ⦿
199r 234. Borulni látom az eget [F]
199r-199v 235. *Zöld Marczi.*
A madár elnyugszik zöld fának ágain… ⦿
199v 236. Lám megmondtam Angyal Bandi, ne menj az… ⦿
200r (*Betyáros táncdal.*
Rósa Sándor szereti a tánczot…) ⦿
(Zöld erdő zúgása…) ⦿
(Felszállot a páva...) ⦿
200v [Üres]
201r-201v 236. Lám megmondtam Angyal Bandi, ne menj az… [F]
201v 237. I. *Sobri Józsi nótája.*
Somogyvári kis erdőben… ⦿
202r *(Subri Jóska nótája.*
Navojadi zöld erdőben…) ⦿
202v *(Sobri dala.*
Kocsmárosné bort ide az iczébe, iczébe…) ⦿
203r 237. I. *Sobri Józsi nótája.*
Somogyvári kis erdőben… [F]
II. Sobri Józsi a csárdában… ⦿
203r-203v 238. Hires vitéz az a Sobri… ⦿
204r (***Kurucz Nóták***
Te vagy a legény, Tyukodi pajtás…) ⦿
204r-204v *(Kancsódal.*
Hol az a tele kancsó bor…) ⦿
204v *(Sárga csikó...*
Sárga csikó a paripám…) ⦿
205r 238. Hires vitéz az a Sobri… [F]
205r-205v 239. Hej, huj! Sobri pajtás… ⦿

205v	240. *Buga Jakab éneke.*
	Mit busulsz, kenyeres, midőn semmid sincsen?... ⦿
206r	(*Betyár dal.*
	A Tisza a Duna be van fagyva…) ⦿
	(*Népdal*
	Egy csillag egy csillag jár az égen…) ⦿
206v	(Kecskeméti csárdában…) ⦿
207r	240. *Buga Jakab éneke*
	Mit busulsz, kenyeres, midőn semmid sincsen?... [F]
207r-207v	241. Kecskeméti csárdában… ⦿
	[207v: Egyetemi Könyvtár Debrecen Kézirattár körpecsétje] ⦿
208r	(Kecskeméti csárdában…) [„F”]
	(Ha megunom magam a pusztába…) ⦿
208v	(Körül vagyok búval rakva…) ⦿
209r	242. Megvagyok én búval rakva… ⦿
209v	243. Szépen szól a fülemüle kis madár… ⦿
	244. Tizenhat esztendős voltam… ⦿
210r	(Tizen négy esztendős vóltam…) ⦿
	(Én ültettem az almafát…) ⦿
210v	(Nincsen nekem jobb tanyám, jobb tanyám…) ⦿
	(Kerek az én kalapom…) ⦿
	(Jegenyefa tetejébe…) ⦿
211r	244. Tizenhat esztendős voltam… [F]
211r-211v	245. Mikor még én kicsin voltam… ⦿
211v	246. Az alföldön csikós vagyok… ⦿
	247. Árva, Csanád, Borsod, Heves… ⦿
212r	(Erre arra hegyes völgyes…) ⦿
	(Már én többé éjszaka nem járok…) ⦿
	(Gyúró deszka – rézfazik…) ⦿
212v	(Már én többet Nádor huszár nem leszek…) ⦿
	(Ugyan az Koloniassan:
	Ezt az erdőt, ezt a mezőt, valaki mozgattya…) ⦿
	(Fekete gyász kalapomat emlékül…) ⦿
	(Hej van nekem galambom…) ⦿
213r	247. Árva, Csanád, Borsod, Heves… [F]
213r-213v	248. Kezemben a csákány nyele… ⦿
213v	249. Rongyos csárda, nincs teteje… ⦿
	250. Batonyai hármas határ… ⦿
214r	(Zsidó cserda nincs teteje…) ⦿
	(Ti legények hun voltatok…) ⦿
	(Végég mentem a Nyitrai piaczon…) ⦿
214v	(*Pusztai dal.*
	Télen nyáron pusztán az én lakásom…) ⦿
215r	250. Batonyai hármas határ… [F]
	251. *Hortobágyról.*
	Oh te zsiros Kanaán… ⦿
215v	252. Oh földi Kanaán… ⦿
	253. Be van az én szűröm ujja kötve… ⦿
	254. Szegény legény vagyok én… ⦿
216r	(*Magyar Ország*
	Oh földi Kanahán! Europa Édene!...) ⦿
216r-216v	(*Szegény legény!*
	Szegény legény vagyok én…) ⦿
216v	(Nincsen annak semmi baja…) ⦿

(Bé van az én szűröm ujja kötve…) ⦿
217r 254. Szegény legény vagyok én… [F]
217r-217v 255. Édes anyám szült engem a világra… [*Sobai dala* – ceruzás címzés] ⦿
217v 256. Hozz bort, korcsmárosné… ⦿
218r (*Pusztai dal*
Deres a fű kedves lovam ne egyél…) ⦿
(Csárdás.
Deres a fű édes lovam neegyél…) ⦿
(Szép a betyár paripája…) ⦿
218v (*Kükullői Népdal*
Deres a fű, kedves lovam, ne egyél…) ⦿
(Nyitrai Népdal.
Deres a fű édes lovam ne egyél…) ⦿
219r 257. Nincsen széna, nincsen abrak… ⦿
258. Deres a fű, édes lovam, ne egyél… ⦿
219v 259. Szennyes ingem, szennyes gatyám… ⦿
260. Ugy ég a tűz, ha lobog… ⦿
261. Pej paripám patkószege de fényes… ⦿
220r (*Szép az élet az erdőben…*
Sik a mező zöld az erdő ide ki…) ⦿
220r-220v *(Rábaközi Népdal.*
Tisza partyan van egy hajó kikötve…) ⦿
220v (Úgy ég a tűz, ha lobog…) ⦿
(Csárdás.
Pej paripám patkós szege de fényes) ⦿
221r 261. Pej paripám patkós szege de fényes… [F]
262. Pej paripám patkószege de fényes… ⦿
221v 263. Ó bort iszom, fenyőfával tüzelek… ⦿
264. Nagy a világ, végtől végig bujdosom… ⦿
265. Kiforditom, beforditom… ⦿
222r (*Vén ember.*
Öreg ember a konyhába…) ⦿
(Bundás dala.
Ha is rongyos az én bundám…) ⦿
(Népdal.
Piros czipő, piros pántlikára…) ⦿
222v (Nincs okosabb mint a lúd…) ⦿
(Nem megyek én kanászhoz…) ⦿
223r 265. Kiforditom, beforditom… [F]
266. Itthon van-e a kanász… ⦿
223v 267. Mikor, szürét nyakába… ⦿
268. Debreczeni kerek erdő… ⦿
224r *(Kanászdal.*
Hajcsad pajtás a közepét…) ⦿
(Megösmerni a kanászt…) ⦿
224v *(Petri gulyás nótája.*
Én vagyok a Petri gulyás…) ⦿
(A Petri Gulyás.
Én vagyok a Petri Gulyás…) ⦿
225r 268. Debreczeni kerek erdő… [F]
269. Én vagyok a petri gulyás… ⦿
225r-225v 270. Nem bánom, hogy paraszttá születtem… ⦿
[*Gulyásdal* – ceruzával megcímezve] ⦿
226r *(A Petri Gulyás.*
Én vagyok a Petri Gulyás…) [„F”]

226r-226v (Szépen legel a kisasszony gulyája…) ⦿
226v (Mikor mentem Csanádról…) ⦿
227r-227v 270. Nem bánom, hogy paraszttá születtem… [F]
[*Gulyásdal* – ceruzával megcímezve]
228r-228v (Nagy Szombaton lakom én…) ⦿
228v (Összefolyik Tisza a Dunával) ⦿
229r 270. Nem bánom, hogy paraszttá születtem… [F]
[*Gulyásdal* – ceruzával megcímezve] [F]
271. Lóra csikós, lóra! elszaladt a ménes… ⦿
229r-229v 272. Hej lóra, csikós, lóra!... ⦿
229v 273. Vajjon ki kiabál… ⦿
274. Ha csak egy lovad van… ⦿
230r (*Életphilosophia.*
Ej huj sose búsulj…) [Arany János] ⦿
230v [Üres]
231r 274. Ha csak egy lovad van… [F]
231r-231v 275. Most jöttem Károlybul… [ceruzás bejegyzés] ⦿
231v 276. Hej pajtás, be nevetem… ⦿
232r *(Pásztordal.*
Hej pajtás be nevetem a világ bolondságát…) ⦿
232v *(Füredi Pásztor dala.*
Hej juhászbojtar! hol a juh?...) ⦿
233r 276. Hej pajtás, be nevetem [F]
233r-233v 277. Magamban nevetem… ⦿
234r *(Füredi Pásztor dala.*
Hej juhászbojtar! hol a juh?...) [„F”]
234v [Üres]
235r 277. Magamban nevetem… [F]
235r-235v 278. Haj amaz az én rózsám… [ceruzás módosítás] ⦿
235v 279. Ha valaki vigan él… ⦿
280. Ha gyönyörűségesen… ⦿
236r (*Végélet. (deákdal.)*
Ha valaki szépen él…) ⦿
(Lóra csikós...) ⦿
(Meghalt a juhász…) ⦿
236v **(Deák dalok.)** ⦿
(Legyetek örömben oskola-társaink…) ⦿
(Jegyzet) [Kelecsényi megjegyzése.] ⦿
(Nézd meg lányom nézd meg jol…) ⦿
237r-237v 280. Ha gyönyörűségesen… [F]
237v 281. Amoda egy virág, érzem az illatját… ⦿
282. Egy cseppet se siessünk… ⦿
238r (Csősz leszek én a nyáron…) ⦿
(Megengedjél szép galambom…) ⦿
238v (Nem kell nékem köpönyeg…) ⦿
(Elmentem en a Szöllöbe szita kötögetni…) ⦿
239r 282. Egy cseppet se siessünk… [F]
239r-239v 283. Nem kell nékem köpenyeg… ⦿
239v (Nagygazda vólt az Apám…) [kézírással bejegyezve] ⦿
240r (Nagy gazda volt az Apám..) ⦿
(Haragusznak rám a lányok...) ⦿
240v (*Népdal.*
Gerencséri menyecske…) ⦿
(Komáromi menyecske…) ⦿
(Az a lovam nem akar jól…) ⦿

241r **ÖTÖDIK KÖNYV.** ⦿
241v **(Gunydalok.**
Zsidó, zsido mehehe) ⦿
(Néma Nota.) ⦿
242r **(Gunyoros Költemények.)** ⦿
(A drótos
Adjon kend asszonyom, fazekat drótozni…) ⦿
(Nográdi dal.
Csipkét, gyócsot vegyen kend asszonyom…) ⦿
242v (Huszár gúnydal.
Sirasd meg azt az időt…) ⦿
(Igyis:
Sirasd meg azt az időt…) ⦿
243r-243v **(Pirongató versezetek)** [Ceruzával címezve] ⦿
Gunydalok és rokon ⦿
284. Világ haszontalanság… ⦿
244r *(Igyis:*
Sirasd meg azt az időt…) [„F”]
244r-244v (*Szent Paczientia=baráttáncz. (Barátok nótája.)*
Ezer hétszáz hetvenegyben…) ⦿
245r 284. Világ haszontalansága… [F]
245r-245v 285. A szörnyű ég alatt szörnyű változások… ⦿
246r-246v (*Szent Paczientia=baráttáncz. (Barátok nótája.)*
Ezer hétszáz hetven egyben…) [„F”]
247r 285. A szörnyű ég alatt szörnyű változások… [F]
247r-247v 286. Nincsen e világon semmi állandóság… ⦿
247v 287. Módi jött be a lányoknál… [ceruzával kiegészítve] ⦿
248r (*Szent Paczientia=barattáncz. (Baratok nótája.)*
Ezer hétszáz hetven egyben…) [„F”]
248r-248v (*Más barát nótája.*
Ezer nyolcszáz tizenötödikben…) ⦿
248v (*Csalódások. (Roccocodal)*
Divatba jött a lányoknál…) ⦿
249r 287. Módi jött be a lányoknál… [F] [ceruzával kiegészítve]
249r-249v 288. Nem vagyok én paraszt ember… ⦿
250r (*Csalódások. (Roccocodal)*
Divatba jött a lányoknál…) [„F”]
250r-250v (*Dal a Szabókról.*
Egy csudát én énekelnék oje…) ⦿
251r 288. Nem vagyok én paraszt ember… [F]
251r-251v 289. Viczeispán, perczeptor, főnotárius… ⦿
251v 290. Gyerünk koma a korcsmába… ⦿
252r (*Dal a Szabókról.*
Egy csudát én énekelnék oje…) [„F”]
252r-252v (*Urambátyám!*
Kedves uram bátyám nebosszonkodjék…) ⦿
253r-253v 290. Gyerünk koma a korcsmába… [F]
253v 291. Ki mit szeret, ha nem szép is, kedves az annak… ⦿
254r (*Urambátyám!*
Kedves uram bátyám nebosszonkodjék…) [„F”]
254r-254v (*Ritka Nemesség.*
Nem vagyok én paraszt ember…) ⦿
255r 291. Ki mit szeret, ha nem szép is, kedves az annak… [F]
255r-255v 292. Most hevertemben egy dolgot mondanék… ⦿

256r (*A Fonyokrúl.*
Akkor lészek katonáva…) ⦿
256r-256v (*Báró Keresdi- rűl.*
Aki azt kerdezi hogy hinak engemet…) ⦿
257r 293. Doktornak jó lenni… ⦿
257r-257v 294. A fejét hagyta a tudósoknak, a kakas… ⦿
257v 295. *Vén leány panasza.*
Be kár, be kár nekem a pártát viselnem… ⦿
258r-258v (*Ó virgo!*
De kár, de kár nékem a pártát viselnem…) ⦿
258v (*Nagy leány(ó virgo) dala.*
Negyven esztendőt éltem…) ⦿
259r-259v 295. *Vén leány panasza.*
Be kár, be kár nekem a pártát viselnem… [F]
259v 296. Mi légyen a házasság… ⦿
260r (*Házasok dala.*
Vagyon ugyan nekemis már feleségem…) ⦿
260v (*Siralom, vigalom.*
A leányka főszépsége…) ⦿
261r-261v 296. Mi légyen a házasság… [F]
262r **(Kortesdalok.)** ⦿
(I. Felsütött a Napsugára…) ⦿
262v (II. Felsütött a Napsugára…) ⦿
(*Rigmusok.*
Nem kell nekünk csúszó állat…) ⦿
263r-263v 296. Mi légyen a házasság… [F]
263v 297. Mi legyen a házasság… ⦿
264r (*Fóti dal; (nótájára)*
Nézd hogy ragyog Nyitra megye vidéke…) ⦿
(*Szökött Nemesek-re.*
Három villa, kés, kanalka…) ⦿
[Jegyzet.] ⦿
264v *(Baranyay Kortesdal*
Nem kell nekünk galagonya…) ⦿
(Töredékek
Megéret a szölő szem…) ⦿
(1844-ben
Megérett a mogyoró…) ⦿
(Motesiczky-siczki!...) ⦿
[Jegyzet] ⦿
265r-265v 297. Mi legyen a házasság… [F]
265v 298. Elment a kisasszony, Trézi… ⦿
266r (*Kortesdal.*
Nemes ember vagyok…) ⦿
266v (Kertem alatt halastó halastó…) ⦿
(Kertek alatt szürke ló, szürke ló…) ⦿
267r 298. Elment a kisasszony, Trézi… [F] [ceruzával kiegészítve]
299. A kert alatt szürke ló… ⦿
267v 300. Minapában Debreczenből… ⦿
268r-268v (Minapában Debreczenből…) ⦿
268v *(Miért ne innánk?*
Falu végin a csapszékbe…) ⦿
269r 300. Minapában Debreczenből… [F]
269r-269v 302. [Elírt!301] Amott amott a korcsmában… ⦿
269v 302. Meg ne mondja komám asszony… ⦿

270r *(Miért ne innánk?*
Falu végin a csapszékbe…) [F]
270v *(Tánczdalom.*
Hol lakik kend hugom asszony?...) ⦿
(Hip, hop! Ujjongatók, Csárdások. Tánczdalok.) ⦿
(Jancsi bácsi, Pista bácsi…) ⦿
271r 302. Meg ne mondja komám asszony… [F]
271v 303. Az én kötőm, az én kötőm… ⦿
304. Ne higy a leányoknak… ⦿
272r *(Népdal.*
Énekölnek a madárkák…) ⦿
(Gesztei dana.
Szent Iványi tiszta búza…) ⦿
272v (Énekelnek a szép lánykák…) ⦿
(Kétszinű (Csalodó szerelem)
Lásd mit mondok neked…) ⦿
273r 304. Ne higy a leányoknak… [F]
273r-273v 305. Mikor én nőtelen voltam, oda!... ⦿
273v 306. Rákos mezőn egykor, pesti vásárkor… ⦿
274r (Hallod pajtás mi az ujság?...) ⦿
(Mit a lány cselekszik…) ⦿
(Egy asszony a lányát nagyra tartja…) ⦿
274v (Eladtam a kakasom…) ⦿
(*Kiszolgált huszár-ra.*
Tömérdek sok bagót evet Vincze bátya…) ⦿
(*Kedves nótám.*
Ami papunk jó ember…) ⦿
(Vörös kutya, fehér ló…) ⦿
[Jegyzet.] ⦿
275r 306. Rákos mezőn egykor, pesti záráskor… [F]
275r-275v 307. Tiszán túl, Dunán túl… ⦿
275v (*Borsodi Kortesdal (töredék)*
Egy életünk, egy halalunk…) [ceruzával bejegyezve] ⦿
276r (*Magyarkák.*
Attila, Lehel, Árpád…) ⦿
276v (*Német magyar városok*
Humillimus servus, drága hervetterek!...) ⦿
(*Nemzetes Kancsali Bögözdi Jonathan Diplomatikus Koszvakarónak Nadudvaroni czim felirata*:
Itt ezen kis csinos házban…) ⦿
277r **HATODIK KÖNYV.** ⦿
(Kecskeméten az ürgét röptében meglötték…) ⦿
[Jegyzet.] ⦿
(Kolonyiak szép lánytartók…) [ceruzával bejegyezve] ⦿
[Jegyzet.] ⦿
277v (*A Zsidó.*
Ördög bújjon, ördög bújjon…) ⦿
278r-278v **(Költői buvárharang.**
[Mottó Erdélyi Jánostól.] ⦿
Panaszló Ének.
Meddig fogsz még űzni… ⦿
[Az ének végén jegyzet Kelecsényitől.]) ⦿
278v (*Alkotmány.*
Tűnődve állok én…) ⦿

279r **Komoly neműek s rokon** ⦿
308. Az ur isten minden gyülésekben… ⦿
279v 309. Reménység az embert gyakorta táplálja… ⦿
280r-280v (*Levél siralmak.*
Fekete szemű szép hölgyecske...) ⦿
281r 309. Reménység az embert gyakorta táplálja… [F]
281r-281v 310. Felkel jó hajnalban a szántó álmából… ⦿
281v 311. (*A magyarnak régi nótája, a szárnyas állatokrul.*)
Szép madár a föcske, szépen föcsög… ⦿
282r (*Levél siralmak.*
Fekete szemű szép hölgyecske…) [„F”]
[Jegyzet.] ⦿
282r-282v (*Lengyel keserv.*
Búsul a lengyel…) ⦿
282v (*A Magyar menekültek gyászdala (Viddinben 1849.)*
Búsul a magyar hona állapotján…) ⦿
[Jegyzet] ⦿
283r 311. (*A magyarnak régi nótája, a szárnyas állatokrul.*)
Szép madár a föcske, szépen föcsög… [F]
283v 312. *Örömdal. (A fonó asszonyok számára.)*
A mit csak látnak a szemek… ⦿
284r (*Az Erdélyi hadsereg.*
Mi ne győznénk? hiszBem a vezérünk) [Petőfi] ⦿
284v (*Búcsúzó Fiú.*
Isten hozzád szépfalum határa) ⦿
285r-285v 312. *Örömdal (A fonó asszonyok számára)*
A mit csak látnak a szemek… [F]
286r *(Búcsúzó Fiú.*
Isten hozzád szép falum határa…) [„F”]
(Édes hazám, hova lett a jó kedved…) [Lisznyai Kálmán] ⦿
286v *(Rózsa ünnepi Ének*
Az Istenfélőt Jézus szereti…) ⦿
[Jegyzet.] ⦿
(Zöld erdőben, zöld mezőben…) ⦿
287r 312. *Örömdal (A fonó asszonyok számára)*
A mit csak látnak a szemek… [F]
287v 313. *Napszámos*
Én vagyok egy árva gyerek… ⦿
288r (Szomorú életem gyásszal béborúlva…) ⦿
(*Búcsú a hazától*
Isten veled kedves Hazám…) ⦿
288v *(A magyar honfiakhoz...*
Keljetek fel régi szenvedések…) ⦿
289r 313. *Napszámos*
Én vagyok egy árva gyerek… [F]
314. Én vagyok egy árva gyerek… ⦿
289v 315. Ha van egy kis házam, egy darab földecském… ⦿
316. Pázsitos udvaron lakik a szegénység… ⦿
317. Kalapom szememre vágom… ⦿
290r-290v *(Bemák szózat!*
Cseh országnak rendületlenül…) [Szózat parafrázis] ⦿
291r 317. Kalapom szememre vágom… [F]
291r-291v 318. Nincs boldogtalanabb a paraszt embernél… ⦿
292r [Üres]
292v (Nékem a legczifrább estve…) ⦿
293r 319. Nincsen szerencsésebb a paraszt embernél… ⦿

293r-293v 320. Busúl a vén gazda, siratja teleit…299v
321. Csalárd világ, álnok világ…
294r (*Világi praktica.*
Régi napok, régi napok…)
294v **(Nevezetes felirások. Hazaifelirások.)**
295r 321. Csalárd világ, álnok világ… [F]
295v 322. Oh egek, egek! de mit cselekedjek
296r-296v **(Átlátszó képversek.)**
297r 322. Oh egek, egek! de mit cselekedjek… [F]
323. Természetnek csudálatos mesterségét…
297r-297v 324. Álhatatlan most az asszonyi nem…
297v 325. Ez mostani álnok világban…
298r **(Magyar felirások)**
(*Carlsbadban egy sziklai felirás.*)
(*Grafenbergi Prisznisz magyar emlék.*)
(*Kriváni emlék.*
(*Ó-szőnyi padka felírása*)
298v (*Egy korcsmaház falán.*)
(*Egy nap óránifeliratok.*)
299r-299v 325. Ez mostani álnok világban… [F]
299v 326. *Guthi Móricz nótája.*
Ha meghalok se bánom…
300r **(Sírversek.)**
(E sáris porban nyugszik az Urban…)
(Itt nyugszik Kis…)
(Bikó János szabó mester koporsója…)
(Elérted már az öreg kort…)
300v (Még máshol büszke Ősi czimerek…)
(Keskeny vala át az út…)
(E sírban nyugszik…)
(*Egy váczi fazekas sírverse*
Úgy bánt itt az Isten…)
(*Egy faluban Ege István, Péter, s János sirverse*
Jó két Notárius volt - mind a három Ege...)
301r-301v 326. *Guthi Móricz nótája*
Ha meghalok se bánom… [F]
302r-302v **(Üdvlelde)**
(Meghalt Mátyás király…)
(Szent é hely…)
(Vágyam ugyan nékem…)
(Hoc in Tumulo Jacent…)
303r **HETEDIK KÖNYV**
303v [Üres]
304r-304v **(Vasárnapi Istenes és Ünnepélyes dalok.)**
(Néphymnus az Oltári Szentséghez
Imádunk szent ostya, drágalatos Manna!...
304v *(Vizkereszt napjáni dal*
Három királyok napját…)
305r-305v [*Szentegyházi Énekek* - ceruzával megcímezve]
Szent Énekek.
327. Könyörülj istenem, én bünös lelkemen…
306r (*Töredék.*
Boldog asszony anyánk!...)
(*Ellenkedés:*
Felhozta az Isten Magyarok csillagját…)
306r-306v (*Megczáfolás:*
Régen tör a Bika küszködő társára…)

307r 327. Könyörülj istenem, én bünös lelkemen… [F]
307r-307v 328. Egek ékessége… ⦿
[*(Ének, a magyaroknak Nagyasszonyahoz)* – ceruzával megcímezve] ⦿
[307v: Egyetemi Könyvtár Debrecen Kézirattár körpecsétje] ⦿
308r (*Megczáfolás:*
Régen tör a Bika küszködő társára…) [„F”]
(*Istenes Énekek.*
Idvezlégy Mária, kit az Isten fia…) ⦿
[Jegyzet] ⦿
308v (*Szeretetre és bánatra gyulasztó ének*
Szerettél engemet, szeretlek Tégedet Én Jézusom…) ⦿
[Jegyzet] ⦿
309r-309v 328. Egek ékessége… [F]
309v 329. Kövessük Máriát, fényes nap csillagát… ⦿
310r (*Advent Vasárnapján*
Ave Maria gratia plena…) ⦿
[Jegyzet] ⦿
310v (*Uj esztendőre való Ének.*
Oh szép Jézus ez új Esztendőben…) ⦿
(*Husvéti Ének*
Feltámadt Krisztus ez napon Alleluja!...) ⦿
311r-311v 329. Kövessük Máriát, fényes nap csillagát [F]
311v 330. Nyugodjál már virágom ⦿
312r (*Szentség vitelekor.*
Királyi zászlók lobognak…) ⦿
(*Húsvéti Ének*
Feltámadt Krisztus ez napon…) ⦿
(*Szent kereszt napján*
Üdvözlégy Jézusnak drága Szent keresztje…) ⦿
(*Körmenetkori Ének.*
Szentséges Szüz Mária! Könyörögj érettünk…) ⦿
(Krisztusnak SzentAnnya…) ⦿
312v (*Piros Pünkösd napja.*
Bíboros palastban…) ⦿
313r 330. Nyugodjál már virágom… [F, ceruzás bejegyzés]
313r-313v 331. Imádunk, szent ostya!... ⦿
314r (*Piros Pünkösd napja*
Bíboros palastban…) [„F”]
314v (*Karácsoni ajándék.*
Ha most a kis Jézus belépne hozzátok…) ⦿
(Vedd rad pajtás a bundát…) ⦿
315r 331. Imádunk, szent ostya!... [F]
315r-315v 332. *István Királyról.*
Ah hol vagy magyarok… [kiegészítés ceruzával] ⦿
315v 333. Keresztények, sirjatok… ⦿
316r-316v (*Pastorellák.*
Nosza Bertók, Istók Elek…) ⦿
316v (*Más*
Oh melly jól kezdettem szunnyadozni…) ⦿
317r 333. Keresztények sirjatok… [F]
317v 334. *Háború idején…*
Seregek rettentő, hatalmas szent ura!... ⦿
318r (*Más*
Oh melly jól kezdettem szunnyadozni…) [„F”]
(*Koloni Karácsoni Köszöntö:*
Décsérjük a Jézust!...) ⦿

318v (*Karacsonkor.*
Bethlehemnek pusztájában…) ⦿
319r 334. *Háború idején.*
Seregek rettentő, hatalmas szent ura!... [F]
319r-319v 335. *Karácsoni rigmusok [(Pasztorellák)* – ceruzával megcímezve]
Siessünk, siessünk… ⦿
319v 336. Szent Gergely doktornak, hires tanitónknak… ⦿
320r *(Karacsonkor.*
Bethlehemnek pusztájában…) [„F”]
[Jegyzet] ⦿
(Gyermek születik Bethlehemben…) ⦿
320v *(Gergely doctor napján.*
Szent Gergely doctornak, hires tanítónak…) ⦿
321r-321v 336. Szent Gergely doktornak, hires tanitónknak… [F]
322r *(Gergely doctor napján.*
Szent Gergely doctornak, hires tanítónak…) [„F”]
322r-322v *(Balázsnapján*
Szent Balázsnak napjan, szabadsagunkban van…) ⦿
[Jegyzetek is.] ⦿
323r **NYOLCZADIK KÖNYV.** ⦿
323v [Üres]
324r **(Nemzeti öröm s keserv** ⦿
Nemzeti Hymnus
Adja Isten hogy a Magyar…) ⦿
324v (*Angyali Koronának kísérésekor Budára.*
Sippal, dobbal, trombitával…) ⦿
325r-325v [*(Nemzeti keserv.)* – Ceruzával megcímezve; mottó.] ⦿
Történeti, nemzeti dalok. ⦿
337. *Ének Sz. László királyról*
Idvez légy, kegyelmes szent László király… ⦿
326r (*Angyali Koronának kísérésekor Budára.*
Síppal, dobbal, trombitával…) [„F”]
(Duna, Tisza, Száva, Dráva…) ⦿
326v (*Nemzeti Nóta.*
Örülj Magyar igaz okod van reája…) ⦿
327r 337. *Ének Sz. László királyról*
Idvez légy, kegyelmes szent László király… [F]
338. *Töredék*
Mátyást mostan választotta… ⦿
327v 339. *Magyarország megvételéről.*
Emlékezzünk régiekről… ⦿
328r (*Hazai dal.*
Magyart kirallya ha hivja…) ⦿
(*HoniDal.*
Szeressd magyar honnodat, sajatodat…) ⦿
328v (*Árpád Barmonia hegyén.*
Bendegucz Attya Attilának…) ⦿
[Jegyzet.] ⦿
329r-329v 339. *Magyarország megvételéről*
Emlékezzünk régiekről… [F]
330r (*Buda ostroma. 1849.*
Ős Buda gyermeke fel szaporán…) ⦿
(*Honvéddal*
Búsulok én, bankodom is…) ⦿

330v (*Világosi feladás*
Honnét jösz te olly leverten hej pajtás!) ⦿
(*Jegyzet*) ⦿
331r-331v 339. *Magyarország megvételéről*
Emlékezzünk régiekről… [F]
332r-332v **(Forradalom után 1849-ből.** ⦿
Aradi vészdal.
Maros partján Világoson…) ⦿
332v (*B. Wesselényi Miklos dala*
Multadban nincs öröm…) ⦿
333r-333v 339. *Magyarország megvételéről*
Emlékezzünk régiekről… [F]
333v 339. [Elírt! 340] Egy szép dologról én emlékezném… ⦿
334r-334v (*Hazai dal.(Tökölyi-Verbung)*
Édes hazámfiai…) ⦿
335r-335v 339. [Elírt! 340] Egy szép dologról én emlékezném… [F]
336r-336v (*Rabdal.*
Testem súlyos rabsága…) ⦿
337r-337v 339. [Elírt! 340] Egy szép dologról én emlékezném… [F]
338r-338v (*Rakóczy Éneke.*
Jaj régi szép Magyar Nép!...) ⦿
(*Jegyzet*) ⦿
339r-339v 339. [Elírt! 340.] Egy szép dologról én emlékezném… [F]
340r (*Rakóczy Éneke.*
Jaj régi szép Magyar Nép!...) [„F”]
(*Jegyzet*) [„F”] ⦿
340v (*Mohács-ot kesergő dal.*
Mohács Mohács sebes vérontás helye…) ⦿
[Jegyzet.] ⦿
341r-341v 341. [*Mohácsi veszedelem* – Ceruzával címezve; módosítva.] ⦿
Mohács, Mohács, régi vérontás helye!... ⦿
342r (*Kuruczdal.(1700.)*
Nem tudok én semmi tótul… ⦿
342v (*Kurucz Világ.*
Hol csinaltak nadrágodat…) ⦿
(Hej Rákóczy, Bercsényi, Tökölyi) ⦿
343r 341. [*Mohácsi veszedelem* – Ceruzával címezve; módosítva.]
Mohács, Mohács, régi vérontás helye!... [F]
Töredék.
Jaj már mi nekünk… ⦿
343v 343. *Nádasdy-dal.*
A mig engedte… ⦿
344r (*Hunyady Vitézi dala.*
Rajta Vitézek a harczra gyerünk…) ⦿
(*Szigeti Zrínyi Miklós.*
Mint Hektor Trójának…) ⦿
344v (*Martinovics dala.*
Szememből könnypatak csorog…) ⦿
(*Lovasy dala.*
Sötét tömlöcz alján eltemetve…) ⦿
345r-345v 344. *Kádár Istvánról.*
Szörnyű nagy romlásra készült Pannonia… ⦿
346r (*Lovasy dala.*
Sötét tömlöcz alján eltemetve…) [„F”]

346r-346v (*Hadra gerjesztő Ének.*
Szittya Vitézek a Francz diadal…) ⦿
346v (*Insurgens nótája. (Töredék)*
Készülj szép Magyar Nemesség…) ⦿
347r-347v 344. *Kádár Istvánról.*
Szörnyű nagy romlásra készült Pannonia… [F]
348r-348v (*Györi induló.*
Jönn a Francz gyors lépésekkel…) ⦿
348v (*Nemesi Induló.*
Ezer nyolcszáz egyedikben…) ⦿
349r-349v 344. *Kádár Istvánról.*
Szörnyű nagy romlásra készült Pannonia… [F]
349v 345. Legyen ugy mint régen volt… ⦿
350r-350v (*Nemesi Induló.*
Ezer nyolcszáz egyedikben…) [„F”]
350v (*Hertelendy Marsa.*
Hát fiaim! ti vitéz nevetek…) ⦿
(*Egy öreg örnagy sírverse:*
Elérted már az öreg kort…) ⦿
(Szeresd hazádat s ne mond a néma szeretet…) ⦿
351r 345. Legyen ugy mint régen volt… [F]
351r-351v 346. Nem ugy van most mint volt régen… ⦿
351v 347. Bécs várostól, nyugotról keletre… ⦿
352r (*Az igaz Magyar magános sohaja.*
Nem ugy van már mint vólt régen…) ⦿
352v (*Németsziv.*
Német sziv ritkán hiv…) ⦿
(*Honfidal. (Verbung)*
Magyar sziv, holtig hiv…) ⦿
353r 347. Bécs várostól, nyugotról keletre… [F]
353r-353v 348. Magyar sziv, váltig hiv… [ceruzás bejegyzés] ⦿
353v 349. [*Öröm ének* – ceruzával címezve] ⦿
Isten áldja meg a magyart… ⦿
354r (*Honfidal. (Verbung)*
Magyar sziv, holtig hiv…) [„F”]
(*Ne báncsd a Magyart*
A hű Magyar, honáért…) ⦿
354v (*Nemzeti dal. (1848-ki Mar 15-ke)*
Talpra magyar hi a haza!...) [Petőfi] ⦿
355r-355v 349. [*(Öröm ének)* – ceruzával címezve]
Isten áldja meg a magyart… [F]
356r (*Unio dal. 1848*
Nyugat felöl testvéreink ajkiról…) ⦿
(*Jegyzet*) ⦿
356v (*1849-ki népfelkelők dala.*
Elmúlt már a hideg ősz…) ⦿
(Jobb itthon!
Mi füstölög ott a sikon távolba…) ⦿
(Remény dal.
Angol honból jönn a pósta…) ⦿
357r **KILENCEDIK KÖNYV.** ⦿
357v [Üres]
358r **(Hadi lárma.)** ⦿
(A faluban muzsikálnak…) ⦿
(Mustafa, Karaffa…) ⦿

(Esterházy regement…) ⦿
358v (Eluntam én azt az urat szolgálni…) ⦿
(Besütött a nap a sikra…) ⦿
359r **Katona és hadi dalok.** ⦿
350. A katonának olcsó a vére… ⦿
359r-359v 351. Már mi nálunk verbuválnak kötéllel… ⦿
359v 352. Sirhat az az édes anya… [cerurával módosítva] ⦿
253. [Elírt: 353.] Alig kezdett napom fénye derülni… ⦿
360r (Be szépen ég az a gyertya…) ⦿
(Sarga sinor, selyem sujtás…) ⦿
360v (Akkor lesz Nyitrában…) ⦿
(A Nyitrai Kaszárnyába…) ⦿
361r-361v 354. Isten hozzád, Magyarország!... ⦿
362r (Öszi harmat, hideg esső…) ⦿
362v (Ez az élet a gyöngy élet…) ⦿
(Mikor katonáva lettem…) ⦿
363r 355. Édes anyám rózsafája… ⦿
363r-363v 356. A táborba jer, pajtás… ⦿
364r (*Toborzói dal.*
Áll a Verbung! tánczoljunk…) ⦿
(Verbungos elmésségek) ⦿
(Kemenczében sül a lepény…) ⦿
(Huszár vagyok, a maradok…) ⦿
(Úr a huszár és nem szolga…) ⦿
(Szegény legény nem nagy úr…) ⦿
(Ez az élet a gyöngy élet…) ⦿
364v **(Toborzói rímversek.)** ⦿
(Ez az élet! ez, ez!..) [Gvadányi József] ⦿
(Ez az utcza végig tiszta…) ⦿
(Ez az utcza végig vasas…) ⦿
(Ez az utcza végig sáros…) ⦿
(Ez az utcza bagarias…) ⦿
(A Franczia ördögfia…) ⦿
(Csizmadia, istenfia…) ⦿
(Ez az élet huszároké…) ⦿
(Huszár vagyok nembakancsos…) ⦿
(Lóra katona, tehénre hajdú…) ⦿
(Aki minket nemszeret…) ⦿
365r 357. Az egész föld kerekségén… ⦿
365v 358. Fegyvert fogok a hazáért… ⦿
366r **(Katona Rithmusok s Tánczversek.)** ⦿
(Katonának jól van dolga…) ⦿
(*Tánczközben*
Összetöröm magamat…) ⦿
(Hasadás, repedés…) ⦿
(Veronika szük a lika…) ⦿
(Muzsika szól, verbuvalnak…) ⦿
(Szakadozzon el a hurod…) ⦿
(Haja rics, Kikirics…) ⦿
(Rezes bicsak, rezes hám…) ⦿
(Él az isten felettünk…) ⦿
366v **(Jelvek, emlékmondások.)** ⦿
(Hatalom az úr Istené…) ⦿
(*B. La Motte Fouqué nemzetségi jeligéje.*
Lelkem az Istené…) ⦿

(*Érzés*.
Szerelmem Istené…) ⦿
(*Szózat*.
Keljetek föl almotokbul…) ⦿
(*Szegény hazám!*
Neked élni kell ó hon...) ⦿

367r 359. Istenem, istenem, be megvertél engem… ⦿
360. Elment Gyurka katonának… ⦿

367v 361. Nem őrzöm én senki juhát… [Kelecsényi ceruzás bejegyzése] ⦿
362. Ne kapj ollyan nagyon, a német hadnagyon… ⦿

368r **(Huszárdalok.)** ⦿
Voltam Csikos, voltam gulyás, hej, huj, ha…) ⦿
(*Indulóra.*
Harsognak már a Trombiták…) ⦿

368v (Katonának születtem én, a vagyok…) ⦿
(*Honvéd dal.*
Álljbe pajtás katonának…) ⦿
(*Éljen a magyar*
Megüzente Kossuth Lajos…) ⦿
(Kossuth Lajos azt akarja…) ⦿

369r 362. Ne kapj ollyan nagyon, a német hadnagyon… [F]
363. Édes anyám, ne járj sirva… ⦿

369r-369v 364. Járnak én utánam sirva… ⦿

369v 365. Sárga ló, sárga ló, arany patkó rajta… ⦿
366. Soha sem vétettem Székes-Fehérvárnak… ⦿

370r (*Sirdal*
Nézz ki rózsám ablakodból…) ⦿
(*Bucsuzó.*
Nézzki rózsam ablakodbul…) ⦿

370v (*Elváló.*
Nem úgy van már mint az előtt…) ⦿
(Induló.
Harczra Vitézek, a harczra reá…) ⦿

371r 366. Soha sem vétettem Székes-Fehérvárnak… [F]
367. Huszárok, a katonák verbuválnak… ⦿

371r-371v 368. A nap kerül, hajnal derül… ⦿

371v 369. *Győzelemkor.*
Győztünk, győztünk mert velünk volt… ⦿
370. Laudon győzelmére.
Már Belgrád a mi várunk… ⦿

372r (*Csatára dal.*
Trombita harsog, a dob pereg…) [Petőfi] ⦿

372v (*Induló.*
Harsognak már a Trombiták…) ⦿
(Újoncz dala.
Jaj de szépen ragyognak a csillagok…) ⦿

373r 370. Laudon győzelmére.
Már Belgrád a mi várunk [F]

373r-373v 371. *A magyar banderista.*
Hej most élem világom… ⦿

374r *(Honvéddala.*
Gyere pajtás Katonának…) ⦿

374v *(Tábori huszár- dal.*
Ég a gunyhó, ropog a nád…) ⦿

	(Népdal.
	Leterétem a kek kerem…) ⦿
375r	371. *A magyar banderista.*
	Hej most élem világom… [F]
	372. Szatmár vármegyének minden legényének… ⦿
	373. Hej a bőnyi csárda most borul be gyászba… ⦿
375r-375v	374. Isten hozzád, Nógrád, szép földnek határa… ⦿
	(Nem viszikel az egy fiút Táborba…) [Kelecsényi ceruzás bejegyzése] ⦿
376r-376v	(*Bucsudal.*
	Vége van már a Magyar szép hazának…) ⦿
377r	**TIZEDIK KÖNYV** ⦿
377r-377v	(*Tábori dal.*
	Zengjen ajkunk Táborunkban…) [Kelecsényi ceruzás bejegyzése] ⦿
377v	*(Regedalok fürkészése)* ⦿
378r-378v	**(Regedalok.)** ⦿
	(Alom, alom, de nagy valóság) [Kisfaludy Sándor] ⦿
	(Rózsa! Rózsa! közel vagyok…) ⦿
379r	**(Tündérország Regedalvilága)** [Kelecsényi ceruzás címvariánsa] ⦿
	Romanczok és rokon. ⦿
379r-379v	375. Szép Ilona. / Isten jó nap! bíró gazda… ⦿
379v	376. Elmegyek én a hegy alá… ⦿
380r	(*Gara Mária Éneke*) [Kelecsényi megjegyzése.] ⦿
	(*Szamárdal. (Népmánc)*
	Megy a juhász szamáron…) [Petőfi után] ⦿
380v	(*Regedal.*
	Volt egyszer egy király, elment házasodni…) ⦿
381r	376. Elmegyek én a hegy alá… [F]
381r-381v	377. *A királyfi*
	Egyszer egy királyfi mit gondol magában!... ⦿
	378. *Pávás leány.*
	Egy leány a hegyek között… ⦿
382r-382v	(*Regedal egy leányzórúl*
	Egy szép leány hegyek között…) ⦿
382v	(*Hajós legény (regedal)*
	Megölték a csikóst…) ⦿
383r	378. *Pávás leány.*
	Egy leány a hegyek között… [F]
383v	379. *Vitéz Oláh Gerő dala.*
	Oh gyönyörű tavaszidő… ⦿
384r-384v	(*A Csók.*
	Est borul a harczmezőre… ⦿
384v	[Jegyzet.] ⦿
385r	379. *Vitéz Oláh Gerő dala.*
	Oh gyönyörű tavaszidő [F]
385r-385v	380. Megöltek egy legényt… [Kelecsényi ceruzás módosítása.] ⦿
385v	*Szücs Marcsa.*
	Esvte van, esvte van, hétre jár az óra..? ⦿
386r	(*Szücs Marcsáról*
	Este van már rósám…) ⦿
386v	[Üres]
387r	381. *Szücs Marcsa.*
	Este van, este van, hétre jár az óra… [F]
387r-387v	382. *Gyuri Bandiról.*
	Esik eső szép csendesen csepereg… ⦿

387v	383. *Barna Péter szomorú nótája.*
	Jó ló volt a fakó, jó ló is ellette… ⦿
388r	(*Barna Bandi*
	Ha betekint a Dalai csárdába…) ⦿
	(*Barna Péter.*
	Ártand alatt vagyon egy kis sürű berek…) ⦿
388v	(*Hatszázados tündér hársfa s a Bajmóczi eszme leány regéje.*
	Eszményi leánynak ki halotta mását…) ⦿
389r	*Barna Péter szomorú nótája.*
	Jó ló volt a fakó jó ló is ellette… [F]
389r-389v	*384. Czifra Jancsiról.*
	Búra termett idő, ködnevelő szellő… ⦿
389v	385. Virágokbul lesz a koszorú… ⦿
390r-390v	(*Hatszázados tündér hársfa s a Bajmóczi eszme leány regéje.*
	Eszményi leánynak ki halotta mását…) [„F”]
391r	385. Virágokbul lesz a koszorú… [F]
391r-391v	386. Fehér László lovat lopott… [*Fehér Annáé* – Kelecsényi ceruzás címadása.] ⦿
392r	*(Hatszázados tündér hársfa s a Bajmóczi eszme leány regéje.*
	Eszményi leánynak ki halotta mását…) [„F”]
392v	(*A kurtamezői búcsú.*
	Kurtamezőn lakott Pergő Domokos…) ⦿
393r-393v	386. Fehér László lovat lopott… [*Fehér Annáé* – Kelecsényi ceruzás címadása; módosítása; F]
394r	(*A kurtamezői búcsú.*
	Kurtamezőn lakott Pergő Domokos…) [„F”]
	(*Nép regedal.*
	Üll a kakas csillagon…) ⦿
394v	(*Tót deák dala*
	Dicserunk az életünk…) ⦿
395r	387. Egyszer szombat este végig mék az utczán… ⦿
395r-395v	388. Fölmegyek a hegyre… ⦿
395v	389. Egy vén paraszt egyszer feleségül vett… ⦿
396r	(*Fonoka.*
	Zordon az üdö künn, hul a hó javában…) ⦿
396v	(*Egy Iszákos czigányra.*
	Meghalt meghalt szegény Berki…) ⦿
	(*Egri Áldomas*
	Szivünk vidamitására…) ⦿
	(Mátkatál hordozó…) ⦿
397r	389. Egy vén paraszt egyszer feleségül vett… [F]
397r-397v	390. Berki, Berki szegény Berki… ⦿
397v	391. Megkérette anyámat… ⦿
398r	(*Garan Szent Benedeki lapát táncz*
	Nyugta, mellyet maga a fél…) ⦿
	(Kakas ünnep.) [Kelecsényi megjegyzése.] ⦿
398v	(*Kakasének.*
	Jaj szomorú gyászos óra…) ⦿
399r	391. Megkérette anyámat… [F]
399r-399v	392. Bakonyi Jutka, hol valál?... ⦿
400r	(*Kakasének.*
	Jaj szomorú gyászos óra…) [„F”]
400v	[üres]
401r	392. Bakonyi Jutka, hol valál?... [F]
401r-401v	393. Szapora Margit, hol voltál?... ⦿
401v	394. Amott megyen egy kis lány… ⦿

402r (*Alföldi dal.*
Amott megyen egy kis lány…) ⦿
(Ucczu bizony megéret a lencse…) ⦿
402v (*Komatál küldéskor.*
Koma küldi komának…) ⦿
(*A Mátka tálat hordó kis gyermekek szivélyes szavalata:*
Nyissatok ki az ajtót…) ⦿
403r 394. Amott megyen egy kis lány… [F]
395. Három legény áll az utczán… ⦿
403r-403v 396. Három féle szeretőm volt…⦿
403v 397. Van Pozsonyban három sárga paripa… ⦿
404r (*A Mátka tálat hordó kis gyermekek szivélyes szavalata:*
Nyissatok ki az ajtót…) [„F"]
404v (Egy lakodalmas menyecske…) ⦿
(*Gergelyjáró morjó verseiből*
Miért bámulszrám vénvas orrú bába…) ⦿
(*Váli völgyi beköszöntőből.*
Kelmeteketis egy kis collatióra…)⦿
405r 398. Kinek varrod rózsám, azt az inget?... ⦿
399. Három árva sirdogálva… ⦿
405v 400. *A falopó.*
Minapában hogy kimentem… ⦿
406r-406v (*Szegény legény.*
Minapában hogy elmentem…)⦿
407r 400. *A falopó.*
Minapában hogy kimentem… [F]
407r-407v 401. Hallottad-e hírét... ⦿
407v 402. Peringer kertjében… ⦿
[407v: Egyetemi Könyvtár Debrecen Kézirattár körpecsétje] ⦿
408r (*Népdal.*
Búza, búza de szép tábla búza…) ⦿
408v (*Halász legény dala.*
Az Alföldön halász legény vagyok én…) ⦿
409r 402. Peringer kertjében… [F]
409r-409v 403. Meghalok, meghalok… ⦿
404. Az alföldön halászlegény vagyok én…⦿
410r (*Alföldi dal.*
Az Alföldön halász legény vagyok én…) ⦿
[Kelecsényi jegyzete.] ⦿
410v (*Trencsényi Tisztújítási dal. (1846.)*
Sűrű felhők tornyosodnak az égen) ⦿
[idézet Wesselényi Miklóstól] ⦿
411r **TIZENEGYEDIK KÖNYV.** ⦿
(Ne szomorkodj Barna Bandi babádon**...**) [Kelecsényi ceruzás bejegyzése] ⦿
(Meszelika kemenczét vederbe…) [Kelecsényi ceruzás bejegyezése.] ⦿
411v (*Bölcső dal.*
Csicsi édes leányom csicsi…) ⦿
(*Pünkösdölő*
Bor, buza és gyumolcs…) [Kelecsényi ceruzás bejegyezése.] ⦿
412r **(Jádzó Gyermek daliczák)** ⦿
412v **(Táncz játék dalok** ⦿
Leányok kördala:
Kis pillancs, kis pillancs, Kis pillancsi rózsa…) ⦿
(*Tánczjáték dana.*
Haj dinom danom rokola, téged hivnak tánczba…) ⦿
(*Szénajárás*
Hej széna allja, széna szakadékja…) ⦿

413r **Játék és gyermekdalok.** ⦿
405. Vezér. Kakas! Isten jó napot! [Játékleírással.] ⦿
413v 406. Vándor. Jőjetek révészek, jőjetek át!... ⦿
414r (*Fűzfadal.*
Kelj, kelj füzfa, Bödögei nyárfa…) ⦿
(*Gólyához.*
Gólya, gelicze, tengerházi vadföcske…) ⦿
(*Lapdás dána.*
Egyelelő, két kettő…) ⦿
414v **(Gyermeki daliczák)** ⦿
(Egy kettő harom négy…) ⦿
(Egy kettő harom négy…) ⦿
(Esik a hó fingik a ló**...**) ⦿
(Én angyalka vagyok…) ⦿
(Zsidó, zsidó kurvanyad…) ⦿
(Zsidó zsidó mehehe**...**) [Ceruzás bejegyzés] ⦿
415r 406. Vándor. Jöjetek révészek, jöjetek át!... [F]
415r-415v 407. „Jertek által, jó révészek!”… ⦿
415v 408. Tulsók. Eresszetek jó révészek!... [Játékleírással.] ⦿
416r-416v (*Szent Iványi Ének.*
Tüzét megrakáljuk…) ⦿
416v (Hajtsad rózsám hajtsad a cseresznye ágát…) ⦿
417r-417v 408. Tulsók. Eresszetek jó révészek!... [Játékleírással; F.]
417v 409. *Gyermekdal.* [Játékleírással.]
A kassai rózsafa tetején… ⦿
418r (Ha én volnék a Budai Nemes Asszony…) ⦿
(*Szent János tűzdala.*
Virágos Szent János éjszakád világos…) ⦿
[Jegyzet.] ⦿
418v (*Kar-dal.*)
(A. B. C. D….) ⦿
419r-419v 409. *Gyermekdal.* [Játékleírással.]
A kassai rózsafa tetején… [„F”]
420r (*Hojeda*
N. N. kaszáljon kee…) ⦿
(*Jegyzet*.) ⦿
(*Köszönet*
Köszönjük az éneket…) ⦿
420v **(Bölcső dalok.)** ⦿
(Elmentem én a kis kertbe sétálni…) ⦿
(Atyának – fát vágnak…) ⦿
(Álom esett a szemembe…) ⦿
(Nem lesz az úgy, mint az előtt…) ⦿
(Szerelem virága…) ⦿
421r 409. *Gyermekdal.* [Játékleírással.]
A kassai rózsafa tetején… [„F”]
421r-421v 410. Kivirágzott a diófa… ⦿
422r (*Szép árva leányról.*
Szép árva leánynak gyöngy a koszorúja…) ⦿
(A csitári lányok mind azt énekelik…) ⦿
422v **(Gyermeki üdvözlők.** *(*Karácsonkor.*)***)** ⦿
(Egy kis tészta csöppen a csizmám orrára…) ⦿
(Gyermekeknek kik a puszta kenyeret…:
Jó kenyér ez…) ⦿
(Debreczeni kofák szózata a sült tök mellé:
Parázs mézes, forró,széles…) ⦿

(Rövid ebédnél kinalás:
Először tormás…) ⦿
(Új év napján a puha kenyérrel igy kinálnak:
Tessék uraim…) ⦿
(*Liba dal.*
Hon (hol) voltál bárányka…) ⦿

423r 410. Kivirágzott a diófa… [F]
411. Bujj, bujj, zöld ág, zöld levelestül… ⦿

423r-423v 412. Kis kacsa fördik fekete tóban… [Kelecsényi ceruzás módosítása.] ⦿

423v 413. Uj ház, fényes ház, bocsáss kapun által… [Kelecsényi ceruzás módosítása.] ⦿
414. Haj lapula, lapula, kakasdi lapula… [Kelecsényi ceruzás módosítása.] ⦿

424r (*Villözö*
Villö villö! ki hazája…) ⦿
(*Tánczjáték kör dala.*
[játékleírás]
Kis pillang, kis pillang, kis pillangós rózsa…) ⦿
(Szerelem virága felfutott a fára…) ⦿

424v (*Himfy-dal.*
Gyermekségem szép ideji…) [Kisfaludy Sándor] ⦿
(*Bakter kiáltója*
Hallja minden háznak ura!...) ⦿

425r **TIZENKETTEDIK KÖNYV.** ⦿

425v **(Tréfas dalok.)** [Ceruzával bejegyezve] ⦿
(Ha elszakad ez a hur…) ⦿

426r **(Elegyes dalok virágai.)** ⦿
(Szerelem, szerelem, átkozott gyötrelem…) ⦿
(*Bús dal.*
Csudalkozom draga kincsem dolgodon…) ⦿

426v (*Népdal. (Bucsú-dal.)*
Káka tövén költ a rucza…) ⦿

427r **Csango dalok.** ⦿
415. Gyenge, iffiucska, kin törli szemeit… ⦿

427v 416. Azért szeretem én falu végin lakni… ⦿
417. Az én édeszemnek dombon ülő háza… ⦿
418. A pünkösti rózsa kihajlott ez utra… ⦿

428r (Csak azért szeretem a Magyar menyecskét…) ⦿
(Kinek van, kinek van fehér keszkenője…) ⦿

428v (Ellehetsz már te én tőlem…) ⦿
(*Népdal.*
Nem hittem én, de már hiszem…) ⦿

429r 418. A pünkösti rózsa kihajlott ez utra… [F]
419. Sziraszsz, édes anyám, immár most szirathatsz… ⦿

429v 420. Ugy jő naprul napra bánat e fejemre… ⦿
421. A hol felnőtt vala egy édesz almafa… ⦿

430r (Elbolygék én a mezőre…) ⦿
(*Bú-dal.*
Egy út visz a vágti Dunára…) ⦿

430v (*Bucsuzódal. Elválás.*
Ütött az óra, melly örök válásom…) ⦿

431r 421. A hol felnőtt vala egy édesz almafa… [F]

431r-431v 422. Most van esztendeje, mászodikba fordult… ⦿

431v 423. Szeretlek; szeretlek, csak ne mond senkinek… ⦿
424. Tul a vizen egy kisasszony… ⦿

432r (*Népdal.*
A csillag az égen magában jár…) ⦿

(A Tisza a Duna be zavaros…) ⦿
432v (*Szomorú dal.*
Ne szomorkodj légy vig…) ⦿
433r 424. Tul a vizen egy kisasszony… [F]
433r-433v 425. Forrófalvi zöld erdőben… ⦿
433v 426. Éjen elmenek rószám, valamerre… ⦿
434r (*Szomorú dal.*
Ne szomorkodj légy vig…) [„F”]
(*Szomorú ének.*
Ne szomorkodj légy vig…) ⦿
(*Vigasztaló*:
Vig légy, nelégy Búba bánatba merülve…) ⦿
434v (*Aradi dal.*
Istenem országom, régi szabadságom…) ⦿
(Istenem, Istenem valjon mi lölt engem…) ⦿
435r 426. Éjen elmenek rózsám, valamerre… [F]
435r-435v 427. Szerelem, szerelem, átkozott szerelem… ⦿
435v 428. Ne higyj a legénynek… ⦿
429. Lyányok, lyányok, jó lyánybarátjaim… ⦿
436r (*Nagy Váradi.*
Ne hidj a legénynek…) ⦿
(Még a tóban halak lesznek…) ⦿
(Jegenyefa tetejébe…) ⦿
436v (*Virág nyelv:*
Vagyis a szerelemnek titkos jelbeszéde) ⦿
(*Almavirág.*)
(*Akaczvirág.*)
(*Akácz lombocska.*)
(*Árpa kalász.*)
(*Bablevél.*)
(*Baraczkvirág.*)
(*Baraczk őszi.*)
(*Bazsalikom.*)
437r 430. Ugyan miért lennék én szegény… ⦿
437r-437v 431. Gazdag csángó volt az apám… ⦿
437v 432. Lovam rétbe nyugszik… ⦿
438r (*Virág nyelv:*
Vagyis a szerelemnek titkos jelbeszéde) [„F”] ⦿
(*Birs alma virág.*)
(*Bodza levél.*)
(*Bors.*)
(*Buza-kalász.*)
(*Buza-virág.*)
(*Bürök.*)
(*Csalán.*)
(*Cseresnye virág.*)
(*Caetus calmus.*)
(*Citromfű.*)
438v (*Dinnye (görög)*)
(*Dinnye (sárga)*)
(*Dohány-virág.*)
(*Endivia.*)
(*Eper szamócza.*)
(*Famoha*)
(*Fog hagyma.*)

(*Füge.*)
(*Fű-szál.*)
(*Fűz ág (közönséges)*)
439r 432. Lovam rétbe nyugszik… [F]
439r-439v 433. Vidd el, madár, vidd el… ⦿
440r (*Virág nyelv:*
Vagyis a szerelemnek titkos jelbeszéde) [„F”] ⦿
(*Füzfa ág (szomorú)*)
(*Georginia.*)
(*Gesztenye levél.*)
(*Gesztenye virág.*)
(*Gomba.*)
(*Gyöngyvirág.*)
(*Harangvirág koró.*)
(*Hajdina.*)
(*Hortensia.*)
(*Jáczint.*)
440v (*Ibolya (fehér.)*)
(*Ibolya (vörös.)*)
(*Kapor.*)
(*Kakukfü.*)
(*Kökényfa virág.*)
(*Köles.*)
(*Kikirics.*)
(*Lenvirág.*)
(*Levendula.*)
(*Lóherlevél.*)
441r 434. Eegből szállott dali madár… ⦿
435. Éen szonbaton régvel… ⦿
441v 436. Nagy madarat láték nagy bánatban… ⦿
437. Korcsomaház a templomunk… ⦿
442r (*Virág nyelv:*
Vagyis a szerelemnek titkos jelbeszéde) [„F”] ⦿
(*Narczis (sárga)*)
(*Nenyúlj hozzám! (virág)*)
(*Nefelejcs.*)
(*Nyarfa levél.*)
(*Orgonavirág (fejér)*)
(*Orgonavirág (kék)*)
(*Paprika.*)
(*Rezeda.*)
(*Rosa bimbó (fehér)*)
(*Rósa-piros kinyilt*)
442v (*Rózsa sárga.*)
(*Sóska.*)
(*Téli zöld.*)
(*Tölgyfa levél.*)
(*Tövis.*)
(*Ugorka*)
(*Vadalma.*)
(*Viola (mezei.)*)
(*Zsálya.*)
[Jegyzet.]
443r **TIZENHARMADIK KÖNYV.** ⦿
443v [Üres]

444r **(Népköltészeti egyveleg.)** ⦿
(Barna leány megy a kútra…) ⦿
(Egy csillag, egy csillag jár az Égen…) ⦿
444v (Ehol jünn egy legény…) ⦿
(Most jöttem Aradrúl…) ⦿
(Voltam én már Csanádon…) ⦿
445r **Vegyesek.** ⦿
438. Kitették a holt testet az udvarra… ⦿
445r-445v 439. Őszi harmat, hideg eső… ⦿
445v 440. Fakadj piros rózsa, fakadj csendesen… ⦿
[*(Czenczihez)* – Kelecsényi ceruzás címadása]
446r (*Czigány nóta.*
Huttsudadé kuvadé…) ⦿
(*Nagy Idai*
Farohesz, farohesz…) [ceruzával bejegyezve] ⦿
[Megjegyzés Kelecsényitől.] ⦿
446v (*Czigány Seregtőli búcsúzás.*
Ó gyarló nemtelen szegény czigány sereg…) ⦿
447r 441. Kincsem, komám asszony… ⦿
447r-447v 442. Kis Laczinál füstös kémény… ⦿
447v 443. Ángyom, ángyom, édes ángyom!... ⦿
444. Zöld erdőben jártam… ⦿
448r (*Czigány Seregtőli búcsúzás.*
Ó gyarló nemtelen szegény czigány sereg…) [„F”]
448v **(Tánczdalok.)** ⦿
(Gyerebe rózsám, gyerebe…) ⦿
(Kassai hajdú vagyok én…) ⦿
(Csicseri borsó, vadlencse…) ⦿
(Ohöm böhöm pogácsa…) ⦿
449r 445. Oh te áldott Kanaán! Balaton melléke… ⦿
446. Béborula, jaj elmula… ⦿
449v 447. A bogádi utczán foly a víz… ⦿
448. Lányok fonják a lenszöszt… ⦿
450r *(Vecsernyére.*
Debreczenbe kell menni…) ⦿
(Csók dal.
Tiszán innen dörög az ég…) ⦿
(Dalola.
Ezen a nyari éjszakán…) ⦿
450v (Nincsen nekem feleségem…) ⦿
(Feleséget vettem én…) ⦿
451r 448. Lányok fonják a lenszöszt [F]
449. Zörög a kocsi, pattog a Jancsi… ⦿
450. Nincsen feleségem, de majd lesz… ⦿
451v 451. Már én nekem megesett… ⦿
452. Amott van egy kis ház… ⦿
452r (Már én nekem megesett…) ⦿
(Amott van egy nevezetes Va-város…) ⦿
452v (A Lévai piaczon…) ⦿
(Soha tellyes életembe) ⦿
(Az ifiúr rosz katona) ⦿
453r 452. Amott van egy kis ház… [F]
453. Ritka a katona, kinek párja nincsen… ⦿
453v 454. Diófának ágas bogas ága… ⦿
455. Mért nincs minden lánynak… ⦿

456. Közel a tél, mén a fecske… ⦿
454r (Beszaladt a malacz a pitvarba…) ⦿
(Apám ki vólt nem tudhatom…) ⦿
(Réz tepsiben sül a málé…) ⦿
454v (*Regedal.*
Egyszer virágos kertemben…) ⦿
(*Nyári dal.*
Majd eljön a szép meleg nyár…) ⦿
455r 456. Közel a tél, mén a fecske… [F]
457. A leány gyöngyvirág… ⦿
458. Lisztet pénzen vettem… ⦿
455v 459. Gyere be, gyere be gyönyörű, kis madár… ⦿
460. Ki ki ki ki ki ki… ⦿
461. Elment a szeretőm idegen országba… ⦿
456r *(Pitypalaty dal.*
Szörnyű nagy a munkám…) ⦿
456v **(Sikamlósak.)** ⦿
Elment Panni a vásárra…) ⦿
(Leeset a pap a fárol…) ⦿
(Az én gatyám lengyel vászon…) ⦿
(Kertek alatt jártam…) ⦿
457r 462. Tiszaháti kis leány… ⦿
463. Ollyan a szemed járása… ⦿
457v 464. Be szépen ég az a gyertya… ⦿
465. Nem dicsérem, hogy szép… ⦿
466. Esvte van már a faluba… ⦿
458r (Be szépen ég az a gyertya…) ⦿
(Kék szemednek tüzes fénye…) ⦿
(*Ellendal.*
Te vagy az én kis bárányom…) ⦿
(Estve, estve, késő estve…) ⦿
458v (Nyisdki rózsám az ajtót…) ⦿
(Nagy kut partján szóll a haris…) ⦿
459r 466. Este van már a faluba… [F]
467. Én vagyok ám az a kölök… ⦿
459r-459v 468. Rongyos a kend háza vége… ⦿
459v 469. Meg fogok házasodni… ⦿
460r (*Bús dal.*
Búsan hangzik szivembe…) ⦿
460v (*Szerelmi dal.*
Csókolom a piros szádat…) ⦿
461r 470. Tulsó soron a mi házunk… ⦿
461r-461v 471. Elhajtottam a libám… ⦿
461v 472. Azért adtam egy petákot… ⦿
462r **(Trágár dalok.)** ⦿
(Iszom a bort, rugom a port…) ⦿
(Ángyom Asszony, ha kend úgy…) ⦿
(A Kisasszony ingibe bum...) ⦿
462v (Nincsen rózsa a kertbe…) ⦿
(A Kisasszony papucsot varatot…) ⦿
(Szép a p. na mert fekete…) ⦿
(Iskatula gurgula – gura gura gurgulya…) ⦿
(Görög dinnye gömbölyű…) ⦿
463r (Meszelik a kemenczét…) [Kelecsényi kézírásos bejegyzése.] ⦿
473. Fekete száru cseresznye… ⦿

474. Kis leány, hol anyád?... ⦿
475. Piros alma, pirosodjál… ⦿
463v 476. Isten átkát nem kívánom… ⦿
(*Csárdás.*
Kutya van a kertbe…) [Kelecsényi ceruzás bejegyezése.] ⦿
464r **(Csárdások.)** ⦿
(Nincsen ollyan házi asszony…) ⦿
(Házunk után ne lapulj le…) ⦿
464v (Aludjunk egy álmat…) ⦿
(Gyerebe, gyereki…) ⦿
(Már kacsinthatsz…) ⦿
(Kihajtom a lúdat mezőre…) ⦿
(Hej huj barna babám eszem a szép szemedet…) ⦿
465r **TIZENNEGYEDIK KÖNYV. (Toldalékul).** ⦿
465v [Üres]
466r **(Nemzeti dalárda gyüjté Kelecsényÿ József** ⦿
Igaz Magyar.
Aki Magyar, csak magyar bort…) ⦿
466v **(Honidalok.)** ⦿
Magyar szeress magyar lányt…) ⦿
(Magyar leány az én rózsám…) ⦿
(*Védegyleti-dal.*
Honi legény, honi lány…) ⦿
467r-467v **Mondák.** ⦿
A három királyfi 1. ⦿
468r-468v **(Régi költészetünk adattára)** ⦿
469r-469v **Mondák.**
A három királyfi 1. [F]
470r **(Régi költészetünk adattára)** [„F”]
470v **(Furcsa faluk.** ⦿
Tájadomák Nyitrában) ⦿
471r-471v **Mondák.**
A három királyfi 1.[F]
472r-472v [Üres]
473r-473v **Mondák.**
A három királyfi 1.[F]
473v **Mondák.**
A három királyfi 1. [F]
A három királyfi 2. ⦿
474r-474v **(Nemzeti költészetünk-ről) [Toldy Ferencz]** ⦿
475r-475v **Mondák.**
A három királyfi 2. [F]
476r-476v **(Kivánnivalók.)** ⦿
477r-477v **Mondák.**
A három királyfi 2. [F]
478r-478v **(Észrevételek.)** ⦿
479r-479v **Mondák.**
A három királyfi 3. ⦿
480r-480v **(Jegyzetek, magyarázatok, és, Tudnivalók.)** ⦿
481r **Mondák.**
A három királyfi 3. [F]
481v **Jegyzetek.** ⦿
482r-482v **(Jegyzemények)** ⦿
483r-483v **Jegyzetek.** [F]

484r-484v **(Jegyzemények)** [„F”]
485r **Jegyzetek.** [F]
485v **Tartalom** ⦿
486r-486v **(Cserháti dalok.**
Mismások leledék tárczája ⦿
Csardás.
Kutya van a kertbe…) ⦿
486v (Azt gondolod, hogy én bánom…) ⦿
487r-487v **Tartalom** [F]
488r **(Cserháti *(*Nyitrai*)* Ópalóczdalok.)** ⦿
(Érik a cseresnye…) ⦿
488v (Sárga dinye (vörös dinye) zöld uborka…) ⦿
(Az én lovam nemakar jó legelni…) ⦿
489r-489v **Tartalom** [F]
490r (Bárcsak hamar Majus lenne…) ⦿
(Fúj a szellő fujdogál…) ⦿
490v (O be sáros gyalog út…) ⦿
(Tarka szoknya pi-pi-pi…) ⦿
(Vólt nekem szoknyám kanafasz…) ⦿
(Lideczi aszonyok nem e szégyenlétek…) ⦿
(Esik esső nagy sebessen…)⦿
491r-491v **Tartalom** [F]
492r **(Népcsárdások)** ⦿
Ami papunk jó ember…) ⦿
(Kis a leány, nagy a csecse…) ⦿
(Széna van az ólba…) ⦿
492v (Ezer nyolcszáz negyven hetedik évben…) ⦿
(Vólt nekem szeretőm…) ⦿
(Árva vagyok, árva…) ⦿
493r-439v **Tartalom** [F]
494r (*Szeretlek...*
Szeretlek én egyetlen egy virágom…) ⦿
494v [Üres]
495r-495v **Tartalom** [F]
496r-496v [Üres]
497r-497v **Tartalom** [F]
498r-498v **(Tartalom.)** ⦿
499r **Sajtóhibák** ⦿
499v [Üres]
500r-500v [Üres]

Ms. 58/1

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

Ms 58/1

DEENK Kézirattára Ms 58/1

DEENK Kézirattára Ms 58/1

2v

Vissza

3r

Magyar-Nemzeti
és Erdélyi
Nagy Enekvilág 1855.
Összes-Gyüjteménye.

MAGYAR NEMZETI

ösz- szeti

NÉPKÖLTÉSI GYÜJTEMÉNY.

gyüjtögeté
Kelecsény József Családon
1846.

KELECSÉNY JÓS KÖNYVTÁRÁBÓL

PESTEN,
BIZOMÁNYBAN EMICH GUSZTÁVNÁL.
1846.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

3v

Vissza

Barabás 845

Nyom. Walzel Pesten

Erdélyi János

4r

Nagy Dalkönyv

NÉPDALOK ÉS MONDÁK.

Ugy-Egyetemes Gyűjteménye

Kelecsény Józsefanal 1853

A KISFALUDY-TÁRSASÁG

MEGBIZÁSÁBUL

SZERKESZTI ÉS KIADJA

ERDÉLYI JÁNOS.

PESTEN,
NYOMATOTT BEIMEL JÓZSEFNÉL.
1846.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

4v

Vissza

5r

ELŐSZÓ.

A magyar népköltemények gyüjtésének gondolata nem uj, de fájdalom, nem is régi. Énekes gyüjteményeket ismerünk, minő 1803-ból a váczi, mellynek előszavában emlékezet vagyon egy, 1799-ben készült és megjelent gyüjteményről. Ez utolsót nem ismerem, de mennyiben a kezem között levő *) annak folytatása vagy utánzása lehetett, a mi szempontunkból tekintve, — nem igen sokat ért, mivel a benne megjelent dalok minden egyéb voltak mint népdalok. A sárospataki „Érzékeny és vig dalok gyüjteménye“ mellynek második bővitett kiadása 1834-ből való, és így az első körülbelől öt hat évvel korábban láthatott világot, sokkal többet ér, nem csak általános költészeti hanem valóságos népköltészeti tekintetből is. Ebben, sok becses, főleg az iskolai ifjuság által szerzett, dalokon kivül tisztán népdal mintegy 70 darab találtatik. Ezen gyüjteményeken kivül a népköltészet nálunk nem

*) Kelecsényi József buzgó gyüjtő ur ajándékából a Kisfaludy-Társaságé.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

5v

Vissza

6r

máskép müveltetett, mint ponyvai irodalom által, mig a népben korrul korra kimutatható bizonyossággal mindig élt, változott, hervadt, vagy virult, a nép sorsa, körülményei szerint. A m. t. társaság felállta után mindjárt, a népdalokra szintén előkelő gond fordittatott, melly szándékát az Academiának törvényhatóságok is sietének buzditani 's nov. 16. 1832 tartott heti ülésében illy levél olvastatott: Tekintetes Tudós Társaság! Mennyire szivünkön fekszik a magyar nyelvnek terjedése, azt bizonyítja megyénkben több tartalmu rendszabásoknak megállapitása, mellyek által a föld népét honni nyelvünk kedvelésére ébreszteni kivánjuk. — Ezen anyai nyelvünk iránt vonzó határtalan vágyódásunk ösztönéből a t. t. Társaságot hivatalosan, egyszersmind barátságosan kérjük, hogy szembetünő levén a mesteremberekneél a számtalan magyar műszavak fogyatkozása, ezen fogyatkozást kipótolni s egyszersmind a magyar nyelv nagyobb megkedveltetésére alkalmatos n é p d a l o k a t készitteni és közre munkálni méltoztasson. Egyébiránt stb. a t. t. Társaságnak kész köteles szolgái Komárom vármegye közönsége. Költ Komáromban 1832. eszt. augustus 1-sö napján tartott közgyülésünkből. Még Esztergam megyéről tudom, hogy e végett szinte felszólitá az Academiát, mellynek aztán, tagok és nem tagok egyiránt küldének dalokat, de az Academia e tárgyat, noha szerkesztőket is neveze már, bizonytalon időre kénytelen volt letenni, s gondjait egy más, későbbi , Társaságnak, melly egyenesen a szépiro-

dalom minden oldalróli müvelésére, terjesztésére alakult — a Kisfaludy-Társaságnak átengedni, melly 1843. dec. 2-dikán tartott ülésében a népköltési eredlyék gyüjtését elhatározván, felszólitást bocsátott ki az országba s egy uttal az Academiát is fölkéré hogy a levéltárában letett gyüjteményeket használatra kiadni méltoztatnék. A z Academia szives készséggel hajlott a kérelemre 's egy ujabb indítványt küldött át a Kisfaludy-Társasághoz miszerint a gyüjtendő népdaloknak, a mennyire lehet, z e n é j ö k r e is fordítná gondjait és figyelmét, hogy a magyar népköltészetnek ezen lényeges és jellemző vehiculumának több becses példányai nemcsak az elfeledtetéstől megóva, a mivelt közönség ismeretére jöjenek, hanem ahoz értők által s tökéletes magyar szellemben szerkesztve, a már nagy számban kijött s jobbára idegen hangmüvészek által elferdített dalok sorsára ne jussanak! E szerint a Kisfaludy-Társaságnak nemcsak a dalok gyüjtése, hanem melódiáik közzététele is feladatává lön, melly kettős vállalat alulirtnak bocsáttatott gondjai alá, ki általvevén mind az Academia, mind a Kisfaludy-Társaság gyüjteséit, a jelen könyvet szerkeszté, nem minden válogatás nélkül ugyan, de mégis szorosan ragaszkodva azon elvhez, hogy a dalok ugy kerüljenek világ elé, mint jellemző valóságukban a nép között élnek. E közben, mint a népköltészethez érdekes adat, jelent meg már eddig három füzet Kecskeméthi Csapó gyüjtése szerint, s ennyi — tudtommal — mi a népdalok körül irodalmilag történt, s most egész tiszte-

DEENK Kézirattára Ms 58/1

6v

Vissza

7r

lettel jegyzem föl ide mindazok becses nevét, kiktől a Kisfaludy – Társaság gyüjteményeket vön.

1. Kelecsényi József urtól 13 darab, köztök egy pár rege.
2. Füzes-Gyarmatról Szakál Lajos gyüjteménye 17 d. és H. G. néhány töredéke.
3. Piry Czirjék prof. urtól Érsek-Ujvárból, különböző vidékekről 36 d.
4. Szabó Dávid urtól, Hegyaljáról 39 db.
5. Haas Mihály urtól, többnyire baranyai hires rablókrul 20 db.
6. Gróf Dessewffy Virginia kisasszonytól szabolcsi dalok 50 db.
7. Nyájasditól (álnév) egy monda Buda halálárul.
8. Ivánszky Jánostól Nagy Töre vidékérül, Bars megyéből 12.
9. Debreczen tájárul, Dobay Jánostól 26.
10. Vasból, Szelestey László urtól 6 db.
11. Szilágysági 14 népdal és 13 táncznóta, Halász Márton urtól.
12. Három csomó vegyes Schedius Lajos urtól; a. köznépi dalok 27. db. b. Magyarországi énekek 22. db. c. Régi magyaroknak szomorú és keserves énekjek 1. db.
13. Nyitrából Kelecsényi Józseftől 16. db.
14 Vieszkáról Szeberényi Lajos urtól 24 db.
15. Többnyire a Rábaközön szedett népdal, Pintér Endre praemonstrati szerzetes kanonok urtól, Csornáról 107 db.
16. Molnár Adám nevelő urtól Pestben, a pöszéri pusztáról 48 db.
17. Hont és Nográd megyei, Pajor István urtól 25. db.
18. Ismét Pintér Endre urtól egy küldeményben 132.
19. Békes megye Körös-Tarcsa helységében Szöke István tanitó ur által gyüjtött 49. népdal, átnézve és beküldve Szakál Lajos ur által.
20. Vasból Horváth Elek urtól 12 db.
21. Szombathelyről Simon Vincze praemonstrati szerzetes kanonok urtól 40 db.
22. Ugyan onnan Szelestey László urtól ujra 11 népdal s néhány táncz és egyéb mulatságok alkalmával rögtönzött, ugy nevezett rigmus.
23. Györből Baki Gábor prof. urtól 11 db. hangjegyekkel együtt.
24. Nográdból, Pajor István urtól ujra 75.
25. Benöfy Soma Sajó-völgyből 20 db.
26. Családról Kelecsény József egyvelege.
27. Baki Gábor Györből folytatva 27-ig, kótákkal.
28 Szeberényi Lajos ismét 32 db. Maglód és Péczel tájékáról.
29. Gyurinka Antal Váczról több népdalt s köszöntő verseket mesterlegényektől.

30. Zerrák Antal Györből ireghi dalokat, Tolna megyéből.
31. Bátky Károly Kecskemétről.
32. Haas Mihály prof. Pécsről.
33. Josics Károly Bogádról hegyhátiákat.
34. Samarjay Károly Komáromból.
35. Petöfy.
36. Greguss.
37. Székes-Fehérvárról Hodosi Karácsony József urtól, legközelebb elhunyt testvére Karácsony Lázár hátrahagyott irományaiból egy 200 dból álló népdalgyüjtemény és külön két kötetben azoknak boldogult által gitárra tett zenéi.
38. Szombathelyről Simon Vincze urtól ismét 37 db.
39. Vasból Ács Károly kocsi iskolai igazgató urtól. 30 db.
40. Csornáról, Pintér Endre urtól ismét 213 db.
41. Szeberényi Lajos urtól ujra 32. db.
42. Pápa és Ladány (Bars) vidékeiről Horváth Károly urtól 25. db;
43. Pozsonyból Berzsenyi Pongrácz urtól hangjegyekkel 24 db.
44. Pápáról Kiss Dénes urtól hangjegyekkel 122. db.
45. Noszlopy Titus urtól egy kisebb csomó hangjegyekkel.
46. Ludnics Miklós ügyvéd urtól némi peres irományokból egy csomó egyveleg.
47. Perkátárul, takácsmester Molnár József urtól több nyomtatott és irott füzet, köztök némlley saját dalai is.
48. Erkről Kovács Károlytól 31 db.
49. Külön vidékekről Döbrentei Gábor kir. tan. urtól 106 db. *)
50. Mátra és Zagyva-vidéki, Nagy Iván urtól 24 db.
51. Váczi, Gyurinka Antal urtól 23 db.
52—63. A m. tudós társaság XV-ik nagygyülése rendeléséből ennek levéltárábul használatra: Udvardy János lev. tag gyüjteménye 246. db. 2. Ercsey Dániel lev. tagé 112 db. 3. Demjén Sándor urtól hangjegyekkel 28 db. 4. Kecskeméthi Csapó Dániel uré 130 db. 5. Néhai Mindszenty Dániel gyüjteménye u. m. egy bevezető értekezés; I. rész 188 db. II. rész 40 db. III. rész 57 db. hangjegyes 88 db. s e mellett Mátray Gábor véleménye s külön 7 füzet nemzeti zenemód. Czuczor Gergely r. tagé 14. db. 7. Gróf Desewffy Virginia kisasszonyé 42 db. 8. Hoblik Márton ltagé hangjegyekkel 21. db. 9. Névtelen gyüjtemény hangjegyekkel, 105 db. 10. Schedel Fe-

*) E becses gyüjtemény akkor adatván kezembe mikor az egész könyv már szerkesztve volt, ezalkalommal nem használtatott. Szerk.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

7v

Vissza

8r

rencz r. tagé 22 db. 11. Szücs Ábrahámé 62 db. 12. Kelecsényi Józsefé 2. füzet.

64. Gödörházi Gödör József ur Szendről, Komárommegyéből 13 db.
65. Póngrácz Lajos ur hontmegyei ipolysági népdalokat gyüjtött számra 43. dbt.
66. Kelecsényi J. ur ismét néhány egyveleget: rigmusokat és kortesdalokat.
67. Simon Vincze praemonstrati tanitó ur, Szombathelyről 29 db. leg inkább Ollát-tájiakat.
68. Szabóky Adolf ur kegyes rendi tag berencsi (nyitramegyei) népdalokat, 50-net
69. Ismét a m. t. társaságtól egy csomó, beküldve Mayer István urtól Muzslai népdalok czim alatt, 5-49 db.
70. Gr. Desewffy Virginia kisassz. folytatólag 51-116-ig hangjegyekkel együtt.
71. Szabolcs déli oldaláról Szilágyi István 19 népdalt.
72. Illy czim alatt: Népdalok gyüjtve a pozsonyi lyceumbeli magyar társaság meghagyásábul, Szeberényi Andor által.
73. Kelecsényi József Nyitrából egy költői zsebszótárt és dalokat.
74. Névtelen, 8 dalt.
75. Népdalok, összeszedte Békássy János 27 db.
76. Remellay Gusztáv Pétervár vidékéről néplegendát *péterváradi haviboldogasszony* czim alatt.
77. Szelestey Szombathelyről vőfél-köszöntéseket.
78. Oláhországi tánczverseket Ürmösy Sándor utazásából közle Schedel.
79. Boros-Sebesről Bitó Ferencz maga versét.
80. Forrayné ő nagysága Budáról Külkey Henrik ur által egy Nádasdy dalt, hangjegyekkel.
81. Magyar dalok czim alatt, Névtelen hangjegyeket is.
82. Borbély Lajos három kötet gyüjteménye, tiszamelléki dalokkal, Hevesből.
83. Nagy Gáspár urtól Komárombul néhai Kiss Lajos ur iratai közül különböző vidéki dalok 7. füzetben.
84. Kis kötetben dalok Névtelentől 38 db.
85. Kelecsényi József hét kötetkét; többek közt a váczi dalos könyvet is
86. Baki Gábor Györből folytatólag 28-44. számig, hangjegyekkel.
87. Gr. Desewffy Virginia kisasszony 11 székely népdalt külde Jeney József gyüjtése szerint.
88. Császár F. Abony tájékárul közle néhányat és egy mondát Mátyás k. aranygyapjas bárányárul.
89. Horovicz, Fülöp, öt füzetet.

90. Nagy Iván ujra, Mátra és Zagyva vidékéről.
91. Mayer István ebédi dalokat.
92. Kelecsényi Pál gesztei és kolonyi dalokat, Nyitrából és Barsból.
93. Székely népdalokat Marosvásárhelyrül, Szentkirályi Gábor.
94. Puszta Monostorról dalokat, hét mondát és rejtvényeket Eperjessy Ferencz.
95. Gaal egy mondát, a három királyfiról, irt le népi előadás után.

Hogy a népdalok gyüjtésének hire kedvező viszhangra talált, mutatja e sorozat; hogy bennök országos és nemzeti kincs van elrejtve, mindnyájan tudjuk és bizonyosan e szempontból indultak ki a felszólító nemes megyék is — kiknek a teljesült ügyet ezennel van szerencsénk pártolásába ajánlani — de a népdalok mellett szól mindenek előtt a müvelt nemzetek és tudósaik példája, mert minden europai nép — kezdve angoltul a finn népekig — talán a törököt kivéve — bir már efféle gyüjteményekkel; s csak a mi hanyagságunk volt e részben, — mint sok másban is — megmagyarázhatlan. És bár ennyi érdek, ennyi ok szól is a népköltészet mellett, mind hiába, ha egy, nevét elhallgató hazafi társul nem ajánlkozik, egy körülbelől 30 ives gyüjteménynek kiadására, mit azért hozok fel, mert ez oka, hogy ki nem adatik mind, a mi be gyült; de meggondolva, hogy nála nélkül még az sem adatott volna ki, a mi most kiadatik, csak forró köszönetünket érdemli.

Szerkesztésre nézve ennyit jegyzek föl: sok dal lesz itt, mellyet senki nem hallott úgy, mint általam közöltetnek, mert némellyik három, sőt négyből is van összerakva, a különböző beküldések szerint. Ez más-

DEENK Kézirattára Ms 58/1

8v

Vissza

nem is lehet. Mert mint egyik beküldő, Gyurinka Antal ur irja „az illyen dalokat egyik elkezdi, és a hány danolja, mind bővíti ujakkal“ miből természetesen következik, hogy a különféle beküldést szabais, lehet is összeolvasztani.

Némellyek szerint maga Homér, de mult században Ossian énekei, legujabban pedig a finn hősköltemény: Kalervala, 32 énekben, szinte illy változó előadás, a nép ajka után iraték le, s adatott ki. Bár több volna efféle és ekkép szerkeszteni valónk nekünk magyaroknak is! Voltak helyek, mellyeket a kéziratokból máskép olvasni, mint a hogy kinyomattak, vagy nem tudtam, vagy nem mertem, de későbbi, mind e mai napig folyt, beküldésekből tisztába hoztam. Ezeknek kijavitása feltalálható leszen hátul a jegyzetekben. A mi ezeken kivül hibásan volna, értők itéletére hagyom: jegyezzék föl észrevételeiket, közöljék azon tisztelt társasággal, mellynek czimzete alatt megy világra e gyüjtemény; lesz ott, a ki hasznokat vegye.

Ohajtom pedig, szerezzenek e dalok annyi örömet mindenkinek, mint szerzének vala nekem, mig körültök fáradoztam, s terjedjenek el minél több kézbe palotátul gunyhóig, mert velök egy lánczszemmel, egy kötelékkel van több ismét a külön érdekek egyesítésére. Költ Pesten, marczius 9. 1846.

Erdélyi János.

9r

ELSŐ KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A Népdalok – á Népéletének mutatótáblája
s ezzel á Statusfenfira nézve úgy, mint kmy
közönség előtt egyvánt érdekeset. Az Hol
Gyűjtsük á Népdalokat! [illegible]

Énekvilág – vagyis á
Régi's Ujabkori Magyar daloknak
Nagy-Gyűjteménye Könyve.
Az Ottó
Népdalnokok
választékozott
Dalárdájok (1846 tól)
egybe gyűjtegette, K. H. K. J.
Nagy [illegible] Kiszemelgetve
Kelecsény József (által 1866 ...)
Elzengette dalát á későkorfia!

Örömmel üdvezlém, á Kisfaludy Társa-
ság Titoknokának, Erdélyi János úrnak, á Ma-
gyar Népköltési Gyűjtemény ereklyéi megör-
zésére czélzó nagyszerű Vállalatát: mert ez ál-
tal á feledékenység tengerébe veszet, annyi ha-
zafi érzelmeket, s Nemzeti eszményeket lehelő
dalaink, hős elődeink harczias szellemű, po-
gány vallási s Táboxi énekeink, regéink, mon-
daink, s hagyományaink, á mennyire csak lehetséges
Népszájából, poros irományok; – mester geren-
dái szú ette ponyvai grapszákból, ujból föl-
elevenéteznék és megörézteznék. Ezek Nemzeti Költé-
szetünk, hű lenyomatai – tevén
Népélet s Történetünk, Véreink s feleink-
nél: mind jelen gondolkodás, s érzés modjának,
műveltsége s jellemének, mind á Nemzet szomorú
múltjának Emlék-Tárházában, megörzött Nemzeti kincsei, mindég
melto figyel-

DEENK Kézirattára Ms 58/1

met 's érdeket ébresztendőt. Adalékokát á netán egy-
ben másban szendergő mythosok, fölfedezésére,
kikutatására szolgálni fognak; és á Néphit-
regélyek, és, egyéb egyelékek költői kalaúzátul
á két magyar hazában örömmel felhasznál-
tatni; 's á sik tengeren, hegyen-völgyön, karpa-
toktúl Adriáig, á Népdalnokok ajkainak régelve,
's ujabb dallosaink, édessen zengő dallamaikk
zengedezni és eldallatni fognak, Nemzeti költészetünk
utolsó lékeletéig: mégá későkor fiaitúl is! Úgy legyen.

Imeitt á Magyar Népköltészet némelly
dalait, mellyek vagy általam gyüjtetének,
vagy, számos kéziratimból kiszemelve van-
nak, ezen Dalnokok könyvébe, összehason-
litás véget, eredeti pongyolaságukban, hogy á
magyar Nép szellemi 's költői tehetséginek
hiv lenyomatai legyenek - ide kiirni - időt,
és faradságot nem kéméllettem, Nemzeti ségünkért!

Hála á Magyarok Istenének: hogy e-
zen rég nélkülözött Nemzeti Bibliánkillyg
gazdaggá növekedet - Népköltészi Gyüjteményünk
(Népdalai és Mondái) által, ohajtott szép nagy
czélját, á Nemzet közremunkálásával, elérhetés

SZERELMI DALOK.

1.

Arany- ezüstért, czifra ruháért,
Leányt el ne végy koszorujáért;
Inkább szeressed jámborságáért,
Előtted való szép járásáért.

Ne nézz a leány tánczos lábára,
Ne hajolj az ő mézes szavára;
Figyelemmel légy indulatára,
Tanulj szert tenni szive titkára.

2.

Szomorú már nekem járásom, kelésem,
Talán e világban nem leszen örömem,
Mert az én édesem eltávozik tőlem,
Kiért elbágyadott szomorodott szivem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

4

Látom, a tavasznak mindenek örülnek,
Gyenge virágokbul a koszorúk kelnek.
De az én bánatim mind csak öregbednek,
Mert nehéz gyötrelmek szivemen nem szünnek.

Zengedez az erdő, sok szép énekszóval,
Tündöklik a' mező ékes virágokkal;
De én szegény fejem csak búval, bánattal,
Világból kimúlok iszonyú kinokkal.

3.

Panaszimat mondani nem merem,
Mert nincs nekem olly biztos emberem,
Csak te néked jelentem, istenem,
Fordítsd jóra már az én életem.

Itéltetem ezerféleképen,
Nem találnak bünösnek semmiben.
A rosz nyelvek mégis rágalmaznak,
Angyalomtól fosztani akarnak.

Igaz ugyan, ki szeret, az szenved,
Rózsájáért mégis mit nem tehet;
A ki szeret, örömmel reménylhet,
Minket is hát, rózsám, az követhet.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Világi-Örömdanolák és Búhangok.

Danolj rózsám, a' rótában
Mint szivünkben szerelem van,
Szépis a dal ha szerelmes,
Bús legyen bár, mégis kedves.

(A Szerelem Országából.)

* * *

Virágos kert ez énnekem,
Örömimet innen szedem. Kisfaludy K.

Aratási dal.*)

Nyárban esik, nyárban,
A derék aratás.
Karácsony havában
A szerelem ország.
Kinek esik jóra,
Kinek esik rosszra;
Sok édes Anyának
Szive fájdalmára. —
Patakot ugrottam
Jó adta az isten hogy megnemkíséreszem.
Megkíséreltem volna rózsám nemjött volna
Minden szüzségem elveszeszem volna.
Violám, violám neharagudj reám:
Lám én nemharagszom kedves Majoramám.

Hólyól fujja a szél,
Felyöl nap süti
Jó Anyák nevelti
Ki egymásra szeret.
Szeretős rózsám szeress
Ha szegény vagyok is
Lámcsak szeretőlcs
Csak egy gyökér ugyis
(Csak egy szál barackai)

*) Szép élet ez! aki nem látja nézze meg... a' nyáron. — Baracskai (Barsból).

Arató dalok.

Arass rozsám, arass, megadom á garast:
Nem köll nékem garas, csak te velem aras.
Arass rózsám aras, megadom á garast
Ha garast nemadok egy pár csokot adok.
Arattam arattam kévétis kötöttem
Szeretőm tarlóján leis betegedtem.
Árva vagyok árva, mint á sarga tarló,
Kinek ékességit elvitte á sarló.
Nekemis elvitte egy semmirevaló
(K. az én csizmamnak kapczanak je valo)
Aki lábam kapcza foltjanak se valo.
(V. ö. 132.) Molról szelfuja felolról pap
Budaff (39) (közönséges)
Összejártam é Vilagot,
Mégse láttam gyöngy virágot:
Á szép lányok gyöngy virágok,
Megreped á szivem rájok.
Összejártam á hegyeket,
Hegyek között á völgyeket.
Mégse láttam olly bánatot,
Mint énnekem rózsám hagyot.
Látom borulni az eget,
Látom hogy engem fenyeget:
Nem engedik (azt a Szent) egek,
Hogy én rózsám Jied legyek.
Meghalok én valahára,
Pünkösd második napjára;
Kiterétnek engem szépen,
Galambomnak eleiben.
(eredetileg á Népszájából)

5

4.

Az ur lelke legyen,
Kincsem, te lelkeddel;
Hordozzon az isten,
Szerelmem, békével.

Megbocsáss, ha voltam
Valaha vétséggel,
Az urnak angyala
Menjen te véled el.

5.

Ha én páva volnék,
Páva módra járnék,
Duna vizét innám,
Dunát átrepülném,
Fenyőágra szállnék,
Fenyőmagot enném,
Aztán megrázkodnám,
Tollam elhullatnám,
Leányok felszednék,
Menyecskék megkötnék,
Urfiak viselnék.

6.

Hej páva, hej páva,
Császárné pávája!
Ha én páva volnék,
Jobb reggel fölkelnék.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

6

Folyóvízre mennék,
Folyóvizet innám,
Szárnyam csattogtatnám,
Tollam hullogatnám.

Szép leányok szednék,
Bokrétába kötnék,
Az én kedvesemnek
Kalapjára tennék.

7.

Fáj, fáj, fáj, fáj,
Fáj a' szivem, fáj,
Fáj a szivem te éretted,
Mióta megismértelek,
Fáj, fáj, fáj a szivem, fáj.

Nincs, nincs, nincs, nincs,
Bizony sehol nincs
Drága személyednek párja,
Bárki a' földet bejárja,
Nincs, nincs, bizony sehol nincs.

Szép, szép, szép, szép,
Oh melly igen szép,
Szemeidnek ragyogása,
Piros szádnak mosolygása,
Szép, szép, oh melly igen szép!

Szolgadal.

Verdmeg uram azt az embert
Ki nemszánt,
Ki elvette szeretőmet
Nemsajnált.
Verjeismeg mind á három
Teremtőm,
Mért elvette az én régi
Szeretőm.
Kilencz hete mióta itt
Halászok
Egy csepvizet könnyeimtől
Se látok.
Kifogtam á barna babám
Kendőjét.
Ráirattam zöld selyemmel
Á nevét.
Szép á pávának á tolla
Aranyos
Nem vagyok én életemmel
Szabados. *)
Elúntam én (nemfogom én) azt az urat
Szolgálni –
Gyenge testem ő mellette
Rongálni;
Jogadom á katonának
Beállok
Inkább (Csaszárt) (hazám), mint (egy Osztrákos urat)
Szolgálok!!! (Baracskai)

*) Megérem én azt az időt ha nem most
Leszek én még életemmel Szabados.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Búdal.

Én nemtudom mi á bajom,
Elég hogy nemszünik jajom
Csak zokogok valamiért.
De magam sem tudom miért.
Azt mondják hogy á Szerelem
Bánik halálossan velem.
Nem tudom, – elég az hozzá
Hogy szivem holtra kinozza.
Esik esső szép csendessen
Sir á babám keservessen
Sirat engem á madáris
Ramhajul á gyenge nádis.
Keserves sors elkell válni
Számkivetést kell kiallni
Hiv angyalkám Isten hozzád!
Á szerencse vigyázzon rád.
Nem engedik azt az Egek
Kincsem hogy á tied legyek
De bár á sors merre ragad
Szivem soha megnemtagad.
Magad tudod á titkokat
Mellyek ellenzik azokat
Á mellyekkel fogadással
Frigyet kötöttünk egymásal.
Igaz azis hogy ha véled
Vagyok, szivem akkor éled
Hogy ha pedig nemláthatlak
Csak zokoglak, csak siratlak. (gyüjt)

7

Oh, oh, oh, oh,
Oh angyalkám, oh!
Ki ne szeretne tégedet,
Ismervén szép személyedet,
Oh, oh, csókolni való!

Hát, hát, hát, hát,
Mi csuda az hát,
Hogy ékes tüzzel ragyogott
Szemed engem rabul fogott,
Hát, hát, mi csuda az hát?

Várj, várj, várj, várj,
Csak egy kicsit várj!
Megbánod még tettetésed,
Csintalan szineskedésed;
Várj, várj, csak egy kicsit várj.

Oh, oh, oh, oh,
Oh kedvesem, oh!
Hogy szeretnélek tégedet,
Ismervén hamis szivedet,
Oh, oh, kedves ámító!

Jaj, jaj, jaj, jaj,
Oh melly édes baj!
Rabja vagyok már szivednek,
Imádója személyednek,
Jaj, jaj, oh melly édes baj!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

8

Kár, kár, kár, kár,
Igen nagyon kár!
Hogy a szived állhatatlan,
Egynél hogy maradhatatlan,
Kár, kár, igen nagyon kár.

Már, már, már, már,
Csak maradj el már!
Hahogy tőlem elpártoltál,
Hozzám hűségtelen voltál,
Már, már, csak maradj el, már.

Nem, nem, nem, nem,
Már nem hiszek, nem!
Ki is hinne ollyan szivnek,
Ki magát igéri tíznek,
Nem, nem, már nem hiszek, nem.

El, el, el, el,
El kell menni, el.
El kell menni, nincs mit tenni,
Téged, kedves, felejteni,
El, el, el kell menni, el.

Nem, nem, nem, nem;
Soha többé nem.
Soha többé nem szeretlek,
Szívemen már erőt veszek,
Nem, nem, soha többé nem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Búsdal.

Ne tekints olly mosolyogva
Kegyes ég le én reám,
Mert én nem mosolygok vissza
Nyugodalmam oda van.
Nekem csak egy virág nyilott
Ez életnek kertében,
Mellyet egy eset elrablott
Vad kegyetlenségében.
Oh melly hamar elenyészték
Vig óráim körülem,
Egy szeribe elszeledtek
Bankodásim mellőlem.
Búsan lengnek itt a' szellők
A' magányos mezőbe
Szép virágok illatjait
Term észetnek nyujtják be.
Fülemüle bús panasszal
Jajjal hangzik a' völgyben
Szomorúan nyögi vissza
Azt a' viszhang egy szirtbe.
Fülemüle bús panasszal
Ablakomon énekel
Keljfel: ugymond - ifjú légény
A te mátkád férjhez mén.

Elfelejt.

Elfelejthetetlen kedves,
Lásd érted sir hived,
Lásd kétszeme könnyel teljes,
Kivan sirva érettéd.
Jelve kell rád tekintenem
Kit szivembül szeretek,
Nem merem kijelenteni
Érted mennyit szenvedek.
Magam ugyan tapasztalom
Nem merem kifejezni
Úgy kinlódom mint melly hajós
Hab közt nemtud evezni.
Pedig semmit se vétettem
Csak hogy megismertelek
Arrúl tehát nemtehetek
Hogy minnyárt szerettelek.
Vannak akik igyekeznek
Juttatják elmejeket
Éjjel nappal törekednek
Hogy rontsák Szerelmunket.
De te légy hiv és állandó
Ne figyelmezz ezekre
Mert szivem hozzád hajlandó
Esküszöm az egekre!

De /.

9

Légy, légy, légy, légy,
Légy szerencsés, légy.
Áldjon meg az én istenem,
Oh kedves hűségtelenem.
Légy, légy, légy szerencsés, légy.

Meg, meg, meg, meg,
Meglátlak még, meg.
Meglátlak még vig szemekkel,
Megölellek hiv kezekkel,
Meg, meg, megölellek, meg.

8.

Édes dudu, duduskám,
Szép babukám, babuskám,
Alakom, angyalkám,
Pintyőke madárkám!

Tubám, tőlem ne repülj,
Hanem hiv fészkedbe ülj;
Lankadt ölembe dülj,
Nékem örömet szülj.

Osztozzál egy szivemmel,
Lelket végy egy lelkemmel,
Nevess beszédimmel,
Könyezz szemeimmel.

Vannak, kik reád vásnak,
Nem engedlek én másnak,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Sem a gaz szokásnak,
Bár sok vermet ásnak.

Téged, téged szeretlek,
Téged, téged kedvellek.
Csín- csillagom, kegyesem,
Lépes mézem, édesem,
Egy szóval mindenem;
Tudod, én ístenem! —

Piros pipacs ajakid,
Kökény egy pár szemeid,
Pár czitrom melleid,
Sólyom tekinteteid!

Termeted keménysége
Szép testednek épsége,
Teljes egészsége,
És mi nemessége!

Bizony minden hibátlan,
Csinos, deli, ártatlan,
Minden porczikája.
Sziv remek munkája.

Azért mivel méltó vagy,
Tüzem hozzád égig nagy,
Enyhits harmatoddal,
És ugy bánj raboddal.

Nyitom minden eremet,
Föláldozom véremet,
Igaz életemet,
Tüz láng hív szivemet.

De ha az ég akarattya
Hogy mi egymást szeressük
Megengedi annak ura
Hogy egymást ölelhessük.
Bár titkos fohászkodásim
Sürü könyhulajtásim
Csak néhai vig látásim
Enyhétik sok fajdalmim.
Kedves tárgya szerelmemnek
Oh édes! elnefelejcs;
Jele legyen hivségemnek
Ez á kékes Nefelejcs!
Hiddel, nemvétek szeretni
Tisztán szeretni szabad
Mindaddig birhattyuk egymást
Még csak éltünk nemszakad.

*
* *

Oh csalárd Világ maradjel,
Engem szegényt megcsalál;
Szemeimet nem nyitomfel,
Csak te jöjj, hamar, halál!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Cserebogár.

Cserebogár, sárga cserebogár,
Nem kérdem én töled mikor lesz nyár?
Azt sem kérdem sokáig élek e?
Csak azt mondmeg rózsámé leszek e?
Nem kérdem én töled, te kis madár!
Dexül é még életemre több nyár?
Úgyis hő nyár emészti (kéblemet) kedvema,
Miólta rózsám birja szivemet.
1 Te a' zöldfák nyilt virágit járod,
2 Minden ágon nyomban követ párod; =
3 De nekem nincs jó izü falatom,
4 Mert rózsámat ritkán csokolhatom.
1 Te a' virágok szin mézét szivod
2 Tekéntvén párodat hozzád hivod, #
=3 Én meg bokros, ligetet felverek,
4 Nincsen rózsám, üxés minden berek.
Ha én cserebogár lennék rózsám,
Szép ajakad lenne nyugtató szám,
Még a' zöldfü, gyepen szenderednél
Ott legelnék dombokú mellednél.
Száraz ágon ülö cserebogár,
Nem tudom mikor lesz nyár,
Csak kivánom tudni végtire
Rózsám lesz é Szerelmének bére.

9.

Mint gerlicze madár,
Ki társátul elvál,
Jaj! kesergi társát,
Zöld ágra nem is száll.
Csak sohajt és fárad, valaholott megáll,
Mindaddig bujdosik, mig társra nem talál.

Az én életemnek
Is ugy vagyon sorsa,
Mert bokros bubánat
Azt igen futkossa.
Szivemet bubánat, mint partját, víz mossa,
Hervadni kezdettem, mint őszszel a rózsa.

E mellett keserves
Jajszót kiált én szám,
Mert többé nem látlak
Gyakorta, violám.
Elmegyek-e hozzád, nem tudhatom nyilván,
Láthatlak-e többet, avagy sem ezután?

Nálad nélkül leszen
Már egyedül éltem,
Az idegen földön
Rettentő gyötrelmem.
Én soha te rólad el nem felejtkezem,
Valamig testemből ki nem megy a lelkem.

Csak egy gerliczécske,
Ártatlan madárka,
Ha társátul elvál,
Jaj, mint nem cselekszik.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

12

Mód nélkül bánkódik, zöld ágra nem is száll,
Vizet felzavarja, ugy marad szomjazva.

Tudom, hogy tovább is
Kivánnál szolgálni,
Érettem szüntelen
Járni, fáradozni.
Sőt velem egy utra kivánnál indulni,
De minthogy nem lehet, csak el kell maradni.

10.

Egy ártatlan nézés megszéditett,
Egy mézes csók hálóba keritett;
Mellyért az én szivem szertelen fáj:
Ennek oka csak egy mosolygó száj.

Csókolom gyöngy ajakidat százszor,
Magamat többre ajánlom másszor;
Legyen szerelmünknek e summája,
Vagyok angyalkámnak hiv szolgája.

11.

A merre én járok,
Még a fák is sirnak,
Gyenge ágairul
A levelek hullnak.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Liba-dal, Tavasz-kor.

Szép állat á liba magát megmossa
Orrával kis tollait felborzogattya,
„Kis kertemben, ligetemben eggyütt repednek
Édes kincsem, galambocskám, jaj be szeretlek".
Drága kincsem rózsám, ékes violám
Csokra termet szépszád, jaj be csókolnám
Hivöledbe, hiv kebledbe hogyha hajulnék
Édes kincsem, Galambocskám, jaj be elhalnék.
Szép állat á galamb párját csókolja,
Szájával kis száját összekapcsolja,
Szárnyaikkal, tollaikkal eggyütt repdesnek
Egymás szerelmében mélyen örülnek.
Jó libának lenni szépen nevelik
Füvel, salatával megvendégelik
Megtömik á hosszu bögyét kukoriczával
Ugy meghizik, hogy majd a lég birhat magával.
Vén ludam van három, á többi liba
Ezeket örézni nem kis galiba.
Ha rózsámat mellem venném, könnyen örézném
Édes kincsem galambocskám, jaj be szeresném.
Aki Marton napján ludas nemeszik
Bár egész nap egyék, mégis éhezik,
Lesz é nagy hó, vagy szárazság, mellye csontyáról
Megismerni ferete és fehér foltjáról.

Királyné á rózsa szép virágok közt,
Legmagassabb Mátra magyar hegyek közt,
Szőke Duna á vizek közt á legszélessebb
Abban fürdik az én kincsem á legkedveseb.
Mikor á szép leány felczifrálkodik
Elmegy á templomba nemimádkozik
Hánnya veti á fejét, ragyogó szemét
Hogy ő megláthassa az ő kedvesét.

* * *

Édes kedves rózsám, gyenge ibolyám,
Csókra termet szép szád, Jaj becsókolnám
Halgass nyelvem, nemfájfejem, úgyse kaptam még
Pedig egy szép csókért, á szám szinte ég.

Szabad sziv.

Istenem! de boldog aki szabados szivvel bir
Kinek szive rejtekében nincs ki után sir
Kit csak egy rózsa bimbó is örömre gerjeszthet
Ah nemérzi boldog szive hogy mást jobban szerethet.
De akad még hiddel, nékem nékedis egy valaki
Ki szemedből á magányban bús könnyeket facsarki.
Magáros Sohajtás
Nem olly könnyen találokén Egyolly hű szeretőre
Mint te voltál édes rózsám! Még engemet szerettél.
Feledve tetőléd maradtam örökre
Csak nevedet egyedül tartad meg emlékül.

13

Hulljatok, levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert az én galambom
Sirva keres engem.

Hulljatok, levelek,
Sürün az utamra,
Hogy ne tudja rózsám,
Merre ment galambja.

12.

Hiven szerettem,
Senkit más nem kedveltem.
Kedvét kerestem,
Hibáit nem nevettem.
Mit vétettem, nem tudhatom.
Az az én bánatom.
Hogy most is ég indulatom,
Éledek, ha láthatom.

Bárcsak követnél,
Holtig állandó lennél;
Engem szeretnél,
Senkit mást nem kedvelnél:
Ugy bús napom felderülne,
Bánatom enyhülne;
Sápadt orczámon kedv ülne:
Könyekben nem fürödne.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

13.

Jó napot, kedvesem, drága angyalom!
Utánad fáradok, nincs nyugodalmam,
Keresztül a réten, völgyeken, hegyeken
Kiáltok, hogy hol vagy, hol én vigasztalóm?

Utánad könyüim hullnak sürüen,
Zokog fájdalmas sebes szivem;
Kérdeztem az embereket: nem látták-e kedvesem?
Mind azt mondják, hogy haragszik rám szüntelen.

Hát ennek oka, kedvesem, mi lehet?
Azt hallottam, készakarva gyülölsz engemet;
Ez az oka hogy elhagytál, más hivatalt választottál,
Igy felelvén egy valaki kedvesem előtt.

Csak szeress kedvesem, mig tart ideje,
Mig a rozmarinbokornak zöld a levele,
A papságból kimehetek, még téged el is vehetlek,
Nem vagyok még püspökünktől megeskedtetve.

Igy van igy, kedvesem, mert tiéd vagyok,
Ezután holtomig tiéd maradok;
Éjjel, nappal, reggel, estve, te vagy arany szinnel
festve;
Szivemben fogsz ragyogni, mert tiéd vagyok,
Ezután holtomig tiéd maradok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Csalfa Szerelem.

Édes Atyám vétke nem a' másé
Nem tanitott engem imádkozni
Csak tanitott engem dohányozni
Gyenge leányokkal mulatozni.
Édes a' szerelem nem tagadom
De hogy sokan megcsal helyt ne hagyjon
Ádám Apánkatis ez megcsalá
Midőn az almából mokon falá
Van ugyan ozemem de mit tegyek
Ha orvalis bárán nem nézhetek
Az a' szép Szabadság elalutt már
Késön okoskodom; az ám nagy kár.
(Régi dal - Karán zárul a' Magyar - (Késön okulás)
Késő bánat - eb gondolat - mondja a' m. közmondás.

Rab madár.

Oh én szegény kis madár mixe vétemedem
A midőn szálnia közt szemes keresgélnem
Tőrbe estek lábaim, oda szabadságim
Kötve varnak szárnyaim oda igazságim.
Aki midőn közziek még tegnap oltalmam
Mindennapi dalomat fujdmad zöldágon
Rabja lettem holtomig egy csaláxd Vadászna
Kötelenül jütyölnöm kell ez kamu madárájtna.
Zöld valubol itatnak de nem a' mezőben
Czukor az eledelem de nem az erdőben
Nem leszek már követtője a' tiszta időnek
Sem csacsogó seregé a' korán kelőnek.
(Gyj 13
22

Vigdal.

Tul á' hegyen Jót-országon
Üll egy madár zöldfa ágon
Jőrt vetettem á' lábára
De elrepült nemsokára.
Ej ha elszált csak repüljön
Csak á' szive megnehüljön
Hogy tavasszal hozzám térjen
Szivem czélját úgy elérjen.
Repdess madár, repdess szivem
Hived vagyok 's Te légy hivem.
Siess vissza kebelembe
Mert visellek hü szivembe.
Csak nelenne az irégység
Szeretni nagy gyönyörüség
Mert ki szeret az kétszer él
Jaj de minden irigytől fél.
Akár elek, akár halok
Tőled kincsem elnem válok
Énis ollyan barna vagyok
Éppen hozzád való vagyok.

Nincs magassabb az Egeknél
Nincs nagyobb á' szerelemnél
Mert akitá szerelem megfog
Nemköll annak semmi dolog
Engem á' szerelem megfogos
Oda már á' minden dolog.

15

14.

Köszönetem nyujtom, kedves, jó szivedért,
Áldjon meg az isten minden jóságodért,
Mellyekkel irántam ártatlan okokban
Viseltettél.

Ne epessz, oh kedves már többé engemet,
Mert minden szavaid kín, keserüségek,
Intlek bús szivemre, néked mentségedre
Nem lehetek.

Lehetsz, oh még édes, egyszer örömemre,
Ha nem lesz kérésem szivbeli terhedre;
Koszorút karomra küldvén, áldozatra
Ha indulok.

Megteszem angyalom, ámbár nem szivesen,
Csak első áldásod töled elnyerhessem;
Akkor is mindenkor kedves galambodrol
Megemlékezz.

Soha el nem felejthetlek már tégedet,
Most utólszor intlek ugy mint kedvesemet:
Több szerencsét keress, papokat ne szeress,
Isten veled!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

15.

Minek sirsz, kedvesem, bájoló angyalkám!
Minek panaszkodol kincsem, ó Lórikám!
Tán, hogy elhagytalak,
Méreggel csaltalak,
Ne gondold azt.

Minek mondottad azt, hogy engem szerettél,
Engem mindeneknél leginkább kedveltél.
Papi rendbe léptél,
Engem kinevettél,
Rabbá tettél.

Ki ne szomorkodnék éretted, oh édes!
Minden szavaidat hallani keserves,
Könyes bús szivemre,
Több ismeretedre,
Mind halálig.

Mivelhogy társamnak meg nem kaphattalak,
Nyoszolyó lányomnak én téged választlak.
Köss koszorút mostan,
Imádkozzál ottan,
Az oltárnál.

Térdepelj közelebb, az isten áldását
Hadd adhassam reád, ugy mint áldomását.
Több szerencsét keress,
Papokat ne szeress,
Élj boldogul.

Lemondás. Gyötrödés. (Neográdidal.)
Csudálkozom drága kincsem dolgodon
Másnak adtad jobb kezedet azt hallom
Hát már ami szerelmünknek vége lett
Vallyon konkolyt mi közöttünk ki hintett.
Kár vólt minden szélre mint nád hajlani
Az irégyek szavaira halgatni.
Bizonyságim nékem ebben az Egek
Hogy én mostis Te éretted szenvedek.
Hiv voltam én. az is leszek mindaddig
Még ereimbe egy csep vér foly holtomig
Csapodár vólt á Te szived változó
Más sziveket szüntelenül hajházó
Emlékezz csak arról kérlek mit szóltal
Egykor egy pár csokot adván mit mondtál:
Hogy hozzám állandó lészesz igérted
Énis hozzád hogy hiv legyek - azt kérted.
Á szerelem erőszakot ha szenved
Ottan két sziv nemegyedül csak szenved
Nemakarok illy formára sinylődni
Egész éltem napjaiban gyötrődni.
Azért bátran jegy gyürömet addvissza
Nálamis kézajandot kendődet veddvissza.
Örökössen mondjle rólam nembánom
Énis hivségemet másnak ajánlom.

(L. 31 lap. 418 lap.)

gyüj

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Végzés. (l. a' 87-s lapon.)

Te voltál szivemnek les-vetője
Te igaz szerelmem megvetője
Ámbár megvetésed bút okozot
Csak az én hiv szivem nemváltozot.
Ah kegyetlen végzés legy bár szörnyü
Fajdalmim szenvedui igen könnyü
Nincsen olly hatalom ki megroncsa
Egyedül a' halál ki megbontya.

Két szivek-elválása.

P. Mit sirsz kedvesem, legdrágabb gyémantom
Mért panaszolkodol gyöngyöm's rubintom
Tán hogy elhagytalak
Méreggel csaltalak
Ne gondold azt.

L. Mért mondod azt hogy engem szerettél?
Minden teremtménynél legjobban kedveltél
Papi rendbe léptél
Engem ki nevettél
Rabbá' tettél.

P. Mivel ez igy történt vólt kéntelenségből
Azt felnemválaltam tulajdon kedvemből
Hogy én lennék pappa
Ugy aztat akarta
A nagy Isten.

17

Megteszem kinok közt, ámbár nem szivesen,
Csak hogy utolszor is áldásod vehessem.
Én rólam szegényről,
Szeretett hivedről,
Emlékezzél.

Ki fog már ezután engem vigasztalni.
Egyéb mint zöld erdő, hol fogok sétálni.
Egyedül én árván,
Az istent imádván
Te éretted.

Add reám csókodat, el kell már bucsúznom,
Tőled, szép angyalkám, el kell már indulnom.
Keress egy hivebbet,
Kivel szerelmedet
Feloszthatod!

16.

Hol jártál violám, illyen korán?
Látom a czipődet, harmatos már.
Rózsás kertben jártam,
Violát vizsgáltam.
Kedves rózsám!

Hoztál-e violát a számomra?
Kit felteszek holnap kalapomra?
A mellyről megtudják,
Hogy szeretjük egymást,
Kedves rózsám!

2

DEENK Kézirattára Ms 58/1

18

Bocsáss be, galambom, egy két szóra,
Mert ime már eljött az az óra,
Mellyben bucsuzásom,
Lészen elválásom,
Kedves rózsám!

Te is tégy érettem hív fogadást,
Hogy én rajtam kivül nem szeretsz mást.
Jártadban, keltedben,
Teljes életedben,
Kedves rózsám!

Szivemnek, violám, az lesz nehéz,
Hogy te ékes szemed reám nem néz,
Mert már tőlem elválsz,
Engemet árván hagysz,
Kedves rózsám!

Szivemet szivednek most ajánlom,
Ihol a jobb kezemet beadom,
Hogy visszajöttömbe
Legyek szerelmedbe,
Kedves rózsám!

Áldjon meg az isten, kedves rózsám,
Látom, igaz szivvel voltál hozzám.
Köszönöm hivséged,
Hozzám szivességed,
Kedves rózsám!

Mivel szé~~rélyedet~~ hiv társomnak nemkaptam
Á' Te személyedet nyoszolómnak szántam
Köss koszorút mostan
Imádkozzal mostan
Az oltárnál.
Térdepelj közelebb, hogy Isten áldását
Mint egy primitiart (új misés pap) adhassam Teréád.
Hogy megemlékezzél
Értem esedezzél
Az Istennél.
Adjad a' breviárt, elkell már indulnom
Töledis kedvesem elkell már bucsúznom
Jobb szerencsét keress
Papokat ne szeress
Isten veled.
Mi fog már ezentúl engem vigasztalni
Egyébb zolderdőnél hol fogok sétálni;
Egyedül, és árván
Az istent imádván
Á' Lelkekért!
(15.)

Jobb a' Papné, mint a' pap;
Mert a' pap csak pirongat:
De a' papné czirogat,
Pogácsatis osztogat.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Izlés különfélesége.

Ha szerető nélkül elnék,
De elúnnám éltemet,
Vig örömet sem remélnek
Gond epesztné fejemet.
Egy szép kedveshiv féleség
Embernek melly boldogság
Jényes nappal kész segétség
Tiszta holdnál mulatság.

* * *

Ennek karcsú, ennek testes,
Ennek szeléd, ennek szemes,
Ennek sovány, ennek kövér,
Ennek barna, ennek fehér.
Ennek piszkos, ennek csiuos.
Ennek tetszik á szép piros.
Mert az izlés különféle
Egyenlő hogyis lehetne?
Én úgy elegednék véle
Ha mind enyim lehetne.

(Váczi Énekes Gyüjtemény. 80. sz. a.)

a) Annyi féle á szerelem (Kisfaludy Sand)
b) Tillis nyugszik mély álomban (Faludy F.)

19

17.

Vajjon, mit irjak rózsámnak,
Legkedvesebb violámnak?
Reszket kezem, alig irok,
Hogy nem látlak, azért sirok.

Gyakran nézek házad felé,
Mind reggel, mind este felé;
Kikönyöklök az ablakon,
Még sem láthatlak, galambom!

18.

Vajjon mit irjak rózsámnak, jaj!
Vajjon mit irjak rózsámnak, jaj!
Legkedvesebb violámnak jaj, jaj, jaj!

Reszket kezem, nem irhatok, jaj!
Reszket kezem, nem irhatok, jaj!
Fáj a szívem, nem szólhatok, jaj, jaj, jaj!

Hozd ki rózsám, kantáromat, jaj!
Hozd ki rózsám, kantáromat, jaj!
Kantározd meg a lovamat, jaj, jaj, jaj!

Látod rózsám, hogy nyergelek, jaj!
Látod rózsám, hogy nyergelek, jaj!
Még sem hiszed, hogy elmegyek, jaj, jaj, jaj!

2*

DEENK Kézirattára Ms 58/1

20

Lovam lába indulóban, jaj!
Lovam lába indulóban, jaj!
Magam szája bucsuzóban, jaj, jaj, jaj!

Nézz utánam keservesen, jaj!
Nézz utánam keservesen, jaj!
Látsz-e többé vagy soha sem, jaj, jaj, jaj!

Ha meg nem látsz az életben, jaj!
Ha meg nem látsz az életben, jaj!
Meglátsz a magas egekben, jaj, jaj, jaj!

19.

Én csak szenvedek, és nem tudom mért?
Holtig epedek hűségemért.
Nem is ugy érteném,
Ha kedvem érzeném.
De látják az egek,
A felsőbb seregek,
Igazságom,
I, i, i, i, i, igazságom.

Oh nyisd meg, angyalom, szived titkát,
Haragodnak, kérlek, mondd meg okát.
Mert, hogyha vétettem,
Kedvedet vesztettem:
Oh szánd meg ügyemet,
Keserves éltemet
Jaj, szüntesd meg;
Jaj, jaj, jaj, jaj szüntesd meg.

Változó sziv.

Szerencsétlen az ollyan sziv
Melly sok szivhez kapdosik:
Nem lehet ez senkinek hiv
Mert mindenkor változik
A gerlicze hivség jele
Nem kiván csak egy hivet
Úgy kinek van igaz szive
Nem kiván csak egy szivet.
A' melly vadász sok vadat üzz
Sok vadakat elszalaszt
Ki sok szivért ég mint a' tüz
Kevés szivet megmaraszt.
Egy vadat üzz, eggyet kergess
Meglátod hogy elejted.
Egynek légy hiv, eggyet szeress
Es hálodban kereted.
Ha te szived hiv sok szivnek
Egynek sem igazán hiv
Állhatatlan hamis szivnek
Soha senki sem volt hiv.
Hivségnek hivség a' zsöldja
Változásnak változás
Ha szivednek sokra gondja
Szereteted kimlódás.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

1.

Sallangós babám ruhája,
Furfangos esze nótája,
Néha kemény, néha lágyis.
Jele hogy a szive hamis.
Azt mondják: hideg a' keze,
Tehát meleg annak szive,
Hideg keze sokszor mint jég,
Szive mégis hideg mindég.
Néha szikár mint a' tarló
Nem kell neki a' kis gunyhó –
Hej pedig szebb a' kis liba!
Mint a' nagy lúd, s nagy galiba!
Tudnék csak csapodár lenni,
Ruhát venni, jönni, menni,
Nem kék annyit búslakodni,
Nem olly sokat panaszkodni.

Eltörös a' czinedény, nincs Baracskán
szép legény;
Egy vagy kettő aminő,
De a' többi semminő.
Eltörös a' czin kanál:
Nincs Baracskan szép leány;
Egy vagy kettő aminő
De a' többi semminő!

21

20.

Mig élek, szép lélek, nem felejtlek,
Elmémböl, szivemböl ki sem vetlek;
Én haljak, én muljak, én romoljak,
Elöbb, hogysem töled én megváljak.

Ha téged nem látlak, csak ohajtlak,
Mind éjjel, mind nappal igy kiáltlak:
Pin, pin, pin, pin, pin, pintyökécském!
Kin, kin, kin, kin, kin, kincsecskécském!!

21.

Istenem, istenem!
Vajjon mi lelt engem?
A szeretöm anyja
Átkozott meg engem.

Bár ha megátkozott,
Az csak mind oh semmi,
Csak rózsámat hagyja
Nekem csókolgatni.

Tudom akkor leszen
Nekem ö kedvesem,
Ha öt ölelheti
Gyenge fejü kezem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

22.

Hej, be szépen világit
Az esteli csillag;
Hej be szép szőke legény
Áll ablakom alatt.
Be kellene híni,
Mellém is ültetni,
Piros szőke legénynek
Puha ágyat vetni.

Ujjamon a gyürűje,
Zsebemben levele,
Piros szőke legénynek
Rajta van a neve.
Nem adnám én a nevét
Két arany almáért.
Hát ő magát hogy adnám
Széles e világért!

23.

Feljött már a hajnal,
Hajnali szép csillag,
Egy szép piros legény
Ablakomon hallgat.
Ki kellene menni,
Be kellene híni,
Két szép piros orczáját
Meg kellene csókolni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Feljött már a' holdvilág
Magad maradsz gyöngyvirág
Nembánom én ha hagysz is:
Ha szeretszis, ha nem is.

Csipkebokor rózsa most virágzik
Kincsem galambocskám mitcsinálsz itt?
Te reád várok rózsám kiviradtig
Mig a' piros hajnal megnemlátszik.
Csertől Mogyorótúl vig az erdő
Kincsem szép galambom kit szerető?
Nem egyebet rózsám csak Tégedet.
Csak azt a' szép kék szemeidet.
Van nékem szeretőm nemtagadom
Majd eljönn estvére megmutatom
Majd eljönn estvére megmutatom
Piros két orczáját megcsokolom.
Adjon Isten rózsám jó éjszakát
Többet nem szóllhatok Isten hozzád
Adjon Isten rózsám Te nékedis
Több hozzád hasonló Szivek nekis.

Jaj be fáj – nagyon fáj
Jaj a' szivem nagyon fáj
Három bokor sajata, három leány csinálta
Egyél pajtás belőle: Nefélj nemhalszmegtőle.
Jaj be jó sajata, sajat kezem csinálta
Egyél rósám belőle, Te sem halól megtőle.
Három bokor sajata, szőke legény kapálta (Baruiska)
nem kell ~~[illegible]~~, Csak az aki kapálta...

Vissza

Népdana.

Hull á czitron á fárul,
Most jüvök á tanyárul;
Ingem gatyám be szennyes,
Azéri vagyok szerelmes,
Haj Lidikám, Lidikám
Á vasat most verik rám,
Te érettéd verik rám:
Ó én édes – babikám! (Baracska:)

Elválás (Nota: A vadászok mintugy)

Á violát akkor szedik,
Mikor reggel harmatozik;
Én szivem is akkor nyugszik,
Mikor véled mulatozik. (Lásd II köt. 3 sz. alatt Nép. köt. gyűjt.)

Szerettelek nemtagadom
De már annak vége vagyon,
Vége leve vig kedvemnek
Teljék kedve ixégyemnek. (egész 44-ik lapon)

Még meg érem azt az időt
Hogy Szeretőm kapum előtt,
Ireg forog szemem előtt
De nem kedves mint az előtt.
Nem kell annak szivessége
Kinek nincsen igaz szive,
Érted eddig szivem ége:
De nem bánom légyen Vége. (L. 44 lapon. vertatur.)

23

Ki is fogok menni,
Be is fogom híni,
S azt a kerek száját
Egyszer megcsókolni.

24.

A fényes csillag is
Ballag haza felé,
Ballag barna legény
A galambja felé.

De mig oda ballag,
Jóformán megvirad,
Gyenge szerelmeknek
Hamar vége szakad.

25.

Oh én édes rózsám, be szeretlek,
Szomoru szivemből ki sem vetlek,
Mig bennem a lélek,
Mig testemben élek,
Szeretgetlek.

Akkor jöj el hozzám, mikor mondom,
Még a csizmád sarka se kopogjon,
Oh én édes rózsám,
Jere el ma hozzám,
De csak este.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

26.

Juttassa eszedbe ez a kis nefelejcs,
Hogy engem szivedből soha el ne felejts.
Soha el nem felejt tégedet ez a szív;
Csak te is hozzája légy állandó és hív.

Én csak egynek vagyok igazán áldozó,
Soha nem szokásom, hogy legyek változó;
Jöj hozzám, mert vagyok régen várakozó;
Csak te is légy nálam holtomig lakozó.

27.

Ha te töled rózsám, meg kellene válni,
Nem tudnék igazi szeretöt találni.

Ha bár minden rózsa leánynyá válnék is,
Galambomnak párja nem származnék mégis.

Lehet-e gerlicze boldogabb én nálam?
Lehet-e boldogabb nálad, virágszálam?

28.

Huss, huss, huss,
Ölbe huss!
Kedvesem, hozzám juss!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Búcsúzó dal.

Még megérem azt az időt,
Hogy szeretöm kapum előtt,
Ireg forog szemem előtt
De nem kedves mint ez előtt.
Nem gondolok szépségeddel
Gyönge nevelt termeteddel,
Kiért sokszor fáradozni
Kész lettem vólna meghalni.
Azt gondolod talán bánom,
Hogy Te töled megkell válnom.
De ez előttem csak álom
Hivségem másnál próbálom.
Hivet hivségért találok,
Kivel nyájassan tréfálok.
Azért Téged nemsajnálok
Inkább máshoz hívhez állok.
Illyen szivért bajtszerezni,
Nem méltó megemlékezni
Jobb róla elfelejtkezni
Mintsem érte epedezni.
Már nekivánd hivségemet
Mivel megcsaltad szivemet
Fárasztotottad reményemet *)
Ujjétottad kétségemet.

*) Szórul szóra egy régi kéziratból, lemásitám. Ez éneken kivül ez a megjegyzés olvasható: "Hæc Cantilena per medium quæsita tandem per amicum mihi submissa: quæ mihi sume delectationi est. Charissimumq donum submissum."

Megfogadtam az Egeknek
Hogy én többet szerelmednek
Rabja nemlészek szivednek
Mert bút szereztél szivemnek.
Cselekedetemet bánom,
Ös merőséged sajnálom,
De késő siratni látom,
Mert megesett rajtam látom.
Gonosz óra mért nemkéstél:
Mért fejemre illy bút méztél;
Vagy hogy reám törekedtél,
Mert szivemben már megöltél.
Hogyha elobb meghaltam vólna:
Személyed nemláttam volna,
Úgy senki megnemszólhatna,
Fejem bű nelkül maradna.
Személyedet már megvetem:
Hozzád többé nemvonz szivem;
Felőled elfelejtkezem,
Reád soha nem nézz szemem.
Nem kell annak szivessége,
Kinek nincsen igaz szive,
Érted eddig szivem ége:
De nembanom legyen vége.

(V. ö. a 44 lapon: "Szerettelekkel" és a 46. lap. Gyüjteményen 661.)

25

Rajta szép leánykám!
Jösz te, kis báránykám,
Váltsunk csókot.

Czupp, czupp, czupp,
Édes czupp,
Édesebb, mint szirup!
Rajta hát! czuppantsunk,
Lángokat lobbantsunk,
S oltogassunk!

29.

Azt gondolod, édes rózsám,
Hogy te megcsaltál,
Hogy helyettem más szeretőt
Titkon tartottál;
Engem bizony meg nem csaltál:
Hanem csaltad magadat,
Nem barna galambodat.

Vége légyen szerelmünknek,
Már most megmondom;
Azért ne is haragudjál,
Tudtodra adom.
Én is találok szeretőt,
Ki én hozzám hivebb lesz;
Ki megölel, hozzám fordul,
Jaj de is szépen megcsókol,
Velem vidám szókat szól.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

30.

Mért nem jöttél hozzám,
Midőn parancsoltam,
Már az én szivemet,
Azzal mindenemet,
Másnak ajánlottam.

Nemcsak ajánlottam,
De oda is adtam;
Régi jó kedvemet,
Egész életemet,
Gyászba boritottam.

Oda van mindenem,
Nincsen semmi kedvem,
Mert már eltávozott
Tőlem, s elbucsúzott,
A kit én szerettem.

Engem ámitottál,
Hamis szivű voltál,
Egy szóért, kettőért,
Egy kis gyarlóságért
Máshoz folyamodtál.

Te tettél fogadást
Én előttem, nem más,
Hogy én rajtam kivül,
Soha tiszta szivbül,
Senkit sem szeretsz mást.

Szerelem, gyötörtél,
Mert mézet igértél;

Mért nemjöttél akkor
Mikor parancsoltam,
Már én á szivemet
Szomorú kedvemet Másnak ajánlottam.
Nemcsak ajanlottam
De odais adtam
Egész életemet
Szomorú szivemet Gyászba boritottam.
Te tettél fogadást
Én előttem, nem más,
Hogy te nálamnál mást Senkit sem szeretsz mást.
Lehullot virágja
Annakis almája
Szedje fel galambom
Á piros hajnalba.

Gyüje.

Szerelmi búdal.

Nota: Én vagyok á Magyar gyerek.

Mi mi hát, mi á Szerelem
Amelly mindég játszik velem
Nem öröm ez, de gyötrelem,
Csupa merő viszedelem.
Addig á még nemszerettem
Játsztam, tréfáltam, nevettem,
Jól aludtam, jól ébredtem
Boldog vólt egész életem ./.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

De miolta gyöngy képedet,
Bájoló tekintetedet,
Megismertem jó szivedet
Raboddá tettél engemet.
Rabja vagyok szerelmednek
Meghódoltam hölgy szivednek
Igéző két szemeidnek
Látása csalt meg engemet.
Még igy soha megnemestem
Fáj á szivem, lelkem, testem,
Ifjúságom gyásszal festem;
Már most látom mibe estem.
Nem úgy érzem most szivemet,
Sirok, nem lelem helyemet.
Buval töltöm életemet,
Istenem, mi lelt engemet.
Azis á szivemnek nehéz
Ha téged ölelget más kéz
Könyes szemem távulról néz,
Lelkem testem utánnad vész.
Szerelmes sziv, lásd mit teszel,
Ne mennyj jégre elnemesel,
Ha nem szeretsz - boldog leszel;
Búbánatba, részt nem veszel.

(egy 1834 leirt Világi dal gyüjt.)

27

És hiv, kis szivembe,
Dobogó mellembe,
Ime mérget mértél.

Ne bánkódjál többé,
Légy másnál hivebbé;
Minthogy kisded szivem,
Volt legdrágább kincsem
Tovább nem türheté.

31.

Bucsúznak szavaim
Te tőled, galambom!
Indulnak lábaim,
Megjött elválásom.

Könyeznek szemeim,
Örömem elveszett,
Reszketnek ajakim,
Oh szomorú eset!

Töröld le, galambom,
Sürű könyeidet,
Hogy meg ne emészsze
Szőke két szemedet.

Minden pillantásban
Rólam emlékezzél,
Lángoló szivemről
El ne felejtkezzél.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

28

Köszönetet szólok
Hív szivességedért,
Miglen sirba szállok,
Égek jó szivedért.

Irva vagy, galambom,
Örökre szivemben,
Valamig piros vér
Folydogál eremben.

Utójára kérlek,
Rólam ne felejtkezz,
Hogy együtt vigadjunk,
Szüntelen ügyekezz.

Csak egy pár csókot adj
Uti költségemre,
Ha isten visszahoz,
Százat adok érte.

32.

Azt gondolom, eső esik,
Pedig a szemem könyezik.
A szeretőm halva fekszik,
Holnap délre eltemetik.

Bár csak addig ki ne vinnék,
Mig én innen oda mennék,
Koporsójára borúlnék,
Jaj be keservesen sirnék.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Leánykor.

Á leány gyöngy virág szép Javaszi ideig
Virágot termő ág tizennyolcz esztendeig
Virágoknak Királynéja
Meg elnem mult szép rózsája
Szép mellyét ölelem,
Oh langoló szerelem.

Tizennegyben kezdi ki burkozni almáit
Kupidó szemei ragyogni kezdnek már itt.
Gyöngy kebelét ha megnyittya
Mosolyog Vénus karpittya
Á Természet örül
Gyenge karjai körül.
Most á szent szerelem párnáján nyugszik velem
Természeti gyöngyteli pillantásom kedveli
De mihelyest á legényke
Csalfa szemével megintse
Mindjárt jobbra tekint
Szivemben új tüzet hint.

Időszakai:

1: az arany (kor) 16 évtől 21-kig
2: az ezüst " 22-től 28-kig
3: á réz " 28-tól 35-kig
4: á vas " 35-től Végig.

"Szép á leány ideig: Tizenhat esztendeig"

Zápor eső után eszterhaj megcsordúl,
Talán még valaha szived hozzám fordúl
Szived hozzám fordúl.
Sem eső nemesik, sem felhő nemlátszik
Az én bundám mégis két oldalról ázik
Két oldalról ázik.

Világi szép Ének.*)

Szép ép kép észrevehetted
Sok ohajtásimból, fohászkodásimból
Hogy lángolok érzetted;
De megsem szánsz, sőt bút kivánsz.
Kint reám hánsz, vélem úgy bánsz
Mint ellenség rabjával.
Szép hiv sziv, régen ösmérem
Könnyes szemeidből, titkos jeleidből
Hogy szerelem rabja vagy.
Bizony bánom, kinod szánom,
De segétni, könnyebbétni
Akarnám, és nem lehet.
Láss más Járs, hol van illyen hiv
Aki ugy egy szépért langol, de nem hivért
Hanem csak kegyetlenért
Oh egyetlen! Te kegyetlen, és hitetlen lehetetlen
Hogy sebetlen á szived lehetne

*) igen régi kopot kéz izat után lemásita ágyújtögető

DEENK Kézirattára Ms 58/1

33.

Sem eső nem esik,
Sem felhő nem látszik,
Mégis az én bundám
Két oldalról ázik.

De hogy is ne áznék,
Mikor mindig sirok,
Bánatim árjával
Már többé nem birok.

Sir az egyik szemem,
A másik könyezik.
Sirjon mind a kettő,
Mint a sebes eső.

Lehajtom fejemet,
Rózsám, a válladra,
Hullatom könyemet
Hószinű nyakadra.

34.

Záporeső után
Eszterhaj megcsordul,
Talán még idővel valaha
Szived hozzám fordul.

Szived hozzám fordul
Sem eső nemesik sem felhő nemlátszik,
Az én bundám mégis két oldalról ázik,
Két oldalról ázik
(Megjelenszik 1818 [illegible])

30

Te tettél fogadást
Én elöttem nem más,
Hogy soha sem szeretsz
Én kivülöttem mást.

Hamis lelkü voltál,
Engemet megcsaltál,
Egy csókért, kettőért
Máshoz folyamodtál.

Azzal ne dicsekedj,
Ha megvetettél is:
Parancsol az isten
Talán még nekem is.

35.

Találsz, rózsám, találsz
Szebbet, gazdagabbat.
De soha nem találsz
Nálam igazabbat.

Azzal ne dicsekedj,
Hogy engem megcsaltál,
Nem én vagyok első,
A kivel igy bántál.

Másnak irigylettél,
Magad megvetettél;
Illy szerencsétlenné,
Valld meg, miért tettél?

Már bár pár, hivség sehol nincs
A melly benned lángol, engem nemvigasztal,
Mert szivemnek nagyon faj:
Hogy kinzodnak, gyilkosodnak,
Kegyetlennek, hitetlennek,
Mondogatni nem sajnálsz.
Szedd vedd Te szánó szivedre
Kinzó fajdalmimat, szörnyü siralmimat
Gyötrelmimen ne örülj:
Mert bár szeress, engem megvess,
Vagy kinevess, és elhérdess,
En ugyancsak szeretlek.
Hidd mind vit arra Tégedet,
Hogy véres sebednek, bajos gyötrelmednek
Halálodnak örülök.
Segétnélek hiddel kérlek,
De jaj késő mert ez végső:
Már szeretnem nemlehet.

gyüjt

Ha én azt tudtam vólna,
Hogy az (piros, Rósa) édes Alma vólna:
Kettőt szakitottam vólna,
Szeretőmnek adtam vólna.
Ne nevess reám nenevess
Engemet neis kecsegtess
Sok szegény legényt szédszemed
Megcsalá – mát is, – légszemes.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nagy Hontidal. (Hitszegő.)

Csudálkozom drága kincsem dolgodon
Mással estél szerelembe jól tudom
Hogy már engem megvetettél nembánom
Csak hogy eddig szerettelek sajnálom.
Ha rá untál szerelmemre, jól teszed;
Ha nálamnál szebbet szeretsz van eszed
De nem mind igaz, és hiv aki szép
Mert hamis is lehet az eleven kép.
Neked adtam gyürücskémet add vissza
Szivemben zárt álnok szived vedd vissza
Nem köll nekem senki hamis záloga
Találok én jobb szeretőt Nagy-Hontba.
Te nálamnál igazabbat nemtalálsz
Akár egész Neográdos öszvejársz:
Én szivednek jó szerencsét kivánok
És te tőled álnok lélek, megválok.

Szerelem istené-hez. (16ik Laporrin)

Az egész Világ kincseinél
Egy jó sziv mindenkor többet ér
Ha meleghetem á szerelem tüzénél
Lelkemhez akkor semmi bánat nemfér.
O Szerelem nagy Istene
Add egy jó szivet hadd leljek
Ez élet veszéllyében é hivvel
Boldogúl hogy éljek.

31

Azért én nem sirok,
Ha megvetettél is,
Parancsol az isten
Szeretőt nékem is.

36.

Hervad az a rózsa,
Kinek töve nincsen.
Elhervadok én is,
Mert szeretőm nincsen.

Hervadj rózsám, hervadj,
Már az enyém nem vagy;
Mig az enyém voltál,
Piros rózsa voltál.

Piros rózsa voltam,
De már elhervadtam;
Sürű könyeimmel
Orczámat lemostam.

Jobb lett volna nékem
Világra se lennem,
Mintsem illy kinokat
Kelletik szenvednem.

Elmehetek már én
Alá s fel az utczán;
Nem mondják már nékem:
Gyere be, violám!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

32

Gyere be, violám,
Csókold meg az orczám,
Én is megcsókolom
Százszor egymás után.

37.

Bolondság volt nádhoz bizni,
Melly fel szokott szépen nöni,
De mihelyt a szél kezd fújni,
Minden felé kezd hajolni.

Én is biztam egy nádszálhoz,
Ki elhagyott, hajlott máshoz;
Kiért immár halálomhoz,
Közel vagyok végórámhoz.

Én te reád nem haragszom,
Óh én kedves virágszálom!
Noha töled meg kell válnom,
Okát én ennek nem tudom.

Fekete gyászban jár szivem,
Nékem sincs már semmi kedvem.
Hogy elhagyott szép szerelmem,
Akkor én nagy búba estem.

A mit szivem nem remélett,
Most szerencse abba ejtett,
Kiben szivem dicsekedett,
Tölem elidegenedett.

Akár Szöke, akár barna.
Áztam, fáztam, faradoztam
Még utánnad varakoztam,
De már hiszem, meg melegszem
Selyem paplon alá fekszem.
Még eggyévé semesküdtünk
Máris eggyévé feküdtünk,
Estéreis csak meginesem,
Eggyütt hálunk, ugy e kincsem.
Megéget már réten a' nád
Mindég szerettem a' barnát
Barna rózsam gyenge karja
Gyengén ölel ha akarja.
Megégett a' gyékényes rét
Mindég szerettem a' szökét,
Szöke rózsám gyenge karja,
Gyengén ölel ha akarja.
Bolondság volt nádhoz bizni,
Melly felszokott szépen nöni,
De mihelyt a' szél kezd fújni,
Minden felé kezd hajolni.
Énis biztam egy nádszálhoz,
De elhagyott, hajlott máshoz;
Kiért immár, halálomhoz,
Közel vagyok végórámhoz.
Amit szivem nem remélle
Most szerencsém abban ejtet
Kiben szivem dicsekedet,
Attol elidegenedett. —

DEENK Kézirattára Ms 58/1

De bárcsak még valahára
Repülhetnék ablakodra,
Bizony rózsám galamb módra
Csókot adnék ajakidra.

Egy kedves jó akarómtól
Szépen szólló galambomtól.
Elszalasztám madaramat,
Ki megcsókolta orczámat.

Nem szóllhatok, csak halgatok,
Mert azzal nem használhatok,
Másoknak példát adhatok;
Kérem, rólam tanuljatok.

(37.) Páros csók. Egy régi kéziratból.

Nem vagy legény, nemvagy,
Nem mersz csókot adni
Azt gondolod rózsám,
Nem tom visszadni.

Visszatom én adni,
Megistom köszönni,
Páratlan csókodnak
Párját tudom adni.

(38-hoz) — (Baracskai B.V.)

Kis kutya, nagy kutya,
Nem ugat hiába;
A szép asszony agya
Nem ropog hiába. (Baracskai Népdalainból.)

48.

33

Illy kedves jóakarómat,
Szépen szóló galambomat,
Ki megcsókolá orczámat,
Elszalasztám madaramat.

De már bárcsak valahára
Repülnél az ablakomra,
Tudom, sokszor galambmódra,
Csókot adtam ajakidra.

Siratnálak, hogyha szánnál,
Megfognálak, ha megvárnál.
Eddig, szívem, enyim voltál,
Nyugszik szived immár másnál.

Nem szólhatok, csak hallgatok,
Mert azzal nem használhatok.
Másoknak példát adhatok;
Kérlek, rólam tanuljatok.

38.

Rózsa vagy, rózsa vagy,
Még annál is szebb vagy;
Aranynál, ezüstnél,
Sokkal ékesebb vagy.

Aranyat, ezüstöt
Mindenkor találok;
De te tőled, rózsám,
Könnyen el nem válok.

3

DEENK Kézirattára Ms 58/1

39.

Hajnal, hajnal, hajnal akar lenni,
Én galambom haza akar menni.
Ne menj el, drága kincs,
Még egyszer rám tekints.
Hej gyönyörű virágom!

Estve, estve, ha elnyugszik a nap,
Látogass meg majd, galambom, holnap.
Éretted, kedvesem,
Édes az életem,
Hej drága egyetlenem!

40.

gyerünk
Arra járjunk arra,
Merre furulyáznak;
Merre a legények A lányokhoz járnak.
Éjjel nappal járnak.

Szabad a legénynek
Éjjel nappal járni.
De a szegény lánynak
Házához kell várni.

Házához kell várni.
Talpon istrázsálni,
Sok éjjeli álmot
Érte elmulatni.

Kolonyi Nyarába

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Csárdás.

Nem leszek én többé legény,
Mert á legény igen szegény;
Ha felül az ágy szélére,
Holtig hánnyák á szemére.
Duhajos kalapos veszek,
Mellé rozmaringos teszek,
Szagos leszen merre járok
Majd ugy szeretnek á lányok
Minek á duhajos kalap
Ha birka nincs hatvan darab
Minek á perkály ing gatya,
Ha hogy porozhatnak rajta.
Piros pipő kendőt veszek
Rám terétem piros leszek
Piros leszek mint á rózsa
Rám illik á babám csókja.
Fehér varros kendőt veszek
Rám terétem fejér leszek
Fejér leszek mint á hattyú
Nem ölelmeg minden fattyú.
Kutágasra szállott á sas
Engem bizony necsalogass,
Csalogatott engem másis –
Náladnal szebb virág szalis.

Sziglegeti, Csikos' nepszinmü dalai közt van ebbül egykis töredék – L. á Népdalgyüjtemény II köt. 72 lap is.

42v

Vissza

Enyingi Népdal.

Gyere Rózsám Enyingre
A' világ közepére;
Ott aruljak a' rúzsát
Köss belőle bokrétát.
Bódis Zsuzsi kötötte
Barna babámnak küdte,
Ej be szépen köszönte
Hogy bokrossan kötötte.
Elszáradt a' bodzafa,
Hol hálunk az éjszaka;
Majd elmegyünk amoda
Készen vár a' nyoszola.
Elmégy ruzsám? elbiz én;
Itt hagysz engem? itt biz én;
Nem szannál-e? nem biz én
Átmenek Rajna vizin.
Kilencz forint a' bérem,
Mindég szidnak ha kérem:
Nem kérem én, nem biz én,
Átmenek Rajna vizin.
Nem halok meg ez idén,
Esztendőre sem biz én;
Elmegyek én, elbiz én,
Átmegyek Rajna vizén.

(37 lap) (Győri Kalend. 1820.

43r

41.

Rózsám kertje alatt mentem,
Rózsa szagát megéreztem.
Fájt igen a szivem,
Változott a szinem,
Hogy galambom nem láthattam.

Ha még egyszer arra mennék,
Szeretőmmel beszélhetnék!
Megmondtam anyjának,
Mondja meg apjának,
Adják nekem leányukat.

Ha nekem nem adja kendtek,
Jó gondját viselje kendtek,
Írassák levélbe,
Csinálják üvegbe,
Hogy szivem ne fájjon érte.

42.

Itt hagynál-e, nem szánnál-e?
Elhagyni nem sajnálnál-e?
Szived értem nem fájna-e?
Szemed könye nem hullna-e?

Csillagoknak ragyogása,
Gyöngy két szemed rám forgása,
Piros orczád égő lángja,
Jaj szivemnek gyöngyvirága!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

36

Ennyi esztendőtül fogva
Nem voltam én senki rabja,
Most estem én nagy rabságba,
Angyalomnak hállójába.

Mások mondják hogy rád néztem,
Véled, angyalom, beszéltem;
Annyira hogy tiéd vagyok,
Mig az életben maradok.

Hogyha nem szeretsz, megválom.
Mindenektől elbucsúzom,
A koporsómig bujdosom,
Igy közelget el halálom.

43.

Ha én rózsa volnék,
Hamar elhervadnék.
Senki rám nem nézne,
Senki nem szeretne.

Ne mondj hát rózsának,
Engem violának;
Egy viola-szegfüt,
A nyári nap elsüt.

Bizony, ha lehetnék,
Én csak galamb lennék;
Oh hová nem mennék,
Ha most repülhetnék!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Babám dala.

Lány. 's elmész rózsám?
Fiú. 's elbiz én.
L. 's itt hagysz engem?
F. 's itt biz én.
L. 's nemszánsz engem?
F. 's nembiz én.
L. 's bizony megis halok én!
F. 's bizony nemis bánom én!

Barsi Népdal.

Már emnekem megeset,
Mert galambom megleset
Már én nekem nem hisznek
Mégá sirba nemtesznek
Akkor is csak úgy hisznek
Ha jó mélyen betefznek
Elmégy rózsám? elbiz én.
Itt hagysz engem? itt biz én.
Nem szánnal e? Nem biz én
Talán meg is halok én? Bizony nemis bánom én.
(Baracskai.)

Engedelmes, engedetlen,
Vidám komor gyöngy alak,
Veled élnem lehetetlen
Nálad nélkül meghalok. (Zalaszhnai népdal)

Szomorú dal.

Zöld erdőben sik mezőben,
Sétál egy madár
Vér a' szárnya, sárga lába
Oh melly szépen jár.
Engem is hit két kis karnak
Elis megyek már,
Nincs Galambán ollyan madár
Ki megnyugtat bár.
Jaj de beteg a' szerelőm
Talán megis hal.
Ha megnyerhal megkönnyebbülsz
Az is nekem baj
Jajha meghal halják meg énis
Az Az sulyos nyavalából adjál nékem is,
Ki ne számla szenvedéjét hüségéért is
Mikor egyszer halálját mosolyog még is.

Gyerünk nemünk szigetbe, ott a' világ közepe, (r. kézirásból)
Ott árulják a rózsát kiből köpsünk bokrétát.
Azt a Náni kötötte Az Jankovinak küldötte
Igen szépen köszönte Mert bokrosan kötötte
Kerekes a' kalapom szegletesre vágasom,
Hogy az kis csősz angyalom kötényem megcsókolhassa
Oh de édes piczinyem, piczinyke kis feleségem
Piczinyke szemed, piczinyke szád csókra tesznek kétséged.
Gyerünk nemünk vadászni
Zöld erdőben vadászni,
Vadat lőttem Annyit volt,
Oda mentem semmi volt. (35 lap). (régi kézirás)

Sem rózsa nem leszek,
Sem galamb nem leszek,
Mert én, édes rózsám,
Csak a tied leszek.

Közép. dal.

44.

Pirulj, rózsa, pirulj
De nekem ne virulj;
Boldogtalan lettem,
Mert özvegyet vettem.

Özvegyet, tanultat,
Ki nézi a multat;
Ültében, jártában,
Voltért nyög magában.

Hol vagy első férjem!
Jó volt nálad nekem.
Korán lefeküdtem,
De későn ébredtem.

A midőn ébresztett
Csókjával füresztett;
Kelj fel, szivem, kelj fel,
Itt van a szép reggel!

Felkelt a mi anyánk,
Kisöpri a szobánk;
Messze fáradozott,
Fris vizet is hozott.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

45.

Megüzentem az édes anyámnak,
Gyöngy koszorút kössön a lányának;
Két szélire két szál rozmaringot,
Közepibe bokros búbánatot.

Kimegyek a temetőm szélire,
Kiásatom siromat előre,
Feltekintek sirva az egekre,
Szép angyalom, hagylak az istenre.

46.

Árva vagyok, árva lettem,
Szerencsétlennek születtem,
Mert attól elrekesztettem,
A kit igazán szerettem.

Bezárom hát bús szivemet,
Siratom szeretetemet;
El kell hagynom kedvesemet,
Vele együtt mindenemet.

Ott, a hol nem látnak mások,
Magamnak majd egy sirt ások,
A búk és könyhullatások
Lesznek nekem a sirásók.

Árva.

Árva vagyok, árva lettem,
Szerencsétlenül születtem;
Mert attól elrekesztettem,
Akit szivemből szerettem.
Bézárom hát bús szivemet,
Siratom á szeretőmet;
Itt kell hagyni kedvesemet
Véle együtt mindenemet.
Isten hozzád drága lélek,
Már éntéged megkeméllek;
Mert ha tovább szeretnélek
Szerencsétlenné tennélek.
Bocsáss meg hát ha vétettem
Azzal, hogy szived szerettem,
Mert én arról nemtehettem
Szivem érzését követtem.
Majd ahol nemlátnak mások,
Ott magamnak egy sirt ások,
Ott jajok és könnyhullajtások
Lesznek nekem sirpajtások.
(46 eredetileg) (gyűjt.

Meghalok én valahára Pünkösd majodik napjára
Kiterétnek engem szépen, galambomnak eleiben.
(Baracskai népdal töredék)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Haja, haja, retek haja
Beteg á' szeretőm anya
Báris élne, vagy meghalna
Barna lánya rám maradna.
Ej á' rózsa, gyöngy viola
Neked nemvétettem soha
Ha vétettem is valaha
Bocsásmeg gyenge viola.
Úgy éltem én á' világon
Mint á' madár á' zöld ágon
De már az ág, már elhajlott
Engem messze földre hajtott
(Vagh Királyfai.)

Uti parti fecske
Szilágyi menyecske,
Honnan jüttél ide
Ollyan messzi földre?
Vaghon jüttem ide
Salpon hoztak ide
Senkinek kedvére
Jekete szemére . . . (149)

Csak azért szeretem á' magyar menyecskét
Mert megtudja főzni á' borsos levecskét.
Csak azért szeretek falu végén lakni.
Mert az én galambom arra jár aratni.
Arass rózsám, arass, megadom á' garast
Ha garast nemadok, egy pár csókot adok. (5)
(416.)

47.

Nem átkozlak; nem szokásom,
De sok sürü sohajtásom
Felhat a magas egekre,
Mind te felelsz meg ezekre.

Nekem a legszebbik estve,
Fekete szinre van festve;
Komor felettem az ég is,
Elhagyott a reménység is.

A mi engem vidítana,
Az élethez kedvet adna:
Attól mind meg vagyok fosztva,
A jó mind másnak van osztva.

Fel se venném, a mi nézi,
Él az isten, elintézi,
De hogy értem ő is érzi,
Ez, a mi szivemet vérzi. (42)

48.

Életemmel, halálommal,
Utolsó vérontásommal,
Mindenekre kész vagyok.
Az lesz nekem nyereségem,
Ha sirhalmomat kedvesem
Könycseppekkel tiszteli.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

40

De ha engem elkerülne,
Más szerelmébe merülne,
Ugy előre meghalok. —
Lesz még nekem olly hív társam,
Bár a kősziklábul ásom,
Ki szeret állandóul.

49.

Ha nekem szóltál volna,
Szeretőd most szebb volna;
De nekem nem szóltál,
Velem csak tréfáltál,
Elmult időd ne sirassad már.

Késő immár bánkódni,
Elmult időt siratni;
Máskor eszed legyen,
Szíved bátrabb legyen,
Szivtül, szivnek szólni, nem szégyen.

Nyisd ki festett kapudat,
Tükör két ablakodat,
Hadd lássam pálmádat,
Piros két orczádat,
Hadd mulassam veled magamat.

Csillagok sokasága,
Nap és hold ragyogása,
Mindenek hasznára,
És vidámságára,
Csak a szivem jár érted gyászba.

Csalókozi Népdal.

A szerelem setét verem:
Bele estem, benne vagyok
Nem alhatok, nem nyughatok.
Őrézem az Apam nyaját,
De nem hallom á kolompját -
Rá rá megy á zöld (mezőre) vetésre
Jaj de későn veszem észre.
Teli rakta édes anyám
Eleséggel á tarisznyám.
Elveszettem szerencsésen
Lesz módom á bőjtölésben.
Édes Apám, édes anyám
Ne bizzatok most semmit rám
Nézzétek el ha hibázok
Tudom is én mit csinalok. (Petőfitől)

Érsekujvári regedal.

Voltam én már Ujvárban,
Az malomi utczában,
Láttám én ott valamit,
Mondmeg kérlek hogy mit?
Láttám én ott három lányt:
Mint á gyönyörü gyémánt,
Mint á három egyteszvér -
Szivem mostis értök vér.
Paulik háza rajzat
Szép Vénusnak magzatja
Margit, Náni, és Frézsi
Örvend ki ökes nézi.
Szép volt á fa szép mostis - Szép tehát á gyümölcs is
Aki Nemessé levél Gyümölcs az ő fájt is.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Magossan repül á fecske szépen szól:
Az én rózsám haragszik rám mert nem szól;
Ne haragudj édes rózsám sokáig,
Tied leszek Tied leszek koporsomnak zartáig
Kiöntött á Nyitra vize messzire,
Valamennyi szép leány van elvitte,
Jogjaki hát mindenik á magáét -
Ne szeresse soha senki soha senki á másét.
(58 lap.)

Magassan repül á daru szépen szóll
Haragszik rám az én rózsám mert nemszóll
Ne haragudj édes rózsám sokáig
Tied vagyok, tied leszek koporsom bézártáig.
Lapú magyar.
Végég mentem az Ormosdi temetőt
Elvesztettem //. Jörökbársony keszkenöm
Jörökbársony keszkenőmet nembánom
De á régi szeretőmet //. Jeremtucse sajnálom
Friss: ö Isten bizony sajnálom.
Uczu pana veszedelem
Megfoxitlak á tüz helyen
Uczu Te, hallod te,
Ha nincsen más leszel Te.

Uczu bizony uczu már
A kis leány kurva már
Az Annyá megboszorkány
Mind á kettő megront már etc.

41

Maradj tehát, reményem,
Tündöklő szép napfényem;
Im látod utamat,
Induló lábamat,
Talán többé vissza sem jövök.

50.

Elment az én babám, itt hagyott engemet,
Elvitte magával, minden vig kedvemet.

Alá foly a Duna, nem foly többé vissza,
Elment az én babám, nem jön többé vissza.

A fecske is elmegy, de tavaszra megjön,
De az én galambom, akkor is csak nem jön.

51.

Bucsúzni akarok, drága kincsem, tőled,
Talán örökre elvándorlok előled;
Uti leveleim pecsételve, készek,
Meghasad a szivem, midőn bucsút vészek.

Jaj, de nem válhatok, galambom, tőled el,
Nem indulhatok én utra nélküled el;
Add által szivedet, ez lesz utitársam,
Adj egy csókot rózsám, az lesz végjutalmam.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

42

Szólani sem tudok, bánat fogja szivem,
Áldjon meg az isten jóságodért, hivem.
De mivel nem vagyok te véled magam itt,
Kisérj a pitarba, ott sugok valamit.

52.

Pest mellett van egy kertecske, kuk!
Pest mellett van egy kertecske,
Abban lakik szép szüzecske, (menyecske)
Kuk, kuk, ku-ku-ku-kuk!

Mikor éjjel álmodozom, kuk!
Mikor éjjel álmodozom,
Azt gondolom, veled játszom,
Kuk stb.

Reszket pennám, alig irok, kuk!
Reszket pennám, alig irok,
Hogy nem látlak, azért sirok,
Kuk stb.

Pesten jártam iskolába, kuk!
Pesten jártam iskolába,
Térdig jártam a rózsába,
Kuk stb.

Lehajoltam, szakasztottam, kuk!
Lehajoltam, szakasztottam,
Kedves galambomnak adtam,
Kuk, kuk, ku-ku-ku-kuk!

Deák dal.

Pesten jártam iskolában,
Térdig jártam a' rózsában
Lehajlottam, szakasztottam,
Azt is rozsámnak adtam . . .
Pesten Budan verbuvalnak
Hivnak engem katonának
Egyszer mondtam hogy be'állok
Máris sirnak a' leányok . . .

* * *

Kapum előtt szánt egy eke
Barna fattyú áll mellette
Úgy megtetszet a' termete
Halál választhat el tőle.
Kapum előtt verbuválnak
Hivnak engem katonának.
Egyszer mondtam hogy be'állok
Máris sirtak a' leányok. (Baracskai kézirásból)

Kukoricza szára -
Felfutott a' fára,
Gyere rozsám vissza
Lakni Baracskára.
Baracska, Baracska
Szép földnek határa:
Áldja meg az Isten
Két szemem láttára. (Barsián l. 53 lapon.)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Búdal.

Búval derül én reggelem,
Szomoruan jönn éjjelem.
Nékem a legtisztább estve,
Gyászos szinre van kifestve.
Az Napis hozz gyászt magára,
Nem süt rám fényes sugára,
Komor felettem az ég is,
Elhagyott a reménységis.
Akinek kedvében jártam,
Kitöl minden jókat vártam.
Ragalmazó nyelvek véget,
Azis ellenségemmé lett.
Miért eztet érdemlettem,
Hogy én számkivetettem;
Szánszándékos bünt nemtettem
Oh csak azért: hogy szerettem.
Szerettelek nemtagadom
De annak már vége vagyon
Vége vagyon szerelmemnek
Vége légyen életemnek. (48)

Szomorúdal.

Ne szomorkodj légyvig
Nem lesz az igy mindég
Aki megszomorit,
Megis vigasztal még csak (L. Mulattató Tárom 5ik és 6ik füzetkéjébe, ketféleképpen).

53.

Voltam én már gazdag is,
Ha most szegény vagyok is;
Találok én szeretöt,
Minden ujjomra kettöt.

Az egyikre szép rózsát,
A másikra violát,
Harmadikra lelkemet,
A ki szeret engemet.

54.

Menyasszony, menyasszony!
Nem vagy már kisasszony;
Van tenéked férjed,
Kitöl jussod kérjed.

Völegény, völegény!
Nem vagy szabad legény.
Van te néked párod,
Kitöl jussod várod.

55.

Szegény vagyok én,
Szélrül fekszem én,
Csak azt engedd, édes rózsám,
Hogy ágyadra fölfekhessem én.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

44

Hajnal hasad már,
Majd megvirad már,
A menyasszony a padláson
Maga marad már.

56.

Hol voltál te, kis nyulacska?
Atatuti, táratuti, az erdőben.

Minek voltál az erdőben?
Atatuti, táratuti, vesszőcskékért.

Minek neked az a vessző?
Atatuti, táratuti, kertecskének.

Minek neked az a kis kert?
Atatuti, táratuti, virágoknak.

Minek neked az a virág?
Atatuti, táratuti, bokrétának.

Minek neked a bokréta?
Atatuti, táratuti, legényeknek.
Atatuti, táratuti, legényeknek.

57.

Szerettelek, nem tagadom,
De annak már vége vagyon.
Vége vagyon volt kedvemnek;
Teljen kedve irígyemnek.

Világi Ének.

Szerettelek nemtagadom,
De annak már vége vagyon,
Vége vagyon vólt kedvemnek
Tellyen kedve irégyemnek.
Másoknak is azt ajánlom
Szerelemnél jobb az álom
Mert az álom nyugodalom
A szerelem szivfájdalom.
Nincs dragább e Világon kincs
Mint kinek szeretője nincs
Mert kinek szeretője van
Keze laba bilincsen van.
Boldog aki ma szeretett
Akit Venus megnem vetett
Nincs nyughatatlan ideje
Mindég szabad az ő feje.
Elérem én azt az időt
Hogy mátkam a' kapu előtt
Sirva sétál szemem előtt
De nemkell úgy mint az előtt.
De aki gyöngy a' rab sziján
Sokszor van az esze hiján
Aki nem hiszi próbálja
Bizonyossan úgy találja.
Nem kell annak szivessége
Kinek hamis az ő szive
Eddig szivem érted ége
De nembánom légyen Vége. (gyüjtföl)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kérlek rózsám, tekints reám kegyessen,
Bánj szolgáddal lelkem kegyelmessen,
Tekintsed hivségem, engedelmességem
Vigyj szivedben engem.
Én Tégedet, hiddel nemútallak,
Szivszakadva elégszer vártalak,
De nembizom hozzád, mert félek megcsalhatsz
Jégre vezetsz engem.
Ne öllj engem, bennem kérlek neketelkedj
Balúl rólam soha se vélekedj
Mert lészek olly hived, minőt kiván szived
Még lészen életem.
Másokis már magokat igerték,
De hiteket hamissan megszegték
Verje Isten őket, mint hit megszegőket
Szivemből kivánom.
Verje Isten részemrül nembánom,
Mert á' megcsalt szivet igen szánom.
Mért hat velem igy bánsz,
Holot nemtapasztalsz
Bennem ravaszságot. (Cziffy)

* * *

Szemöldököd barna szivarványa,
Á' két orczád piros mint á' rózsa —
Ha szeretsz mondmeg azt,
Hanem, adj vig valaszt —
Én sembánom már azt. (régi kéz irátegy)

45

Másoknak is azt ajánlom,
Szerelemnél jobb az álom:
Mert az álom nyugodalom,
De szerelem szivfájdalom.

Nincs ez világon drágább kincs,
Mint kinek szeretője nincs;
Mert kinek szeretője van,
Keze lába bilincsen van.

De a ki csüng a rab szíján,
Sokszor van az esze hiján.
A ki nem hiszi, próbálja,
Bizonyosan úgy találja.

58.

Beteg az én rózsám,
Beteg ágyban fekszik,
Áldja meg az isten,
A ki vele bánik.

Beteg vagy, angyalom,
Beteg vagyok én is,
Talán rosz mostohád
Volt irántad hamis.

Engemet is kinoz,
Ha téged nem sajnál,
Bárcsak őtet vinné
El az a rosz halál.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

46

Ha meghalsz angyalom,
Én is veled megyek,
A bús harangszóval
Elhínak az egek.

59.

Az én galambomnak dombon van a háza,
Három szép czédrusfa van az udvarába.

Megkötöm lovamat czédrusfa ágához,
Számtalan borulok angyalom vállához.

Az eső is esik, a harmat is lepi,
Talán a kétféle meg is keseríti.

60.

Felmenék egy hegyre,
Benézék egy kertbe,
Ott látám kedvesem,
Sajnálám édesem.

Még is megszólitám:
Hova mégysz, violám?
Aratót keresni:
Szeretőt számlálni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Megérem még azt az időt
Sirva mégy el kapum előtt,
Megöleled kapum fáját,
Úgy siratod á gazdáját.
Lesz olly idő mellyben néked
Azt adja vissza éneked
Bús viszhangja (echoja) hogy szeretet
Társad téged hogy megvetet.
Bús lesz lelked, bús lesz rád á
Végzés fajdalmat okádat.
Á pusztaknak bús bagója
Halálos nótát danolja.
(l. 24 lapon) (r. gyüjj)

Most jöttem Áradrul nem tudok magyarul,
Hej kincsem teremtésem, tanitsmég magyarul.
Az ökör á földet nem magának szántja
Az Asszony á leányt nem magának tartja.
Adjon Isten sok bort, buzát á magyarnak,
Hogy adhasson enni innya á Sogornak.
Zöld erdő, zöld erdő mikor virítasz még,
Hej mikor az Én szivem á Szerelemtől ég.
Nem szeretsz, nem szeretz mert nekem nemkellesz,
Hej elmult az az idő mellyben voltál kedves.
Csak azt szánombánom, töled megkell válnom
Hej sok utamnad valo járásom sajnalom.
Ne sajnáld galambom utamnom járásod
Hej úgy én is nembánom sok éjjeli almom.
(gyüjj)

Haragszik reám az én kedves Barátkám,
Az én egyetlen egy galambom Mariskám
"Ablakomon volt tám lesbe,
Látta kiült az ölembe,
Más volt nékem a' szivembe."
Elis megyek hozzá estve hétórára,
Csókot, adok, rakok piros ajakára,
Tudom szivesen vár töltözi kapuszájára
Jól lakom, 's azután lefekszem ágyára
Nem sokára azután hajnal hasadtára
Ugy kerülünk mi rá Vénus játékára.
Egy nevetem én ki világ bolondságán,
Nem adnám értte Mariskám pörcsökjáért.
(Gabi[illegible]sza.)

Megcsipes a' bögyö" - Tegnap előtt kettö",
Van nékem Szerető" Jó' falub a kettö",
Olyan mind a' kettö, Mint az arany veszö",
Csókjok olyan édes, Mint a' bajor szölö".
De szépen énekle ezt a' Julcsámile
De az én Rózsikám jobban énekele.
Piros ez a' rózsa, de pirosabb volna
Szeretöm orcája ez is közelebb volna.
Keszkenöm Kapola A' szeretöm varsa
Szép piros selyemmel nevemis ra varsa,
Repülj madár ülj le Rózsikám ölébe
Mondmeg azt nékie ott leszek estére.
(Barna Péter Kövi)

47

Furcsa egy pacsirta,
A ki ezt igy irta:
Nálam a gyürüje,
Más a szeretője.

61.

Azt a leányt szeretem én,
S egyedül azt dicsérem én,
Kiben egyiránt lelkem is
Gyönyörködhetik testem is.
Ki szivesen lát egyiránt,
Délben, estve, reggel, korán.

62.

Jaj be szegény legény vagyok,
Egy pénznek ura nem vagyok.
Hej költsön kérnék, de nem kapok,
Mert nagy interest nem adhatok.

Szegény legény vagyok nagyon,
Magam heverek az ágyon;
Mi haszna, hogy nincs feleségem,
Ha mindig üres az erszényem.

Utszu tehát mit nem teszek!
Feleséget mindjárt veszek.
Nem bánom, legyen, ha szegény is,
Faháztul való vagyok én is.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

48

Szánjon meg hát hugom asszony,
Legyen feleségem asszony,
Épitsünk csak a szereteten,
Boldogok leszünk mind a ketten.

63.

Ugy meg vagyok határozva,
Mint a csikó kantározva,
Szabadságom el van zárva,
Mint a madár kalitkába.

Ha még egyszer szabadúlok,
Több szerelmet nem koldúlok.
Szabadságért halok, élek,
Mig bennem cseng bong a lélek.

64.

Már megmondtam rózsám,
Ne szeress engemet,
Kettős az én szivem,
Megcsal az tégedet.

Ha azt tudtam volna,
Hogy ugy járok véled:
Szomorú bubánat
Választ el tetőled.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Verbung.

Haromágu rozmaring szált ültettem
Minden éjjel könnyeimmel öntöztem.
Mi az oka hogy a rúzsam szomorú
Reá jütt a' nagy égi háború.
"Hogy ne volnék, hogy nevolnék szomorú
Mikor még a harmos égis rám ború."
A Dunabul a' Tiszábul foly a' viz
Mi az oka hogy te rózsám mindég sirsz
"Hogy ne sirnék, hogy ne rínik 's jajgatnék
Most kezdtelek szeretgetni 's már elmégy."

Elmentem én a' korcsmába tanczolgatni
Utánnam jött az én rózsám sétálgatni
Három kendő a' nyakán
Negyedik a' derekán édes rózsám.
Elmentem én a' Szöllőbe kapalgatni
Utannam jött az én rósám [illegible].

Kis kutya, nagy kutya
Nem ugat hiába
Van nekem szeretőm
Bárossa-faluba.
Ollyan mint a' nádszál
Gyenge liliom-szál
Két piros orczáját
Buritja a' hajszál. (Baranskai 33.)

Kis kertembe három dinnye de sárga,
Három aranybetű rajta kivágva
Én vágtamki azt a' nemes numerust
Édes rózsám de sokat eszembe jutsz

N. Hindi N.V.

Sárga dinnye, veres dinnye repedj meg
Ó én édes kis Angyalom ölelj meg.
Hanem ölelsz, aztis mondmeg galambom
Csok jaimat (tehát) énis másnak ajánlom.

(Kolonyi N.V. l. végén)

Hárompiros kendőt veszek
Mellyekbe rozmarint teszek
Szagos legyen merre járok
Szeressenek a' leányok
Három csillag van az égen
Három szerető van nékem,
Eggyik szőke, másik barna
A' harmadik piros alma.

N. Hindi

Még én élek fehjér (truczczos hordok
Truczczom mellé rozmaringos szúrok
Szagos legyen a' mőre én járok
Még szagossabb a' mellyé (mőre) seralok
Ha meghalok elnetemessetek
Galambomnak levelet küldjetek
Hogy lássa meg hideg tetemimet
Rózsám tegye a' sirba testemet.

(Kolonyi N.V.)

49

Válassz el, istenem,
Széles e világtól.
Ha elválasztottál
Kedves galambomtól.

Három esztendővel
Tovább éltem volna,
Ha a te szerelmed
Meg nem fogott volna.

erdesi Barj

65.

Angyalom, édesem,
Drága szerelmesem!
Szivem sebe orvosát
Szivednél keresem.

Te vagy az a drága
Szerelem virága,
Mellynek ifju szivemre
Terjedt ki az ága.

66.

Szomorú az idő,
Meg akar változni,
Talán a rózsámtól
Kelletik elválni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

50

Csak azt mondd meg, rózsám,
Mellyik uton mégy el,
Felszántatom én azt
Aranyos ekével,

Be is vetem én azt
Szemen szedett gyöngygyel,
Be is boronálom
Sürü könyeimmel.

67.

Bezzeg van Pest vármegyében,
A Dunának lementében,
A ki ragyog személyében,
Mint a csillag az egekben.

Ékes viola nemzette,
A pünkösti rózsa szülte,
Égi harmattal nevelte,
Ezt az egyet ugy kedvelte.

Mint a napnak ragyogása,
Barna szemének járása;
Ugy illik egész mozgása,
Még csak Pesten sincsen mása.

Szép kis gyönge termetének,
Ékesen zengő nyelvének,
Nem kár volna személyének,
Hogy ünnepet szentelnének.

A' szivedbe három szó:
Eggyik rózsám negyászó
A' második szerelem
A' harmadik gyötrelem.
Kecskeméti czifra szó
O te rózsám ne gyászó
Ha gyászolszis háromnap
A' gyászodnak vége van. (Gesztei N.V.

Szép leány.
(1820.)

Bezeg van*) Bars vármegyében, * Van egy szép...
A' Garamnak lementében;
A' kiy ragyog' személyében, (Úgy ragyog ő)
Mint a' csillag az egekben.
Ékes viola nemzette,
A' pünkösdi rózsa szülte,
Égi harmaton nevelte;
(Azt az eggyet) úgy kedvelte. (Ezt a' szüzet)
Mint a' napnak ragyogása,
(Barna) szemének járása; (Kökény...)
Ugyan illik a' mozgása,
E' világon nincsen mása.
Szép kis gyönge termetének,
Ékessen zengő nyelvének,
Nem kár volna személlyének,
(Ha) ünnepet szentelnének. (Nagy Baracskai B.V.)
(67- másuti nyomtatva volt már Gyön's kalend. a' szerint beküldém.)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A Kiliti falu végen
Csak egy csillag van az égen:
Ballag rúzsám erre szépen;
Nem beszéltem vele régen.
Komáromból jönn az essö
Én szeretömis onnaudjö:
Emelgeti a' kalapját,
Vélem szeretteti magát
Siófoki balatonba
Jurödik egy galambocska
Kiki ugrik a' partyára
Szöke szüznek banattyára.
Bárcsak hamar Majus lenne
Majus után szüret lenne:
Szüret után szántanának,
Legények házasodnának.
Szöke szüzet galambjának
Eljegyezné Mátkájának,
Egy sarkantyus barna legény
Szeretöm az bárha szegény.
(régi kalend.)

Baracskai falu végen
Csillag ragyog ott az égen
Énis oda való vagyok
Ahol az á csillag ragyog.

(442. lap)

51

S e gyöngy leány az én rózsám,
Ha barna szemét veti rám,
S gyöngén megcsókolja orczám,
Nincs ország, mellyér odadnám.

68.

Az éjjel álmomban
Én aztat álmodtam,
Virágos kert alatt
Hat ökrön szántottam.

A rózsám is ott volt,
Az ökröt hajtotta,
Magam is ott voltam,
Az ekét tartottam.

Fel is szántottam már,
Aranyos ekémmel,
Be is vetettem már
Tiszta ezüst gyöngygyel.

69.

Bár csak hamar szüret lenne,
Szüret után hideg lenne,
Azután szánon járnának,
Legények házasodnának.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

52

Bár csak lenne ollyan szüret,
Mellyben szemlélnének szüzet.
Én is szemléltem már egyet,
A kit szivem, lelkem szeret.

70.

Ha tudtad rózsám, hogy enyém vagy,
Miért adtad máshoz magadat?
Azért adtam máshoz magamat,
Nem viselted, rózsám, gondomat.

71.

Felszállott a páva
Vármegye házára,
Sok szegény legénynek
Szabadulására.

Várj meg, páva, várj meg,
Hadd izenjek tőled,
Apámnak, anyámnak,
Szivbeli mátkámnak.

Ha kérdik: hogy vagyok,
Mondjad hogy rab vagyok,
A jó isten tudja,
Mikor szabadulok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Meg-Nyugtatás.

Ne szomorkodj légy vig,
Nem lesz ez mindég igy,
Aki megszomorit,
Megis vigasztal még.
Emlékezzél rólam
Magányosságodban,
Hogy szenved a' szivem
Édes rabságodban.
Rab vagyok, rab vagyok,
Szabadulás-t várok,
A' jó isten tudja
Mikor szabadulok.
Bárcsak édes rózsám
Te rabod lehetnék,
Virágos kertedben
Plántálod lehetnék.
De rabod nemvagyok
Sem tied nemvagyok,
Palántos kertedben
Gyomlalód sem vagyok.
A nyári folyó viz
Télben eláluszik
Soha az én szivem
Rajtad megnemnyugszik.

Hamis hitű voltál
Annyival megcsaltál
Engemet biztattal
Mégis máshoz jártál.

Ne szeress, ne szeress
Mert nékem nemkellesz,
Elmúlt az az idő"
Mellyben voltál kedves.

Isten hozzád kedves
Jó földnek határa
Áldjon meg az Isten
Két szemem" láttára.

Kéziratból V.ö: a' 71. Rabdallal.

Nográdi dal.

Szeretem én magát nagyon,
Mert fekete szeme vagyon;
Szemöldöke sugár vagyon,
Az enyimhez illik nagyon.

Haja olyan mint a' hökény,
Szeme fénylik mint a' napfény;
Nem látam Duna mentébe
Máfsat egész életembe.

Ha tekintem szép termetét,
Alabastrom fejér képét;

53

Rab vagy rózsám, rab vagy,
Én meg beteg vagyok;
Ha el nem jösz hozzám,
Talán meg is halok.

72.

Szeretem én magát nagyon,
Mert fekete szeme vagyon;
Szemöldöke sugár vagyon,
Az enyémhez illik nagyon.

Nem volt eszem, hogy szerettem
Mást, mig magát nem ismertem;
Ő maga is szeret nagyon,
Azért az enyém maradjon.

Eszem-adta, teremtette,
De nagy a maga szemérme.
Jaj ne nézzen a szemembe,
Meghalok szégyenletembe.

73.

Ajakid, rózsám, mézesek,
Csókjaid, rózsám, édesek.
Angyalom, csókolj, hadd czuppanjon
Ajakimon a csók, hadd czuppanjon.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

74.

A kállai utcza ki van festve,
Teli van legénynyel minden este,
Sétálnak kevélyen, mint a páva,
Csak úgy mosolyognak a leányra.

Hej! megmondtam, rózsám, ne nézz rájok;
Csalfa legény, csalfán szól a szájok,
Nem fogadtad: megfogott a tőre,
Nem megyünk már rózsám, esketőre.

Fel-felülök szürke paripámra,
Bevágtatok Kálló városába;
Betekintek rózsám kapujára,
S hull a könyem a nyeregkápára.

Nincsen nekem sehol maradásom;
Érted hull a könyem, szép galambom.
Ha szeretsz, jöj a Tisza vizére,
Ketten szálljunk le a fenekére!

75.

Meg kell a buzának érni,
Mert a nap hősége éri;
Meg kell arczomnak hervadni,
Mert azt a búbánat éri.

Hogyha megérik a buza,
Szegény ember learatja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Azt gondolom maga vólna
Második Tündér Ilona.

Kába voltam hogy szerettem
Mást, még magát nemismertem
Maga ám a' derék leány
Kedvemre való alkotmány.

Hidje el hogy ugy szeretem,
Szivem majd ketté repesztem.
Hej maga is szeret bizony
Azért csakne tétovázzon.
Nem adnám én magát azért
Egy Pünkösdi Királyságért.
Hozzám illik maga nagyon
Azért az enyim maradgyon.
(72)

Vagyigyis: (3)

Alabastrom fehér képét
Ha tekintem, 's személyét,
Nem láttam Duna mentében
Mássát egész életemben.
Nem adnám én magat azért
A' pünkösdi Királyságért.
Maga ám a' derék leány
Tellyes ára ezer arany.
(72)

(Énekes Gyüjt.)

Vissza

Ne menj rózsám a' tarlóra
Gyenge vagy még a' sarlóra
Ha megvágod gyenge kezed
Ki sütt nekem lagy kenyeret.
Én arattam le a' buzát
Más eszi meg a' pogácsát;
Én szerettem meg a' szép lányt
Máséli véle a' Világát!

(Szőlős katona.)

* Friss: *

Szeretnék szántani, hat ökrös hajtani
Ha a' rózsám jünne az ekét tartani
Az ekét tartani, hat ökrös hajtani
Minden fordulásnál egypár csókot adni.
Hat ökrös hajtottam nagyot csattantottam
Csele sugár csele rózsám haza fele.

(283) (Szőlős katona népszinmüb.)

Ez a' szemem, ez a' jobbik
Jobban kacsint mint a' másik.
Ez a' karom, ez a' jobbik
Jobban karol mint a' másik.
Ez a' lábam, ez a' jobbik
Jobban ugrik mint a' másik.
Ne haragudj édes,
Ne haragudj kedves;
Édes, kedves – galambocskám.

(Debr: Rüpök.)

55

Megért szivem búbánatja,
A halál lekaszálhatja.

76.

Van szeretőm, kettő, három,
Három közt csak akad párom;
Jaj istenem, de megjárom,
Ha majd elhagy mind a három.

Mostan még csak vigan élek,
Egyen kettőt is cserélek.
De bezzeg, ha asszony leszek,
A búnak is helyt engedek.

77.

Csillagos az ég, csillagos,
Rózsafa levele harmatos;
Rózsafa levele, szakadj rám,
Kedves édes rózsám, nézz reám.

Csillagos az ég, csillagos,
Bú szállt a szivemre, bánatos;
Akárhová hajtsam fejemet,
Sehol sem találom helyemet.

78.

Most jó szeretőt tartani,
Most van mivel csalogatni,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

56

Most érik a jó mogyoró,
Szőlőhegyen alma, dió.

Barna szeretőm van nékem,
Szőkeért tán becserélem,
Mert a szőke fejér karja,
Szépen ölel, ha akarja.

A galambom kis karjai
Nem akarnak meghajlani.
Pedig máskép hogy ölel meg,
Ha nem ölel, hogy szeret meg?

79.

Mondtam anyám, házasits meg,
De azt mondtad, hogy ráérek:
Elvitték a szeretőmet,
Verje meg az isten őket.

Ki elvitte, éljen vele,
Csak előttem ne ölelje.
Mert ha előttem öleli,
Azt gondolom, hideg lel ki.

80.

Édes anyám! meghalok,
Házasodni akarok,
Héj, huj, meghalok,
Házasodni akarok.

Régi Iris magyar.

Jeszenay Nánika Jeszenay Nánika
Felugrik az Agyábul felugrik az agyábúl
Felemeli szoknyaját, keresi á bolháját...
Elek Kraczy nezgeti Ablak alatt neveti
Mondmeg nekem Nanika mondmeg nekem N-ka.
Kire veltéd á dolgot kire vélted á dolgot?
Nem egyébre nem masra Csak az Elek Kraczyra
Pesti juratusra. (hallomásbúl)

Vig magyar!

Vörös bársony süvegem,
Most élem gyöngy életem.
Bokréta van melette
Az én rózsám kötötte
Ha kötötte, jól tette,
Csókot kapot érette.
Kössél babám masszoris,
Megcsókollak akkoris.
Boldog az á pillantás:
Mellyben meglattuk egymást.
De még az az órais:
Mellyben rád gondolokis.
Nyisdmeg rózsám, az ajtót,
Magyar kopogtat nem Tót.
Jaj de sokáig nyitod ki,
Mint ha nem tudnád, hogy ki? //.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Jaj Istenem, Istenem!
Elhagyott á kedvesem.
Mindenfelé keresem:
Mégse lelem kedvesem.
Bajusz kell á Magyarnak,
Kitől sokat kivánnak
Félre mezételen száj
Én előttem megse álj.
Jegenyefa, jegenye,
Lehullott á levele.
Az én rózsám levele
Estve jütt á kezembe.
Á Tokai hid alatt
Rojtos gubam elmaradt;
Vámot kertek nemadtam
Mert á rózsamnál vóltam.

Jegyzet. Ezen Országos népszerüségü dalra á Nyitrai Tisztujitás alkalmával, egy kortesdalis keletkeze, mellynek elmémből kisiklot végső versszaka:
"Á nyitrai, á nyitrai kő hid alatt
Rojtos subám oda maradt —
Vámot kértek, de nemadok, de nemadok
Mert én Nemes ficzkó vagyok." — (Nemadó-zunk — az adó eldöntés — döntő napján.) —
U. ezt. L. á "Bordalok" köztis 152-is lapon.

57

Édes fiam! ne halj meg,
Inkább házasodjál meg;
Héj, huj, ne halj meg,
Inkább házasodjál meg.

Édes anyám, nem merek,
Mert azt mondják, hogy gyerek;
Héj, huj, nem merek,
Mert azt mondják, hogy gyerek.

Édes fiam, kurvannya,
A ki neked azt mondja,
Héj, huj, kurvannya,
A ki neked azt mondja.

81.

Édes anyám, meghalok,
Házasodni akarok;
Édes fiam, ne halj meg,
Inkább házasodjál meg.

Édes anyám, meghalok,
Férjhez menni akarok.
Édes lányom, ne halj meg,
Inkább szeretődhöz menj.

Ha meghalok, nem bánom,
Testamentomban hagyom,
Hogy négy legény vigyen ki,
Szeretőm fog siratni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

58

Rózsából lesz temetőm,
Liliomból lepedőm,
Rozmaringbúl keresztem,
Soha el nem felejtem.

Anyám, anyám, jó anyám!
Készítsd el fejér ruhám,
Elindulok hosszú útra,
Miről babám nem vár vissza.

82.

Sáros ez az utcza,
Mellyben szoktam járni;
Páratlan gerlicze
Szokott hozzám járni.

Ha isten engedi;
Párja leszek neki,
Ha párja nem leszek,
Szeretője leszek.

83.

Akkor veszlek el, galambom,
Ha elfogy az a nagy halom.
Inkább kosárral elhordom,
Csak engem végy el, galambom.

De te elmégy, s engem itt hagysz,
Szivemre bút s bánatot hagysz,

Őszi népdal.

Hull immár a' fa' levele,
Örömöm is mulik vele;
Hervad arczod mint a' levél
Édes rózsám, mivé lettél.
Hittem minden mézes szókban
Egy csábító csapodárnak,
Gyönge szivem lépen akadt
Holló körme közt szétszakadt. (158.)

Nyitrai.

Szállok a' Nyitra partjára
Nem akadok ott rózsámra,
Az mondotta hogy oda jö'
Csak rá szedett a' szó szegő'.
Ha még egyszer vele leszek
Megkérdezem miért csalt meg
De talán Anyja nem eresztí
Vagy nem ez rá ide jönni...

Folyjon a' Duna vize messzire
Valamennyi szép leány tavan elvitte
Fogja ki hát mindenik a' magáét
S ne szerezze soha senki a' máséét.
Nincsen kedvem elvitte a' feketéje.
Jegenyefa vesszőre lehette
Akkor leszek kedves rózsám a' tied
Ha a' szaráz jegenyefa jegenyefa - megillet.

(41) lap.

#Galamb képben hozzám szimulo,
megöleb, szűz keblomra fellé;
Elhüvén nekem menyasse, földre
hivülem nem nézz más hölgyre.
Hizelkedő beszédire
Láng szerelmem hozzá vére,
S hogy engemet ő egy nondhuttem
Mégis lelkemis neki adtam. -
Megcsalás, megcsalás hiszeb,
Szép élemből kiesteb!
Hervad kedvem, hiszdalra kél,
Szűz ő fügel, vad őszi szél!
(Zagarafty Janos.
a' Párvalkertőben)

Jaj Istenem de nagys baj
Kinek szeretője van
Lám én nekem semmi sincs
Véle bajom ugyan nincs.
(84.)

Barna Pista.

Izent nékem a' gavallér;
Kell e' babám pengő tallér?
Nem kell nékem pengő tallér
Maga sem kell a' gavallér!
Izent nékem a' mészáros,
Kell e' nekem gyürü páros?
Nem kell nékem gyürü páros,
Maga sem kell a' húsáros.
Izent nékem csizsmadia
Kell e' babám piros csizsma?
Nem kell nekem piros csizsma
Maga sem kell a csizmazia (szurkos fia)
Azt üzente a' katona,
Kell e babám kárton szoknya?
Nem kell nekem kárton szoknya,
Maga sem kell a' had fia.
Izent nékem Péter deák
Kell e' babám a gyenge gyöngy virág?
Nem kell nékem a' gyöngy virág
Maga sem kell Péter deák
Izent nekem a' kálmáris
Kell e' babám piros Kláris
Nem kell nekem piros Kláris
Maga sem kell a' kalmáris.

59

Ollyat mind a szomszéd halom;
Érted halok meg, galambom.

Elment, elment az én párom,
Még az éjjel visszavárom.
Visszavárom éjszakára,
Csókot nyomok orczájára.

84.

Nincsen annak semmi baja,
Ki szeretni nem tud soha.
De van annak nagy bánatja,
Ki babáját nem láthatja.

85.

Izent nékem a gavallér:
Kell-e, babám! pengő tallér?
Nem kell nekem pengő tallér,
Maga sem kell a gavallér.

Izent nékem a mészáros:
Kell-e nékem gyürű, páros?
Nem kell nékem gyürű, páros,
Maga sem kell a húsáros.

Izent nékem csizmazia:
Kell-e, babám! piros csizma?
Nem kell nékem piros csizma,
Maga sem a csizmazia.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

60

Azt izente a katona :
Kell-e, rózsám! karton szoknya?
Nem kell nékem karton szoknya,
Maga sem kell a katona.

Izent nékem János deák :
Kell-e, babám! gyönge virág?
Nem kell nékem gyönge virág,
Maga sem kell János deák.

Izent nékem a kalmár is :
Kell-e, babám! piros kláris?
Nem kell nekem piros kláris,
Maga sem kell a kalmár is.

Izent nékem Barna Pista :
Kell-e szelid galamb csókja?
Jaj! kell nékem galamb csókja,
Maga is kell Barna Pista.

86.

Én istenem, be szép élet,
A ki csizmaziát szeret,
Mihelyt feslik a csizmája,
Mindjárt bevarrja rózsája.

Még is gyöngyebb az az élet,
A ki szabólegényt szeret,
Mihelyt feslik a ruhája,
Mindjárt megvarrja rózsája.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Izent nékem tánczos-mester,
Kell e' nékem tánczos ember?
Nem kell nékem tánczos ember,
Maga sem kell á hopmester.
Izent nékem á Plébános,
Kell e' mente paszományos?
Nem kell mente paszományos
Maga sem kell á plébános.
Izent nekem Barna Pista,
Kell e' szeléd galamb csókja?
Jaj! kell nekem galamb csókja,
Magais kell Barna Pista.

(85) Újfalusi. (Közlé Némely kihagyásokkal öz 1824 H. Mulas)

Torna vármegyében születtem születtem
Betlehem Belegrádon átmentem.
Újfaluba nyugodalmat találtam tal,
Meglelém kit szivem (régen) ohajt's kivan.
Tisza parton kivixitott Julipán
Ha Te elhagysz-megátkozlak elhervadsz
"De jól tudom hogy engemet elnem hagysz
Kis kertemben vixétaui megmaradsz."
Elhúzták már á Jakarót nyolcz orára
Nyalka legénykéknek bosszujára
Egy ideig elkell menni - elvállui,
A rózsamtúl elkell mát takarodui.

(95)

Nincsen kedvem elvitte á gólya,
Mert ott jártam, hol nemkellet vólna,
De lesz kedvem elhozza á szélvész,
És Győr alatt kifogja á révész.
Ősszel szokott á fecske elmenni,
De tavasszal szokott visszajönni,
Alég kezdtem egy leányt szeretni,
Máris sokat kell érte szenvedni.
Kincsem, rózsám nevesd meg szivemet,
Adj egy csókot, ź megadod enyhemet;
Vissza adom ha kéred százszor is
Ezt cselekszem, csak kivánd másszor is.
(Gyüjt.)

Zavaros á Tisza azért habosodik
Szerelmes á legény azért hazasodik
Lefolyik á Tisza, nemfolyik á vissza,
Elhagyott á rózsám nemszeretet soha.
Nem bánom, nembánom, de bizony sajnálom
Mikor á rózsámat, más ölébe látom.
Goldolod é rózsám, hogy ne volna nehéz
Mikor téged szivem ölel idegen kéz.
(Baracskai D. V.)

Szerettem én szépet
Szenvedtem eleget,
Hideget, meleget -
Sok hirü nyelveret.

vz.

61

De még gyöngyebb az az élet,
A ki úrfi legényt szeret,
Mihelyt elfogy a kávéja,
Mindjárt küld a patikába.

Még is gyöngyebb az az élet,
A ki atyafiát szeret,
Mihelyt elfogy a jó bora,
Mindjárt küldi a sógora.

Megterítem asztalomat,
Ugy várom a galambomat;
Várom, várom, a mig várom,
Még rám nem érik az álom.

87.

Nincsen kedvem, nincsen,
Mert szeretöm nincsen;
Ha szeretöm vóna,
Kedvem is ugy vóna.

Nincsem kedvem, nincsen,
E világhoz való;
Mert szeretöm nincsen,
Kedvem szerint való.

Ha szeretöm vóna,
Kedvem szerint való;
Kedvem is ugy vóna,
E világhoz való.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

88.

Megvettem a szeretőmet
Nagy áron.
Általvittem vagy tizenkét
Határon.
Hol vizeken, hol patakon,
Hol sáron,
El sem hagyom, mig élek a
Világon.

89.

El kell mennem már Családrul, Galambom
Isten hozzád, angyalom!
Mert te tőled el kell válnom,
Jaj be nagyon fájlalom.
Jaj már nekem, neked is,
Jaj a szivem, szived is,
Szorongatja a szerelem,
Járja bús szivemet is.

Föltekintek még én egyszer
A csillagos egekre;
Ott látok én kis madárkát
Haza felé repülve.
Szállj le, madár, ha lehet,
Irok neki levelet . . . . .
Mondd meg az én galambomnak,
Ne sirasson engemet.

Népdal.

Haj ne menj el, ne menj el
Háljunk eggyütt ez éjjel,
Haljunk eggyütt az ágyon,
Mint a' madár ez ágon.
Haja gyöngyöm, gyöngyalak
Jaj be régen (sôka) vártalak,
Piros orczád meghervadt
Mőte (mióta) nem csókoltalak.
Szálle madár, ha lehet,
Vidd el ezt a' levelet:
Mondmeg az én galambomnak,
Hogy szeressen engemet.
Deszka kapu, kerétés,
Jaj be karcsú teremtés,
Megölelni jaj be kár,
Még a' nap az égen jár.
Ha te tudnád, a' mit én,
Minő beteg vagyok én,
Ha szép leányt látok én,
Mindjárt meggyógyulok én.

(89) Madárpósta. Baracskai népdal.

Szállj le, madár, ha lehet,
Vigyj el neki Levelet;
Kérd' meg az én galambomat:
„Szeret é' még engemet?".. Igenis, nem!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Aranyosi nádas berek
Az én rózsám ott kesereg.
Ne sirj rózsám, nekeseregj
Kérd azistent Tied leszek.

Fejik á fekete kecskét
Verik á barna menyecskét,
Csak hadd verjék megérdemli
Mert az Urat nemszereti:
Ki az urát nemszereti
Natragulyát főzzön neki
Ugy paprikázza meg neki
Hogy á nyovolya törje ki.

Uccu bizony megéret á lencse
Szeret engem á barna menyecske
Mennél jobban szeret engem
Annál jobban megölelem.

Nem paripa ki nem deres
Nemis kantár ki nemrezes
Nem menyecske ki nembarna *)
Ki az Urat megnemcsalja.

*) á barna – csapodár. Vörös marty, azt sartja.
Á Geszteí lányok
Fekete czigányok
Á Családi lányok (v. Á Kolonyi lányok)
Pirosz tulipányok v. fehér tulipánok
Á Pogrányi lányok, mind kinyilt virágok.

90.

Ha fölvetem paplanos ágyamat,
Oda várom kedves galambomat,
Feküdj fel csak alig,
Nem egész a falig,
Világos viradtig.

Ne takaródz be nagyon,
Mert meleged vagyon;
Szerelmes galambom,
Szerelmes galambom!

91.

Fejik a fekete kecskét,
Verik a barna menyecskét,
Ha verik is megérdemli,
Mert az urát nem szereti.

Ki az urát nem szereti,
Annak van most becsületi;
Nekem is van becsületem,
Az enyimet nem szeretem.

Ki az urát nem szereti,
Kopotnyikot főzzön neki,
Adja be azt vacsorára,
Kiteríti viradtára.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

64

Én csak azért nem szeretem
Az uramat, mert félt engem;
Ha szép legénynyel beszélek,
Már azt mondja, roszúl élek.

Eső után a nap derül;
Az én kedvem is megkerül.
Mihelyt a férjem halva lesz,
Mindjárt egy szép legény elvesz.

92.

Jaj be sáros ez az út,
Volt szeretöm, de rám unt.
Jaj, de csillagos az ég,
Majd eszébe jutók még.

Nincs már nekem szeretöm,
Csak egy veres keszkenöm,
Gondolom a szeretöm;
Csókolom a keszkenöm.

93.

Édes falum határa!
Itt hagylak nem sokára;
Itt hagyom a falumat,
Szánom a galambomat.

Bús dal.

Harangoznak Ujvarban, Ujvárban
Valljon kihalt meg abban, megabban
Szeretöje szegénynek, szegénynek
Szegény barna legénynek, legénynek.
Csendes patak folydogál, folydogál
Az én szivem sirgogal, sirdogál;
Sirok érted még élek, mégélek:
Még bennem tart á lélek, á lélek.
Jaj de sáros ez az út, ez az út,
Volt szeretöm de rám unt, de rám unt,
Be csillagos ez az ég, ez az ég
Majd eszedbe jutok még, jutok még.
(Erdélyi á népdalok szerkesztöje ezen dalból (szokotmedem szerint) harmatis csinált, nagy költöi szabadsággal.
(92) (165.)

Nincsen nekem szeretöm,
Csak á ruha keszkenöm,
Ruhám szélét csókolom,
Arra hiszem galambom.
(92.) (Baracskai)

Baracska Nagyváros(!) Pozbával határos
Benne van babikam, kivel leszek páros.
(Baracskai köznépe)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Az ujvari töltésen, töltésen
Elvesztettem csontnyelü kiskésem
Elvesztettem selyem keszkenömet
Feltaláltam régi szeretömet.

Csik a' hó a' harasztra csillagom
Nincs vágyásom a' parasztra Angyalom
Mert a' paraszt parlagi fü
De a' juhász teljes szekfü.
Már engemet megrabolták Angyalom
Elvették a' szeretömet csillagom
Már elvittek vég kedvemet Angyalom
Holtig való szeretömet csillagom.
Nem kell nekem senki meguut jószága
Van énnekem szép szeretöm nincs párja
Kis kertembe egy almafa nemlátszik
Minden éjjel tizen kétszer virágzik
Ollyan alma terem rajta homoró (ú)
Az én szivem éjjel nappal szomoró (ú).

Kolonyi és Gesztei.

Szakács Asszony tehenet fej
Czipőjébe folyot a' tej
Ollyan édes a' tejecske
Mint a' papnak a' menyecske.
Ne egy marok gesztenyét
Jedd a' lajbli zsebébe
Kérd az istent majd megáld
Rózsa nyilik belőle.

Oh melly vigan megyek el,
Egy zsák diót viszek el;
Ha megúnom, leteszem,
Mellé dülök, megeszem.

94.

Hajtsd ki babám, az ökröket,
Legeltesd meg szegényeket,
Hej, legeltesd meg szegényeket!

Tilalmasba ne hajtsd öket,
Mert elveszik a szűrödet,
Hej, mert elveszik a szűrödet.

Ha elveszik a szűrödet,
Mivel takarsz be engemet?
Hej, mivel takarsz be engemet?

Van én nekem czifra bundám,
Avval takaródzunk, rózsám,
Hej, avval takaródzunk, rózsám.

Van én nekem egy szép házam,
Abban vagyon vetett ágyam,
Hej, abban vagyon vetett ágyam.

Vetett ágyban czifra dunna,
Avval takarlak be, rúzsa!
Hej, avval takarlak be, rúzsa!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

95.

Nyitra partján nevelkedik tulipán;
Az én szivem téged ohajt és kiván.
Jaj de nehéz a szerelmet viselni,
Mint ibolyát tövis közül kiszedni.

Csattog a szél, az ég nagyon villámlik,
Az én szivem csak utánad bánkódik.
De megmondom édes tubám, el ne hagyj!
Mert ha elhagysz, megátkozlak, elhervadsz.

"De jól tudom hogy engemet elnem hagysz
Tüs kertemben vikerdni megmarad [illegible] 1860 [illegible]

96.

Bodrog partján nevekedett tulipán,
Bús szivem csak téged ohajt, téged vár.
Bokrétámnak elhervadott szépsége,
Oda tulipánom gyönyörüsége.

Elmegyek immár te tőled, gyöngy alak,
Kit én bizony sokat ohajtottalak:
Örökösen én téged el nem hagylak,
Bizonyságra még most is megcsókollak.

Ha elmégy is már én tőlem, drága kincs:
Gyöny fekete két szemeddel rám tekints!
Én is tartlak a szivemben, mig élek;
Egyetlen egy gyönyörüséges lélek.

Az én kedves szeretőmtül megválok,
A melly dolgot én eléggé sajnálok;
Többé veled, szép kincsem, nem sétálok,
Nyugodalmat más helyen nem találok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Átok.

Elmentem én zöld erdőbe setálni,
Ottan láttam fülemülét repülni
Hozott nékem körme között czédulát,
Abból néztem szeretőmnek szándékját.
Elvetettem majorannát nem keltki,
Beüzentem szeretőmnek nemjöttki.
Jaj be nehéz szerelemtől elválni
Mint a' rózsát tövis közül kiszedni.
Arra kérlek édes rózsám ha elmész
Gyöngy fekete két szemeddel rám-tekénts.
Arra kérlek édes rózsám elnehagyj
Mert ha elhagysz, mert ha elhagsz
Megátkozlak – elhervadsz. Kézirat ból. 87.
(95)

V. ö: a' 96-al.

Túl a' Tiszán fekszik egy lány meghalva
Fekete szép czipő lábán felhuzva
Jajbe sokat háltam véle egy ágyba
Megöleltem, megcsókoltam hajnalba.
Megakarnék hazasodni Románé
De nemtudok kit elvenni Románé
A' Nográdi kényes lányok Románé
Nem akarnak hozzám menni Románé.

Elhagynálak én Tégedet csillagom
Dehogy félek Istenemtül galambom,
Elsémhagylak én Tégedet csillagom
Elisviszlek jövő nyáron galambom.

Bodrog partyán kiviritott tulipán
Az én szivem téged ohajt, téged vár
Elhervadt mar tulipánom szépsége
Oda már á leánytok szüzsége.

Kéziratból.

Ollyan az én rózsám á legények között
Mint á szép holdvilag á csillagok között.
Ollyan az én rózsám á leányok között,
Mint á szép tulipán á virágok között.
Nincsen virágos kert ki olly rózsát nyilna
Ahit leszakajtnak hogy elne hervadna
Nyáron meleg á jég, télben megaluszik
Mert az én galambom rólam felejt kezik.
Szeretőm szépsége most jutott eszembe
Fekete két szeme ragyog á szemembe.
Piros két orczája tündöklik elmémbe
Az ékes beszédje habzik á szivembe.

Baracskai
Bars vmgyei Népdal.

67

Oh édesem, drága piros orczádat,
Hadd fogjam meg két szép arany almádat.
Megtapasztalom melleden rózsádat,
Fordulj hozzám, csókolom te szép szádat.

Megkérdezem, szeretőmtül, szeret-e?
Megölelem, megcsókolom, tartja-e?
Katonává lettem rózsám, bánod-e?
El kell immár masíroznom, szánod-e?

Bár e világra ne születtem volna,
Ennyire érted nem gyötrődtem volna.
Szép szin alatt csókjaiddal megcsalál,
Igy jár, a ki szép szeretőre talál.

Búcsúzásom már tőled elvégezem,
Hosszú beszédre reá nem érkezem;
Hűségedre magam lekötelezem,
Édesednek ki magamat nevezem.

97.

Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél,
Piros pünköst napján
Hajnalban születtél.

Orczáid rózsái
Ha közel volnának,
Égő szivem mellé
Tüzném bokrétának.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

98.

Sokszor vagyok nálad nélkül,
Busúlok magam egyedül;
Sokszor szivem búba merül,
Igaz szerelem tüzétül.

Ha tudtad hogy haragszol rám,
Mért csókoltad meg az orczám?
Jobb lett volna, édes rózsám,
Ne is szóltál volna hozzám.

Elmégysz babám, engem itt hagysz,
Bús szivemre bánatot hagysz,
Akkorát, mint köves halom,
Meghalok érted, galambom.

99.

Addig élem világomat,
Mig szél fujja pántlikámat.
A pántlika könnyü ruha,
Mert azt a szél könnyen fujja.
De a konty, az nehéz ruha,
Mert azt a bú gyakran járja.

100.

Hervad a cziprusfa
A sirnak tetején,
A tömlöcz fenekén
Hervad a szép legény.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szépen szóll á fülemile á réten
Haragszik rám á szeretőm már régen
Ha haragszik haragudjék sokáig
De én bizony nemharagszom sokáis.
Pengetik már minalunk á hűrokat
Beállitjak Generalis verbungos.
Be üzenik az én édes Anyámnak
Be fogadde' engem édes fiának.
Veres borral, pecsenyivel élek én
Minden estve szeretőmhöz megyek én
Ha megyekis, nem megyek én hiába
Minden éjjel véle hálok egy ágyba.
Amott vagyon egy nagy hajó kikötve
Abba fekszik barna legény megölve
Arra megy á szeretoje siratja
Hogy ő aztat körül nem csókolhattya.

Széless á duna viz keskeny pallórajta
Ne menj ra galambom mert leesel róla
Nem esem nemesem á Duna vizébe
Inkább esem véled rózsam szerelembe.
Ne szeress, neszeress mert nékem nemkellesz
Elmúlt az az idő, mellyben vóltál kedves
Az én hüségemben talán kételkedtél
Vagy tán személyemmel - megnemelégedtél.

Mariskám, Mariskám eszem á szemedet
Ne nézz rám, ne nézz ram, mert megölsz engemet,
Mert á szivem nyugodalma oda vagyon
Amióta szerettelek ollyan nagyon.
Reggel, (délben), és á hétső esve
Szivemben vagy Te egyedül (egészen) vagy
Aldjon meg á Mindenekné Alkotója
Ámbár Te vagy szivem nyugalma-rabolója.
(1836. Nyitrán Lépessy Klára színészről dalolnak,
ván á' felvonások után majd minden estve is mé,
lehuié kellett lépni dacabárkijárral ki sérz nép dalra)
Annyira felkapják hogy majd minden kónyhalány
magában dudolgatá. Számos ujonzásai vannak.

Túl á Tiszán nem messze van Beregszász,
Volt szeretőm néha ötven, néha száz,
Jó volna most már csak egy is.
Nálamnál alább való is. Igaz is!
(Barsi B.-i.)
(1114.)

Erdélyiesen:
Erdélyben van egy szép város Beregszász
Volt szeretőm néha ötven, néha száz.
Volt szeretőm néha száz is:
Jó volna most csak egy párja, ihaja!
Dunántúl van egy szép város kőszegvár,
Volt szeretőm, de azt is elhagyta már;
Volt szeretőm, de elhagyott,
Hűtlenül megszagadott, - Ihaja!
(1114)

Nem azért hervad ő,
Hogy a tömlöcz rabja;
Hanem azért hervad:
Elhagyta galambja.

101.

Mariskám, Mariskám,
Szivemnek bálványa!
Szivem a szivedet
Mig élek is szánja!
Én tégedet, te engemet
Hasztalanúl szeretsz,
Máshoz kötött esküvésed;
Már enyém nem lehetsz.

Felejts el, felejts el,
Felejts el engemet!
Vesd ki a szivedből
Gyászos emlékemet.
Mert én téged, kedves rózsám,
Hiába szeretlek,
Másnak adtam igéretem,
Tiéd nem lehetek.

102.

Melleden termett egy rózsa,
Annak vagyon két bimbója.
Egyik, orczám hervasztója,
Másik, szivem gyulasztója.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

70

Piczin szeme, piczin szája,
Barnapiros két orczája;
Ha én aztat nem láthatom,
Meghalok érted, galambom.

103.

Gyere babám, a kert mellé,
Feküdjünk le egymás mellé;
Hadd nézem ki a szemedből,
Szeretsz-e tiszta szivedből?
Ha nem szeretsz, veszekedj meg,
Hogy a szived repedjen meg.

104.

Beteg se voltam én,
Mégis meghaltam én,
Az új temetőben
Legelső voltam én.

Rózsa nyilott rajtam,
Violát neveltem;
A kiért meghaltam,
Annak virágoztam.

Síromon a rózsa,
Galambomat várja;
Gyer oda, galambom,
Szakaszsz egyet róla.

Egy kis leány á kertbe tébolygot
Hol sok nyilt rózsa mosolygot.
Ő azokból bokrétát kötözöt
Nyájas mosolygási közöt.
Azzal felém szaladt kalapomhoz tette,
De szivemet vele rabságba ejtette.
Ugyan az másképis:
Egy kis leány bokrétat kötözöt
Nyájas mosolygási közöt
Á Cupidó nyillal lövöldözöt
Á Szerelembe öltözöt.
Mit tehetek róla, hogy szerelmes vagyok
Egy barna leánykának tisztelője vagyok
kérféle k. iz.

Kis kertembe retket vetek:
Ollyan leány nemszeretek;
Kire Apja, Annya vigyáz,
Mert ott á szerelem hibáz.

Haragusznak rám á lányok
Hogy a menyecskékhez járok
Ne haragudjatok lányok
Mert ti hozzatokis járok.

(Baracskai B.V.)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kis lány dala.

Kis lány vagyok én
Majd meg nőlök én
Köll é rózsa, vagy ibolya
Azt is adok én. (Baracskai Br.
(105.)

Kis lány voltam, Férjhez mentem
Jaj de bánom – hogy, hogy, hogy!
Völegénnyel lefeküdtem
Jaj de bánom hogy hogy hogy! (Gesztei NV.

O be édes, o be jó
Á Szekzárdi mogyoró.
Abbú bizony nem eszel
Még menyasszony nemleszel
Akkor is úgy eszel
Ha te vélem lefekszel.

Nem fekszem én kend mellé,
Mert nemvagyok á kendé
Akorfekszem kend mellé
Mikor leszek á kendé.

Nota: Nem messze van ide Pest:
Feküdj mellém gyenge test.
L. á 154 Sz. a. m.

Kis kertembe liliomfa: Engem tetté Je rabodda
Nem tetté Je mint rabodda Hanem kedve
galambodlá Barsi népdal.

71

Gyöngyös bosszujára,
Ifjak bánatára,
Irígyek kárára,
Lányok siralmára.

105.

Kicsin vagyok én,
Majd meg nőlök én;
Esztendőre, vagy kettőre
Férjhez megyek én.

Oh te piczike,
Ki ne szeretne?
A ki téged nem szeretne,
Hunczut a neve.

106.

Ha meguntad, rózsám,
Velem életedet;
Csináltass koporsót,
S temess el engemet.

Tétesd fel egy fára:
Itt fekszik egy árva,
Kinek szerelméből
Történt az halála.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

107.

Lám megmondtam, bús gilicze,
Ne rakj fészket az utszélre:
Mert az uton sokan járnak,
Téged rózsám', feltalálnak.

Csak rakj fészket az erdőre,
Annak is a közepére,
Czédrusfának tetejére,
Fügefának levelére.

108.

Ángyom, ángyom, édes ángyom,
Mért szeret kend, ollyan nagyon?

Ha szeret kend, titkolja kend,
Ki ne világositsa kend.

Jó szeretni, de titkosan,
Nem mindenkor világosan.

A ki világosan szeret,
Megitélik az emberek.

109.

Tudod, rózsám, mit fogadtál,
Mikor kertben sétálgattál;
Rózsát kértem, csókot adtál,
Fogadj isten, hogy megszántál.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vigasztaló dal.

1. Ne gondold hogy elpártoltam,
Vagy szeretni megszüntem,
Vagy hogy tőled távol lévén,
Tett tőlemet megszegjem.
Ámbár sorsom szeretséje
Nékem azt nem engedi;
Hogy személyed mégnyerhessem
Tett örökké tiszteletem.

2. Leányzó szivem mostis tisztel
Érdemedért hűséggel,
Holtig imád s emlék oltárt
Emel nagy szivességgel:
Nincsen semmi békétlen
Csak időt elkell várnia,
A szerelem sem kegyetlen
Bár haragosol lenni vele.

3. Vigasztald magadat azzal és elméden nyugtasd;
Lehet óra a melly jóra fordul és megadhatja azt:
Amitől félsz és reménylesz, kinem mi azt megnyerjük. Csak tűrj, szenvedj állandó légy
Kitalmunkás vehettyük.

4. Hogy ha pedig a végzések felölünk azt rendelnék,
Hogy egymástól elválasszon halálunk üdvösségünkért,
Elégjen meg hűségemmel, a' melly vélem sírba szállt
És adnad a túlsó szépen Lélekkem Tégedet feltalál.

Szalai Dal.

1. Kinek van, kinek van szarka keszkenője (v. ö.)
Annak van, annak van barna szeretője.
2. Van nékem [illegible] szarka is,
Van nékem szeretőm rózsás, barna is.
(1821 H. mulatz)

80v Vissza 81r

Szomorúdal.

1. Hold melly szépen világitszle,
Á csillagos szép égrül;
Nem látod melly könnyen mondle
Egy álnok egy hiv szivrül.
Még bús szemem sirva nézi
Tiszta fényed mint halad;
Nyughatatlan szivem érzi
Hogy vig kedvem ott marad.
2. Magam árván járok keleh
Egy alnoktul megvetve
De akit nem gyülölhetek
Egészlen elfelejtve.
Ott két nyárfa árnyékában,
Lakik hisded hajlékában
Á hitszegő örvendez.
3. Vessed sugárt ablakára
Halaványan szolgálván,
Hogy itt ülök adgy tudtára
Méltatlan megutalva:
Vagy ha pedig azt halgattya
Mint nyög á fülemüle
Mond szemem is ugy hullatja
Könnyét gyászba merülve.

(régi kézirat-ból)

110.

Pista szivem, be alhatnám!
Ott a szüröd, terítsd alám:
Hogyha egy álmot alhatnám,
Szüz karodon elnyughatnám.
Ha szüz karod karom alatt
Átfoglalna,
Gyönge csókod, csókom alatt
Elolvadna.

Hogyha engem elszalasztasz,
Illyen rózsát nem szakasztasz.
Nagy a sövény, mély az árok!
Pista szivem! reád várok;
Szüz karodon, én galambom,
Nyughatom csak!
Gyönge csókod szüz mézétül
Élhetek csak!

1822 ki Hasznos Mulay

111.

Menj szeretöm ablakába,
Röpülj az ö szobájába,
Te kis fecske! s azt izenem,
Hogy ötet most is szeretem.

Jöjön hozzám vacsorára,
Szivesen elvárom mára;
Csak hogy egy pár csókot adjon,
S kedves szeretöm maradjon.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

74

Jó neszmélyi bort hozattam,
Asztalom tele rakattam
Rétesekkel, pogácsákkal,
Sárga, veres violákkal.

Jöj el hozzám vacsorára,
Találsz egy gazdag mátkára;
Megmutatom a kincsemet,
S néked adom mindenemet.

112.

Bánod gazda, bánod,
Hogy lányodhoz járok,
De még jobban bánod,
Ha lányoddal hálok.

Házadhoz sem járok,
Lányoddal sem hálok,
Mégis a gátadon
Ollyan rést csinálok,

Nem terem annyi nád,
Kivel becsinálnád,
Nincs is annyi pénzed,
Kivel kiváltanád.

Barcsika.

113.

Bús az idő, bús vagyok én magam is,
Valamennyi szép leány van, mind hamis.

Bús az idő, bús vagyok én magamis,
Valamennyi szép Ajszony van, mind hamis.
Mint az idő változandó,
Egy sem közülök állandó – A' lány is.
Jelettem is azért borong illy korán,
Mert elhagyott kit szerettem igazán.
Másnak hódolt a' hitetlen.
Azért vagyok illy kedvetlen. Ihajja.
Árva vagyok, hej nincs is ollyan árva,
Mert szivedből rózsám kivagyok zárva.
Nem leszek én árva mindég,
Ború után derül az ég, Nekem is.
Ritka búza, ritka axpa, ritka rozs,
Ritka leány, ritka legény takaros;
Ritka legény ki megálja,
Hogy a' leányt megne csalja, Mind hamis.
(1134)

Az én szivem tárva, nyitva,
Nemis volt az soha csukva;
Foglal berme minden helyet:
Mert a' divat most e' lett.

3. Akit reggel ölelgetem
4. Délután nemismerem.
1. Ismit eggyet csókolgatok
2. Másnak amott hódolok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hej paxipárm, hámnya fejét kényeszen
Vártalak rózsám az este szívesen,
Édes rózsám hova lettél
Hogy az este elnemjöttél
Galambom.
Szomorú hírt hallottam én ma este
De még szomorúbbat Szombaton este.
Az volt irva a levélbe:
Nem ülsz rózsám az ölembe
Ma este.' (Baranyai)
Ritka búza, ritka vetés, ritka rozs,
Ritka legény ki nemvolna takaros,
Ritka legény, ki megállja
Hogy a' leány megne csalja
(115.) Mind csalja.
Ritka búza, ki nemvolna konkolyos,
Ritka leány, aki volna otthonos,
Ritka madár, a' szűz leány:
Mint kőszüreg, szűzvára-hány?
A' melly áll, Mint kőszál!
Rendületlen - Szüzetlen?!
Nyüvetlen, fejetlen -
Mint balvány, a' táblán (?)
Gerencsérí menyecske mi van a' kötényedbe
Három, huszas, pint a' pó tarka kötényemben való,
Komámtól Menyecske, mert vagy olyan szépecske?
Azért vagyok Szépecske, mert a' szemem fekete.
Holomsiától
(Nyitra-ból.)

75

Szeretete nem állandó,
Mint az idő változandó, ihaja!

Felettem is mért borult be illy korán,
Mert elhagyott, kit szerettem igazán.
Másnak hódolt a hitetlen,
Azért vagyok illy kedvetlen, ihaja!

Árva vagyok, hej nincs is ollyan árva,
Mert szivedből rózsám, ki vagyok zárva.
Nem leszek én árva mindég
Boru után derül az ég, ihaja!

114.

Tisza mellett van egy város, Berekszáz.
Volt szeretőm néha ötven, néha száz.
Volt szeretőm néha száz is,
Jó volna most csak egy pár is, ihaja!

Erdélyország fővárosa Kolozsvár.
Volt szeretőm, de elhagyott az is már;
Volt szeretőm, de elhagyott,
Irgalmatlan megtagadott, ihaja!

Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs,
Ritka legény, ritka leány takaros.
Ritka leány, ki megállja,
Hogy a legényt meg ne szánja, ihaja!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

115.

Szomorú hirt hoztak nekem az estve,
De még szomorúbbat a minap estve.
Rózsám irta levelébe,
Nem vesz többé kegyelmébe,
Igazán.

Ritka rózsa, kinek nincsen levele,
Ritka legény, kinek nincs szeretője.
Ritka legény, ki azt tegye,
A kit szeret hogy elvegye,
Igazán.

116.

Rózsa, rózsa, piros rózsa,
De késő jársz a fonóba.
Kedden este jöttél volna,
Legkedvesebb lettél volna.

Kedden este jöttél volna,
Legkedvesebb lettél volna.
De hogy szerdán este jöttél,
Legutálatosabb lettél.

117.

Nincsen kedvem, nincsen, mert nincsen
Szép szeretőm, ki rám tekintsen;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Barsi Népdal.

Azt gondolod draga kincsem
Hogy nekem szeretőm nincsen
De bizony van egy szép szölke
Mindég int á' szemöldöke.
Kis kutyamnak neve Rajna
Az én szeretőmis barna
Akár barna de nem czigány
Szeret engem ő igazan – hajaha!
(Korteskodás alkalmával dalolák Nemeseinek)

Csik essö Csányba,
Befoly á' csizsmámba:
Ha kimenek Csányból
Kifoly á' csizsmámból.
Urak verbuvalnak,
Velünk inni járnak;
Mondja á' factotum:
Öt forint á' votum.
Hej, öt forint szép szó,
A vótum csak egy szó;
Egy pár csizsma áza
A korteslabára. (Kortesdal.) L. Gúnydalok közt.

Nyitrai Kötényda l.

Boczi, boczi Jarka, se füle se farka...
ü Kutya, kutya tarka sz.

Elvágtam az ujjam ujjából ~~nem~~ faj
Figefa levelet kötök rá.
Figefa levele gyógyítsd meg,
Édes kedves rózsám csókolj meg.
(V.ö: 140.)

Új Buda Buda, Fehérvár
Fekete Csongrád, Temesvár
Gyönyörű Nográd, szép Heves= (sebessen) dalolásig.
Ottan' a' leányka szerelmes.
Nem vagyok oka semminek
Az Anyám oka mindennek
Mért adott engem egy – hirvány=
Semmire való legénynek.
(hallám egy régi Szűz kia[illegible]ból Családon.)

Jiszta liszből süll' a' kalács,
Papot illet a' Szentirás,
Uras mesterség a' vétálás
Szegény legény a' dolgozás.
Magas hegyről folyó a' patak,
Jaj de rossz legénynek adják...
Ha még egyszer leány lennék
Jól meggondolnám kihez mennék.
Megválasztanám a' legényt
Mint pirosra az eb[illegible]ugyt. – –
Ha még egyszer legény lennék
Meggondolnám kit elvennék
Megválasztanám a' leányt,
Mijus Utcában a' – dohányt.

Majd felderül a csillagos ég,
Az lesz a szeretőm, ki volt rég.

Jaj de sokat áztam, fáradtam,
Mikor házasodni indultam;
Nem találtam kedvemre valót,
Az lesz a szeretőm, a ki vót.

Szép a rozmarinszál bokorba,
Ha megkötik zöld koszorúba;
Felteszik a szűz lány fejére,
Leteszik a bút a szivére.

118.

Nem vagyok én oka semminek,
Édes anyám oka mindennek,
Mért nem adott engem ollyan – ollyan – ollyannak,
A kit én szerettem magamnak.

Megvert az ur isten, de nem fáj;
Figefa levele lehullt már.
Figefa levele gyógyits, gyógyits, gyógyits meg,
Régi volt szeretőm, csókolj meg.

Akkor szép az erdő, mikor zöld,
Mikor a vad galamb benne költ.
Ollyan a vad galamb, mint a, mint a, mint a lány,
Fáj a szive a legény után.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

119.

Az én szeretőmnek dombon van a háza,
Két kereken forog csikorgós kapuja.
Az én szeretőcském piczin, parányicska,
Mindenütt megfordúl, mint a karikácska.
A berencsi utczát végig kövecsezik,
Azon az én lábam nem is ugrándozik.
A nagyfali utczát nem is kövecsezik,
Azon az én lábam mindig ugrándozik.

120.

Ne ugorj ott, a hol árok nincsen,
Ne köszönj ott, a hol szép lány nincsen;
Ugrom biz én, a hol árkot látok;
Köszönök is, a hol szép lányt látok.

Meg se fogom a kalapom szélit,
Mig nem látom a galambom képit.
Pedig bizony, hogy ha megláthatnám,
Egyszeribe teli kacsintanám.

121.

Ha nem voltál jó szerető,
Borijjon el a temető.
Hajtson el a sárga halál,
Takarijjon szárnya alá.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Halászdal.

Ne ugorj ott, a hol árok nincsen,
Ne köszönj ott a' hol szép lány nincsen;
Meg se fogom a' kalapom szélét,
Mig nem látom a' kedves babám képét.
Halász legény vólnam én egy ízben,
Szép halakat fogtam Duna vízben;
Kedves babám jelen vala vélem,
Halász leves főzögetett nékem,
Hej mikor már házasodnom kellett,
Kedves babám szép pattyuczokát ellett.
Jaj Istenem! hová legyek szegény -
Legyen példás vólam minden legény.
(1763 ?58) (Hallomás'ból.)

Ekkell nekem Nagy Váradra menni,
Galambomnak arany láncz-os venni;
Aranyláncz-os, aranygyűrűt kellő
Találok én magamhoz szerető
Már minálunk az vetélt szokásba
Nem tánczolnak alacsony szobába
Mert fölér a' kalapom tetéje
Eltörik a' kobrétam közepéje.
Engem hívnak Sallai Pistának
Holnap viszek lovas hazámnak
Bodor hajam nem hagyom levágni
Arval fogom a' Császárt szolgálni.

Falu végin van egy czifra korcsma
Benne tánczol két lovas katona
O be szépen peng á' sarkantyuja
Bús szivemnek megvigasztalója

Be van az én szüröm újja kötve,
Kedves babám ne kotoráz benne:
Az eggyikbe aczél, koha, 's tapló;
Á másikba száz foxintos bankó.
Ne ugorj ott á' hol arok nincsen,
Csak ott köszönj á' hol szép lany lészen;
Megse fogom á' kalapom szélés,
Még nem látom á' galambom képés.
Bucsú-dal (253)

Kidüls á' fa mandulástól
Elszakadtam á' rózsámtól,
Ugy elszakadtam szegénytöl
Mint Őzkor fa levelétöl – Elválik.
Káka tövén költ á' rucza,
Jó földben terem á' búza;
De ázt, hol á' hüség terem
Azt á' földet nemismerem, Sehol sem.
Sebi.
Magassan repül á' hijja,
Még is körme közül él á'!
Hát én magamba' egyedül
Hogy élek el nálad nélkül
Angyalom!..

(419.)

79

Ha nem voltál igaz hozzám,
Mért csókoltad meg az orczám?
Hagytál volna békét, rózsám,
Ne is szoltál volna hozzám.

122.

Káka tövin költ a rucza,
Jó földben terem a búza;
De a hol a hű lány terem
Azt a helyet nem ismerem,
Sehol sem.

Ki van az én szemem sirva,
Mert a rózsámat más birja;
Pedig fogadta az egyet,
Rajtam kivűl mást nem szeret,
Soha sem.

Ha tudtad hogy nem szerettél,
Hállódba mért keritettél?
Hagytál volna békét nekem,
Más is elvett volna engem,
Valaha.

Azért hogy én szegény lettem,
S mást választottál helyettem,
Lesz nekem is vig napom még;
Boru után derűl az ég,
Nekem is.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

123.

Minden falu édes hazám,
Minden asszony édes anyám,
Minden szép lány feleségem,
Kivel világomat élem.

Eszem a teremtő fádat,
Engem szeress, ne anyádat;
Ollyan igaz leszek kozzád,
Mint tulajdon édes anyád.

Nem hittem én de már hiszem

124.

Elmentem én a szőlőbe
Ráhágtam a venyigére;
Venyigéről venyigére, —
Fáj a szivem a szőkére.

Elmentem én a tanyára,
Ráhágtam a tökindára;
Tökindáról tökindára, —
Fáj a szivem a barnára.

Onnan mentem a csárdába,
Barna babám látására;
S mig a barnát ölelgettem,
A szőkét elfelejtettem.

Minden falu az én hazám,
Minden Asszony édes Anyám,
Minden szép lány feleségem,
Avval élem gyöngy életem.
Csókolom a piros szádot,
Engem szeresd ne anyadot;
Ollyan leszek én te hozzád,
Mint tulajdon édes Anyád.
(123) és 453.) (exedet ilegigy)

Elmehetsz már hazunk előtt
Nem vigyázlak mint az előtt
Eddig mindég vigyáztalak
Örült szivem, ha lattalak.
Elmehetsz már én előttem
Szeretőt is tart hatsz tőlem
Megis ölelhetd előttem
Mégse fáj a szivem érted.
Baraiskai Kerek sóba
Fürdik két szép barna csóka
Hijába fördik a csóka
Nem lesz fehér galambocska.
Nem bánom én (magamis)
Barna az én galambom is:
Aki bánja segyen róla
Vigye kocsin a vásárba. (Barsi népdal.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Barsi Kortesdal.

Gyerebe rózsám gyerebe
Csak magam vagyok idebe
Két czigány legény hegedül
Csak magam járom egyedül.
Üres á lócza leülhetsz
Vetett az agyom lefekhetsz
Addig á szobámból kinem mégy
Még háromszál gyertya elnemég
(L. 169 lapon.)

Somogyi Népdal.

Elhajtottam én á libákat
Á Sióra mezétláb.
Jovább is elhajtanám
Ha galambom láthatnám.
Éjfél után egy az óra
Ég á boltban egy gyertya
Mérődik á pantlika
Varrodik á rokolya.
Józsi Zsidó, Józsi Zsidó
Van e nálad pirositó?
Vagyon nálam pirosito
De nem galambodra való.
Az én lányom ollyan sárga
Ha fér hatvan foxint ára
Nosza legény, nekapj rajta
Pirositó vagyon rajta.
(L. a 471 számút)

125.

Erre gyere rózsám, nincsen sár;
Nincs is az ajtómon semmi zár;
Nyitva van az ajtóm, bejöhetsz,
Bontva van az ágyam, lefekhetsz.

Addig a házamból el nem mégy,
Mig háromszál gyertya el nem ég;
A negyedik is már félben ég,
A szerelem mégis nem elég.

126.

Megkötöm lovamat
Czédrusfa ágához,
Magam meg lefekszem
Galambom ágyához.

A vásárra voltam,
Vásárfiát hoztam,
Kedves galambomnak
Egy pár csókot adtam.

A szerelmet pénzen
Nem lehet megvenni,
De egy mézes csókon
Ki lehet alkudni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

127.

Én fehér kezkenöt veszek,
Rám süt a nap, fehér leszek;
Fehér leszek, mint a hattyu,
Nem csókol meg minden fattyu.

Sárga kezkenöt is veszek,
Rám süt a nap, sárga leszek,
Sárga leszek, mint a virág,
Leányoknak áll a világ.

Barna kezkenöt is veszek,
Rám süt a nap, barna leszek,
Barna leszek, mint a csóka,
Ugy illik a babám csókja.

Bécsi kezkenöt is veszek,
Rám süt a nap, piros leszek,
Piros leszek, mint a rózsa,
Rám illik a babám csókja.

128.

Biharban, Borsodban,
Nincs annyi esküdt,
Hányszor az én rózsám
Vélem megesküdt;
Biharban, Borsodban,
Szabolcs vármegyében,
Nincs annyi esküdt,
Hányszor megesküdt.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kerek az én kalapom
Kerekebre szabatom
Kicsiny az én galambom
Könnyen megcsokolhatom.
Kicsin falu, fehérház
Hát galambom mitcsinálsz?
Hej egyengetem magamat
Várom á galambomat.

Piros kukoricza szár,
Kapalatlan maradtal
Éj szöke kislány, barna lány
Csókolatlan hagyattal.
Haza haza rózsaszál,
Piros hajnal hasad már;
Piros almát ehetném
Veled enyeleghetném.

Á faluba azt beszélik
Á kisa[illegible]zony ~~[illegible]~~ kérik
Talan bizony nemis kérik
Csak á faluba beszélik.
Kivan kivül az ablakon
Jöjjön hozzám megcsókolom
De ha nem az én galambom
Imen bizony elloduljon
Ne beszéllyen olyan nagyon Mert kihallik az ablakon
Az én babam ollyan balfa Mindent ottan kihalgattya.

Bús dal.

Kinek nincsen szeretője,
Menyen el á zöld erdőre
Irja föl á fa levélre
Hogy nincs neki szeretője.
Kinek megholt szeretője
Menyen el á temetőre
Irja föl á kereszt jére
Hogy itt nyugszik szeretője.
Végég mentem á temetőn
Eszembe jutott szeretőm
De mi haszna jut eszembe
Ha már elvagyon temetve.
Mit busulsz te szép kesergő
Hogy elhagyot á szerető
Miéxt epeszted te ugy magad
Hogy kedvesed most megtagad.
Nemcsak egy fa ádd pihenőt
Nem egy falu ádd szeretőt
Használd tehát az életed
Mert majd könnyen véget vethet.
Nincs szebb virág á rózsánál
Nincs szebb legény á barnánál,
Mert á barna (magyar) fajta *)
Azért vagyok én is rabja.

*) Jejér magyarok, ezek az igazi magyarok. Horvát 9.
Lásd á jegyzetek közt: "Se nem szőke, se nem barna ...

83

Kakas a szemeten
Annyit nem kapar,
Hányszor az én rózsám
Engem betakar;
Pedig éjjel nappal
Mindig egyre kapar,
Annyit nem kapar,
Hányszor betakar.

A malom kereke
Annyit nem fordul,
Hányszor az én rózsám
Engem megcsókol.
Pedig éjjel nappal
Mindig egyre fordul;
Annyit nem fordul,
Hányszor megcsókol!

129.

Jaj be szennyes a kendője,
Talán nincsen szeretője.
Adja ide, hadd mossam ki,
Ugy sem szeret engem senki.

Kinek nincsen szeretője,
Menjen ki a zöld erdőbe;
Irja fel a falevélre,
Hogy neki nincs szeretője.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

130.

Nincs szebb virág a rózsánál,
Legények közt a barnánál,
Mert a barna magyar fajta,
Azért kapnak sokan rajta.

Nincs szebb madár a fecskénél,
Barna piros menyecskénél,
Mert ha ölelni akarom,
Könnyen átéri a karom.

Nincs szebb virág a szegfünél,
Leányok közt a szölkénél;
Mert a szölke úri fajta,
Azért kapnak sokan rajta.

131.

A kinek nincs szeretöje,
Menjen ki a zöld erdöbe.

Szakaszszon egy falevelet,
Adja annak, a kit szeret.

Mondja neki: édes rózsám,
Eljösz-e farsangban hozzám?

Ha valami lesz belöle,
Kérjen egy pár csókot töle. —

Nincs szebb virág a szegfünél
Nincs szebb leány a szökénél
Mert a szöke uri fajta
Azért kapok énis rajta
Te kit halvais szeretek
'S kiért többet nem szenvedek
Jerr öléld meg koporsomat
'S halgasd meg utolsó szómat.
Viserjki a sirhalomig
Az örök nyugodalomig
Vösd keresztemre fátyolod
Mellyel szivemet gyászolod.
Ültess mellé bús füzfácskát
Avvagycsak egy szál rózsácskát
Tudja meg a ki arra jár
Hogy te nemvoltál csapodár.
Emlits ollykor ha tünve lett
Kedves neved sirom felett
De ne sirasd elvesztemet
Enged nyugodni testemet.
Szád, hogy szerettél valljaki
Bátrán ha kerdezz valaki
De te aztán mast neszeress
Több szeretöt elnetemess.
'S majdgyászoló keresztemre, Ird ezt emlékezetemre
Itt fekszik egy hiv szeretö" Nyugtasameg a Jeremtö.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Aratasi dal.

Arass rozsám arass. megadom á garas sz.

Árva vagyok árva,
Mint a sárga tarló,
Kinek ékességét
Elvitte á sarló.
Nekemis elvitte
Egy semmirekelő;
Ássa ki á szemét
Körmös két keselő.
Nincs olly virágos kert
Ki olly rózsat nyilna,
Akit leszakajtnak
Hogy elne hervadna.
Nyáron meleg á viz
Télben meghidegszik, megaluszik
Soha az én szivem
Rajtad meg nem nyugszik.

(v. ö: 67. laponi irottal: "Ollyan az én rózsám sz.

Én vagyok á Jerko,
Á lovam meg pejko,
Mind á négy labáról
Leeset á patkó.
Csak egy maradt rajta
Azis cserey rajta,
Kedves galambomhoz
Hogy megyek el rajta.

Barsi Barachai.

85

Nekem nem kell, van már nekem,
Adott isten, a mit kértem.

Szépet adott, jót is adott,
Kiben szivem megnyugodott.

132.

Árva vagyok árva,
Mint mezőben tarló,
Kinek ékességét
Elvette a sarló.

Nekem is elvette
Egy semmirevaló;
Ássa ki a szemét
Két fekete holló.

Hegyek közt lakásom,
Senkim a világon;
Csendes folyóviznek
Csak zugását hallom.

A nyári folyóviz
Télre megaluszik,
De az én bus szivem
Soha meg nem nyugszik.

133.

Szőlőtőke, venyige,
Rászállott a gelicze,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

86

Ollyan édes a leve,
Mint a babám szerelme,
Eszem adta.

Bár csak engem valaki
Szőlőt szedni hína ki;
A szőlőjét leszedném,
Lányát megölelgetném,
Eszem adta.

Bár csak engem valaki,
Bort taposni hína ki,
Taposnék bort eleget,
Kapnék csókot édeset.
Eszem adta.

134.

Édes kedves galambocskám, kis Zsuzsánnám!
Ha el jönél néha hozzám, én nem bánnám;
Jaj de a szeretet arra nem mehetett,
Hogy véghez vihetnök az igyekezetet.

Elmennék én ti hozzátok, ha lehetne;
Ha engemet egy valaki nem szeretne;
Csalom a szivedet, te meg az enyimet,
Kérjed istenünket, adjon öszve minket.

135.

Itt hagynám én ezt a Múzslát, ha lehetne,
Ha engemet barna leány nem szeretne,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Barcsak engem valaki – Ha engemet valaki
Hordó helyet fürnaki
Nem mondanám én neki
Nagy a' füró, vegye ki!
(133)

A szöllőbe hína ki
Miud megirnám a borát
A hordóját ott hagynám.
(Nograd (Lenczi)

Édes kedves galambom
A' te nyelved czimbalom: Dini, dini!
Ha az Isten engedi
Az én kezem pengeti. Czini, czini!
Igyni – ni ni!

Nem vagyok én Bajai
Kár a' kis lányt bántani
Mert ha bántjak baja lesz
Esztendőre fia lesz.
Esztergami patika
Szép leány a' Nánika
Véle haltam egy agyba
Juliusnak – napjába. –
Ej Budavár, budavár
De sok leány megcsalt már
Ha még ez az egy megcsal
Megátkozom – megishal.
Hej Ujvari kis leány
Hány esztendős lehetsz már?
Tizenhárom, meg egy fél
Annyi mint tizennegyed fél?

Átkos Áldás.

Boldog az azember tellyes életében,
Kinek szive nyugszik igaz szeretetben.
Lám enyim nem nyugszik, sem éjjel, sem nappal,
Éretted gyötrődik mint éjjel, mint nappal.
Térj meg egyszer hozzám viragzó violám,
Ne sajnáld álmidat kedves Majorannám.
Lám én nemsajnálom éjjeli almimat,
Barátság okáért, hozzád járásimat.
Áldgyon meg az Isten avval akit szeretsz
Jehér két karodra szállyon Arany perecz.
Valamennyi hajszál, a' földön a' füszál
Annyi áldás legyen fejeden virágszál.
Verje meg az Isten a' szeretőm Annyát
Mért szólta eltölem a' kedves leányát.

Végzelem. (régi kézirat.) V. ö: 16 lap.

Te voltál szivemnek les-vetője,
Te, igaz szerelmem megvetője,
Ambár megvetésed bút okozott,
Az én hiv szivem nemváltozos.
Ah kegyetlen végzés légy bár szörnyű,
Fajdalmim szenvedni igen könnyű,
Nincsen olly hatalom ki megronosa
Egyedül az halál, ki megbontya.

(Kézirat imból)

87

Csalom a szemedet,
Te is az enyimet,
Csókolom a szádat,
Piros két orczádat, —
Te is az enyimet,
Én is a tiedet.

136.

Felfogadtam az egekre,
Mind a három istenekre;
Anya, fiu, szentlélekre:
Tiéd maradok örökre.

Boldog az a szempillantás,
Mellyben megismertük egymást,
Szerelmünkről tettünk vallást,
Hogy soha sem szeretünk mást.

137.

A kend édes anyja megátkozott engem,
Hogy a fekete föld boritson be engem.

Ne átkozzon engem, nem vagyok én oka,
Mert én az ő lányát nem szerettem soha.

A kit én szeretek, meg van az szeretve,
Ha rá tekintek is, elfakad nevetve.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

88

A pünkösti rózsa kihajlott az utra,
Eredj oda rózsám, köss bokrétát róla.

Tedd az öved mellé, két szemem láttára,
Viseld el, galambom, lányok bosszujára.

138.

Hej, huj, bazsalik, dupla szegfű,
Szarkaláb, ékes majoránna!
Majd meghalok ezekért,
Az ireghi szüzekért,
A gyöngyöm adtákért!

Hej, huj, rekettye, vaspatkó,
Menyecske, csillagteremtette.
Tizenkétszer megcsallak,
Hónom alá karollak,
Mégis megcsókollak.

139.

Menj el édes fecském, violám köszöntsed,
Nagy alázatosan házban valót kérjed.

Nem dicsérem, de szép, mint hajnali csillag,
Angyalka módjára, ki előttem ballag.

A nevét ha kérdem, hol lakol, szép alak,
Két szép szemeivel integet, ugy ballag.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Megdöglöt á' biró lova hajaha,
Kié leszel édes babam valaha
Kié lennél édes rózsám hajaha
Csak az enyim édes babam akárma.
Érik, érik á' cseresnye hajaha
Dodoborodik á' levele hajaha
Piros barna menyecskének
Domborodik az eleje hajaha! —
Ki az urát nemszereti h—a
Csomorikát főzzön neki h...
Jól paprikazza megneki
Hogy á' nyovola törje ki hajaha.
Á minap én hogyan jártam h...
Az uramot borotváltam h...
Á torkának szalajtottam
Mert magamis ugy akartam hajaha!

Elment á' kis leány battyával szántani
Itthon hagyta á' kovacsnak p.. jat nádolni
nádolni.
De á' kovács nem merte felválolni
Hogy ő nemtudd szörös vasat nadolni
nádolni.

Tejik á' fekete kecskét
Verik á' barna menyecskét
Csak hadd verjék megérdemli
Mert az urat nemszereti. Ki az urát nemszereti sat.
(L. 91.)

96

Barsi dal.

Megmetszem az ujam, jaj be faj
Kötöttem rá levelet fagyal fát
Fagyalfának leve-leve-levele
Janos volt szeretőm a' neve.
Szakajtottam egy pár szilvaeskat
Tartottam szeretőt kurvaeskat
De már annak vége, vége, vege van
Ami szerelmünkben harag van.
Szakajtottam egy pár cseresnyét
Tartottam szeretőt menyecskét,
De már annak vége, vége, vége van
Ami szerelmünknek vége van.

(Barsi körzeséből.)

(140)

Későn este nejáj hozzám
Kertemben vigyazó van rám
Ha elgyüssz, csendesen járj
Ablakomon halkan kopogtass.
A' sarkantyud ne csörrenjen
Hogy az Anyám föl ne keljen
Szombat estve hogy elgyüttél
Ablakomba kökentettél
A' sarkantyúdis megpendült
Arra az Anyám felserdült
Engem ozidot leánya szegényt
Hogy neszerezsen a' légé hyt
Arra én megharagudtam
A' szemére lobbantottam

Talán kedvesem különb máshoz járt
Még ostorát a' lépcsőnél
Elejtette a' régi időkben
Kedves; tartsd szeretőd. (Kölönyi 1845)

Talán.

Aranynyal kellene nevedet leirni,
Gyémánt kötáblára szépen lerajzolni.

Rubint köbül formált ládában tartani,
Ünnepet kellene nevednek szentelni.

Vagy enyimmé teszlek, vagy elválok tőled,
Vagy hozzám keritlek, vagy meghalok érted;

Szánj meg édes rózsám, igen szépen kérlek,
Engem ugy segéljen! szivemből szeretlek.

Vélmyit jártam, ázsiam sanádsam
Midőn házasodni akartam
Nem találtam kedvem kedvem kedvem
A' leve a' szeretőm aki volt.

140.

Szakajtottam rózsát, fehéret,
Tartottam szeretőt, kevélyet;
De már annak vége, vége van,
Már mi köztünk, rózsám, harag van.

Szakajtottam rózsát, pirosat,
Tartottam szeretőt, csinosat;
De már annak vége, vége van,
Már mi köztünk, rózsám, harag van.

Szakajtottam rózsát, teljeset,
Tartottam szeretőt, kedveset;
De már annak vége, vége van;
Mert te érted, rózsám, harag van.

Megmetszem az ujam, jaj be faj
Kötöttem rá levelet fagyal fát
Fagyalfának leve-leve-levele
Janos volt szeretőm a' neve.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

141.

Kérik a szűrömet bundáért,
Szőke galambomat barnáért,
Nem cserélem szűröm bundáért,
Szőke galambomat barnáért.

142.

Meghalok Csurgóért, de nem a váráért,
Hej nem a váráért, csak egyik utczáért,
De nem az utczáért, csak egyik házáért,
Hej ebben növekedett barna galambomért.

143.

Mig a világ világ világ lesz,
A kertemben rózsa lesz.
A kertemben rózsa lesz,
Az én szivem gyászba lesz.

Szerettelek mindenért,
Világos kék szemedért,
Sugár szemöldöködért,
Meghalok a nevedért.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Barsi Népdal.

Nincsen feleségem de majd lesz,
Hazaviszem majdha nagy fagy lesz,
Veszek neki csizsmát pirossat,
Ütetek rá patkót magossat.
Veszek neki=csizsmát ha jó lesz =sárga
Megcsókolom százszor ha szép lesz.
(Megölelem, megcsokolom ha jó lesz
Jeltaszitom, segberugom ha rosz lesz)
Jénylik á te csizsmád ragyogis.
Ragyogó kincs vagy te magadis.
Jénylik á te orczád Ilusám,
Mint á napsugára délután.
Csalfa á te szemed szivedis.
Csalfa vagy te rózsám magadis.
Nérik ~~adom~~ á szürömet gubáért,
Szőke szeretőmet barnáért,
Nem adom á szüröm subáért
Szőke bimbocskámat barnáért.
Micsoda falu ez de fakó
Ej van é benne vendég fogadó.
Nincsen itten vendég fogadó,
De van egy szép leány eladó. —
Addig á szobamból kinem mégy
Még ~~[illegible]~~ szál gyertyám elnem ég,
Még á negyedikis félben ég,
Nékem á szerelem nem elég!
(141 kiegészítve Barsi's Nyitrai dánolákután).
L. 125. 450.

Akár ollyan szennyes szőke
Szebb á' barna mint á' szőke
Mert á' barna piros alma
De á' szőke csak vadalma.
A ki szeret most mondja meg
Itt az arczunk csókolja meg
Mertha most nem hát soha sem
És ha Te nem hát senki sem.

Rozmaring, cziprusfa nemárt neked á' dér
Köszönöm violám hogy eddig szerettél.
Én ugyan sajnálom hogy már megvetettél
Áldjon meg az Isten ha szebbet szerettél.
Mi haszna szeretlek, ha elnemvehetlek
Sorsom nem engedi, hogy én Tied legyek.
Mi haszna szép asszony, ha nem jó gazdasszony
Mi haszna szép legény ha üres az erszény
Addig az én szivem fekete gyászban jár
Még téged á' halál koporsóban nemzár.
Meghalt á' galambom, elisvan temetve
De az ő hivsége nincsen elfelejtve.
Árva az á' leány kinek Annya nincsen
Éris árva vagyok mert szeretőm nincsen.
Ritka buza ritka, mellyben konkoly nincsen
Ritka á' szerelem, mellyben hiba nincsen.
Nincsen e Világon nagyobb nyomoruság
Mint szegény leánykalnak, elhagyot barátság
(146.

144.

Halok halálomért,
Élek életemért,
Kedves galambomnak
Sok szép szavaiért.
Meghalok hazámért,
Hazám falujáért, Kedves galambomnak
Az egyik soráért (bis)
(Galambom házaért;)
A benne lakóért,
Kedves galambomnak
Sok szép szavaiért. (Bárfi B-i)

145.

Meghalok, meghalok,
Még beteg sem vagyok,
A galambom mellett
Nyugodni akarok.

Katiczám, Katiczám,
De elhagytál babám,
Ajakidat többé
Nem csókolgatja szám.

Nem lelek, nem lelek,
Szeretőt nem lelek,
Nem születik többé
Anyától illy lélek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

146.

Árva az a leány,
Kinek anyja nincsen,
Én is árva vagyok,
Mert szeretőm nincsen.

Mi haszna angyalkám,
Tiszta inget adsz rám,
Tudod hogy a szivem
Fekete gyászban jár.

Meghalt a galambom,
El is van temetve;
De az ő hivsége
Nem lesz elfelejtve.

147.

A szerelmes gyászban járjon,
Szerelmétöl jót ne várjon.
Hogy ez igaz, és nem álom,
Én tudom, mert én próbálom.

Álnok hitű, be megcsaltál,
Be kedves szeretőm voltál!
Neked tartottam szivemet,
Bánom hű szeretetemet.

Ne szeress, neszeres
Mert nékem nemkellesz
Elmúlt az az idő
Mellyben voltál kedves.
Mi haszna Asszonyom,
Tiszta inget adsz rám,
Mikor az én szivem
Fekete gyászban jár.
Meghalt a szeretőm
Elis van temetve.
De az ő hivneve
Nincsen elfelejtve.
Szabad a madárnak
Ágról ágra szálni
Gde nékem nemszabad
Galambomhoz járni.
Istenem, Istenem
De megversél engem,
Akit én szerettem
Azt nemadtál nékem.

(146.)

Istenem, Teremtőm
Hol az én szeretőm?
Pozsonyba, Malomba,
(Czifra dolományba)!
ü) Tekszik betegágyba
Ollyan betegséget én soha se láttam
Beteg az (szivébe) hogy engem nemláthat.
(Kolom Népdal)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nem jöttem én gyalog ide, hejehaj!
Kocsin hoztak engem ide heje, haj!
Barna babám barna szeme,
Csalogatott engem ide hejehaj!
Á magyarnak jó bor valo heje haj!
Á Németnek moslékis jó heje haj!
Jót igya meg palinkáját,
Rácz egye meg á máléját heje, haj!
Most akadtam egy hajora hejehaj!
Evező nélkül valóra heje, haj!
Magam vagyok evezője
Barna babám szeretője hejehaj! –
(149.)

Kutya, kutya csunya gubás kutya,
Kikésért az új úteza ajtóba,
Ha szeretőm kinemkisért vólna,
Bizonyossan megharapot vólna.
Erdő, erdő de szép magas erdő,
Benne vagyon kétszál rózsavessző;
Mellybe lakik kétpár fülemüle,
Kik azt mondják jüjjekel estvére.
Nem köll nekem farmatring kengyelő*)
Vagyon nekem szép szeretőm kettő
Lovamis van jó futó, jó lépő,
Magam vagyok menyecske szerető.
(Szép leány kerető.)

*) (Szögyellő.)

148.

Végig mentem udvarodon,
Betekinték ablakodon,
Gyertya égett asztalodon,
Barna legény a padodon.

Tudom rózsám, fáj a szived,
Gyenge szemed rám sem nézhet;
Nem is hiszem, hogy ne fájna,
Fekete gyászban ne járna.

Fekete gyászban jár szivem,
Mert elhagyott egy reményem,
Mert elhagyott a hitetlen,
Kiért holtig fáj a szivem.

Barna babám, de megcsaltál,
De kedves szeretőm voltál;
Megöleltél, megcsókoltál,
Álnok szivű, de elhagytál.

149.

Nem jöttem volna én ide,
Csalogattak engem ide;
Barna leány szemöldöke
Csalogatott engem ide.
Bár ne csalogatott volna,
Most a világ nem csufolna!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

94

Barna leány, de megcsaltál,
De kedves szeretőm voltál:
Csalogattad hív szivemet,
Mig hállódba keritetted.
Holott talán nem egyenes
Indulattal voltál teljes!

Én nem tudom, mi az oka,
Hogy a világ illy mostoha.
Irigyli a szeretetet,
A melly ad csendes életet.
Pedig a nélkül az élet
Csupa kin, gyötrelem lehet.

150.

Álom, álom, édes álom,
Édes a hajnali álom,
De édesebb az az álom,
Mellyben galambomat látom.

Erősebb a csók a bornál,
Édesebb is a czukornál,
De édesebb a szerelem,
Mikor galambom ölelem.

Nincs szebb virág a rózsánál,
Nincs szebb élet a párosnál;
A rózsa is csak ott nyilik,
Hol ketten egymást szeretik.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Végig mentem egy Asszonynak az udvarán,
Véletlenül betekentér az ablakán;
Galambomat láttam,
Más karján találtam,
Verje meg az Isten,
Fajbe megutáltam.
Azt gondoltam, hogy ő nékem hiv szeretőm
De most látom hogy ő nékem hitegetőm
Nem hiszek szavának
Maradjon magának
Hamis teste lelke
Szökének, barnának.
Adjon Isten pajtás neked egésséget
És melette egy hűséges feleséget.
Nem tudod a' minap
Mit mondott a' kis pap
Hogy egymást szeretiük
Holtig megnevessük.
Megéret a berzenczei hamvas szilva
Enyim leszel te galambom egy év múlva
Érik a vad alma,
Hamis kás, a' barna.
Érik a' köszméte,
Szelédebb a' szöke &c.

(Énekeltetér: Szigligeti "Zsidó" népszinműében &c.

Kis gerezd, és szölő level,
A' szép asszony szép lányt nevel,
Miolta felcseperedtem,
Mindég a' szépet szerettem.
Az én babám kökény szeme
Többet ér mint a' hat ökre
A' hat ökre szantó-vető,
De ő maga hiv szerető.
Kisérjki babám siromig,
Az öröl nyugodalomig,
Vess rám egy két kapa földet
Talán megérdemlem tőled.
(167.) 152. (eredeti kéziratból)

Jaj be sokat harangoznak
Az én kedves galambomnak
Viszik már a' Temetőbe
Elsem búcsuzhattam tőle.

Ég a' gunyhó ropog a' nád,
Szoritsd szőke azt a' barnát. –
Még a' barnát szoritottam
A' szökét elszalasztottam.
Ugy vágyom én a' szőkére,
Mint a' szöllő szemecskére:
De még inkabb a' barnára
Mint a' borizü almára.

95

A gerlicze nem rózsával
Tartja párját, de csókjával;
Csókajándék, csókjutalom,
Többet nem kérek, angyalom.

151.

Álom, álom, édes álom,
Édes a hajnali álom.
Mert az álom nyugodalom,
De szerelem szivfájdalom.

Minden lánynak azt ajánlom,
Szerelemnél jobb az álom.
Ki nem hiszi, hadd próbálja,
Sziv a szivet hogy rongálja.

152.

Kék eres a szőlőlevel,
A szép asszony szép lányt nevel.
Mióta felcseperedtem,
Mindig a szépet szerettem.

Csipkés a szőlő levele,
Most jött a rózsám levele.
Mit ér nekem a levele,
Ha nem beszélhetek vele.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

96

Az én rózsám szemöldöke
Többet ér, mint a hat ökre;
A hat ökre szántó vető,
An én rózsám hív szerető.

Ágas bogas sürű tölgyfa,
Nem láttam a rózsám még ma,
Nem is volt még ma víg napom,
Homályba borult csillagom.

Az én rózsám szeme, szája
Többet ér, mint a fajtája.
A fajtája fekete gyász,
Az én rózsám arany kalász.

Búzát kötöttem keresztbe,
Nem tudom, hány van ezerbe;
A mennyi szem van ezerbe,
Annyiszor jussak eszedbe.

153.

Fáj a szivem, megvallom,
Érted, kedves angyalom!
Alig, alig dobog már,
Vagy talán bennem sincs már.

Mert, mihelyt megláttalak,
Mindjárt megkivántalak;
Mert két szemed fekete,
A szivem megszerette.

Pejparipám szerszám rajta
Szeretőmhöz járok rajta
Csak úgy porzik az útbelé
Mikor megyek hazafelé.
Árok, árok de mélly árok
Rajtad többé nemugrálok
Szeretőt mást is találok
Mert ami szép, az csak álnok.
Aratok búzát fejekben
Valahány szem van ezekben
Annyiszor jussak eszedben
Minden keserűségedben.

Hol lakol te kislány? Patakon,
Hogy mérik ott a' hust? petakon.
Búza virág konkoly szép leány
Megesókollak rózsám csak meg álly
Vérék a' szürösnes gubáérs (L. 141 számalan)
Bárcsak egy madárszót hallanék
Kitől a' babámnak izennék
Akármerre hajtom fejemes
Nem találom sehol helyemes.
Zavaros ez a' viz nemtiszta,
Zsúsikám még egyszer jöjj vissza:
Én nem megyek többé már vissza,
Zavaros ez a' viz, nemtiszta.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kislánydala.

Magas á partja, fris á viz benne;
Itasd meg rózsám lovamat benne;
Hej nemitatom én, mert kicsiny vagyok én
Jélek én tőle.
Á te lovadnak hegyes patkója
Ha közel mennék hozzá, megrúgna
Hej nyomorék lennék, férjhez nemmehetnék
Meghalnék búmba.
Ne félj kis lánykám, lovam nemhamis
Szeléd vagyok én, szeléd lovam is
Nem rúg, nemharagszik, ha fris vizet iszik
Megnyal Tégedis.
Úgy é bár rózsám nembántot Téged
Szintúgy ismeri mint én hűséged
Hej! mássoris hozd hozzam? Kincsem cselekszem
Vizre vezetem. (Kéziratból)

Csókdal.

Tiszán innen dörög az ég,
Édes babám szeretsz-é még?
Ha nem szerettelek vólna:
Meg nem csókoltalak vólna:
Egy pár csók, az nem á világ!
Száradjon el aki nemád –
Adj egy csókot é Világon
Úgy sem kell csók más világon!

97

Ne egy arany, másik is,
Harmadik is, magam is;
Ha szeretsz is, ha nem is,
Csókollak ezerszer is.

Leiratom képedet,
Aranynyal a nevedet,
Gyönyörű termetedet,
Fekete két szemedet.

154.

Nem messze van Budapest,
Ihaálom haj!
Nem messze van Budapest,
Feküdj mellém, gyönge test.
Ihaálom, ihaálom, ihaálom hap!

Nem fekszem én kend mellé,
Ihaálom haj!
Nem fekszem én kend mellé,
Mert nem vagyok a kendé.
Ihaálom, stb.

Akkor fekszem kend mellé,
Ihaálom haj!
Akkor fekszem kend mellé,
Mikor leszek a kendé.
Ihaálom, ihaálom, ihaálom hap!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

155.

Az én babám tornyos nyoszolyája,
Rajta vagyon fodros takarója.
Rajta vagyon fodros teritője,
Én vagyok a rózsám szeretője.

Barna babám két piros orczája,
Csókra termett kicsin piros szája.
Megszerettem azt a kicsi száját,
Megcsókolom piros két orczáját.

Majd felmegyek ama hegytetőre,
Ások magamnak egy sirt előre,
Meglátom, ki fog engem szeretni,
Ki fog rózsabokrot rá ültetni.

Ha meghalok, tudom eltemetnek,
Azt is tudom, hamar elfelejtnek;
Feliratom keresztem fájára:
Itt nyugszik egy szerencsétlen árva.

156.

Jaj de beteg vagyok szörnyen, szörnyen,
Nem lehet meghalni könnyen, könnyen.
Eddig is sokszor izentem,
Most legutólszor jelentem.

Soká beteg vagyok, rózsám, rózsám,
Mert téged nem csókol a szám, a szám.
Nem jöttél a nézésemre,
Jöj el a temetésemre.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kötekedés.

Tovább nem türhetem,
Bátrán kijelentem
Nincs reád szükségem;
Többet nembosszontasz, nem kinzasz, nem rontasz,
Elhagyos, megfogyos régen vólt hivségem.
"Én se szorultam rád, nem kell illy ingó nád.
Mint Je, Isten hozzad!
Nem vólt mért szeretnem,
Szabadságom kötnem
Szivemet, kedvemet – néked feláldoznom."
Azért ha kedvedre élsz, és szerelmedre
Azt bizony nem bánom:
Mivel azt jól tudom, 's hitemre mondhatom
Éltembe, szivembe helyedet nemlátom.
"Egy kegyelmes kérek, mit könnyen megnyerek
Jelejtsel engemet: Vesdki az eszedből.
Töröldki szivedből, ne mondgyad, tagadgyad
Régi hivségemet."
Azt bánom egyedül, hogy ollykor tréfábul
Széllel táplaltalak;
Azt nem tagadhatom, de bátrán mondhatom
Hogy nekem soha sem kellet Csalárd szived.
"Mert nékem más vagyon
Kit tiszteleh nagyon,
Holtomig imádom: – / –

Náladnál kegyessebb, okossabb's jelessebb
Ez mint szebb, mint hivebb,
Szivem annak adom".
Add azért szivedet, szentelt hivségedet,
Akinek itéled
Ha nálam kegyesebb, okosabb, 's jelesebb
Jol tudom, eb rúdon kivett á Tégedet.
(régi gyüjt)

Más.

Életemmel halálommal,
Végső csöp vér ontásommal;
Mindenekre: mindenekre, Mindenekre
Kész vagyok.
Lesz még nékem ollyan Társom,
Ámbár kősziklából ásom.
Aki szeret: aki szeret,
Aki szeret állandóan.
De ha engem elkerülne
Más szerelmébe merülne
Úgy előre, úgy előre
Úgy előre – meghalok.
gyüjt

Jaj be sokat harangoznak:
Az én kedves galambomnak,
Most viszik á Temetőbe
Elsem búcsúzhattam tőle..!"

157.

Hej csillagom teremtette,
Ki volt nálad a mult estve?
Ablakodon voltam lesbe,
Láttam, ki ült az öledbe.
„Akárki ült az ölembe:
Mégis te voltál eszembe." szivembe!"

158.

Megváltam én szeretőmtől,
Mint zöld fa a levelétől,
Estem annyira szegénytől,
Hirét sem hallom senkitől.

Elmegyek én valamerre,
Valamelly ország szélére,
Fészket rakok pálmaágra,
Árva gerlicze módjára.

Nem leszek én már szerelmes,
Mert szeretni veszedelmes.
Jobb igy csöndességben élni,
Mint ugy gyötrelemben élni.

* * *

Tisza, Duna, Dráva nedves,
Nem leszek többet szerelmes.
Mert szeretni veszedelmes,
Ritka két sziv, ki megegyez.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

159.

Szerettelek, nem kellesz már;
Szidott anyád, ne szidjon már;
Nem fog engem meg az átka,
Szálljon a maga nyakába.

Szerettelek rózsám nagyon,
De már annak vége vagyon;
Vége vagyon szerelmemnek,
Más parancsol a szivemnek.

160.

Kerek az én subám alja, de drága;
Nem takarja be a leányt hiába.
Adj egy csókot éjszakára,
Az lesz az én subám ára,
Angyalom!

Kerek az én csizmám sarka, de drága,
Nem jár az a leány után hiába.
Adj egy csókot éjszakára,
Az lesz az én csizmám ára,
Angyalom!

Kerek az én kis kalapom, de drága,
Nem köszön az a leánynak hiába.
Adj egy csókot éjszakára,
Az lesz a kalapom ára,
Angyalom!

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁR ÉS KÉZIRATTÁR 1949

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szabadon.

Szabad péntek, szabad szombat,
Szabad szappanozni.
Szabad nekem a' felföldön
Szeretőt tartani.
Hej huj nembánom,
Van még egy virágszálom.
Hej huj őszakaosztom a' nyáron.

A' felföldi leányoknak
Sárga a' csizmájok,
Mikor mennek az ~~Úgy~~házba vagy Templomba
Csókra áll a' szájok.
Hej huj stb.

A' felföldi legényeknek
Magyarnóta nótájok,
Mikor mennek a' leányhoz
Dalra jár a' szájok.
Haj, huj stb.

Ne szomorkodj te kék szemű
Szőke kis leánykám,
Majd elveszlek pünkösd után
Ha nyílik rózsácska.
Ej haj stb. megcsókolom a' nyáron.

Komám asszony, (Angyalom asszony)
Gyújtsa meg
Én a' kalácsot, kend a' tüzet,
Lapuljon meg nekem úgy
Mint a' kalácsnak a' tüzes.

(Lásd hangjegyekre téve Mátyás kútkúrirulu!
Magyar Népdalok egy gyűjt. II. kötetének végén, Pesten 1854.

Köznépidal.

Szabad péntek, szabad szombat,
Szabad szappanozni.
Szabad nekem á falunkban
Szeretőt tartani.
Ej, huj nembánom,
Nekemis van galambom,
Haj huj majd elveszem á nyáron.

* * *

Baracskai leányoknak
Vetetlen az ágyok,
Bús lakodnak ők magokban
Hogy nincs nekik párjok.
Haj huj nem bánom
Nekem sincsen galambom
Majd keresek á nyáron.
Megy á kocsis, megy á béres
Ágyagér, agyagér (.)
Majd meghalok édes kincsem,
Egyedül magadér.
Haj huj nembánom
Nekem is ~~vase~~ egy szőke ~~galambom~~
Ej huj ~~eskögdütkeg~~ keresem á nyáron.
Komaromi-utczába
Czigányok tanyáznak
Magok előtt egy kis ülön
Dorombot csinálnak; Ej haj [illegible]
Ej huj doromboljunk á nyáron.

161.

Szabad péntek, szabad szombat,
Szabad szappanozni.
Szabad nekem a faluban
Szeretőt tartani.
Ej, haj, nem bánom,
Nekem is van virágom,
Ej, haj, leszakasztom a nyáron.

Lyukas a rózsám kendője,
A veres, a veres;
Kihullt a rózsa belőle,
A teljes, a teljes.
Ej, haj, nem bánom,
Nekem is lesz virágom,
Ej, haj, leszakasztom a nyáron.

162.

Három huszas, látod-e?
Ha megiszom, bánod-e?
Hogy ne bánnám édesem,
Mikor veled keresem.

Három huszast kerestem,
Selyem kalapot vettem,
Majd meglátod, estére
Ki teszi a fejére.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

163.

Eszem adta, barna szüz!
Ég a szemed, mint a tüz,
Ha az enyim ugy égne,
Száz (ezeret) megérne.
aranyat

Eszem adta barna szüz,
Ég a szemed mint a tüz!
Eszem a teremtésed!
Ki ne szeretne téged?

164.

Komáromtól zörög az ég,
Mondd meg babám, szeretsz-e még?
Mutasd hozzám szerelmedet,
Ugy sem soká látsz engemet.

Gyerünk babám, az oltárhoz,
Kössük szivünket egymáshoz.
Én leszek a vőlegényed,
Tied szivem, ha szereted.

165.

Most két hete vagy három,
Elhagyott a galambom.
Hej! elhagyott, be bánom,
Sohsem lesz többé nyugtom.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nem messze van ide Szecse
Rózsa van körül ültetve.
Á galambom kerülgeti
Keszkenőbe szedegeti.
Lyukas á kend keszkenője
Fu hull á rózsa belöle,
Lyukas á kend lajbli zsebe
Kihull á huszas belöle.
(Önálló 's nem 161-hez való. Baracskai B. v.

Nem megyek én messzire,
Csak á falu végire
Ott sem leszek sokáig
Csak huszonnégy óraig.
Három marjás látod e?
Másnak adom bánod e?
Hogy ne bánnam kedvesem
Mikor veled keresem.
Nem menek én messire
Csak á falum végére
Ott sem leszek sokáig –
Csak világos viradtig.
(162. gyüjt.

Három alma megegy fél
Kérettelek nemjöttél
Hanemjöttél ott vesztél
Lányok Annyáva lettél. ez után:
Édes falum határa elhagylak nemsokára

Én ültettem az almafát
Más köti hozzá á lovát.
Én szerettem meg á szép lányt
Más éli véle á világát.
Hej huj nem bánom,
Énis élem világom
Hej huj! még vizét ifjuságom!

Istenem Országom, régi szabadságom
Hol találjalak föl régi vigasságom.
Ha én meggondolom az én életemet
Befogják könnyeim az én két szememet.
Hulljatok levelek, temessétek engem
Mert az én galambom sirva keress engem.
Most jüttem Aradrúl nemtudok magyárul
Hej kincsem galambom tanits meg magyarúl.
Irdfel á nevemet kalapod szelére
Valahol leveszed hadd jussak eszedbe.
Lehajtom fejemet rózsám kebeledbe
Csordulnak könnyeim fehér kötényedre.
Szerelem! Szerelem! átkozott gyötrelem
Mért nem virágzottál mindenfa tetején
Mindenfa tetején, diófa levelén
Hadd szakasztott völna minden Szegény legény
Lám én szakasztottam – de elszalasztottam
Utánna indultam: de megnemfoghattam.

(Nyitra vidéki.)

103

Még a szivem is vérzett,
Midőn a sors ugy végzett,
Hogy te tőled galambom,
Örökre kell elválnom!

Csendes patak folydogál,
Az én szemem sirdogál.
Sirok érted, mig élek,
Mig bennem lesz a lélek.

166.

Az ég alatt, a föld szinén
Nincsen ollyan árva, mint én;
Nincsen apám, nincsen anyám,
Ki gondot viseljen rám.

Minden virág virágozik,
Csak az enyím hervadozik;
Hadd hervadjon, hadd száradjon,
Csak az isten el ne hagyjon.

Várda város, kies belység,
Benne lakni gyönyörűség;
Akárkinek gyönyörűség,
Csak én nekem keserűség.

Segélj meg, oh én istenem!
Te légy nékem hű vezérem,
Hogy egy társat találhassak,
Kivel holtig maradhassak.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

167.

Kisérj ki rózsám, siromig,
Az örök nyugodalomig.
Vess rám egy két kapa földet,
Talán megérdemlem tőled.

Ha mégy a temető kertbe,
Ird fel sirom keresztére:
Itt fekszik egy hiv szerető,
Nyugtassa meg a teremtő!

Siromra ülless egy fácskát,
Vagy pedig egy bokor rózsát;
Hadd lássa meg, a ki ott jár,
Soha nem voltam csapodár.

Azt, hogy szerettelek mondd ki
Bátran, ha kérdi valaki.
De azután mást ne szeress,
Több szeretőt el ne temess.

Nép-dalola

Bous kort véjek abbojáuk
Arra sarkantyút csinálok
Hagy jenegjen hogy ha járok
Ugy szerenek engem a lányok

Zöld erdő zugása, vadgalamb bugása
Kedves galambomnak szomoru lánya
Csillagok, csillagok fején ragyogjon
Kedves galambomnak kedves imája

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Gyászdal.

Ha mégy a' temető kertbe,
Édes sirhalmom elejbe,
Mond: itt nyugszik hiv szerelőm,
Nyugtassa meg a Teremtőm.
Ültess valami kis fácskát,
Akarj csak egy szál rozsácskát,
Hadd tudjameg aki itt jár, - Hogy itt nyugszik egy szál rózsál.
Hogy te nemvoltál csapodár.
Vagy ékesítsd (kis fűvekkel) kis fűzfákkal
Komlott sirhalmomat (kezedddel) határát
Vagy legyen gondod életemre
Azzal együtt szerelmemre.
Hogy engem szerettél, valaki
Bátrán, ha kérdi valaki
De te aztán mást ne szeress
Több szeretőt el ne temess.
Ha lelkem testemből kimúl,
Akkoris te hozzád simul,
Szivemben vagy kedves lélek,
Ollio leszel, mégcsak élek.
(167.) (eredeti versszöveg)

Vége Végh Andrásnak,
Mext Reki sirt ásnak,
Ma neki sirt ásnak,
Holnap ásnak másnak!?!-

Most jöttem én Szilágyból
Szilágy nevű városból.
Szilaj csikót hajtottam
Babám de elfáradtam.
Gyenge testem elfáradt
Vesd meg babám az ágyat
Teréts alám lepedőt
Párnátis tégy vagy kettőt.
Vetek ágyat teszek is
Barna babám hálok is
Jeküdj mellém magadis
Majd melléd fekszem éuis.
Nem fekszem én kend mellé
Mert nemvagyok az kendé
Akkor fekszem kend mellé
Mikor leszek á kendé.
Ha meghalok se bánom
Testamentomban hagyom
Hogy hat leány vigyen ki
Szeretőm kisérjen ki.
Rózsa legyen temetőm
Liliom á lepedőm
Rozmaring á keresztem
Soha elnemfelejtem.

(275)

MÁSODIK KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Lakodalmi Énekek

Rossz bor, rossz egéjség
Rossz Aszszony feleség
Lefekte, felkeltye
Csupa keserüség.
Jó bor, jó egéjség
Jó Aszszony feleség
Lefekte felkeltye
Csupa gyönyörüség (Baranyai)

Élem élő Társasz
Ki minket vigasztalasz
Rab vagyok sár lánczom nincsen
Vigasztalj meg drága kincsem.
Minek a házasság
Jobb a magánosság
Ha ón azzal nem tölthetem
Boldog czélom kit szerethetem
Minek a hat ölős hoszszu is sulóz
Ha szeretem minden veres nyoszolam
Az ökör a földet nem magának szántya
Az Ármya a lányás nem magának szerzi

Hol vagy édes Anyám
Az kötésön kendődben
Tellyes élesemben Tellyes élesemben
Lép nemlesz kelőben

Baranyai

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Társasélet dalai.

Ha szebb örömre találsz
Ne élj a' rideghen.
Az élet ha nempáros,
Téli virág, nem szagos. Kis Jakabtól.

Ifjú legény lévén sokat gondolkodom;
Magányos sorsomon mellyt igen bánkodom,
Dolgomat már merre forditsam nem tudom,
Ideje volna már jó társra akadnom.
Megkellenék tehát feleségcsülnöm,
Páros gerliczekkel fészkembe repülnöm.
Ámde sokfele út vagyon én előttem,
Szegény fejem nem tudom mellyikre eredjem.
Egyik út a' szépség amellyt kivánatos.
Másik út a' rútság a' mellyt utálatos,
Harmadik gazdagság a' mellyt volna hasznos,
Ki szert rá tehet szerencse fia az.)
Negyedik út pedig lészen a szegénység
Aki reá talál éri keserüség.
Mellyt az emberek közt utolsó nagy inség,
Aki reá talál éri keserüség.
Jaj ha szegényt veszek, jaj miként élhetek,
Mostis szegény vagyok még szegényebb lészek.
Egy holdusból kettőt nyomoritlak tészek,
Egy tesz házasságom, gondból rakott fészek.

Tusakodás.

Meguntam megvallom Nőtelenül élni
Nőtelenségemet szüzen eltölteni,
De eljött az idő megkék házasodni,
De még az á kérdés, hogy kit kell elvenni.
Ha szegényet veszek, magam szegény vagyok
Egy szegényből kettőt teszem nyomorékká.
Ha falusit veszek nemtud kenyért sütni,
Ember jünn házamhoz nem merem kinálni.
Ha szoba lányt veszek, nemszokott dolgozni,
Csak szokott varró asztal mellet üllni.
Ördög gyözé ötet selyem keszkenővel,
(Ördög gyözé frajezimert) a pró gömböstövel.
Ha Városit veszek, czifrán szokott járni,
Én fogom czifrázni, más fogja cziczázni,*)
Ördög fogja éxte biró házát járni,
Egy hires kurvára sok negyvent keressni.-
Négy út van előttem már mellyen kell mennem;
Eggyik út á szépségámelly kivánatos,
Második á rútságámelly utálatos,
Harmadik gazdagság, vólna igen hasznos,
Negyedik szegénység - ez felette káros.

régi kéziratbul.

*) "más fogja szeretni" eredeti leg igy á kéziratban irva van.
- Egy hires kurvára ... vers szak végsora, - érthetlen előttem.

LAKODALMI, ÜNNEPÉLYI VERSEZETEK.

168.

HÁZASOK ÉNEKE.

Vőlegény.

Sokszor kértem én az istent, nagy szivem szerint,
Hogy mutasson társat nekem, e világ szerint,
Kivel holtig együtt éljek a törvény szerint.

Társul adtak, kegyes egek, téged én nekem,
Hogy te lennél nyavalyámba nagy segítségem,
Mindenekben ékességem, nagy tisztességem.

Egyetemben az ur isten soká éltessen,
Gonosz hirtől, névtől minket megőrizzen,
És egymással mind holtunkig megelégitsen.

Piros, gyenge, szép orczádra tekintetemben
Vedd eszedben, mire intlek nagy örömömben,
Hogy mind holtig maradhassunk tisztességünkben.

A te nyájas, vig személyed nálam igy kedves,
Beszédemnek ha leendesz te engedelmes,
Lészsz érette mindeneknél nagy dicséretes.

Nevekedik hirünk, nevünk, és tisztességünk,
Törvény szerint szeretettel ha együtt élünk,
Az istennek áldomása leszen mi rajtunk.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vigan látjuk házasságnak drága gyümölcsét,
Minden nemü jószágunknak nevekedését,
Ha hallgatjuk szeretettel egymás beszédét.

Segít minket itt ur isten, e világ szerint,
Nyugalmat ád holtunk után, más világ szerint,
Ha most élünk az egeknek törvénye szerint.

Nálad hagyom az én hitem, drága zálogom,
Szerelmemet egyetemben véle ajánlom;
E mai nap már magamat neked áldozom.

Irjad el be vig szivedben, a mit most mondok,
Mert nagy drága kincset most te nálad én hagyok,
Kiről neked jövendőre nagy sokat szólok.

Legyen nálad én zálogom, mint egy rejtett kincs;
A te két szép szemeiddel gyakran rám tekints,
Intésemtől engem mindenkoron megemlits.

Akár én hol járjak, keljek e világ szerint,
Noha bátor távul legyek szerelmem szerint,
Vig szivemben nálad vagyok szerelmem szerint.

* * *

A virág igy szól viszontag szeretöjének:
Kikről mostan neveztetett e kisded ének,
Mert ök ketten isten szerint igy beszélének.

Menyasszony.

Nálam kedves és szerelmes a te beszéded,
Drágalátos, tisztességes minden intésed,
Hüv szivemben helyheztetem, mint drága kincset.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ma Menyasszony
Holnap Asszony
Esztendőre komám Asszony.

Lakodalmi dalok.

Menyasszony, völegény
Be szép mind a' kettő:
Megilleni őket
Aranyos fejkötő.
Aranyos fökötő
Fátyla hajkötő
A fátyla hajkötő
Aranyos fökötő" #

* * *

Szerettelek rózsám #
Nem mertem mondani
A te gyenge szived
Szántam busitani.
Szerettelek rózsam
Még esztendeig
De már most nem kellesz
Haladom óráig.

* * *

Hej vigano, vigano
Nincsen kenyérnek való,
Adjurel a' Viganót
Vegyünk kenyérnek való. (Geszteres)

A kis liba — —
nem mindig kis liba
Nem mene ez is olyá
Mert a' lakzi nélkül
Ha én nem vagyok a'
semmi hasznos
menyasszony
Az a' czicza férjhez
akar menni
Szomszéd kocsur elakarja
venni
Édes czicza nélkülem
Kifogja meg a' nyul
egérnyire.

Vessek vólna neki
De elfelejtettem
Ugy tudom darázsnyás
A fejéről tetéig.

Jelességem nagyon jó,
Nem kell amak semmi jó;
Sem a' guzsaly, sem orsó,
Csak á' palinkás korsó. Gesztei csv.

Csak azt tartom jó Aszonynak,
Ki megfelel tiz pint bornak
Nyisd fel rózsám hit bezártál
Mert itt vagyok akit vártál.
Isten áldja azt a' papot
Ki felszentelte az aszonyt. gyürü

Adió szöve jó
Az aszony szive jó
Gyenge mint a' nádszál
Mindenre hajlandó.

1- Szép, jó jelesség birhassa szivemet, *)
2- Ezer körmöczi töltse erszényemet.
3- Nagy ház Pesten legyen birtokomban,
4- Berek szürkeló béfogva kocsimban.
5- Inas, és szakács hiszek parancsomra,
6- Jal ételt, és jó bort hozni asztalomra.
7- Egy jó doktor ügyes könyvvel délutan
8- Mir, és divatlapból olvasni fogja,
(Vig pajtásokkal, vidám agyban
Hosszu társasékkal, mulatni éjfélig,
9- Órát éjjel aludni ohajtok:
0. Ezek teljesek be'é' kivánatok.
*) elég népszerü kivánságok! (Tárza)

Nem akarom megbántanom te vig kedvedet,
A miben megismerhetem te erkölcsedet,
Ahhoz szabom én elmémet és életemet.

Az ur isten minket együtt soká éltessen,
Minden nemü sok gonosztól megoltalmazzon,
Házasságnak gyümölcsével meglátogasson.

A szent lélek adjon nekem ollyan malasztot,
Hogy tehessek kegyelmednek olly szolgálatot,
Kivel kivess vig szivedből minden bánatot.

Mennyből legyen mindenemben nagy segedelem,
Hogy lehessen kedves nálad az én erkölcsem,
Mindenekben engedelmes az én beszédem.

Bátoritsa én elmémet az istennek malasztja,
Hogy lehessek bánatodnak vigasztalója.
Szükségednek segitője, jó társ gyámola.

Oh melly szivem szerint kérem a nagy ur istent,
Hogy éltesse együtt velem te kegyelmedet,
Elérhessem mindenekben te erkölcsedet.

169.

Farsangban kell vigadni,
Örömjelt kell adni,
Nem kell busulni,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Sem könyvből tanulni.
Hanem vidulni,
Énekre indulni.

A kinek van jó kedve,
Jól van nevekedve,
Beszél vig szóval,
Jár teli kancsóval,
Vörös gyurkóval,
És meleg fánkkal.

A kinek ma kedve nincs,
Annak csöpp esze sincs;
Meghült a vére.
Menjen csak izére,
Maga helyére,
Meleg kemenczére.

Gondot ma le kell tenni,
A fánkot kell enni.
Mikor azt falom,
Nagy hasznát találom,
Mert tapasztalom,
Hogy tőle van álom.

Mostan a bor ollyan kincs,
Mellynél semmi jobb nincs.
Az ő jósága,
Eszünk okossága,
Ifjak vigsága,
Vének orvossága.

A ki a jó borral él,
Betegségtől nem fél.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Á kis liba nem mindég kis liba
Nem menek én többé lakziba.
Mert á lakzi nékem semmi haszon
Ha én nem lehetek á mennyasszony
(Nyitrai l. 124. lap) Gesztei.

Akkor szép az erdő, mikor zöld,
Mikor á vadgalamb benne költ.
Á vad galamb ollyan mint á lány
Maga jar á szép legény után.
Szép á rozmarinszál bokorba,
Ha megkötik zöld koszorúba,
Felkötik á szüz lány fejére:
Úgy kisérik á menyekzöre.
Nincsen rosszabb dolga senkinek
Mint á szegény szolga legénynek
Éjszaka virrad á legénynek
Nappal nincs ideje szegénynek.
Kecskemeti betyár vagyok én
Kerek erdő mellet lakom én,
Abba vagyon nekem barlangom
Jöjjel hozzám édes galambom.
Barsi. Baracskai

Cziganyoké!

Hej kisasszony kisasszony
Legyen nekem gazdasszony ref.
Jaj be sakad á hurunk
Majd megfüzset azs Urunk ref. (pénzkérő)

Siralom Vigalom.

Meghólt Jelcsejem, Satis tardegyûdem
Oda van reménjem Debuifset pridem
Be jó Gazdaßzony vólt Edneta diſsipavis
A bort ſe ßzerette Csak semper potavit.
Oda ßzép ßzemei Veluti Cubonis
Vegyes tekintései Sicut Pharaonis.
SSzompédim sirjatok Omnes collectenmur
Velem zokogjatok - Mihi gratulemur.
Barcsak ßipßzajömne Deus averzat
Bojtólnék Ízette Ut ibi maneat.
Bezeg mégh ecsulném Cinium tractibus
Csókokkal illesnem Per dorsum pectoribus.
Oh kegyetlen halál Cur sero veniſti
Mert vitted el ótet Quam bene feciſti.
A Templomba megyek Adibo popinam
Imádkozom ezért Moerorem deponam
Már mit cselekedjem Ducam pulchriorem
Magam felakaßzom Ducam meliorem.

Magyar Nóta.

Mikor énkis györek voltam Quando ego puer fui
A dióért mászni meghalnam Pro nucibus nos mosui
De miótta legénnyé vagyok Sed jam d'quo juvenesco
A leányért mászni meghalok Eo puellis moresco.
Egyik utczán végigmenem Per plateas ambulavi
A másikra tekintsem Ad alteram eo prospexi
Egyet, kettőt lövök-tegyek Unum duo sibillavi
Tudom miért cselekedem Scio quare faciavi.

Tréfál, mint pulya,
Nincsen semmi búja;
E nótát fújja:
Haja, heje, huja!

170.

Jó napot, vitézek! ide hallgassatok.
Ha tormás csukával engem jól tartotok,
A szüröm ujjából majd nektek papolok,
Ha penészes garast nekem böven hánytok.

Csitt, patt! minden ember szónak békét hagyjon,
Ha van jó gazdasszony, a konyhához lásson;
Uri magam alá gazda hintót adjon,
Hogy az utczára is gyalog ne fáradjon.

Eljártam, kerültem széles e világot,
Helikon hegyéről néztem az országot,
Hogy miként kaphatnék egy kis uraságot,
Mendikások között kalefaktorságot.

Eljártam Ázsiát, nagy Branderburgiát,
Hétszer absolváltam a filosofiát,
És olly nagyon tudtam a napoknak számát,
Hogy más mondotta meg a karácson napját.

Édes jó asszonyom, mit nevetsz szemembe,
Tán belé szerettél uri személyembe?
Hidd el, hogy nem juthatsz addig szerelmembe,
Mig vagy harmincz garast nem nyujtasz kezembe.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ama régi mezön mikoron bujdostam,
Tyukok, disznók között hogy sokat koplaltam,
Sokszor himlőhelyes bőrömet megnyúztam,
Kancza bocskoromat sokszor nyársra huztam.

A disznóugatást majd két nap kergettem,
A nyulfekvést gyakran agyon is ütöttem,
A veréb árnyékát halálra üldöztem,
Vén fa csikorgását sokszor fel is szedtem.

Mikor a császárral én ebédet ettem,
Hires nevezetes étket készitettem;
Még a tört lencsét is a kucsmámmal szedtem,
A csíkmakkot pedig tarsóra töltöttem.

Az első tál étel volt bagolynyerités,
A második pedig üres szekérzörgés;
Harmadik tál étel volt kemenczenyögés,
Utójára sülve volt fecsketej-evés.

Mikoron a császár asztaltól felugra,
Egy nagy bolond tallért nyoma a markomba,
Kitől az erszényem megkócsagósoda,
Ugy ugrándozék, mint egy nagy bolond bika.

Római ur vagyok, elég van tallérom,
Rubintom annyi van, a gatyám sem birom.
Uri személyemnek kankós a gallérom,
Magam szép termetét sok ezrekre irom.

Teli boros kancsó légyen ti köztetek,
Husz borjat fiadzék minden tehenetek,
Csak azt nézni jöttem: van-e mit ennetek?
De megengedjétek, hogy igy beszélgetek!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Palocz Nóta.

Összekötöm kötelemet két ágre
Ra ütöm á feleségem határa.
Veszek neki veres kartus kabattyát
Hogy ne tanuljon másoktul perazdát
perazdat.

Feleségem nagyon jó
Nem kell annak semmi jó
Sem á guzsaly, sem orsó
Csak á palinkás korsó
Geszt.

Á Kolonyi legények
Juxot loptak szegények.
Á Kolonyi elvitte
A Gesztei megette.

Kesőn este nejárj hozzám
Sáros lábad neledd hozzám
Mert én szegény leány vagyok
Nem Te hozzád való vagyok.
Kolonyi és Barneskai.

Mikor fogok házasodni,
Ugy fogom á leányt kérni:
„Jöjjön hozzám á kis asszony,
Lesz magából jó gazdasszony."
Kis-kis-kis-kis-kis asszonykám
Legyen nékem gazdasszonykám
Ma menyasszony, kolnap asszony
Esztendőre - Anyám asszony.
Családi. 1. 469.

Soha se látlalak, nemis ismerelek
Csak hired se hallottam, mégis elvettelek. Gesz.

Mikor a Mennyasszony viszik.

Haj dinomnak, haj danommak
Mikor lesz már vége
Szajkó-szaju szitt pinadnak
Szétfeszégelője. – Itt egy hitvány hödmönem
Berúnyozódmeg. Baszódmeg azt!... (Zsirci.)

Rozmaringnak kétszinü virága,
Télen nyáron zöld annak az ága!
Leszakajtom kinnya*változik,
Az én szivem te rád várakozik. (Zsirci.)

*) kórója.

Duda szó mellett.

Az á Matyi, azá Matyi,
Oda van á Gyuró Matyi.
Hogy á nyevolartöje ki
Az á Matyi Gyuro Matyi...
Oda van á Gyuro Matyi
Az á Matyi, Gyuró Matyi
Hogy á kórsdg gyözöje ki
Azzá Matyi Gyuró Matyi.

* nyovolya = rozsnyavala, – egy Zsirci dudásnak ingerkedő
hódja, duda bugás mellett, eldalolva...

113

A ki ez verseket hallá füleivel,
Márjást, vagy egy huszast nem ad kezeivel:
Szerecsenországban baglyok temessék el,
Hogy soha se lásson az ő szemeivel.

171.

VŐFÉLKÖSZÖNTÉSEK.

A.

Kopogtató.

Vagyon-e e háznak násznagya, gazdája,
Benyujtandó szómnak meghallgatására,
A jó kivánságnak elfogadására?

Hogyha nékem annyi kegyelem adatnék,
Hogy a kegyelmetek házába léphetnék,
És ottan bővebben beszélhetnék!

172.

Első vőfél.

Becsületre méltó jeles gyülekezet,
Férfi- s asszonyrendből álló felekezet,
Kiket a szeretet összekötelezett:
Halljon szót, valaki ez helyre érkezett!

Hadd szóljak csak hármat a szent házasságról,
A páros életben való boldogságról,
Azután az ágas bogas sógorságról,
Ha meg nem ehültök, a szent komaságról.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A szent házasságot az isten szerzette,
Mert még az Ádámot mikor teremtette,
Éva szépanyánkat olly társává tette,
Ki egész éltében hív legyen mellette.

Maga volt a vőfél az egek királya,
A mint ezt Mózesnek szent historiája
Bőven előadja, bár kiki vizsgálja,
Ezt minden értelem bámulva csudálja.

E szent rendelése az egek urának,
Tetszett Ádám atyánk sok maradékának;
Mint patriarkháknak, evangyelistáknak;
Páratlan életet kevesen tartának.

Mert egyedül élni igen unodalmas,
De párosan is csak némellykor nyugalmas;
Mert a rosz házastárs áspis kigyó fia,
A kitől félhet ám minden ádámfia,

De a kinek vagyon igaz hitvestársa,
Már annak ez a föld egész mennyországa,
Széjjeloszlik minden baja és aggsága,
Mindig gyarapodik öröme s jósága.

Bizony boldognak is lehet azt mondani,
Kit az ur jó társsal szeret megáldani;
Sok példát lehetne itt előhordani,
Mellyel meglehetne azt bizonyítani.

Boldog, kinek vagyon hív s jó felesége,
Mert a jó feleség a ház ékessége,
Boldog, kit igy áld meg isten ő felsége,
Ezt minden elhigye; itt versemnek vége.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Asztali Éneklés.

Pater Mattyasóvszky hirességi hiu Ferencz (minorita) szerzetes barátjától, Gusztinyi Egyirai püspök udvari káplánjától; Terlandy Egyirai kápolnai prépost, ből elkészítve, ó a muzsikások kanzszeki mellett, többektől énekelve, a Mocsonoki püspöki jószlakban.

1.

Gá sem Pater Minorita,
Jucunda est mea vita, ... Horá bona,
We velkého pana dvore
Vivo dorthinali more, ... In honore!
Nebojim sa Du ax diana,
Furiagó takého pána,
Cujlo pradis inhumana,
A auctoritas est vana,
Ja ajsero mente sana, ... Ebeno ore!

2.

Mám cubiculum priwatum
É ugyancsak exornatum ... Omne genusum,
Mám rozlicske pekne knihy
Quos ipse coëmi mihi ... Juxta gustum.
Mám hodinky moje wlastné
Exercitorium hlasné,
Ben szuc Provincialowi
Kui nil miser habes nowi,
Tak sa držas dworanowi... Hoc est jucundum.

3.

Do konca mi nijst nechybi,
Kanzinugem gde se libi... Kazdičký den,

Pytati si dovolenj
To mi ge potrebne nenj ... kdiv chcem zjte sven,
Trebárs vecer, treba z rana,
Wzdi ge otvorena brána,
Gatel miki semper via,
Conquirendi stipendia,
Dúi compellat ad studia ... Neni zaden.

4.

Brandia mihi non quaero,
Manduco cum meo hero ... Et argento.
Si quaeras quales sánt tibi
Istud uhicum sit tibi ... Argumento:
duidquid stomachoarxides, Oculus ante se videt:
Hovadina, telacina,
Bravconina, mozácina,
Hédi cájto i Jovzina ... Na vsol zenao.

5.

Ale toge moga radoszo
Ze mám w zdichj predszebu doszt ... Bonivini
z Gagau dobrey cservenice
Vzogá predemnoe v klenice .... Jbelini.
Ej ztak sza mu do pecsenj!
Trebas ge vcil velkey cenj,
den ti faio ko lendg, á pi,
Het sza oduchaß, potom spi,
Tak se drzja dobri chlapi Vnese njmj!

6.

Második vőfél.

Állj félre barátom! én is hadd beszélek,
Még illyen legénytől, hidd meg, hogy nem félek,
Magános éltemmel veled nem cserélek,
Éljél te párosan, én egyedül élek.

Nem vala szent Pálnak soha felesége,
A Krisztus kereszte volt gyönyörüsége,
Ugyan a Krisztus lett az ő öröksége,
Megadatott neki fényes dicsősége.

Soknak a házasság vagyon nagy kárára,
Nem mindenik talál a kegyes Sárára,
Nem szent Örzsébetre, Mária anyjára,
Söt talál sok ember hazug Delilára.

Amaz erős Sámson, hogy társa szavának
Hitt, mézes beszédü rosz Delilájának,
Halálos sérelmet okozott magának,
Ez által vége lett élete napjának.

Jobb, pajtás, ha te is meg nem házasodol,
Majd ugy a konyháról nem is gendolkozol.
Kell a gazdasszonynak szita, rosta, kanál,
Azt akarná, mindig száz ökröt hajtanál.

Még ott is vakarod, a hol nem is viszket,
Ha a feleséged illy dologra kisztet.

Első vőfél.

Látom a garadra ugyan felöntöttél,
A szekszárdi borból jól felhörpentettél,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

116

A házasság ellen azért beszélgettél,
De hidd el, hogy engem te el nem hitettél.

Mert mit ér a férfi, ha asszonya nincsen!
Nincs, ki bús sorsába rajta könnyebbítsen,
Sok aggságai közt rá nyugalmat hintsen,
Nincs, ki igy biztassa: ne félj, édes kincsem!

Tudta ezt az isten; azért feleséget
Szerzett a férfinak, ollyan segitséget,
Ki férjének adjon mindig tisztességet,
És ezzel megoszsza a bajt, vesződséget.

No hát ti uj párok! ti is ezenképen,
Éljetek sokáig az ur kegyelmében.
Legyetek holtiglan egymás védelmére,
A mint esküdtetek, nem veszedelmére.

Igy leszen rajtatok az isten áldása,
Ha egymásban leszen sziveteknek mása;
Igy lesz házatokban, szemetek meglássa,
Bor, buza, békeség, kukoriczakása.

173.

Szerencsés jó estvét adjon az ur isten
Kegyelmeteknek, mind közönségesen.
Valakik ez házba begyülekeztetek,
Kivánom, az urtól áldottak legyetek.

Si habeo magnam sitim
Vide bivagde lude cijpu.... W dobreg wouli,
Si stomachum vitiatum
Propinant mihi crematum... I rozoli:
Rigem ga gjoralku gepſe
Naucil ſom ſa na Duesſe,
Botom kdiż ſe wracam z Meſſa
Bivami teſs uſtha cesta,
Sunt nota religiosa gesta... Mihi sodi.

7.

Vedant me guidem frequenter
Sed quid curat plenus venter. Tales ſuga,
Multa mihi officium (?Quid quid mihi officium,
Per hoc tamen non facium.. Mihi rugas,
Tantum absit Reformatus
Sum ad omnia paratus,
Ideo sum curatus gratus
Quod sim mendicista natus
Quod vero sim indolatus... Ez is igaz.

8.

Kdo ſe ſemnou diſputuge
Kaydi welikau ſkuſuge.... We mne mudrost.
Obzwlaſſe kdyż mezi nami
Prisedjeij gedz nezmamij... Nekdezy gopſi.
Distingvo in omnem casu
Et statim triumphum eano,
Quando nego supposicium

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Argumentum est finitum
Tantum est ad propositum... Jest na tomdost.

9.

Qui istis non est contentus,
Praejudicius praeventus, ... Tomu beda!
Co sa tomu z lepo ztane
Nech si dvij hes doztane... Co si hleda:
Audias! eloquentiae! z krikmem,
Gesti pri mne sedi, miknem,
Omnes super clamore
Fugno non mente sedore
Wzdy fuszfracku, gui de more... Pri mne sedá,

10.

Ba jom zakonj kazatel,
Quid Nejedlj? quid est Gyatel *) Nagy bolondság!
Kazen poznat az haszna nil
Ebet ten nem gondol arrul .... Ifjuság:
Kazne sne nitlacis dali
Abj sjim chvalu zipkali,
Est talem laudis pauxium
Abit fauctus in irritum,
Sic deperdere mexitum.... Nem okosság.

11.

Ego quando concionor
Omnibus viribus conor ... Persvadere,

*) Nejedly és Dasel, nyitrai [illegible] szóval czéloz, kiknek Egyházi beszédeiket kinyomatták volt az időben. ...

Halljon szót, valaki itten jelen vagyon,
Hogy gombóczczal még ma ne hajgáljon agyon.
De násznagy uramat kérem igen nagyon,
Hogy én beszédemnek ma itt helyet adjon.

Látom emberséges összegyüléseket,
Férfiak s asszonyok telepedéseket,
Ifjak, szűz virágok elérkezéseket,
Nem tom mire vélni e végezéseket.

De a mi még nagyobb, vőlegényt is látok,
Menyasszonyt mellette magam is ohajtok;
Kivánom, hogy soha ne szállhasson rátok,
Isten és embertől, semmi nemü átok.

Vőlegény, menyasszony, rólatok beszélek,
Nehezteléstektől csakhogy igen félek,
De mivel rólatok minden jót igérek,
A félelmes sziven mégis mást cserélek.

Szólok vagy csak hármat a szent házasságról,
A páros életben való boldogságról,
Azután az ágas bogas sógorságról,
Vagy ha várakoztok, a szent komaságról.

Ádámot az isten mikor teremtette,
Az egész világon ötet urrá tette,
De mégis unalmas volt egész élete,
Mert egyedül élni épen nem szerete.

Ezt látván az isten, tehát azt mondotta,
Segítöt rendelek, a ki vigasztalja,
Az embernek, és igy ötet elaltatta,
Addig, mig Ádámból az Évát formálta.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

E szerint az isten akarata meglett,
Mert az Ádám mellett szép menyecske termett.
Bezzeg meglett akkor minden öröm mindjárt,
Nem láttam, de talán rókatánczot is járt.

Ezzel későn, korán, mindig vele tartott,
Vele nyájaskodott és vele mulatott,
Mert illy hozzávalót e földön nem talált,
Ezzel evett, ivott, és még vele is hált.

Elsőben is tehát ezt mondom ti néktek,
Előttetek légyen, a mit ma tettetek.
A jó isten, a ki igy rendelt bennetek,
Áldja, boldogítsa egész életetek.

Mert, a kinek hív segítő társa nincsen,
Nincs, ki bajaiban reája tekintsen,
Nincs, ki bús sorsában rá nyugalmat hintsen,
Nincs, ki igy biztassa: ne félj, édes kincsem!

No valamint Ádám, ti is hát, uj párok!
Holtig sziveteket egymásban tartsátok,
És egymást igazán, hiven szeressétek,
Hogyha fáztok, egymást megmelegítsétek.

Igy lesznek rajtatok az ur áldásai,
Igy lesztek majd egykor mennyország fiai;
Igy lesz nyugodt, csendes lelkisméretetek,
Melly által egymásnak holtig örülhettek.

Egymás erejével dolgotok tegyétek,
Hogyha elvégzétek, egymást öleljétek.
Nektek lesz igy legjobb, ha igy cselekesztek,
Mert csak igy lesz boldog egész életetek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Trebar taram három három
De nincs nékem abba három... Dico vere:
Amat plebs meum clamorem
Quia edentit soporem
Contremiscit in hunc morem,
Putans me esse Stertorem,
Sic decet Pradicatorem... Segerese.

12.

Sed nemo miretur ista
Quia sui Declinista.... Amnis exibus.
Totidem, recordor clare,
Quo Pependi a Matris chara... Uberibus.
Ideo magis exercui
Quam hominem hujus avi,
Ideo puero regulares,
Si forsan Regnum obires,
In aliis tantas vires .... Hominibus.

13.

Dum monachi trahunt chorum
Ego spasior per forum... Ide s tova,
Cum gravitate oberro
Per plateas terram verro... Veste nova.
Cugy? quemlibet acclamo
Nam confabulari amo.
Sit Hungarus, sit Germanus
Sit delicus, sit Serofanus
Sit rugosa Senex Anus... Vendeno ova!!
Wadlecky kricim: gde ge ideg?... Edes fiam.
Edes lanyom!

14.

Hac sunt mea delicia
Duas recensui obvia ... Quotidie.
Ego tamen nil amisso,
Multas pecunias mitto ... Provincia.
Ob az inge. ' quis est alter,
Sit Laicus, sit ille Cleer
Kdo vźe mnoho peněz myť
Musí brzo očistí býť
A wedle swe ušiť .... Conditie.

15.

Kdiž wšť hlawe dobre čugem
Zdowm takso meditugem.... Dni popěli.
Gazemberorum gazember!
Weť nenlazeš tolko nezer... Kdo ť wezj.
Prepla wšť gedna hodinka —
Dali nam dobreho wjnka;
Hlaše gšu gmoni Mocsenku,
Gaký čar bude sam wenku?
Wšak pom učicl neni w Wonku... Men celli.

16.

Ille Sztanko est vir bonus
Sed ego sum tamen onus... In hac domo.
Tamen ego cum jejuno
Contendor in coena uno... Tantum pomo
Hodie Gajdoš nom eram
Sed vbre graciam quaram
Ut meldimissa Elgriam

Igaz szeretettel a szép békeséget,
Tartsátok fenn holtig, a szép egyességet.
Mert a békeséggel jobb a száraz étek,
Mint a sok kincs között, ha veszekednétek.

Mert van ám sok, a ki ördöggel viteti,
Ha nagyon nem, lassan tüzessel ütteti,
Halálát eszközli, nincs nyugta egy óra;
Ez aztán nem egyéb, mint isten ostora.

Becsüljük a jókat, méltó is becsülni,
Ki a józan életpálczán meg tud ülni;
Kik között az egymást szeretés virágzik,
Az illy pár akármilly időben nem fázik.

Ezt kivánom én is, hogy igy élhessetek,
Kegyes gyermekeket hogy növelhessetek;
Bor, buza, szalonna űzi a szükséget,
Házatokból e nagy földi ellenséget.

Csak ugy lesz rajtatok az isten áldása,
Ha egymásban lészen sziveteknek mása;
Igy lesz házatokban — akárki meglássa,
Bor, buza, békeség, kukoriczakása.

Forgács, mogyorófánk, laska levesestől:
Ötvenöt pityerfej, vakand mindenestől,
Pókaláb, saláta, szinte hogyan gözöl.

Bokrétás szarkaláb, tejfeles buborka,
Hát a sok vajrénye, mind tarka tyuk tojta;
Három fontos gombócz kilencz vasfazékba,
Harminczhárom asszony másnap azt forgatja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

120

Ezekután lészen gesztenye, turbula,
Vadalmával együtt czitrom, netrebula,
Timsó- bors- szegfűvel teli iskátula;
Ki ezekből eszik: tudom nem lesz baja.

De ez még mind semmi, hátra az örege,
Most pirul a nyárson hetvenhét czinege,
Édesen fundálva kétszáz verebgége;
Hát a sok kicsinált, becsinált csemege?

Hámozott kurumpli lészen a konfektek,
Szent János kenyere, uri tök és retek;
Mindjárt ételt hozok, ha nem haragusztok,
De ha haragusztok: mindent máshá hordok.

174.

Szerencsés jó estét adjon az ur isten,
Kegyelmeteknek mind közönségesen,
Valakik ez házba bégyülekeztetek,
Tudom hogy mindnyájan már meg ehültetek.

De mégis halljunk szót, szólok igazságot,
Mig elöbeszélem a szent házasságot:
Ádámot az isten mikor teremtette,
A szent házasságot még akkor szerzette.
Éva szépanyánkat olly társáva tette,
Ki egész éltében hív legyen mellette.

Maga volt a vőfél az egek királya,
A mint ezt Mózesnek szent históriája,
Böven előadja, bár kiki vizsgálja,
Ezt minden értelem bámulva csudálja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Et dens ejecerat eos in viam
Nam forsan hic stultus fiam... Miser homo.

17.

Venit unus Diarista
Erit mihi opera ista .... Nox jucunda.
Cras hoc scio alter ero
Contegam me si fuero .... Nova hunda.
Dum cantabunt matutinum,
Ego tunc digeram Vinum;
Dormiam cras ad Octavam
Tedi obicajnê Navam
Twj poszteli wêdicki mavam... Cuncta munda.

18.

Pater Petrus mihi scribit,
Forsan tunc pluoculum bibit,... Sátj multum;
Sed jam docebo mrsinam
Et si videro non sinam.... Hoc inultum:
Quando veniam Agriam
Docebo hoc quod pluo sciam,
Donam illi unum caosum
Ut se capiat per naosum
Ne mê existimet raosum... Avagy Stultum.

Jegyzet. Ezen Ének megjelenés némi módosításokkal Kol. Ide Janos "Narodnié Pjesnarky" - Tót énekes Gyüjteményében; az én kézirásomban pedig együtt olvashatók még: "Cantillena - de B. Christophoro Matty assessky Minorita condamque Cypum Nosnicensem Boemum Graduum Capel. canum Adlicum - per Praepositum Terlanday concinnata" -

Tréfa (rejtvény).
(Aenigma)

Egy nagy csuda vagyon az egész Világon
Nincs égen, sem földen, sem Magyar országon
Van á Vármegyékben, nincs az Oláságon
Mond meg nékem mi ez? ha kapsz az újságon.
Egy pap sem tudja azt, csak á nyelvén hannya
Nem tudja á Mester, csak á Tanitványa
Egy iffiunak sincs, de nemis kivánja
Van pedig á Vénnek, és ugyan azt bánnya
Bé nemfér Nyitrában, de Várak fején áll
Tormos, és Mocsonok soha arra nem áll.
De á Verebélnek épen elein ál
Minden vigasságnak kezdete azon ál.
Láttya azt minden Vak, de ép szemű egy sem
El birja egy veréb, de ló 's ökör egy sem.
Viseli á varga, csizsmadia egy sem
Világ előtt vólt egy, de kezdetben egy sem.
Ádámnak egy sem vólt, neki nemis kellet
De á nélkül Éva Anyáuk sem lehetett
A veszedelemnek kezdete azon lett.
Nincsen Bibliában, van minden vers felett
Van minden Városban, nincsen Budán 's Pesten
Vagyon minden vizben, nincsen á tengerben
Van ötven forintban, nincsen sok ezerekben
Van minden vödörben, nincs semmi edényben.

E szent rendelése az egek urának,
Tetszett Ádám átyánk sok maradékának,
Mint patriarkháknak, evangyelistáknak,
Páratlan életet kevesen tartának.

Bizony boldognak is lehet azt mondani,
Kit az ur jó társal szeret megáldani,
Sok példát lehetne itt elöhordani,
Mellyel meglehetne azt bizonyitani.

Mert a kinek hiv segítő társa nincsen,
Nincs, ki bajaiba reája tekintsen,
Nincs, ki bús sorsába rá nyugalmat hintsen,
Nincs, ki igy biztassa: ne félj, édes kincsem!

Ti is hát új párok! ezt jól megértsétek,
A mig éltek, egymást mindig szeressétek.
Néktek leszen legjobb, ha igy cselekedtek,
Mert csak igy lesz boldog egész életetek.

Most jutott eszembe, mi akar itt lenni,
Lakodalmat akar kiki ma tartani.
Mindenik ki akar itt magaért tenni,
De csak ugy, ha módja fog neki ben lenni.

Mert lakodalomban étel kivántatik,
Ital is melléje nagy böven adatik.
De kegyelmeteknél semmi sem láttatik,
A semmiből pedig senki sem ehetik.

De azok kik nekem könyörögni fognak,
Egy két darab hurkát tudom, hogy kaphatnak;
Kalácsot, pecsenyét tányérra rakhatnak,
Tányéron a késsel eldarabolhatnak.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kik pedig most nekem kedvemet keresik,
Egy csútora borral torkuk enyhíthetik,
A mellytől jó kedvök nekik érkezhetik,
És igy kérésemet beteljesíthetik.

Mert a Repczét Györig én jól megvadásztam,
A csepregi erdőt Tömördig halásztam,
Az acsádit pedig keresztül járkáltam,
Mellybül fáradságom hasznát majd megmondom.

Azután hogy mentem Meszlen tájékára,
Egy nagy vadat fogtam vendégim számára,
A mellynek hat legény haza hozására
Kivántatott, hogy behozzák a konyhára.

Vaj ki jó tyúkhússal fűszerszámos leve,
Eczettel, bocsporral szárnyainak vége,
A kik kóstolták már jól tudják, mi íze.

A nagyobb tagjai mind megnyúzattattak,
Vastagabb részei nyársra huzattattak,
Már ott kin forgatják, meg is pirították,
Nagy munkával lett meg, mindenek tudhatják.

Jó étket főzettem abból a szakácscsal,
Tálat is szövettem a ságí takácscsal,
A ki nem ehetik, üssük a korbácscsal,
Felhordom, csak tessék, villával, kanállal.

Gazdagon főzettem, csak hozza mindenik,
Vőlegény csörgére, majd mindjárt megölik,
Meg is nyúzták immár a tyuk monyát félig,
Megsült a kakuk is, csak a körme fémlik.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

Nem találtatik az á harmincz adokon
Megvagyon pedig mindenüt á' Városokon
Soha sem látozatik á' szép gyümölcsfákon
Megvan pedig minden oltováryokon.
Esztendőben nincsen, van minden havában
Nincs egy ételben is, van minden savában
Egy almát sem ismer fehozik á' magvában
Nincs egy szőlőben is, de van virágjában
A' Lovas vállán van, még sincs á' fecskéken
Ván á' vörös táblán, nincs á' festék féken
Ülhet á' vezemben, nem ülhet á' széken
A' tövis közt hever, de nem á' megyéken
A' vizsla hordozza, az Agárra nem fér
Minden völgyben fehozik, á' hegyre jól nem ér.
A' nyelvén forgattya aki valamit kér,
Akulja az Orvos, doctor hozzá nem fér.
Nincs semmi czigánynak, van á' Vajdájának
Ván á' Vőlegénynek, nincs Menyasszonyának
A' fejében dagyon á' víg vacsorának
Mond meg nékem mi ez? Vége á' Fóglalnak.

Griphus. (régi kéziratból)

A' Tserek földnépe szomjazza véremet;
Nem kémél köz-, oszt, metsz, ó így nyujtsz életemet;
Bajuszom tépi, körmeim nemtörli,
Miképpen fagyasson fejét ezen töri,
Engem szegényt szárnyas hínokra kárhozzat,
Furkos bottal dönges, lábokkal sapodtat.

Nincs irgalom ízről ízre öpzetőnek
Még fa hoporsomban csonkán sem pihenek.
Itt a' vinszopók mind addig sanyargatnak
Még belőlem csak egy csöp vin folyni látnak
Végre vas kazanban száritják csontjaim
Egy év szakasz alatt nedelik hinjaim.
Mert egy daraga vérem mégis megbecsülik,
Arany billkombúl börsinka lemetik.
Ezért bojzut állok én is sokszor méltán,
Nyelvéket oldokfel temetésem után. (Szőllőfürt.)

A világ gömbölyű körül kereksem,
Az Iriz langözis szinekkel ékesem.
Szag, szin, és izemnek nemkellene lenni,
S érezzf, savanyu, édes bennem izlelheni.
Sőt vörös, fekete, zöldes fölöm vagyon,
Több hásznom, mint háznom ekez hető nagyon
Gabnát, füvet és fát vizágos növesztek
Jó'kedvy nedvemmel fölholtat élesztek.
De ha rakonczatlan dühöm keresztül rontt,
Fákat sodor, termést söpör, dul ful s benn.
Utczán és udvaron szelmény árban forrok,
Szomjat tüzet oltva, minden kézben forgok.
Hajdan csak szennymosó, most mindenn gyógyitok
Könnyen megfejthetőz hát, mert divatból vagyok.
(Beszélő benkörök.) (Viz.)

Nálunk ugrándozik sülve, hat nagy ökör;
Annyi a sok sült tök, beérné vele Győr,
Van harminczhat malacz, most fogta a vastőr,
Sülve, töltve, föve leszen húsz ökörbör.

Borjúbögés sülve, pallérozott lencse,
De mig több is leszen, most nyög a kemencze,
– – – – – – örülj már Tót Bencze,
Majd azt is megölik, jó hogy itt nincs pincze.

Czitromos czibere, tormás étel vagyon,
Egy megdöglött tyúkot heten vertünk agyon,
Ki borhoz nem szokott, vizünk jó, fris vagyon,
Ki jól iszik benne, ballaghat a fagyon.

Zsákban hordjuk a sört, rostában a jó bort,
Tudom, ki itt leszen, nem veszti el a sort,
Megigyuk ma, ha lesz, a lakodalmi tort.

Én vizen, szárazon járó szegény legény vagyok,
Hivatalom szerint mindennel jót tenni akarok.
Engedelmet kérek, mindjárt hozzá fogok,
Kötelességemben eljárni akarok.

Megbocsássanak, ha eleget nem teszek,
Jó kivánságomnak, ámbár rajta leszek.
De jól van a dolog, már mindenek készek,
Igy tudom, mindennek majd kedvében lészek.

A módot, a dolgot ha el nem találom,
Vétekül ne légyen; már csak megpróbálom,
Násznagy uram nekem feleletet adjon:
Hogy véghez vihessem, a mi akaratom.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

124

No hát násznagy uram, ad-e engedelmet,
Hogy immár felhordjam elhült étkeimet?
És megelégítsem szép sereg népemet,
A kik immár itten letelepedtenek?

Mert ha nem adatik ez a szabadságom,
Minden ételemet a szomszédba hordom,
Örömmel veszik ott, azt is már jól tudom,
De kegyelmeteknek örömestebb adom.

Az atya ur isten áldjon meg már minket,
A szent lélek isten szenteljen meg minket,
A fiú ur isten szaporítsa eledelünket.

175.

Jó estvét, uraim, ide hallgassatok,
Kedves asszonyaim, jól rá vigyázzatok.
Ifjak, szüz virágok, ti se csacsogjatok,
Rövid beszédemnek figyelmet adjatok.

Hadd szóljak csak hármat a szent házasságról,
A páros életben való boldogságról,
Azután az ágas bogas sógorságról,
Hogy ha várhatjátok, a szent komaságról.

Ádámot az isten mikor teremtette,
A szent házasságot még akkor szerzette.
Éva szépanyánkat olly társává tette,
Ki egész éltében hiv legyen mellette.

Vőfélségi versek.

Szerencsés jó estvét mind kigyelmeteknek!
Bezzeg majd megoldom kerekét nyelvemnek.
Római úr vagyok, elég van tallérom,
Pompás öltözetem: csak szür á gallérom
Nihil vármegyenek vagyok Jő ispánja,
Tisztes uraságom tudom sok úr bánja (!)
Lucretia neve az én szeretőmnek,
Selyem bársony belöl béllése ingemnek &c.

(Diszkoszonus tevén á M. a. homlokára)

Jó lánynak ismertem, merem comendalni,
Halottam megtanult sütui, főzni, mosui:
Csak sót elfelejtett az ételbe tenni,
A lisztet sem tudja jól fölögyelétevi &c.

Népdal.

Az á kis lány fexjhez akar menni,
Ama legény elakarja venni,
Bár elhivná á lakodalmába
Megcsokolnám menyasszony korába.

Az én ludam nemlesz mindég liba,
Én sem ülök többé á lakziba.
A lakziban ugysincs semmi remény
Ha magam nemlehetek völegény.
v. (A lakziban ugysincs semmi haszon,
Ha magam nemlehetek menyasszony.

(t. 110. lapon.)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Lakadalmasak.

Ma menyasszony, holnap asszony
Holnap után Komám asszony
Jó esztendőre, vagy kettőre
Szükségem lesz a bölcsőre.

Mikor én nőtelen voltam
A kapuba kiállottam
Egyszer kettőt kuxjánoltam
Mindjárt tudták hogy én voltam.
De ujolta házas vagyok,
A kapuba kiállhatok,
Akár hányszor kuxjánhatok,
Mégsem tudják hogy én vagyok.

Áldja mi rátunk ugy köszönetnek hajaka
Adjon Isten enyém kedvnek hajaka!
Én pedig ezt ugy fogadom
Adjon Isten szép galambom hajaka!
Félre vagyon a kalapom hajaka,
Perlő csizmát összecsapom hajaka,
Tánczra lábom egyen gyesen
A világot kinevetem hajaka, hajaka. —
Jer ölembe kis babám, te vagy az én bálam, vidám
Mert én a' vasárnapi ebek egy másért nem versznek hajaka
Piros rózsa ajkán, Nyilik hajnal hajnalán
Ha én azzal nem láthatlak megfakadt édes galambom
hajaka.

Mert a kinek hiv segítő társa nincsen,
Nincs, ki bajaiban reája tekintsen,
Nincs, ki bús sorsában rá nyugalmat hintsen,
Nincs, ki igy biztassa: ne félj, édes kincsem!

De a jó feleség egész boldogsága
A férfinak, kincse, s földi mennyországa,
Ez által eloszlik baja és aggsága,
Mindig gyarapodik öröme s jósága.

Tudta ezt az isten, azért feleséget,
Rendelt a férfinak ollyan segitséget,
Ki férjének adjon mindig tisztességet,
És ezzel megoszsza a bajt, vesződséget.

Ti is hát uj párok! ezt jól megértsétek,
A mig éltek, egymást mindig szeressétek,
Terheteket együtt hiven viseljétek,
Hogyha fáztok, egymást megmelegítsétek.

Csak ugy lesz rajtatok az isten áldása,
Ha egymásban lészen sziveteknek mása,
Igy lesz házatokban — szemetek meglássa —
Bor, buza, békeség, kukoricza, kása.

Ti pedig, kik ez uj pár tiszteletére,
Most összegyültetek ennek örömére,
Hogyha seregteknek nem lészen terhére,
Még csak kettőt szólok, aztán állok félre.

Uraink! asszonyink! kik ide gyültetek,
Rózsaszinü szüzek! a kik leültetek,
Kik asztalink körül letelepedtetek,
Tudjátok-e, ide mért sereglettetek?

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nem azért ám, hogy itt versenyt aludjatok,
Vagy menyasszonyunknak hogy himet varrjatok.
Hanem a hurkákkal hogy itt birkózzatok,
A sörös kulacscsal megbarátkozzatok.

Mert gazdánk asztalát már megterítette,
Késeit, villáit ide helyheztette,
Hetvenöt kenyerét immár felszegdelte,
Száz akós hordóját husz csapra üttette.

De a még mind semmi, hátra az örege,
A konyhában fülel kétszáz verebgége,
A nyárson most pirul hetvenhét czinege;
Hát a sok kicsinált, becsinált csemege?

Szarkaláb, nyúl farka édesen csinálva,
Ürgéknek a nyelvek savanyón formálva,
Kakas farka, tyuk is mézesen fundálva,
Jó káposzta, disznó farkával póználva.

A sütemény készen, laska levesestül,
Kukoricza prósza és málé belestül,
Ableginy, szaladós vakarcs mindenestől,
Forgács, mogyorófánk itt lesz seregestől.

Paszpa helyett lészen gesztenye, turbula,
Vad almával együtt czitrom, netrebula,
Tökmaggal, dinnyével teli iskátula,
Ki ezekből eszik: tudom, nem lesz baja.

Mert jó borunk is van, mellyel enyhítheti,
Elszáradt gégéjét kiki öblítheti;
Szive bánatját is ez elfelejteti,
A szarkatánczra is magát készítheti.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Tánczversek. Húzdi czigány, hegedüss, fejér vagy te mint az üsző. (Szikly czigány)

Tánczba hugám, ha szerettesz. Ha nem szeretsz, elmehetsz. megborzadzon a' kajla. –

Ne félj babám hejehó!
Nem esz am meg a' bagó!

A' Fis asszony papucsot varratott
Lába közé két dudás csuhajt
Három legény rákapott
Jól megfújta a' lakodt.

Lidérczi asszonynak tarka szoknyája –
Csak egy villog villog szeretőjének)

Húzd rá czigány disznós adok,
Nemtudja fel az udvarod
De csak ugy ha (a more nem vesz – rá
Húzd rá czigány tovas adok
Mind a' hét szemére vakot
De csak ugy ha tehet!
Húzd rá czigány malacz adok
Nemtudja fel s' hazadot,
De csak ugy ha tehet...
Két lába lesz az égre meredtve
Maga pedig meglészen dögölve
De csak ugy ha tehet!
Húzdki végig nem csárdásol, Ne gyere hozzá a vonyó

Ki nemkapá házasságon
Hijába él á világon,
Kinek szive kebelében,
Vér nemfolyik ereiben.

1. A vigjáték rendesen,
Házasággal végződik
A házasság ellenben
Vig játékkal kezdődik.
Az első hét csak mulatság
Tánczos, örömmel egyébb semmi más
Azon lánykák csak csak csak
Hogy ez kezdet csak.

3. Hej bizza azá feleség, olyan mint az egérség
Nem becsülgyük amig van Sul adunk napnyugtakor
A házunk mig ha nő mint, Az sohajtás be dorgálás
Akkor lányok e[illegible] csak csak Mi hiányzik csak.

2. A nőt hiszik az ábrándok pártos tüzes ízébe
De az égből hajlékon ők hanemha féj hosszabbik
Kedves Nejének azt hitte Ő annak mindég kedves.
Akkor [illegible]ja csak csak hogy ő" féjé csak.

4. Minden fenn az mondja csak he hősüljem volna
Sedig még egyhez jutok. Minden nő" után jutok
Hat ma ebben egész hónap uram más mellett áll.
S az állítja csak csak csak hogy ő" féjé csak.

5. Legtöbb féj azt kedvelli ha nője ott szeretni,
Végig csak jus nejéről, Mint örög a tömjénnyől
Mert alig hogy hátul veszi a szobalány hálóját
Ő azt állítja csak csak, hogy ez divat csak.

Azért jó uraim! immár hallhattátok,
Kedves asszonyaim! ti is tudhatjátok,
Ha szépen beszéltek, mi lesz vacsorátok,
De semmit nem hozok, ha rám haragusztok.

A jó isten pedig, ki a házasságot
Szerzette, és nem tilt tisztes nyájasságot,
Adjon mi közinkbe csendes mulatságot,
Üzzön ki közülünk vétkes nyájasságot.

Áldja meg az isten szép mulatástokat,
Adjon néktek minden lelki, testi jókat,
Hosszú időt, s áldott magokat hozókat,
Férfiakat, gyönyörű számos leányokat.

Áldja meg föképen atyákat, anyákat,
Hogy nevelhessenek nekünk is másokat,
A kikkel élhessünk szerencsés napokat,
Hogy tölthessük vigan pályafutásunkat.

De tán jó volna már, ha versem végire
Mennék, s ezt mondanám már itten végtére:
Az étel és ital szálljon a gégére,
Váljon mindeneknek jó egészségére.

Kisi olaj mondatok.

Mikor az ételt hordják.

Itt van hát az első tál étel, behoztam,
És hogy el ne ejtsem, mindig imádkoztam;
A szakácscsal jól megfűszerszámoztattam
Bors- sáfrány- gyömbérrel, és meg is sózattam.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Mikor a metéltet viszik.

Hogy a mi vendégink éhen ne legyenek,
És üres gyomorral haza ne menjenek,
Tehénhus-metéltet hoztam; hát egyenek,
Isten áldásából megelégedjenek.
Ez ám uraim! az a hosszas metélt,
A ki két czigánynak kivágta a szemét.

A káposztárul.

Itt van, jó uraim, az áldott káposzta,
Tudom a szakácsnénk eztet jól megsózta,
Hogy erre jóizűn sokat ihassanak,
Mint a menyegzőben, ugy vigadozzanak.

Riskásárul.

Felhoztam a kakast egész taréjával,
Jó puhára főzvén apró riskásával,
A ki ezt jóizűn eszi, még nem bánja,
Az a Repcze vizét inni nem kivánja.

Tormásrul.

A leves elfogyott, most hozzuk a tormást,
Mellynek erejétől csókolgassuk egymást.

A rozmaringosrul.

Rozmaringos neve ezen eledelnek,
Nem való ez minden pimasznak, korhelynek.
Hanem tisztességes, jámbor embereknek,
Ollykor a hasfájó öreg embereknek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vitézség-könyve.

Ujhangok a [vagyis:] régi és jelenből
költői Történet Tábori és Csatái Hadi dalai –
az az hős népdalok és indulók énekes hoszszúja
gyüjte Kölcsey József – az 1849–50ki szabadalmas[illegible]

Jeligék:

Ha hazáddal jót nem teszel,
A' királyodhoz hű nem leszel,
Ű légy el udvaradnál,
Rosda jogy'a meg kardodnál (régi magyar áldok.)

Nemzetes! becsülgetés a' királyi mezo"nála
nélkül a' győzelem után is elveszhetted. (Hadi világ-
napjából.)

Argonautak dala (Bécsből.)

Megdöl a' cselszövényes *)
Nem jenyé a' király –
Éljen sokáig, éljen a' király!
Éljen éljen, éljen a' magyar király.

*) Mellesleg, hi a' szegény magyar erőss hozzá pa-
linkajával illy vérszegybe hozza, de negyneg hem-
bukkoshasz – El még a magyarok Istene, él magyar áll Bécs,
da még! – éljen a' király, de csak a' koronás!..

Szabadságdal.

Hozzád fohászkodom hatalmas Alkotó
Kinek parancs szava nékünk mindenkinek.
Szivem hozzád dobog ajkam hozzád sohajt
Oh áldd meg Alkotóm mi szivem hőn ohajt
Nem kérek én sokat csak egy szabad hazát
Kinek jog-angyala derüljön hajnalát.
A' honban hiv tábor a' lakhely egy ifjú nő,
Hi földeznse az-ánya szerelmödnek.

B. Wesselényi Miklós hallgatdala.

1. Multadban nincs örröm,
Jövödben nincs remény;
Hanyatló szép hazám!
Miattad vérzek én.
Miattad zeng panaszra
Ajkamból bús énekem,
Sötét felhő alatt
Az élet gyász nekem.

2. Oly sok küzdés után,
Örvény, s hullám közül,
Segélni partjaid
Egy csillag sem dereng.
Azért kesergek én,
Azért bús énekem,
Sötét felhő alatt
Az élet gyász nekem.

3. Ti szivet adtok ál,
S belé szeretetet,
Szeretni lángolón
Hazát s kenyeret.

4. Nem kérek én sokat,
Csak egy szabad hazát
Nincs hiv-Angyala
Dicsőre hajtsa át.

5. Szép hazádba erőszakért hiába
Jegyed ennyivel elbocsátod
Ha hazádban mellyet védtem
Ölek mint ütközőt vad.
Sziszkés midőn bárdán rakja
Ebédre zsellye, lakoja
Ki hazámból szánakozva
Honsalan s honfia...

6. Oly sok küzdés után,
Örvény s hullám közül,
Segélni partjaid
Egy csillag sem dereng.
Azért kesergek én
Azért bús énekem
Sötét felhő alatt
Az élet gyász nekem.

7. Sötétben mégyek
Jelentem gyász nemzet
Szivem hazámnak
Vagy a gondokban mélyen
Előttem uramat
Hol járok, nem tudom
De mintha tengeren
Habok ingyálnak dobnak.

8. Gályákhan látok itt
Velem evezni
Majd elmerülni, majd
Halállal küzdeni.
Fellebben szürkeségül
Valóban borzadok
Mert a küzdőgályák
Közt egyben én vagyok.

(Elénekelve és közölve
szabadon) Ezen konfidal
Hangja a Mihálytól ered.

Süteményről.

Süteményt is hoztam, de nem csak egyfélét,
Köszörülje meg jól kiki kése élét,
De el ne törjék, ám a tányérnak szélét.
Huzza kend meg, bátyó, rekedt hegedüjét.

Felhoztam már a sülteket,
Hogy ezzel találjam meg az ehülteket.
E czinegeczombbal ki jól megbirkozik:
Az, tudom, kedvére jobb izün borozik.

Valaki kalánját e levesbe teszi,
Kivánom, sok jóban legyen része neki,
Szivvidámításra isten a bort adta,
A mint a zsoltárban szent Dávid mondotta.

Azért is hordóját gazdánk kifuratta,
Teli kancsó borát ide felhozatta.
No hát jó uraim! e borból igyanak,
E lakodalomban vigan mulassanak.

Köszönjük a kancsót; el ne aludjanak,
De a vőfélnek is borocskát adjanak.
A bölcs és az okos a bort azért iszsza,
Hogy elment erejét adja neki vissza.

A szakácsnéról.

Halljunk szót, uraim! szomorú hir vagyon,
A szakácsnénk tán csak meghal a konyhában,
Mert a nagy fáradság erejét elvette,
A tüz a jobb kezét nagyon elégette.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

De nem is csudálom, illy szörnyű galiba,
Nagyobb ez sokkal, mint a zsidó vak lova,
A kit csak én tudok, nem más, az ebadta!
Mert láttam, a mikor fogát csikorgatta.

Hogyha eszembe jut, sajnálom örökké,
Mink vendégeskedünk, szegény ő szenved-é?
De már régen azért sem vehetem szavát,
Hogy a mult éjtszaka az urával nem hált.

De jaj, mit beszélek! mást kell most gondolni,
Én azt mondom, jó lesz doktorért küldeni,
A ki gyorsan jöne megorvoslására;
De már, ucscse! ennek borsos lesz az ára.

Azt gondoltam jobb lesz, adjon ő magára,
Ki sebére nem kell, adja a torkára,
Ugy kötözze sebét, mint maga akarja,
És a kivel tetszik, azzal gyógyítassa.

Muzsikásokról.

Uj hir a faluban, érdemes uraim!
Becsületre méltó kedves asszonyaim!
Mig hát elbeszélem itten panaszaim,
Kérem hallgassák meg egy vagy két szavaim.

A muzsikásunknak nagy baja érkezett,
Véletlen szerencse reá következett,
Mert a hegedüje összetöredezett,
A mellyet a minap jól összeenyvezett.

A kinek hát a táncz vagyon most kedvébe,
Tekintsen jól belé teli erszényébe,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Néphez.

Dicsőséges nagy urak hát hogy vagyok
Viszket ugy é' egy kicsit a nyakatok?
Uj divatu nyakravaló készül most
Számotokra, nem czifra de jó szoros.
Tudjátok é' mennyit kéztünk titeket
Hogy ixantunk embert legyetek,
Vigyetek be az emberek sorába
Kimankodott á' szegény-nép hiába.
Állatoknak tartottatok á' népet
Nohás most mint állat fizetek nektek
Ha megrohan mint vadállat titeket
Körmei fogai véretekkel festi meg.
Ki á' likra á' gunyhókból millió!
Kaszás ásós, vas-villakos fegyvátok,
Az alkalom maga mogyoró hintája
Ülöm á' nagy közszállás óráját.
Oda évig hiszek rajtunk az urak
Most hat rajtuk á' kutyáink hizzanak
Vas villára! azsan vélik á' szemétre!!
Ott egyék á' kutyák öket ebédre!!!
Ha nem mégyem átjárjak, megáljunk
Legyünk jobbak nehezebbek ő néluk
Isten után legyen ebb á' nép neve
Tekintsünk meg becsülettel nekik.
Legyünk nagyok amint illik mi hozzánk
Hogy az Isten gyönyörködve nézzen ránk
Örömében mindadig pató kezével
Éjeinkre örök áldást tetézzen.

Jelejével az ezer éves kinokat
Ha az ur most Feszvirinest áldogat
Ha elven hevélységét és szivtelét
S tellyes egyenlőségünk elismeri.
Nemes vérünk hol akartok jőjetek
Itt a kezünk nyujtásokhoz készteti
Legyünk szemünk nimujában egy láncznak
Szüksége van minnyájunknak hazánknak.
Nincs idő rá várakozni sarkpoján
Ma jókor van – holnap késő lesz talán
Ha ebmünket még most is megvetitek
Akkor Isten kegyelmezzen ti rétek. *)

*) Bessey Sándornak ezen joga szebéni kimuvasó hunyadi – hála a Nép nemeslett gondolkozásának érdemlett dicsőitével és megvetésével szabadsagos mint a, királyokhoz irodalmi mellyi nemselen vadallan. Hősök lirecző vapaz benyársága s hunyadiság példánya vóls a szent szabadság első évi forradalmi hosszú sikra

Népdal.

Kalapomon nemzeti szin rózsa,
Ajkomon kedves babám csókja
Ne sirj babám nem megyek világba
Neubzsenmek vagyok hazámnak.
Nem adtam én a lelkemet bérbe,
Hat karajczár ugysem sokat ér
Van énnekem egy pár karajczárom
Azzis ha kell Hazámnak áldjanak *)
Olyan magyar lábam sem billenem
Hogy az bánnsan aki nemtudja engem
De a szabadságért ha az vesz egy ujjam
Készen vagyok halálomig viselni. Arany János után

*) A haza rosszakozos oltásaival szép áldozatokat ezte a nép
O felelőség hol van a Te orszhgodhoz ubi bene ibi patria.

A Miska szép nótát vonjon örömébe,
Csak huszast hányjanak a hegedüjébe.

Máriást is elvesz, ha huszast nem adnak,
De még jobban örül, ha tallért mutatnak;
Ugy mondja: reggelig vigan tánczolhatnak,
Ha pénzt a számára bőven adogatnak.

Menyasszony bucsúztatása.

Vajda! hegedünek álljon meg zengése,
A sarkantyúknak is szünjék meg pengése,
Mert bucsúzásomnak most lészen kezdése,
Legyünk csendességben, mig lészen végzése.

Elsőben is hozzád hajtom én szavamat,
Kedves édes anyám! én bucsúzásomat,
Mert az isten után viselted gondomat,
Mostan is sajnálom töled válásomat.

Ezért rád kivánom az urnak áldását,
Szállítsa rád, mint a bő viz áradását,
A midőn elhozza életed fogyását,
Adja meg lelkednek örökös szállását.

Kedves szülő anyám! már te hozzád térek,
Mig uj szállásomra töletek elérek,
Áldást az istentől én is te rád kérek,
A kit én szivemből szüntelen dicsérek.

Kedves dajkám voltál, szüntelen szerettél,
Jóra tanitottál, a rosztól intettél,
Mint anya lányával, velem cselekedtél,
Most pedig szárnyamra engem eresztettél.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Látod, kedves szülőm, elvisznek mellőled,
Bocsánatot azért kérek mostan tőled;
Én ha elmegyek is szülőm, te mellőled,
Jó gondolatom lesz mindenkor felőled;

A mig csak életed e világon éled,
Mikor pedig élted halállal cseréled,
Adja meg Jézusod te örökös béred..

Kedves lánybarátim! hozzátok fordúlok,
Ha reátok nézek ugyan megujúlok;
De az én szivemben melly igen busúlok,
Hogy már seregtektől más uton indúlok.

Nem lesz már veletek többé mulatásom,
Már férjem házánál lészen maradásom;
Mint az uram fujja, ugy lesz tánczolásom,
Jaj, be hamar elmult az én leányságom.

Az ur tinéktek is hitvestársat adjon,
Férjetekkel együtt soha el ne hagyjon,
Áldása istennek rajtatok maradjon,
Végre az egekbe magához fogadjon!

176.

B.

Becsületes, méltó lakodalmi sereg!
Minthogy vig a gazda, szive nem kesereg,
A mi kivánságunk csak azon kintereg:
Üljön veszteg minden, a mig nyelvem pereg.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hősdal.

(Vitézlő Kelecsény Pálról.)

Messze földön hire
Kelecsényi Pálnak
Nem köll ollyan ember
A' Német kormánynak
De kölletet mégis
A' Kossuth Lajosnak
Maga mellet lenni
Találta hasznosnak.
Felállott Gyülésbe
Szóllott jól imigyen:
"Ha szabadok vagyunk
Fürni volna szégyen
Illyr, Szerb, Román, Szláv
Metternich csordája
Általuk ne bukjon
Magyarok hazája.
Minden ember mostan
Aki magyar ember
Kezében ragadjon
Minek neve fegyver."
Szavának vóltis hát
Ollyan nagy ereje
Minnyáján kiáltánk
Magyarok fegyverre..!

Maga is feláll[ott]
A' Magyar-honvédnek
Nem pedigien Tiszt[nek]
Hanem közvitézn[ek]
Mindenüt kivállott
Ő ugy Hadnagy leve
Vitézkedéséért (fennmaradt a' neve.)
Leszen hire neve.
Vad-ráczot, Németet
Ő Muszkát üldözött.
Ozorán Aldomásnál
Tréfából kötődött.
Hogyha Janku, Hurbán,
Nem szamadsak volna
A' Német, és Muszka
Már régen koldulna. –
Kelecsényi Pálnak
Illik vörös sapka
Mellyet a' fejére
Maga fölöss Klapka *)
Megkülönböztetés
Érdemel személye
Kevés mérközhetik
Mindenkor ő' vele.

*) Történeti adat Győrben, a' kitünésének alkalmával a Sz. Anna Basa után...

Hadd szóljak vagy kettőt a szent házasságról,
Paradicsomban költ nagy atyafiságról,
A páros életben való boldogságról,
Azután az ágas bogas sógorságról.

Nem jó az embernek csak egyedül lenni,
Isten mondása ez, jól meg kell érteni;
Szerzek neki társat, kit magához venni
Tartozik, mint magát szintén ugy szeretni.

Azonban Ádámra mély álmot eresztett
Az isten, egy csontot oldalából kivett,
Feleséget neki magából teremtett,
Mellyel a bölcs isten valamit jelentett.

De mit jelentett hát az isteni felség?
Azt hogy az embernek lenne nagy erősség;
Az ő élte párja illyen nagy erősség,
Nem lába kapczája az okos feleség.

Pipa, dohányzsacskó, farmating, heveder,
Szüléinkről marad pénz, paripa, fegyver;
De jó feleséget istentől nyer ember;
Mint a házi bunda, nem mindenütt hever.

Mert, mint bársony nyerget nem illet szamárhát,
Vagy miként a tehén nem viselhet gatyát;
Az asszonynak sem kell ugy viselni magát,
Hogy orránál fogva hordozza az urát.

De még a férfi is mindent félre tegyen,
Élete párjához igaz lelkű legyen,
Tudván, a feleség, ki ő hozzá megyen,
Nem kalendáriom, hogy mindjárt mást vegyen.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szük a jó feleség, nehéz szerit tenni,
A szüzért, a jóért nem kár messze menni,
De jobb holtig való árvaságban lenni,
Hogysem mint bal körmű durczás asszonyt venni.

* * *

Ezeket igy hallván, e lesz a tudomány:
E világi jók közt nincs drágább adomány,
A jó feleségnél hasznosabb takarmány;
De rosz házasságnál jobb egy pipa dohány.

Ne kövesd azokat, kik magok kullognak,
Példáját követik a füles bagolynak,
Ennyi sok időre meg nem házasodnak,
Mint a ravasz kakuk, csak más alá tojnak.

Eladó leányok! ne várakozzatok,
Sőt a jó szerencsén két kézzel kapjatok,
E páros világgal megbarátkozzatok,
Leánybul asszonnyá hogy elváltozzatok.

Lám vőlegény uram, ez jóra már szert tett,
Megvalljuk, magának jó feleséget vett,
E páros világnak testvér sógora lett,
Ma a komaságnak fundamentomot vet.

Tiszted hát ezentúl, ha még nőtelen vagy,
A jövő farsangra nőtelen ne maradj.
Sőt házasságodnak mindjárt parolát adj,
Mit csavargasz ennyit? több társaddal vigadj.

Megfordítom immár szivem gondolatját,
És a kegyelmetek szép, jó akaratját,
Hozzám megmutatott drága ajándékát,
Szivünkből köszönjük szives indulatját.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Azután Záosló ajtónk
Vezér parancsára
Szerz mindenikünk tett
A' vörös sapkára.
Minden bokor alatt
Ollyo jó Tiszt nemtereem
De ellenségünknek
Vala nincs kegyelem.
Aki magyar kétkés:
"Utámam előre!"
Se baj ha elmarad
Egy kettő" ki dőre."
Csatában vezényel:
"Haj za! Szuronyt szegez
A' hónvéd szuronnya
Nem kémél, nem kedvez.
Hatalmas lett mindég
A' bizasó szava
Nem találkozos va
Közülünk egy gyáva.
Mivel ki vele megy
Vas mindég előre!
Nem is válathozik
Vele nemi dőre...

Fejszék ez hazáért,
Magyar Szabadságért,
De hogy mi hátralnáth
Egész egy világért.
Dudva, ágyai, gólyó, hull.
Hull a hárfás zápor.
"Előre magyarok
Áldomásra kész bor.
Csata után jó bor
Kiáltunk előre.
Nem iszik belőle
Aki ma vész előre."
Velecsénij Bálnas
Hatalmas a' szava
Többszöri csatába
Egy se válik gyáva.
Magyarok vigadással:
"Előre, előre!
Jó bor folyt torkunkon
Nem pedigles lőre.
Németnek gyalázat
Honbédnek dicsőség
Ottan polgároknak
Az áldott békeség!"

Ha csak fel nem töri az ének markunkat,
Vagy ha be nem lepné pókháló torkunkat,
Máskor sem sajnáljuk mi fáradságunkat,
Ajánljuk mindenkor kész szolgálatunkat.

Hol az a hegedűs, hogy szántsa keresztül!
Mert látom a vendég tánczra nem is készül,
Ipsilon módjára kiki csak veszteg ül;
Köszöntsd rám a kancsót, látod, hogy majd feldül.

Násznagy uramnak ez kész példabeszéde:
Hivatlan vendégnek ajtó megett helye.
De minket ott künn vár sült, főtt, bor, pecsenye,
Értünk jött a vőfél; ezt kiáltja: vége! —

Étkek köszöntése.

Érdemes uraink! tisztes felekezet!
Halljunk szót, valaki e helyre érkezett,
Én is most érkeztem Szittyiaországbul,
Éneás királynak nemes udvarábul.
Ottan választattam ezen fő tisztségre,
Föl is emeltettem e szép vőfélségre.
De nem czélom, hogy itt sokat peroráljak,
Hosszas beszédemmel unalmat csináljak;
Czélom, hogy tisztemben serényen eljárjak,
Ételt hozzak, s aztán innen odább álljak.
Kötelességemnek én meg is felelek,
Ha jószivességet ti bennetek lelek,
Mellyet feltalálni köztetek szemlélek,
Azért egy pohár bort egészségtekre eltemetek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Leveshez.

Ez a metélt tészta, tyúkhusnak levével,
Vetekedik mindenféle csemegével,
Jóféle sáfránynak kérkedik színével,
Megelégszik minden, tudom, jó ízével.

Azért bátran hozzá lehet ehhez nyulni,
Ne féljen senki, nem fog töle megfulni,
Mert a betegek is, ha kezdnek javulni,
Enni ezen szoktak nyammogva tanulni.

Tehénhushoz.

A leves, hús nélkül, igen híg eledel,
S attól igen véknyan, lágyan kövéredel,
De ha testvérével jól megismerkedel,
Hájkövérségeddel, tudom, hogy kérkedel.
Azért, hogy ne ártson testnek bágyadtsága,
Vagy, hogy el ne érjen levesnek higsága,
Itt a szüntetője, itt a vastagsága,
Tehénhus mártással, étkek valósága.

Tormához.

Ime, vitéz Torma ur is megérkezett,
Nagy mártiromságot, mondják, hogy szenvedett,
Azt mondta hogy itten vagyon a testvére,
Kiván beszéleni vele most előre.

Testvérét metélik, őtet fürészelik,
Sütik, főzik, és igy egy az ő kinaik;
Ez martiromságot szenvedő két falat,
Kiván ez nyugodni egy szemfödél alatt.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vár magyartúl haza
Egy hagy áldozatos
Te baj ahi csonkult,
Bénult, ázot fázot.
A' hazáért magyar
Kötelez feláldani
Tartozunk haláltnak
Egyszer megkell halni!
Hát a' sors úgy hozza
Haljunk a' hazáért
És ha megmaradunk
Éljünk szabadságért.
Így szivünkre szóllal
Hős kelecsényi Bál
Éjjel nappal velünk
Előre készen áll.

Jegyzet. Ezen Történeti honvédal K. B. tiszteletére - Komáromban az 1849ki Május vagy más közel levő napokban, az 5ös Dandárabeli Hl Tiszai karával, a köz honvédjeinül, a Győrbéli visszajövés alkalmával, a' monostori Sánczokban, diadallaleldalolásos; mis honi szokás szerént egy nagy áldomás közben, az egész vidor-ság, s óráig tartó közlelkesülésel befejeztetett. Éljenek! Sajnos, hogy sokan hon vonták a temetőbe! a' szegény honvédek közül is!!! —

Jeremiadok.

Honvéd legkeservesb dala.

Vóli Nemzetünk, vóli imadott hős hazánk
Mellynek vérrel, és vagyonnal áldozánk
Vóli de nincs már elozaggassa az Osztrák
Mexs kezükbe kezíreese a kozák.

Viszünk buzgón, viszünk hiven és lelkesen
Sokatis küszünk, de hazánkéas szivesen
Megaldotta ax ég a magyar hős fegyvert
Illy eeregge edzes haxas szójjel vert.
Győzelmeckes győzelmeckkel teséee
Vitézsége Elkopás igéxie
De északról a Muszka jöss ellene
S axs legjózni ég csúdája kellene.

Es mi veszénk veszvénk és nemis csaxába
Görgei bizván tán Muszkás szavába
Fegyverei leszvén vaxs figyelmes
De axéxs csak egy maga nyexs kegyelmes.

Hazánk szinte a bitófát ozenteli
Meg kegyelem utj anáglolyó nemleli
Vagy százmüxve vagy tiriss honhoz hüteles
Bünö bizó előss áll a bünseles.

Honvéd haduink az Osztrákba osszaxor
Népünk fenxtül s fegyvertül megfoszaxor

Káposzta.

Itt a jó tál étel, az áldott káposzta,
Mellyet országunkba Kap nevű ur hozta,
Szakácsnénk de hussal jól meg is foldozta,
Gondolom vagy tizszer, nemcsak egyszer, sózta.

Tessék megkóstolni, nem lesz bors hijával,
De nem ám a magyar kemény paprikával;
Szép piros rántása van disznó zsirjával,
Bátran lehet hozzá nyulni a villával.

Édes becsinált.

Sürű étel után a híg következik;
Egy a másik után ha renddel érkezik:
A sürű a higgal akkor jól egyezik,
Becsinált ételnek szakácsnék nevezik;

Mondják, igen hasznos szer a podágráról,
Orvosság gyanánt is szolgál koleráról,
A ki ebből eszik, az a patikától
Távol jár, nem félhet a has rágásától.

Savanyu becsinált.

Lud, tyúk, kacsa, mindenféle aprólékok,
Összegyülekeztek itt a maradékok.
De senki ne vélje, tán holmi pocsékok,
A vagy vizen termő buboréktajtékok.

Savanyú az íze, czitrommal készítve,
Jó boreczettel van a leve főzve;
A gyomor a nyállal be vagyon kerítve,
A ki megkóstolja, azon lesz segítve.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kása.

Kedves násznagy uram, szomorú hir vagyon,
A szakácsnénk keze sebes igen nagyon;
Szegény, hogy a kását ott kinn kevergette,
A tűz a jobb kezét igen megégette.

Tehát uraimék! most crszényt nyissanak,
Garast vagy petákot számára adjanak;
A pénzzel Budáról flastromot hozzanak,
Hogy mérges sebei jól begyógyuljanak.

Rétes.

Ez a ritka állat! van csiga formája,
Kerekded, és nincsen se szája, se lába,
Összegömbölyödött epéje, nincs mája,
Ollyan, mint valamelly ácsnak a csigája.

A haja nem kemény, könnycn rághatjátok,
Hogyha darabolni a késsel fogjátok,
Vizi betegségtül hasznos; próbáljátok,
Nekem is egy kicsint ebből bár adnátok.

Hogy mi vendégeink éhen ne legyenek,
Vagy üres gyomorral haza ne menjenek,
Más ételt is hoztam, azért hát egyenek,
Isten áldásából megelégedjenek.

Sültek.

Malacz.

Tisztelettel ékes, s vidám jó vendégim!
Hogyha bátorkodnám mondani panaszim:

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Oda Buda, vesszve magyar ös-honunk,
Veszve nyelvünk, szabadságunk, oregzonunk
Világos vár nemérdemlett nevedet
Jövő emlék öröktéri hirdet –
Itt temeti vitézségét Görgei
Isten tudja mik valának tervei . . .

Ima.

Egek ura hald meg fohzó inánkat
Csuggedéstől őrizd áldott hazánkat
Hagyj élni a magyar nyelvet, s nemzetet
Büntesd meg azt aki mindent tönkre tett.

Átok.

Görgeinek hivják a silány gazembet
Ők é hazát eladta czudarul
Ördöge őtt az Istennek haragja
Kötözzön ímcsv és a sirón tul.
Ő százezernyi hősök vére
Vesse ha győzz, átkos" halálukért
Ki ur gőrdes millyen nagyobb vincs
Meghajolt a lábtura előtted.
Ne gyűrnk hallgassnak – puszta nem szók
Ékesszóz ak milly rémületes
A hangod nemkűzd, – a megjött huszárnak
Kardjára nemvér hanem könny esergedez

Harcz nélkül alku nélkül így elcsent
Egymásra néznek a bíró házasfiak
S á' hitszegő" vízözr" szivükben
Fümondhatatlan átkot mondanak.
Isten! vagy Örlöz-így szóllnak magokban
Mellyik szerentsi ez á' Görgei?
Illy fényes Isten sokkal nemesebbet
Ezen megtörnék emberben á' hit.
Hevadjon á' fü á' mellyen megyünben
Ahadjon fel midön á' fára néz
Ennyen neadjon ehe's szomja ellen
A' föld, - s nenyujtson soha ember kéz.
Fiergefese öll á' balszerencse, mikéni
Szilaj kutyák á' feltaradt vadat,
Élten nyomorból's kinból minden haláltig,
S ha elhal vaje meg á' kárhozas.

Vörösmarty, Bemutatás Isten

Honáromi-emlék.

Ez Apáim szép hazája
Ifjuságom hü társnője
El kell hagynom tőgyed
Sorsom engem messzere.
Barna dudja dévalom
Szinye mondom búsan sóhajom
Adjon á' menny ó földedre
Ne nemlátlan többé soha.

Szuzara kipanzery
Angol honból.
Kötösse.

Imé mérges vadkan szörnyű dühöngése,
Az elmult napokban igen megrettente.

A midön épen az volt a legfőbb czélom,
Hogy a vadászatra készítsem pánczélom,
De e mérges állat elállotta utam,
Mellyet bár izzadva, még is eloltottam.

Szörnyű dühössége kitetszik abból is,
Már megsült pecsenye, marni akar most is.
De hogy ijedségbe más tőle ne essen,
Fejét derekától vitézül elmetszem.

Egyéb sült.

A berekesztője itt az ételeknek,
Mellyet utójára szokás vendégeknek
Feladni, a higját hogy a leveseknek
Lenyomja, ne ártson a belső részeknek.

A gödénynek nevét talán hallottátok,
Hogy ez ritka madár, aztat jól tudjátok,
Túzok, vadlud, kacsa, ime, néz reátok,
Vizi tyuk is lassan sántikál hozzátok.

Mindenki kérkedik pirosló hátával,
Sötét veres szinben levő pajtásával.
Aszalt szilva, körtvély, szép veres czéklával,
Salátának itt van ecztes ugorkával.

Egyetek, de ugy hogy többet ne várjatok,
Megelégedésig ebből jól lakjatok;
Azután bort reá jó formán igyatok,
Ha felkeltek, velünk hogy mulathassatok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Koszorúleányokhoz.

A koszorúlányok mély tiszteletökre,
Emelem poharam a köszöntésökre,
Mert ő szivességek arra visz bennünket,
Hogy tegyük meg nekik hív tiszteletünket.

Köszönjük tinéktek fáradságotokat,
Iránтunk mutatott munkásságotokat.
Az urnak oltalma fedezzen titeket,
Békeség kisérje minden lépésteket.
Érdemkoszorúval ragyogjon éltetek,
Bánat ne terhelje soha sziveteket.
Majd mikoron eljő ama végső óra,
Mellyben el kell menni az urnak szavára,
Elhervadt koszorúknak a helyébe,
Hervadatlant nyerjetek az egek egébe.

A leányokhoz.

A növendék szüzek, kivánom, éljenek,
Legények számára hogy nevekedjenek;
Mint a nádszál, simán, szépen felnőjenek.
Annak idejében minket kedveljenek.

Vendégekhez.

Im most vendégekhez illik szólásomat
Intézni, illendő megalázásomat.
Érdemes uraim! hazánknak reménye,
Ezen becsületes ifiuság fénye,
Az én kivánatom egész társaságé,
Szivem gerjedelme az ifiúságé.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Sirdalok.

Tüzéri temetés.

Nóta: Ott a' sikon mi fütyörög

1. Mi pirosló ott a' sikon távolban,
Barna tüzér piros vére a' hóban
Sok halálszóra az ellenség sorában.
Jaj de végre ő is magátis találta.
2. Hányi helyes kopiosót visz a' szekér
De nem nyugszik egy honfi barnatüzér
Rajta dicsőlik csatája és fegyvere
Szemfedélül katona köpönyege.
3. Bajtársi hivon kardal kisérik
Fájdalmokban csak hogy megnemkönnyez
Nincs harangszó csak tár ágyú dörrenés
Így végződik a Tüzéri temetés.

Sirlatogató

Nóta: Harcolnak már a' hazámbiru
Harcolnak a' hazámér...

A' Sallai csatamezőn
Ott esett el Hamar Örnő
Kis-Endrődi fűvös temetőbe
Bajtársai kisértébe.
De ön elmegyek hozzája
Rózsás fátyol sirhalmára
Ki izomfel néma fejfájára
Szabad tesz még egy fejér hazáját.

Mondják, hogy ezt a' dalt egy falusi jegyző költötte.

A magyar menekültek éjszakdala.
(Viddinben 1849.)

Búsul a Magyar hona állapotján,
Mert Lajos nem látja a korm[illegible]
Keseríti a' Honvéd és az egész Magyarság
Jobbágyra kiáltja: Oh drága Szabadság.
A' nemes ezüst és arany után sohajt
A' Portugallus simán gyapjat ohajt,
A hiú Franczia csak hiúra csodázik,
Egyedül a' magyar Szabadságra vágyik.
A' Török Lilián őrzi Seraljját,
A' kozsok büszkén nézi hatalmát,
A' lengyel jobbléten, az Olasz hitében,
Egyedül a' magyar Szenved Szabadságért.
Ezen ének egy lengyel keserves dalából: "Búsul a
Legyen ő nagy Szabadságán") magyar keserves
átváltoztatott, é Viddinben elénekeltetett. –

Háromszín.

A' bokrétát mellyet nékem adtál
Háromszín szalaggal kötötted át.
Szeretted te a' hazádat szívig,
Látszik ma is szereted a' hazát.
Ádáz ének háromszínű szívébe
A' zöld szinnel vedd reménységnek
A' fehérrel halhatatlanságnak
A' pirossal vérző szívemet. ——

Éljenek, kivánom a tisztelt vendégek,
Állandó sokáig légyen egészségek,
Patikákban készült étkekre szükségök
Ne legyen, erőben kérkedjen vénségök.
De hasznot leljenek e szép mulatságban,
Az áldás, szerencse legyen markokban.

Szakácsnékhoz.

A szakácsnéink is sokáig éljenek,
Vendégeink számára sokszor főzhessenek,
Készített étkeik jó izűk legyenek,
A sok dicsérettel zsebeik teljenek.

Fazékban levesök állandó maradjon,
Rántás serpenyőhöz hogy oda ne fagyjon,
Nyársról pecsenyéjök hogy el ne szaladjon,
A bögre szeszitől hasok megdagadjon.

Muzsikásokhoz.

Muzsikusaink is jó kedvük legyenek,
Hegedűjök szegen ritkán heverjenek,
Hanem, valamikor szükség lesz, pengjenek,
Sert, bort, pénzt, pálinkát hogy böven nyerjenek.

A hegedűjökön húrjok ne szakadjon,
Szemök bagolymódra este ne szunnyadjon,
A sok pecsenyétől hasok ne dagadjon.

Intés a társaihoz.

Legénytársaim! kik e helyre gyültetek,
A vig mulatsághoz, tudom, készültetek,
Kérlek, egy kevéssé csendesen legyetek,
Mig egy két sort szólanék veletek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A rendtartás régi törvény, hallottátok,
Sőt lelke is minden dolognak, tudjátok,
Azért intésemet, szükség, fogadjátok,
Hogy gyalázat végre ne szálljon hozzátok.

Rend nélkül csak egy ház sem lehet sorában,
Avagy kivánatos jó állapotjában.
De ha a gazdája rendet tart házában,
Ugy minden fő eljár a hivatalában.

Mentül szükségesebb egy uj társaságnak
A rendszabás, tartás az ifiúságnak,
Melly mindig lelke volt a szép mulatságnak,
Ez lelke, tengelye e roppant világnak.

Kérlek hát barátim, rám figyelmezzetek,
Rendtartásaimra szemesen nézzetek;
Az ide gyült népet, szükség, tiszteljétek,
A szép személyeket hogy meg ne sértsétek.

De az elsőséget nekik engedjétek,
Hajlandóságukat hogy megnyerhessétek,
És ha szolgálatra tőlök kivánnátok:
Azt a vendégektől meg ne tagadjátok.

Sőt cselekedettel azt megmutassátok,
Hogy az emberséget már megtanultátok;
Ha eszesen akar mindennel vigadni:
Szükség az ifjunak józanon maradni.

Kinek más tanácsát nincs kedve fogadni,
Az olly az ivásban el szokott fúladni.
A borban elmerült legény a vigságra
Már nem alkalmatos, nyájas mulatságra.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szegény-honyéd.
Gyász szines.

A toronyban sárgafekete rongy lóg
Alatta sok barbuló nép áhorog
Kérdik egy mást – hátha valljon mi újság?
Elment Lajos, vesze van Magyar-ország.
Felkepültek már a fekete-sasok
Jellasich, Windischgrätz, Schlik, Hurban
Elhagyott Bem, Dembinszky, Guion, Klapka
Kaftád magyar ez az Isten nagy átka
Tűlenczedik zászló-alj – hol zászlósok?
Láttam mikor darabra szaggattatok
Bísan tettétek le a fegyvereket
Jöjj Isten áldjon meg bennteket.
Feültetik már a huszárt lovára
Megsóhajta utoljára hüjából
Földhöz tér lánc-ölü karabéllyát
Vette föl a csibogó vitéz kardját.
Beállanak egy csubrex a bíróhoz
Jesszén veres zsinoros dolmányu hordoz
Szegény magyar bolyongásjás honába
Széjjelnézve házúl házra koldulva.
Menyel te semmirevaló lázongó
Menhuj Kossuthoz annál van emmivaló
Rizikálnak ra ő szegény hüjába
Tovább ballag házúl házra koldulva.
Megkövetés jeléül minden nevezetes épületre a falu-
tornyaikra tetejére, sárgafekete lobogót tűzettek.

Honvágy

Mi füstölög ott a' síkon távolba,
Talán bizony édes babám hajléka?
Messze járok más útfia volt jó dolgom:
Jaj de szivem csak sohajtja jobb otthon!

Kőrösztör száll a' fecske messzire,
Fűhelekhez megis megtér fészkére
Messze nyúl hegyen völgyön és síkon:
Jaj de mégis az ösvény jobb otthon.

Elviszik a' nyalka legényt táborba
Sok falun és szép leányt lás útjába *
Nyér szerelmet dics és éjes mindenkor
Jaj de megis csak az mondja jobb otthon!

*) "Sok világot összárgyat lás járásba" —
Igaz az ó'régi mondás hogy: "jobb otthon, mint
és — „ haza nincs füstje kedvesebb, mint idegen
szágnak tüze" Romániai zsidó zsoltár éneke

Honvéd Népdal 1850 -

Jaj de szépen ragyognak a' csillagok
Mindenik vig, csak én szomorú vagyok
Hogy nevelnek édes rózsám szomorú
Ha, vagy holnap kivisznek a' falubú. *

1850, Bazarabán

*) Hogyan kinek volna kedve, gyönyy élethez csatolva

143

Versengés, czivódás mert fajtalanságra
Kifakad, s csufot hoz igy a társaságra.

Figyelmezzetek hát, barátim, ezekre,
Vigyázzatok kérlek, becsületetekre,
Okot ne adjatok veszekedésekre,
Vagy egyéb csufságos becstelenségekre.

Becsületes csak ugy lehet mulatságunk,
Dicséretet csak ugy nyerhet társaságunk,
Ha rendes és tiszta leend vigaságunk,
Többször is mulatni igy lesz szabadságunk.

Önként ne zavarjuk tehát vigságunkat,
Használjuk okosan ifiúságunkat,
Mások is kedveljék hogy mulatságunkat,
Jó reménységben hát kezdjük el tánczunkat.

177.

Bálba köszöntő vers.

Édes jó barátim! im minket az isten
Ide vezérlett nagy jó egészségben;
Minthogy tehát immár jelen van az óra,
Melly bennünket ébreszt e szép mulatságra t

Mulassunk tehát itt szivünk örömével,
Bánat ne érkezzen mi hozzánk ez éjjel.
Szép mulatságunk hát ollyan véggel menjen,
Érdemes vendégink kedve hogy beteljen.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ennek kifolyása, hogy becsületünkre
Szolgáljon, és legyen mindenkor szép hire.

178.

A czéhtől atyamestert kérő vers.

Érdemes, nemes czéh! im tiszteletünket,
Megjelentjük itten a mi kérésünket,
Szükségünk akarom elébe terjesztni,
Kérjük igen szépen, tessék meghallgatni.

A mi társaságunk árváúl maradott,
Igazgató nélkül egészen hagyatott,
Elhagyattatását szomorúan érzi,
Szükségében hát e nemes czéhet kéri,

Hogy tekintse meg ez mi bajos ügyünket,
Könyörülő szivvel nézze szükségünket;
Alázatossággal kérjük, hogy fejünket
Rendelje ki, a mi atyamesterünket.

Ehhez két bejáró okos mestereket,
Méltóztasson nekünk ollyan személyeket
Kirendelni, a kik az ifju fejeket
Oktassák, tanítsák, itéljék pereket.

Általam ezt kéri társaságunk szája,
Nincs igazgatója, az hiányossága,
Reméljük, ezentúl marad hiv szolgája,
Idegen hogy nem lesz nemes czéh hozzája.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Rigmusok, Tánczversek, Csárdások, Daridók.

Edes kicsi szerelem
fordulj czigány előttem.
(Székely tánczmondás)

Hajarico, kikirikico
Hol az Isten kinek nincs.

Pezes bicsak, pezes kám
Jákab, Izsák, Abrahám.

Hasadás, repedés
Sárga csizma, fejtés.

Szakadozzon el a húzód,
Bandi koma, más ne húzod.

Ha a csik zsiros vóla
Mert az Aszony okos vóla
Kérem alázatosan
Ugorjék fel magosan! — hip hop hap!

Ebfél, kutyafél,
Míg a kopasz-baxás él.

A baxától, a baxások
Facipőben járnak,
Szoldéltól a Világot
Kis páros-ban hálnak. —
Isten szegény baxás vagyok
Csak magam hálálok
Ittis, ottis sapogatok
Senkis se fizetnek ... —

Táncozljatok...

Táncozljatok Leányok táncozljatok
Hez ugyis már rég nem táncoltatok
Magyarország vigalom színhelye,
Épen most van a táncznak ideje.
Tekintetek Arad és Pest felé,
Oh és jányai szinte sóhajtnak belé,
Jányok a' németes kötéltáncozás
Csügyetik a' Szabadság ruhálnozás
Bérnyiek nincs, nincs Battyányiros
Nagy Sándor sorsa szinte nemtetsz
Elvirzer Aulich, Damjanich, Csányi
Táncoljatok magyarhon leányi!
Tüvögezik a' lelkes Szászeszyt
Ki vánja még a' nemzet fiúbjait,
S a' sengetegben kik bujdokolnak
Vadak helyet mint vérző honfiak.
Fiúsuk az Isten *) második fia,
Külföldön éxi mint nyög ő tudnia
De majd eljöm mint Messiások,
Addig is ti leányok csak táncoljatok!
Ifjú! a' tánczolás vége hosszan legyen,
Mert a' hazának dolgozni nem jöttél
Mi vasztagokból voltak fiúbjaid
Azért táncoljanak oh hon hölgyeid.

Gyulay Gyula

*) Isten nevelőnia ha nevezyük – h. imádó az Istenfia illyen dicsőítésre nem jöhetne – várhatunkvi mint Lel. d. M. pápa

Atyamestert megköszöntő vers.

Már becsületes czéh, egész becsülettel,
Alázatossággal és mély tisztelettel,
Járulunk elébe azért köszönettel,
Hogy irántunk vala kegyes tekintettel.

Méltóztatott a mi szomorú ügyünket
Felvenni, s mint a jót, tekintsen bennünket,
Védelmező nélkül elcsüggedésünket
Háritván, kiadta atyamesterünket.

Illy gondoskodását fogja predikálni
A mi társaságunk, mig csak fenn fog állni,
Tudván, jó atyánkra hogy nehéz találni;
Engedelmességgel meg fogjuk hálálni.

Fényljen becsületes czéh élte folyása,
Az egyenetlenség ne férjen hozzája,
Hogy lehessen soká ifjuság dajkája,
Ezeket kivánja, marad hiv szolgája.

Ládát kikérő vers az atyamestertől.

Atyamester urnak érdemes házához,
A mi társaságunk, mint édes atyjához,
Nem csak mint atyjához, sőt mint barátjához,
Egész tisztelettel összegyült magához.

Minthogy a nemes czéh igy kezdte végezni,
Hogy más igazgatót tetszett nékünk tenni:
Mellynek szárnya alatt e nemes társaság,
Szemlélje ezután az ő virágzását.

10

DEENK Kézirattára Ms 58/1

146

Hogy tehát e nemes czélunkat elérjük,
Innen társaságunk ládáját kikérjük,
Egész becsülettel máshova kisérjük,
Töled, jó atyánktól, végbucsunkat veszszük.

De hogy indítsam el nyelvemet szólásra,
Gyönge ajakamat méltó bucsúzásra,
Mert olly jó atyától mindnyájan megválunk,
A kit szivszakadva mindnyájan sajnálunk.

Mert jó atyánk valál, minket tanitottál,
Igazság ösvényén mindenkor hordoztál,
Mint atya fiával, velünk akként bántál,
Most pedig bennünket szépen elbocsátál.

A mennyei nagy ur légyen mindig véled,
Valamig életed e világon éled;
Mikor pedig élted halállal cseréled,
Adja meg a Jézus mennyben a te béred.

197.

Konyhamester tusai.

Konyhamesterséget én mostan viselem,
Valakik itt vannak, mindnyáját tisztelem,
Terhekre hogy talán nem leszek, képzelem,
Azért e pohár bort bátran fölemelem.

Királyra.

Felséges királyunk, kivánom, hogy éljen,
Számos esztendöket eröben szemléljen,

A virágnak megsiltani nemlehet,
Hogy ne nyiljék, ha jön a szép kikelet
Fiketet a láng, virág a szerelem,
Fiketere virirani kényszeren.

Megáttalak édes rózsám szeretlek,
Szerelője lettem én szép lelkednek
Szép lelkednek, melly mosolyog szeliden
Szemeidnek büvös bájos tükrében.

Ragyogj nekem boldogságom csillaga,
Hogy nelegyen éltem sötét éjszaka,
Szeress erösen kedves babám ha lehet,
Hogy az Isten áldja meg a lelkedet.

Ha tudnám, hogy mádnak vársz a csokjára
Tünder arczad, tejben ázó rózsája,
Bújdosója lennék a nagy világnak,
Vagy oda adnám magam a halálnak.

Szikszay Mihály 100 Magyar népdal Gyüj. 1emenyében a 89 szám alatti Késő első versszaka Letoffról

Jobb Mátyás napnyán bizni jéghez,
Mint kedves Hugocskám, kelmedhez
Fiend hunczut, ő hunczut, ő heme is,
Aki kendtekhez hisz hunczut azis.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A Pávahoz

A Páva, a páva
Szabadság madara
De sok rab általad
Vólt már vigasztalva
Búsul már á páva
Jélvilág rabságba
Mint előbb áll az ég
Ő mét sincs segétség.
Felszállott á páva
Mint azt kiabálja
Ki magát elhadja
Istenis elhadja.
Leszállott á páva
Mint azt kiabálja
Ki magat eladja
Ördög is azt számnya.

Szomorú á magyar nóta
Háromszáz esztendő óta
Á mióta á magyarnak
Nincsen Királya magának
Éljen a magyar

Csipő repő-kenderföld; az apapok tánczak
Vigyétek az örzsébét, vigyétek á tánczba
Szép fürösztve fürösztve-Az apapok tánczak
Ensem felszek mindenkor á paplanyok ágyba.

L. 441 lap

Mint a nap sugára, az országban fényljen,
Minden ellenségét tapodja kevélyen.

Vármegyére.

Ezen vármegyének tisztei éljenek,
Tartós egészséggel soká kérkedjenek,
Lankadást testökben késön érezzenek,
Hogy bölcs pártfogóink ügyünkben légyenek.

Városra.

Nemes városunknak első főbírája,
S több fejei, a kik illenek hozzája,
Fényljen életének sokáig fáklyája,
Bölcs igazgatását kedvelje hazája.

Czéhmesterre.

Czéhmester urunknak mély tiszteletére,
Áldást mondok mostan ő neki fejére,
Lakozzon szivében az igaz bölcseség,
A bölcseség mellett fényljen a dicsőség;
A dicsőség és a könyörűletesség,
Ezeket ölelje a drága egyesség.

Legyen kedves neki a napnak járása,
Szintén felkelése, mint lenyugovása,
Örvendeztesse meg az urnak áldása, —
Ez a konyhamester szive kivánása.

Atyamesterre.

Atyamester urat az isten éltesse,
Az isten igéje lakozzék szivébe;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Élje örömeit e hivatalában,
Érdeme terjedjen e nemes hazában.
Fáradsága pedig ne legyen hiában,
Az áldás, szerencse kövesse sarkában.

Bejárókra.

Bejáró uraknak kivánom számukra,
Az isten áldását fordítsa házukra,
Hogy jó egészséggel dicsekedhessenek,
Jó hirek- s nevekben messze terjedjenek;
Mig élnek, közöttök az igazság fényljen,
Az ur áldásával házok bővelkedjen.

L. 253. –

kinalasi mondatok

(az utolsó ételnél:
Jessék egyék, nem lesz egyébb. –
(Rönd ebédnél:)
Elősször Tormás, azutan nincs mas)
(Tréfás kinalkozás.
Egyék Tiszteleudő uram ebből a hiskatól
Ugy is kusejaknak adnank.
Vegyen tiszte Uram ugyis
(Mikor valakinek nagy á falat.)
Egyél, nekoplaly mint otthon

Aki megfoghatja, fogja meg! Ne szeress!
Boldog nem vólt Samson Dalilaval,
Sem á David Bethsabeájával,
Sem Absolon maga Cinkusával,
Aeneás is ágy járt Didójával.
Trójának oka is á szerelem,
Hogy ollyan követte veszedelem
Anchisess fiával bujdosásra
Küldötte örökké vándorlásra.
Igy járt Athena is Carthagóval
Persepolis igy Babylonnal
Hires Roma város ezt követte,
Mivel kis Cupidót kedvellette.

Adam, Samsonem, Loth, Davidem, Salamonem,
Foemina decepit; quis modo tutus erit?
Aspide quid peius? Cenchris, quid Cenchride? Doemon
Doemone quid? Mulier, quid muliere? – nihil.
Quid facies, facies Veneris cum veneris ante?
Ne sedeas, sedeas, ne pereas per eas.

– – Nil est mendacius ipsa
Foemina; & insvetis quo te magis improba palpat.
Blanditiis, hoc esse magis tibi scito cavendum.

Palingenius.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nász-dalok

1. Sárga csikó csengő rajta
Mennyasszonyért megyünk rajta
De csak úgy ha lehet /.
A bizony meglehet.

1. Búval élem, búvál,
Búval világomat
Mert soha nem éltem
könnyen világomat.
2. Búval terítettek ~~az én~~
Az én asztalomat
Nagy búval bánattal
Kötöttek fejemet.

2. Csillagok, csillagok
Szépen ragyogjatok
Kedves galambomnak
Utat mutassatok.
Addig iszom még
Ki világ világ lesz
Meg az égen egy
ragyogó csillag lesz
Addig eszem addig iszom
meg a világ világ lesz
Meg az égen egy repülő
ha a zár lesz
Kolony. Nyirra vm.)

3. Megirtak már nékem, keserve, czédulák
Azt nejarjam, ér más a kolonyi utczát.
Nyirra vm.)

1. Addig élem világomat
Még szélfujja pantlikamat
Szél nemfujja pantlikamat
Búval élem világomat.
Meghazasodtam jó [illegible]
Óptenem örömemben, [illegible] magam!
(Kolon. Nyirra vm.)

1. Álom, álom édes álom
Be jö az á nyugodalom,
Majd meghalok az álomért
Álom után galambomért
2. Most megyek ki á városból
Búcsúzok á galambomtól. —
Galambom utánnám ne néz
Mert szivemnek igen nehéz. Kolony

HARMADIK KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Bor, és Szerelem.

Kézbe dalnok a' pohárt,
Zengjen ajkad ének árt!

Országos poharazó dall.

Vigan élem világom; Még vixit ifjuságom
Eszem, iszok, vigadok A' búnak helyt nemadok
Busuljon aki tudd hózzá, - nembúsulok,
Búmban tudom soha megnem bolondulok.
Ez az élet ugysem sok, Használjak az okosok;
Zivataros néha bar, Vesztegetni mégis kár.
Nem kell mindjárt lemondani e' Világrúl
Mézet lehet szedni itt minden virágrúl.
Szerezz jó baratokat Szeressd hiven azokat,
A' baráttság kebele Égi örömmel tele:
Ha megcsalis egy vagy kettő csalardsága
Kipótolja azt egy meghitt igazsága.
Töltsöröm innepeket; Szeressd minden szépeket
Azok tüze melege Legédessebb csemege:
Módjával élj vele magadban netégy kárt!
Jó ugyan ez, de a'mi sok minden megárt.
Tiszteld Bakhus oltárját, Hörpögessed Nektarját
Bakhus jó izü teje, Sok örömök kútfeje:
Ki mértékletessen e' gyógyszerrel élhet,
Vig órákat's hosszu időket szemlélhet.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Őrizd becsületedet, Drágát mint éltedet!
Aki hiredett mocskolja Érdemid legazolja:
Piritsd meg hogy még élis rád emlékezzen,
És á' jelest letapodni felejt kezzen!
Elégedjmeg sorsoddal 's á' magad vagyonoddal,
Más jószágát nekivánd, Gazdagodjék más nebánd:
Készits annyit, á' mennyivel Te beéred
Költsd azt vigan! e lesz minden földi béred.
Örülj ifjúságodnak, Örvendj sok vig napodnak!
Amde napid elmúlnak, Iris rózsaid lehullnak:
Keszítsd lelked' poharid közt is az Égre;
Köszönts eggyet holtakrais véges végre!
Holtak is hát éljenek! Békével pihenjenek!
Minden bünös ment legyen! 's többé pokol sekeljen!
Adjon Isten bátor vallást ez életben!
Csendes nyugtot, - 's egy kegyes szót itéletben!
Horvat Adám Szerzőjének lenni tartatik, ö. Cs. V. M. (Megjelent 1830ki Győri Naptárban)
"Czifra beszéd hegedű szó" Bordal. Horvát Endre.

* * *

Jókat iszom, vigan élek
Még az Ördögtül sem félek
Félre csapom kalapomat
Kipödröm á' bajusszomat.
Haj á' szöllő gerezd levét
Iszom vidám kedvel mindég,

Huzdzá á mi Nótánkat!
Czifra beszéd hegedű szó
Csak fülnek nemszajnak vagy

BORDALOK.

180.

A, a, a,
Éljen a nagy csutora,
Szomjas torok tutora,
Ki ne fogyjon a bora.
A, a, a,
Éljen a nagy csutora.

E, e, e,
Adjuk egymás kezibe,
Hadd folyjon ki ízibe,
Á mi szorult közibe.
E, e, e,
Adjuk egymás kezibe.

I, i, i,
Meg kell szépen ölelni,
A szájhoz fölemelni,
És belőle jót inni.
I, i, i,
Meg kell szépen ölelni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ó, ó, ó,
Igyék kend csak, ugyan jó;
Szépen adja, nem mohó,
Mint kivánja sok bohó.
Ó, ó, ó,
Igyék kend csak, ugyan jó.

Ú, ú, ú,
Megvidul a szomorú,
Hogy ha ebből jót iszik,
Próbálják kik nem hiszik,
Ú, ú, ú,
Megvidul a szomorú.

Ö, ö, ö,
Hatalmas egy orvos ö.
Epedség- s fáradságban,
Szegénység- s adósságban,
Ö, ö, ö,
Hatalmas egy orvos ö.

Ü, ü, ü,
Légy már hosszú életü,
Drága kedves csutora!
Sokféle baj doktora.
Ü, ü, ü,
Légy már hosszú életü.

181.

Vigan barátim! kaczagjuk ki a gondot,
Vigan, szájára fordítsuk a kulacsot.

Sokaknak kárt teszenábor:
Szent igaz.
Sokaknak árt á Tivornya:
Semmi az. Csokonaj Vitézillih.

Magyar Nóta (régi)

Piros bársony süvegem,
Most élem gyöngy életem;
Bokréta van mellette,
Barna babám kötötte.
Ha kötötte, jól tette,
Csokot kapot érette;
Kössél, rózsám, másszoris,
Megcsókollak százszoris.
Nyiski, rózsám! az ajtót!
Magyar kopogtat nem Tóth
Jaj be soká nyitod ki,
Mint ha nemtudnád, hogy ki.
"Tudom biz én; de félek,
Mert á férfi rosz lélek:
Azt esküszi hogy szeret,
Eggyet fordúl, 's kinevet." —
Illyen á Magyar virág,
Attilából kinyölt ág;
Csügg á függő két felől,
Nyirét dupé nincs elől.

Bajusz.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Bajusz kell á magyarnak,
Kitől sokat akarnak.
Nemkell bajusztalan száj
Orrom alatt nepiszkáli.
Kis nyalka újjú dolmány,
Kit á szabó jól kihány;
Nem adnám á kabátért,
Százért az ebadtáért.
Ha nadrágom randitom,
Azzal testem szorétom:
Öszeütöm bokámat,
Járom magyar notámat.
Hát Franczia, hat Tatár
Előttem csak alég jár (v áll.)
Szijat szabok hátából
Bort iszok koponyából.
Illyen á Magyar virág,
Atilából kinyölt ág;
Oh én édes Magyarom,
Bort igyál, azt akarom.
"Jaj be messze elviszik,
Hogy á magyar bort iszik;
Pedig, á teringettét,
Megnem issza az eszét."" —

Felkötöm.

153

Mig az ember ifiú, töltse vigan idejét,
Hagyja vén korára a kedvetlenség terhét.
Majd elég időnk lesz az aggódásra, ha
Elnyél a halál telhetetlen zsákja.

182.

Az igaz Messiás már eljött,
Sokféle csudákat köztünk tött,
A vizet is borrá tette,
A násznépet vendégelte, —
Kánai menyekzőben.

Nagy lakodalmakat kezdének,
Jézust is elhivták vendégnek,
Ugy követék tanitványi,
Mint a tyúkot ő fiai, —
Kánai menyekzőben.

Az első tál ételt felhozták,
Jézust azzal igen kinálták;
Tetszett mindenben az étek,
De a borban vala vétek, —
Kánai menyekzőben.

Jézus anyja, hogy aztat látná,
Fogyatkozásukat megszáná,
Fiam, mondá, boruk nincsen,
Azért semmi kedvök sincsen, —
Kánai menyekzőben.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Jézus is, hogy hívséget tenne,
Szent anyai kérése meglenne,
Parancsolja: merítsetek,
Kútból hat vedret töltsetek, —
Kánai menyekzőben.

Azért szolgák elsietének,
Kútból hat vedreket töltének.
Jézus borra változtatja,
Első csudáját mutatja, —
Kánai menyekzőben.

Péter társaival vigan volt,
Köszönt Andrásra egy pohár bort,
Meg sem törli a bajuszát,
Csak félhajtja a poharát, —
Kánai menyekzőben.

Mátyás a poharat vigyázza,
Soká kerül, nehezen várja,
Jakab elől csak elkapja,
S szomjú torkába kihajtja, —
Kánai menyekzőben.

Adja isten, hogy mi is örüljünk,
Midőn lakodalmat ünnepelünk.
Jó bor mellett csuda nélkül,
Bolond a táncz ugrás nélkül. —
Jézust mi dicsérjük!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Felkösöm a kardomat,
Kimezet társolgyomat.
Úgy ülök fel lovamra,
Harczra készült fakómra.
Rá tekintek száromra,
Sárgaszinű csizsmámra;
Sárga sarkantyum csörög:
Magyar Kotába pörög.

NB. ezen huszár bordalba ja "Tudomnbizén" és "Jaj be messze elviszik" más dalokból is vannak bele szúrva. - Ha, Sten: kás Francia, kás Tatar" - vers pak ezeket is egy azon gyüjteményben, mellyből én vettem, irva vólt ugy ezen bordal, az Insurrectionális Nemzetnek' lehete

Restauratio.

Hej huj Magyar ember
Ősszeüti bokáját,
Általkarolja
Kedves babáját;
Büszkén kiáltja:
Húzom a' táncz!
Halálig h.h. holdálig; hejhaj világos
Hej huj, - (halálig) Virradtig! (457.)

Tánczdalha:

Hej kicsiny nekem ez a' ház, ez a' ház
Kinugdalom a' padlást is.
Az a' csók zsiros vólt (v) Az a' csók zsiros vólt
Mert az asszony okos vólt. kézen alázarolan ugorjon föl magyar.

Magyar Tánczdala.

Én vagyok á magyar gyerek:
Dicsekedni azzal merek;
Jogadomis hogy még élek,
Száz némettel, nemcserélek.
Félre teszem á kalpagom,
Pengő csizsmám öszszecsapom:
Tánczra lábam billegetem,
Á Németet kinevetem.
Galambomat tánczra rántom
Kemény fogással, nembántom.
Megöletem, megcsókolom,
Szép piros magyar Angyalom.
Néki eresztem kedvemet,
Öszeverem tenyeremet;
Ez az élet vig kedvemben,
Kiáltom nagy örömemben.
Csak csoszog á Német lába
Mert nincs Sarkantyús csizsmája
Á német csak egyrölyárja;
De á magyar mint akarja. gyüjen.
Isten hozzád gyáva német
Ugy nézlek mint tarka gémet
Én vagyok á magyar gyerek
Kérkedni magammal merek.

(Óvári tátorosiralom)

183.

Nincsen e világon ennél szebb szó,
Mint: e borbul igyál, mert igen jó,
Ennek embereknél kelete nagy,
Mert te, Bakhus isten, igen jó vagy.
Élj barátom, szerencsésen,
Mindig frissen,
Ezt felhajtván, élj kedvesen.

Áldott ez a pohár, ha tele áll,
S midőn jóságokkal kinál.
Áldott az a tőke, melly termesztett,
És a hely, melly téged nemzett.
Élj barátom szerencsésen,
Mindig frissen,
Érted iszom, vedd kedvesen.

184.

Pinczeszeri dal sz. Mártonnap-tájban.

Halkkal.

Megsavanyult már az uj bor,
Ihatunk pajtás!
Félre a vizes kancsóval,
Van helyette más.

Frissen.

Szopogassuk a kulacsot,
Szinte kotyogjon,
Ollyant igyék kiki, hogy a
Könye potyogjon.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Halkkal.

Megkapáltuk a szölönket,
Három izben is,
Nem sajnáltuk rá erönket,
De van haszna is.

Frissen.

Emlegettük fáradozva
A szüret nevét,
Mostan azért vígadozva,
Igyuk a levét.

Halkkal.

Mindennapi bajainkat
Most igyuk félre,
Akaszszuk szegre gondunkat,
Nem kell az télre.

Frissen.

Majd befognak a tavaszkor,
Ujra kapálni,
Most igyuk meg, a mit akkor
Meg kell szolgálni.

Halkkal.

Ne sirj, édes feleségem,
Többé nem bántlak,
Söt leszesz gyönyörüségem,
Tánczba is rántlak.

Frissen.

Mit epeszted igy magadat?
A kulacs tele,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Magyar táncz.

1. Azt mondják, hogy nem illik
Á táncz, á Magyarnak,
Nem! ha neki czipellőt
Ó félnadrágot varnak;
De á pengős sarkantyunak
Ó kócsag tollas főnek,
Illik magyar pártának,
Magyar fejkötőnek.
2. Azt mondjak hogy Magyarúl
Nagy Companiába
Nem tanczolnak, nemis jár
Ra á magyar lába;
De lám Veszprém vármegyében
Á magyart megjárják,
És hogy magyart ránt sanak
Aztis alég várják.
3. Á frank táncz mind negédes,
Mind szeles á Német,
Nincsen mutatziója,
Csak egyről varr himet,
Melancholus az Angol,
Szövevényes táncza; —
Csak az ugrós Magyar táncz
Á szent Dávid tánczа! — Horváth Ádám ez sempore.
(Miben all á Magyar Nemzetiség? — E. J. C.,
derék értekezéséből vétetett, ki azt Horváth Ádám
rögtön hevenyészet versének lenni állítja (1835 Hazai Vándor)

Vissza

Tiszaháti tánczdal.

Ha betüröm kalapom tetejét,
Úgy nézem á galambom termetét,
Még á rósa is lepattog róla,
Úgy nézem á galambom alóla . . .

* * *

Uj á csizsmám most vették,
Fényes szeggel kiverték,
Debreczenben fejelték,
Huzzad czigány, hadd kopjék.

V.Ö. á Nepdalgyüjt 3 köt. 20ik lapjaval,

Tul á Dunán, nem messze
Garka szoknyás menyecske.
Úgy szerette az Urat -
Hogy kiszugsa á fogát.

Jard meg borzas nekedillik
Ott töjjék el á hol hajlik.
Illik á táncz á borzasnak
Minden haja mozog annak.

Jáj á kutyának á lába
Megütötte á szalmába
Ördög bújjék á lábába
Mert nem húzza topánkába.
v. Miért nem jár á csizsmába.)

157

Dobd pokolba a kontyodat,
Ne gondolj vele.

185.

Nosza, felejtsük el bajunkat,
A bor elüzi minden búnkat,
Föröszszük torkunkat a borban,
S víg nóta mellett igyunk sorban.
Bort ide, bort, bort adjatok!
Megvidul ettül a torok,
Bortól az ember meghizik,
Nem magyar, a ki nem iszik.

Viz csak a hal gyomrát frissíti,
Kedvre szivünket a bor deríti,
Haljegy alatt én nem születtem,
Vizre tehát nincs is szükségem.
Bort ide, bort, bort adjatok sat.

Sert iszik a német, ha fázik,
Minket a bor táplál halálig,
Mert a ser is csak vizbül vagyon,
Két itczét adnak egy garason.
Bort ide, bort, bort adjatok sat.

Él, hal a tót a pálinkáért,
Bor tüzesíti a magyar vért;
A raki meggyúlad gyomrában,
Bor legyen a mi poharunkban.
Bort ide, bort, bort adjatok sat.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

158

Jó patikaszer a bor nedve,
Éled ettől az ember kedve.
A ki tehát betegséget lát,
Borral öblítse száraz torkát.
Bort ide, bort, bort adjatok sat.

Jó a bor, legyen nyár, avagy tél,
Nem magyar, a ki a bortól fél,
Nyáron elüzi az éhséget,
Télben szerez jó melegséget.
Bort ide, bort, bort adjatok sat.

Félre menyecske! szép orczáddal,
Bor nélkül a csók meg nem bájol,
Félre barát! az olvasóval,
Eb, a ki nem tart a kancsóval.
Bort ide, bort, bor adjatok sat.

Jöj el halál, még ma, nem bánom,
Csak bor legyen a más világon,
Ha megtalálom Ábrahámot,
Majd rá köszöntöm csutorámot.
Bort ide, bort, bort adjatok!
Megvidul ettül a torok,
Bortól az ember meghizik,
Nem magyar, a ki nem iszik,

186.

Igyál Petro, fizess! nem jó,
Ez az igazi magyar szó.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Bordal.

Hajtogassuk á kancsókat
Feltalaljuk ben' á jókat.
Igyunk hát rajta barátim
Kám á bor jó kedvet add?
Ez deréti fel kedvünket
Élesíti fegyverünket,
Bátorit fel á csatára. ff. (Barsi Nemzetőrölt)

Jaj de messze elviszik
Hogy á magyar bort iszik
Pedig á teringettét
Nem issza meg az eszét.
Magyar szeress magyar lány
Ha szerelem tüze bán
Mert á magyar meg nem csal
Becsületért megis hal. v
Magyar szeress magyar lány
Csalogassal német bán.
Mert á német csapodar
A Tótnak meg hinni kár. *
Ej Katiczam Katiczam
Vallyon szeretsz igazán
Ha nem szeretsz igazán
Ne jartasd magad után.

*) De á magyar meg nem csal
Becsületért él, és hal. —

Nyisd ki rozsám az ajtót,
Magyar koczogat, nem tól.
Jaj de soká nyitod ki,
Megolvadok ide ki. Majd a hideg gyötörki
Ej magyarom magyarom
Szép orczadot csókolom *)
Bajusz kell á magyarnak,
Ha valamit kívánnak.
Édes vörös nadrágom
Legkedvessebb jószágom
Nem adnam azt bugyogóért
Százért az ebadtáért
Vörös csakos süvegem,
Abban telik á kedvem.
Bokrésa van mellette,
Barna babám kötötte.
Ha kötötte jól tette
Csókot kapot érette
Kössél babám masszoris
Megcsókollak százszoris.
Petro Petro a víz nem jó Az igazi magyar szó, (451. l)
Ha nincs bankó Vagy rézkongó
Ott marad á kanko Az pedig az se jó.
Nani Nani édes nani bejólvolna veled járni
Veled járni veled halni Veled eggyütt mulasozni.
Raki raki á pénzemes kilopsaki
Megkell azt fizetni Megkellazt adni
Megkel azt fizetni. Igyál Petro sitt.

*) Ej magyarok magyarok
De gyönyörü virágok.

159

Ha nincs bankó, van réz kongó,
Majd fizet a hordó.
Itt marad a kankó,
Az pediglen nem jó.

187.

Vasárnap bort iszom,
Hétfőn nem dolgozom.
Jó, kedden lefeküdni,
Szeredán felkelni.

Csötörtök gyógyulni,
Pénteken számolni,
Hej! szombaton kérdezni,
Mit fogunk dolgozni?!

(170 lap)

188.

Istenadta vize!
Sem íze, sem büze,
Bort ide, bortul, jól tudom,
Hogy még megifjodom.

Ha bosszuság forgat,
Vagy bánat háborgat,
Bort ide nekem! azt mondom,
Elmulik búm s gondom.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

160

Dudoljon bár a szél,
Csikorogjon a tél,
Itt benn a kancsót vigyázom,
Bor mellett nem fázom.

Ez a nyulfark élet,
Bor nélkül mit érhet!
Más világon is megbánnám,
Ha itt bort nem innám.

Noé szent ember volt,
Mégis jó bort kóstolt,
Hát ugyan én szegény nyomorék,
Jó bort mért ne innék?

De nem is kimélem,
Mig élek, reménylem,
Nem vetnek vámot gégémre,
Iszom hát kedvemre.

189.

A viz máskép jó lenne,
De béka lakik benne;
Még csömörbe ejtene,
Vagy kólikát szerezne.

A viz malmokat hajtson,
Hajót s hidakat tartson,
Szennyes ruhát tisztítson,
Tüzet és meszet oltson.

Mennyegzői bordal.

Az igaz Messiás már eljött,
Köztünk sokféle csudakat tett,
A vizetis borra tette,
Aki itta nyilván hitte, Kánán menyegzőben.
Nagy fris lakodalmat kezdének,
Jezust is elhivák vendégnek,
Ott követik Tanitványi
Mint á tyukot ő fiai Kánán menyegzőben.
Az étkeket rendel hogy hozák,
Jezust azzal igen kinálák,
Tetszik mindenben az étek
Csak á borban van á vétek Kánán menyegzőben.
Ezt hogy lattya az Isten Anya,
Fogyatkozásokat megszánja;
Azon kéri ő Szent fiát,
Hogy á kútból tölgya borat Kánán menyegzőben.
Jezus nagy vigasság tétellel,
Vizet mezét hatkő vedrekkel,
Aztat borra változtatta
Aki itta igy vallotta Kánán menyegzőben.
Megkostolák s mindjárt azt mongyák,
Nosza vigan eggyült kiáltyák:
Ej de jó bor, ez az új bor,
Sokkal jobb bor, mint az ó bor,
Kánán menyegzőben...

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Társaival Péter vigan van,
Jó kedvel mondja ő ezt gyakran,
Ej de jó bor, ez az uj bor,
Sokkal jobb bor, mint az ó bor, Kánán menyegzőben.
Többi is mondja: vajha minden
Szöllő hegy illy jó bort teremjen;
Ej de jó bor, ez az uj bor,
Sokkal jobb bor mint az ó bor Kánán menyegzőben.
Mária imadj Istent értünk,
Többszöris adjon illyet érnünk.
Ej de jó bor ez az uj bor, -
Sokkal jobb bor, mint az ó bor Kánán m-ben.
(182.)
(A kána Galileai menyegző tulajdon Nosájára.)

Igyunk igyunk barátim
Rövid az élet örök á sír - örök sír.

Bordana!

De már nem tudom mit csináljak
Megimám borát az országnak
Ismentől több az amit megiszom
Annál jobban szomjuhozom.
Mért nem tesz az Isten most csodát
Változtatna borra á Tiszát
Hadd lehetnék én meg a Duna
Hogy á Tisza belém omlana.

Petőfi Költötte

Jn: Á népszerü költönek, több illy talpra esett Bordala: kivált az 1849-ki forradalom korában, szeltében hangozanak Honvédjink ajkairul, - Táborozásaikban.

161

Marháknak kell önteni,
Válujokba tölteni,
Vagy pohárt öblíteni,
Nem emberre költeni.

Halljad ama nagy szent Pált,
Borban mit föl nem talált?
Timótheusnak használt,
Egészségére szolgált.

Bár okos, tudós ne légy,
Mint a néma, szót ne tégy,
Csak egy két pint bort bevégy,
Eszeden kivül is mégy.

190.

Nosza örüljünk,
Ünnepet üljünk,
Ártatlan örömünkért
Meg ne szégyenüljünk.

Kedves gazdánknak,
És gazdasszonyunknak,
Minden jóra vezető
Eleven példánknak,

Sok esztendőket,
Boldog időket,
Egek harmatozzatok,
Nem bajra vivőket.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hogy vigadhasson,
Minket igazgasson;
Nagyobb jutalmakra is
Idővel kaphasson.

Pinczegádorba,
Üljünk le sorba;
S gazdánk egészségeért,
Kapjunk a jó borba.

191.

E szép szóra: jurátus, jurátus,
Oh be rá illik a tus, a bor-tus.
Igyál tehát, jurátus, jurátus!
Többet ér ez, mint a jus, mint a jus.

Lám! maga is a Krisztus, a Krisztus,
Jól tudta hogy mi a tus, mi a tus.
A vizet megmásítván, másítván,
Mondá, hogy ez be hitvány, be hitvány.

Ős apánk is szent Ivó, szent Ivó,
Ő maga is borivó, borivó.
Hogy csárdákban tusozott, tusozott,
Azért szentté változott, változott.

Vizből lett a vizözön, vizözön,
Mindent elöntött a földön, a földön,
Ha borözön lett volna, lett volna,
Noé most is tusozna, tusozna.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Bordal.

E' szép szóra: jurátus, jurátus
Be ra illik a' bortus, a' bortus.
Többet ér ez mint a' jus, mint a' jus
Igyál tehát jurátus, jurátus.
Lásd ős Apád szentivó
Soha sem vólt vizivó,
Hogy éltében tusozot
Azért szenté változott.
Ne légy tehát viz-ivó
Megharagszik Szent Ivó
Viztől lesz a' podagra,
De nemszáll szőllő ágra, - bor ágra.
Vizből lett a' vizözön,
Minden kihalt e' földön
Ha borözön lett volna
Noë mostis tusozna.
Mózses arany vesszeje
Szőllőnek vólt gerezdje
Melly a' tengert szétverte
S népét által vezette.
Palaczk legyen czimerünk,
Se felirás mellettünk
Ezzel mérte a' torkát
A' nagy száju csutorát.
Nem vólna hat juratus
Ki nemtudná mi a' tus
Mint lakomat, mint a' tort
Imégy kezdjük: Igyünk bort!

Lám magzis a' kriszt[us],
Jól tudta azt: mi a' tus
Hogy Kánaánban mulatott:
A' víz borrá változott.
Bor a' szomjas torokna[k]
Mégcsak kincsecskéznek
Alkozallott magyakis
Mind kihajtván azokis.
Egy kád szőllő' levele
Legyen teotünk fedele
Koporsója a' hordó
Igy tegyen a' borivó'.
(191.)
Elkopom én mint a' kaszacsuy[k] (Juratus i vad rozsár közben - Gyurgy)
Mindennap, mindennap
Jó borral kell élni nep
Annyira mennyire, annyira mennyire
Meghell részegedni. =
De die in diem és semper bibendum
Taliter qualiter ex nebaiandum.
Kázdi den kázdi den vinko mosim pit[i]
Koliko koliko musim se opit[i].
Alle tag alle tag wein mus ich trinken
Wie viel so viel muss ich mich betrinken
= Öreg Apáczis azt hagyja mikor a' Szőllőt kapálta
Igyaliggyal - ebadta Gattya! =

192.

Tudja Bácska, mi a tus,
Mi a korhely juratus.
Eszik iszik inyére,
Énekelget kedvére.

Lám! maga a kis Krisztus,
Jól tudta hogy mi a tus,
Vizet borrá változván,
És csak ugy iddogálván.

A világon vizözön,
Mindent elvitt e földön.
Ha borözön lett volna,
Noé most is tusozna.

193.

Én nekem egy szép gondolat jutott az eszembe,
Fel is tettem magamba, teljes életembe
Holtig a bort nyelni, a kocsmába járni.
Hej dinom dánom! tölts bele, nem bánom.

Meg is hagyom az uramnak én testamentomba,
Hogy engemet holtom után temessen hordóba.
Te pintes korsó! ez uri koporsó.
Hej dinom stb.

Ujjaimat, midön fonok, megtöri az orsó,
Azért én csak azt itélem, hasznosabb a korsó.
Ujulok, megvallom, midön hirét hallom.
Hej dinom, stb.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

164

Az én uram azt gondolja, hogy ötet szeretem,
De mint eb a somfabotot, ötet ugy kedvelem,
Mert haragos, durva, igen hebehurgya.
Hej dinom, stb.

A mit egyszer megszeretek, meg van az szeretve,
Ha bort látok, majd hogy el nem fakadok nevetve.
Oh te kegyes vendég! ugy szeretlek hogy még...!
Hej dinom, dánom! tölts bele, nem bánom.

194.

Nyolczan vannak a mi ludaink,
Három fejér, három fekete.
Gunár a ketteje,
Szabad a mezeje,
Gunár, gunár, gunár, gunár,
Gunár, gunár, gunár, gunár,
Gunár a ketteje,
Szabad a mezeje.

Ember, ember, ember iszik most,
Ember, ember, ember iszik most,
Mondjuk tehát nékie,
Váljon egészségére.
Gére, gére, gére, gére,
Gére, gére, gére, gére,
Váljon egészségére,
Váljon egészségére.

Bordal.

Bort ide bort, kedves rózsám, hajaha
Ha még megnemhültél hozzám, hajaha.
Bortul gyulad á' szerelem
Bortul vidul bus kebelem hajaha!
Még á' kancsós töltve látom, hajaha
I még marad egy hü barátom, hajaha
Addig mindég vigan éleh
I félvilággal sem cseréleh hajaha.
Mint á' bohó ki bortul fél, ...
I csak á' szöke Dunánah él; ...
Hisz az Isten borözönnel
Még egy gunyhos sem törlössel...
Ha bubánat epeszt ollykor — — —
Felviditt egy jó kulacs bor — — —
Iszom – 's á' bú messzeszéleh
I lelkem ujra kedvre éleh ...
Ide kedves á' kancsókkal ...
I egypár gondos üzö csokkal...
Ugy se csokolsz többé soha
Ha elfed bús sirunh moha...
Az élet szép tavasszára ...
Hideg ösz szal nemsokára ...
Elölunk mint egy pohar bor
Eltünih á' szép virágkor...
Az öröm melly itt tenyészih ...
Búborékként elenyészih ...

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ma vigadok talán holnap
Sirom fölöt süt fel a nap hajaha?
Isten neki bort iszom hát – – –
Használom a jelen órát – – –
Aztán hains a koporsó
Jó éjszakat boroskorsó – – –
Még utolszor nemvirad rám
Pincze lesz az én palotám
Ott keressen a jó halál
Ott bizonnyal otthon talál ...
Ha meghalok majd elásnak ...
Mi gondja lesz arra másnak ...
Csak te kedves czyprus helyet
Szöllöt ültess sirom felett ...
Hagy tudjákmeg kik ott járnak ...
Hantim millyen borhöst zárnak ...
I hadd mondhassák a jámborok
Itt nyugszik egy vitéz torok ...
Lányka! – majdha siromhoz jösz ...
Könnyek helyet borral öntözz ...
Hidd a viztül kedves lélek
Még a sirontulis félek hajaha!

Dicsérjük a Jezus nevét.
Igyuk meg a töke levét.

Köszöntö: – Adom becsülettel
Viszonzás: – Veszem köszönettel.
Szálló kendnek. sz

165

195.

Bort iszom, bort, bort!
Borral élek én,
Sort iszom én; sort, sort,
Sorban vagyok én.
Az én kedves galambomat
Csókkal tartom én,
Csókkal, borral, sokkal, jóval,
Csókkal tartom én.

Vizivók! a napot mire nézitek?
Mért a szölö tövét nem mivelitek?
Vizben lakik kigyó, béka,
Nadály, skorpió,
De a borban élet éled,
No csak igen jó!

196.

Dinom, dánom, sógor!
Elötted a jó bor;
Köszöntsük egymásra,
Bátorság-adásra,
És vigasztalásra.

Szól bátyám dudája,
Hip, hop, a nótája;
Ugorjunk utána,
Kutya, a ki bánja,
Lábát a ki szánja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A3

166

Kedves, jó barátom,
Vagyon kedved, látom;
Ugorjunk a tánczba,
A komám házába,
Sarkantyus csizmába.

Fordulj egyet, pajtás,
Ugrik utánad más;
Peng a sarkantyúja
Lóg a mente ujja.
Haja, heje, huja!

197.

Megiszom én a jó bort csutora nélkül is,
Ölelem a rózsám nyoszolya nélkül is;
Hej kasznárné, kasznárné, taníts meg vadászni,
Hogy kell a szép menyecskét körülcsókolgatni.

Az egyik kezemben teli palaczk benne,
A másik kezemet teszem a mellemre,
Hej haj, istenem, de jó módot kaptam,
Utczu kincsem, komám asszony, könyörüljön rajtam.

198.

Jó bor terem Esztergamban,
De Budán is;
De még ennél jobb terem a
Hegyalján is;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Tisztválasztási-dal.

(a Kóti-dal mértéke s hósája szerint)

Egy napja van az Isten szép egének
Egy napra van szüksége e' megyének
Melly fényivel világitsa fejünket
Melegével arajszael kebünket.
Sötétségben már sokat tébolygunk
Halálos bün, tovább is így haradnunk
Tarnóczy lesz fényes napja megyénknek
Holdvilágos reménd lasztunk vezérnek.
Bor' mellett hü igazságért szomjazunk
Igazság ami legkedvesebb italunk
Az pedig ész és tudomány nyujthattya.
Melly többekké az igazat tudattya.
Nem hibája a' sok bün a' magyarnak
De nagy büne hogy sok hibái vannak.
Böltes legyen kit nyilva megye vezére
Ki a' bókot egymás után nevöje.
Hasalmas pár kit kelletkezik ellenünk
De mi attól atyafiak! ne féljünk
Ott csak lisztor, s egy kis pénz a' jalyabés
Itt a' jó bor, pénz, s igazság többet ér.
Jog, Haza, Szent Szabadság fejlőszavunk
Kaszlonk alá mindenkis betsogadunk
Ki e' házorn földi bálványt tiszteli
És azokért vakosat nekünk szenveli.
Ezzenházy Kánoly, és Hunyady
E megyének valóságos naggyai
Szóval, tettel küzdöttek ők ügyünkért
Nincs hát kétség hogy mi dicsőjük a' béke.

Nemes Tarnóczy kötötte
174.

Bordal.

Bort ittam én boros vagyok
Haza mennék de nemtudok
Aki tudja mért nemmondja
Merre van a' Babám háza.
Már minálunk itt Egerben
Kiüll a' lány ház elébe
Maga mondja a' legénynek
Adjon csókot a' szegénynek.
Már minálunk igy köszönsnek
Adjon Istenengem kendnek
De én eztet igy fogadom
Enyim vagy kedves galambom.
Rús a' tevének a' háta
Szegény felföld girbe gurba
De az Alföld sik mint tenger
Ott terem a' magyar ember
Rongyos a' kend háza vége
Piros a' kend lánya képe
Adgya ide a' kend lányát
Megfósozsasom a' házát.

Ó Pityókos Jankó, Jankó Jankó
Elfogyot a' bankó, bankó, bankó.
Ó Pityókos Gergely, gergelj, gergelyj
Gyere haza – nyergelj nyergelj nyergelyj
– ni.

(l. 453 lap)

167

Igyál, jó barátom,
Töled nem sajnálom,
Kis viradtig!

199.

Encze, Bencze, kis medencze,
Kis medencze a Velencze;
Ne busuljunk semmit, Vincze,
Tele van az itcze, pincze.

Nem szeretem én az orsót,
Kaszát, kapát, sem koporsót.
Jobb szeretem pintes korsót,
Forgathatom, mint az orsót.

Ha bú éri az apádat,
Apád után az anyádat,
Üssed össze a bokádat,
Csak igy éled világodat.

200.

Töltsd meg frater, poharamat,
Hadd öblítsem a torkomat.
Mert a pohár megtöltve jó,
Az én torkom öblítve jó.
Ej huj! igyunk rája,
Ugy is elnyel a sir szája.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

168

Töltsd meg öcsém, a pipámat,
Hadd füstöljem ki a számat.
Mert a hús is füstölve jó,
A bor pedig mindenre jó.
Ej, huj! igyunk rája,
Ugy is elnyel a sir szája.

201.

Sok ifju hullott a porba,
Mért sietett a táborba.
Sok legényért ittak torba,
Mért bujt be a monostorba.

Guta üti meg azt orrba,
A ki vizet tölt a borba.
Igyunk tehát tisztán sorba,
Igy jutunk el a vén korba.

202.

Jó borunk van; ihatunk,
Valamennyit akarunk.
Mig a gazda ránk nem un,
Mindaddig mulatunk.
Eb, a ki nem iszsza,
Mig a pohár vissza
Százszor nem fordul.
Dul dul dul,
Százszor nem fordul.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Petőfi bordala.

Tiuk az Isten áldjon meg
Én is iszom igyatok rep.
Mert nem nézhetek vidamon
Végég elhagyot hazámon
Csak mikor részeg vagyok ism.
Ekkor ugy látom hazámat
Amint kéne lennie rep.
Mindenik pohár á mellynek
Habjai belém ömlenek
Egy sebét hegeszti be. ism.
Ha még részeg vagyok boldog
Volna e' hon csakugyan ism
Bár örökké kéne élnem
Tiúk nemláthatna engem
Soha senki józanon. ism.

Korso-dal.

Van e á korsoban mindég innám ha volna
Hej haj igyunk rája úgyis elnyel á sir száju
Úgyis elnyel hajaha. :/: hajahaja haja ha!
Hej galambom violám csokolgasd meg az orczám
Kend csalfa legény nem csokolom nembizén. :/:
Fel legény á tánczra, itt á lány szed ranczba
Jorgasd mint az orsót, köszöntsd rá á kancsót
Ez az élet á gyöngy élet :/: sarkantyud hadd csenegjen pathod had
peregjen. Ej haj igyunk rája ism

Boros dala.

Bort ittam én, boros vagyok,
Haza menném, de nem tudok.
Aki tudja mért nem mondja?
Merre van az Ország utja.
Leányt láttam megszerettem,
De á nyomás elvesztettem.
Aki látta, mért nem sugja
Hol lakik á szivem bubja.
Piros csizsmás lelkem hugom,
Kár volt futnod ollyan nagyon,
Hisz én olly jó legény vagyok,
S illy nyalkán csak ma ballagok.
Törjön el az út kereke
Süllyedjenel á feneke.
Ollyan hosszú megis szoros,
Alég férel rajt egy boros. (L. 167dik lapon (Komáry Kalend.)

Gyerebe rózsám, gyerebe
Csak magam vagyok ide be.
Két czigány legény hegedül
Csak magam vagyok egyedül.
Vetett az ágyam lefekhetsz
Üres á lőczám leülhetsz
Bor pecsenye elég van
De szerelem kevés van. (L. ezt á 81 laponis.)

203.

A kinek most kedve nincs,
Annak egy csepp esze sincs,
Igen lassan foly véri,
Tám a napot sem éri.
Ha felkötnék a füstre,
Vagy a pálinkás üstre,
Megérdemlené,
Megérdemlené.

204.

Bort iszom én, nem vizet,
Kit Jáfet apja szerzett,
Tapasztalta ezt Noé,
Hiába kapálta-é?

Árt a viz a csizmának,
Kisasszony papucsának,
A paraszt bocskorának,
Hát az ember gyomrának! torkának!

Árt az a doktoroknak,
Konczionátoroknak,
Oskolarektoroknak,
És igy minden toroknak. tudósnak

De vagyon egy hivatal,
Mellyben jó a vizital;
Ha van komiszárius,
Lehet vizivárius. Tehát légy viz-árius.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vizet iszik ökör, ló,
Mert az azoknak való.
Szénát nem eszem velek,
Tehát vizet sem nyelek.

A viz máskint jó lenne, De béka lakik benne.
Még csömörbe ejtene, Vagy has ragást szerezne.
Bort iszom hát, nem vizet, Igy á szöllő megfizet
Állat azt nem kapatja Magyar emberosztalya
1822. H. Mulat.

205.

Bor, bor, bor, bor,
Nincsen ollyan bor,
Mint a mádi bor,
Mellytöl az urfi szerelmes,
A kisasszony engedelmes.
Nincsen ollyan bor,
Mint a mádi bor.

Viz, viz, viz, viz,
Nincsen ollyan viz,
Mint a tiszaviz.
Harcsa, potyka lakik benne,
Szép menyecske fördik benne.
Nincsen ollyan viz,
Mint a tiszaviz.

Bor, bor, bor,
Be szép piros bor
Ez á kegyi bor:
Ez erő folyik benne
Csuja sorgyöngy
nagyon benne
Bor bor bor
Be szép piros bor
Ez á kegyi bor
Bor bor bor,
Be atlozos bor;
Ez á vörö bor.
Folyo vizzel van ke-
verve,
Megis levan szivem
verve
Bor bor (mint feur)
Hajts, hajtsd, hajtsd!
Hajtsd fel á pohárt.
Talan meg nemárt,
Hátha mi egyis van benne! –
Kiönteni tán jobb lenne
Hajtsd hajtsd hajtsd
hajtsd fel e po-
hárt Talan meg
nemárt.

206.

Akarsz vig lenni? tanulj bort inni,
Minden hangzatban, bort tölts torkodba,
Ne nézd mértékét, sem az értekét.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vasárnap bort igyunk
Hétfön ne dolgozzunk
Hédden kell alunni
Szerdán kell felkelni
Csötörtökön enni
Pénteken számolni
Szombaton kérdezni
Mit fogunk dolgozni.

Haragszik á gazda
Hogy mi itt mulatunk
Vigye el á házát
Majd mi itt maradunk.
Haragszik á gazda
Nem gondolok véle
Közel á vasárnap
Számot vetek vele.

(187.)

Valamennyi fehérszöllő bakator
Valamennyi nyalka legény mint lator
Valamennyi sárga csiko mind kaneza
Valamennyi szép Asszony van mind k-va
Kitöröm á nyakamat,
Úgy mulatom magamat,
Mégsem hagyom magamat.

178

Tánczdallamok.

Minden Szentek jót tettetek
Hogy Pogrányt hodit tettetek
Ázúz forint van á zsebembe
Bujjál pajtás á seggembe.
Jehér huszas á zsebembe (Kolonyi)
Csinos bokréta fejembe
Eleven virág kezembe,
Most tánczolok én kedvemre.

Három huszas látod é?
Másnak adom, bánod é?
Hogy nebánnam kedvesem
Mikor véled kerestem.

Hat kereszt arattam ma
Megis eljöttem á tánczba,
Egész éjjel tánczolok,
Holnap megint aratok.

Ritka rendet vágtam
Sürü boglyat raktam
Minden boglya alatt
Egy pár csókot (kaptam) adtam.

Essik essö, karikára,
Á galambom kalapjára,
Mennyi essö eset rája,
Annyi csókot raktam rája

171

Ha igazságot, és valóságot
Akarsz azonban, találsz a borban.
Megtudod szépen, mi lakik szivben.

Fájdalmid ellen, te csak szüntelen
Torkod öblögesd, borod hörpögesd,
Ez az orvosság, csupa boldogság.

Lám, én gond nélkül vagyok s bú nélkül
Igyál, ne igyál: elvisz a halál;
Minden hangzatban, bort tölts torkodba.

207.

Elindula szent Péter Rómába,
Botját veté vállára haragába;
Botja végin csutora,
Csutorában jó bora.
S iszik, mikor akarja:
Fülöpet is kinálja.

179 lapon.

208.

Oszlik, bomlik a gond,
A ki ellene mond;
Csupa merő sült bolond;
Ha kulacs van a kezünkben,
Erő tenyészik testünkben,
Öröm buzdul fel keblünkben.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kiki hát ugy éljen,
Senkitől ne féljen,
Bút soha ne szemléljen.
Szokása ez a magyarnak,
Örül vagy szomorkodik:
De ázni kell az agyarnak.

Igyunk hát, barátom!
Mert ha én ezt látom,
Öntöm belém a jó nedvet,
Fütyölök és tánczolok,
Ettől kapok én jó kedvet.

209.

Kis csupor, nagy csupor,
Mindegy, ha nincs benne bor;
De az anyókám megtölti,
Ha a csaplárost felkölti,
Kis csupor, nagy csupor,
Mindegy, ha nincs benne bor.

Kis pohár, nagy pohár,
Mindegy, ha üresen áll,
De az anyókám megszánja,
Ha a tütüt megkivánja;
Kis pohár, nagy pohár,
Mindegy, ha üresen áll.

Kis kupa, nagy kupa,
Mindegy, ha, ha, ha, ha, ha!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Farsangi dal.

Kis Csupor, nagy csupor,
Mindegy ha elfogy á bor. //
De az Asszonyom megtölti
Ha á csaplárost felkölti
Kis pohár, nagy pohár
Mindegy ha üressen jár:
De az Asszonyom megszánnya
Ha á tütüt megkivánja
Kis kanál, nagy kanál
Mindegy ha üres á tál:
De az Asszonyom ádd belé
Ha megkészül á korhely lé.
Kis födő, nagy födő,
Mindegy, ha semmit födő
De az Asszonyom rak alá
Mint néha á kouty alá.
Kis konyha, nagy konyha
Mindegy - ha, ha, ha, ha, ha
De az Asszonyom süt, és főzz,
Még fejébe nem ütt á gőz. //
(209)

Hej á Szendi kis leányok
Mind á templom előtt allnak;
Szidják átkozzák á papot,
Mert hagyott rövid farsangot.

Gyn.

Táncz és lakodalmi
(párversek)

Húzdra Gazsi ez az élet,
Czigány nélkül nincs vig élet.

Hej mi vigan csak ugy élünk
Ha menyasszony enyelg vélünk.

Üres gyomor, üres has
Kinek tetszik á kakas.

Kinek kása az étele
Szöljön, és szolgalandok vele.

Kinek nincsen agyveleje
Szöljön, itt á disznó feje.

Boros kupal van kezemben
Megcsókolom szerelmemben.

Megfordul már á világ
Részeg lőn az igazság.

Eljárjuk á káto-tánczot
Ú kátoval majd á verbunkot.

Három kakas, hat veréb,
Ki fog tánczolni elébb.

Ez az élet kurtapálya
Bölcs ki azt vigadva járja.

Igyunk barátim igyunk
Rövid az élet, örök ásir.

Örök sir.

173

De az anyókám süt és főz,
Mig fejébe nem üt a gőz,
Kis kupa, nagy kupa,
Mindegy, ha, ha, ha, ha, ha!

210.

Kis csupor, nagy csupor,
Mit ér, ha nincs benne bor;
De ha jó borral van teli,
Azt a torok könnyen nyeli.

A viznél jobb a ser,
De a sernél jobb a bor.
Németnek kell a ser,
Magyarnak kell illyen bor.

Illyen bortól felhevülni,
Annyit tesz, mint üdvezülni.
Ettől gyulad bennem
Barátság, szerelem.

211.

Asszúszölös átalag,
Oh be régen láttalak,
Kedves alak!
Ha még egyszer rád ülök,
A mig csak fel nem dülök,
Rajtad ülök.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

212.

Igyunk barátim, csendesen,
Vágtat az idő sebesen;
A pohár hadd kerülgessen.

Sült lúd járjon az utczában,
Ugorkát tartván szájában,
Ezt kiáltsa, gi, gá, gá, gá.

Az ökör sülve sétáljon,
Két csipején kulacs álljon,
Térdig a borban mászkáljon.

Jaj be okosan találta,
A ki a borfát plántálta,
Mádot is közé fundálta.

Segítsünk szegény ászokon,
Meglehet, hogy még a rokon
Sirba hurczolnak azokon.

213.

Milliom teringettét, lencsét!
Nem hittem ezt a szerencsét.
Megváltozott már sorsunk,
Jobbra fordúlt a dolgunk.

Velem is foly vigabban,
Nem leszek mindig búsan,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kehely versek.

Kedveli egymást bor és Szerelem,
Én meg mind a kettőt kedvelem!
Langal égő bor és Szerelem
Lakozzatok holtig én velem.
Vig pohar kozt édessebb a Szerelem,
Ami benne keserü van, elnyelem
Hej galambom szöke bimbom
Mit nevetsz
Áldjon meg a harom Isten
Ha szeretsz! vörösmarty

Ez az élet ugy sem sok
Használják az okosok
Zivataros néha bár
Vesztegetni mégis kár.
Az öröm melly itt tenyészik
Bűborékként elenyészik
Ma vigadok holnap talán
Sixomfelet sütfel a nap.
Adjon Isten bort, buzát egéssegét
Országunkban békességet.
Háromszor iszik a magyar,
Mint annyiszor jótis akar:
1szor Istenért! Barátságés Szerelemért!
2szor Hazáért! Szabadságért s Nemzetiségért!
3szor Királyért! Jóakarójáért! s az egész
világ jöléteért

Dicséxjük á Jezus nevét,
Igyuk meg á szöllő levét.

Czimbora! légy vidám
Ne légy komor
Töltsd á pohárba
Éljen á bor.

Lehet ugy mig, mint volt régen,
Derülnap á magyar égen.

Igyunk derüre, igyunk borúra
Ugyis hol kedvre, ugyis hol búra
Fordul az élet! Kölcsey.

Tartsd meg Isten Nemzetünket,
Királyunkat, törvényünket,
Boldog eggyességiben
Erejében, fémyeben
Most igyunk most: mert kitudja Kisfaludy Sándor
Óra mulva milly sors vár. Bajza.

Most mi vigan hörpögetünk,
Kéjre lángra ébredünk
Ó mindenbut é tágasöblü
Billikomba temetünk. Bajza

Adjon Isten minden jót
Diófából koporsót,
Bort pecsenyét, ócsó sót,
Ellenségnek koporsót. (népdal)

Legyen üdvöz, s éljen soká,
Ahonnak minden hütfiá.

Fütyülök és tánczolok,
Kedvem szerint mulatok,
Hejje, hujja, hujja, ju!

Nosza tehát töltsed teli,
Mert a torkom vigan nyeli,
Ha nyelvünket megoldja,
A tüdönket gyulasztja.
Éljen házi urunk hát,
Mert ő az, ki illyet ád.
Hejje, huja, hujja, ju!

Oh be édes, oh be nedves,
Ez az ital, oh be kedves,
Ollyan mint a muskatal,
Volna csak sok palaczczal!
Tartanánk egy jó napot,
Elhínók rá a papot.
Hejjehuja, hujju ju!

Éljen Eger, a jó város,
Mellynek bora tiz krajczáros.
Megtöltjük a kulacsot,
Veszünk hozzá kalácsot,
Elüzzük tőlünk a bút,
Rikkantunk rá ujjujut.

214.

Még három holnapos koromban feltettem,
Hogy a kulacs mindig strázsáljon mellettem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

176

Addig iszom, mig a
Fogam ki nem ázik;
Tőle vérem melegül,
Szemem szikrázik.

Ha én a pinczébe jó kedvvel lemászok,
Hol kétszáz hordó bort nyögve tart az ászok,
Addig iszom, mig a
Fogam ki nem ázik,
S a szőlőmag bennem
Majd ki nem csirázik.

215.

Hej pajtás, igyunk, igyunk hát!
Ha megborosodunk, majd jól elaluszunk.
Örömibe,
Röptibe,
Majd megfogjuk a fecskét,
Öleld meg a menyecskét.
Csak öleld meg gyenge piros két orczáját,
Vedd kedvesen kölcsön adott szép csókját,
Tudod, aztán mit?
Idd a borodat, idd!

Mind bolond az, a ki busúl,
Szomjazzon most a röst, de örüljön a bölcs,
Örömibe,
Röptibe,
Majd megfogjuk a fecskét,
Öleld meg a menyecskét.

Köznépdal.

Nincsen nekem semmi bajom,
Csak hogy szegény vagyok,
Eletembe körhel voltam,
Mégis (v. mostis) rongyos vagyok;
Vermem ugyan elég vagyon v. buza vermem...
De kenyerem nincsen
Ha penzemet felszámlalom
Egy fillérem sincsen;
Mégis hazasodtam én más,
Feleségem nintsen,
A gyermekis megszületett
Igaz Apja nincsen.
Keresztelni is kellene
Jaj de Pap itt nintsen
A szomszédból kén hivatni
De itt közel sincsen.
Komákatis kén hivatni:
Jó emberem nincsen,
Bortis kéne felhozatni,
A pinczémbe nincsen.
Hételbe kéne hozatni,
Emberségem nintsen;
Jaj! Istenem mit csináljak
Mikor semmim sintsen.

(Hallám Baracskán Bars vmgyében gyermek koromban megjelent az 1822ki Hasznos mulatságokban 152 évvelelőbb.)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Tojik, tojik kis fürjecske,
Jöjjél rendesre,
Renden bokor, renden csipke
Ropó rekettye –
Pipityom gyerekbe
Rósám az ölembe.
Bor iszom én akkor
Akár mikor, akkor
Hej dixi diri diri
Piritiri tájom.
Hes légy ne szálj rám
Beteg vagyok igazán
Csókot csókra Magyar lány
Meggyógyulok sirlám.
Kiki dagga babájával
Én a kis leányával
Hej járom járom a bolondját
Feldom megadom az ábát . . .
Ha pedig jó rossz ételjü Csárda,
Abban iszik a babám bújába,
Igyál babám, igyál utoljára,
Ekell mermi Talián Országba.
Üljél kocsis az ülléstse – be – be – be
Durranco a csikók közébe – be – be be.
N N – szobalánya jöjjön ki
Ha az Anyád mezengődi szivem
Sárga kocsi pizos csikó csi – csi – csi
Orgem elvesz Jancsi bácsi csi – csi – csi
Ha az anyád megengedi
Szivem Nancsi gyerekhi . . .

177

Csak öleld meg gyenge piros két orczáját,
Vedd kedvesen kölcsön adott szép csókját,
Tudod aztán mit?
Idd a borodat, idd!

216.

Igyunk egy pohár bort jó egészségért,
Barátság, társaság hosszas voltaért,
Nosza hát hörpentsünk egyet,
Töltsünk, csöppentsünk,
Poharakat emelgessünk és üresítsünk,
Száraz, fáradt torkunk igy nedvesítsük.

Ezer jót kivánok úri gazdánknak,
Ki bennünket tart s vall jó barátinak.
Soha pénze vagy buzája el ne fogyjon,
Csapra vétetett hordója vég nélkül folyjon,
Háza s egészsége meg ne romoljon.

Tisztes úri háza szerencsés legyen,
Hív élete párja sokáig éljen;
Gyermekitől, cseléditől minden rosz muljon,
Ingó bingó vagyonából senki ne birjon,
Bút ne tapasztaljon, se kárt ne valljon.

Szinte ugy éljen ez úri társaság,
Kit meg nem bántott e vidám nyájasság,
Szerencse jobb szárnya s karja legyen vezére,
Ki ellene kél ne legyen semmi ereje,
Mint hud, gágogjon nyelve, gégéje.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

178

Többször is kivánom, hogy megtörténjen,
Hogy ez úri háznál jó kedvünk legyen.
Testi lelki épségünkben egymást láthassuk,
A kit talán balsors érend, vigasztalhassuk,
Gazdánk barátságát viszonozhassuk.

Sok jókat kivánok házasszonyunknak,
Kérem hogy ismerjen jó barátjának,
Se köténye se szoknyája el ne szakadjon,
Tyukja, ludja télen, nyáron egyaránt tojjon.

217.

Teli szivünk örömmel, rajta vigadjunk,
A keservnek örömmel, most utat adjunk.
Rajta, rajta, rajta hát, rajta vigadjunk,
A keservnek örömmel most utat adjunk!

Kilencz peták, hat garas, és egy poltura,
Éljen köztünk boldogul e háznak ura,
Rajta, rajta, sat.

Gyöngyvirág, szép kikirics, és galagonya,
Éljen ma is, holnap is, e ház asszonya.
Rajta, rajta, sat.

Kilencz véreb, hat kakuk, s egy parti fecske,
Éljen minden szép leány, és szép menyecske.
Rajta, rajta, rajta hát, rajta vigadjunk,
A keservnek örömmel most utat adjunk!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

1. Ülj fel kocsis az illésbe – be – be
Patiánts egyet a csikók közébe
Hadhatja meg az a Dama
Nedereczky szobaleánya Gyereki.
2. Sarga Bikó csengő kobori cs Lasi – csi,
Végyen kendőül szivem Janosi bácsi
Felvemlélek szivem Janosi Lasi-csi

Ha az anyád megengedi
Gyereki

1. Ugyen áll már a kánesó
Bort bele, bort bele.
Ide vele a javából – le vele!
Bevele, be vele
Bonezidáig jollyon a bor,
Mint tenger
Ki a borát megpenizsza
Nem ember, Gyalz-ember.
2. Mijed az mondják a kapások
Nem leszi bor, nemleszi bor.
Mit csinájunk, mi szomjasak
Illyenkor, illyenkor –
Kijai lában megnem állhat
Nem ember – gazember.
3. Nyujtsatok valo javam a gyógyre
Békot vetem a lábara mindkettőre
Békóba vesz engem io a szerelem
Elájtkon a fa szebb leány
Szeressen, szeressen. –
Addig eszek, addig iszom,
Meg a világ világ lesz!
Mig az égen egy ragyogó csillaglesz
Mig az égen egy repdeső madár lesz.

Boriváskor:

Elindula Szent Jakab Rómába,
Vállan viszi botjat haragjába.
Á botjába kobakja, kobakjában jó bora
Iszik mikor akarja, Tülöpet nemkínálja.
Szent Jakab Rómába, ba, ba, ba; ba, ba, ba-
(tusozik)
Még veletek lehetek
Éh is iszom veletek
Egy pohár bort. – – –
Ha veletek nem lehetek,
Jaj de bánom:
Mert unalmas, mert unalmas, (itt iszik)
Á magános-dinom danom! –
(207.)
(1835ki Hazai Vándor.)

Éljen aki most issza ki
Á borát poharából,
Éljen aki nem vonja ki
Magát á tréfából.
Éljen minden szivvel járó,
Akár bojtár, akár báró,
Éljen minden vig mulatság,
Éljen á barátság!..
(219)
(egy Baracskai Énekes gyűjt.)

218.

Addig kell a vasat verni, a mig tüzes;
Semmit sem ér azon erszény, a melly üres.
Belé kell hát tenni, ugy lehet kivenni,
Ha szükséges.

Nehéz ugyan pénzt szerezni, az is igaz,
De könnyü azt elkölteni, még igazabb.
Meg kell hát kimélni, ugy lehet költeni,
Ha szükséges.

Igaz ugyan, hogy némellyek könnyen kapják,
De ollyanok azok közül könnyen hányják;
Csak azt veszik észre, hogy nincsen az erszényben,
Ha szükséges.

Jó bor terem Badacsonba, de Budán is,
Somlyai sem alább való, talán jobb is.
Igyál hát barátom, tőled nem sajnálom,
Ha szükséges.

219.

Éljen, a ki most iszsza ki
Borát a poharából,
Éljen, a ki nem vonja ki
Magát a barátságból! tréfából

Éljen minden jóban járó,
Akár szegény, akár báró.
bojtár

DEENK Kézirattára Ms 58/1

180

Éljen minden vig mulatság,
Éljen a barátság!

220.

Isten áldjon pajtás, nékem megbocsáss,
Kivánom istentől, vig napokat láss,
Velem együtt, veled együtt, holtom után,
Holtod után mennyországot láss, láss, láss.

Adja isten többször is, másszor is,
Hogy igy megviduljon köztünk a komor is,
Más egészségeért, a magunk hasznára
Ereszszük ezt a bort a többek utjára.

Adjon isten sok pénzt, bort, buzát, pecsenyét,
Éltesse városunk új vejét és menyét.
Éljen a barátság köztünk s a szerelem!
A ki engem szeret, igyék egyet velem.

221.

Egészséggel, pajtás, nekem megbocsáss,
Kivánom, istentől minden jókat láss.
Velem együtt, veled együtt,
Holtom után, holtod után,
Menyországot láss, láss, láss.

Nosza pajtás megéret á megy
Talán ugyan maradt rajta egy
Mennél jobban isszuk á bort
Annál jobban megy - megy - megy.
(Kolonyi bordal)

Az én torkom nemhibázik
Mert mindennap bortól ázik
Iszom én bort eleget
Mulatozok e mellet:
De szép á fekete barány
Mint á fekete szemű lány
Á legényis ki barna
Kinek göndör á haja. 1821. (Kolonyi N.V.)

Nincs a szüzfának gyüke
Nincs ez embernek szeme
Szeme volna elmenne
Itt nem szüntelenkedne *)
Ha ittatok, ettetek
Innen bizony mennyetek
Felen van már á hordó
Nem éri el á bordó.

*) ezen Gesztei bordalnak ezen szavai: szüzfának (tán szüzfának) nincs az embernek szeme (tan: nincs ez embernek szüke) itt nem szüntelenkedne (szemtelenkedne) előttem érthetlen, mert á köznép á dalok szellemét felnem fogvan s csak szajkó módra betanulván, elferdéti.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ivókák. (Duschok)

Czimbora légy vidám
Ne légy komor,
Tölts á' pohárba
Éljen á' bor!

Boriváskor.

Szegény legény nemcsoda
Hogy á' bort szereti
Mert őtet á' búbánat
Gyakran körül veszi.
Deha szerét teheti
Tele pohárt feldönti
Azzal búját, bánatját
Mindjárt elfelejti.

Midön iszik:

Most harsognak á' trombiták
Mondjuk nüis nekie:
Válljon egéssségire, re, re, re –
Valljék egéssségire! – iszik –

* * *

Ez á' pohár bujdosik
Éljen á' barátság!
Kézről kézre adassék (adatik)
Éljen á' barátsag!
Éljen, éljen, éljen á' barátság! –

222.

Igyál pajtás, jó a szállás,
Jó borunk van, jó barátunk.
Van jó gazdánk, gazdasszonyunk,
Hajts, hajts, hajts, hajts, hajts, hajts,
Nosza pajtás, te is hajts!

223.

Muzsla alatt egy nagy tó,
Kinek neve Duna,
Az alatt van egy nagy fa,
Kinek neve fűzfa,
Ottan vagyon egy nagy hal,
Kinek neve harcsa. —
Tartsa isten, tartsa,
Ki a bort felhajtja!
Tartsa isten, tartsa,
Ki a bort fölhajtja.

Egymást szeretőket
Az ur isten tartsa!

Éljenek azok,
A kik igazok!
A kik nem azok,
Legyenek gazok.
Adjon isten minden jót,
Diófábul koporsót.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

224.

Éjjel iszom, nem aluszom,
Nappal korhely, nem dolgozom.
Mikor iszom, nem haragszom,
Az rózsámról gondolkozom.

Ökör iszik kellve, ember barátságért;
Be jó bor ez, gazda! be jó szőlő hozta.
Az ur isten áldja meg, a ki ezt kapálta,
A ki ezt hozatta, a ki azt megiszsza!
Iszsza már, iszsza már,
Kend is iszsza már,
Kend is — szamár!

225.

Adj kezembe egy pohár bort,
Kezdjük el az előbbi sort;
Ez a pohár majd kiürül,
Minden gondom belé merül.

226.

Jerünk, menjünk vendégségbe,
Három hétig tart egy végbe,
Vigyünk el egy rosta vizet,
A nagy harang majd megfizet.

Mind azt mondják á kapások
Nem lesz bor
Mért iszik á szegény legény
Illyenkor, illyenkor.
Elég, elég-elégvárja
Az estét, az estét
Harmassával köszöngeti
Az iczét, az iczét.

Nyitraiaké.

Mint azt mondjak á kapasok
Nem lesz bor, nem leszbor
Mégis iszik á fuvaros
Mindenkor, mindenkor.

Barsiaké

Édes babám gyereki!
Hozz egy kupa jó bort ki:
Adj egy csókot, én meg mást:
Úgy nemcsaljuk meg egymást.

(1818ki Hasz: Mulatz)

Az én torkom nem hibázik,
Mert mindennap boxtul ázik,
Nem iszik á egyebet,
Csak boxt iszik eleget,
Megfizeti ha lehet.

(l. 180 lap).

Oh melly boldog ember!
Kinek foly mint tenger
Pénczéiben á bor, mert torka mindenkor,
Nedves 's nemlepi por; á bor áldot Doktor.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Keserüpohár

Kiért üritsem e pohárt,
Ki mondja meg?
Érted kedves magyar babám,
Ki szeretve borulsz reám, –
Hol sziv barátság eggyüt jár,
Reád é felhabzó pohár,
Reád, reád, –
Reád e felhabzó pohár! –

Igyál pajtás, jó á szállás,
Jó borunk van, jó barátunk,
Van jó gazdánk, gazdasszonyunk,
Hajts, hajts, hajts, hajts,
Nosza pajtás, te is hajts.

Ivó Dal.

Bor, bor, bor; ej be jó á bor! /.
Torkainkat nedveséti;
Elméinket eleséti
Bor, bor, bor sz.
Bort, bort, bort; tölts hat ide bort /.
Á szölönek edes leve,
Ettöl Noë részeg leve,
Bort, bort, bort sz.
Bort, bort, bort; igyunk tehat bort! /.
Á vendégeg vig kedvéért,
Á magyarok nagy neviért,
Bort, bort, bort sz.

(1818ki Hasznos mulatz)

183

Czini czini! Péter bácsi,
Köll-e kendnek a kis Klárcsi?
Czini czini! hegedűszó,
Szép asszonynyal lakni be jó!

Hejje hujja, szüröm ujja,
Tele vagyon mogyoróval,
Piros almával, dióval.
Tarka szoknya vagyon rajta,
Egy igazi magyar fajta.

Kanaán földérül hoztuk,
Mint a nyúlat, ugy nyomoztuk,
Igen is kedvünkre való,
Méltó érte a foglaló.

Megfogtuk már a galambot,
Verjük neki a dorombot,
Adjuk neki a sült czombot.
Légy te gyöngyöm és kedvesem,
Nappal, éjjel feleségem.

Már ittunk, ettünk eleget,
Hagyjuk itt a vendégséget,
Köszönjük a vendégséget,
Isten áldja meg kendteket.

Békés varmegyei dal.
(megjelenik 1818ki H. mulatsagok 8 szám)

227.

Viz, viz, viz!
Nincsen ollyan viz,
Mint a körösviz,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

184

Harcsa, potyka lakik benne;
Szép leányka fördik benne;
Csak nincs ollyan viz,
Mint a körösviz.

Bor, bor, bor!
Nincsen ollyan bor,
Mint a magyar bor!
Ezt barátság poharában,
Szürcsölgessük vig óránkban,
Mert nincs ollyan bor,
Mint a magyar bor!

Bor, bor, bor!
Nincs ollyan rosz bor,
Mint a ** bor;
Ollyan fojtós vaczkor íze,
Mint kénköves fördö vize;
Csak nincs olly rosz bor,
Mint a ** bor.

228.

Adjon isten bort, buzát, egészséget,
Országunkban békeséget!
Tele legyen mind az itcze,
Mind a pincze, mind a bolt;
Hogy ne legyen köntösünkön
Semmi ringyrongy, semmi folt.

Adja isten, hogy magyar hazánknak,
Szolgálhasson mind a német, mind a tót,
Mint az előtt régen volt.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

185

Ez az a szőlőtőkének a leve,
Bor ennek a neve,
Édes volt a leve,
Zöld volt a levele;
Kit kapafokkal koczogtattak,
Görbe késsel sanyargattak,
Tölgyfába szorítottak,
Mogyorófával körülkanyarítottak.

Ez az elmebódító, ruha-rongyosító,
Ma vigasztaló, holnap szomorító.
Igyunk az elment gólyákért,
Az itthon maradott verebekért,
És az egész tanácsnak egészségiért.

229.

Kezdetben az ur isten a bort teremtette,
Az emberi nemzetnek élelmére tette,
Hogy töle kedve legyen, vele képesen éljen,
Az ostoba állatoktól különözve éljen.
Légyen, légyen, légyen,
Az állatoktól különözve légyen.

230.

Czifra pohár, veres bor,
Mindjárt rám kerül a sor,
Mindig iszom ollyankor,
Mikor rám kerül a sor.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

231.

Isten hozzád, édes eszem,
Már ma hasznodat nem veszem.
Kiöntlek ürge módjára;
Bornemiszák bosszujára.

232.

Adjon isten minden jót!
Bort, pecsenyét, olcsó sót.
A lengyelnek sok borsót,
Ellenségnek koporsót.
Adjon isten egészséget,
Magyarok közt békeséget.
Bort, pecsenyét, egészséget,
Szép és jó feleséget.

Hogy ami Szépországunkban
Ellen dessegben békességben
Éléthessen mint a magyar
mint a Német, mint a Tót.
In florubusz.
Iszom a florubusz! Az eljárokért
mi Uralkodonkert Magyar kiralynak
Gomor vármegyenkért Tiszaviselőiért
(Ezt egyhintyeiért)
Lassd a sobbis Vinyság 1864. 26. [illegible]

Adjon Isten többszöris, mássszoris
Hogy igy megviduljon köztünk á komor is.
Más egésségéért, á magunk hasznára,
Cresszük ezt á bort á többek útjára.
Adjon Isten sok pénzt, bort, buzát, pecsenyét,
Éltesse Várasunk uj Vejét és menyét.
Éljen á barátság köztünk és Szerelem,
Aki engem szeret-igyék eggyet velem.

Tokai bor. 1790.

Áldott Tokai bor, be jó vagy, és jó valál,
Hogy csak szagodtul is elszalad á halál;
Mert sok beteg téged mihelyt kezdett inni,
Meggyógyult, noha már kiakartál vinni.
Istenek itala halhatatlan Nektar!
Áholott te termesz áldott az á határ.
Bar csak á sivatag homokok között is
Jakadna olly forrás, hanemtöbb csak öt is,
Honnét ez orvosság folyna mint a Tisza,
Á mellynek á vézét sok ember, s hal issza,
Be sok beteg menne ennek á partjára,
Steli szivna magát pióczа módjára
Sz..

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ivó dal,

Éllyen magyar Társaságunk sokáig,
Igaz barátságunk éltünk fogytáig!
Nem bántódik igy meg Isten, sem ember;
Aki pedig ezt irégyli Tót ember?
Győznénk mi csak azt szüntelen fontolni
Mások mit fognak felölünk gondolni!
Még holmi szart ők felszednek orrokra,
Mi azonban vigan iszunk, trutczokra.
Ime melly jó az igaz jó barátság!
Nincs é földön ennél nagyobb boldogság.
Ezzel életünk terheit enyhittyük,
És tréfát tréfával felváltván, nevettyük.
Távozz azért Mi tölünk képmutatás,
Policzia, s más Német kém kutatás.
Takarodjál-el azoknak közék be,
A kiknek születtél ravasz szivekbe.
Mert az igaz magyar szivnémet ahoz
Kinek hivség illik torzborz bajszához;
Nosza, bajtars! pödörjük ki, s vigadjunk,
Lesz idő még hogy á búrúl aggodjunk.

(Anyos Pálután)

Ha engemet valaki
Szöllő hegyre hináki
Mind megimnám á borát
Ott hagynám á hordóját.

NEGYEDIK KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Csárdai czimbalom.

Zenge szilaj dalszót és á zivatarba sohajta.

Vörös marty

Barna Péter.

Szegény Barna Péter de sok lovat lopot
Románé két lánya addig ruházkodot.
Szegény Barna Péter hol eszik vacsorát
Románé két lánya varja vacsorára.
Várja káposztára, mézes palinkára
Egyél igyál rózsám világ bosszujára.
Szalai Pistanak, gyolcsinge gatyája
Vérrel viragozik á testi ruhája
Vad galamb szöllása, zöld erdő zugása
Szegény Barna Péter szája mosolygása.
Fujd el szellő fujdel hosszú útnak porát
Hogy megné esmerjék fakó lovam nyomát.
Mert ha megesmerik fakó lovam nyomát
Utánnam futtatják á lovas katonát.
Másut á halotra harmat harangoznak
De á szegény legényre eggyetse kondítnak.
Nem fujtad el jó szél hosszu útnak porát
Meglelé varmegye fakó lovam nyomát
Szorind á kezedbe piros kantár szárát
Itt jön á Varmegye Ne add meg magadat.
Áldja meg az Isten fakó lovam lábát
Gyakran megfutotta Gönüz város határát
Jó ló volt á fakó, jó lóis ellette
Áldja meg az Isten aki felnevelte.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A lovam labáról lehullott á patkó
Csak egy maradt rajta az is ingó bingó
Á pusztai csárda most borúltbe gyászba
Szegény Barna Péter most esett rabságba
Varmegye kapuja, nemnyilik hiába,
Szegény Barna Péter viszik udvarába,
Felszállott á páva varmegye házára,
Szegény Barna Péter szabadulására.
Nyiljatokmeg Egek, rejesetekel engem,
Mert á fekete föld nemviszenbé engem
Szegény Barna Péter Sz. János napjára
Kisertek halálra Tárcsai határba.
Bitófához köték nagy erős lánczok kal
Románé két lánya tavolról siratja
Veszet volna retek fekete földjében,
Romané két lánya az Annya méhében.
Megmondtam Mariskám neszeress engem
Kettős az én szivem megcsal az tégedet.
Az Acsadi pusztán van egy ketágú fa
Á Barna Péternek nyugodalmas háza.
Kár volna még nékem á fán megszáradni
Lobogós gyöles gatyám szélnek bocsátani
Szép sarkantyús csizsmám szélnek összeverni
Fekete két szemem hollónak kivájni.
Nálunk az halotnak harmat harangoznak
De Barna Péternek eggyet sem kondítnak.

L:383.

HARAMJA ÉS PUSZTAI DALOK.

233.

ZÖLD MARCZIRÓL.

Hideg szél fú észak felöl,
A lelkem is fázik belöl.
Gyere elő a szép karton
Paplan alá, szivem, Márton!

Becskereki, Becskereki,
Talán elárultál neki.
Ha ravasznak gondolnálak,
Örökre megátkoználak.

De te nem vagy rosz emberem,
A lelkedet ugy ismerem,
Más árula el engemet,
Vagy megfogták kedvesemet.

Addig várlak még, Mártonom,
Mig ezt a szöszt le nem fonom.
Ha el nem jösz akkorára,
Mást kötök fel a rokkára.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

190

Már utolsó orsó járja,
Hogy szivem szivedet várja,
Szól a kakas viradtára,
Gyere házam ablakára.

Ki zörgette az ajtómat?
Talán meghallotta szómat,
Gyere Marczim, bebocsátlak;
Oh de tiszta szivvel látlak.

234.

Borulni látom az eget,
Egy terhes felhő fenyeget.
Fú a szele Fegyvernekről;
Reszketek a menykövektől.

Kértem Marczit az egekre,
Hogy ne menne Fegyvernekre,
De nem hajlott kérésemre,
Bánatot hagyott szivemre.

Mikor a végbucsút vette,
Száját az én számhoz tette,
Megcsókolt még utoljára,
Ugy üle fel fakójára.

Oh szerelem tiszta jele!
Millyen forrón megölele!
Oh te szivem véd angyala,
Csókod csupa szinméz vala.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

II

Setét felhő kerekedik az égen,
Hull á zápor az Alföldi térségen.
Ágas bogás bodzsa alatt magában,
Turuglyázgat Barna Pista magában.
Három egész esztendeig azt hitte;
Hogy őt Szöke Örzse hiven szerette.
Dej sok legénylegényke azt gondolja
Hogy már Övé á leány ha megcsókolja.
Szöke Erzsi á Gyöngyösi vásárban
Belé szeret egy szép karcsu huszárban.
Á katona szembe folyvást szerette,
Hata meget azonban kinevette. =
Lágy á kenyér pirisani nem lehet,
Gyenge á lány ferhöz adni nemlehet.
Megköllene eléb tudakozni á lánytúl
Megölelié á legényt magátúl.
= Nincs huszára, se pistája Erzsinek,
Rabja lett ő csapodár szerelmének.
Erzsi Erzsi az epeszt most Tégedet,
Hogy seuki se birja hűtlen szivedet.

Zene és szöveg szerző Bernat Gáspár Heresben
közli Mátray Gabor egyetemes Népdal-
gyüjteménye II köt. 115 lapján 1833-ból.

Á kis leány - czin - czin - czin
Á nagy leány - pin - pin - pin
Á menyecske - koty - koty - koty
Á vén asszony - lipity loty.

Rósa Sándor.

Rósa Sándor az én nevem,
Szabad rabló fejedelem,
Bakony erdő á jószágom,
Ezer betyár á bajtársom!
Elhiresedett á nevem,
Ismernek minden védéken,
Száz királlyal nem cserélek
Betyár leszek á még élek.
Betyár vagyok á Csárdában
Betyár az Isten házában
Betyár vagyok minden tanyán
Nem parancsol az Alispán.
Három csillag van az égen
Kossuth, Dembiuszky á jó Bém
Úgy szeretem mind á hármat
Mint kedves magyar hazámat.
Szép á betyár paripája
Réztül csillog á kantárja
De még szebb á gazdája
Rósa piros az orczája.
Rósa Sándor hires-betyár
Debreczenbe paripán jár
Tétes palaczk á kezébe
Piros bécsi keszkenőbe Éljen á magyar

191

Háromszor tért vissza lova,
Mig hordozta ide, s tova,
Érzette tán szerelmünket,
Szerencsétlen esetünket.

Elment, s tudom mostanába
Nem takar be bundájába,
Hová hajtsam bús fejemet,
Ki melegít fel engemet?

Ha Zöld Marczim veszni talál,
Ragadj el engem is, halál!
Hadd veszszek el, mert az élet
Nála nélkül csak itélet.

235.

ZÖLD MARCZI.

A madár elnyugszik zöld fának ágain,
Vad kecske aluszik köszikla ormain,
De én nem alhatok, éjjel nem nyughatok,
Kedves galambomnak paplanos ágyain.

Hortyogat kedvére róka a lyukában,
Pihen az oroszlán setét barlangjában,
Kell nekem szenvednem, vég nélkül epednem,
Heves vármegyének mély árestomában.

Vigan ugrál bárány halmokon, völgyeken.
Csikó tölti kedvét a széles réteken.
Én pedig fejemet, elbágyult testemet,
Zokogva lehajtom e büdös helyeken.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Sokaknak még igen sokszor megvirrad még,
Sokakat megvidít kékellő magas ég,
Zöld Marczinak talán holnap már utolján,
Megvirrad utolszor; az nagy szörnyüség.

Feljön még az nap is arany sugárival,
A hold is feltetszik ezüst fáklyáival.
Nap nappal, hold éjjel nekem már nem jő fel;
El vagyok temetve örök éjszakával.

Isten hozzád világ, elhagylak tégedet,
Nem kedvelem többé gyönyörüségedet,
Az akasztófában, társaim sorában,
Fogom felejteni csalóka képedet.

236.

Lám megmondtam Angyal Bandi, ne menj az
Alföldre,
Csikósoknak, gulyásoknak közibe,
Közibe.

Mert megtanulsz lovat lopni ízibe,
Izibe.
Majd ugy kerülsz a vármegye kezibe,
Kezibe.

Mikor kezdi Angyal Bandi a lovát
Nyergelni,
Czifra csikós kantárjával fékelni,
Fékelni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Betyárostáncdal.

Rósa Sándor szereti a táncot,
Városfelőt zörgeti a láncot.
Új bé szépen pezsgi a sarkantyúja,
A vármegye (mondva) várassa orozva.
Engem hínak Fabián Csótának,
De elszöktem úgy álsam betyárnak,
Jobb az lajdú jobb a betyárlenni, (kobzi)
Mint sem Német katonának lenni.
Ne félj Sándor, ne félj a haláltól (Kolonyi ágyaf.)
Jobban félhetsz a katonaságtól,
Inkább adgyad magad oh halálnak,
Mintsem a Német katonaságnak.
Fekete föld termeszti a búzát
Sürü erdő nevli a betyárt
Korsómarosné viselgeti gondját

Zöld erdő zúgása,
Vad galamb búgása (szólása)
Kedves galambomnak
Szomjú lakása.
Iskolezről kimenvén
Azszokékjüttem
Kedves galambomnak
Nagyon bús szeretem!
Elszöktem a pásztól
Vármegye házától
Sok legény legénynek
Megirja szalásztól
Szabad ki madárnak
Arról ágra szállni,
Csak nekem nem szabad
Szeretőm hűl járni.

200v

Vissza

201r

Kurta süveg a fejében, módosan,
Módosan,
Fejér fátyol a nyakában, bokrosan,
Bokrosan.

Czifra bunda válla hegyét nyomitja,
Nyomitja,
A sallangja lába fejét boritja,
Boritja.

Rajta van az arany rojtu gatyája,
Gatyája.
Slézsiából van az matériája,
Riája.

Alabastrom az homloka nem márvány,
Nem márvány,
Fekete két szemöldöke szivárvány,
Szivárvány.

Mikor megyen Angyal Bandi tanyára,
Tanyára,
Ama gyönge borjuhus vacsorára,
Csorára.

Rajta üte Göncz városa megfogni,
Megfogni,
A két kezét kötéllel is megkötni,
Megkötni.

Akkor kezde Angyal Bandi bámulni,
Bámulni.
A szinében egészen elváltozni,
Változni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Megkötözik Angyal Bandit kötéllel,
Kötéllel,
Ugy kisérik fel Kassára, fegyverrel,
Fegyverrel.

Egy itcze viz, egy font kenyér a Bandi
Számára.
Harmincz három fontos vasat kezére,
Lábára.

237.

SOBRI JÓZSI NÓTÁJA.

I.

Somogyvári kis erdőben,
Sobri Józsi jó időben;
Nyirott haja, gyolcs gatyája,
Sárga sarkantyus csizmája.

Sobri Józsi az erdőben,
Rejpa Rézi az ölében;
Magát avval vigasztalja,
Sobri Jóskát csókolgatja.

Sobri Józsi derék gyerek,
Paripáján selyem nyereg:
Egyik felöl a puskája,
Másik felöl a baltája.

Sobri Józsi hires zsivány,
A kit fogni minden kiván,
Hires dupla fegyverével
Szembe szállna ezerével.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Subri Jóska nótája.

Navojadi zöld erdőben,
Subri Jóska van ott benne;
Czifra szürbe, gyolcs gatyába,
Czüst sarkantyus csizsmába.
Sobri Józsi az erdőben,
Répa Rózi az ölében;
Répa Rózi vigasztalja,
Subri Jóskát csokolgatja.
Nehidj Rúzi á Subrinak,
Oda jár á kis asszonynak,
Amég véle mulatozik,
Rólad nemis gondolkozik.
Nincsen ollyan derék legény,
Subri Józsi derék legény:
Zsidókoz jár á korcsmába,
Ő galambját oda várja.
Nincsen ollyan hires kendő,
Márton Panninak van kettő,
Kék á széle bevanfestve,
Subri Jóska vette egybe.
Kék á széle bevan szegve,
Subri Jóska vette egybe;
Aztis azért vette egybe,
Hét esztendeig szerette.
Nincsen ollyan selyem kendő
Répa Rózinak van kettő,
Azis az ő pénze ára,
Sobri Joska vette rája. (hallomástól-
1849-lejegyzém)

Sobri dala. Nota: Édes anyám szült engem A' világra (l. 255)

1 Korcsmarosné bort ide az iczébe, iczébe
Még tizzelis megiszom én, hejhuj reggelre.
2 Kója fel á rézfokosom nyelére nyelére
Hány iczebort ittam én meg hejhuj hitelbe.
da capo al fine.
3 Akkor vig á szegény legény
(: habort lát :)
(Ha gégéjén badacsonyi hejhuj! (csuszik át)
4 Bort ide hát had felejtsem (bajomat)
(Ugy sincs nekem ki sirassa hejhuj
(255 dalt Sorsomat:)

Sobri elment vándorlani,
Elébb tovább fosztogatni;
Elébb tovább fosztogatni,
Ugy akar meggazdagodni.

II.

Sobri Józsi a csárdában,
Maga iszik a korcsmában,
Tele itcze a kezében,
Karolina az ölében.

Karolinka fejkötője,
Izeg mozog a kendője,
De nem az ő pénze ára,
Sobri Jóska vette rája.

Karolinka csalatkozik,
Ha Sobri Jóskába bizik.
Mert mindenki csak azt mondja,
Hol van Sobri, hogy elfogja.

Sobri Józsi meg azt mondja,
Hogy hat megye meg nem fogja.
Pedig akasztófa vége,
Nem tart mindig legénysége.

238.

Hires vitéz az a Sobri,
Bátor gyerek Milfai.
Jó vigyázó a Mogor,
Strázsát áll a Pap Andor.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ezek négyen akarják,
A megyét felforgatják.
A gazdagot pusztitják,
De a szegényt nem bántják.

Vagyon pénzek mindenre,
Szegény segitségére.
Sok kincseket gyüjtenek,
Koldust is megsegitnek.

Kávéházban mulatnak,
Erdőben sétálgatnak.
Esznek, isznak vigadnak,
A búnak helyt nem adnak.

Hintón járnak, nem gyalog,
Rózsa, Vidám a lovok;
Ezeket ha megcsapják,
Tesznek sebes vágtátást.

Paripára felülnek,
Hol akarnak, ott lesznek.
Minden embert szeretnek,
Uton is eleresztnek.

Nem is félnek senkitől,
Semmi fegyveres néptől.
Mert a fegyver nem fogja:
Kanász volt Sobri atyja.

Hol akarnak, ott dulnak,
Papoknál pénzt nem hagynak;
Sem gyujtanak, sem ölnek,
Sok emberrel jól tesznek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kurucz Nóták

Te vagy ai legény, Tyukodi pajtás
Nem ollyan mint más, mint kuruc
Teremjen hát Országunkban Balaj bor,
Nem egy fillér, de tiz dallér az Aldomás
Szegény legénynek olcsó a vére
Ő csak tiz krajczár egy napra a bére.
Ki nem issza elköltekezi a tégio végére
Tiz király közt a hazáért ontja
Rajtunk Török dul, rajtunk pogány
Tüz-vasal pusztul ember s haszár
Hogy hozzá képest mit nem tette Ba-
tu a Tatár-
nb Ezen dal szövege a Lajos Ujvay Jánosi
idejéből, való, melly alatt a Tatárban
énekelnek — Ujvary idejéből.

Karcsógdal.

Hol az a dalé karcsó bor
Ide vele ihatnám,
Hol az a szép Magyar lány
Ki szivét megadná Cigány ??
Itt a szép lány, itt a jó bor
Lelkesét a jó zene
Bár csak élnénk minden perczt
Ily jó kedvben dellenél
Rajta Isten az Angyalai
A Sárkánytul keresztyén
A hazáért mitis mondok
Mindenki vigan legyen

Borcsa

204v

Vissza

205r

Ha pandurok keresik,
Azokat csak nevetik.
Ha a pandurt meglátják,
Csutorával kinálják.

Magokhoz oda hivják,
Szalonnával kinálják;
Vigan együtt mulatnak,
Barátságot is isznak.

Nem félnek ők senkitől,
Csak a nagy ur istentől.
Azzal is kibékülnek,
Mert huszárokká lesznek.

Ott sem lesznek utolsók,
Ütközetben hátulsók.
Harczolnak ők igazán,
Igaz katona módján.

Hogy ha pedig meghalnak,
E világból kimulnak;
Hirök, nevök fenmarad,
Mert vitézül harczolnak.

* * *

Kivált Sobri Józsinak.

239.

Hej, huj! Sobri pajtás,
De régen nem láttuk egymást.
Hej, huj! ha nem láttuk,
Csak hogy jó hirét hallottuk.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

205v

Vissza

206r

Hej, huj! Sobri pajtás,
Hogyan tetszik a vándorlás?
Hej, huj! nem jól tetszik,
Mert kedvesem halva fekszik.

Hej, huj! Sobri pajtás,
Endőréden *) mi a szokás?
Hej, huj! az a szokás,
Diszlik a szeretőtartás.

Hej, huj! Sobri pajtás,
Micsoda ott az a nagy ház?
Hej, huj! Sümeg város,
Ott lakik a komiszáros.

240.

BUGA JAKAB ÉNEKE.

Mit busulsz, kenyeres, midőn semmid sincsen?
Jó az isten, jót ád, légy jó reménységben.
Kinyilik az idő majd a jó tavaszkor,
Hová két szemünk lát, oda megyünk akkor.

Hogy ne busulnék én, én édes pajtásom,
A tömérdek gondok uralkodnak rajtam;
Gondolkodásim közt se nyugtom, se álmom,
Lelkemet is bennem csak alig találom.

Kivan az oldalam, rongyos a dolmányom,
Hátam lapiczkáját veri a kalpagom,

*) Baltavári uradalmi major, hol Sobri szolgált.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Betyár dal.

Á Tisza á Duna levan fagyva
NN-né á lányát nagyra tartja
Kár hogy ollyan nagyra tartja
Szebb is van, jobb is van á faluba.
Á Peczén a Peczén van egy malom
Az zörög az zörög ollyan nagyon
Azért zörög ollyan nagyon
Á molnár, á molnár durva nagyon.
Á kovács á kovács lovat patkol
Á lova, á lova igen szajkó.
Ne ülj rá te barna fattyu
Mert lelök, mert lelök téged á ló.
Á betyár bort iszik á csardába
A lova, a lova az állásba
Gyere ki te lisztes betyár
A lovad, á lovad abrakot vár.

Népdal.

Egy csillag egy csillag jár az égen
Á molnár á molnár, jár á réten
Jere haza szivem molnár
Á garad, á garad üressen jár.
Rózsafát ültettem kis kertembe
Locsolom én aztat reggel estve
Ha elszarad mást ültetek
Ha elhágy á rózsám, mást keresek.

(l. 424 l.)

206v

Vissza

Kecskeméti Csardában,
Harom betyár magában,
Ugy megiszik bujában,
Kiforditott bundában.
Eggyik fújja notáját,
Hogy elfelejcse buját,
Jétre veti bundáját,
Pengeti sarkantyuját.
Á második csak halgat,
Néha sohajt, és jajgat,
Szemeivel pislogat,
Torka orvost rivogat.
Á harmadik: hozz hát bort!
Mert nem emleget ma tort,
Ha nemér is öreg kort,
Rúgja lábával á port.
Hallod e' már szolgáló?
Körmöljön meg á' holló,
Á viz nemide való,
Bor á sziv vigasztaló.
Á viz máskép jó lenne,
De béka lakik benne;
Még betegségben ejthetne,
Has ragást szerez hetne.

207r

A tömérdek folttul nehéz a nadrágom,
Zsiros ködmönkém is alig van nyakamon.

Lábárul lovamnak lehullott a patkó,
A ki még rajta van, az is csak kotyogó;
Patkó nélkül pedig megromlik a jó ló,
A szegény legénynek az is nem igen jó.

A köpönyegemben sok kárt tett az eső,
Uj mondérhoz pedig a reménység késő.
Van még egy tarsolyom, de az is csak végső,
Az vigasztal mégis, hogy bajom nem első.

A farkasbőrömnek lekopott a szőre,
Palaczka, pókháló a szögön belepte.
Nem csalogat engem ifjúság öröme,
Mert szennyes az ingem, nincs, ki fehérítse.

Ej kurva az anyja! élek, a mint élek,
Kivetem hasamat a jó verőfénynek.
Csak ugy dohányozom, mikor megéhezek,
Több szegény legénynyel én is eltengődek.

241.

Kecskeméti csárdában,
Három betyár magában,
Ugy megiszik bujában,
Kiforditott bundában.

Egyik fújja nótáját,
Hogy elfelejtse búját,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Félre veti bundáját,
Pengeti sarkantyúját.

Másik kiált: hozz több bort!
Mert nem emleget ma tort,
Ha nem éri öreg kort,
Rúgja lábával a port.

A harmadik csak hallgat,
Szemeivel pillogat,
Néha sohajt, és jajgat,
Torka orvost kivángat.

Nosza tölts nékem is még,
Mert a torkom ugy megég,
Oh be jó izü vendég!
Ugy megszeretlek, hogy még!

Hallod-e, te szolgáló?
Körmöljön meg a holló,
A viz nem ide való,
Bor a szivvigasztaló.

Vizet tisztán nem iszom,
Véle a bort sem rontom,
Köszönje, ha megmosdom,
Elég néki, azt mondom.

Nosza lányka, hozz hát még,
Mert a torkom ujra ég,
Fogadom, nem lesz elég,
Ha ötször hozol is még.

EGYETEMI KÖNYVTÁR DEBRECEN KÉZIRATTÁR

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A' doktoris tiltotta,
Hogy ne igyam mondotta,
Maradjon az ebfajta,
Nemis kapok én rajta.
Magát ugyan nemiszom,
A' bort vele sem rontom,
Vele magam rontanám,
Torkom rozsdásétanám.
Nosza tehát, hozz hát még,
Mert a' torkom ujra ég,
Ha husszor is hozol még,
Mondom, hogy nem lesz elég.

(241) Kézirat Gyüjt.

Ha megunom magam' a' pusztába
Kiballagok a' czifra csárdába,
Parancsolom a' csaplárosnénak
Hozzon jó bort, a' borivójának.
Ha megúnom magam a' csardába,
Kiballagok a' szomszéd faluba,
Parancsolom az én galambomnak
Vessen ágyat maga galambjának.
Bort nemiszom fogadásom tartya
Vizet innék ha galambom adna,
Azt is csak úgy ha szájából adgya
Mint a' galamb a' párját itattya.

201.

Körül vagyok búval rakva,
Mint a borizü almafa;
Kettő három látozik rajta,
Mégis terítve az alja.
Csütörtökön virradóra
Felülem a' gőzhajóra
Én vagyok az evezője,
Barna babám szerelője.
Azt gondolod drága kincsem
Hogy nekem szörtöm nincsen
De bizony van egy szép szőlőke
Mindéj int a' szemöldöke.
Nagy árnyéka van a' fának,
Nagy híre van a' szép lánynak.
Úgy folyik annak a' híre,
Mint Dunába Garam vize.
Kivan kivül az ablakon
Jöjjön ide megcsókolom;
De ha nem az én galambom
Innen bizony csak hallgjon.

Baracskai népdal után.

242.

Meg vagyok én búval rakva,
Mint a borízű almafa;
Kettő három terem rajta,
Mégis terítve az alja.

Csötörtökön viradóra,
Ültem a bánathajóra.
Tiz órakor lefeküdtem,
Egy piczint elszenderedtem.

Szemeimet felvetettem,
Három hajdu állt előttem.
Kérdem tőlök: mit kerestek?
Talán én értem jöttetek?

Érted jöttünk, megkötözünk,
Város házához vitetünk,
Letétetünk a tömlöczbe,
A tömlöcznek fenekére.

Felizentem a birónak,
Oldozza fel két karomat;
Ne örüljön rabságomnak;
Holtig alázom magamat.

De a biró ezt nem tette,
Inkább jobban megköttette.
Szegény árvát, senki sem szán,
Ha csak szeretője talán.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

209v

Vissza

243.

Szépen szól a fülemüle kis madár,
Éjjel, nappal hallom a dadogását;
Csak előben vigasztalom magamat,
De hátulról bánom csalatásomat.

Hej! most megbántam cselekedetemet,
Barátimnak számlálgatom ezeket:
Hogy soha roszat ne cselekedjenek,
Én utánam prédára ne essenek.

Harmad napra visznek engem veszteni,
Nekem apró lépéseket kell tenni.
Harminczhat ember négy szögletet formál,
Gondolkozom, messze van-e a halál.

Oda érek vesztőpadom helyére,
Sirom is meg van már ásva előre,
Széttekintek, de nincsen az kedvemre,
Kis angyalom forog nekem eszembe.

Pej paripám arra vagyon szoktatva,
Többet szalad éhesen, mint jól lakva,
De ha én még felülök a hátára,
Sokan néznek a fölházból utána.

244.

Tizenhat esztendős voltam,
Mikor lopni elindultam.
Loptam harminczhárom lovat,
Még sem pöngetem a vasat.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

210r

Tizen négy esztendős vóltam
Mikor lopni elindultam.
Loptam harminczhárom lovat
Mégsem pengettem á vasat.
Jele zsebem á bankóval
Az istálom lopot lóval
Eladom á lopot lovat
Veszek rajta igaz lovat.
Engem kisérik Gyulára Magam jetálok utamra
És se á lovám, se az ára
Mind elittam á korcsmába
Csinaltattam Gyulán házat
Ablakot rá három százat.
Közepébe tükör szobát
Mellyben babám festi magát.
(244)

* * *

Én ültettem az almafát
Más köti hozzá á lovát
Nekem neveltér á leányt
Más éli véle á világát.
Csuf á guba uja nelkül
Á katona czifra nélkül
Szép á guba az újjával
Á katona czafrájával.*)

(244) Gyüjteményemből. *) kurvajaval eredetileg.

Nincsen nekem jobb tanyám, jobb tanyám
Mint á rózsám udvarán, udvarán
Letekétem á subám-a subám
Oda vákom á babám // viradtára
Nincsen nékem jószágom
Csak az én kis galambom
Ha én azt megölelem
Minden bum elfelejtem (Kolonyi.)

Kerek az én kalapom
Kerekebre szabatom
Kicsiny az én galambom
Könnyen megcsókolhatom.
Voltam én már csinos is
Akkor voltam pixos is,
Meggyözött á szerelem
Nincsen ollyan gyötrelem
Á kis asszony arra kér
Haljak vele húszasér
De én azt nemteszem,
Becsületem nem veszem.

Jegenyefa tetejébe,
Ill á kolló feretébe.
Gyász ruhája engem illes
Mert á rózsám már nemszeres
Az én kedves rosabimbom-galambom

203

Ha a főbiró háborgat,
Lopok neki egy pár lovat.
Beállítom udvarára,
Még meg is hí vacsorára.

Teli a zsebem bankóval,
Az istálóm lopott lóval.
Eladom a lopott lovat,
Veszek rajta igaz lovat.

Van is nekem egy szijhátu
Fakó lovam, kese lábu.
Ki huszonnégy óra alatt
Debreczentül Pestig szalad.

245.

Mikor még én kicsin voltam,
Csikós, gulyás bojtár voltam,
Felfeküdtem a halomra,
Onnan néztem le bajomra.

Éjszakának idejébe
Rám tör egyszer a vármegye.
Ki baltára, ki fokosra,
Ki két águ vasvillára.

Én se vettem azt tréfára,
Felugrottam a sárgára.
Bevágtam a csurgó várba,
A galambom udvarába.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

204

Nyisd ki babám, az ajtódat,
Nézd meg sárga paripámat.
Csikóskantár a fejében,
Barna legény tetejében.

Ajtót nyitott az én babám,
Beszöktetett rajta sárgám.
Leugrottam a sárgáról,
Csókot kaptam a babámtól.

246.

Az alföldön csikós vagyok,
Debreczenből lovat lopok.
Felhágok egy magas hegyre,
Onnan nézek Debreczenbe.

Nyisd ki rózsám, a kapudat,
Hadd vigyem be a lovamat.
Szénát adj neki, abrakot,
Az urának vetett ágyat.

Nem szánt, vet az égi madár,
Mégis eltartja a határ.
Én sem szántok, se nem vetek,
Mégis bú nélkül élhetek.

247.

Árva, Csanád, Borsod, Heves,
Engem a vármegye keres.

Erre arra hegyes völgyes,
Engem á Vármegye keress,
Engem á vármegye nemszán
Mers sok kárs tettem á puszsán.
Elmens á szeretőm Pestre
Száz tallér vóls á zsebébe,
Tallér, suba, guba, gallér
Hunczus német nemgavallér.

Már én többé éjszaka nemjárok
Mers elfognak engem a Géns-dárok
Rövid itt á gyertya
Elég á kanócza — viradsára.
Már ezután én nem dohányozok
Sem nem pipázok, sem szivarozok
Leskelödik á Finanz
Az á Német pimasz — mindunsalan.

Gyúró deszka — rézfazik
Rántó labas vasreszelő
Frau mutter frau mutter
A kávé — lemonádi, csokoládé krampampuli
Punes fres virsli — Rántás,
mártás jó eledel sz.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nóta: Ilki leány nyosszolója.

1 Már én többet Nádor huszár nem leszek
2 Csákom mellé hókaos dolmas nem teszek.
3 Mert a' hókaos kuhoritás mesterségre elhallik
4 Galambbamnak ablakába behallik.
5 Hozdki rózsám a' csákomat tegyed fejemre
6 Nádor huszár a csatába vaja fejemre

Nóta az Kólonián:

Ki az erdőt, ész a' mezőt, valaki mozgattya
Talán bizon a' galambom a' lovát ittattya.
N.N. (leány neve) selyem aggyát magosra vette,
N.N. (legény neve) a' szivkáját vaja fejére.
Hozdki rósam a' fejkötőmet hagy tegyem fejemre
Hogy ne nézzen minden (leány) fekete szemembe.

Nóta: Régi mendem az Ormosdiemről
Fekete gyászt kalapomat emlékül (hegyközi szép)
Hogy elhagyjon én rózsám hütlenül
De hogyha még szeretheted valaha
Nem kellene ő. soha szőke csak barna
Mert a' szőke csalfa hamis csapodár
De a' barna tudd szeretni igazán.

Hej van nekem galambom
Elvan fogva Aradon Aradon Aradon
Aradon a' vason Penget a' vasat
Szivem máj meg szakad, meghasad.

205

Engem a vármegye nem szán,
Mert sok csinyt tettem a pusztán.
Sok jármot tüzre rakattam,
Sok hámot szegre aggattam.
Csötörtökön viradóra,
Találtam egy pej csikóra.
Éjfélig mindig kergettem,
Hajnalra már felnyergeltem.
Azon hajtottam hat tinót,
Mind a hat galambszinü volt.
Most már kérik sok jó pénzért,
Hatvanhat ezüst tallérért.
De a csikó nem eladó,
Nem a hadnagy alá való.
Mert a hadnagy ha rá ülne,
Sok szegény legényt megtenne.

* * *

Azt az órát megátkoztam,
Mikor első lovat loptam.
Tudtam én azt, nem sokára
Jutok az akasztófára.

248.

Kezemben a csákány nyele,
Éjjel nappal járok vele,
Keresem a tér mezőket,
Megcsipem az átmenőket.

Holló károg utam elé,
Varju követ minden felé,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

206

Kezemben a csákány pereg,
De arczomon köny csepereg.

Czifra csárda éji tanyám,
Csaplárosné, édes anyám,
Mért vezettél e vágásra?
Felkötnek már az ágasra.

249.

Rongyos csárda, nincs teteje,
Zsidó asszony lakik benne.
Zsidó asszony! a lelkedet!
Hová tetted a pénzedet?

Tetejiben a réz kongó,
Fenekin van a sok bankó.
Közepében arany, ezüst,
Arra kérlek, főbe ne üss.

250.

Batonyai hármas határ,
Érted lettem, k...a, betyár.
Viselem a betyár nevet,
Szenvedek érted eleget.

Olly hideget, olly meleget,
És olly sok záporesőket.
Sok hideget, sok meleget,
És sok rágalmazó nyelvet.

Zsidó cserda nincs teteje,
Zsidó Asszony lakik benne.
Zsidó Asszony, á lelkedet!
Hova tetted á pénzedet?
Á kasznyiba édes lelkem
Csak maradjon az életem
Á felsőbe á rézkongó,
Közepébe fehér bankó
Legalsóba stajer húszas
Ki á világbúl kimulaszt
(249) (Gesztei N.)
Ti legények hun voltatok
Talán gyilkolni voltatok
Talpig véres a gatyátok
Talán rabolni voltatok?
Á Zsirei legényeknek
Nincsen pénze szegényeknek
Megölték á Zsidó Asszonyt
Mégsincs benne semmi haszon.
Kolonyi N.

Végég mentem á Nyitrai piaczon
Ottant láttam Zsiros betyárt á vason
Kérdém ötet mért vagy vason?
Zsidó Asszonyt vagyam agyon.
Van Markónak egy szép lova paripa,
Vagyon neki szeretője rúzsika,
Vagyon neki száz forintja zsebébe;
Azért vagyon á Nyitrai tömlöczbe. –

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Pusztai dal.

Télen nyáron pusztán az én lakásom,
Á rózsámatis csak Vasárnap látom,
Lakásom van Hortobágyi pusztában,
Nem járhatok én az Isten házába.
Sik á puszta, sem halma, sem erdeje;
Sugár magas á toronynak teteje;
Sugár torony kilatszik á pusztára,
Harangoznak pünkösd első napjára;
Imádkoznám, de nemtudok, hiába,
Nem jartam én soha az iskolába,
Édes szülöm tanitott volna rája,
Jaj de régen temetön á fejfája.
Imadkoz te rózsám, á jó Istennek
Aztán jere templom után csokoljmeg.
Eszem azt az imádságos kis szádat,
Három hétig nemhallod egy adtámat.
Békot tettem kese lovam lábára,
Mert nemhalgat á gazdaja szavára,
Békóba vert engem is á Szerelem,
Az Alföldön á legszebb lányt szeretem.

Tonja M.

Elénekelte á magyar Szinházban Hollósy Kornelia kisasszony hangjegyekkel kiadá Egressi Bini.

207

Ne szeressen senki mélyen,
Mert nem tudja mire mégyen,
Örömei mind elmulnak,
Víg napjai beborulnak.

Én szerettem ollyan mélyen,
Minden rólam példát végyen.
Én vagyok az igaz árva,
Ki magánosan jár sirva.

Azt iratom koporsómra:
Zárj be gyászos sirhalmomba,
Itt nyugszik egy szerencsétlen,
Kit megcsalt egy hüségtelen.

251.

HORTOBÁGYRÓL.

Oh te zsiros Kanaán,
Hortobágy melléke!
Be sok szegény legénynek
Édes anyja vagy te.
Kenyeret adsz kezébe,
Pénzt az erszényébe.

Nincsen itten drágaság,
Mert nem tót ország ez;
Kedves nálunk a jó bor,
Mert magyar ország ez,
Oh be áldott ország ez,
Nincs hasonló ehez!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

252.

Oh földi Kanaán,
Európa édene!
Természet tárháza,
Mindennek mindene.
Mert te beléd zárkozni
Kivánatos fogság,
Mert határaidon túl
Nincs igaz boldogság.

253.

Be van az én szűröm ujja kötve,
De nem tudod pajtás, mi van benne.
Az egyikben aczél, kova, tapló,
A másikban száz forintos bankó.

Ha megunom magam a pusztába,
Kapom magam, megyek a csárdába.
Parancsolom a korcsmárosnénak,
Hogy hozzon bort a borivójának.

Azért mondják nekem az irígyek,
Ihatom bort, mert loptam eleget.
Kurv az anyja! azt felelem vissza:
Hogy van annak, a ki meg nem issza.

254.

Szegény legény vagyok én,
Vásárokra járok én.

Magyar Ország.
Ó' földi Kanahán! Európa Édene!
Természet tarháza! mindennek mindene!
Beléd zaratatni kivanatos fogság,
Mert hataridon túl nincs igaz boldogság.
(Hria m parab.)

Szegény legény!
Szegény legény vagyok én,
Vásárokra járok én,
Csikót, tinót lopok én,
Ávval éldegélek én,
Mégis szegény ~~legény~~ vagyok én.
Nincsen egyébb vagyonom,
Csak egy szőke galambom,
Ha ő vele lehetek, ve
Véle enyeleghetek
Senkivel sem eserélek.
Nem bánt engem más baja,
Legyen kenyere, 's vaja
Van nékem egy kis tanyám
Ott lakik az én babám
Az én kedves angyalkám.
ů Vanegyfurcsa kis tanyám,
Oda viszem á' rózsám,
Van kenyerem, szalonnám.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nincsen semmi barátom
Mert szeret á galambom
Á világot nevetem
Szegény sorsom megvetem
Mert á rózsám szeretem.
Á holdvilág feltünik
Ha á felleg eloszlik
Uhi! eggyet kurjantok
Paripámra pattantok
A rózsámhoz ugratok.
Ott szöke babám karja
Ha vállamat takarja;
Szegénységem nevetem,
A világot megvetem,
Mert én csak öt szeretem.
Nincsen annak semmi baja, (gyüjz.
Kinek van kenyere sajtja
Nekemis van jó tanyám
Van kenyerem, szalonnam
Van egy szép barna babám.
Bévan az én szüröm ujja kötve, Édes babám nekeresgélj benne,
Az eggyikben aczél kova taplo, A másikban szaz-forinos bankó
Meg azt mondják nékem az irégyek, Ihatom bort mert lopsam e,
Nem haragszom azt felelem vissza, Hej van annak aki megnem leges
(253.) issza.

209

Csikót, tinót lopok én,
Csak ugy éldegélek én.
Szegény legény vagyok én.

Nincs nekem több jószágom,
Csak egy barna galambom,
Ha ö véle lehetek,
Véle enyeleghetek,
Minden bút elfelejtek.

Nem bánt engem más baja,
Legyen kenyere, vaja;
Van nekem egy kis tanyám,
Ott lakik barna rózsám,
Van kenyerem, szalonnám.

Ha setét felhök megül,
A holdvilág földerül,
Paripámra pattanok,
Vigan egyet rikkantok,
A tanyára nyargalok.

Itt barna rózsám karja,
Ha vállamat takarja,
Szegénységem megvetem,
A világot nevetem,
Mert én csak öt szeretem.

255.

Édes anyám szült engem a világra,
Világra.
Három biró, szolgabiró — ej, haj!
Bajára.

14

DEENK Kézirattára Ms 58/1

210

Kocsmárosné, már én többet nem iszom,
Nem iszom,
Mert én kendnek igen sokkal, ej, haj!
Tartozom.

Három itcze bor árával tartozom,
Tartozom.
Hatvan három itcze borral, ej, haj!
Tartozom.

Rója fel a réz fokosom nyelére,
Nyelére,
Hogy itt ivott kanász bojtár, ej, haj!
Hitelbe.

Majd ha aztán igen sokkal tartozom,
Tartozom,
Megfizeti én helyettem, ej, haj!
Galambom.

256.

Hozz bort, korcsmárosné,
Megadom az árát.
Ha én meg nem adom, ihajnár!
Megadja galambom, igazán!

Kocsmárosné, de czifrán jár,
Egy itcze bort köszöntsön rám.
De vizet ne töltsön bele,
Mert szerelmes leszek bele.

Pusztai dal

Deres á fü kedves lovam ne egyél
Inkább engem barna babamhoz vigyél
Viggy el engem édes lovam odáig
Hogy nefájjon az én szivem sokáig.
Ha rám nézz ragyogó szép szemeivel,
Bár nemboldogilhat hiv szerelmével
Boldoggá tesz égő szeme sugára
Biztat hogy enyim lesz ő nemsokára.
Setét félhő boritja be az eges
Már az engem többé meg nemrettenshes
Vezér-csillagom ragyogó sugára
Elvezett barna rózsám sanyájára.
(258.) gyüjt.

Csárdás.

Deres á fü édes lovam neegyél.
Inkább engem á rózsámhoz elvigyél –
Vigy elengem édes lovam odáig,
Hogy nefájjon az én szivem sokáig.
Zej paripam patkó szege de fényes
Madarasi csardás lánya, de kényes
Bodor haját illegeti vallára,
Száz talléros kendőt tesz á nyakára.
(262.)

Szép á betyár paripája,
Réz csillagos á kantárja
Mégi sokkal szebb gazdája
Rózsa piros az orczája.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kükállói Népdal. *)

Deres á fü, kedves lovam, ne egyél,
Még ma engem szép babámhoz elvigyél
Vigy el engem édes lovam odáig,
Hogy ne fájjon az én szivem sokáig.
Még á kocsis á lovamos vakarja,
Addig babám selyem kendőmet varja,
Még á kocsis á lovamos vasalja,
Az én babám két arczámat csókolja.
Mint czipruss ja levelétől ágától,
Elmaradatunk kedves rózsám egymástól
Nem engedik azt az egek mieénkünk,
Hogy valaha egymásé lehessünk.

*) Jelen Népdal - megjegyzi Szilágyi Sándor az 1874ki Honderüben - tökéletes Erdélyi népdal, melly a Kükülli lönép ajkain pörnyül pörök képpeniél; - s azalábbaniakkal jobb, szebb ex ammanál. (v. ö. a kösz. népdalgyüj. 258.)

Nyitrai Népdal.

1. Deres á fü édes lovam ne egyél
Inkább engem galambokhoz elvigyél,
Vigy el engem édes lovam oddig
Hogy ne fájjon gyenge szivem sokáig.
2. Ha jelülök fakó lovam hátára
Katekinsek á' lovamnak lábára
Még az kovács megpatkolja lovamot
Addig rózsamnál kimulatom magamot.

vége.

211

257.

Nincsen széna, nincsen abrak,
Édes lovam, agyon csaplak.
Bőrödet zsidónak adom,
Ugy nem lesz rád semmi gondom.

Mi hasznod van a bőr árán,
Ha nem ülhetsz lovad hátán?
Ne üss agyom, édes gazdám,
Kitelelek árpaszalmán.

Édes lovam, ne buslakodj,
Lesz még neked jó abrakod.
Ha a rózsámhoz elviszel,
Selyem kötőjébül eszel.

258.

Deres a fü, édes lovam, ne egyél,
Inkább engem a rózsámhoz elvigyél.
Vigy el engem, édes lovam, odáig,
Hogy ne fájjon az én szivem sokáig.

Ott lesz széna, ott lesz abrak, elégség,
Neked, édes fakó lovam, vendégség.
Itthon vetek egy abrakot, elég lesz,
A rózsámnál majd egy helyett kettő lesz.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

259.

Szennyes ingem, szennyes gatyám,
Mezőségen lakik anyám.
Nincsen fája, nincs hamuja,
Nincsen, mivel megszapulja.

A kinek nincsen rózsája,
Szennyes inge és gatyája.
Mosd ki, rózsám, legyen tiszta,
Ajtód előtt foly a Tisza.

260.

Ugy ég a tüz, ha lobog,
Ugy élek én, ha lopok,
Ha nem lopok, cserélek,
Még sem igazán élek.

Ugy ég a tüz, ha lobog,
Ugy élek én, ha lopok.
Nem vagyok én szent lélek,
Hogy én igazán éljek.

261.

Pej paripám patkószege de fényes,
Madarasi csárdás lánya, de kényes,
Bodor haját illegeti vállára,
Száz talléros kendőt tesz a nyakára.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szép az élet az erdőben...,

3. Sik a mező zöld az erdő ide ki,
Édes rozsám a' Városból gyereki!
Itt virágzik a' kakukfű, szarkaláb;
Itt nemporzik szép zöld mezőn járó láb.

4. Setét felleg boritsa bé az eget
De az engem többé el nem rettenthet
Vezércsillagom ragyogó sugára
Elvezet még a' kedves rozsám tanyájára.

(Ivánka IV.)

Bábaközi Népdal.

5. Tisza partyan van egy hajó kikötve *)
Abban fekszik én galambom megölve
Gyenyák pajtás öltöztessük bibortba
Temessük el egy nefelejcs bokorba.

Tisza árját bús könnyeim nevelik
Mert szemeimben galambom nem lelik
Széles ország Magyarország, de benne
Nincs ki olly szép, nincs ki olly kedves nekem.

Debreczenben magyar hiten születtem,
Bánatomban Apácza nem lehettem
De elmegyek a' pusztákra egyedül
Velem kordom rézgyürüjét kincsemül.

Jő a' deák kérve tőlem szerelmet,
De nem találd bús szivemben kegyelmet,
Jő a' kalmár Debreczeni Vásárra,
De nem vonnya könnyes szemem magára.

*) az én Bandim (kedves Bandim) ezeket írta Tőrök Zsófinak; - ennekelünk Alsó Kőrösbányába, Nyitra Vármegyébe.

Csalfa deák, csalfa kalmár! menjetek
Mint á lepke csapongó szerelmetek,
Minden vásár, minden város ujat ád;
Régi hűség, régi szépszó elmarad. Tóth L.

Nincs okossabb mint á lúd... l. 215.

Úgy ég á tűz, ha lobog,
Úgy élek én, ha lopok,
Ha nemlopok cserélek
Mégis könnyen elélek.
Akár iszom, akár nem,
Mégis korhely á nevem;
Inkább iszom, mint sem nem
Legyen igaz á nevem.

(260) (Tolnai lakadalmas-nótára dalolta rik)

Csárdás.

Pej paripám patkós szege de fényes,
Madarasi hajszál lánya, be kényes,
Bodorhaja, hunczutkája á vállán,
Száz talléros keszkenője derekán.
Megnyergelem pejparipám estére,
Deugratok á gulyám közepére.
Kiszakajsok harminczhárom darabot,
Nektek lányok, ti se rongyoskodjatok.
Az én lovam arra vagyon kapatva,
Többet szaladéhessen mint jó lakva;
Mégis megáll minden koresma ajtoba,
Oda várja á gazdáját jó borra.

(d. 258. kr.) v. ö. 263 (Eszergamból egy Zsirei énekle)

213

Madarasi csárda előtt van egy fa,
Elrugtassunk kedves pajtás, mink oda;
Ott mulassunk a szép lánynyal kedvünkre,
Felvidítja ő a mi bús szivünket.

Felnyergelem paripámat ízibe,
S berugtatok a gulya közepébe.
Kiszakasztok tizenhárom darabot,
Kocsmárosok, ti is gazdagodjatok.

Paksust kérnek személyemtől, de hamar;
Elmultam én harmincz esztendős immár;
Nem félek én ez életben senkitől,
Leesküszöm a főbirót helyéből.

262.

Pej paripám patkószege de fényes,
Kocsmárosnénk szőke lánya de kényes,
Száz talléros arany függő fülében,
Száz forintos selyem kendő kezében.

Elunta már pej lovam a koplalást,
Harmad napig nem evett egy harapást,
Van már széna, van már abrak, ehetsz már,
Engemet szép szeretőmhöz vihetsz már.

Felülök a sárga lovam nyergébe,
Beballagok a kovács műhelyébe,
Mig a kovács pej lovamat patkólja,
Kis angyalom két orczámat csókolja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

263.

Ó bort iszom, fenyőfával tüzelek,
Pej paripám az álláson enyeleg.
Pej paripám patkószege de fényes,
Szomszédomban egy szép leány de kényes.

Hat forintos selyem kendő nyakába,
Elöl vagyon hunczutkája levágva.
Az a legény, ki a haját neveli,
Bársonyos kalapja alá felteszi.

264.

Nagy a világ, végtől végig bujdosom,
De babámat felejteni nem tudom.
Megállj, fakóm, bundámat leterítem,
Megálmodom, látom-e még kedvesem.

265.

Kiforditom, beforditom,
Mégis bunda a bunda.
Hej bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda.

Leterítem a bundámat,
Mégis bunda a bunda, stb.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vén ember.

Öreg ember a konyhába
Szőrös bunda a nyakába
Vitakar, betakar
Ördög tudja mit akar. (Kolonyi 222.)

Bundásdala.

Ha is rongyos az én bundám,
Még is bunda a bundám, ej bunda a'bz
Ha is tetves az én bundám,
Mégis bunda a bundám.
Ha szöcsen az én bundám,
Mégis bunda a' bundám.
Lefeküdtem szűz leánnyal a' bundámra
Mégis bunda a' bunda és a' bunda a' bundám.
Megtöltöttem a' szép leánnyal a' bundán
Mégis bunda a' bunda stb.
és a' bunda a' bunda. &c.

Népdal.

Piros czipő, piros pántlikára,
Illik a' csók a' barna leányra,
Mennél jobban rakogatják rája,
Annál jobban mosolyog örczája.
Bunda bunda apró szőrű bunda,
Nem adnálak hát ökörért oda;
Mert az ökör csak járomba való,
De a' bunda szép leány takaró.

» Ilyen a' nagy arnak a' bunda, mégis, hüvösen is szép, esőben is jó
napjény ellenes alkalmas, erre is lehet tekinteni, aludni is. Forditási ü.

Nincs okossabb mint á lúd
Meg nem áll á czizmáin
Télen, nyáron mezés láb
Mégis nevel kis libás
Ugy ég á süz ha lobog
Ugy éleh én ha lopok
Hanem lopok cserélek
I ugy sem igazán élek ...
Akár lopok akar nem
Mégis tolvaj á nevem -
Inkább lopok mintsem nem
Legyen igaz á nevem. (Kálazi)

(260) 213 lap).

Nem megyek én kanászhoz,
Megyek inkább juhászhoz,
Heja sola mosola
Arra másnak mi gondja.
Virágzik á kökényfa
Apró virág van rajta
Apró virág apró lány
Mégis jobb á nagyobb lány.
Piros alma tetelelő kicsókolmeg legelő.
Egy szép barna menyecsa szerzőm vólt szegényke.
Veszek neki fökötöt cziczkarson elökötöt
Fehér fátyol keszkenőt A labára czipellőt.

215

Ha megázik is a bunda,
Mégis bunda a bunda, stb.

Ha rongyos is a bunda,
Mégis bunda a bunda.
Hej bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda.

266.

Itthon van-e a kanász,
Vagy a felesége?
Nem kell nékem a kanász,
Csak a felesége.

Tüzre teszem a kanászt,
Melegszem is nála,
Ha megunom magamat,
Pipát gyujtok nála.

Elszalada egy disznó,
Kilencz malaczával,
Utána ment a kanász,
Üres tarisznyával.

Hücs ki, disznó, a buzából,
Ne edd meg a buzát;
Mert a buza derága,
Száz forint az ára.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

267.

Mikor, szürét nyakába
Vetve, csapat disznóját
Terelgeti Marczi,
Huss után! Siska te!
Csak azt emlegeti.

Dudája is kezében van,
Tilinkóját veri,
Iszik reá jó bort.
Huss után! Siska te!
Megint azt pengeti.

Megint reá rivalkodik:
Huss után! Siska te!
Galambom is nem tom hogyan
Van, jaj szegény!
Huss után, Siska te!

Mikor lenyugszik a nap,
Igy készti disznóját,
Teregeti nyáját:
Huss után! Siska te!
Barna galambom felé.

268.

Debreczeni kerek erdő,
Lakik abban szarvas kettő.
Debreczeni gulyáslegényt
Kilelte a hideg, szegényt.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kanászdal.

Hajcsad pajtás á közepét,
Magam hajtom á két szélét,
Salati - talati - ta.
Salati - talati - ta.
Hozdki pajtás azt á baltát,
Hadd vágomle azt az arsánt
Salati stb. (ismételtetik)
Egá gunyhó, ropog á nád
Szoritod hozzád azt á barnát. Salati sz.
Ej, mig barnát szorongatod,
Addig szökét elszalasztod. Salati stb.
Á csardásnak szép leánya,
Jöbb et ér mint á vénannya. Salati stb.
Szalma tarló bivaloknak,
Sülve malacz kanászoknak. Salati sz.
(györi Napról) 1820

Megös merni á kanászt
Csak á jarásárul
Jüzöt füzöt bocskorárul
Tarisznya szijjárul
Bokor mellet á kanász
Baltajával jadzik
Ugy megverte á gulyást
Hogy kék teste látszik.

Petri Gulyás nőtája.

Én vagyok á Petri gulyás
Én őrzöm á Petri gulyát
Á bujtárom á gulyánál
Magam barna galambomnál.
Nem ugy van már mint ez előtt
Sárvan aui kapunk előtt
Által mennék de nincs erőm
Csak úgy nevet á szeretőm.
Nem szeretnék parton járni,
Parton járni, pappal hálni;
Mert á papnak nincs bundája,
Hideg á reverendája.

(269) Á Petri Gulyás. (nyomt e.a. eszt)

Én vagyok á Petri Gulyás,
Én őrzöm e gulát, nem más;
Petrinek nagy á határja,
Gulám azt szabadon járja
Van erdeje, van mezeje,
Van elég csorgó kútfeje,
Akár merre hajtsak elé
Kedvem telik mindenfelé.
Van bojtárom kettő, három
S-ha gulyámat rájok zárom
Magam akárhol járkálok
Hegyen völgyön furuglálok.

Van

217

Nem őrzöm én már gulyádat,
Sem a czifra marháidat,
Itasd meg, barna galambom,
Ne szomjazzon az én barmom.

Kettős falu az én hazám,
Abban lakik az én anyám,
De sok leány feleségem,
Egyhez sincsen reménységem.

Zsiros az én ingem ujja,
Nincs galambom, ki szapulja,
Zsiros ing és gatya rajtam,
Ki a mennykő kapna rajtam!

269.

Én vagyok a petri gulyás,
Én őrzöm a petri gulyát.
A bojtárom vizen, sáron,
Magam a paplanos ágyon.

A csikósnak jól van dolga,
Egyik lórul a másikra,
De a juhász, mint a kutya,
Egyik dombrul a másikra.

Gulyásdal.

270.

Nem bánom, hogy parasztta születtem,
Csak azért hogy gulyássá lehettem.
Eb cserélne cserép palotával,
Vagy életet közvényes nagyurral.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kis királyság az én állapotom,
Igazgató törvény bunkós botom.
Országom az egész baromjárás,
Nagy potentát egy révbeli gulyás.

Hat bojtárnak vagyok fejedelme,
Igy tisztelnek : gazd uram; ő kelme.
Gulya keríti be cserényemet,
Hat komondor estrázsál engemet.

Magamban is helyén van a lélek,
Sem zsiványtul sem vadtul nem félek.
Ha szegény is, de magamé vagyok;
Szolgálatba szabadságért állok.

Mikor jobbágy kaszál, gyüjt, azt mondom,
Urdolgára nincsen semmi gondom.
Feles füvel vagy arató részszel
Nem gondolok, könnyebb élni készsze!.

Van ég alatt lakni bátorságom,
Városinál nagyobb szabadságom.
Mást nem bántok, engem se bántson más.
Hajh! be boldog egy révbeli gulyás!

Nem veszek rám posztó köpönyeget,
Az és ellen ha zápor fenyeget.
Kiforditom a bundámat szörrel,
Vagy készülök a galléros szürrel.

Ha látom a förgeteg idejét,
Begyüröm a süvegem tetejét.
Csak ugy nézem az időt alóla,
Még a jég is visszapattog róla.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Van tejem, borom is elég,
Tüzem a konyhán vigan ég.
Hol mikor eggyüt van velem,
Barna babámot ölelem.
Ha barna babamot nézem,
Ajkáról szedem a mézem,
Vélem dalolván őszinten
Tü lehetne olly vig mint én.
Ha vagyok a bögyö nyujjal,
Nem cserélek a királlyal;
Ha nyajammal jól van dolga
Én is az ám nézve szolga.
Babám, engedd az orczaid,
Mert ha illetem rózsaid,
Boldogságommal mind hija
Ez az en szerelmem dija.

Szépen legel a kisasszony gulyája,
A kis asszony maga kedvesdámma;
Még hegedül az mondja a gulyásnak
Szüret gulyás tekintsd le a subádat.
Nem tekintem én le az en subámat,
Mert behajtják az en kedves gulyámat
Édes Anyád valyjaki a gulyáját
Velem [illegible] az éjszakáját
Lányom?

Lányom, lányom, lányomnak sem mondják
Mert hogy téged a gulyásnak adjalak; –
Nem bánom én édes Anyám hagyjon meg,
Az én szívem a gulyásén hasadt még.
Zöld erdőbe lovagoljon az a'jár
Kire gulyás gúnyos feldkaszorrák
Ha te tudnád az én bús életemet
Száz ezerfer megsiratnál engemet.
Még a' búza hiszem hánnya a' fejét,
Már a' madár minden hordja a' szemét.
Én Istenem, én Istenem Istenem
Mire kozol engemet a' szerelem.
Édes Anyám mire szültél engemet
Bánatnak sötnek teltél engemet
Ha te tudnád az én bús életemet
Keservesen megsiratnál engemet.

Mikor mentem Csanádról (Kolozsmonostori nyájas)
Alcsanádi Vásárról
Hallottam ott gyenge szót
Nyisdki rósán az ajtót.
Ejbe soha nyitodki,
Majd megfagyok ideki,
Akár mágyar, akár Sót
Nyisd ki rósám az ajtót.
Voltál e' már Csanádon,
Van e' csók a' szájadon?
Voltál is már Ötvenen
Vanis csók már képeden. –

(régi: kézirat)

Becsülöm én pásztori gunyámat,
Nem cserélem szürömet, bundámat
Tekintetes ur décz bundájával,
Sem plebánus reverendájával.

Gazdagságra nincs semmi szükségem,
Van egészség, ahoz eleségem.
Hord a gazda jó heti kenyeret,
Főzeléket, szalonnát, eleget.

Nem kell, nincs is sok drága pogyászom,
Vetett ágyra kis székről nem mászom.
Édes anyám szoktatott padkára,
Nem is vágyok soha vetett ágyra.

Még azt mondják, nincs asztalom, székem,
Bárónak sincs annyi, mint én nékem.
Enyim minden halom, s álló partja,
Eszem iszom, mikor kedvem tartja.

Ha tarisznyám vetem a vállamra,
Velem jár, kel az éléskamara,
Bográcz, veder, szolga, fa, vaskanál,
Mindenem van; mi is kell több annál?

Azért élek jól, mint hal a vizben,
Vendégség van mindennap négy izben.
Még sem szerzek gyomorgörcsöt véle,
Mert a trakta mindig csak egyféle.

Hajnal előtt kitörlöm a csipát,
Fohászkodás után gyujtok pipát.
Szemlélődöm gulya közt sétálva,
Nincs-e hiba, nincs-e megdézmálva.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ha látom hogy nincsen semmi hibám,
Alám gyüröm börszéknek a bundám.
Kenyeremből karéjt kanyarítok,
Rá fanyársrul szalonnát pirítok.

Délben, ha kész bográcsos ebédem,
Körülülik vélem a cselédem.
Ugy jól lakom forditott kásával,
Mint egy goróf husz harmincz táljával.

Ebéd után ha rám jön az álom,
Gyepen vetett ágyamat találom;
Jobban nyugszom bokrok árnyékában,
Mint beteg ur füszeres ágyában.

Hevertemből ha kelek frissülve,
Elballagok danolva, fütyülve.
Gulyámat sétálva legeltetem,
Az itató felé terjengetem.

Vizmeréssel mozgatom testemet,
Megujitja vizmerés éhemet.
Majd tarhonyát eszem vacsorára,
Osztán gyujtok tüz mellett pipára.

De azért hogy illy együgyün élek,
Szép szint, erőt pappal sem cserélek.
A melly uram nem hiszi, tisztelem,
Tessék gyepen megbirkozni velem.

Bár szegődjék más ennél jobb bérre,
Bábolnára vagy Mezőhegyesre,
Mi megélünk révbeli pusztában,
Erdős János ur szolgálatában.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

Nagy Szombatban lakomén,
Bosnyákos járok én.
Ott sem lepek sokáig
Csak huszonnégy óráig.
Oh kecskemét, Kecskemét,
Szép menyecske hova mégy?
Nem megyek én mesére,
Csak a Város végére.
Jobb a Papné, mint a pap,
Mert a Pap csak pirongat,
De a papné csókolgat,
Bolgácsátis osztogat.
A Nyírai piaczon,
Megállapodott lány-asszony.
Selyem kötény előtte,
Sir a fattya mellette.
Három madjás látod e',
Ő'te vizibem banod e'?
Hogy ne bámám kegyesem,
Mikor véled kelek esem.
Ki ki néz ablakon,
Mint megjárom Szombaton,
Tekintetes Nagy Asszony
Szemed előtt ágyékom.
Komáromné asszonyom,
Ki jeksziz az ágyadon.
Szegény hajós ott jekszik
Zazik szegény, onelegszik. —
Komáromné de bánna,
Bár csak borzas ballagna,
Szolgálója de szőke,
Hozza meggyünk esővé.

Jelre sőlem búbánat,
Nem vágyok én több nádat,
Ha vágyokis, kevesek,
Mert a hiesiny keveses.
Ne jáxj hozzám, ne jáxj hozzám,
Árvos tabád ketőtx hozzám,
Szegény Anya árvája vagyok
Nem te hozzád való vagyok.
Összejártam Pesten-Budát,
Mejsem láttam ollyan csudát.
Vén Örömek Finó-párját,
Horoj menyecskéné ifjú mátkáját.
Ifjú menyecskének, vén mátkájának.
(rej közmondás)

Összeolvajk Tisza á Dunával
Összeállik á Szőke barnával;
Nem banom én ha illik, hanemis
Barna vagyok, barna szeretőmis.
Kojosuk dájo faló lovát nyergeli
Ez gyürtaló Zsandár össe kergeti
Össa kérem á fő-Zsandár úrakat
Nem vallalom fel á lopot lovakat.
Három dimnye kis kertembe mind sárga,
Három szeretőm van nékem mindárva;
Csak az Isten eggyet adna belőle,
Ki engemes oldalnál kedvelne.
Eltell mennem mefoxire, mesfxire
Itt kell hagynom szeretőmet mind hiz;
Te zád hagyom édes kedves pajtásom,
Ollyan vele világodat kerkbánom.
(Kolom)

221

Mert annak ad isten, a kit szeret,
Illy jó gazdát, illyen jó kenyeret.
Házamban is ez az utolsó sor,
Haj, be boldog egy révbeli pásztor!

271.

Lóra csikós, lóra! elszaladt a ménes,
Csak egyedül maradt a pányván a nyerges.
„Nem tehetek róla, mert meg vagyok fogva,
Ott az öreg bojtár, adjon számot róla.
A tömlöcz feneke az én vetett ágyam,
Annak két oldala az én hálótársam.
A tömlöcz teteje takaródzó párnám,
Kigyók, békák szeme világító gyertyám.
Nyujtsd be rózsám, nyujtsd be, fehér kezkenődet,
Hadd törülgessem le sürü könyeimet.

272.

Hej lóra, csikós, lóra!
Be van a ló hajtva,
A biró udvarán,
Ihaja!
Szól a csengő rajta,
Igaz a.

Hej hadd szóljék, hadd szóljék,
Zsebembe a tallér;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

222

Én voltam Gemeren,
Ihaja!
A hires gavallér,
Igaz a.

Hej ismerem a hangját,
Volt is a kezembe,
Tugári vásáron,
Ihaja!
Fizettem meg érte,
Igaz a.

273.

Vajjon ki kiabál
Ama zöld erdőbe?
Talán a galambom
Lovát hajtották be.

Ej hadd hajtsák, hadd hajtsák,
Hadd fizessen érte,
Mert a piros hajnal
Tilalomban érte.

274.

Ha csak egy lovad van,
Ne tarts annak szolgát,
Ha szép szeretőd van,
Viseld annak gondját.

Élesphilosophia.

Ej huj so se búsúlj
Szivbeli jó barátom
Ej huj minden ember
Holtig él e világon!
Tegnap is vólt, mamais van
Holnap is lesz, úgy á hogy,
Ej huj! Feleségem
Majd megélünk valahogy!
Azért hogy a viz is –
Mar elapad előlünk, –
Azért á bubánat
Mellzejárjon mi tőlünk –
Szomorúság, nyomorúság!
Elég ebből egyik is
Ej huj Feleségem!
Szenvedtünk mi eddig is.
Ej huj so se búsúlj
Szivbeli jó barátom,
Ej huj minden ember
Szenved ezen Világon
Lám á holdis változandó
Néha telik, néha fogy
Ej huj Feleségem
Majd megélünk valahogy.

Arany János Kőrösi.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nem ér az a béres
Három pipa dohányt,
Ki minden hajnalban,
Ihajnár!
Keresi az ökrét,
Igaz a.

Nem ér az a kocsis
Három veres hagymát,
Ki minden hajnalban,
Ihajnár!
Keresi a lovát,
Igaz a.

Nem ér az a leány
Három piros almát,
Ki a legény mellett,
Ihajnár!
Összehuzza magát,
Igaz a.

275.

L. a Szerelmi dalok végén (kt.)

Most jöttem én Károlybul,
Károly nevü városbul.
Szilaj csikót hajtottam,
Babám, be elfáradtam.

Vesd meg, rózsám, az ágyat,
Gyönge testem elfáradt.
Teríts alám lepedőt,
Párnát is tégy vagy kettőt.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Terítek is, teszek is
Selyem párnát, hatot is,
Melléd fekszem magam is,
Ha szeretsz is, ha nem is.

276.

Hej pajtás, be nevetem
A világ bolondságát,
Nem adnám érette,
Erzsi majorságát.

Egy darab kenyeremet,
Egy darab szalonnámat
Ha megeszem, félre
Vágom a kucsmámat.

Majd délben; ha jól lakik
A nyájam, haza megyek,
Egy két dézsa tejet
A rózsámnak fejek.

A gondok nem hervasztják
Mosolygó két orczámat,
Fütyörészve szivom
Kis kurta pipámat.

Nincs gondom patikára,
Hej! inkább Zsuzsikára,
Turót, vajat nyomó,
Friss gazdasszonykára.

Pásztordal.

Hej pajtás be nevetem á' világ bolondságát
Nem adnám érette Örzsim majorságát.
Egy darab kenyeremet, egy darab szalonnámat
Ha megeszem félrevágom á' csalmámat.
Csendessen eszemiszom senkivel sincsperem
Minden pásztor társam á' legjobb emberem.
Arnyékkal kedveskedik minden hars, bikfa, gyertyám
Maga á' termeszet gyepágyat rak alám.
A gondok nemhervasztják mosolygó kétorczámat
Fütyörézve szivom kis kurta pipámat.
Majd délre ha jól lakik á' nyájam haza megyek
Egy két dézsa tejet Erzsikémnek fejek.
Kijüvök majd ujonnan magamba furugfálok
Gyenge nyájam után setálva dudálok
Nincs szükség patikára inkább Ersuskára
Turót sajtot nyomó fris gazdasszonykára.
Egy szóval paradicsom á' pásztorok tanyája
Mert odá nemhallik á' világ lármája.
Nincs ollyan gyönyörüség hej heted hét országon
Mint á' millyen reánk lehel minden ágon. =
Hej ez ami templomunk, hej pajtás á' természet,
Mellynek pompás fala, Napkelet 's enyészet.
= Nincs ollyan ~~gyönyörüség~~ hej heted hét országon
Mint minékünk cseveget á' nagy bikfa ágon.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Füredi Pásztor dala.

Hej juhasz bojtar! hol á juh?
Mért vagy te ollyan szomorú?
Balaton mellett ott á juh,
Engemet öldös egy nagy bú.
Nem ettem s' ittam én még ma,
Itt fekszem dülve mint á fa.
Lenyugszik á nap az égen,
Engemet itt hágy inségben.
Megesett rajtam, s' fáj nékem
Nem szeret engem á szépem.
Hasztalan fuvom furullyaní,
Nem halja, nem néz ő én rám.
Iris tejet adtam, barányt is
Én neki; tellyes boglárt is
Tőle nem szántam semmimet,
Odadtam vólna lelkemet.
Csókokat nyomtam képére
Sohajtást küldék mellére
Oldala mellé borultam,
Szajából szép szót koldultam
Hej de ő mind ezt felejti!
Életem gyászba igy ejti!
Tünömön szánva nem indúl,
Mást szeret ő már, másert gyul.
Büntesse ötet az Isten,

Mért!

225

Árnyékkal kedveskedik,
Minden cser, bükfa, gyertyán,
Maga a természet
Kanapét rak alám.

Hej! ez a mi templomunk,
Hej pajtás a természet,
Ennek pompás fala
Napkelet, enyészet.

Nincs ollyan gyönyörűség,
Hej heted hét országon,
Mint mi nekünk cseveg
A nagy bükfaágon.

Egy szóval paradicsom,
Hej a pásztor tanyája,
Mert ehez el nem hat
A világ lármája.

Jer pajtás, köszöntsük meg,
Hej ama dicső papot,
A ki káplánaul
Tartja a nagy napot.

277.

Magamban nevetem
Az egész világot,
Nála jobb szeretem
A magánosságot.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

233v

Vissza

234r

Vigan eszem, iszom,
Mert nincs semmi pöröm,
Éjjel jól aluszom,
Reggelre vár öröm.

Minden pásztortársam
A legjobb emberem,
Örömest felosztom
Véle a kenyerem.

Nincs olly szép éneklés
Heted hét országban,
Mint a rigók tesznek
Mátra oldalában.

Tolvajok, gyilkosok
Nem férnek itt hozzánk,
Ha csak a farkasok
Nem ütnek mi reánk.

Majd délre jól lakik
Nyájam, s haza megyek,
Egy két dézsa tejet,
Kedvesemnek fejek.

Kihajtok délután,
S vigan furulyázok;
Gyapjas nyájam után
Jó kedvvel sétálok.

Árnyékkal kinálgat
Minden hárs engemet;
A puha pázsiton
Nyugtatom testemet.

Mért leve hozzám hitetlen;
Mért verte agyon kedvemet,
Mért verte által szivemet.
Majd ha á nyájam elszéled,
S bennem á lélek eltéved;
Mondani fogjak: Érted kár
Szerelmes Bohó, kis bojtás!

1822ki Hasz: Mulatz.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

234v

Vissza

235r

Csak az az én rózsám,
A kurta szoknyában,
Benne lakik szivem,
Melle hullámjában.

Ollyan vagy te, Pere,
Mint az engedelem,
Piros két orczádon
Játszik a szerelem.

Hol vagy hát, kedvesem!
Nyájam már bezártam,
Nélküled a mezőn
Szivszakadva jártam.

278..

Hej amaz az én rózsám,
Ama hosszu szürben,
Szép asszony jószágát
Örzi a mezőben.

Hej amaz az én rózsám,
Ama nagy bundában,
Juhokat hajtogat
Ama barázdában.

Hej hajtsd előre rózsám,
Be nehezen várom,
Piros két orczádat
Csókolni akarom.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

228

Mert ollyan vagy te rózsám,
Mint az engedelem,
Piros két orczádon
Játszik a szerelem.

Juh fére a juhász

Hej, juhszélre juhász,
Hej két oldalra gulyás!
Ez az én galambom,
Zsiros inges, gatyás,

279.

Ha valaki vigan él,
A juhász épen ugy él.
Az erdőben, a mezőben,
Sétál, pipál, furulyál,
Billeg, ballag, meg-megáll.

280.

Ha gyönyörűségesen
Él valaki illy frissen,
Élek juhász a mezőben,
Legelnek nyájim erdőben.
A hegyek havasiban,
A vizek forrásiban.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Végélet. (deákdal.)

Ha valaki szépen él
Á deákis csak ugy él
Magos házban, palotában
Sétal, pipal, repetal,
Billeg, ballag megmegáll. rep.

Ha valaki vigan él,
Á juhászis szintúgy él.
Zöld erdőben, sik mezőben,
Sétál, dudál, furuglál
Billeg, ballag, megmegall.

Ha valaki rútul él
Á Zsidó éppen ugy él
Rongyos házban
Tetves ágyban
Ringyet, rongyot bört kiabál
Billeg, ballag – megsemáll.
(279)

(Gyöngyössi)

Lóra Csikós, lovászis, ökörpásztor kondásis
Már ma holnap katonásdit játszik
Szolga Biróis rep.

Meghalt á juhász
Oda á juhász
Nem mondják már á kutyának (fismér)
Tatár ne – fity!
Megholt á lovász
Oda á lova,
Nem mondja már á lovának (rep)
Sarga ne=csity! (hallomás bül)

236

Deák dalok.

Legyetek örömben oskola-társaink
Nem úsznak könyvekben majd már az elméénk
Czingilingi primusz, nemébreszt, nemborzaszt
Sem pedig Secundusz, mert neszt, abszt nemtá-
Nem jünn á Professzor, nemjon á Curator. mászt."
Nem jünn á Familias, halgat á Direktor
Gyönyörü élet o gyongy deák sorsa
Nincsen ennek széles é világon mássa
Ugyan azért éljen, éljen á deakság
E közt vagyon igaz élet 's boldogság.
(Lévai Janodában 1828)

Jegyzet: Czingilingi primus 1ső jelt, secundus 2ik jelt csendető harangocska az iskolákban; - nes, abs - deák szók - á calculus és elmaradas - jeleit jelenték, az érdem sorozati Janúlmányokban.

Nézd meg lányom nézd meg jol,
Ki kocsog az ajton?
Jaj anyám egy paraszt,
Ollyan mint á nagy haraszt:
Nem kel nékem az.
Nézd meg lányom (mint fent)
Jaj anyam egy kovács
kezébe á kalapacs Nem kell nékem az.
Nézd meg lányom (m. f.)
Jaj anyám egy deák:
Ollyan mint á gyöngy Virág Az kell nekem az.

Mikor a nap felvirad,
Sugárival felhasad,
Juhaimat kieresztem,
Kivezetem, legeltetem.
Harmatos fűvön járok,
Zöld pázsiton sétálok.

Fülemilék zengését,
Gerliczéknek nyögését
Hallgatom, kik vidámitják
Szivemet is megujitják.
Bolond, a ki restelli,
Hallgatni nem kedvelli.

Ürgelyukba botomat,
Reá teszem bundámat,
Szürömet alám terítem,
Testem reá helyeztetem.
Egyet kettőt aluszom,
És jó izűn megnyugszom.

Kuvasz őrzi testemet,
Nem féltem én lelkemet.
Ha aluszom, reám vigyáz,
A nyáj mellett vadra csatáz.
Oh gyönyörű szép élet!
Kit az isten igy szeret.

Jobb, szeretőm főzése,
Mint urak csemegéje,
Nem cserélnék meg urakkal.
Sem nagy süvegű papokkal.
Asztalát fel nem váltnám,
Azt jobbnak nem tartanám.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

230

Királyok koronáját,
Nem kivánom pálczáját,
Jobb a juhászbotom annál,
Országok birodalmánál.
Már juhaim sétálnak,
Az akolnál ott hálnak.

Az egész nap hévséget
És szörnyü melegséget,
Szenvedek sok árnyékokat,
Hives szeles fuvásokat.
Sétálok dudolgatva,
Vagy sippal sipolgatva.

281.

Amoda egy virág, érzem az illatját,
Szeretem a szagát, de legjobban magát.
Megfújom sipomat a hegy oldalában,
Hallod-e, galambom, vászoli utczában?
Hallom rózsám, hallom, róla nem tehetek,
Gyönge szavaidra oda nem mehetek.

282.

Egy cseppet se siessünk,
Itt a csárda, étessünk.
Csárda mellett a jó forrás,
Itt esik a jó itatás.

Csösz leszek én á nyáron,
Á Családi határon
Leserésem burdámat
Megtötöm á pipamot – á pipamot.
Kiádd egy pipa dohányt,
Nemhajtom bé á lovát
Sem á lovát, sem magát
Sem á szarvas marháját – marháját.
Egy csöppet se siessünk,
Itt á jó fü étessünk,
Közepébe á forrás,
Itt esik jó itatás – itatás.

(282) (Nagy hindi [illegible])

Megengedjél szép galambom
Mert azt magam is fájlálom,
Hogy Te hozzád nemjöhettem
Nem hibából cselekedtem.
Megtamadt egy ellenségem
Elveszett á reménységem
Hogy valaha meglássalak
Még tégedet kedves alak.
Á lovannak köszönhetem
Hogy tehozzád eljöhettem,
Szegény vérrel tajtékozot
Még engemet ide hozot.
De ezt minek beszélgetem
Legyél vigan én mellettem
Együt együnk ha jól lakünk
Viradtig mig jól alhatunk.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nem kell nékem köpönyeg,
Nem illet az engemet.
Zsiros bunda kell nekem,
A melegét felengem.
Eszem adta.
Nagy gazda volt az Apám
De okatio hagyot rám
Hat ökörnek közelét
Meg egy vas villa nyelét
Az ebadta.
Szeretnék Jánosi sat. L. 55 lapon Kemenyadózásom a varlóra – "Hat ökrök hajtottam,
Nagyot csattantottam Csále csákó csale rózsa
hátra fele."

Elmentem én a' Szőllőbe szita, kötőgerai
Utámam jött Danko bátyám engem üötögeti
Beszaladok a' Házacska egy parhoz találok
Ijottam a' berek hákából sipot faragcsálok
Az én sipom csak azt fujdogálja,
Dib, dáb, darulab Karton szőttnya, fej menyecske
Fordulj az ölembe, de ne az enyimbe; Tüzes gerébenbe,
Nem szeretem az Apamnak Azt a' nagy szakállat,
Mert ellopta hat ökrömet, Vasa szekeremet;
Most csak a' hü kutyám, az én édes bundám,
Joszagom szaporgatom, Minden alamizsnám.
Az én bátyám egy zsacskóba kötötte:
A zsacskót sirót a' kutya megette – Már most,
Jámor bátyámnak egy cséplőszerszámot //.

231

Itt a kónyi határon,
Csősz leszek én a nyáron,
Leteritem bundámat,
Veregetem pipámat.

Ki egy pipa dohányt ád,
Nem hajtom be a lovát,
Sem a lovát, sem magát,
Sem a szarvas marháját.

283.

Nem kell nékem köpenyeg,
Nem illet az engemet.
Zsiros bunda kell nékem,
Az melegít fel engem,
Eszem adta.

Ha én juhász lehetnék,
Zsiros bundát vehetnék;
Vennék is rá két csatot,
Egy kisebbet, egy nagyot,
Eszem adta.

Hat lovam van a hámba,
Magam leszek kocsisa,
Ugy megyek a rózsámhoz,
Tudom, hogy vár magához,
Eszem adta.

Nagy gazda volt az apám,
Nagy gazdaság maradt rám;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

232

Hat ökörnek kötele,
Meg egy vasvilla nyele,
Eszem adta.

Hat ökröt hajtottam,
Nagyot sohajtottam,
Csálé csákó, csálé,
Barna rózsám felé,
Eszem adta.

Nagy gazda volt az Apám
Hej sokatis hagyot rám
Hat ökörnek kötelét
Meg egy vasvilla nyelét Eszemadta

Azt mondá ház a odjam
Hogy ujra gazdagodjam
Igéret nékem egy csalup
Szépet és jót nem ovsmanup.
Eszemadta
Juj juj! eszemadta.

Emlény szemecha nézem
Jeffevül szívem s vérem,
Bibor ajkat csokolom
Ottüzömel banafom
Eszemadta
Juj juj eszemadta.

Nagy gazda volt az Apám,
Hej sokatis hagyot rám
Hat ökörnek kötelét,
És egy vas villa nyelét,
Eszemadta hej huj eszemadta rep.
Jólis nevelt ö'keme
Mindennap megdöngete,
Iskolába járatott
Minden évben egy napot
Eszemadta juj juj! eszemadta! =
Haragusznak rám a lányok
Hogy Asszonyok után járok
Ne haragudjatok lányok
Majd utánnatok is járok
Eszem adta ...
Eszem adta barna szüz
Ég á szemed mint á tüz
Ha az enyim úgy égne
Száz aranyat megérne
Eszem adta, hej huj
Eszemadta.

(283 sz.)

(231 lap)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Népdal.

Gerencséri menyecske
Mi van á kötényedbe
Három huszas mint á hó
Tarka kötényre való.
Gerencséri menyecske
Mi van á fökötödbe
Három tető mint á nyúl
Jészket rakot mint á lud.

(75 Nyirvai)

Komáromi menyecske,
Mert vagy ollyan szépecske?
Azért vagyok szépecske,
Mert á szemem kékecske.

Az á lovam nemakar jól
Legelni
A gazdája nemakarja
Tartani
Eredj babi elözd megaz
Elejét
Elnevszejje az arany
Csengetyüjét.

(Kolonyi)

ÖTÖDIK KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Gunydalok.

Zsidó, zsidó mihelre,
Van e kendnek zobene?
Vagy büzös fekete
Mégis jobb a' feje.
Zsidó, Zsidó hurvanyád
Mégis nem ezzel szalonna
Sajdá magyar megeszi
Holnap kiván hízteszi.

Néma Nóta.

I) C. G. K.

Eza ezaz eza
vissza óra gólya villa kés

// Oh be szép jaj be szép

II) V. Cz. R. J

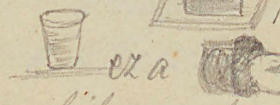

Eza eza eza eza eza repülő
puja, béka pohár kéz // Oh be szép jaj be szép
eza (göbe fejü.)

III.) Eza

eza kázli eza flaska
Ez pidiglen szószegmiska
Kázli, flaska vészy Miska.
óra, gólya, koppantó.
Egyenes, görbe kerékbe
Hosszú kurta szagó szék
Oh be szép jaj be szép
Eza ideje szagó szék
// Ez a vékonra nagy
ez a göbe fészü
ez a korhely Miska.

Mi ez a dicsőség van e' fa csúcsán nyársán? Kérdi Jóka Ádám-ban, Jén Jót hallottam és hihetőleg a' hazasbúsi jaszónak kifáradt azásán compo nálva egy dévaj kodó dallost ezen tzímu.

Gunyoros költemények.

Csipd meg bogár a' szeggét. Népdal.

Csípni nevesve - szabad.
Kazinczy.

A drótos.
(Conservativ dal)

Adjon kend asszonyom, fazekas drótozni
Kostát javítani, bögrécsét foltozni
Jó az én szerszámom fogadom zemberül
Megdolgozom ami érdemközé kerül.
Nincs nekem muhelyem, térdemen dolgozom
Szerszamom mindenkor magammal hordozom.
Tizet tizenkettőt alig csavarintok
Kész a' munkám s tudom nem ér ezt szívok.
Ha valami lukas, hol szivarog bele,
Kivül dugót nyomok s oman önöm tele,
Nyolcz hétfelez holnapig jós állok előle
Hogy ami beledolg, nemdölki belőle.

Magyar dal.

Csipkét, gyócsot vegyen kend asszonyom
Elég nagy az éh rójom tudja kend azt
A bizony hat arasz . . .
Fogam én szunyogot nagyobbat egy lónál
Jüttem zsinjáros többet két akónál.
Többet két akónál.
Csukás van, pontyos van, harász is van borsós
Csuja madár de egér, meg nem fogná ám
Judja mér . . .

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Huszár gúnydal.

Sirasd meg azt az időt
Mellyben deákká lettél
Rokával prémzet thogát
Nyakadba kerétettél.
Jaj szegény oda vagy
Remető csoda vagy
Ezer bajod meg kettő
Megmeg kettő meg kettő
Megmeg tizenkettő
Gyászos az esztendő.
Sirasd meg azt az időt
Mellyben barátta lettél
Istrangal kötöt csuhát
Nyakadban kerétettél
Sarkantyús csizsma helyet
Ja czipődet felvetted
Minden szabadságodat
Egy kötélben kötötted
Jaj szegény oda vagy rémesztő csuda vagy Ezerbajod 32.
Javozz tehát mi tőlünk
Ha már barátta lettél
Füzesse meg az Isten
Kinek bolondja lettél
Ján járó csuda vagy
Gatyád nincsen igen nagy
Ezer bajod meg kettő megmeg 2ő meg 2ő megmeg 32.
Igyi
Sirasd meg azt az időt
Mellyben bakancsos lettél Kender ½ veg.

Pirongató versezetek.

GUNYDALOK ÉS ROKON.

284.

Világ haszontalanság,
Nincs benne állandóság,
Uj módit szereti,
Minden azt kedveli.
A régi már nem becses,
Nemmódi nem is kedves.

Ha csak nem jó térdhajtó
A dáma, nem kaczagó,
Ha nem vesztegető,
Vagy ha nem bő költő,
Nem dáma, ha nem koczkás;
Szégyen, ha nem kikapós.

Arany csipkés fejkötő,
Vagy az ezüstös hajtő,
Van módi sokkal szebb,
Sokkal tisztességesb.
— — — — — —
— — — — — —

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A mente már nem módi,
Lengyel mente a módi.
A fáin kartonbul,
Ha készül gigánbul,
Nagyobb parádét teszen,
Kedvessége ugy lészen.

Csizma dámát nem illet,
Hegyeseket nem léphet.
Papucsot lábára,
Von lába ujjára,
S pantoflit, férhez mehet,
Gavallérra szert tehet.

Csunya szokott egy szinben
Járni, csak egy köntösben,
Nem illik dámához,
Sem úri rangjához.
Köntöst kell változtatni,
A jót olcsón eladni.

Nagyra vágynak a lányok,
Kivált a kisasszonyok.
Szegénynek nincs becse,
Nincs nálok kelete.
Parádéz már e világ,
Paraszt lány is már rá vágy.

Tiz órakor felkelni
Módi, betegeskedni.
Haját frizérozni,
Magát befesteni.
Nem tudja hogy kelletlen,
Ifjak elött becstelen.

Kendermagszin daróczos
Nyakadban kerétettél
Jaj neked szegénynek
Bakancsos legénynek
Ruderhez, pomadihoz
Nem szokos fejednek.

Szent Paczientia = barattáncz.
(Baratok nótája)

Ezer hétszáz hetvenegyben
Én beléptem ez elelben,
Vandorlásra
Szép ruhámos elvetettem
Mezétlabos barát lettem
Utollyára.
A' mentemet egy ször zsákkal
~~Dolmanyetmat~~ ezibák háttal
Megcseréltem jószágomat
Koldulással.
Én elhattam a' hazamat
Jélretettem sok marhámat Mindenestől
Megutaltam szép ruhámat
Pénz és ezüstös ladámat Erszenyestől
Most mezétlab ebmodgyára,
Mint a' varga a' Vásarra,
=köll szaladnom.
Egy országról a' másikra=

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Néha gyomrom éhség miatt
Ugat mint á farkas fia
Utazásban.
Fejem fagyadt, testem ~~[illegible]~~ konnyad.
Lábam lankad, torkom szarad
Vandorlásban.
Mégis mondgyák mit köl tenni
Á baratnak ugy köll lenni
Á mit szája elé annak
Megköll enni.
Ha néha fáradt testemet
Lehajtom kopasz fejemet
Nyoszolára.
Hálmomból fölzörgetnek
Á kórusra elkergetnek
Zsolosmára.
Ha tekintek á kalhára
Kihajtnak á hó hátára
Köl talpalnom, jégen járnom
Ebmódgyára. –
Midőn az asztalhoz mentem
Ugrándozott az én lelkem
Vigassággal.
De midőn onnét felkeltem
Idéstova tekingettem
Üres hassal:
Mondák: "Si non fuit satis

237

Most szentül imádkozni,
Templomot gyakorolni,
Bibliát olvasni,
Szégyen, jót tanulni.
Ha nem kártyás, nem koczkás,
Nincs becse, ha nem hárfás.

Kár hogy az asszonyokat,
Az eladó lányokat,
Vásárra nem hordják,
Kongatni nem hagyják,
Próba-hetet tölteni;
Ugy kéne szegődtetni.

Kárán tanúl az okos,
Addig senki nem gondos,
Mig a lapos guta,
Végső inség sulya,
Meg nem üti erszényét —
Más birja örökségét.

285.

A szörnyü ég alatt szörnyü változások,
Istentelen ezer uj módi szokások.
Az uj módi miatt sok istorozások,
Méltán e világra szállnak sok csapások.

E világ ördöggel vetett szövetséget,
Német francziátul tanult ördögséget.
Magyar is követi a rut kevélységet,
A némettül kapott czifra szegénységet.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Franczia is kevély, mint a papa madár,
A tokos is pajkos, kényes, mint az agár.
Magyar is hasonló lett ezekhez immár;
Kecskeszőr parókát visel, babosan jár.

Ördőg-e, bagoly-e, magyar-e, kicsoda?
Tehénpaczal fején, nem tudni, micsoda.
Tarka, mint a szarka, nem más hanem csoda;
Megszökne, ha látná régi magyar Buda.

Nem tiszta madár az, ki fészkét mocskolja,
Nem fehér hattyú az, kinek tarka tolla.
Nem igaz magyar az, kinek bugyogója,
Frizérezi haját, bajszát borotválja.

Vajha láthatnátok, hajdani magyarok,
Most a magyarokat, istenes jámborok,
Könyet hintenétek, mint sürű záporok;
Ki kankó, ki Jankó, felemás sógorok.

Magyar kalpag helyett tettek fel kaszkétot,
Hosszu mente helyett huztak fel kaputot.
A veres nadrágon cseréltek bugyogót,
Magyar csizma helyett vontak német sarut.

Mégis tartja magát, mint magyar gavallér,
Nem más, hanem csuda maskara, himpellér.
Kár hogy eredeti volt magyar nemes vér,
Iskolába fogja magyar német pallér.

A szép magyar kontyot, elhagyták a válot,
Igaz gyöngyös pártát, ki diszesen állott.
Kardkötőd letenni, fajtalan, nem szánod,
Kis rövid mentécskéd tőled messze hagyod.

Recordare paupertatis!
Legyen elég á barátnak
Kenyér és viz.
Vigasztalám én magamat
De nemkoptattam fogamat
Jó lakásban.
Emelgettem á vállamat
Tapogattam á hasamat
Koplalásban.
Nosza frissen lódulj mondták
Á harangot már megvonták
Á vecsernyét, és komplétát
Énekeljed.
Ollyan á szegény barátnak
Mint az elhervadt virágnak
Becsülete.
Szinte mint á Sánta lónak
Ávagy törött korsónak
Tisztelete.
Hajdan alázatossaggal
Most köszonthek ravaszsággal
És ebrudon kikergetnek
Hamissággal.
Hallom gyakran az éneket
Elköll menned, nincs mit enned
Ez országból.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Keresd akarhol helyedet,
Nem hizlalod itt testedet
Koldulásból.
Elmész kiált; im á barát
Ki megúnta á jó csizsmát
Most bujdosván fogja törni
Gyenge lábát.
9. Megnemszünik mi ellenünk
Á kegyetlen ellenségünk
Vádolása.
Ambár olly á szegénységünk
Hogy sokszor fajgat á gyomrunk
Koplalastól.
Mégis mondgyak: hogy Országot
Hipusztittyák á Világot
Koldulással, jó lakással
Á baratok.
10. O baratnak gonosz sorsa
Nincsen pénze, nincs markája *)
Czéllájába
Nincsen czifra palotája
Se nadragja, se csizsmája
Fagyos lábán.
Megisvetik, pirongatják
Itt üldözik, onnét hajtyák
Mint á ganajt fa-villával
Félre tolják.

*) Non propter Lazarum sed propter Marthám — Áha!..
Á betűrágó jegyzete.

239

Nincs több, egy pendele, bugyogóra vágy már,
Alig van kenyere, mégis kávéra vár.
Czukrot, kávét neki hitelben ad kalmár,
Mégis ritka, a ki bugyogóra nem vár.

A sok módi irja a sok leveleket,
Zálogba hányatja szép örökségeket.
Eladatja velek szép öltözetöket,
Szegényekké teszi hajporos fejöket.

Ezt egyedül köszönd az atyafiságnak,
A némettel kötött ezer sógorságnak.
Ez oka számtalan boldogtalanságnak,
Ez is lesz kárára végre az országnak.

286.

Nincsen e világon semmi állandóság,
Valami látható, minden mulandóság.
Hajad fürtös szála,
Melly rég szépen álla,
Most csudaváz, lárva.

Csinosan felkötött nadrágod mi lelte?
Szabó derekadtól hónodig emelte.
Ollyan vagy benn, pajtás,
Mint gályán a sajkás,
Vagy a ki sánczot ás.

Kordován csizmádnak megnyulott a szára,
Fel is emelkedett véle együtt ára.
Csak most veszem észre,
Hogy nagy kora készre
Jött hozzánk, szélvészre.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

240

Gondolnád, hogy az lesz a szabó kontója,
Vagy a komédiás bilétmutatója.
Azonban egy, kettő,
Öt, tiz, százas betű,
A forint jelentő.

Egy krajczár egyet tesz, de már három kettőt,
A két tiz garasos krajczárt tizenkettőt.
Nem tudom számlálni,
Kivánnék megválni,
Helyébe mást látni.

Szabadíts meg tőle, magyarok istene!
Mert ennek se sulya, se becs nincsen benne.
Máskép is a bankó,*)
Csak koldusnak való,
Kinek lába nem jó.

287.

Módi jött be a lányoknál,
Kivált a kisasszonyoknál:
Kontyon hordják a hajokat,
Érzik belől a bajokat.

Újjas, mellény nem szükséges,
Egy czicz kendő elégséges.
Ahoz jár most a gavallér,
Kinek nyaka csupa puczér.

*) Mankó. *) Módiba jött a lányoknál
Jőkép a kisasszonyoknál
Kontyon fodrozzák hajokat
De belül érzik bajokat.

11. Szent Patiencziát kérjed
Hogy megvigasztaljon Téged
Ez életben.
Jóban, roszban légyen veled
E Vilagon lesz vezéred
Mindenekben.
Ha midd van egyél, igyal.
Üldözésedben vigadgyal
Mind ezekért az Istennek
Hálát adgyal.

Más barát Nótája.

Ezer nyolczszáztizenötödikben
Léptem ebben az életben
Koldulásra
Voltam legény, noha szegény
De már ollyan mint az edény
Kit eltörnek, és kivetnek
Az utczára.
Már huszonnégy esztendejét
Ifjúságom szép idejét
Vigan éltem. (ismételtetik)
Hogy illy nagy rabsagban éssem
Ifjúsagomtól elessem
Nemis véltem.
Magam asztalahoz ültem
Hova akartam, repültem
Oh miért ezeket jobban nembecsültem

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ablakomon dudul á' szél,
Csipi az hatamat á' dér. Nem alhatom.
Két száldeszka az én ágyom
Három tégla á' vánkosom
Egy rosz pokrócz á' paplanyom. Nem alhatom.
Szemem viszket, lábam reszket
Hánnya á' czigánykereket. Éjfeltájban.
Nem akadtam olly vargára
Jótot vetne á' csizsmámra,
A talpára, az orrára ... Oldalára.
Ollykor néha többet iszom
Praecest konnyen elmulatom, Á mi nagy kár.
Ki nemtudja csak azt mondgya:
Á barátnak jó van dolga
Eszik, iszik, és nyugoszik Bár ugy volna.
Csalódások. Duetto. T.
(Roccocodal.)
Divatba jött á' lányokhál
Kivált á' kisasszonyoknál,
Hogy ha farok, vagy más tagjok
Lapos, kipótolják magok.
Nem gondol á' Dáma véle
Hogy nincs kiduzzadt kebele,
Mihelt ő' akarja lészen
Rongyból szép melle is készen.
Azt gondolja á' gavallér,
Hogy amit újjaival ér
Mind csecs, mind far 's á' deli
Szüzet ájulva öleli. —

241

Elcsapták a szoknyájokat,
Hordnak már most viganókat,
Hej! gyönyörü szüz virágszál!
Rád jobban illenék a vál.

Kis lábadon piros csizma
Szebb volna, mint czipő rajta.
Magyarul is kevés lány szól:
Jaj! mi lesz már a világból!

288.

Nem vagyok én paraszt ember,
Reám ugy nézzetek;
Familiám s nemzetemre
Bár figyelmezzetek.
Bizonyos apám volt,
Kiről anyám igy szólt,
Hogy a fagyban aratáskor megholt.

Eszem iszom törzsökéből
Származtak eleim,
Ezt mutatják a korcsmákon
Adós leveleim.
Apám akárhol járt,
A vizben nem tett kárt,
Evett, ivott, sok kinálást nem várt.

Ez törzsöknek hogy én vagyok
Egy igaz magzatja,
Bizonyítja eztet torkom
Gyakor szomjusága.
Ihatnám mindenkor,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Reggel és éjfélkor,
Csak kaphassam, mindenkor jó a bor.

Első része czímeremnek
A jó káposztás hús,
Ha szalonna nincsen benne,
A szívem is már bús.
Óh áldott káposzta!
Paradicsom hozta!
Áldott, a ki kolbászszal foldozta.

Másod része czímeremnek
Ama jó bosporos,
Melly ha nem lészen is borsos,
Legalább csak boros.
Mert bor nélkül méreg,
Egye meg a féreg,
Annyit ér, mint ebnek a fakéreg.

Harmadikát czímeremnek
Hijják kaszás lének,
Ezt tartják ám a magyarok
Legjobb ételöknek.
Valaki ezt falja,
Ajakát megnyalja,
Kálvinista, mennyországnak vallja.

Nemeslevél-pecsétemnek
A viaszát tudni
Ha kivánod, nem akarok
Én ebben hazudni:
Ez fordított kása,
Kinek nincsen mása;
Sczithiából vagyon származása.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Pedig holmi ringy, rongy régi
Kendőcskéknek segi+ségi
Által lett rongyból dugdosott
Keblet ölelt és fogdosott
Szegény férfi bezeg eszed
Hasznát illyenkor nemveszed,
Téged egy képzélt angyalnak
Tündér tagjai megcsalnak.
Sokszor mikor azt gondolod
Hogy a' szép rózsát csókolod
Istennének vélt Angyalod
Festékes pofáját nyalod.
Sokszor mikor szentül hiszed
Hogy az Ágyra szüzen viszed,
Már akkor a' ti duetto
Játéktok, neki csak detto.

Dal a' Szabókról.

Egy csudát én énekelnék Oje,
Hogyha én nékem tetszénik Oje,
Egy csigáról, három szabókról
Hosszú útra vándorlásokrúl.
Oje, oje, oje!
Három szabók vándorlának oje,
Egy nagy csigát meglátának oje,
Ijedtekben mind az hárman
Térdre estek a' nagy sárban
Oje, oje, oje!

250v

Vissza

Midőn a' csigának láttyák oje,
Az ő szörnyű fris mászását oje,
Rémültökben mind az hárman
Bellebb estek á nagy sárban
Oje, oje, oje!
Eggyik mondgya a' másiknak, oje,
Menny neki a' csúfállatnak oje.
Mert nálamnál erőssebb vagy
Bátorsagodis igen nagy
Oje, oje, oje!
Másik mondja harmadiknak oje
Te menj a' beste korának
Mert nalomnál erőssebb vagy
Azért kérlek engem ne hagy
Oje, oje, oje!
Az harmadik elijede, oje,
Hogy a' Voks ő reája ese oje,
Mind az kettőt igen kéri
Hogy nelegyenek hóhéri
Oje, oje, oje!
Azonban mint tanacskoznak oje
Csiga szarvai kibujnak oje.
Bezeg szabóknak nadrágjuk
Ördögül lett az gatyájok
Oje, oje, oje!
Ijedtekben fegyvert kapnak oje,
Hogy csigával harczoljanak oje.

251r

243

A borékja levelemnek
Egy katonabéles,
Kövér borjuvesével tölt,
Jó vastag és széles,
Oh drága armális!
Becses uraknál is,
Könnyen lehetsz ezzel generális.

289.

Viczeispán, perczeptor, főnotárius,
Főbiró, viczebiró, komiszárius.
Hát az a sok mennykő esküdt,
Hát az a sok mennykő esküdt,
Arkhivárius!

Exaktor, inspektor, és a tisztartó,
Számtartó, kasznárok és az ispánok.
Hát az a sok kujon hajdu,
Hát az a sok kujon hajdu,
Falusi birák!

Káptalan, esperes és plebánusok,
Káplánok, mesterek és harangozók.
Hát az a sok kámzsás barát,
Hát az a sok kámzsás barát,
És mendikánsok!

Dekánok, tógások, predikátorok,
Doktorok, orvosok, mind huzó-vonók.
Hát az a sok fránya borbély,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

244

Hát az a sok fránya borbély,
Patikárusok!

Kocsmáros és kelner, ugy mészárosok,
Molnárok, birkások és árendások.
Hát az a sok csalárd legény,
Hát az a sok csalárd legény,
És a kalmárok!

Szénával, abrakkal, a sok robottal
Ha nem szolgálsz, hátad verik botokkal.
Hát az a sok fene forspont,
Hát az a sok fene forspont,
És a porczió!?

290.

Gyerünk koma, a korcsmába,
Igyunk falu rovására,
Ne hajtsunk senki szavára,
Vigyázzunk magunk dolgára.

Én vagyok az öreg biró,
Te kegyelmed a kis biró,
Komám uram törvénybiró,
Ö kegyelme tanácsbiró.

Ha mi négyen együtt ülünk,
Ki áll akkor mi ellenünk?
Igazság van mi előttünk,
Büntessük, ki áll ellenünk.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Eggyik ollót, másik á tőt,
Harmadik kapja á törkőt
Oje! oje! oje!
Kiáltanak á csigának oje,
Hogy előáljon á harczra oje.
Mondvan jerr Ördög marhája
Megpróbálunk e nagy harczba
Oje! oje! oje! (Németből.) gyűjtyi.

Urambátyám!

Kedves uram bátyám nebosszonkodjék
Különössen pedig megneharagudjék
Megsérteni, megbántani nemakarom,
Csak ami igazság azt kimondom.
Vólt k. u. b. Jóhadnagy Császári Királyi
Vólt mázsamester's marsutány is
Vólt egyszersmind Esküdt, vólt Adjunctus
Vólt ujságiró, vólt resolutus.
De mit ér á sok haszontalan titulus
Ha nincs mellette semmi vitulus
Mert ha Ádám Zsidó nemeristálna
Urambátyam az ég alatt hálna.
Már félesztendeje hogy k. u. b. kvartély utánjár
Egy szobát konyhával találtis már
Jó lesz ugymond betenni á konyhába
Majd ami benemfér á szobába.

Szja. Ő. U. B. subája egy olly porteka
Ő mellynek magának kell egy külön szoba,
Ő mellyt soha se volt vendég nélkül
Nem volt, de nemis lesz vendég nélkül.
Van h. u. B-nak egy piszkos komodja,
Abban van az egész Europa Ázsia
Afrika, Amerika, Polinezia (es mereses
és felnemalhaso tengerein hajok azo)
Kereskedő'knek Spekzereg boltja.
Vannakis ám abba sokféle dragaságok
Holmi elhányt vetet rossz nadrágok.
Van h. u. B. egy új de igen elkopot rozdolmánya
Azzal egy Kategoriában van nadrágja
Cziczomajában lelket csaka Junk tartja
Már Gyendeje hogy nincsen talpa.
Van h. u. Bnak egy ütött vetett kalapja.
Ha magát megiszsza félrecsapja
Majd beledöglik az inge gallérjába
Ugy összálgat a' Városzi utczában.
Kedves Uram Ősém az ebadatát
Nem kell derogálni a' rongyos subát
Mert csaruggyan Ő' hadhagy marad ok
ám én azért
Ki győr alul megszökszem a' házáért.'
Hogy a' bornak az ára nagyon felmen
Azt kiki tudja
De azza h. u. Bnak semmi gondja.

Öreg biró parancsolja,
Bort korcsmáros! mondogálja,
Ródd fel falu rovására,
Vess nagy pecsenyét rostélyra.

Mondogálják ezt mind egyig,
Legyünk itten mind hajnalig,
Bátor világos viradtig,
Holnap után vacsoráig.

Közönségesen azt mondják,
Teli torokkal kiáltják:
Jó bor, jó bor! ingyen adják,
Birság, koma, másra rójják.

A rovásokat olvassuk,
A jegyzéseket lemossuk,
Korcsmárosnak bemutassuk,
A nagy hordót kifurassuk.

Ha az elfogy, mást gondoljunk,
Holnap is mind öszvetartsunk,
A községre törvényt lássunk,
Valakit megbirságoljunk.

Öreg biró gyülést hirdet,
Törvénybiróval fenyeget,
Tanácsbiró is izenget,
Kis biró korsót öblöget.

Seregesen azt kiáltják:
Igazság, koma, a birság.
Falubirák igy találták,
Ezeket megbirságolták.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Öreg biró azt kiáltja:
Lassan, lassan oda hátra!
Nem kell annyi pintes korsó,
Csak egy kilencz itczés flaskó.

Bortul mindnyáján dudolnak,
Seregestül rikongatnak,
Teli torokkal kiáltnak,
Mint a bakok, ugy ugrálnak.

Ki ez éneket szerzette,
Nevét versekbe nem tette,
Irigy nyelvektöl féltette,
Jobb, hogy inkább elrejtette.

Ezek pedig mind igazak,
A mik itten irva vannak,
Én ezt köztök megpróbáltam,
Köztök dözsölni meguntam.

A ki nem hiszi, próbálja,
Menjen csak közikbe innya,
Ezeket igaznak mondja,
Nem hazudtam, azt megvallja.

291.

Ki mit szeret, ha nem szép is, kedves az annak,
Bizonyitja ezt példája a pipásoknak,
Kik szüntelen pipázni ugy szeretnek, hogy —
Noha attól a szájok ollyan büdös, hogy!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Mertha magát valamelly kavéházba
Különossen pedig á Bikába beveheti
Onnan az Ördög semveheti ki.
Aki K.u.B. borvirággal kipettegetett rezes pofáját
megtekinti
Jajaz már magát elöre szomjan érzi,
Szajából á Debreczeni kurta kocsmában
talaltató Négy krajczáros veresbor melegen
gözölög ki
Tisztelet, becsület immár neki.

Ritka Nemesség.

Nem vagyok én paraszt ember,
Reám ugy nezzetek;
Familiam, s Nemzetemre
Bár figyelmezzetek:
Bizonyos Apám vólt,
Kirül Anyám ugy szólt:
Hogy á fagyban Aratáskor megholt.
Eszem iszom törzsökébül
Származtak eleim,
Ezt mutatják á korcsmákban
Adós leveleim.
Apám akarhol járt,
A vizben nem tett kárt,
Evett, ivott, sok kinálást nem várt.

E törzsöknek hogy én vagyok
Eggyik igaz ága,
Bizonyitja száraz torkom
Gyakor szomjúsága.
Ihatnám mindenkor,
Reggel's ejfélkor,
Csak kaphassam, mindenkor jó a' bor.
Első része czimeremnek
A' jó kaposztás hús,
Mellyben hogyha szalonna nincs,
A' szivemis már bús.
Oh áldot káposzta,
Paradicsom hozta!
Boldog aki kolbásszal foltozta.
Másodika czimeremnek
Ama jó bosporos;
Hogyha a' hus borsos leszen,
Legyen az jó boros:
Mert bor nélkül méreg,
Egye meg a' féreg;
Annyit használ mint ebnek a' kéreg.
Levelemnek takarósa
Két katona béles,
Rétessel van megbélelve,
Jávastag és széles.
Oh áldot armalis!
Drága uraknal is,
Könnyen lehetsz ezzel Generalis.

(288)

Igy nem csak a pipásokról lehet szólani,
Mert több példákat is lehet ehez toldani.
Lám, sokan bort inni ugy szeretnek, hogy —
Noha attól azután olly bolondok, hogy!

Vajjon micsoda szépség van a portubákban?
Vagy annak szüntelen való felszivásában?
Mégis sokan azt felszíni ugy szeretik, hogy —
Noha attól az orrok olly förtelmes, hogy!

Mi lehet utálatosabb a büdös husnál,
Vagy a tóban ugrándozó hitvány békánál?
Mégis sokan azt enni ugy szeretik, hogy —
Noha mások látni is ugy irtoznak, hogy!

Sok szép férfi rút asszonyt vesz feleségül el,
Sok szép asszony rút férfinak adja magát el.
Mégis a szép a rutat ugy szereti, hogy —
Noha más ezen dolgot ugy csudálja, hogy!

Ebből tehát tanúlságul vedd magadnak azt,
Hogy ha más nemszépet szeret, te ne csudáld azt.
A mit te szeretsz, más azt ugy utálja, hogy —
A mit pedig te utálsz, ugy szereti, hogy!

Mi lehet ennek oka, talán azt kérded,
Az, hogy nem egyez meg véle a természeted.
Ennél ha többet kivánsz, majd azt mondom, hogy —
Vak vagy, mint a szeretet, ez olly igaz, hogy!

292.

Mostan hevertemben egy dolgot mondanék,
Dolgom iránt arra mert igen rá érnék,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ha a fejér sereg meg nem haragudnék,
Róluk egy éneket majdan énekelnék.

Ha hétfőre kelvén, kender munkát tészesz,
Egész esztendeig mind csak beteg lészesz.
Aprólék marhádban igen sok kárt vészesz,
Elveszik tehened hasznát, azon vesztesz.

Köz példában szokta fejér nép mondani:
Kedden, szerdán két nap soha se jó fonni;
Söt azon napokon nem jó motólálni,
Mert az ollyan fonal nem jól fog megkelni.

Csötörtökön illyen magyarázat vagyon,
Hogyha este fonnak, ördög örül azon,
Ott sok üres orsót háńy be az ablakon,
Rettenetes zörgést támaszt a padláson.

Pénteken kenderre nem jó igen nézni,
Keze lába, ki fon, meg fog zsugorodni.
Szombaton szokták jól a rokkát eldugni,
Hétfőn, kedden, szerdán rá érnek keresni.

Tehát jó fejér nép! igy vagyon dolgotok,
Hogy egy héten hat ünnepet tartsatok,
A kender munkának ellene mondjatok,
A konyhán belőle jó tüzet rakjatok.

Rosz ember volt, elsöben ki csinált orsót,
Megérdemlett volna teste metélve sót.
Nem érdemlett volna meg, hidd, egy szem borsót,
Áldott ember volt, ki csinált pintes korsót.

A' Jonyokrúl.

Ak kor leszek katonáva,
Mikor jonyók verbuválnak,
Magam leszek kapitányjok
Kehér lován ha nyargalok,
Rit, rat, rut! televan a' Zsacskó
Vedki kiam Jankó
A polturas adénte,
Ész az ebugatlás.

(A régi és mai Jonyók históriájából (jonyozási rajkából) mégjobb 15 versszakai d. a' Hapszás köz kivánchi olvasó: Jókkel haran gözrasui napában Budánz- végig-) megmaradhassanak.

Báró Kerecsi-rül. *)

Aki azt kerdezi hogy kinak engem,
Vagy pedig miben áll a reménységem,
Báró Kerecsi ma az én nevem
Egy gondom uraknak kizelkedni, kizelkedni
Szemeknek, szivek nek sziveskedni!!

Gyárlom szivemet
Gyérem kedvemet
Álnokság, praktika minden gondom
Haszonlesár széggyen is az én dolgom.

*) egy kopott kéziratból, mellynek czime: "Cancio Szécsényi" én tsivel az Enekben "Báró Kerecsi" előfordul, ezt, ezélszerünek találtam; - hihetőleg orpágyfüleczi Gimnázias volt.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Mikor hogy fúj á szél arra fordulok
Ha szöllit valaki frissen mozdulok
Másoknak kedvére tudok járni
Szeretni, gyülölni, nyájaskodni (nincs föns)
Vigadni, dobzodni, szomorkodni. ~

Majd czifrán tagadom amis igértem
Majd áztis kicsufolom, akit dicsértem
Sétálok, tréfalok, udvarolok
Egy szóval szép moddal csalogatom
Mást pénzel, erővel elamitom
Csak éppen magamot
Keresem hasznomot. (Álnokság)

Uraknak többnyire vagyok vendége
Ha kit megesthetek nevetség vége
Ez á hizelkedő mai Világ
Azért intek nékem nehidgyenek
Mert hamis á szive keresdynek
Hazug igéretem
Fortélyos életem
Álnokság, praktika minden gondom
Hasznos bár, szegyenis az én dolgom. (gyűjt)

Sárga répa, csicsóka,
Ez is mindjárt egy nóta.

293.

Doktornak jó lenni,
Mindenkihez menni
Van jusa,
Most látom én,
Kutya baja!
Menyecskék, lánykák pulsusát tapintja,
Panaszit a szüzeknek kihallgatja.
Kicsi piczi kacsója
Gyönge verését hallja,
Tüzbe jön a doktor is,
Kezébe nyomja, tralala!
De hogy mondok, bolond volnék lemondani
E hivatalról.
Doktornak jó lenni,
Mindenhez menni
Van jusa,
Most látom én,
Kutya baja!
Menyecskék, leánykák pulsusát tapintja,
Panaszit a szüzeknek kihallgatja.

294.

A fejét hagyta a tudósoknak, a kakas.
Él, hadd éljen, éldegéljen, a kakas.
Körmöndön, dön, dön,
Szőrösdön, Füsdön,
Sárosdon.
Hajma, répa, retekmag.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

250

A nyakát hagyta kálvinistáknak, a kakas.
Él, hadd éljen, éldegéljen, stb.

A torkát hagyta a kántoroknak, a kakas.
Él, hadd éljen, éldegéljen, stb.

A szivét hagyta a leányoknak, a kakas.
Él, hadd éljen, éldegéljen, stb.

Zuzáját hagyta a legényeknek, a kakas.
Él, hadd éljen, éldegéljen, stb.

A lábát hagyta az utasoknak, a kakas.
Él, hadd éljen, éldegéljen, stb.

Taréját hagyta küraziroknak, a kakas.
Él, hadd éljen, éldegéljen, a kakas.
Körmöndön, dön, dön,
Szőrösdön, Füsdön,
Sárosdon.
Hajma, répa, retekmag.

295.

VÉN LEÁNY PANASZA.

Be kár, be kár nekem a pártát viselnem,
Egyedül magamnak feküdnöm, felkelnem.
Igy jaj immár megvénülök,
Senkitől nem melegülök.
Jaj kinaim nagyok,
Hogy még leány vagyok.

Ó virgo!

De kár, de kár nékem a pártát viselnem,
Magányos sorsomon már egyedül élnem:
Nincs szivemnek reménysége
Hogy valaha feleségе
Lennék valakinek,
O jaj hova legyek.
Nem tudom az okat hogy mérsnem szeresnek
Még ~~az~~ aglegényekis utálnak, megvesnek,
De én senkinek kedvében
Nem eshettem szerelmében.
Maradtam pártában
Az illyen adtában.
Sokan javasolták, hogy legyek Apácza
De én inkább lennék már tehát Anyácza.
De én inkább férfhöz mennék
Mintsem Apáczáva lennék.
Nem köll nékem korda
Aztis bolond hordja.
Tudom öt, hat gyermek már kár bennem vagyon
Kiért az szivem már bánkodik nagyon,
De én arról nem tehetek
Hogy mennyasszony nem lehetek
Mostis azt siratom
Hogy elhagyattatom.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Talán azt gondolják hogy termő nem lennék,
De én termő lennék: mihánt lefeküdnék,
Aki nem hiszi próbáljon,
Megengedem hogy vizsgáljon
De én termő lennék
Mihánt lefeküdnék.

(295) Baracskai gyűjt.) Ezt egy más régiebb kéziratból van véve, ő annadosiaktól előbbinek, ezt derije; mind a' kettőt én közlém, az ezeket kijelző – zz.

Nagy leány (Virgo) dala.

Adagio.
Negyven esztendőt éltem,
Krónika lehet éltem,
Sok pendelyt öltszenyirtam
De senki sem jött értem.

Bár csak immár jönnének
Ha nem éjjel legények
Akár mellyi rózsás vének
Az ördögbe vinnének!

Allegro.
Ha eljönne valaki,
Ki engem megkérne
Nem mondanék én neki,
Hosz ember nemsz ismétki.

(Szirmay Hungaria in Parabolis czimű könyvéből van véve.)

A két x-et már tudom rég meghaladtam;
Mégis az átkozott pártában maradtam.
Nincs szivemnek reménysége,
Hogy valaha felesége
Valakinek legyek,
Igy jaj már, mit tegyek?

Sokan komendálják, hogy legyek apácza,
De inkább szeretnék én lenni anyácza.
Százszor inkább férjhez mennék,
Hogysem apáczává lennék.
Nem szoktam kordához,
Az ebugattához.

Valamit csak tudtam, mindent megpróbáltam,
Vásárban, piaczon eleget sétáltam.
De én arról mit tehetek,
Hogy menyasszony nem lehetek?
Most is azt siratom,
Hogy csak itt hagyatom.

Legény e világon boldogabb nem lenne,
Mint ki párta helyett fökötőt rám tenne.
Egyedül szavától várnék,
Mint parancsolná, ugy járnék;
Hiv szivvel szeretném,
Soha meg nem vetném.

Az uram számára tyukot, ludat, kácsát,
Mindennap sütnék én vajban jó pogácsát.
A tenyeremen hordoznám,
Mint a szamár, ugy dolgoznám.
Éjjel takargatnám,
Nappal csókolgatnám.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

252

Ő csak ülne otthon, magam a mezőre
Eljárnék szénáért, fáért az erdőre.
Árpáját is lekaszálnám,
Lova gyanánt elnyomtatnám.
Csak férjhez mehetnék,
Férjre szert tehetnék.

Hogy pedig ezeket én mind végbevinném,
Arról hitelemet papirosra tenném.
Kezem keresztvonásával
Erősítném rántásával,
Csak asszony lehetnék,
Kontyra szert tehetnék.

Oh sok búra termett, búra termett párta!
Szivemet, fejemet a bú általjárta.
Hogy a szélvész ragadna el,
Vagy a tatár hajtana el.
Ne látnám szinedet,
Ne hallnám hiredet.

296.

Mi légyen a házasság,
E világi párosság,
Noha nem próbáltuk,
— Még eddig megálltuk —
De ugy halljuk, hogy bajos,
Szegény legénynek jajos.

Házasok dala.

Vagyon ugyan nekem is már feleségem,
Miért sok bú bánat gyötri az én szivem
Oda vagyon becsületem, emberségem
Beste lélek kurvafia az én nevem.
Ördögurnta gazdaasszonya ugy megtépet
Oh hogy régen az pokolban megnemétet
A' serpenyőt hozzám vágta mikor főzöl
Emi kéznem a' mosléktal nyakon önöt.
Minapában a' szemszédban hogy betérem
Obizony én az semmi roszból nem tettem
De az árát annak drágán megfizettem
Mert a' feleségem tüsténe eljött érzem
Mit csinálsz itt te kurafi kurvaujdába
Ez volt szava hogy belépet a' szobába
Oroszlán módra orditott hazugjába
Igedembe berezelsem a' gatyába.
Korcsmarosné egy igáz jószivü lélek
Néha ennem imonis ád hogyha kéred
De a' rigus téjjel taxost sene lélek
Ixis megixégyletle már hogy igy élek.
Oh luciferek szerszáma meddig gyötrez
Hogy már a' sok palinkától meg nem vöjjek
De tudom már hogy az Ördögnek sem kellesz
Mert már úgyis temetésed pokolban leosz.

(vége gyüjt.)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Siralom, vigalom. *)

A' leányka főszépsége
A' jó erkölcs épsége
Legdragább nő hozomanyja (allaturája)
Két keze, nem ruhája.
Aki sok pénzben álló
Módikon kap csak kószáló.
Az Urát koldussa teszi
Jaj annak ki elveszi.

E' földön a' Mennyországba
Élhetsz jó hazasságba
Egy rosz Eleonórába
Esel a' Gyehennába.
Ez a' Titius Sassa
Melly hogy a' szivet szaggassa
Mint az a' sas szüntelenül
Roncsolt kebeledbe üll.

Ne legyen olly lakodalom
Mellynek vége a' siralom
Olly leányok ne nőjjenek
Hogy Xantippak legyenek
Minden haz viragozzon
Benne az öröm lakozzon
Buzgóan kérjük s ohajtva
Smagunkat meghajtva!

*) "Bécsből hoztam feleséget Mégse gyüjt kaptam nyereséget
Hej feleség feleség, de nincs benned nyereség!" (régi hott)

Ezt mindenek megvallják,
Valakik tapasztalják.
Addig él kedvére
A legény, kényére,
Mig meg nem házasodik,
Öszve nem párosodik.

De ha feleséget vesz,
Magának sok bajt szerez.
Gondja szaporodik,
Pénze takarodik.
Laposúl az erszénye,
Fogyatkozik reménye.

Házát miként tarthassa,
Társa kedvét láthassa,
Mind azon törődik;
Esze tekeredik.
Még álma is abból áll,
Bár feleségével hál.

E bizonynyal nem csuda,
Mert a mit még nem tuda,
Az asszony tudtára,
Esze bunkójára,
Adja az ő férjének —
Igy nő baja szívének.

A gazdasszonynak kell tűz,
Ha nincs, tudd meg, hogy kiűz.
Ütéssel ha teli,
Már kedvét nem leli,
Panaszszal lát dolgához,
Haraggal szól urához.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Asztal, ágy, szék és fogas,
Mellyel tálast támogass,
Házad ékesítse,
A kancsót kerítse.
Mert ha különben lészen,
Asszony kedvet nem vészen.

Tükör házban ha nincsen,
Mellybe belé tekintsen,
Már morog magában,
Dúl, fúl haragjában.
Mert fél, hogy éri szégyen,
Ha háta félre mégyen.

Házad előtt ha tót jár,
Már ohajt, mint a tatár,
Csipkét, más egyebet,
Tudja ördög, mi ebet.
Parancsolja, hogy vegyél,
Másként veled fölcserél.

Ülő rokka unalmas,
Az ujjának ártalmas.
Pergőt kell hát venned,
A kedvét igy tenned.
Hogyha helyben nem találsz,
Biz a vásárra sétálsz.

Jaj! hát még a konyhára,
Több kell, mint a szobára.
Mert ha nincs, majd lesz per,
Nem kettő, de ezer.
Ha minden szerszámod nincs,
Bár szemébe se tekints.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kortesdalok.

(Nyitra jun. 10. 1844.)

I.

Telcsütött a Napsugára
Tarnóczynak ablakára
Vezérünk leosz nemsokára
Vitoriusz*) bojszujára
Nem kell nekünk Vi-c-zo-riusz
Ha még annyi traktat árrik
Mert ő mindég hozzánk harmic
Kavaszabb a vokánál is.
Jöhetnek a Pánji-bratok.
Mire ott leszünk Magyarok:
Elköll veszni a Világnak,
Vagy győzni az igazságnak.
Bebuvt a Nap homályba
Vitoriusz Szmrdákjába,
Ugyis Büdös-az ő-kútja
Övele minden versenyt tutja.
Büdös-kuton győzedelmet zengjed
Hogy Vitoriusz Elnök nemleosz
Itt kimaradd hivatalból
A koxmánynál semboldogúl.
Mérges arcza bojszút sohval
De a falnak hegy orrával
Bajszát pedig ő célra pödrös:
Node se baj! nem leosz győztös. —

*) Victor szójárás szerint.

II.

Felsütött á Napsugára
Ghyczy Károly ablakára
Vezérünk lesz nemsoka
Motosóczky *) bosszujára.
Ember kell nekünk á gátra
Motosoczki innen hátra
Mert ha megtalálunk fogni
Csontjai fognak ropogni.
Éljen á hon, és Királyunk
És Tarnóczy Al Ispánunk
Nem köll nekünk Motosóczky
Néki e' megyébül — siczki.
Nem kell nekünk á banknóta
Jobb á régi Magyar Nóta
Kivirétott á Tulipán
Tarnóczy lesz az Alispán.
Tarnóczy és Ghyczy Éljen:
Még sok esztendőt reméljen
Boldogitsak szép megyénket
I véle eggyütt hiveiket. — Alsójáráj

Kigmusok.

Nem kell nekünk csúszó állat
Mert á neve is útálat.
Inkább legyen Sobri Fózsi
Al Ispán mint . . . .

A konyha légyen derék,
Mellyen térjen tál, s fazék.
A rántást és főzést,
Mosogást és sütést,
Hol kedvére tehesse,
Ételét készíthesse.

Tüzhelyen ha nincs katlan,
Az asszony irgalmatlan.
Azon ha nincsen üst,
Kedve múlik, mint a füst.
Ha nincs lánczon a bogrács,
Mindjárt azt mondják: niksz tájts.

Bögréknek, fazekaknak,
Tányéroknak, tálaknak
Hely legyen, igen jó,
Tüzhelyen vasfogó.
Lapát, dézsa, meszelő,
Sajtár, furó, reszelő.

Tekenő, szita, rosta,
Dagasztó láb, borosta,
Sürü is szükséges,
Legyen elégséges.
Hordó, veder a kutra,
Tyúkborító a sutra.

Kicsin kalán, nagy kalán,
Álljon a konyha falán.
Bors, sáfrán, szegfü, só,
Gyömbér is, ha van, jó,
Malozsa és mandola,
Ni! asszony mit gondola!?

DEENK Kézirattára Ms 58/1

256

Pemet, piszkafa, orsó,
Szénvonó, túri korsó
Soha nincsen elég,
Törik, pusztul mindég,
A gazdát igy fogyasztja
Az asszony gondolatja.

Hát még bölcsőt hol veszel?
Pedig csak arra esel.
Addig ürög, forog,
Hol örül, hol morog,
Mig rengő pad nem lészen,
Arra egy bölcső készen.

De ki győzné számlálni,
Eszével feltalálni
Az asszony szükségét?
Eb a legénységét!
Ne is próbáld, mert felsülsz,
Jobb bizony csak mellé ülsz.

297.

Mi legyen a házasság,
A világi mulatság,
A kik aztat próbálták,
Avagy általvizsgálták,
Csak azt mondják, hogy jajos,
Szegény legénynek bajos.

Tóti dal (nótája) ra.*)

Nézd hogy ragyog Nyitra megye vidéke
Nézd hogy fénylik hazánk megye egyike
Túl megy á hir melly megyémet emeli.
Adja Isten hogy ezt érzé mindenki.
Áldjad magyar ki hazádat szereted
Áldjad honfit az igaz hü hazafit
Csak ugy virúl ha Tarnóczy Vezérünk
Ez óhajtja igaz honfi kebelünk
Gyüjtsön Károly üdvözétő" csillagunk
Te leendesz most második Atyánkunk
Tartsd meg Isten ötet országunk javára
Hogy viruljon már megyénk valahára.

*) ezen népszerü honvédal szerzője: Váli Istiháy, vál.

Szökött Nemesek-re.

Három villa, kés, kanalka:*)
Selyem sapka megbámva; –
A Kolonji Nemesek
A zöldből elszökvek
Hegyen völgyön a pülnek
Szegény gombás keresnek. (nagyszámul jártak 1848ban is a kolonji Tóthi és Csúsa ai völgátrázásra.)

*) Igen igen sokan á paraszok közül, kik álnevek gyanják alatt Nemeseknek jelentzadva lönek, halvánvá szigorú eljárás á voksolásnál, hogy völgyön keresztül haza illánának – á kolonjiak közül, kik [illegible] ügy látszik kés, villas és kanalakos dolgoznak, de ökisen ben gubás cselédek, mert hölsönzös selyem sapkájok

Baranyay kortesdal
Oct. 13. 1847.

Nem kell nekünk galagonya
Sem a' Battyányi bóra!
Magyar Nemes testem, lelkem,
Szabadságom nem engedem,
Követnek az választom
Ki tiszteli Alkotmányom &c.

Töredékek

Megérez a' Szőlő szem
Ott Emődy semmi sem
Gátak mellett érik meggy
Az E... haza meggy
A Kunyady-utánna
Sirva mennek Czabajra (1841)

1844-ben.

Megérett a' mozgoró
Motesiczky őzömoró'
A' Thuroczy mi lehet
Még jó kortes ne lehet ... –

* * *

Motesiczky – siczki!
Vino pige ödicki;
A Sathóczy ne macó:
Krumple vaxi – tedacó ...

(ezzé' Jó kortesdal sokféle változatokkal, daloltatik)
"Motesiczky-siczki! krumple vaxi mysticky dobremüge vaxi. Kis ma studmyjdiri." &c.

Gazdasszonynak kell háztűz,
Ha az nincs, neki nagy bűz.
Pinczében és kamrában,
Szobában és konyhában,
Légyen hát elégséges,
Valami csak szükséges.

Házad előtt ha tót jár,
Ugy kiált, mint a tatár,
Végy csipkét, vagy tekenöt,
Csuprokat, vagy serpenyöt.
Lakat, kulcsok kellenek,
Gyüszü, tü, s más illyenek.

El kell menned vásárra,
Költened a ruhára.
Kell kapcza és czipellő,
Faczipellő, az nem kö.
Kell egy módis kezkenő,
Az lesz ám a bökkenő.

De még ám a konyhában,
Több kell mint a szobában.
Szita, rosta, mozsár,
Kell szakajtó, kosár,
Piszka, lapát, pemét —
Azt sem termi a szemét.

Lyukas kalán, lyukatlan,
Lábas edény, lábatlan,
Nyárs, rostély, szapuló.
Hát még a tökgyaluló,
Sodró deszka, reszelő,
Dagasztó szék, meszelő.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

258

De még egyem hátra van,
Az ám még a nagy bajom,
Kimondani átallom,
El nem titkolhatom.
Még arra is kell mennem,
Hogy bölcsöt is kell vennem!

298.

Elment a kisasszony, Trézi,
Kölcsön üres zsákot kérni,
Hogy asszony anyja küldötte,
A magáét kiégette.

Tekintetes szomszéd asszony!
Azért küldött anyám asszony,
Ha egy üres zsákot adna,
Ma bengézni kisétálna.

Kisasszony lelkem! csak egy van,
Az is az urfi alatt van,
Ha kiveszem, felkel, majd sir;
Éhes, mindjárt kenyeret kér.

Pedig már egy falat sincsen,
Tegnap kértem egyet kölcsön.
A lisztünk is már elfogyott,
Hombárunk is összerogyott.

Majd hát, tekintetes asszony,
Hoz kenyeret anyám asszony,
Ha felkel is János urfi,
Kenyérrel kell csititgatni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kortesdal.

Nemes ember vagyok,
Szabadságim nagyok
Mit ér nekem (az ó) á vén
Ákár az uj törvény.
Kutyabör van nálam,
Hajdan jó királyom
Jobb Ápámnak adta
Az meg nekem hagysa!
Gyülésekbe járok,
Halljuk kiabálok.
Mert az Ország dolga
Reám is van bizva.
Nem parancsol senki,
Jussomból tegyen ki,
Aki magát többnek
Tartja és nemesebbnek.
Urak verbuvalnak,
Velém inni járnak, v. (Velem inni állnak.)
Mondja á factotum:
Öt forint á votum.
Hej öt forint szép szó,
Á votum csak egy szó,
Egy pár csizma ára
Á kortes labára.
Ha betörik fejem,
Kinek gondja velem?
Ö eim is, mondják,
Vérökes ontottak.
Éljen á szabadság!
Ha nincs is igazság:
Az legyen á Vivat,
Aki legtöbb bort ád. (l. Csikellő Csányba 3)

Kertem alatt halaszto halaszto,
Ótem belé lovaszló, lovaszló,
Jaj Istenem ki huzz ki, ki huzz ki,
Majd csak ki huz valaki, valaki.
Hej Berezi, perezi (Hej kereki, kereki)
Szabó legény gyereki, gyereki?
Nem mehetek most an ki, most an ki
Köpönyegem szabom ki, szabom ki.
Ha ki szabom megvarom, megvarom
Kózsám belé takarom, takarom.
" Hej kereki kereki Gyere Joska gyereki
Jul a Mari ide ki Ablakodat zörgeti
Erdöz bujjék magába, magába
Mert vallogat a lányba, a lányba.
Egyik ollyan mint másik, mint másik
Ha lefekszik elaszik, elaszik."

Kertek alatt szürke ló, szürke ló
Behajtotta a' biró, a' biró,
Ugy megrugta a' birót a' birót
Talán bizony meg is holt, meg is holt.
Sirassátok tanácsok, tanácsok
Megholt szegény biátok birátok
Sirassátok mert jó volt, mert jó volt
Mert jó huzó vonó volt, vonó volt,
A szegénytül elhúzta, elhúzta,
A gazdagnak megitta, megitta.
Jaj Istenem de kár volt, de kár volt
De jó huzó, vonó volt, vonó volt.
(299)

(Bazaczkai)

259

Csak ne bántsa, kérem szépen,
Mert mezítelen van épen;
A gatyáját meglugoztuk,
Még tegnap róla lehuztuk.

Ugy kötöttük be a zsákba,
Hogy szegényke meg ne fázna.
Mert nincs néki több gatyája,
Zsákon van hosszu párnája.

Zsákunk nincs, tavaly eladtuk,
Az árát is bálban hagytuk.
Az urfinak nagy kedve volt,
A sok serbe majd bele holt.

Megjemben, azt [illegible] megjombottam

299.

A kert alatt szürke ló,
Behajtotta a biró.
Ugy megrugta a birót,
Harmad napra meg is hót.

Szegény biró! de kár volt,
De jó huzó vonó volt.
A szegénytöl elhúzta,
A gazdagnak odadta.

Örüljetek parasztok,
Megholt a ti birótok.
A mit nem gondoltatok,
Kipótolta a ti szürke lovatok.

17*

DEENK Kézirattára Ms 58/1

300.

Minapában Debreczenből
Bécs felé utaztam,
Pajtásimmal beszéd közben
Pipára gyujtottam.
Annyi német jött elömbe,
Hogy rémülék seregébe.

Kérdém: pajtás! mi nemzet ez?
És hová sietne?
Ö felelé: mind német ez,
A kutyaszülötte!
Békanyuzó kés kezében,
Egy fillér sincsen zsebében.

Te is pajtás, már ezután
Bugyogóban járjál,
Annak rühes ránczaiban
Férgek után piszkálj.
Nem lesz kalpag a fejeden,
Sem kócsagtoll süvegeden.

Nézd el pajtás, annak hátán
A butyrot, tarisznyát,
Buda felé hányja, veti
A két görbe lábát.
Ez lesz urad isten után,
Ez szab törvényt már ezután.

Isten hozzád, már ezután,
Szép zsinóros nadrág!
Karmazsinból varrott csizmát

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Minapában Debreczenből
Bécs felé utaztam,
Beszélgetvén pajtásommal
Pipára gyujtottam.
Annyi Német jött előmbe
Hogy bámulék seregébe.
Kérdém pajtás mi Nemzet ez?
Vagy hová sietne?
Mondá pajtás, mind Német ez,
A kutya szülötte!
Béka nyuzó kés kezébe
Egy krajczár sincsen zsebébe.
Teis pajtás, már ezután
Bugyogóban sétálsz
Annak rongyos ránczaiban
Tetvek után piszkálsz.
Nem lesz csákó már fejedbe
Sem kócsagtoll süvegedbe.
Isten hozzád, már ezután
Szép zsinoros nadrág
Karmazsinból varrott csizmát
Nem látt magyarság.
Mert gyülöli ez Nemzetség
Mint jutál szép nemzetség.
Nézd el pajtás, annak hátán
A' butyor-tarisznyát,

Hannya, veti Budafelé
Akét koszos lábát.
Ez lesz Urad Isten után,
Ez szab törvényt mar ez után. Jajajaj! gyujtemenyből

(300.)
Német német! kidüll a' béled
Ebatta némettye Országunk szemettye.
Miért ne innánk?
Falu végin a' csapszékbe
Jó bort mérnek!
Gyerünk édes komám asszony,
Igyunk eggyet.
Jaj be fáj az én gyomrom,
Meghalok ha nemiszom,
Komám asszony.
Úgy sem lelünk e Világon
Igaz férjet
Gyerünk édes komámasszony
Igyunk eggyet.
Bort iszik ő és megcsal
Müs úgy banjunk azzal
Komámasszony.
Az a' hunczut véndisznó
Nincs idehaza
Három napja a' korcsmába
A bort issza
Hogy a' kutya egyemeg
Nem csókolom többet meg komámasszony.

261

Nem lát Magyarország.
Mert gyülöli a németség,
Vigye ördög gonosz lelkét.

302.

Amott amott a korcsmában
Jó bort mérnek,
Gyerünk édes komám asszony,
Igyunk egyet.
Jaj be fáj a gyomrom,
Meghalok, ha nem iszom,
Komám asszony.

Ördög bujjon az én uram
Gégájába,
Minek iszik ollyan sokat
A korcsmába.
Hej bemennék, de megver,
Az lesz nekem jó reggel,
Komám asszony.

Pedig ha a korcsmába kell
Érte menni,
Négy öt pint bort magam is csak
Szoktam inni.
Mert négy öt hat itcze bor
Leszivárog mindenkor,
Komám asszony.

Ördög bujjon szomszéd asszony
Gégéjébe,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

262

Minek iszik ollyan sokat
A pinczébe.
Kilencz itczés a gyomrom,
Tizedikkel megtoldom,
Komám asszony!

302.

Meg ne mondja komám asszony
Az uramnak,
Hogy eladtam a zabomat
A zsidónak,
Ha kérdi, azt mondja kend:
Egy szemet se látott kend,
Komám asszony!

Van én nekem egy kakasom,
Majd eladom,
Ha kérdi az én emberem,
Majd azt mondom:
Hogy a róka megette,
Hogy valaki elvitte.
Komám asszony!

Egy két véka kukoricza,
Még az nem sok,
Látom én, hogy visznek el még
Többet mások.
Jobb ma nekem egy, kettő,
Mint holnap tizenkettő.
Komám asszony!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ez á bibasz vén szamár
Sincs idehaza
Bort iszik már harmadnapja
Á' korcsmába
Hogy á fene egyemeg
Nem kinálom többé meg. K-a.
Hany icze bort iszik meg kend
Komám asszony
Én is éppen annyit iszom
Mint az Asszony –
Három icze palinkát
Kilencz icze borocskát. K. A.
Mert ha magam á' korcsmába
Szoktam menni
Négy, öt pint bort magamis csak
Szoktam inni
Mert négy, öt, hat iczebor
Leszivárog mindenkor. K- Asszony.
Mondják hogy az Asszonyoknak
Nem jó inni
Jégre szokta az illy Asszony
Férjét vinni.
Lám az Anyám sem vitte
Pedig á' bort szerette
Komám Asszony.
(301)

Barsi's Nyitra

Tánczadalom.

Hol lakik kend hugom Asszony?
Keresztúrba.
Keresztúrba lakom én, biró lánya vagyok
én Keresztúrba.
Jalán nemis ismer kend
Hiszen vélem feküdt kend Keresztúrba.
Id'adja kend azt á ludat nyolcz garasé
Nem adom én nyóczé Od'adom én csóké
Huszonnyoczé.
Hip, hop! Ujöngatók: Csárdások. Tánczdalok.
Bihári Három á Tánczmind halálig!
Ki világos, ki viradtig!
Jancsi bácsi, Pista bácsi
Ej csak á ladám vigye ked ki (ü hozza kend Ei)
Száz forintos bankó benne
Ej hogy á gazda kine vigye. //
Korcsmárosné van é borod
Ej van é kökény szemü lányod? //
Borom is van, sörömis van
Ej kökény szemü lányom is van. //
Korcsmárosné, gyújts világot,
Ej van é kökény szemü lányod? //
Ha nincs kökény szemü lányod,
Hej aludjon el á Világod. //

Magyar Jász Berényi
nósa (l. II Köt: 235 sz.)

Ördög bujjék az én uram
Bocskorába,
Mért nem tudja hányszor mentem
A kocsmába.
Nincs a fején annyi szál,
A hányszor megcsaltam már.
Komám asszony!

Elküldöm én a lányomat
A kocsmába,
Hogy töltessen kilencz itczét
Csutorámba;
Kilencz itczés a torkom,
Tizedikkel megtoldom.
Komám asszony!

Ördög bujjék komám asszony
Ködmenébe,
Kilencz itcze pálinka fér
A zsebébe,
Tizediket ugy viszi,
Attul fájul a feji.
Komám asszony!

Ördög bujjék komám asszony
Bocskorába,
Mit csatangol éjjel nappal
A kocsmába.
Hogy a fene egye meg,
Mikor szörösödik meg?
Komám asszony!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

303.

Az én kötöm, az én kötöm
Teveszőrbül,
Anyám fonta, anyám fonta
Lencsefűbül.
Fontam már én eleget,
Három télen egy singet.
Komám asszony!

Elment a tyúk, elment a tyúk
A vásárba,
Czipét venni, czipét venni
A lábára.
Megkötötték a lábát,
Nem választhat topánkát!
Komám asszony!

304.

Ne hi gy a leányoknak,
Csalogató szavoknak.
Csak a mig lát, addig hív,
Illyen a leányi szív!

Egy szóval csalogató,
Adott szavát nem tartó.
Csak a mig lát, stb.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Népdal.

Énekölnek á madarkák
Mint az égben az angyalkák
Gyere immár házunk (elő Nem ugy van már mint az elött
~~Nem ugy van már~~ (csiripelé-) Nem ugy van már... énekelé)
Nincsen ott már mint az elött
Ja nőt á mi kapunk elött
Reá mennék de nincs erőm
(Csak ugy nevet á szeretőm)
5 Elhagyott már á szeretőm.

Barna leány* megy* á kútra
Tekint vissza gyalog útra.
Ej Istenem de szép leány
Kétszer söpör egy más után
Kenyeret is ugy tud sütni
Á kovásztis kétszer tenni
Á kemenczét kétszer füti
Mégis sületlen szedi ki
Készebb volnék kardot kötni
Hogy sem öset megkéretni.
(hallam Csaladon gyermek korom ban egy öreg a (zonyul) (363.)

Gesztei dana.

Szent Iványi tiszta búza
Kidöllöt á gyalog útra (kiellett)
Aki azsat le a ra-ra-ra-ratja
Azt az Isten megáldotta.
Az á leány, ~~kétszer~~) leány
Kétszer da gaszt egy más után
Ej Káromszor is befüt neki-ki-ki-ki-ki
Mégis sületlen szedi ki.

*) Kétszer leány – k-va.

Vissza

Énekelnek á szép lánykák
Mint az égben az Angyalkák
Ugy énekelnek szegények
Mint égben ezek felségnek.
Szép szavok ugy zengedez
Az életre fol hat ez:
Mély á szivbül eredez
Oda éghez emel-ez.

Kétszinü (Csalodó szerelem.)

1. Lásd mit mondok neked
Ne szeress engemet
Hamis az én szivem
Megcsal az téged.

2. Ne szeress, ne szeress
Mert nékem nem kellesz
Elmult az az idő
Mellyben voltál kedves.

3. Nem érted, masokért
Teremtetett szivem
Téged hát gyülöllek
Azokat szeretem

4. Hamis hitü voltam
Álnokul csaltalak,
Másokat szerettem
Téged biztattalak.

5. Mikor velem voltál
Akkor bizkoltalak
Es ha eltavoztál
Mindjárt kaczagtalak.

6. Lásd magam megvallom
Hogy kétszinü voltam
Mind azt amit tettem
Csak szinböl mutattam

7. Mert á természete
Az asszonyi nemnek
Álnokság ravaszság
Tulajdona ennek.

8. Legnagyobb örömét
Csak akkor találja
Ha rablánczon hévét
Keseregni látja.

9. Tanulj most ezekbül
Hogy hidjél nemünknek
Boldog lész ha s oha
Nem hodolsz szépeknek.

—o—

265

Szeretöt tart ezeret,
Hiven egyet sem szeret.
Csak a mig lát, stb.

Egyszer veled sétálgat,
Másszor téged csúfolgat.
Csak a mig lát, stb.

Meg is ölel, s megcsókol,
Elfordulván kicsufol.
Csak a mig lát, stb.

Szivedhez addig hajlik,
Mig szebbre találkozik.
Csak a mig lát, stb.

A mit néked mond szája,
Szomszédban is azt mondja.
Csak a mig lát, stb.

Ne higy tehát leánynak,
Lépes mézes szavának.
Csak a mig lát, addig hív,
Illyen a leányi szív!

305.

Mikor én nötelen voltam, oda!
A sarkantyum azt peregte, oda!
Sörre, borra, pálinkára, oda!
Leányoknak pántlikára, oda!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

266

De mikor megházasodtam, oda!
Az én patkóm azt kopogta, oda!
Sóra, borsra, egy font husra, oda!
Feleségemnek papucsra, oda!

Hát most, hogy megöregedtem, oda!
A bocskorom azt csoszogja, oda!
Csisz el csosz el a templomba!
Onnét meg a koporsóba, oda!

306.

Rákos mezőn egykor; pesti vásárkor,
Túl a Tiszán lévő csikós bundástol,
Dudástul, bundástul,
Három itcze finom borra befordul.

Azt kérdezik az ottvalók tréfábul,
Ha tudnak-e túl a Tiszán magyarul,
Tiszán túl, magyarul?
Felel nékik ezen csikós tréfábul:

Túl a Tiszán iszik magyar kulacsbul,
Jó paprikás húst is eszik bográcsbul.
Tiszán túl, bográcsbul,
Ugyan bizony helyesen van magyarul.

Túl a Dunán iszik magyar glázlibul,
A roszprádlit is megeszi czintálbul.
Dunán túl, glázlibul!
Ebugatta módon van ez magyarul.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hallod pajtás mi az ujsag?
Nem egyébb más bolond német,
Bolond kinek esze nincsen:
Á németnek éppen nincsen.
Hol varták az bugyogódat,
Ezer ránczos harczikadat,
Mellyben tartod á marhadat,
Baszom német kurvanyádat. (egyenes)

Mit á lány cselekszik
Hogyha neki tetszik
Még az ördögis kaczagna rá
Reggel neglizsébe
Délfelé csipkébe
Jár begyessen fel's alá.
Láttam egy szakacsnét
Vasarolni csipkét
Zöld selyem ruhába menni ki.
De még á konyhába
Smukkot rak nyakába
Ott is draga ékszer kell neki.
Egy asszony á lányát nagyra tartja
Hogy ötet ő nekem nemadhattja
Ne tarcsa kend ollyan nagyra
Szebbis van, jobbis van á faluba

Eladtam á kakasom
Tizenháromgarason;
Se tizes, se huszas,
Se tizenháromgaras.
A papai menyecske
Nem szól nappal, csak este,
Kutakar betakar,
Tudja manó mitakar.
Szomszéd Asszony kakasa
Jölugrot á kapura
Csak azt kukorékolja
Kaczér az ő Asszonya.

Kiszolgáltt huszár-ra.
Tömérdek sok bagót eves Vincze bátya
Kilencz esztendőn át katona korában,
Melly ha elevenné változnék gyomrában,
Valós ágos bagó lenne, Vincze bátya.

Kedves Nota.
Ami papunk jó ember rep. emberember
De á mester-gazember gazember.
A mészáros jó ember
Á húst jól meg tunt-solja-solja-fautolja
Jó dolga van á lánynak – Szeretőt tart magának
Uczu sola motola kinek arra mi gondja.
V erős kutya, fehér ló,
Margit Asszony egy se jó,
Itaftakonfita
Lapos seggü Margita.

Jegyz. Á m. kzmdások nem igen kedvezőleg szólnak á Margit névről:
Margit Asszony, deres ló, ritkán válik benned jó. Sz.

267

Korcsmárosné nálunk beszél magyarul,
Itten pedig, a mint hallom, németül.
Tiszán túl, magyarul,
Nem is fér ki a német szó torkábul.

Plebános és predikátor Tiszán túl,
Orosz pap is predikál csak magyarul,
Dunán túl, németül,
Vagy ráczul, majd megfúl.

307.

Tiszán túl, Dunán túl,
Láttam én egy magyar embert
Bundástul, bundástul.

Tiszán túl, Dunán túl,
Kérdem töle, ha tudna-e
Magyarul, magyarul.

Tiszán túl, Dunán túl,
Kenyeret sem tudok kérni
Magyarul, magyarul.

Tiszán túl, Dunán túl,
Láttam magyart kávét inni
Bográcsbul, bográcsbul.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

268

Tiszántúl, Dunán túl,
Láttam magyart csirkét enni
Czintálbul, czintálbul.

Tiszán túl, Dunán túl,
A dorogi korcsmárosné
Majd megfúl, majd megfúl.

Borsodi Kortesdal (töredék)

Egy életünk, egy halalunk
Szemeretül elnem állunk
Akár élünk, akár halunk
A Szemere mellet állunk
Rák a Szirmay czimere
Ne tarts bajtars Te ő vele
Mert vármegyénk becsülete
Rákként mászna hátra fele.
Nebantsd bitang Te Szemerét
Birja Borsod szeretetét
Szelessy lesz Al Ispánunk
Szemerétöl elnem állunk.
Akár minket czirogatnak
Bénzel s borral kodítgatnak
Egy eletünk, egy halálunk.
Szemerétöl elnem válunk
Vörös krspan feher tollal
Azt tüzzefel aki magyar

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Magyarkák.

Attila, Lehel, Árpád!
Elhúnyt dicső unokád;
Nem hangzik á magyar név,
Elmult á boldogabb év;
Pusztán maradt Dacia,
Mert nincsen Hunydýja;
Rideg nemzet vigad ott,
Hol hajdan magyar lakott.
S á lágy tárogató sírt
Mindenütt, hol magyar bírt;
Földjét lakta á Nemzet,
Igaz hazafit nemzett.
Sarkantyú s parduczbör
Volt czimere s medveször.
Kalpag födözte fejét,
Vas pánczél erős mellét.
De mind ezek elmultak,
Hogy á Ősök elhunytak:
A magyar dolmány helyet
Lett frak módi viselet.
Kalpag helyet egy piczi
Posztóbul készült miczi
(A divat most klopiczki –
Posztóbul készült miczki)
Födi fejét mindennek,
A Német*) oka ennek.

*) Módi) – hallám elöször dalolni 1832ik évben.

Német magyar városok.

Humillimus servus, drága kerrvetterek!
A' régi világból, rátok sem ismerek;
Hol vagyrok? hol vagyrok? álom szalla e' rátok?
Hogy raitatok csak egy dolmánykát sem látok!
Itt egy lyon, ott egy arszlán szaladt tova:
Ezt sem tudjáz ember, hogy ki fia lova?..
No lám!... nezzétek csak itt e' kráglis gérnet! –
... Ignye, mi a' tatár, egész világ német! –
(Pesti divatlap) (Sopronyra)

Nemzetes Fancsali Bögözdi Jonathan; Diploma, ti hus hosszabbszónak Nadudvárnai czim feliratta:

Itt ezen hires csinos házban,
Melly áll Ozen oldalmrában,
A' hoszu haj levágatik;
Szakály leberesváltatik;
A' lágos fog kihuzatik;
Ebsz óra kijavittatik;
Vérmes ér megvágatik;
Rozzant köntös megfoldatik;
Csiz és köszvény gyógyittatik;
Cselédirhoz állittatik;
Gyermek jóra oktattatik;
Hogy okra tanittatik;
A' halos elbucsúzasaik;
A lány elmaskásittatik;
Ifi dal mind ez a daal
Es gyorsan végrehajtatik,
Mert itt hamar mondatik: –
Ovvo ganak szollittatik –
Bögözdinek hivattatik, Es jól megjutalmaztatik!

Nagy Ignácból. Jövőből fejlett, szabadsággal élelt, rokonszenvet szerzett, Bögözdy Jonathan, okos, s parkas buvdaba közül tiszteles emberek közé jutott, Veszélyes.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hecskemétről az ünger nyelvben megjelenő Kókán jedig a lenesér Kerjek is megetik, Nagykidozon a' lenát kenyérbe szegelik, Okikindan szunyog elöl kazangolzelrosul, Hetényen meg a' zöldar szalasnak nevelik, Szenkgáthar a hajdinár megusznai kezdenek, Kaiókaka rákot szabónak megszeretik.

Ezen közönségesb humoristicus lelemény végü jellemzése vonásait megmagyarázva Jobby Mor a Magyar nép adomai 4th Lapp. Illyen dajellemvonásról a hyczai kis nép belü magyarokná, kálálás a

HATODIK KÖNYV.

Kolonyás szép tányérokról,
Csalánkat Csalécsakorok,
Czgránypas csengerbőrök.
Gyeszeiek Angyó Bojók.
Bodokiak Tojegesek.
Zapasiak kárcsókmadak.
Ledeziek templomsolokó kosebak
Zpaciek Jezus Kergezők.

Ered: Kolonyás szép tányérokról. Csalánkat az Ukr. Jagnak jól ökrei. Bogrányr jogányosokbor. Gyeszeiek Angyó Bojók. Bodokiak a fölkönyegeiről korsegyesenkek Lapapáknak allegkevő gazdikramak. Ledeziek a jó Lidecziek, az egész Országjusevai, kikor vájér minden megtenedőjegő és szegedi terü bohoság. Spaciek a szabadkarakalyer szem Jegyza vanak sürökat es ürökel kergetőek a szabadkai

Felirás: Egy Gömör vmegyei parochián
Ez á házkép mint á perpetuum mobile
Megy, soha sem lehet otthon szólni vele;
Egyike Putnokon, másmeg Szuhán forog
Harmadik á Rosnyón, Tornyallyán kuntoroz
Azértis pusztult el ez á parochia,
Nem is leszen ebből semmi Istennyila.

Á Zsidó

Ördög bújon, ördög bújon
Büdös Zsidó lelkedbe
Minek mentél, minek mentél
Á Vármegye elébe?
Hogy nelegyen szabad tőnni Magyarnak
Három Zsidó, harom kutya, meg egy fél
Megmutatja hogy á Magyar meg szan fél
Büdös Zsidó magyar ruhát visch
Ezt á magyar nemjó szemmel szemvedi
Vesdle büdös á mi öltözetünkes
Vedd magadra hebrej köntösödet
Egyél Zsidó maczest, retes, foghagymás
Tartsd meg rihes á vén Mózes szokásat

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Költői buvárharang.

Szomoru á magyar nota
Három száz esztendő óta.
Erdélyi Jány.

Panaszló Ének.

Meddig fogsz még üzni
Átkozott szerencse, engemet
Meddig fogod búval tölteni szivemet
Mikor hozod vissza régi jó kedvemet.
Fünek, fának szollok
Esdeklek, panaszlom - bajomat.
Hasztalan nem veszi
Szivemre jajomat.
Nem érzem enyhülni
Keserves sorsomat.
Boldogtalan sorsom
Nincsen ki meg szánjon - éltemben
Bár hova forduljak
Ussak bár könnyekben
Nincsen ki megszánjon
Siralmas ügyemben.
Csak egyedül te vagy
Istenem reménye - éltemnek
Te törülhetedle könnyeit - szememnek
Te gyógyithatod be - sebeit szivemnek.
Vagyon e még több kin
Rendelve gyötrelmes éltemre.

Áradhatt é' több köny
Bé'esett szememre
Bizonnyal á' fatum
Es küdött fejemre.

Bánom hogy hódoltam
Eddigis rosz világ szavadnak
Nincs állandósága
Tünemény javadnak.
Én az Éggel tartok
I te maradj magadnak. —

(Ezen bús komoly magyar dallnak dallama-
fenséges, lélek emelő, s elragadó - kivált á
barna hangászok andalodó kifejezése mellet.)
Illyes féle érzemény teljes dal, ádj magyar búsoly-
gásával tellyes öfszehangzásban lenni látszanak)

Álkotmány

1. Tünődve állok én
Az est sugarinál
Midőn á' nap sötét
Hegyek mögé leszál.

2. Kérdem ha életünk
Jáklája majd elég
Ujabb dicső korány
Reá derül é' még.

3. És á' vak éj után
Ragyogva kél napunk
Jelenti: Álmaink
Után Feltámadunk. *)

* Mert már tán oda van főképp ha soká á magyar
Álma dozik és akar!.. Szegény hazám! tünődöm sorsodon.

KOMOLYNEMÜEK S ROKON.

308.

Az ur isten minden gyülésekben,
Jelen vagyon törvénytételekben.
A birák közt törvény-itéletben,
Kire kire figyelmez mindenben.

Mint itéltek, mondja nagy haraggal,
Ti földi birák, sok álnoksággal?
Bünöst veszitek be adománynyal,
Mit töltöztök hamis birságokkal?

Igazat ti a nyomorultaknak,
Itéljetek a szegény árváknak.
Törvényben ne ártsatok azoknak,
Ajándéka veszszen gazdagoknak.

Szegényeket a hatalmasoktól,
Szükölködöt bünösök markától,
Mentsétek meg ti őket azoktól,
Magatokat hamis rovásoktól.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Istenek vagytok, az isten mondá,
Ő képiben rendelt szolgáivá,
Igazságot tenni parancsolja,
Ti mindnyáján vigyázzatok arra.

309.

Reménység az embert gyakorta táplálja,
Strázsa istrázsáját reménységért állja,
Erős hadat, várat, ugyanazért szállja,
Hogy pályafutását ő is megpróbálja,

Hol kiebb, hol belebb halászhat a halász,
Távol puskájával kerülget a vadász.
Lépet vet és lest hány reggel a madarász,
Reménységért hányja horgait a halász.

Tengeren a gályák ha elszakadoznak,
Eloszlott deszkákhoz sokan ragaszkodnak,
Noha ők, szegények, szárazat sem látnak,
De jó reménységért azokhoz kapkodnak.

Jó reggel vitézek ágyokból fölkelnek,
Lovat abrakolnak, puskákat töltenek,
Fegyvert, kardot kötnek, harczra ugy készülnek,
A jó reménységért csak nem elröpülnek.

Jó reggel a szántó nézi taligáját,
Igazgatja vasát, éles csoroszlyáját,
Elébe ragasztja csikorgós tézsláját,
Ökrei nyakára felteszi a jármát.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Levél siralmak, *)
(A' szentföldáül 1521 esztendőbeli Keresztes
Balint, Tornay Margit jegyesehez.)

* * *

Fekete szemű szép hölgyecskéje
Repülhetnék csak mint a fecske
Még ma szállnék szemed' lattára
Ablakod'rostélyozattyára.
Addig dúdolnám énekemet,
Még megszámlád csodálkozásomat
Hiú kámarádba bejőgadnál,
S öledbe nyugvó helyet adnál.
Nem kellene neékem kalitka,
Hogy engemet benne tarts fogva
Mert ha elüznélis tetődről
Mégsem repülhetnék el tőled.
Belben asztalodra repülnék,
Étkes, s vidám vendéged lennék
Megcsipegetném falatodat,
S hiú kannadból innám borodat.
Tonni ha ülnél karszékedre,
Felszállnék rokkád vesszejére,
Tolly busan nyolgnéám énekemet,
Hogy könnyet hullatna szép szemed.

*) Ezen Ének siralmai Tornai Levéskönyvben találtatnak eredetileg, egy Sárospataki Tanító által csak nem olvashatlan jegyzéseiből, átmásíttattak L. Kazinczy Ferenczpon csai munkáiból 168 lapjai – én ezt egy kéziratból adtam.

Estve ugyan ha álom nyomna,
Elbújnék sürü karpitodba;
De még hajnal előtt jó reggel
Felköltenélek csörgésemmel.
Ugrándozva járnék akkoron
Fel's alá puha paplanodon,
Félre rántogatnám kendődet,
Hogy láthassam bokor emlődet.
Oh ki volna boldogabb mint én,
Szép völgyecskéjében fürödvén!
S ha bimbocskáit csokolhatnám
Béla is irégyen nézne rám. –
Jaj! de mint az arva gerlicze
Úgy bujdosok én mostan nyögve;
Mert nekem szárnyaim nincsenek
Hogy szép Margisomhoz vigyenek.
András mellett vérző buzogánnyal,
Vivok mindennap á pogannyal,
Annak drágalatos véreért,
Aki érettem is onta vért.
S á mikor karom á csalmákat
Úgy apritja mint á torzsákat
Igy kiáltok szent Jézusomhoz.
Végy uram egyszer Margisomhoz!

273

Oh boldog szerencse! engem is jól biztass,
Kenyeret holtomig, istenem, szolgáltass,
Te szent országodra igaz utat mutass;
Ha meg kell is halnom: lelkemnek irgalmazz.

310.

Felkel jó hajnalban a szántó álmából,
Felserkenti magát pacsirta szavából,
Könyörög istennek szives indulatból,
Adja szép áldását földi munkájából.

Elsőben a szántó nézi taligáját,
Igazitja vasát, éles csoroszlyáját,
Elébe ragasztja sikoltós tézsláját,
Ökrei nyakára felteszi igáját.

Azonban jó reggel elkezdi munkáját;
Forgatja szép renddel rendes barázdáját;
Szólitja ökreit, szőkéjét, barnáját,
Dúdolja mellette a szántó nótáját.

Haj villás! haj sudár! csákó, szöke, barna!
Fordulj hamarsággal csára, barázdára.
Vondogáld az igát a gazda hasznára,
Tölthesse meg zsákját szegények javára.

Ha most keseregve barázdába lépünk,
S sirva a földébe buzamagot hintünk,
De vagyon istenben ollyan reménységünk,
Hogy megtelik nekünk gabonával vermünk.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Majd elhozza isten a kedves aratást,
Látunk földeinken nagy sok keresztrakást.
Énekelve teszszük a kéve-behordást,
Örömmel végezzük a kedves nyomtatást.

Titeket pediglen a zöld legelőre,
Édes ökreim, a szép kies mezőre
Legeltetlek, ottan szép folyóvizekre
Bömbölve legeltek a ti kedvetekre.

311.

(A magyarnak régi nótája, a szárnyas állatokrul).

Szép madár a föcske, szépen föcsög,
Mikor a reggeli harmat csöpög.
A kisded pacsirta,
Az eget hasitja
Szárnyaival.
Ékesen hangicsál,
Nap sugárin sétál
Lábaival.

Szépen a snefek is fütyörésznek,
Csirkefogó kányák egerésznek.
A veréb csiripül,
A gólya kirepül
Szárnyaival.
Örvendeznek ezek,
Vigan énekelnek
Örömükben.

Csörög a szarka is az erdőben,
És a fülemüle a mezőben.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

I im tisztulni látom az eget
I rám á nap, vég sugárt ereget.
Azt jelentvén, hogy nemsokára
Vissza visz az Isten Tornára.

NB. á kéziratban ezen latán jegyzetke vólt:
Originale hujus in Archivo Tornensi adinventum, et vix legibili Antiquo charactere per D. Prof. Sarospatakiensem, transumptum — de ki vólt á Professor úr, — nincsen megemlétve!

Lengyel keserv.

1. Búsul á lengyel
Honaxx szabadságán!
Mert Bónás Danbinszky
Nincsen á csatáján.
Kesereg á Vajda
És az egész Pórság
Zokogva kiáltják
Oh arany szabadság!
2. Á Német ezüst
I arany után sovarg
A Portugallus
Zinom gyapjat ohajt
Á heves Franczia
Csak szerelmet ohajt
Egyedül á Lengyel
Szabadságért sohajt.
3 Á Török Szultán
Őrzi Szeralját

Á Burkus büszkén
Nézi katonáját
Á magyar á honért
Az Oláh hitéért
Egyedül á Lengyel
Él á szabadságért. s küzd á szabadságért.

Á Magyar menekültek gyászdala.*)
(Viddinben 1849.)

Búsul á Magyar hona állapotján
Mert Kossuth Lajost nemlátja kormányán
Keserég á honvéd, s az egész Magyarság
Zokogva kiáltja Oh arany szabadság:
Á német ezüst és arany után sohajt,
Á portugallus finom gyapjat ohajt.
Á hiú franczia csak hirért csatazik
Egyedül á magyar szabadságra vágyik
Á Török Zultán őrzi serailjat,
Á porosz buszkén nézi katonáját
Á lengyel jobb létért, az olasz hitéért
Egyedül á magyar szenved szabadságért.
Aurea libertas ubique triumphas
Solaris moerentes, consolas dolente

*) Ezen Ének, egy Lengyel dalból, (régi Nemz. ének) melly jeritebb: magyar fordításból á környülményekre átváltoztatott.

275

A kacsák fürödnek,
A csókák sietnek
A fris kutra.
Fényes nap a szépit,
Feltolja a képit
A nagy utra.

Érez minden állat vidámulást,
Az apró madarkák megujulást.
Gyöngyharmatos reggel
Madarkák sereggel
Csoportoznak.
A virágok nyilnak,
Füvek illatoznak
A réteken.

A szántó is felkél szerencsésen,
Fúj a tavaszi szél igen frissen.
Befogja ökreit,
Miveli földeit
Szerencsésen.
Munkáját folytatja,
Barázdát forgatja
Szép rendesen.

Isten ő felsége meg is áldja,
A szántó marháit meg is tartja.
Fegyvert és katonát
Ekét és boronát
Ő forgatja.
Földön a gabonát,
Mennyben a koronát
Osztogatja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

312.

ÖRÖMDAL.

(A fonó asszonyok számára.)

A mit csak látnak a szemek
A szép természetben,
Az mind egy fölséges remek
Az isten kezében.
Mondjunk hálát, mondjunk áldást
A jó istennek,
Minden jóért, a mit adott,
A kegyelmesnek.

Az égen süt a pompás nap,
És gyöngéden a hold;
A számtalan fényes csillag,
Ez már régtől igy volt.
Mondjunk hálát, stb.

Tavaszkor zöldül a szép rét,
A fák virágoznak;
A madár mondja énekét,
A tücskök hangoznak.
Mondjunk hálát, stb.

A szegfü szépen illatoz,
A tulipán nyilik;
A föld is édes epret hoz,
A rózsa kipirlik.
Mondjunk hálát, stb.

Földét a gazda szántja meg,
És abba magot hint;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Az Erdélyi hadsereg.

Mi ne győznénk? hisz Bem a vezérünk,
A szabadság régi bajnoka!
Bojszuálló férfiuval jár előttünk
Az erdélyek fényes csillaga.
Itt megy ő! az Ősz Vezér, szakálla
Mintegy fehérzászló lengedez,
A kivívott diadalunkat
Békességnek a jelképe ez.
Itt megy ő! az ősz vezér utánna
A hazának ifjusága, mi,
Igy kisérik a vénnek hazánk
Bengesz szilaj hullámai.
Két nemzet van egyesülve bennünk
S milly két nemzet! a lengyel és magyar
Van e' föld a' melly hatalmasabb, mint
E' két nemzet, ha egy czélt akar.
Egy a' czélunk a közös bilincsek
Szétszaggatni mellyet hordozánk
S összetörjük, elkiüszünk, piros mély
Sebeire, megcsufolt hazánk.
Küldelünk te koronás haramja
Legiokéra bérszolgáidat,
Hogy számodra innen a' pokolba
Hull tusérből készitsünk hidat.
Mi ne győznénk? hisz Bem a vezérünk
A szabadság régi bajnoka
Bojszuálló férfiuval jár előttünk
Az erdélyek vérkes csillaga. (Petőfy

Búcsúzó fiú.

Isten hozzád szép falum határa,
Elmegyek belőled a' csatára.
Jó magyar nemzetje szegre kardját
Ha közülte látja szép hazáját.
Nem magyar az ki szebb sorsra vakja karjár
Ki szivében nemzetje hazáját
Lám én fiú szülött magyar vagyok
Igazához állom a' hadakozást
Szép az élet, jó anyám de még szebb
Ha a' bátor magyar honért készebb
Mint felvenni ellenség igáját
Hagyni veszni szép magyar hazáját.
Nem kötéllel fogjon engemet senki
Önként teszem állomat a' vitézek (honvédnek)
Szép hazám szerelme lelkesítsen
Szembe szállni sok gaz ellenével.
Jó Anyám ne kesereg felettem
Úgy lekintse hogy üzent búcsúra nem
Búcsúját hozok én tenéked
Harcz után ha győzve visszatérek.
Vagy ha vérem folyna a csatában
Isten elvenné bajnokok sorában
Jövő nyugodtan bánását szívednek
Szép halálán ifjú gyermekednek.
Szép az élet jó anyám de még szebb
Ha a' bátor honért halni készebb
Mint viselni ellenség igáját
S veszni hagyni szép magyar hazáját.

277

A jó isten azt áldja meg,
És ő arat megint.
Mondjunk hálát, stb.

Nyárban a rét füve érik,
A gazda kaszálja,
A marhák jó izün eszik,
Az isten táplálja.
Mondjunk hálát, stb.

Eljön az áldott őszünk is,
És áldást hoz reánk;
Megtelnek borhordóink is,
Vermeink és pajtánk,
Mondjunk hálát, stb.

De végre jő a rideg tél,
Minket a házba hajt;
Ha nyárban gyorsan gyüjtöttél,
Most nem érzed a bajt.
Mondjunk hálát, stb,

A kendert most vigan fonjuk,
Mert abbul vászon lész,
Mellyel testünket takarjuk,
Ne érje hideg vész.
Mondjunk hálát, stb.

Nem kell nekünk sok drága kincs,
Nagy fényes palota;
Mert ha a szivben béke nincs,
Az ezt nem adhatja.
Mondjunk hálát, stb.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A jó izü étek mit ér,
Hogyha nincs egészség,
Inkább csak egy darab kenyér
Legyen és békeség.
Mondjunk hálát, stb.

Ne irígyeld a nagy urak
Szép fénykedő sorsát;
Mert van nekik is sok bajok,
Ha azokat tudnád.
Mondjunk hálát, stb.

Midőn te néha édesden
Izleled az álmot;
Bú, gond, hir, szeszély és minden,
Nem hágy nekik nyugtot.
Mondjunk hálát, stb.

Sokan a fejtörésekben,
Sokan unalommal
Vesztik az időt éltekben,
Te mezön munkáddal.
Mondjunk hálát, stb.

Légy tehát megelégedve
Alacson léteddel;
Csak fel legyen ékesítve
Lelked erkölcsökkel.
Mondjunk hálát, stb.

Mert ugy is mul minden, mi volt,
És gyorsan változik;
A hol tavaszkor rózsa volt,
Ott vad moh tanyázik.
Mondjunk hálát, stb.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Eltekintek még a szeretőre
Édes atyám nyugvó helyére (és Apámnak pénze nyugvó helyére)
Szerencsét (Isten) a jámbor porára
Áldjon áldást távozó fiára (fáboxú fiára)
Áldjon áldást magyarok hadára
És békét a zakladot hazára.
Hogy imádjuk őtt mindég buzgóbban
Szabad atyát a szabad hazában.
Isten hozzád mátkám szép (jó) leányka,
Tüzz bokrétát csákóm oldalára
Csak szegyen Isten győzelemre
Nászi virágul illeszem fejedre.
Megkondult a távozási óra
Berg a dobszó immár indulóra
Isten hozzád szép falum határa
S vigan indulok el a csatára.
Édes hazám, hova lett a jó kedved,
Ez a hires rózsapiros örömed?
– Tán elmenek a zöld erdőre vadrózsának,
Vagy ki a szabad mezőre kismadárnak.
Ez az erdő reménységed zöld erdője,
Ez a madár hiredet hirdetője.
Édes hazám nézz olyan szomoru,
Jó az Isten még eloszlik a bánat.
S ha sötét felhőből a napocska kigyúl
S rád az áldás, békeesendő esője hull.
Vigadj, hazám szivem szerelme, legdrágább
Szomoru szivemnek van virága.

L. Lőszenay h. Elemér
1852-ik Pakozdaiban

Rózsa ünnepi Ének.
Az Istenfélő Jézus szeretí.
Ót jámbor lánykát rózsa illet.
Szép a' rózsa szál, illatja jeles,
Úgy a' jámbor lány szép, dicső, kedves.
Rózsa ünnepen szivből örvendjünk,
Jó Istenünknek hálákat zengjünk.
Áld meg Istenünk jó szándékunkat,
Áld meg örökre nyelvünket.
Engedj Istenünk, hogy jól élhessünk,
Végre szükségre mindég élhessünk.
Kegyes Istenünk, kérünk, segéljünk,
Rózsa koszorúit égben nyerhessünk.

Ezen alkalmi Ének Esztergomban a' Nedeczkyféle neveldében, tsúnya' zöldben, egy kapu, na közepében a' legkiesb díszben rózsa ültetve van, tavaszán - telkesedbe zöngyedezik a' kis nevendékek. kijöttek a' regélő Bornemissában Majos Bornim.

Majos
1. Zöld erdőben, zöld mezőben
Lakik egy madár;
Feje szárnya, zöld a' lába
Jaj közepén jár.
2. Van madár, de cúgalamban
Sőt egy kisse' több,
Mégis Isten egy akarja
Ezt leszek nyár.
3. Szegyenn sokan vannak,
Ugyan sok prózna,
Hogy módra közé éjjenek,
Engem ne szólnak.
4. Áldd jóltjanak, szapuljanak
Hasztalanúl,
Engem ne hagyj en Istenem - gyámoltalanúl.

Nincs szebb, mint a szép ifju kor,
De majd az is elmul,
Nem leszünk más, mint föld és por,
Mint a levél, melly hull.
Mondjunk hálát, stb.

Ha eljön a szép kikelet,
Ismét minden virúl;
Ha eljön a végitélet,
Testünk is megujúl.
Mondjunk hálát, stb.

Éljünk tehát mindig vigan,
És tiszta életet,
Ugy nem busúlunk, ha majdan
Eljön a végezet.
Mondjunk hálát, stb.

Imádjuk szivből az istent,
Kövessünk minden jót,
Becsüljük az időt, mindent
Tegyünk jóra valót.
Mondjunk hálát, stb.

Majd ugy megáld jó istenünk,
Kedvel a jó világ,
És ha itt eljövend végünk,
Lesz örök boldogság.
Mondjunk hálát, mondjunk áldást,
A jó istennek.
Minden jóért, a mit adott,
A kegyelmesnek!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

313.

NAPSZÁMOS.

Én vagyok egy árva gyerek,
Napszám után éldegélek.
Kézi munka a jószágom,
Két tenyerem a jobbágyom.
S széles e föld a honom.

Nincsen marhám, sem cselédem,
Rozskenyér az eledelem,
Napsütött viz az italom,
Kopasz föld a derekalom,
S a szállásom zöld halom.

Jó embereim elhagyának,
Boldogabbhoz fordulának.
Benned biztam, édes babám,
Te is csak fél vállról nézsz rám.
Gazdagabbra vágyol ám!

Ej de mire a sok vagyon!
Ép kezem, ép lábom vagyon.
S a ki nem fél a munkától,
Napnyugotig támadattól,
Megtud élni mindenhol.

Arany nem olt szomjat, éhet,
A gazdag még koldus lehet.
De szárazon és tengeren,
Bizonyos az én kenyerem,
Eltart a két tenyerem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

1. Szomoru életem gyászával béborúlva,
Én keserves szivemet bánkodás hajtva.
2. Mint árva gerlicze járok sirankozva,
Mi haszndt panaszom halgatás bánkodva.
3. Egyult vigasságom, minden mulatságom.
Csupán csak siralom életem világom.
4. Várom végórámat, jelnyitom sirontat
Vészem végbúcsumat tekintem azontúl,
egy világ kézivas utan temetve —

Búcsú a' hazától

1. Isten veled kedves Hazám!
Kedves felnevelő dajkám!
Én de több búcsut vegyek
S azért mindég hiven legyek!
Kedves Hazám
2. Ha nagyvilág tavol leszek
Más világ részén helyt veszek
De azért szivből igyázlak
Áld az Isten hogy megtalálak.
Hazám! kedves Hazám!!
3. En szerencsés sorsa éppen nyugalmon
Meg szerzem igyetlen boldogságon
Abi szerencsés a hazának boldog fiai
Mert a Magyar a hazáért mindenben
Mert a' Magyar a' hazáért mindenben
Kedves Hazám!
4. Az Isten teremtett mi bennünket
Hogy hazánkért áldozzuk életünket
S mindenünket! Kedves Hazám!

A Magyar honfiakhoz.

Keljetek fel vitéz őseinknek
Mikes vára nyög Asszír rossz Király
Hadd lássunk még egyszer győzedelmet
A Szabadság napsugaránál.
Ó hadd vállozzék gyülölettel virrunk
A Zsarnokok ellen, még egyszer élünk!
Még hajnik a' lánczok zörrenését,
Még hajnik a' lánczok zörrenését,
Midőn fel görnyedve hordozánk....,
Lássuk a' vér tőlegeknek árnyát
Még nyugotról dörgés nesz vánk:
Föld, égnek zivatarok hallat hörgése...
Ősöknek vesztek a' kopasz Föld,
Örömében Sír az égi madár;
Hogy kidobá a Jóra Siberából
Ideje ellen, a' nép Zsarnokától,
És élüzze honnak patakjától,
Ehhez agyán melle útitársul
Lássunk, mennyi a' hír' dicsőség
Csillagzásra, nyugvó Szépe
Leszáll dőlőre indúlja a' napnak éje
De a' csillag nem szál el erőle,
És uralma nagy napot virradnak
Üdvözül a' jóságtalan Magyarnak
Ó tölkedjék a' nép Ébredések
Mikes vára méltó Assyr rossz Király
Képől gyalázat megbordúl előzünk
A' Szabadság napsugaránál.
Ó gyülöltté fog változni vérünk
A' Zsarnok ellen, mégvagy élünk!

281

Szeress engem, szép rózsaszál!
De hiven; ne ingadozzál.
Mert szivem csak hivet szeret,
S ha gazdag kell, isten veled!
Majd megismersz engemet! —

314.

Én vagyok egy árva gyerek,
Napszám után éldegélek.
Nincsen marhám, sem cselédem,
Száraz kenyér az ebédem.
Kopasz földön pihenek.

Jó emberim elhagyának,
Boldogabbhoz fordulának.
Benned biztam, édes babám,
Te is csak fél vállrul nézsz rám;
Rabja vagy a jószágnak.

Ej van nekem egy jószágom,
Mert van ép két kezem, lábom.
Napnyugotig napkelettöl
Valahol a munka csak köll,
Van mindenütt lakásom.

Arany nem olt szomjat, éhet.
A gazdag még koldus lehet.
De köszikián, jégtengeren
Eltart engem két tenyerem,
Azt is, kit e sziv szeret.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

315.

Ha van egy kis házam, egy darab földecském,
E mellett egy barna friss feleségecském,
Megvan e világon minden boldogságom,
Vigadok, mint madár a legzöldebb ágon.

316.

Pázsitos udvaron lakik a szegénység,
Üres kamarába beszorul a szükség.
Ott egy fedél alatt legközbül az éhség,
De atyafit látni gyakran jár az inség.

Előáll a restség, mint egy édes atya,
Mellé a korhelység, mint egy édes anya.
De a sok borital csak azt erősíti,
Hogy mindenik neki tulajdon gyermeki.

Restség, korhelységet annyira szerette,
Hogy most nem régen is teherbe ejtette.
Borital fiokat szereti elvenni,
Ugy szokta magánál örökbe tartani.

317.

Kalapom szememre vágom,
Mellette hervad virágom,
Sirva nézem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Bemák szózat!
Cseh országnak rendületlenül
Légy hive oh Bemák,
Bölcsödaz, sirodis-ha majd
Kicsap Magyar ország.
Á' nagy világon é' kívül
Nincsen szamodra hely
Áldjon, vagy verjen á' sors tehát
Innen kotrodnod kell.
Ez á' föld, mellyen annyiszor
Orrodnak vére folyt;
Ez mellyhez minden cseh nevet
Egy sipláda csatolt.
Ott küzdtenek éh gyomorral
Szvatoplug fajai
Zabálni bétöltek hozzánk
Venczelnek barmai.
Szolgáság, - oh hordozák
Svartszgelb zászlóidat;
Földre hultak mint az ökör
Olly nagy iga alatt,
És annyi orczátlankodás közt
Esolly sok gúny után,
Meghalva bár, de kihalva nem
El verklis é' - házán.
Népek házája nagy Világ
Hozzád sirva kiált
Több kicsapott ezerei
Kér hárfát, vagy taligát

Az nem lehet hogy annyi légy
Hiába hagyott bélt. –
Nem hisz' ehes nadalyokkiul
Szivta a magyar vért.
Az nem lehet, hogy Coch, Morva
És olly gonoszakarat
Sorvadásig nelakoljon
Száz bor sulya alatt.
Még jöni fog, bör megis jöt
Egy jobbkor, mellyt ugyan
Lovagjaso zuhogyak már
Ne polyoszkás hárau.
Vagy jöni fog bizonyosan
Olly kegyes len Vadál –
Mellyt adolly fojtogatanyd:
Még itt egy ehes lát.
Ha'ekor hol elo ülyedtek majd
Vazjuk vesszik körül,
Ja' kanyák milliója
A Dornat megöntl.
Légy hiv rablatestenül
Prágánal Coch-Bemál
Ez ildetö, ja ha elbukál,
Kimpli sirba ez afo.

Nyitrán közöltetett 1860 ik
látta a Bolond Miskáig
a Kupfelhauser kiadta.

Igy múlik el ifjuságom,
Ma holnap oda világom,
Oh be érzem!
Fogd meg pajtás, a vasvesszöt,
Verd meg véle a temetöt,
Mert nem kedvez semmi szépnek,
Semmi épnek.

Addsza pajtás, a vasvesszöt,
Hadd kérdem meg a temetöt:
Hol fáj neki.
Oda sujtok, hadd érezze
A fájdalmat, s ahoz mérje
A miénket.
Ottan olly csendesen nyugszik,
És a gondtól megmenekszik,
Párnáján sok hiv szerető,
Jó temető!

Oh ne bántsd pajtás, azokat,
A mohosult sirhantokat
Vasvesszövel.
Keress inkább az ut mellett
Kettönknek egy nyugvó helyet,
S majd idövel
Tüzz mellé egy száraz ágot,
Hadd példázza e világot,
Mellyet ketten kinevettünk,
Föl sem vettünk.

318.

Nincs boldogtalanabb a paraszt embernél,
Mert nyomorúsága nagyobb a tengernél.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Soha nyugta nincsen,
Éjjel nappal készen,
A talpán kell állni.

Czifrasággal teljes rongyos szürdolmánya,
Alig van szegénynek egy pipa dohánya.
Fekete kenyérrel,
Egy kis leveskével
Meg kell elégedni.

Már reggel jó korán ott terem az ispán,
Kezében a csákány, robotra szólitván.
Ha szavát megveti,
Bezzeg megheveri
A derest, jajgatván.

Száraz gégéjét csak a viz öblögeti,
Éhes gyomrát pedig árpakenyér tölti.
A sovány turóval,
Hajdina-gombóczczal
Meg köll elégedni.

Egész nap fáradoz, de másért dolgozik,
A sok dézmát szedik, meg sem is köszönik.
Ha pedig vétkezik,
A tömlöczbe teszik,
Hol sem eszik, iszik.

Biró az adóért, pap, mester stólaért,
Zsidó és kocsmáros pálinka áraért
Zaklatják untalan,
Mentsége hasztalan,
Mig lelnek benne vért.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nékem á legtisztább estve
Jekete szinnel van festve,
Komor felettem az égis
Elhagyott á reménységis
Ámi engem vidittana
Ő é Világhoz kedvet adna,
Már attól megvagyok fosztva
Á jó mind másnak van osztva.
Nincs részemre semmi öröm,
Semmibe sem gyönyörködöm
Mert rám nézve minden üröm,
De én azt mégis eltüröm.
Jáj á szivem kivül belül,
Bánat lepi minden felül;
Jáj á szivem mit tagadom,
Azt kiért fáj nemláthatom.

1825 H. Mulatz.

319.

Nincsen szerencsésebb a paraszt embernél,
Mert boldogabb sorsa minden mesterségnél.
A paraszt, urakat, tartja a papokat,
Tartja katonákat, és a koldusokat.

Ha paraszt nem volna, kenyerünk sem volna,
Ha ő nem szántana, mindnyájunk koplalna.
Római császárok az ekét fölvették,
Királyságuk előtt azt nagyra becsülték.

Jó reggel a szántó ekéjét forgatja,
Fur, farag, vasait földnek igazgatja.
Reménységgel szegény, földeit megszántja,
Megérett buzáját örömmel aratja.

320.

Busúl a vén gazda, siratja teleit,
Búval emlegeti elmult esztendeit;
Más világ volt, mondja, mikor gyermek voltam,
Illy gonosz világról még nem is álmodtam.

Tisztelet mindennek, igazán megvallom,
Háborog a gyomrom midőn eztet hallom;
Mert minden századnak volt elég szemete,
A kit ki nem söprött az erkölcs pemete.

Mindenkor suhogtak isten ostorai,
A kit bizonyítnak őseink sorai,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

286

Mindig volt kelete az akasztófának,
Jajhozó deresnek, gömbölyű pálczának.

Szántani megtanul tinó az ökörtől,
Rosz lenni megtanul ifju az öregtől;
Kösót nyalogatni siet a vén kecske,
A vak koldusnál is elkel a menyecske.

Még azt is áldozza a gyönyörűségnek,
A kit az ifjuság tartana csömörnek.
Tehát a vénekben sem volt meg a jóság,
Vak, a ki nem hiszi, mert fényes igazság.

Élnek még közűlök most is egynéhányan,
De alig kosztatnak az alföldi szánon;
Ezek is a régi szent világból valók,
De, Herkules uccse! egy óráig se jók.

321.

Csalárd világ, álnok világ,
Mit csalogatsz engemet!
Hivságidnak haszna nincsen,
Nem töltheted kedvemet.
Mert minden mulandó,
Mint virág, hervandó,
Minden te adományod.

Elenyészik, elváltozik
Szine fényességednek,
Esze nincsen, a ki hiszen
Könnyen igéretednek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Világi praktica.

Ez a világ olyan világ.... *)
Tragédos világ!

Régi napok, régi napok
Erdély Ország, és más Országok
Abban néhteli hasznosok
Hogy annyira megcsalátok.
Ifjú voltam gondolatlan
Tréfás, kyájas nyughatatlan
De ez mégis halhatatlan
Ez szenvedni nagy mélatlan.
Csuda dolog megtöll valloni
Hogy ez világ így tud valni
Megsem tudtam vélt gondolni
Hogy ez kellyen megszenvedni.
Ez az oka mord kedvemnek
Nincs orvossa sérelmimnek
Bokros bánátja szivemnek
Így lesz vége szín éltemnek.
Senki azéx nem oszdálja
Mord kedvemet aki látja
Csak az tudja ki próbálja
Szivet kelly sok bú találja.
Ez a' világ, ollyan Világ
Sokat igér, keveset ád,
Amit ád is keserű ád
Ez a' világ csalárd Világ.

*) Erdély Országi Ének — Bolyaiyné szüle B. Ibafa Ilona

Nevezetes feliratok.

Házaifeliratok.

Kolosvárott 1559-ből egy kőajtófélen, Walterpéternek házán a' piacz során, e' versben olvasható':

„Audi, vide, tace si vis vivere in pace." az az.
A' mai világban is: „a jó egyenességért, csendes békességért sokat el kell hallgatni." – Sokat halj, de keveset szólj.

Egy Zolyomi házon: Testina certa. „Kalán menj tovább ezen."

Heini torony feliratai: (Chez hasonlo, ejnicosum van a' Szmaud. tornyon feliratban.)

Ezer hétszáz hetven hétbe,
Épült ez a' torony Hétbe,
Héthy uram idejébe.

„Ezen torony épittetett
Jott hetjeken Zsigmárdon Anno
1822 esztendőben."

(Ezen nagy betükkel irt feliratot Szerémi, a' torony csakugyan ötszögü.)

Nagy-Sallai kő" keresztén.

Nézzed ember mire hatt meg érzed Istened 1798.

Dévai vár kapu felirása:

Isten adta, Isten ád. (B. Jósika Sámuel.)

Ecsedi vár kapujáról.

Egyesüljünk, mert egyesülés által a' legaseké-
lyebb örökös öregbedhetnek; egyenetlenségével
pedig a' legnagyobbaris gyöngülnek. –
Tartsunk és kerüljünk, mert kerülni a' go-
nosz és semmi a' jót boldogoz a'. – (Báthory
András, Ulaszló királyunk idejében, az Ecsedi vár kapujára, ezen béke szerző felszólás felirásáért 1492 ben.)

Egy felkuplás kőhely felirása:

„Aki ezenkívül illyennel megiszik megrészegszik.
– Ez a' kőhely a' Thorbaczai Család birtokában, Erdélyben létezik, és ezüstbe foglalva kókusdióból készült.)

Egy gyűrű felirása:

Istennek légy féltse a' hona hozzá hivnek.
(Döbrentétől Kölcsey grófnénes gyűrűjéből fordítva.)

Ah nyomorult világ,
Hervadandó virág!
Gyötrelme vagy szivemnek.

Fölemelem fényes szemem
A levegő egekre;
Felvigyázok, hol ha látok
Valamit még kedvemre.
De nincs állandóság,
Csak változandóság,
A szivnek nagy gyötrelme.

Ha kimegyek és kitérek
A szép ékes mezőre,
Minden füvek serkentenek
Világ megvetésére.
Kik noha ékesek,
Most örvendetesek,
De sietnek veszélyre.

Immár látom, hogy világon
Nincs semmi állandóság;
Mert elválaszt mindazoktól
Az örökkévalóság;
Oh te fényes világ!
Hervadatlan virág!
Ékes maradandóság!

Veszsz el, te mulandó világ
Hivsága, dicsősége;
Más világra akadtam én,
Ennek huz fényessége.
A kinek dicsőség,
Áldás és tisztesség,
Mind örökön örökkè.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

322.

Oh egek, egek! de mit cselekedjek,
Hová forduljak, kinek reménykedjek?
Orvost szivemnek,
Gyászos életemnek,
Vajjon hol vegyek?

A sok gondok közt én elmém habozik,
Bár van is kedvem, azonnal változik.
És senki rajtam,
A kitül vártam,
Nem szánakodik.

Fölkeresném, de nem találhatom,
Bár annak minden nyomait próbálom.
Esztendeimet,
Szép ideimet
Búval számlálom.

Ha jut eszembe régi jó kedvemnek
Setét árnyéka, való örömemnek,
Csaknem ájulok,
Ugy elbusúlok.
Jaj a szivemnek!

Élhettek immár szerencsés napokat;
Bár érezzek is ollyan sok kinokat,
Könnyebb szenvedni,
Ha fog engedni,
Tűröm azokat.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Átlátszó képversek.
Öröm ünnep s diadalmeneti Fénylobrokon.
Vörösmarty névünnepén.
Fény nevére, áldás eletére!
Jónkialtja minden hű ajak.
(Széchenyi kerében) 1844.
Bécsi húzás

KA — RO — LYI TERNO!

(1845 Jóspani ihtatásker a Nyitrai Lotteriásnál)

István főhg Körútja
1847.
Add szived a' népnek s a' nép neked adja szerelmét
Ő többet nemohajt, többeket adni se tud.
(S. Kassai orvos házan)

Mit jelent e' szép jelenség
Árezod hajnalan? —
Szeb jövendőt a' magyarnak
Annyi gyász után. (Vörösmarty tól a Szombathelyi megyeházan)

István fő herczeg megy most —
DIADALLALATTAM
Boldog idő jött ránk béke karolja nyomát.
(Nyitrai Török kapu felirása)

Nagyra emelte Magyart Prágának hajdani rabja
Volt uza Prágának most dicsőiti honát.
(Trencsényi Varos házan)

Öröm ünnepjig töltik eb lünk: Magyarnak eletek Zejedelmünk!
Öröm ünnepja tölti keblünk: elpathola Zejedelmünk!
1853.

Sabve leta Dies, meliorz, reverdere semper.
Szellemi hadjárat 852-ik Julius 9-én körutazásával,
kalmával Tőlcsége Ferencz József Nyitrán. –
(A Nagy hídnál felállított diadalkapun:)
Üdvözlégy Felséges Urunk, Áldásozerű Napkirály
Ide honnyezte dicső Nyitra egére hozó. –
(Nemzeti szinű Város tornyzárói Diadalíven:)
Nyitra dicsőségére Felséged iránti örökös
hódolatában leli.
(A Könyvárus boltja előtti kapun:)
Vivat Augustus
Valle Camoena melos Nitria Caesar adest.
(A város haza jog, és igazságos jelképező Szobrok)
-dicsőségét allegorikusan ábrázolva ezt írták:
"Honfejedelmének
Lobogó szeretetét szívében, Halni vagy
Élni tudó Nyitra, – de hűlni ooha! –
(Korona előtti diadalkapun:)
az egyik oldalon.
"El nyedned Urunk Szerencsés áldásra várgya
Teendő"
(másik oldalon)
"Caesarem nos ad Astra ferimus, amavit
nos quoque Caesar!"
(A Tőrök kapuján ezen kettős felirat díszlett)
"Ez emlék mutatja hon Császárja, Királlya
Szeretetének magyar nép kebelében örök."
(Ott volt a jelszó olvasható:)
"Fidelitas Civium (Regis) Caesaris,
& Patriae fulcrum."
(Ezen kívül az Izraelitáknak még három diadal,
-kapujok német feliratokkal, felállítva dicsőlt
nek.)

289

Oh halál, hol jársz? rendemen nem kaszálsz?
Vajjon felőlem mit gondolsz, mit várasz?
Kétségbe ejtesz,
Élve felejtesz;
Miért le nem kaszálsz?

323.

Természetnek csudálatos mesterségét,
Tapasztalom annak minden mivelését.
Ösztönöz, de nem segít,
Ha fölgerjeszt, de meg nem enyhít.

Hogy szeressek, szünet nélkül nagyon gerjeszt;
Ha merülök szerelembe, nagyon ijeszt.
Mi haszna, ha van szemem,
Ha nem szabad bátran néznem.

Oh rendetlen törvényeknek mivelése!
Oh kegyetlen embereknek rendelése!
Eleven hogy ne éljen,
Tehát a tűz hogy ne égjen?

Felvett czélja vagyon minden fűnek, fának;
Hogy azt elérhesse, van is módja annak.
Ugy tehát minden állat
Természetnek hálát adhat.

324.

Állhatatlan most az asszonyi nem,
Ha ma szeret, holnap azt mondja: nem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Házat épet, homokon építeni,
Annyi mint asszonyokban reméleni.

Sokat adott nekik a természet,
Állandóság tőlök elenyészett.
Ha az volna nekik a szépséghez,
Közel járnának a nagy istenséghez.

De ök ezen kincscsel visszaélnek,
Melly böséggel adatott nemeknek.
Igy epesztik érzéseit szivünknek,
Kis ideig maradandó szépségek.

Lakik ugyan némellyben nagy lélek,
De mig élek, illyentül is félek.
Fogadások elenyészik, mint álom,
A jégre vezetök közé számlálom.

Nincs leányban semmi állandóság,
Azért benne bízni, merő hivság.
Mert változik minden szempillantásban;
Ma szeret, holnap gyönyörködik másban.

325.

Ez mostani álnok világban,
Befedezett sok ravaszságban,
Ritkán vagyon, ki maradjon
Hiv barátságban,
Ki fent álljon, le sem szálljon
Az igazságban.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Magyar feliratok.

Carlsbadban egy sziklai felirás 1817.

Hozos Isten Dósai!
É szép messze földön magyarul köszönünk;
Mentis hazánkért dobog igaz szivünk,
S jól tudjuk nekedis örömedre szolgál –
Ha szered é' sziklán magyar szóra találj.
Mulass itt s gyógyulj meg szivbül az hivámtul.
Hogy veled nem vagyunk az egyedül bámultul.
Éljen Magyar Ország! dicső ég vérünknek,
Becsüljék Európa végörseregnek. –

Grafenbergi Priznitz magyar emlék.
A vaddal közösülő megkezdé verni ezember
S gőze fejében hór, agg lett és nyavalyás
Priznitz visszaadá a vizeknek régi hatalmát
S ősi erőben kél újra az emberi faj.
(Grafenberg 1840.

Kívánni emlék.
Itt áll egy távol népnek szabadelmű királya
S a föld szépségein lelke gyönyörbe merül.
Vajha ne csak földjét tudjad bámulni hazádnak,
Nemzete legyen erős s tettei hire dicső.
(Varjmarmarosról.
Anno IV. M.DCCCXL.

Ó-szönyi padka felirása!
Epic Hoc Anhe Vernit Hosd Ejo.

Egy koromakáz falán.
A bor ital ezirt vidit,
Isten féleben idvezit:
Ázért igyal bort, s félj Istent,
Hogy: lehetsz itt, boldog és Szent.
(Kisis felöl.)
Ma pénzért, de holnap mogyért *)
Hí a világ csinjához ért,
Az ma fogyék, mert holnapig
Megis holhas, s nemlehet itt.
Egy napi óráni feliratok.
Keletről.
Föltél meg elenyészö nap,
Egy mindent való, mindennap.
Nyugatról.
Ez árnyékára is utat
A hollandóságra mutat.
Délről
Csak az ereny ez egy kincs
Mellynek halhatlansága nincs
Minden Éjszakról.
Szivet, lehet itt keresni. - Jó hamar gyulandó!
Minden percznek ini: hogy az Órák múlnak, ezek
Első egy, melly az mondani fogja - ereny.
*) Ma pénzért - holnap barátságért! Vallási [illegible] nyomán

Ezt példázza sok rut csalárdság;
Reá czéloz minden ravaszság.
Hamar botlik, meghanyatlik
Most az barátság;
Ezt elrontja és felbontja
Egy bis boszúság.

Ne higy minden száj mozgásának,
Ne adj hitelt minden sirásnak.
Ne fedezd ki, ne jelentsd ki
Szivedet másnak,
Mert azonnal nem haszonnal
Ellened állnak.

A mi fénylik, nem mind arany az,
A mit mondnak, nem mind igaz az,
Ezer közül vagy több közül
Ha van egy igaz,
Mostanában valójában
Elég csuda az.

A kit legjobb barátodnak vélsz,
Söt a kivel éjjel nappal élsz.
Az, ha lehet és szert tehet,
Ha töle nem félsz,
Jégre viszen, csuffá teszen
Mig eszedre kélsz.

Kinek soha nem is vétettél,
Söt a kivel legtöbb jót tettél,
Kitöl talán még egy kalán
Vizet sem vettél,
Hahogy szóban botlasz, abban
Nagyot vétettél.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szólj kedvére ennek bár tizet,
Egyszer ne adj szájába ízet,
Hivségedért, szerelmedért
Boszúval fizet,
Sok vett jódért, jóvoltodért
Nyeled a mérget.

A kik azért reád nevetnek,
Jól rá vigyázz, miként illetnek.
Simogatnak, tapogatnak,
Mig megejthetnek;
Ha megejtnek, kinevetnek,
Azzal fizetnek.

Kivel tartasz, meg kell szemlélni,
Mert mostan sokaktul kell félni.
Csendességben, békeségben
Ha akarsz élni,
Minden szépnek, igaz képnek
Nem kell ám hinni.

Vigyázzon hát kiki magára,
Minden dolgát tegye próbára.
Ha tétováz és nem vigyáz
Maga dolgára,
Életének vagy nevének
Juthat kárára.

326.

GUTHI MÓRICZ NÓTÁJA.

Ha meghalok se bánom,
Ugy sincs engem ki szánjon.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Sirversek.

E' sáris porban nyugszik az Urban
Sári Mátyás 60 esztendős
Már nem olly erős komor látás
1707-ben holtmeg Januar 5én
Éleset bezárván végezte
Ezeket olvasván 's Miatyankosmondván
Erette – elballaghatsz!
(Váczi Temetőben)

Itt nyugszik kis
kinek neve János is,
Ki nem valami Fis-
kalis, hanem Fis-
léderből dolgozó Csis-
madia legény Mis-
kolczon 17... (Pesti Temetőben.)

Bikó János szabó messer koporsója
Itt nyugszik
Maga pedig feleségе bosszujára
Borsiszik.
(egy élő ember sirverse, kinek Toroh gyikja szét-
pattanván, – csak koporsojat elsemessere!)
Elérted már az öreg kors,
Verdle a' bokádról a' pors.
Készen vár már légedis a' sir,
Tehát innen, allo! masir (egy öreg Örnagy-
sirverse Sáros Latakon.)

Még máshol büszke Ősi czimerek
Itt fájdalom virasza a sírfelett
Ott fénylik a gyöngy, itt hímán pereg
Ez részvét könnye az a dús kellet –
Itt feledség vánja a multakat
Emlék szemédye a közfelsiámadás.

(Czikány sírkertbe 1851.)

Kes keny vala át az Út,
Tizedfél ölcs a kút,
De a mester nem hitte,
Bele ugrot, megmérte,
De a fia, ötödik, kátos,
Húzzátolki az Apamat.
Az Aszonyfai mester
Megmenekült az egyszer.

L. Vas Gezében Nevezetes czimü Domaiban magyar, oszágjában 89 Lépen – 1. Csöngei Vas országba
E sírban nyugoszik Ember hogy nebáz
Született Debreczenben meghalt hasvirágzás ban.
Egy Vasi takács sírverse:
Úgy bántalta az Isten szegény Tipik Mátyással,
Mint ő' életében bánt a Virágszálakkal:
Földmarkolta sárból, edénybe égette,
De eltörte a' tüzet a' szabta pálcza.
Egy falubar, Egy Istvan, Péter, János Sírverse:
"Jó két Notárius volt, – mind a három Egy
István, János, Péter és a' felesege;
De most már meghaltak mind a négyen
Vége.

Koporsómra boruljon,
Keservesen sirasson.

Korán borult felettem,
Apám, anyám temettem.
Testvérem is, ki egy volt,
Szülém után hamar holt.

Mig iskolába jártam,
Szabad koromra vártam.
Hogy eljutottam erre,
Öröm se jött egemre.

Kiszáradott az élet,
Virága semmivé lett.
Halok! remény, ne ringass,
Aludj magadj, ne altass.

Szeretni és tanulni,
Születni és kimulni,
Jaj be sok rosz, kevés jó,
Fedezz el oh koporsó!

Tavaszvirág hamar nö,
De mulandó, veszendö.
Futó idö hamar mul,
Tavasz virága elhull.

Az én tavaszkoromnak
Virági is lehullnak.
Gyümölcse vára nyárra,
S lehullt halál fagyára.

Ifjak, példát vegyetek,
Hogy boldogok legyetek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Könnyü, hibát keresni,
A gyolcsjégen elesni.

Én is sokat simultam,
Verembe még se hulltam.
Ki bünt tud a nevemre,
Vessen követ fejemre.

Kevés időre tettem,
A mennyi jót tehettem;
Barátimat szerettem,
Ne sirjatok felettem.

Üdvlelde.

Meghalt Mátyás Király oda az igazság!
Corvini brevis hæc Urna est, quem magna fatentur
Facta fuisse Deum, fata fuisse hominem.

Szent é hely! messzel innét
A kinek á kebele, nem erényselve dobog.

Vágyam ugyan nékem egyedül az lenne barátim
Hogy é szenthely küszöbön mikoron belépne irégy
Rá rohanó fala közt nekie sirja legyen.

Hoc in Tumulo
Jacent
Comes Petrus Zrinyius
Banus Croatiæ
Marchio Franciscus Frangepan
Ultimus Familiæ
Qui quia Coecus coecum duxit
Ambo in hanc foveam cecidere.
(Esor után egy hohér pallóson nyugvó kéthalálfő áll kevésve, s alatta é sorok olvashatók a Bejfőtemplomban
Discite mortales casu discite nostro
Observare fidem Regibus atque Deo
Anno Dni MDCLXXI
Die XXX Aprilis hora IX
Ambitionis meta est tumba.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Egy hires püspök következő képtalányos
Lépros Sirfeliratot készéte magának, 's nagy ju-
talmat tüzöt ki annak, ki azt megfejtendi:

O / B QVD / 2 TVA / bia T / abit

Rarara S & in ram ram ram
II - AA. (& Pon (re re (d VVS) II in Amamam)
Oldmeg: O superbe quid superbis Mors superte,
Tua superbia te superabit, terra es & in terram
abis ibis, (& (~~non redibis vivis, ibis~~ pervexteris) in terram")
Ibis, redibis, & non morieris in Bello.
Á hitélet, és dlomkertjének
szentberkében — Itt nyugszik
á jó pásztor — az istenkertében —
hol fitalatomnak hitvány sprgyai
Mérges virágai — vagytok Ti Isten-
töl elrugaszkodottrosz emberek! —

HETEDIK KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vasárnapi Istenes és Ünnepélyes daloh.

Hétköznapi Ez. Énekek.

Ha a' Kantor jól kezdi az éneket, jól viszi (-a' nép.)

Ne hagyj minket, hiveidet,
Szentség nélkül világbúl kimulnunk.

Néphymnus Az Oltári Szentséghez Rimköd Vasárnapi szentdal.

(ez a' Világ szerte ismeretes 's magasztos „magyar Néphymnus" gyönyörű Éneke.)

Imádunk szent ostya, drágalatos Manna,
Seregeknek Ura, királyok Királlya!
Üdvözlégy angyali kenyér,
Váltságunkért adatott bér,
Drága szent test, és vér.
Áldmeg Országunkat, mi Magyar hazánkat
Vezérellyed jóra a' mi királyunkat. (Kormányunkat)
Rontsdmeg mi ellenségínket
Akik üldöznek bennünket,
Krisztus teste 's vére!
Izraël fiait Ki megoltalmaztad,
Ellenségnek földjén Mannával táplaltad,
Taplalj minket szent testeddel,
Drágalatos szent véreddel
Isteni eröddel.
Halálunk órájan add, hogy Téged méltán
Hittel, reménységgel 's buzgó szeretettel
Vehessünk itt ez életben;
Holtunk után az Egekben.
Décsérjünk szüntelen.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Jöjjetek Angyalok, mennyei Szent Karok,
Örömmel áldjatok, Szent, Szent, Szent! hálrsaroc
Üdvözlégy Atyai szeretség,
Kebelérzésben egy istenség,
(331) Mennyei nagy Felség!
Vízkereszt hapjári dal. *)

Három királyok napját,
Országunk egy istapját,
Dicsérjük énekekkel,
Vigadozó versekkel.
I. Szépjel, és szép csillag, szépnapunk támadt.
Hol van Zsidók' Királlya?
Mert megjelent csillaga,
Bethlehemben találják
Kis Jézust környül állják. I. szépjel stb.
Királyok ajándékát
Aranyat, temjént, myrhát
Vigyünk mi is Urunknak
Halhatlan Jézusunknak. I. szépjel
Kérjük a' Szűz Máriát,
Kérje az ő Szent fiát,
Hogy bennünket megtartson,
Hogy ellenség ne árthasson.
I. Szépjel, és szép csillag, szép napunk támadt.

*) Régiesen ugy vóla hogy tehus nehány jámbor keresztény csillag lámpával, és énekelve a Napon házul házra járnak a' Bethlehemi Szentjászolt keresni és a' Kis Jézust dicsőíteni. Szép szokásává járnak atyák nyomdokait követni, —

Szentegyházi Énekek
3 Példadalok.

Szomorkodik e valaki közülünk? imádkozzék: csendes szívvel vagyon e? énekeljen. Szent Jakab 5. v. 3.

SZENT ÉNEKEK.

327.

Könyörülj istenem, én bünös lelkemen,
Szánakodjál immár szomorú szivemen,
Haragodnak mennykövét, éles hegyes tőrét
Tedd vissza s vétkeim büntető eszközét.

Továbbá mosogasd büntől szivemet,
Kegyes kézzel gyógyitsd sebektől lelkemet.
Büneimet megvallom, nyilván tapasztalom,
Miattok nem lehet semmi vigaságom.

Vétkeim lelkemet, mint a kigyók, marják,
Szüntelen mellemet ássák és furdalják,
Hová fussak szinedtől, fegyveres kezedtől.
Utánam fegyverid futnak s hegyes törid.

Egyedül ellened, istenem, vétkeztem,
Gonoszt csak szent szined előtt cselekedtem.
Ah kegyelmes ur isten! mi hasznod estemen?
Irgalmazz, könyörülj én bünös lelkemen.

Ha érdemem szerint akarsz sanyargatni,
Számtalan bünömnek jutalmát megadni,
El kell veszni fejemnek, kárhozni lelkemnek,
Mert több sokasága fövenynél bünömnek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Még anyám keblében a halál törébe
Estem és jutottam pokol tömlöczébe,
Ah kemény nyomorúság! nagy bünbeli rabság!
Mint fojt, mint szorongat a gonosz csalárdság.

Tiszłogasd lelkemet, uram! izsópoddal,
Mosogasd szivemet irgalmasságoddal.
Forditsd reám szemedet, mutasd kegyelmedet,
Nyujtsd hozzám kedvedet, szent segedelmedet.

Ne vizsgáld annyira immár vétkeimet,
Ne itéld olly soká én szegény fejemet.
Töröld el kegyesen számos büneimet,
És te szent lelkeddel adj ismét örömet.

Reménylem, lelkemet még megvigasztalod,
Elmult napjaimat ismét visszahozod.
Akkor örvendez szivem, és megtelik mellem,
Csontjaim vigadnak, ereim ujulnak.

Forditsd el szemedet undok rutságimtól,
Elhervadt már arczom sok kinlódásimtól.
Ne vess számot én velem, mert elborit vétkem.
Mellynek sokasága felhaladja fejem.

Ne vess el színedtől, kegyelmességedtől,
Meg ne foszsz, istenem! dicső szent lelkedtől.
Melly nélkül elájulok, szörnyü halált halok,
Mert bün tengerében már untig uszkálok.

Szabadits ki immár a halál torkából,
És sok büneimnek kemény rabságából.
Hogy csak te néked éljek, és hogy el ne veszszek,
Te hozzád siessek, téged kövesselek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Töredék.

Boldog Asszony anyánk!
Régi Nagy Patrónánk
Nagy inségben lévén igy pöllei megh Hazánk,
Magyar Országúl
Rómból hazankúl,
Ne feledkezzél szegény Magyarokúl
(Nemzeti Ujság 1793)

Luther, – Kalvinista, és Bápistaellen Inger,
kedő Versengés II dik Cáp[ár] alatt 1785-ben.

Ellenkedés.

Felhozta az Isten Magyarok csillagját,
Aki elrontotta Róma birodalmát,
kezünkbe is adta a' papiság hajját
Hiában kiáltyák ezután Máriát!

Megczáfolás.

Régen tör a Bika kiöszködő társára,
Egy darab hantot vett már tompa szarván,
A földet is hánnya, de maga hátára,
Halovi nósas bömböl, de maga sinjára.
Régen bög Luther, és Kalvinus Romára,
De talált a' Bika keményn Oroszlánra,
Aki alég mozdult dühös Attilára
Már szégyen bélyeget üdös homlokára.

Te isá ki jeesegsz a' Szüz Máriára
Hogy merse megmozdulni Sz. István karjára
Hit tett helytartónak, a' Szent Koronára
Jótmeglásd hogy ne jusó Szentsia markára.
Bergeren evezök, s Magyarok csillaga
Az Istennek Anya, boldog Szüz Mária
Nem engedi az meg hogy Papistás kaja
Tépcsőé s mullyonc Róma birodalma.
Sajnálom szomszédom meddő szétől hizol
Füzsa pálczán nyargalsz, és árnyéban hizol
Ház helyet olvasó kézben majd hordozol
Fejjel bűklat török, mellyet szétnem zúzol.
Ha elnem áll sőlünk Jézus és Mária
Hiddel megis marad Sajának olsalma
Romának örökké megtészen bátalma
Erős pártfogója ezért Péter és Mária
Fechozta az Isten Magyarok csillagát
Aki erőjét Romanak palczáját
Kezeikben adta térdlyők kabláját
Mindaddig mignemkiátyák Máriát.
Bolond bakterőség ollyakra kakadni
Madarat nemfogni - mégis koppasztani
Kikes nemlett volna kár őt akasztani
Nem bizatos reatok Róma birodalma
Kalvinus Luthernek nincs rajta hatalma.

Nyisd meg ajakimat szent dicséretedre,
Ébreszszed elmémet szined nézésére.
Csak téged kivánjalak, téged ohajtsalak,
Téged akarjalak, téged kiáltsalak.

Tudom, töredelmes sziveket látogatsz,
Kiket ostoroddal gyakorta sujtogatsz,
Azok nálad kedvesek, tudom s érdemesek,
Adjad, uram isten! közülök lehessek.

Kedvesebb előtted sok ajándékoknál,
A töredelmes sziv és áldozatoknál.
Keserves sohajtások aranynál, ezüstnél,
Nálad többet érnek drága sok gyöngyöknél.

Vigasztald meg, uram, e hiv seregedet,
A közt töredelmes, bár bünös lelkemet,
Épitsd meg falait te szent egyházadnak,
Mellyben igazsággal neked áldoztanak.

Dicséret, dicsőség a szent háromságnak,
Atya, fiu és a szent vigasztalónak,
Töredelmes szivek bátoritójának,
Egy állatu teljes örök uraságnak.

Ditk, a' magyarok Nagyasszonya.
hoz, 328. Mariahoz.

Egek ékessége,
Földnek dicsősége,
Magyarok asszonya, királynéja!
Hozzád buzgó szivvel,
Köteles hivséggel
Járulunk, szentséges szüz Mária!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Mint pártfogónkhoz!
Édes anyánkhoz,
Teljes reménységgel folyamodunk,
Minden inségünkben fohászkodunk.

Tekints kegyes szivvel,
És irgalmas szemmel,
Koronás őseink kérelmére.
Jöj örökségednek,
Tisztelő népednek,
Mellyért, szent szűz, kérünk, védelmére.
Mig bennünk egy ér
Mozdul, vagy csep vér,
Fogja jóvoltodat emlegetni,
Méltó háladással fog pezsdülni.

Mert belénk ontatott,
Szivünkbe oltatott,
Eleink vérével, tiszteleted.
Ugyan fen is marad,
Soha ki nem szakad
Igaz magyar szivből szereteted.
Ettől, oh szent szüz,
Lángolván, mint tüz,
Téged mindenével kész tisztelni,
S vérével hűségét pecsételni.

Mert nagy méltóságod
Mindent felül halad,
Mind égen, mind földön hatalmad nagy.
Tündöklesz szentségtül,
Mint nap homály nélkül;
Az alkotmányok közt te legszentebb vagy.

EGYETEMI KÖNYVTÁR DEBRECEN KÉZIRATTÁR

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Rajtatok Cerberus megnyert diadalma,
Mi Jezus Máriánk, éltünknek jutalma.

Istenes Énékek.

Idvezlégy Mária, kit az Isten fia,
Öröktül fogva magának, választott Anyának.
Malasztal vagy tellyes, Irgalmas, és kegyes,
Példája minden szentségnek, tökelletességnek.
Úr vagyon Te veled, nyitva szüz kebeled,
Asszonyi állat *) közt te nagy, érdemü Asszony vagy.
Asszonyunk Mária Istennek szent annya,
Szent olvasó királynéja, szüzesség virágja.
Tekints reánk menyből, Királyi szekedből,
Védelmezd örökségedet, te Magyar népedet.
Imádj Istent értünk, buzgó szivvel kérünk,
Most és halálunk oráján, eletünknek fogytán.

*) Asszonyi állat, ezen kifejezése a magyar szent irásnak, semmi más nemzetnél elő nem fordúl. – Szüz Mária jelnevei a magyar szentköltészetben: Szép szüz Mária. Krisztusnak választott Annya. – Szent szüz. Szentséges Szüz. Szüzek virágja. Oh fényességes szép hajnal. Dicsőséges Szüz Mária Attya – Istennek leánya, és szent Léleknek Mátkája. Jezus Krisztusnak szent Annya. Szent Háromságnak Tárháza, s annak legszebb Alkotmánja. Annya a Teremtődnek, dajkája Idvezétődnek, szülője te Istenednek Dicsérendő Szüzesség. Szüzességes Anyaság (Dics- és becsület Szüz Máriának – Idvezétőnk Annyának!.)

Te hogy boldog lehess:
Hatom kinyves keresz
Uti: szemlélje nyun
szerezd: J. K. S. K.

Jó a remény, —
És emlékezet,
Ha, hiv is szeress
Jegre vezet! —

Bánatra gyulasztó Ének.

Szerettél engemet, szerettek Tegedet
Én Jézusom!
Te megváltál, érsem halál,
Vinokai szenvedtél, keresztfán függöttél
Én Jézusom.
Ha pokol nemvolna, mennyország elmulna
Szeretnétek, kedvelnélek; nyert te csak egyedül
Jó vagy mindenestül, Én Jézusom!
Oh melly igen bánom, és szivemből szánom
Hogy Te neked, Te ellened Én Jézusom
Gonosz cselekedtem én Jézusom. olly sokszor vétkem
Ah kérlek engedj meg, vétkeim bocsásd meg
Én Jézusom!
Eltökélem és fölteszem,
Hogy soha nemvétek, Téged megnemcsélek,
Én Jézusom!

Ezen szivbol szálló, egyszerű, szerelemre és bánatra gyu, lasztó Ének csak az igazán érzékeny Jézusnak szerel méről, fájdalmainak sujtásiról sebzett keresztény szivnek szózata — Daloszámatkozásiról Episcopani Lenck Hazigazgatójának Ő hegy fóldozunk Seitzerfely, maga volta alá mondásso.

Egész mivoltod,
És alkotásod,
Olly jeles isteni munka vala,
Hogy maga kebledbe alá szálla.

Mivelhogy semmi szenny
Nincs benned, szép rózsa!
Az atya isten mond leányának.
Ülvén dicsöségben,
Királyi székében,
A fiu isten is hí anyjának.
Nagy szerelméből,
És tetszéséből,
A szent lélek nevez mátkájának,
Vall a szent háromság templomának.

Mennyben isten után,
Oh nagy asszony! méltán
A fő méltóságot minthogy tartod,
A magas egeknek,
És a kerek földnek
Királyi pálczáját te forgatod.
A szent angyalok,
Mennyei karok
Téged vig énekkel magasztalnak,
Mint királynéjoknak udvarolnak.

A napfény trónusod,
A szép hold zsámolyod,
A ragyogó egek töled függnek.
És tiszteletedre,
Koronát fejedre
Az ékes csillagok magok füznek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A mi él, s mozdul,
Elődbe borul.
Sőt egész ég és föld kereksége.
Fényes méltóságod öröksége.

Tégedet gyámolul,
Menedék s oltalmul
Választott az isten mindnyájunknak.
Te vagy királynéja,
Te vagy kiosztója
Mennyben az isteni malasztoknak.
Nincsen olly szükség,
Nincs olly nagy inség,
Mellyből te minket meg nem menthetnél,
S minden veszély elől nem rejthetnél.

Azért, nagy asszonyunk,
Hozzád folyamodunk;
Ne vesd meg, szüz anya, kérésünket.
Hadaktul, éhségtől,
A szörnyü pestistől,
És földindulástól ments meg minket.
Életünk fogytán,
Végső óráján,
Mutassad, Istennek áldott anyja,
Anyánknak magadat, oh Mária!

329.

Kövessük Máriát, fényes nap csillagát,
Ki indult a magos helyekre,
Patakok közt zugó völgyekre.
Kövessük Máriát, Máriát, Máriát,
Fényes nap csillagát.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ádvent Vasárnapján.

1. Ave Maria gratia plena.
Így idvezli Angyal a szép szüz Máriát,
Krisztusnak választos Annyát.
2 Dominus tecum. Úr van te veled.
Imé fogadsz fiat, a kiért fogsz üdülni,
Mennyből és föld alatt hódolni.
3. Ő Angyal, úgymond, miként lehet ez?
Mert szüz lelkig vagyok férjet nem ismerek
Bizonyságjok ebben égek.
4. A szent lélek rád száll ereje
Mert mikent az harmat reggel szállani jöhet,
Úgy leszen az ő szülése.
5. Angyal szavának hívén a szent szüz,
Alázat megaláza szolgálónak vallá:
Légyen úgy min szavad mondja.
6. Szüzek virágja szép szüz Mária,
Üdülj és örvendezz, mert nagy Anyaságra
Választattal mélsóságra.
7. Engeszteld énnünk könyörgésedel,
A te szent Fiadat, hogy testesülése,
Légyen nékünk örömünkre.

A népről emlékezetesmény – ezen Adventre való Ének:
"Oh fényes fényes szép hajnal" hi nékünk mennyből adattal, Idvez légy tellyes malasztal stb.

Uj esztendőre való Ének.

1. Oh szép Jezus ez új Esztendőben,
Légy hívedben;
Oh Mária, vedez értünk,
Édes reménységünk,
Hogy ez új esztendőben,
Minden ügyeinkben,
Lehessünk Jézus drága kedvében.

2. Oh szép Jezus! drága Ur. neved dícsér,
Ficljei népedet,
Oh Mária Jezusoddal,
Légy jó népeddel,
Hogy ez új-esztendőben,
Minden ügyeinkben,
Lehessünk Jézus drága kedvében.

3. Oh szép Jézus! tartsd meg hívedet
Mint tieidet,
Oh Mária! Jézusnak szent Anyja
Országunk Tornya,
Adjad kérünk, hogy ebben az új évben,
Lehessünk épek Testben lélekben.

(l. 312 lapon. Gyermek születés Betlehemben sz. Ámen.

Husvéti Ének

Feltámadt Krisztus ez napon Alleluja!
Hala légyen az Istennek Alleluja sz.

Követik madarak, zengő méh bogarak,
Dicsérik énekléssel,
Zöld ágak közt gyors repdezésekkel.
Követik madarak, madarak, madarak,
Zengő méh bogarak.

Judeának hegyei, Józafát völgyei
Füstölögvén, áldást zengenek;
Mária hol megyen, rengenek.
Judeának hegyei, hegyei, hegyei,
Józafát völgyei.

Szép tornyos fellegek, hajnalszinű egek,
Jézus szent anyjának zengenek.
Valamint cziterák, pengenek,
Szép tornyos fellegek, fellegek, fellegek,
Hajnalszinű egek.

Midőn jött városba, Zakarjás házába,
Legott Erzsébet köszönté,
Mennyei áldását reá önté,
Hogy jött a városba, városba, városba,
Zakarjás házába.

Erzsébet örvendett, hallván a beszédet,
Mária szép köszöntésében,
Repdesett a gyermek keblében.
Erzsébet örvendett, örvendett, örvendett,
Hallván a beszédet.

Elmegyen remélve, gyermekét viselve;
Áldott vagy te, asszonyok között,
Hogy szüz kebled meggyümölcsözött.
Mária elmegyen, remélve, remélve,
Gyermekét viselve.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

304

Betölt szent lélekkel, szólván az igékkel,
János megoldatott a büntől,
Repdesett a nagy kegyelemtől,
Betölt szent lélekkel, lélekkel, lélekkel,
Szólván az igékkel.

Oh bünös, serkenj fel, szép hajnal, viradj fel,
Máriát az uton kövessed,
Hogy kegyelmét tőle vehessed.
Oh bünös serkenj fel, serkenj fel, serkenj fel
Szép hajnal, viradj fel.

Üdvözljük hát ötet, ő is megáld minket.
Ezen zarándokságunk ügyén,
Máriát kövessük idején.
Áldjuk hát mi ötet, mi ötet, mi ötet,
Ő is megáld minket.

330.

Nyugodjál már virágom,
Meghervadt arany ágom,
Jézus, fényes csillagom!
Árván maradt édes anyád,
A ki gondot viselt reád.
Jaj, jaj, édes magzatom!

Ki lészen már gyámolóm,
Ki lész megvigasztalóm?
Jézus, fényes csillagom!
Benned bizott az én lelkem,
Te voltál egész örömem.
Jaj, jaj, édes magzatom!

Szentség vitelekor.
Királyi Zászlók lobognak,
Fényük titka Keresztfának,
Hun az élet megöletett,
S halálával életet nyert szág.

Húsvéti Ének
Feltámadt Krisztus ez napon
Alleluja. Hála légyen az Istennek
Ma Nagy Cázmán egy házi diós-énekből
mely összegyeznek ismeretes hymnusunkkal
Szent Keresztnapján.
Üdvözlégy Jézusnak drága Szent keresztje,
Magyar Nemzetünknek örökös szemfénye,
Bús szívnek állandó örömre,
Dicsőségtől, tisztelettől, hü megtéredet
Mi ennünk Szent vére. (Lásd a
Selki gyakori Cásos és Ének könyvben 1811.)
Kőrmenetkori Ének.
Szentséges Szüz Mária! könyörögj értünk.
Istennek Szent Anyja! könyörögj értünk.
Szüzeknek Szent Szüze! könyörögj értünk.
Ki Ő Mária! édes nyája.
Mária légy Magyarok patronája.
Mert Szent Szülése után rád bízta
Ha akarsa, és kivánsa légy oltalma.
Krisztusnak Szent Anyja - Ki!
Ki Szép virág Szál Szüz Mária!
Bűnösöknek Szent Oltalma
Krisztus Jézusnak dajkája légy Magyarok
(Kolozs Mária napi Szüz Születéskor
énekelik.)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Piros Pünkösd napja.

Bíboros pajzsban,
Tüzdékes fényben,
Megjelenik Hajnal,
Lépnant Szekerében;
Ezüst álmodat, meg
Mosolygva Fely fel –
Lengő kodunkában
Hószínü a' Nyugot,
Vinulóbb a' mező,
Illatosb a' virág
Esperge Juvalomnak
Boldogabb a' da' áj.
Majd felnyulik újra,
Buzkeredik réája
Hogy virággal tehve
Dombos Koronája
Illuska nyelve vőjén
Mindenüt Jüvészálnak
Vizet a' hüvös halyak
Lefzmüjtik nemlájhas
Fogla addja Zendül,
Az egész Természet,
Közbe' Jacoint a
Tyongyais tehves.
A' fakuban szerte
Dalolo leányok, kedves
Nyarunk párnyi viragot
Fajzanak viragokbol,
Fözülök a' legszebb,
Fiún gyongyös párta
Piros Pünkösd napjára
Királyne leszi haza.

Oh milly véres a tested,
Mellyel a földet fested.
Jézus, fényes csillagom!
Jaj, hogy nézzem szent fejedet,
Elfordítod szemeidet.
Jaj, jaj, édes magzatom!

Elhagytad tanitványid,
Minden kedves rokonid.
Jézus, fényes csillagom!
Jaj, de gyámoltalan lettem,
Milly árvaságra jutottam.
Jaj, jaj, édes magzatom!

Oh te kegyetlen halál,
Melly szörnyűkép megfosztál
Jézusom, szép csillagomtól.
Kihez hajtsam már fejemet?
Bánat elnyomta szivemet.
Jaj, jaj, édes magzatom!

Oh én szelid galambom,
Gyászba borult hajnalom,
Jézus, fényes csillagom!
Oh bár veled meghalhatnék,
Egy koporsóba fekhetnék.
Jaj, jaj, édes magzatom!

331.

Imádunk, szent ostya!
Drágalátos manna!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Seregeknek ura,
Királyok királya!
Üdvöz légy angyali kenyér,
Váltságunkért adatott bér,
Drága szent test és vér.

Áldd meg országunkat,
Mi magyar hazánkat.
Vezéreljed jóra
A mi királyunkat.
Téritsd meg ellenséginket,
S a kik csak üldöznek minket,
Krisztus teste és vére!

Izráel fiait,
Ki megoltalmaztad,
Ellenségnek földén
Mannával tápláltad:
Táplálj minket szent testeddel,
Drágalátos szent véreddel,
Isteni eröddel.

Halálunk óráján,
Add, hogy téged méltán,
Hittel, reménységgel,
Buzgó szeretettel
Vehessünk itt ez életben;
Holtunk után az egekben
Dicsérjünk szüntelen.

Jőjetek, angyalok,
Mennyei szent karok!
Örömmel áldjátok.
Szent, szent! kiáltsátok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Mennek a' leányok, dalolnak közös egyet.
Jő' falu végre, kiérnek a' gyepre.
Ekkor virágból koszorút kötnek,
Ott ész kolonája A legeslegszebbnek.
Zöldeng a' dal újra, a' kor a' leány,
Alatozik már a' királyno' fejében,
Szivesmelő látvány e' pirulj arczal
Ez olyan, mint égből földre repülsanyja.
Amoda porselleg Jő' élőz gyorsan
A' hód, mögötte kicsit Vona, meg-megdobben
Vagy talán gyalódás, Nem a' hód ugrása,
Hanem a' leányok Szive dobogása.
Most kiszakad a' lép - Ím a' társaságból
Szaguld a' legénység gyorsa paripáknak
Ezekből egy ifjú közös ünnepnapra
Ő' a' pünkösdi választott királyja
Zöld ág van kezében, koszorúkkel ékes
Arczán öröm lobog kedvében csodája a' szülő
Büszke hiú kalapja jobbfelőle vagy
Tarka szárnyéken - röpkös postás pávatoll
Rajong a' társaság ezt a' szép ifjúra,
Elvegyül a' tégben A' dicsőt tárna,
Majd a' leányok dalja
„Nem anyától lettél, rózsán termettél
Piros pünkösd napján kikalán lettél"
Összeolvad vele, ---
Mosolyog az égjs
Ez ünnepi képre!

Karácsoni ajándék.

Ha most á kis Jézus belépne hozzátok,
Karácson fátokról neki mit adnátok?
Ezt kérdi egy szülő, és á jó gyermekek:
"Mi mindent odádnánk," gyorsan feleltenek.

Alig hogy igy szóltak, egy szegény kis árva
Belép, az ehségtől, hidegtől átfárva.
És alamizsnat kér, á Jézus nevében,
Részvét gerjed á jó gyermekek szivében.

Ás á karácson fáról, neki adtak mindent
"Isten fizesse meg," szólt az árva, ás elment.
"De már most anyácskánk, mondmeg hogy mit adnánk
Á kis Jézuskának, ha belépne hozzánk.

Kérdék á gyermekek, ás Anyjok fölkarolva
Á két ártatlanhát örömmel igy szólla.
"Adományotokat Jézuskának vitte
Ama szegény gyermek ő volt itt hellyette."
"Mert olly nagy becse van az alamizsnának,
Miutha személyessen adnók Jézuskának."

Ás á két gyermek szemén az öntudatlángja
Volt á karácson est legdicsőbb világa.

Tarkányi Béla.

Vedd rád pajtás á bundát
Gyugd alája á dudát
Fújjál neki szép notát,
Vigasztaljad Jézuskát —

307

Üdvöz légy, oltári szentség!
Kenyér szinben egy istenség,
Mennyei nagy felség!

332.

ISTVÁN KIRÁLYRÓL.

Áh hol vagy magyarok
Tündöklő csillaga!
Ki voltál valaha
Országunk istápja?

Hol vagy István király?
Téged magyar kiván,
Gyászos öltözetben
Te előtted sirván.

Rólad emlékezvén,
Csordulnak könyei,
Búval harmatoznak
Szomorú mezei.

Lankadnak szüntelen
Vitézlő kezei;
Nem szünnek iszonyú
Sirástól szemei.

Virágos kert vala,
Hires Pannonia,
Melly kertet öntöze
Hiven szüz Mária.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

308

Kertésze e kertnek,
István király vala,
Termesztöje ennek
Ö vele meghala.

Ennek életében
Élt a Magyarország,
Ö halála után
Lett holt eleven ág.

Elötted könyörgünk
Bús magyar fiaid.
Hozzád fohászkodunk
Bús magyar fiaid.

Tekints István király,
Szomorú hazádra,
Forditsd szemeidet
Régi országodra.

333.

Keresztények, sirjatok,
Mélyen szomorkodjatok.
Keseregjen minden sziv,
A ki Jézusához hiv.

Nincsen abban irgalom,
Hozzád buzgó fájdalom,
A ki téged meg nem szán,
Oh Jézus! a keresztfán.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Pastorellák.

Kolonban Éjféli misekor – orgona kiséret mellet:
Nosza Bertók, Istók Elek,
Elállottak á nagy derek.
Bethlehembe baktassunk,
Illy szép dolgot lathassunk.
Ugorj Elek ama nyajhoz,
Egy kis kövér báránykához:
Sánta Ignácz visz dudát
Magam viszek furulját.
Örzse veddfel ködmönkédet
Kösdbe baglyas fejecskédet
Maradj itt á nyajunknál
Visszatérünk azonnal.
Talán vigyünk egy bundát is,
Hideg ellen jó lesz az is;
Adjunk azt is Jézusnak,
Most születet krisztusnak.
Más [illegible]kori.
Kicsoda az, ki olly nagyon kiált felettünk
Mindazt mondják Bethlehembe hamas siessünk
Hogy kis Jézus született
Nekünk üdvösségünk lett
Ajándékot vigyünk neki imádjunk
Nosza Ambrus kéjjel gyorsan vedd rád á öter bundát
Te vén Ignácz derekassan fujd meg á dudát
István te egy sajtocskát,
Péter gebre vajacskát:
Máthé vedd kis hegedüdet vonjál szép nótát.

Lőrincz fogj meg egy jó juhot vesd á válladra
Jankó egy galata túrót kösd á hátadra
Miklós hozdel egy kecskét,
Karoly zsitár tejecskét
Geczi keljfel mit aluszol, hozzál mezecskét
Hat te Miska hol mulatól nyuzzal egy bárányt
Gyurka frissen á nyakadba vesd á kaczagányt
Tamás szépen furullyalj
Balás sipot fujdogálj
Á kis Jézust igy köszontjük szép muzsikával.

Más

Oh melly jól kezdettem szunnyadozni
És kezdet énnékem úgy tetszeni;
Hogy igy énekelnek
Madarak zengenek
Szállásunknál
Mi dolog Habakuk
Hogy igy szöll á kakuk
Hajlekunknál.
Mit beszelsz te gyurka, nem úgy van e?
Kakasok szóllanak tan éffélre
Még nemis aludtam
Csak hogy elgornyadtam
Mit ranczigalsz
Tekints csak az égre
Á gönczöl szekérre
Majd szungyikálsz.
Keljfel./

Szent testednek sebeit,
Vérrel buzgó kékeit,
A ki látja és nem sir,
Élő hittel az nem bir.

A kősziklák repednek,
Nap és hold sötétednek;
Minden állat megindul,
Csak a bünös nem busúl.

Szállj szivedbe, sirasd meg
Vétkeidet, fontold meg.
Mert az isten fia volt,
A ki érted igy megholt.

Jézus! kérünk, tekintsd meg
Kinaidat, gondold meg,
Hogy szenvedtél érettünk,
Kik ellened vétettünk.

Ne engedd, hogy kárunkra,
Örök kárhozatunkra
Legyen kinszenvedésed,
Értünk ontott szent véred,

Azért szeretetemet,
Erősitsed hitemet,
Hogy remélvén kegyelmet,
Nyerjek örök életet.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

334..

HÁBORÚ IDEJÉN.

Seregek rettentő, hatalmas szent ura!
Figyelmezz ájtatos imádságunkra.
Kegyes szemmel tekints háborúságunkra.
Oh szent isten, erős isten,
Szent és halhatatlan, nagy irgalmú isten!

Roppant táborában bizik az ellenség,
Dulja seregünket gyászos kegyetlenség.
Könyörülj meg rajtunk, kérünk szent istenség!
Oh szent isten, stb.

Régen Holofernest megszégyenitetted,
Judit asszony által fejét elvétetted,
A zsidó nemzetet ugy megsegitetted.
Oh szent isten, stb.

Szenakerib királyt angyalod megverte,
Száz nyolczvan öt ezer emberét megölte,
Választott népedet fegyvertől mentette.
Oh szent isten, stb.

Im a kereszténység buzgón imádkozik,
Szenteld papja által oltáron áldozik,
Segitsd táborunkat, a melly hadakozik.
Oh szent isten, stb.

Felséges urunkat segitsd táborával,
Tedd győzedelmessé karját Déborával,
Téritsd meg ellenét szavad hatalmával.
Oh szent isten, stb.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kelj fel hát te Ámbró, és tekintsed
Minémü vigasság az ott lesz
Hagy béke le Gyurka
Az ökrös a Pista
Mert alhatnám
Nem vág jutós után
Járatlan első pusztán
Ez éjszakán.
Nosza hát te Benze téged keltlek
Mert rád ütöm bőrom felcserkentlek
Hagy béke Koridon
Lőrik jó barátom
Ámborásom.
Bacskorom oda van,
Most pedig hideg van
Jó kajtásom.
Örvendezzünk, ha jó barátim
Sipoljunk, dudáljunk, bojtárjaim.
Induljunk, nekiképünk
Betlehembe menjünk
Pásztorkával
Ajándékot vigyünk
Azzal elnékképünk
Dudálgyal.
Tholoni Paraesos köszöntő:
Dícsérjük a Jézust! Adjon Isten jó esztendőt kívánok a gazdának sok borz, buzát, gazdasszonynak tyúkot, tehenet, leányának és legényének szép jó maskarát. (És noha a magyarnál duda nem muzsika, mégis sok helyt duda búgás mellett és (kivált farsangban) dobmennyi, dorombbal, de csak a gyerkőczek, a legényeknek czimbalom, búgó, hegedű hangoztatás, vannak közöttök parasztos hegedűsök is.)

Karacsonkor.

Bethlehemnek pusztájában,
Pásztorok vigyázatjában,
Nagy öröm hirdettetett,
Mert a barmok pajtájában,
Ökör szamár jászolában
Üdvözitő született.
Eljött immár á Messiás,
Kit megjövendölt az irás,
Sir á kemény hidegben.
Szállást nemtalált magának,
Inkáb rendelték azt másnak,
Az egész Bethlehemben.
Á Paloták Nagy Rendekkel
Megteltek Jöemberekkel
Nincs maradása másnak.
Megszáltak á Jö-házakat
És á vendégfogadokat
Nincs helye á Jezusnak.
Ki mondtak á rokonságok
És minden atyafiságok,
Vendégek sokan vannak,
Kinek szégyen kimondani,
Mást helyekbe bocsajtani:
Ök szállást nemadhatnak.

311

Ne szállj perbe velünk, leborulunk arczra,
Gyarlóságunk vétkét ne tedd mérő fontra,
Segitsd vitézinket győzedelmes harczra.
Oh szent isten, stb.

Buzgó háladással, mellyel leszünk mindég,
Bizonyságtételünk lesz a csillagos ég;
Áldjuk hatalmadat, mellyben soha sincs vég.
Oh szent isten, erős isten,
Szent és halhatatlan, nagy irgalmu isten!

335.

Pastorellák.

KARÁCSONI RIGMUSOK.

Siessünk, siessünk,
Betlehembe mehessünk.
Ott van a mi Jézuskánk,
A kit régen keresünk.
Vedd fel, juhász, az bundát,
Takargasd be Jézuskát.
Mert nincs neki bocskorkája,
Sem sarkantyus csizmácskája.
Fázik az ő lábacskája.

2

Pásztorok! keljünk fel,
Hamarébb duljunk el
Betlehem városába,
Rongyos istálócskába.
Siessünk,
Ne késsünk.
Mi urunknak tiszteletet tehessünk.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

3.

Karácson napjára szépen viradjatok,
Első órájára békével jussatok.
Valakik ez háznak lakosai vagyok,
Az isten áldása szálljon ti reátok.

4.

Krisztus urunknak áldott születésén,
Angyali verset mondjunk szent ünnepén,
Melly Bethlehemnek kebelében régen
Zengett eképen:

Dicsőség magasságban az istennek,
Békeség legyen földön embereknek.
És jó akarat mindenféle népnek,
És nemzetségnek.

5.

Karácson van ma,
Ünnepek napja.
Futok, megyek a Dunába,
Fogok fényes halkát,
Teszem tányérkára,
Viszem istenkémnek.
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

336.

Szent Gergely doktornak, hires tanitónknak,
Az ő napján,
Régi szokás szerint, menjünk isten szerint
Iskolába.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Oh! te József mit gondoltál?
Hogy istállot választottal
Bethlehem vidékében.
Szálj bé hozzánk Máriával
Született kis Jezuskával,
ó lakozzal mi szivünkben.
Hogy miis az Angyalokkal,
A mezei Pásztorokkal
Dicséretet mondhassunk.
Régen várt Messiasunknak,
Ami édes Jezusunknak
Gloriát kiálthassunk.

(Énekelik karácsony vasárnapjain Miscalatt
á Nagyhindi Anyház, s kis hindi s Családi fiók-
egyház hivei - á papir glória után, vig nótákon (gráfákkal)
Ujévnapján (kolodáláskor)
Gyermek születik Bethlehemben
Kin örüle Jeruzalem.
Örvendezzünk és vigadjunk
Ez új eszsendőben.
Egyszersmind házbul kimennek
Az új kiralynak köszönnek. Örvendez.
Puer natus in Bethlehem
Unde gaudet Jerusalem
Laetamini in Domino
In hoc novo Anno.
Laudetur Sancta Trinitas
Deo dicamus gratias. Laetamini.

Gergely doctor napján.

Szent Gergely doctornak, híres Tanitónak,
Az ő napján
Régi szokás szerén, menjünk Isten szerén
Iskolába
Lám a madarakis, gyönyörü tavasznak
Zengedeznek.
Ugy a deakocskak hazankén eljárnak
Tenekelnek.
Szerelmes Öcséénk ti lesztek társaink
Jertekel már!
Jó mesterünk vagyon, kit Isten megáldjon
Ő minket vár
Ide mostan tehát kiki maga fiát
Elküldheti.
Itt ött szent ihletben s jó nevelésben
Mivelheti
Mert illyetin helyben, mint gyümölcsös kertben,
A fiatal
Nevelkednek ifjak, gyermekek, jó fiak
Isten altal.
Illy helyen királyok, urfiak, s Császárok
Tanitatnak,
A szegény árvákis, elhagyott fiakis
Oktattatnak.
Ti is ezenképen, jertekel hát szépen
Iskolába
Holott majd tudományt, vegyetek adományt
Idvezségre

Lám a madarak is, hogy szaporodjanak,
Majd eljőnek,
A szép kikeletkor sok szép énekszóval
Zengedeznek.

Mert illyetén helyen, mint gyümölcsös kertben.
A fiatal,
Nevekednek ifjak, gyermekek jó fiak,
Isten által.

Illy helyen királyok, urfiak, császárok
Tanittatnak,
A szegény árvák is, elhagyott fiak is
Oktattatnak.

Ti is ezenképen jertek el nagy szépen
Iskolába.
Hol is szép tudományt, vegyetek adományt,
Üdvösségre.

Nem jó tudatlanul, felnőni parasztul
E világban,
Mert ugy emberségre, nem mehet tisztségre,
Ez országban.

Jertek el mi velünk, mert értetek jöttünk,
Kis gyermekek!
Menjünk iskolába, istennek házába,
Tanulságra.

Szüléknek öröme, mind drága szép gyöngye,
Jó gyermekek!
Krisztus int titeket, ugy szüléiteket,
Hogy küldjenek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Krisztus urunk régen itt a földön lévén,
Gyermekkorban,
Szerette rendünket, ülvén doktorok közt,
A templomban.

Hogyha nem adhattok mi nékünk deákot
Házatokbul,
Papirosra valót adjatok mi nékünk
Javatokbul.

Hogy isten áldása és szent áldomása
Házatokon
Maradjon mind végig, világ végzetéig
Jószágtokon.

Szerelmes öcséink, kik lesztek társaink,
Jertek el már,
Jó mesterünk vagyon, kit isten megáldjon,
Ő minket vár.

Isten már hozzátok, kik most el nem jöttök
Iskolába,
De még ezután is oda kell jönötök,
A szent házba.

Hogyha nemadhattok minékünk diákot
Házatokból
Papirosra valót adjatok és más jót
Vagyontokból
Most azért hozzátok sok tojást rakjatok
E kasunkba
Mi azt megköszönjük elsemis felejtjük
Hű hálánkba.
Az Isten áldása 's ezért áldomása
Házatokon
Maradjon mind végig, Világ végezetig
Jószágtokon.
Mert ki ajándekot nyújt nekünk, mint szokott
Ez órában
Díját veszi annak ő, nagy jutalmának,
Mennyországban.
(Ezt elénekelvén, á legidősb tanuló Társ, elmondja á deák verbungra buzdító mondokájat; Beszedetvén á kis diák alamisna, iskolájukba visszatérnek, mesterük asztalánál megvendégeltetnék, ez után hazabocsátatnak.)

Balázsnapján

pedig, régi szokás szerént minden házba különféle bakugrások közt belüktetvén, miusán egyike közülök á vasnyársat á szoba közepére tüzi, énekelik:
Szent Balázsnak napján, szabadságunkban
Hogy házonkint járjunk, segétséget várjunk
'S énekeljünk:
Omne dignum, reverendum laudes.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Adjatok gyermecskét, halja A. B. Czécskét
Omne dignum, reverendum laudes.
Adjatok leánykát söpörjön iskolát
Omne dignum reverendum laudes. kampusz
Adjatok egy ludat, hagy mutasson utat iskolába
Adjatok egy kakast, hagy kaparjon garast papirosra
Totus campus debitorum, forum terminere.
Most úgy fogunk tánczolni: (– 's a szalonna falatokkal megtüzdelt nyárs körül, mellyet egyik közülök a padlás gerendájába szúr, kerékben tánczolnak.)
Mint a molnár tyukjai – hajol laktak buzával
(s az ellopot Arpával – 's az elvett nagy vámmal –)
A Gazdánk embersége, Gazdasszony tisztessége
Adjon darab szalonnat, véres, májast, nagy hurkát
(most egyik suhánczfelemeli kezét, 's felkiáltt: –) Ekkorát!
Mert ha nekünk nemadtok, Jazekakban kartvaltok,
Mind lehullnak a polczról 's a tyukok a pántról.
Ha nemakarja ketek azt, hogy kárt tegyünk, vagy pedigmást,
Nézze keetek meg a padlást, 's hozzon keetek le egy kolbászt.
(Szerény vékonyhangon egyike ezt mondja:)
Macska van a szalonnan, kergessétekel onnan;
Szegjetek egy falatott, Nekünkis egy darabot.
Ennek végivel, megkapván a ház asszonyától, szalonna, kolbász, egypár tojás ból, vagy egynéhány krajcárégen penészes pesákból számukra készétet adományt, végre midőn kijelelt körükes megtettek, a nyers deák alazsmina általadtával, bevégzik követségük kötelességit.
(Közlém a Regelőben.)

NYOLCZADIK KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nemzeti öröm's keserv.

Hazádnak rendületlenül
Légy hive o magyar! Vörösmarty.

Nemzeti Hymnus.

Adja Isten hogy a' Magyart
A' félvilag uralja,
I verrel szerzett szabadsága
Soha kárát ne vallja.
Adja Isten alkotványa
Mind örökké álhasson
I díszlésének semmi erő
Üdő vésze árthasson.
Adja Isten hogy a' magyar
Hazaját, és Nemzetét
Nyelvét és Ősi tulajdonát
Szeresse mint életét.
A' magyarcsak addig élhet
Még a' nyelve és szive
Magyar marad, vége neki
Ha magának nemhive.
Tartsd Isten Ferdinand Királyt
Árpád bajnok népének
Adj nemzeti tökélyeket
Teleszmélő lelkének.
Ki a' magyart nyelve által
Visszaadta magának
Tarnd Isten Ferdinand Királyt
Jó Attyát a' hazának!..

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Angyali Koronánk'
kiséréskor Budára.

1. Sippal, dobbal, trombitával
Köszöntsed vendégedet.
Vigadozó énekszóval
Hiválkodó népedet //.
Az egek is örvendeznek
És az áldott szép napnak
Á szelek lecsendesednek
És á Dunán á habok.
2. Jünnek, mennek á sok hajók
Gyül á nép á partokra
Vizet hájtnák á kormányok
Sietnek á szárazra //.
Múzsák némák Magyar Damák
Nagy és kisded oskolák
Jönnek némely hadi glédák
Tá magyar Katonák //.
3. Zöld ágokkal, koszorúkkal,
Siett á sok szüzesség.
Selyem bársony ruházatban
Pátyolatos ékesség //.
Illyen formán örvendezhet
Buda város népei.
Gyözedelmes hangot hoznak
Az ő kedves hivei.
4. Hadi ellen megkivántak
Téged Bécsnek falai.

Nemzeti keserv.
Hazám! hazám!
Kölcsey

Motto: Nem úgy van már, mint volt régen
Nem az á nap sütt az égen.
Nem illatozik á virág,
Két szinüvé lett á Világ
Közdalunk.

TÖRTÉNETI, NEMZETI DALOK.

337.

ÉNEK SZ. LÁSZLÓ KIRÁLYRÓL.

Idvez légy, kegyelmes szent László király,
Magyarországnak édes oltalma,
Szent királyok közt drágalátos gyöngy,
Csillagok között fényességes csillag!

Szent háromságnak vagy te szolgája,
Jézus Krisztusnak nyomdoka követi,
Te szent léleknek tiszta edénye,
Szüz Máriának választott vitéze.

Magyarországnak vagy királymagzatja,
Szent királyoknak fényes tüköre;
Te néked atyád kegyes Béla király,
Hogy hozzá képest kegyes király lennél!

Nekünk születél Lengyelországban,
Mennyből adatál nagy csodaképen,
Másszor születél szent kereszt vizétől,
Ősödnek nevén László lön neved.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Mikoron méglen gyermekded volnál,
Kihoza Béla király jó Magyarországba,
Hogy dicsekednél te két országban:
Magyarországban és mennyországban.

Te telepedél Bihar Váradon,
A városnak lől édes oltalma;
Templomot rakatál szüz Máriának,
Kiben most nyugoszol minden tisztességgel.

Környülfekesznek téged császárok,
Püspökök, királyok, és jobbágy urak;
Olaj származik szent koporsódból,
Tetemed foglalták a szép sár aranyból.

Téged dicsérnek szent zsolozsmával
Papok, diákok és városnépek;
Téged földnek kereksége,
Mert téged dicsérnek istennek angyali.

Te dicsekedel királyi székedben,
Képed feltették a magos kőszálra;
Fénylik mint nap, salyog mint arany,
Nem elégeszik senki te reád nézni.

Te arczul teljes, szép piros valál;
Tekintetedben embereknél kedvesb,
Beszédedben ékes, karodban erős;
Lám mindent te ejtesz, ki te veled küzdik.

Tagodban ékes, termetedben diszes,
Válladtól fogva mindeneknél magasb;
Csak szépséged császárságra méltó,
Hogy szent korona téged méltán illet.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Becsülettel megtartottak
Az udvarnak tagjai //.
Azon napon szivünk örvend
Ereinkben forr á vér
Midőn láttyuk koronánkat
Hogy Budára levitték. //
5. Pozsony várban volt lakásom
Elég sok esztendeig
Visegrádon maradásom
Tartott hosszas ideig. //
Pozsonyvárból kiköltözvén
Mérgelődtek az egek
Sok essőkkel szomorkodtak
Á villámló fellegek. //
6. Öröm néktek magos halmok,
Magyar hazánk hegyei
Öröm néktek szép zöld kertek
Magyar hazánk erdei //.
Öröm néktek lapos rétek,
Magyar hazánk mezei.
Öröm néktek mélly örvények,
Magyar hazánk vizei. //
(egy hiányos kézirasból kiirtam. "Világi Dalok" ból)
Duna, Tisza, Száva, Dráva,
Áki ezt nemlátta gyáva;
Száva, Dráva, Duna, Tisza –
Nem Magyar: ki ezt nemissza.

Nemzeti Nóta.

Örülj Magyar igaz okod van reája
Nemzetednek mert lehullot maskaráját
Kalpag öv kócsagtol, mente, dolmánytársolyt
A Magyarnak ruhája
Örülj Nemzet mert itt van Isten őrző rende
Mellyen Buda kétszer ismáron örvende
Attila termete, Scitha tekintete
Láttatik ezekben.
Vipszatére, hazatére a' korona
A mi édes Magyarhazánk tulajdona
Mellynek szerelete, mikor elvétete
Bánt csupa gyászt vona.
Most is azon szerzetnek a' munkája
Hogy örömünk a' világnak lett csodája
E' szegény Országnak, árva Magyarságnak
Mert van vig ruhája.
Idejein Magyarhazánk valahára
A' keserges változni vig nótára
Csak hogy még tartodat, más vig szerzés
modat,
Ne aggasd tüzsára.
Nem álhattja, nemtarthattja forró hevét
Mikor láttja megujulni magyar nevét
Elmenvén lelkéből,
Mellyt könnyel csepege
Megujuló örömre! (Nóta: Kérlek rózsám stb. vagy az egyéb ének.)

319

Testedben tiszta, lelkedben fényes,
Szüvedben bátor, miként vad oroszlán;
Azért neveztek bátor Lászlónak,
Mikoron méglen ifjudad volnál.

Mert választa a szüz Mária,
Megdicsőíte sok jó ajándékkal,
Hogy te őriznéd és oltalmaznád,
Neki ajánlád jó Magyarországot.

Fejedbe kele a szent korona,
Megbátoríta téged a szent lélek;
Kezdéd követni atyádnak életét,
Rózsákat szaggatál, koronádban füzéd.

Dicsérjük, magyarok! szent László királyt!
Bizony érdemli mi dicséretünket;
Dicsérjük ötet angyalok! mondván:
Idvez légy, kegyelmes szent László király!!

338.

TÖREDÉK.

Énekeltetett utczán a pesti ifjak által Mátyás király választatásakor **1458.**

Mátyást mostan választotta
Mindez ország királyságra,
Mert ezt adta isten nekünk
Mennyországbul oltalmunkra.
Azért mi is választottuk,
Mint istennek ajándékát;
Kiből isten dicsértessék,
És örökre mondjuk: Amen.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

339.

MAGYARORSZÁG MEGVÉTELÉRŐL.

Emlékezzünk régiekről,
A Szittyiából kijöttekről,
Magyaroknak eleikről,
És azoknak vitézségekről.

Szittyiából kiindulának,
Hogy e földre kijövének,
Istentől kisértetének,
Erdélységben letelepedének.

Ott jól tőnek ő magokkal,
Hét sereget, nagyot szerzének;
Hét kapitányokat emelének,
Mindeniknek várat szerzének.

Mind egyenesek ő dolgokban,
Hatalmasok viadalokban,
Nincs félelmök országokban,
Csak lakoznak bátorságokban.

Nagy erejök mint Sámsonnak;
Bátor szivök, mint oroszlánnak,
Mindent rontnak, ha indulnak,
Rettenetesek sokaságokkal....

Az egyik közöttök jelesb vala,
Kinek neve Árpád vala,
Mindeniknél gazdagb vala:
Azért köztök főkapitány vala.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hazai dal.

Magyart Királlya ha hivja
Házáért á csatára:
Ő á haza sorsát vivja
Bátran megy á halálra. :/:
Természete á Magyarnak,
Hogy jussait nemhagyja;
De ha vele bánni tudnak
Az ingétis od'adja. :/:
Drága kincse á Magyarnak
Királlya és hazája;
Öröm könnyei ragyognak
Ha közelét hozzája.

*

Legkedvessebb á magyarnak
Hűséges felesége,
Mert ez szabad kuny hőjának
Disze és ékessége.

Honi Dal.

Szeresd magyar honnodat, sajatodat;
Hej rosz aki ött nemszereti
Sáz idegenért megveti.
Jár dicső eleid nyomán
Pannoniam!
Feldezül még á Magyar ég,
Ś vele á Magyar dicsőség!

Árpád Pannonia hegyén.

Bendegucz Attya Attilának Isten kemény Ostorának
Nagy fiat szült á hazanak Hunniának.

Allegro Chorus:

Győztünk, győztünk Etelének emlékével
Ormuzd Isten erejével (solo)
Erős karral, éles kardal
Pannónia kebelébe
Igaz Ősi örökünkbe.
Utat szegénk beérkezénk
Utat szegénk, beérkezénk.

* * *

Adj Isten áldást munkának
Add ált az állandóságnak
Magyar vérünk, dicső hirünk
Magyar hirünk, dicső hirünk.
Magyar vérünk dicső hirünk.
Győztünk — győztünk.

(Muzsikára tette Szilvasy János Pannonhegyi Karfő)

Régi Ének 1580-dik esztendő előtt való idő-
ből, á Magyarok eredetéről, s egyébb dolgaikról.
"Jersze emlekézzünk az örök Istennek csuda-
latos nagy hatalmasságáról, mellyel Scythiából"
– A Detrekő váraba 1580-ba nyomatott Énekes könyv-
bül az 1830-ki Minerva IV. Kötetének 78 lapján egész
terjedelmében közlé Horváth János, ezzide való lett volna.

Mikor azt hallották volna,
Hogy a Duna jó viz volna,
Lakó földe nagy jó volna,
Hogy annál jobb sehol nem volna;

Egy követet választának,
Duna látni bocsátának,
Hogy ha bizonyt mondhatnának;
Ők a földre beszállanának.

Követ juta Duna mellé,
Földét, füvét megszemlélé,
Duna vizét is megkémlé,
Ő magának jónak itélé.

Herczeg akkor a földön lengyel vala,
Ki mind ez országot birja vala,
Lakó helye Veszprém vala,
E föld népe mind német vala.

Követ futa bé Veszprémben,
A herczegnek elejében;
Magyaroknak ő szavával,
Köszönete lőn nagy tisztességgel:

Engem küldtek téged látnom,
Országodat mind megjárnom,
Lakó helyedet megtudakoznom,
Néped törvényét tanulnom.

Herczeg azt igen örülé,
A követet megvendéglé,
Ő magának jónak itélé,
Mert azokat köznépnek vélé.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

Követ onnan elsiete,
Egy palaczkot kerestete,
Duna vizében bele tölte,
Földet, füvet hamar kerestete.

Azt Erdélybe el bevivé,
Árpád előtt mind letevé;
Árpád látá, jó neven vevé,
Kapitányoknak mind hirré tevé.

Kapitányok oda gyülének,
Duna vizét ők megláták,
Földet, füvet is megláták,
Ottan reá tanácsot tartának.

Egy fejér lovat hozatának,
Féket, nyerget aranyost hozának,
A herczeghez bocsátának,
Hogy illyen szóval neki szólnának:

E szép lóval azok tisztelének,
Kik Szittyiából kijövének,
Nagyságodtól földet kérének,
Országodban letelepedének.

Herczeg azzal nagyot veszte,
Hogy a dolgot meg nem érté;
A szép lovat megszereté,
Hogy ki miatt földét elveszté.

A szép lónak örültében,
A szót mondá a követnek:
Annyit adok én földemben,
Mint kivánnak ők, nagy böséggel.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

Buda ostroma.
1849.

Ő Buda gyermeke fel szaporán
Látod a' vér zászlója lobog
Jelzi a' bajt megelőzni korán
Kéke hínek jóra dobog.
Nem szeretnéd a' korona
Nemzetiségünk szent vagyona
Éljen a' hon, veszszen a' király
Bármi felől fenyegesse viszály
Bátran sikra kiszál.
Rajta tehát fegyverre Magyar
Porba tipord, ki tiporni akar
Éljen a hon. Stz.

Honvéddal

Búsulok én, bánkodom is
Bármiért én rám ha sirni is
Egész világ minden unalan gyűlam készülj
De azzal mind elfujja a' szél. Fujjadozzál.
Ne félj pajtás a' csatától
Az ellenség golyójától
Harczban halni szép a' halál
Dicső halál.
Ezudar az ki itthon szalál Itthon szalá.
Ezer esztendeje annak
Hogy a' magyarok itt laknak
Most akarják kiűzni kiűzni
De azzal az Isten, a jó isten
Nem engedi. . . .

Világosi feladó 13/8 1849.

1. Honnét jösz te oly levegőn kej pajtás!
Mért sír jobban egyik szemed, mint a más
Te arczadon mért látok oly bánatot
Mintha elmúlt volna már az világod.

2. Sirok pajtás, sirni fogok örökre,
Még élni hagy a jó Isten hegyeimre,
Világostul hozom a nagy bánatot
Mos hazámban ottan mély sírásomot.

3. Ot magyarnak nincsen több hazája elhagyjon hát már a magyarföld
Nyelvében is rútul van vele szerencsétlen sorsa
Mert ellenek hiven harczolunk a hazáért,
Készek voltunk halni a szabadságért,
Fegyvereinket tettük a Muszkának,
Engedtünk Görgey parancsának.
A nap épen akkor alkonyodott
Az egész sik magyar föld vérben volt
Mintha sirt volna az Isten maga is
Hogy már nincsen e földön egy magyar sem.
De te jóságos Isten ezt elnézted
S a hazát elsüllyeszteni engedted —
Egy mély sírba hamvát nincs feltámadás
De te is pajtás magadnak egy illyent adtál?

Jegyzet. A Nemzet áldója Görgey a magyar dicsőségnek Világosnál 1849 Aug 13án hamvába bocsátá a fegyvert, várvalanul a Muszkától fegyverszünetet, vállhasa meg a kupás kardjától a honvéd fegyverétől a haza földéről, ez egy Világosi fegyverletételt ábrázoló kép az Illustr. Divatlapból — Ezen nagyszerűen ta, rusítja — Legyen a Nemzet Istenének átka az árulón!

Követek vagynak nagy örömben,
Mert járának jó véggel,
Elbucsuzának nagy tisztességgel,
Besietének Erdély földében.

Követek beszélnek kapitányokkal,
Kapitányok tanácskoznak,
Hogyha e földre juthatnának,
A herczeggel megvínának,

Istent ők ott imádának,
Háromszor Deust kiáltának,
Arról nevezték ott a várost,
Szamos mentében, a nemes Deusnek.

Tölök maradott nékünk a szokásunk,
Hogy ha mikoron árút mi szakasztunk:
Deus, Deus ott kiáltunk,
Bizonyságunk, hogy megárultunk.

Hamar mind felkészülének,
Hármat, követet, választának,
A herczeghez bocsátának,
Hogy illyen szóval neki szólnának:

Herczeg! jól meggondold magad,
Hogy e földet hamar elhagyjad,
Mert magyaroknak áron adtad,
Immár ő nekik megbocsássad.

Követek jutának a herczeghez,
Tisztességgel neki köszönének,
Az Árpádnak ő szavával,
Ezt megbeszélék bátorsággal.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

Földedet adtad fejér lovan,
És füvedet aranyos féken,
Duna vizét aranyos nyergen,
Akkort való nagy szükségedben.

Herczeg hallá, mosolyodék,
Azzal semmit nem gondola,
A követnek akkoron szólala,
Haragjában azt mondja vala:

Ha a szép lovat azért küldték,
Egy sulyokkal majd agyon verjék,
Nyergét vessék a Dunába,
És a féket a fűben elrekentsék.

Követek azt mondák a herczegnek:
Nem kell tenni kegyelmednek,
Azzal a magyarok károsok sem lesznek,
Inkább lesznek nyereségesek.

Mert ebek lóval mind meghíznak,
Nyerge leszen halászoknak,
A fékével kaszások osztoznak,
Azért te utánad ök sok jót mondanak.

Követek onnat elbucsúznak,
Herczeg ottan megfélemlék,
Seregekkel gyülekezék,
A Duna mellé el béköltözék.

Árpád juta magyar néppel,
Kelem földén a Dunán elkelének,
A Cseken ök csekönek,
A Tetemben el feltetönek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

Forradalom után 1849-ből.
Aradi vigadal.

Maros partján világosan
Susog alkonyára é' hor
Ezen ott hol Árpád apánk
Szent árnyéka nézett reánk,
Maros partján Arad vára
Büszkén nézz le sirhalmára
Ezen három hős vitéznek
Mint annyi magyar vezérnek.
Mérges folyó hű annyi sok vér
Mellyből párolt é' magyar ég
Fel a sorstól elátkozva
Nyögjön rabláncza kárhozva:
Osztrák Orosz fogyak kezes
Legyőzni é' hős nemzetes
Még sem győzze és nemosz halál
Még ákulóra*) nem találd.
Most békében tür a magyar
Mindens amit kémlel akar
Türelme nagy de keserü
És nem ma még jö a' dicsü.
Dicsü dicsü é' boszura
Készülj magyar háborura
Meg dicsünk csak akkor leher
Ha kiüzzük a' németet —

*) Görgei.

Battyányi hősünk halála
Véres bosszúnkat kivánja
És csak á Németek vére
Lehet diadalmunk béke.
Fegyverre hát minden ember
A ki magyar, s szive ver
Ne busulj hogy nincs fegyverünk
Majd hozz Kossuth fegyvert nekünk.

Nóta: Nézz ki rozsám ablakodbul &c.

B. Wesselényi Miklos dala.

Multadban nincs öröm,
Jövödben nincs remény,
Hanyatló szép hazám!
Miattad vérzem én.
Szép hazadba visszaterhetsz
Téged enyhel befogad
Én hazamból számkivetve
Élek mint üldözött vad.
Jeszkét midőn bátrán rakja
Erdők tollas lakoja
Én hazamból számkivetve
Hontalan á honfia.
Nem kérek én sokat
Csak egy szabad hazát
Kinek véd Angyala
Derítse hajnalat!
Kinek hatalma szab Törvényeket, határt,
Ó népek istene! küldj egy remény sugárt!

(l. 29 lapon)

325

Érden sokat ők értenek,
Szászhalomnál megszállának,
A herczeggel megvivának,
Isten vala magyar néppel,
Ott járának nagy nyereséggel.

A herczeg ott megvereték,
Csak egyedül futnia esék,
A Dunára öt kergeték,
Semmiképen meg nem érheték.

Abban egyéb nem lehete,
A Dunába bészöktete,
Hogy már magát ott megmentenéje,
Inkább magát ott elrekkenté.

Árpád vala nagy örömben,
Mert az ország lőn kezében,
Ő megszálla fenn egy hegyben,
Székesfejérvárhoz lőn ő közelben.

Ott ez ország nékiök adaték,
Magyarországnak nevezteték,
Némettől mert megvevék,
Fegyverekkel övékké tevék.

(Itt néhány vers hibázik).

Egyiknek neve Buda vala,
Ki ez országot megvette vala,
Hogy az Árpád megholt vala:
Árpád után ő kapitány vala.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

326

Lakó helye lőn Duna mentében
Pest ellenében, fenn egy hegyben;
Arról nevezték ott a várost,
Duna mentében, kincses Budának.

Ezt szerzették Szilágyságban,
Csáti Demeter nagy gondolatjában,
Mikort nagy bú vala Magyarországban,
Egy néminemű mulatságban.

339.

Egy szép dologról én emlékezném,
ha meghallgatnátok,
Az kinek mását nyilván, jól tudom,
ti nem hallottátok:
Török császárnak szép leányáról,
kin csudálkozhattok.

Egy időkorban két vitéz urfi
rabbá esett vala,
Konstantinápolyban török császárnak
bevitettek vala,
Azért a császár ő tömlöczébe
bevettette vala.

Nem messze azért császár házától
lám, a tömlöcz vala,
Kiben két vitéz és fő urfiak
bevettettek vala,
Szilágyi Mihály, másiknak a neve
az Hajmási László.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hazai dal.
(Tökölyi-Verbung)

Édes hazámfiai,
Boldogult bajnokai
Tekintsetek rabságunk
Földi nyomorúságunk.
Á Magyarnak nincs kedve,
Sem fegyvere, sem szive
Csak sohajt, s fohászkodik
S egymásnak panaszkodik.
Látván á rablánczokat
Mint készétik azokat ü (Hogy kötözik azokat)
A nemesség nyakára lábára
Rá teszik (verik) nemsokára.
Már á Magyar elgyengül
Mert á Naggya Bécsben üll
Á Nemet komédiát
Őrzi nem á hazájat.
Sok ha kamaráslehet
Külcs formára szert tehet
Nem gondol Nemzetével
Sem Ősi Törvényivel.
Némelly magyar magnások
Igazi Vasárosok
Eladjak hazájokat ü {Eladjak á Házokat
Nemzeti ruhájokat. {Hímezsetik ruhájok.

Rakóczy édes Vérünk
Régi híres Vezérünk
Kérd az Égbelieket
Ne haggyanak bennünket.
Hat ez hivségünk bére
Ezekért omlott ki vére
Sok nemes hazafinak
Zrényinek, Nádasdynak.
Várjcsak Magyar megbánod
Hogy á szádod eltátod
Ha szabadnak születtél
Mért eszeddel neméltél
Vak engedelmed büntett
Szabad lenni megszüntett,
Á Sas körme közé vesz
Á mit akar veled tesz.
Törvényünk erőssége
Gyengül, törik szentsége
Á Sasok mint akarják,
Kények szerént rongálják.
Teremtőm! mért szenveded
Élni miért engeded
Az illyen madarakat (magyarokat)
Nyilazd agyon azokat.

(1826. Jankapul Asszony Somogy Vármegyében, a Máskérdés:
"Tolna vármegyei Kapuváry Fő Szolgabiró Úrnak keserzgése."

Egy időkorban, pünkösd napjára
hogy jutottak vala,
Szilágyi Mihály tömlöcz rostélyán
kinézdegél vala,
Kobza kezében, keserves nótát
szépen veri vala.

Nagy fohászkodván keserűséggel
ez szót mondja vala:
Esztendő ez nap, úri házamnál
vígan lakom vala,
Én vén atyámmal és vén anyámmal,
hajadon hugommal.

Azért akkoron császár leánya
kikönyöklött vala,
Palota ablakáról ő ohajtását
leány hallja vala,
Ő termetire a Szilágyinak
fölgörjedett vala.

Császár leánya titkon egykoron
hozzájok ment vala,
Szomorú szivét leány Mihálynak
vigasztalja vala,
Nagy szép ékesen császár leánya
ez szót mondja vala:

„Te vitéz urfi! ha fölfogadnád
te igaz hitedre,
Hogy el kivinnél Magyarországban,
te laktad földedben,
És feleségül magadnak vennél,
én felelnék arra;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Téged rövid nap kimentenélek
atyám tömlöczéből,
Valamint lehetne, kimentenélek
a tömlöcz kínjából,
Csak hogy fogadd fel, vitéz! én nékem
te igaz hitedre."

Mihelyt ezt hallá Szilágyi Mihály,
neki ezt felelé:
„Csak szabadíts ki! én fölfogadom
az igaz hitemre,
Császár leánya! téged elveszlek:
én felelek arra."

Leány akkoron tömlöcztartóval
megszerződött vala,
Egy éjfélkor az vitézeket
fölköltötte vala,
Leány elvivé atyja lovainak
hol vala szállása.

Ada a leány az urfiaknak két
aranyos szablyát,
Lovászmesternek és lovászoknak
fejöket elszedék,
És nyergelének mingyárt magoknak
három fő lovakat.

Felöltözteték mingyárt magokat
szép drága ruhákban,
Császár leányát ám fölülteték
az egyik fő lóra,
A főbb lovaknak az ő nyakokat
elcsapkodták vala.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Rabdal.

Testem súlyos rabsága
Nem lelkem kívánsága,
"Jöjjel, jöjjel megvaltó
Te lélek szabaditó."
Szemem sós könyt borittya
Gyengült szivem szorittya
Jöjjel, jöjjel megváltó
Te lélek szabaditó.
Vastánczomat lerázném
A szabadba bár járnám
Jöjjel, jöjjel megvaltó
Te lélek szabaditó.
Magyarérz a szabadság
Nem kell neki a rabság
Jöjjel, jöjjel megváltó
Te lélek szabaditó.
Kivemiérzi mi a baj
Testem csak azt a mi faj
Jöjjel jöjjel megváltó
Te lélek szdbaditó.
Jobban szivem szorittya
Mint vas testem nyomitja
Jöjjel jöjjel megvaltó
Te lélek szabaditó.
Lelkem gyülöli rabszat
Nem követhes gonoszat — jöjjel stb.

Szabadságért feláltam
Magam lyukba találtam
Jöjjel, jöjjel megváltó
Te lélek szabadító.
Győztél, győztél ó német
Teremlőm mért szenvedes
Jöjjel, jöjjel megváltó
Te lélek szabadító.
Vallyon kell é szenvedni
Ha Magyar kezd már veszni
Jöjjel jöjjel megváltó
Te lélek szabadító.
Ütni fog az az óra
Hangos trombita szóra
Jöjjel, jöjjel megváltó
Te lélek szabadító.
Felüll magyar á lóra
Hangos trombita szóra
Jöjjel, jöjjel megváltó.
Te lélek szabadító.
Á mostanra szenvedek
Jövendőre örvendek Jöjjel stb.
Adósságom fizetem
Hazamért fogyéletem
Jöjjel, jöjjel megváltó
Te lélek Szabadító! – (gyűjt)

Császárnak szolgák reggel mingyárást
bemondottak vala,
Hogy az urfiak tömlöcz kínjából
kiszaladtak volna,
Lovászmesternek és lovászoknak
fejöket szedték volna.

Harminczadokon öket kérdezik,
hogy hová mennének?
„Nagy-Szombat felé, az farkasokkal
Szöröncsét próbálni,
Hogyha az isten szöröncsét adna,
oda igyekeznek.“

Nagy hamarsággal azért a császár
ott a vitézeket
Hozzá hivatá öt fővajdáját
és megparancsolá,
Legyetek utána, nagy hamarsággal
hozzátok elömbe.

Harminczadokon és a vámokon
vajdák parancsolják,
Ha illy emberek e felé jönnek,
mingyárt megfogjátok,
És a császárnak Konstantinápolyban
mingyárt bevigyétek.

Vitéz urfiak harminczadokon
általmentek vala,
Harminczadosok eszekbe vevék,
föltámadtak vala,
És nagy viadalt velek tartanak,
általmentek vala,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Híröket adván harminczadosok
császár szolgáinak,
Vajdák elérék; egy szép szigetnek
szemben megvivának,
Isten akará, a viadalban
vajdák meghalának.

Vajdák elött ott a császár leányát
a szigetben küldék,
Mert féltik vala leányt, a harczon
hogy el ne vesztenék,
Leányt elküldék, és a vitézek
ott megharczolának.

Immár vitézek császár leányát
hogy keresik vala,
Gyönge siralmát vitéz Szilágyi
meghallotta vala,
Császár leányát vitéz Szilágyi
ugy kesergi vala.

Császár leánya ezt mondotta vala
gyönge siralmában:
„Kegyelmes isten! im el kijövék
vitéz urfiakkal,
Jaj hová legyek e vadon erdön
nagy keserüséggel!

Szánom magamat, de sokkal inkább
vitéz urfiakat,
Szablyára hányták nagy kegyetlenül
vajdák szegényeket,
Szörnyü halálra ezennel adom
értek én magamat.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Rakóczy Éneke.

Jaj régi szép Magyar Nép!
Az ellenség téged mikép szaggat és tép
Mire jutott állapotod, romlandó cserép
Mint egy ékes elevenkép, valál olyan szép
Magyar Nép!
De a Sorsnak körme közül sohanyad, mint a tép
Szegény Magyar nép
Jóra mikor lép.
Megromlott már mint a cserép
Jaj hát szegény Magyar Nép
Jóra mikor lép.
Jaj Rakóczy, Bercsényi, Tökölyi
Régi Magyarok Vezére Bezerédy
Hova lettek Országunknak fényes csillagyi
Nemzetünknek hírszerzői vitéz hadnagyi
Bocskay,
Az ellenség őket mindenfelül emészti
Üzi, kergeti
Buval epeszti
Közünkbe sem ereszti
Jaj hát szegény Nemzetünket
Miként enyészti.

Jegyzet. Legrégibb dalaink - költsey szerént - mellyek „bár még Nemzeti Történet emlékezete, a' kiaucz világból maradtak reánk; ezekből a' Tökölit, Rakóczy, Bercsényi-Bori nevek hangzanak felénk; és ezekben a' poétai lelkesedésnek nyilvánságos nyomai látszanak. (Munkái III kör. 30lap)

Jaj Országunk és jószágunk!
De főképpen mi magunk mikép' nyavalgunk
Az idegen Nemzetiségnek rabjai vagyunk
Kinek hajdan parancsoltunk most már szolgálunk
S áldozunk.
Régi szép szabadságunkból kiforgattatunk
Jaj megkell halnunk
Megnem maradnunk
Nagy ellenség közt vagyunk
Bizony méltan ezek közt kesergünk
S sirunk. —

Tenger rajtunk már a' fegyver
Mert a Német köztünk hever s igen ver
Mulogattja magát mint egy ékes Gavallér
Nemzetünket kinzó pallér Nem szán mint hohér
Akit ér
Addig veri miglen neki mindent nemigér.
Látod milly kevél
Bőrébe sem fér.
Mégis mindég tyúk húst kér
Jaj már nincsen Országunkban
Miatta kenyér.

Jaj Országunknak, és magunknak,
Jaj ami maradékinknak, és azoknak
Kik é földönnagy inségben igy nyomorognak,
Özvegyek panaszolkodnak, és árvak zokognak

Ez vadon erdőn temető helyem
lészen most én nekem,
Vadak, madarak és a farkasok
lesznek siratóim,
Csak te kezedben, édes istenem!
lölkömet ajánlom."

Szilágyi Mihály nagy hamarsággal
oda siet vala,
Az leány lassan mátkája előtt
igen örül vala,
Leányt nagy szépen kézen fogva,
el kivitte vala.

Elindulának, és igen menének
Magyarország felé,
És a határba hogy beérének,
Hajmási felelé:
„Víjunk meg ketten e szép leányért!
legyen egyikünké."

Felele akkor Szilágyi Mihály
Hajmási Lászlónak:
„Szerelmes társam! a nagy istenért
én tégedet kérlek,
Engedd én nékem, mert neked vagyon
jámbor hitves társad."

Igen esedezik császár leánya
ott a vitézeknek:
„Nem illik érettem illy vitézeknek
az ő veszedelmek,
Hányjatok inkább engem szablyára,
mint ezt miveljétek."

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nem akar ebben ögyebet tenni
a Hajmási László:
Szablyát rántanak, összecsapának,
és a csapkodásban
Vitéz Hajmásinak kezét bokában
elcsapkodta vala.

Ezt mondá akkor Hajmási László
Szilágyi Mihálynak:
„Megbocsáss nekem, én édes társam!
tőled megérdemlem,
Mert ez jutalma, mindnyájan tudjuk,
a bűnös embernek.

Én nekem vagyon két szép kis fiam,
jámbor házas társam;
Itt az ur isten bűnöm szerint
vere most meg engemet;
Egészségben, szerelmes
társam! és megbocsáss.

A két urfiu szép bucsuzással
válnak el egymástól.
Szilágyi Mihály, ketten a leánnyal,
mihelyt beérének,
Ketten, Szilágyi császár leányával
ott megesküvének.

* * *

Ezer ötszázban és hetven fölött irnak egyben,
Egy ifiú szörzé vala ültében, Szöndörő várában,
Egy poétának ő verseiből, szomorú szivében.

Sohajnak
Jaj magyoknak illy nagy kínban halálokoznak
Ugy siránkoznak
Es sohászkodnak
Bánati nemnapadnak
Mert házaikból az ínségek
Elnemtávoznak.

Nézz reánk Ur magas mennyből
Ments meg kézünk minket illyen cúf ellenség
ki az híres Magyaroknak Vérébül épül!
Ne hadd illy dühös ínségtül, nüt ellenségtül
Némettül
Gyalázzani és mocskolnani ez irígyektül
Illy dölyfös Néptül
kínzó eszköztül
Megfosztani nevétül
Mindenkoron győzedelmes
Dicső fejétül.

Jegyz: Valamint a' mai magyarok (régi Énekes kéziratokban
inkább dalaik kiváló: Csokonai, Vörösmarty, Bajza, Garay, Petőfi
szellében elvadolgozják: ugy a' régi hősökben a' Vitézek Vezérei
tettei elvadolgoztak Háborúzásaik közben, ő kellékeikben. –
Illyen rokonságul a' mai magyarok már vad hagyományilag
hogy: Hunyady, Bátory, Ecsedi tettei is valóban emlékezetben
Egy kéziratban Vadányi Józsefi Lőcsényi föröd esében 1787 verselgetnek
„Hüzd rá magyarosan Ambrus! igyunk és együnk
Holnap ugyan rajd meglátjuk, hogy mi lesz együnk...
Kalóczy Bereczki tettei hallgassanak –
A Négy Dalai is velek elvonnak. Ime Dicsőben jaiis emlékezetben vivatnak.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Mohács-ot kesergő dal.

Mohács, Mohács sebes vérontás helye,
Magyar Ország gyászos mezeje,
Kegyetlen föld nemes Nemzetem véred
Ittad, s nyelted szép dicsőségét.
Midőn Téged gondollak, zapor könnyek borétnak,
Szivemet bánat fojtja, nyelvem hűsem mondhatja.

Nemes hazám Virágzó Pannonia
Europának való kőfala.
Tiz Országok imádták czimeredet,
A félvilág félte erődet;
Rettent pogány előtted, bizott keresztény benned:
Alig villant fegyvered, kész vala győzedelmed.

Tanácsi Urak, Zászlós, s királyi hadnagyok,
Fő Vezérek, Ország Oszlopmya,
Huszonos ezer válogatos legények,
Lovas, s gyalog mind Nemes fejek
Mikly nagy Nemek mind haedra, mentek gyászos halálra,
Mohácsi halmis nyomják, csontjaikat takarják.

Lajos, Lajos szep ifjú király hol vagy?
Arany csillag, ékes virágszál
Gyöngy erkölcsid, királyi termeteddel
Hol vagy drága, gyönge ételeddel?
Jaj! hogy tarebám kimúlnom, kiáradott siralmim
Elesett édes hazánk, ledőlt vele koronánk. –

(341.)

Ezen Mohácsi gyászdal' több vers szakai, mellyek a' Magyar Népkölcsi gyűjteményben (1778-ki pontyai nyomtatású füzetben) följövendek, de in dal Gyűsárombani elmaradtak meg. (2-333 l.)

Mohácsi veszedelem.

341.

Mohács, Mohács, régi vérontás helye!
Magyarország gyászos mezeje,
Kegyetlen föld! nemes nemzeted vérét
Ittad, s nyelted szép dicsőségét.
Midőn téged gondollak,
Zápor könyek borítnak.
Szivemet bánat fojtja,
Nyelvem meg nem mondhatja.

Nemes hazánk, virágzó Pannónia!
Europának valál kőfala.
Tiz ország imádta szép czímeredet,
A félvilág félte erődet;
Rettent pogány előtted,
Bizott keresztény benned,
Alig villant fegyvered:
Kész vala győzedelmed.

De fájdalom! egy nap egy viadallal
Véget vetett mohácsi harczczal,
Nem birhatta ingadozó homok föld háta,
Nagy neveddel hogy birtál rajta.
Epét adott szerencse,
Hogy fényedet ledöntse,
Koczka ellened fordult,
Magyar homályba borult.

Lajos, Lajos, hol vagy szép ifju király,
Magyar csillag, ékes virágszál,
Gyönge, karcsu királyi termeteddel,
Hol vagy gyönge kedves élteddel?

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Jaj, hogy tartsam könyeim,
Kiáradott bánatim.
Elesett édes hazánk,
Ledölt véle koronánk.

Országi, nagy urias, kardos vitézek!
Urak, szolgák, fő, köz, alrendek!
Keserves jajt együtt énekeljetek;
Egy sir zárta minden örömtek.
Hallgass zengö muzsika,
Szünjél hangos czitara;
Vidám völgyek, zöld erdők,
Bánkódjatok sik mezök!

Tanács urak, zászlós, ezres hadnagyok!
Fővezérek, országispánok!
Husz öt ezer válogatott vitézek!
Lovas, gyalog, minden nemes fejek!
Felkeltek e gyásznapra,
Mentek véres halálra;
Mohácsi halmok nyomják,
Csontjaikat takarják.

Virágzó magyar szüzek és asszonyok!
Szomorú jajt egyben fújatok.
Hervadt szinü koszorútok rózsáján,
Sirjatok himköntöstök gyászán.
Nemzetségünk virágja,
Oda van magyar lángja.
Szentegyház tiz oszlopi,
Ország erös bajnoki,

Pogány, török, gonosz, istentelen had,
Tigristejjel nevelt fenevad,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

Kuruczdal. (1700.)

Nem tudok én semmi tőtul,
Mert én Magyar vagyon,
Ha megtudni akarjátok -
Lyptovában Lakom.
Hej! mikor én Kuricz voltam,
Rákóczy vajrában,
Czifra pldchta - zászlavában*)
Jártam Oravában.
Oravában osztrohában
Olyan legény voltam
Husz-ái, Krawa-i, Wolái, szvinái
Szellyakoktul brátam.
Szellyakoktul, Zemanoktúl.
Á sok pinz ellopsam,
Ha nem adtak á sok Vrctát
Magyarúl mondottam.
Á tü szegény Zilinával
Nem tudtok mit emni;
Csak á kapusztát pigával
Vazikba kapcsoltu.
Ha valami egész hejen
Robotába nyertunk
Wredelába do Kromába
Na pivara mentunk;
Ázgyjával, az huszával
Klicában ixxunk,
Holubkákat zabigáltunk
Magyarul zpiceváltunk. (Kollár Navadnie Zpievanky II Rész 177 lap.

*) Pivoda rejemenye se dobja, se Kasaloja nem volt.

Kurucz Világ.

Hol sinaltak nadrágodat,
Majoljel arasz dolmányzsákodat
Gyöngy házzal rakott puscskádat,
Aranyal vert tarsolyodat?
Nyalka kurucz!
Nyomi a' kurucz, mint coillag
Csoportzon jár mint a' galamb.
Vészt lát, ugyan szalad
A' tőrekre, szirit ugy arad.
Nyalka kurucz.
Szaladj kurucz jönn a' Német —
Oh melly tompos kezget Téged,
Drága véred vohon mehet,
Érdemed szerint megfizet
Nyalka kurucz.

(Rákóczy uniós mozgalmai ugy fogalmaztatnak, mellyek Törvényes Ő Felsége a' Haza és Nemzet ellen akkor jelen kor társalkodójának vétetnek)

Hej Rákóczy, Bercsényi, Tökölyi
Régi Magyarok Elei, hova lettetek
Szegény Magyar Nép! mikor leszsz már igy
Olyan vadgy már mint a' cserép
Mert a' Bánnak köszme közös //.
Ragadgz mint a' lép
Hej lám a' Német milliyen hövér
Böreibe nem fér //.
Országunkban Német miatt //.
Nincs elég kenyér.

(gyüjtemény 330. lap.)

Hogy nem szántál illy szép nemes sereget,
Földhöz verni illy embereket.
Gondolod, hogy dicsőség;
Inkább baromdühösség.
Ne bizzál, hogy meggyőztél,
Rád fordul még a veszély.

Látja isten, és irgalmasan szánja,
A fényes nap bizon sajnálja;
Napsugárban magyarok nagy asszonya,
Látjuk, holdat lábaival nyomja.
S ő általa holdodat,
Kettős kereszt szarvadat,
Lesz olly idő, leveri,
Elmünk ezt jövendöli.—

A mohácsi harcznak hány esztendeje mult,
Hogy a török által ott sok magyar elfult!
Kétszáz ötven kettőnek az írók számlálják,
Érte a polturát tudom, meg is adják.

342.

TÖREDÉK.

Jaj már mi nekünk
Magyar nemzetnek,
Kik feltámadtunk
Rebelliseknek;
Szuhay Mátyás, Zákány Tamás
Kopasz fejének,
Nagy pipájú, kevés dohányú
Magyar nemzetnek!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

343.

NÁDASDY-DAL.

A mig engedte,
Ki számba vette
Embernek esetét,
Halálát, életét,
A nagy isten, —

Forgattam karomat,
Bajvivó kardomat,
Felszántam éltemet,
Hogy ontsam véremet,
Asszonyomért.

Mársnak koczkáit,
Kétes próbáit,
Villám pattantyúit,
Mennydörgő ágyúit
Bátran néztem.

Most immár nyugszom,
Békén aluszom;
Hallod-e bujdosó,
Te jámbor utazó,
Állj meg, ki vagy?

Nem szerzek háborút,
Hozz lauruskoszorút,
Becsüld meg tettimet;
Nádasdy fekszik itt.
Elballaghatsz.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hunyady Vitézi dala.

Rajta Vitézek á harczra gyerünk,
Riad á hadi trombita jelszava már,
Ott ti reatok az Őseitek'
Diadalmi Vitéz neve, 's ünnepe vár.
Századok ólta hazájokat őrzik á
Hadra, 's csatára nevelt Magyarok,
Nem remeget soha kardot emelni
Á hadban dühös Törökökre karok.

Nosza! tüs legyetek ma dicső é
Napon nagy Apátok' de ne kores fijai,
Megnezavarjanak á mozsaraknak
Akármino tüzözön zaporai,
Vágjatok, öljetek, és sol ezert le –
Poklokra taszitson erős kezetek,
Minden ütésre halalt osztogasson,
Akár hova vág fene fegyvezetek.

Szigeti Zrényi Miklós.

Mint Hektor Trójának,
Ugy én Szigeth-várnak
Erős őrzője voltam.

Martinovics' dala.

Szememből könnypatak csorog
Emlékedre édes hazám,
Bár Tatár rabszijat füz rám,
Szivem csak ételed óhoz.
Csak meg egyszer láthatnám
Fekhely békezd édes hazám,
Vigan hunynám bé szememet,
Majd ha egy hant eltemet.

Lovasy dala.

Sötét tömlöcz alján eltemetve,
Lapsú bum öl engem;
Szememet fel az égre sem vethetve
Ajtajt nyögve zengem.
De ah! hangjai a jaj szózatnak
Kedvesim fülébe nem hathatnak.
Jaj nekem! hogy hazámat szerettem,
E honiért lángoltam.
Jaj nekem hogy amiért érzettem
Mint Magyar ugy szóltam.
Gyász felhő vonult sorsom egére,
Gyilkos tömlöcz szent érzetim béke,
E volt ennek hajdanis jutalma,
Oh ez volt legottan.

344.

KÁDÁR ISTVÁNRÓL.

Szörnyü nagy romlásra készült Pannónia,
Kinek, mint tengernek megáradott habja,
Sok bünak, bánatnak környülvette árja,
Mert a vitézeknek esett ma egy híja.

Nem illik a vitézt nékem elhallgatnom,
Sőt méltó Kádárról bölcs verseket irnom,
Elsöben szent irást kell ezekre hoznom,
S azután a romlott magyar népre szabnom.

Olvassuk ama nagy ó testamentomban,
Kevés nép maradott sokszor zsidóságban,
Mert fogva tartattak Babiloniában,
Sok zsidó vitézek estek el a harczban.

S az isten ládáját egyszer el is nyerték,
Hofnist és Einéást mikoron megölték,
Mikor Éli papnak e dolgot megvitték,
Rút halállal megholt: székiből kiesék.

Nem igy van-e dolga kis Magyarországnak,
S abban nevekedett vitézlő Kádárnak?
Mása volt, higyétek, Hektornak, Joábnak,
Oltalmazója volt Kádár ez országnak.

Hektor is, valamig Trójában láttaték,
Addig a város is épen megtartaték,
De mihelyen Hektor nyaka elmetszeték,
Mingyárt a várost is pogány keze birék.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Azt reményli vala róla immár szivünk,
Isten után hogy ő lesz egyik védelmünk,
Bástyánk, erős tornyunk ő lészen mi nékünk,
De jaj! mint csalatott szerelmes nemzetünk.

Teljes életének dicséretes napja,
Mert a szegényeket soha nem rontotta,
Ha más rontotta is, Kádár oltalmazta,
Felelhetsz, föld és ég annak bizonysága.

Elhagyá érettünk a fél földnek partját,
Hogy hallá itt alatt magyarok romlását,
Felköté érettünk Kádár István kardját,
Oh jaj! melly kevéssé forgatá szándékát,

Melly imé hirtelen esék változása,
Midőn küldék őtet Pápolcz oltalmára,
Ujfaluhoz gyüle tatárok tábora,
Ott leve Kádárnak utósó csatája.

A sereget pedig felszóval biztatja,
Mondván: vágjuk által a tatárt a sikra,
Ezentul Pálczinak elérkezik hada,
Ujfalunak is majd megsegít hadnagya.

Rába vizén mindjárt több tatár érkezik,
Kádár vitéz módra velök megütközik,
Hátul a seregek eszekbe nem veszik,
Hogy másutt a vizen több tatár érkezik.

Felemelé Kádár szemeit az égre,
Mondván: uram Jézus, légy segitségemre!
Nosza jó katonák harczoljunk két kézre,
Mert nem látok embert jönni segitségre.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Sujtoljon hát kemény sors hatalma
Szenvedek nyugodtan
Jó hazám batrán halok meg éxted;
Bár te messze, s kinaim nem érzed.

Hadra gerjesztő Ének.

Szittya Vitézek a' Francz diadal
Ne rettegtessen bennteket!
A' Magyarok hatalmas Istene
Hadakozik ügyetekért
Ő vezeti fegyverteket
Parduczos hősei Őseitek
Tüze serkengesse lelketeket
Honnotokért, Nemesi jussotokért,
Ne kéméljetek ontani
Hazafi véreteket.
Majd ezer vitéz borostyán
Koszorúzza fejeteket
Brilliantal ékeséri
Hunnia nagy neveteket

Száz Maradék,
Száz Ivadék
Magasztalja halhatatlan
Tetteteket! (ismételtetik)

Rajta tehát fokos és buzogány
Övedzétekfel markotokat.
Riad á tárogató,
Harsog á trombitaszó
Podörjétek torzonborz
Bajusztokat.
Á fene francz tarajas a gyarát
Tönkre zúzza bajnok karotok
Á csata vérmezején,
Fegyveres ezeredén;
Vitéz kedjen diadalmas
Dandárotok.
Menydörögve, döbörögve
Roncson, boncson ezereket
Ezer halált, ezer sebet
Osszon villám fegyveretek.
Durrogatva
Csattogatva
Seregeit kaszabolja Seregetek. (rep.)

Insurgens Nótája.
(Töredék)

Készülj szép Magyar Nemesség
Mert csak benned á reménység;
Sok Nemzetek Tartománya
Éles kardodat kivánja. (rep.)

A zászlótartónak felszóval kiálta:
Vidd el fiam, vidd el a zászlót más utra!
Hogy el ne veszszen mind urunk kedves hada,
Mert Magyarországért meghalok én még ma.

Kiontom véremet én szegény hazámért,
Ezennel meghalok kedves nemzetemért,
Nem szánok érette bizony ontani vért,
Mert én a Krisztustól veszek jutalmat s bért.

Kádár a nyilvesszőt mint polyvát, ugy szórja,
Mégis ugyan villám forgódék két karja,
Hétszer a táboron magát általvágja;
Néz az ellenség is, dolgait csudálja.

De hogy fárasztatott nyilak erejével,
Mégis mind halálig hegyes törrel öklel,
Leomlik a tatár elötte sereggel;
Azért bucsúzását bizta rám illy renddel:

Elsőben végbeli szives akaróim,
Füleki, pápolczi, széchenyi rokonim,
Nógrádi, palánki, gyarmati társaim,
Diósgyőri, ónadi, szendrei barátim.

Kikkel az alföldön sokat sanyarogtam,
Sok deret, hideget, meleget kóstoltam,
Sokszor a tatáron szerencsét próbáltam,
Már isten hozzátok, tőletek megváltam.

Végekben lakozó sok főkapitányok,
Kik engemet kincscsel gyakran ruháztatok,
A kincsért én tőlem törököt vártatok,
Már elmult, én tőlem többet nem várhattok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

340

Széki Péter, a ki buzgó szeretettel
Ugy valál én hozzám, mint test a lélekkel,
Megbocsáss az egész pápolczi sereggel,
Ha voltam hozzátok valami vétséggel.

Mint atya magzatit, engem ugy szerettél,
Hibás dolgaimról gyakran megfeddettél,
Sok jó akarattal voltál, mind fizettél,
Isten boldogitson, engem megbecsültél.

Vig János Bezerédi vitéz kapitánya,
Kik én életemnek voltatok hasznára:
Látjátok halálnak akadtam horgára,
Titeket is hivlak lelkem áldására.

Mezei hadaknak fő elöljárói!
Urunk mellett holtig forgódó urai,
Hajduvárosoknak kapitány s hadnagyi,
Mind megbocsássatok, urunk sok hadai.

Ha addig, a midőn köztetek lakhattam,
Számtalan csatákban véletek forgottam,
Hogyha személyteket miben megbántottam,
Megbocsássatok, mert gyarló ember voltam.

Nagyságos, nemzetes édes fejedelmem,
Kinek hópénzével keveset élhettem,
Nagyságod megvála bizonnyal én tőlem,
Ezért nagyságod is megbocsásson nékem.

Ha én az országért nem vitézkedhettem,
Arról mind az egész sereget követem!
Nagy hatalmas istent azon mindig kértem:
Vitézeket adjon jobbakat helyettem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Győri indulo.

Jönn a' Francz gyors lépésekkel,
Rajta tehát (viennes) Magyarok! (Ki vitéz)
Mad Nemzeti nem győznöm, köll, (köll, köl)
köll Mert győzni akarok, (kardra azért minden magyar,
Bízz az egekbe, ne légy szomoru,
Száll fejeinkre ábér koszoru,
Csókra vánnak ôde haza,
Áldomásra hiv a' haza.

Isten hozzád körös, Tisza!
Mars pajtás a' Bécsbe felé;
A' kövér kakas verd ripsza,
Melly varjás fölemlé.
Vágni akar szüzet, asszonyokat,
Menned meg ezen magyar angyalokat,
Csókra vánnak oda haza,
Áldomásra vára' haza.

Hiv bennünket szerencz kiráły,
Nyergeljünk tehát lovakat
Béke, Csongrád törésre álly
Véd meg Győri falakat.
(Mars piros tér mezein
Francziát más hadat indéval)
Józsefed *) in neked ins idején,
Már maga kins van vérmezején,
Csókra vánnak stb.

*) a' Nádor, a' Nemzet felkelő sereg Fővezére!

Jószákos Vitéz, görbe kardra *)
Vesse el csak a' kezeder
Mert Győr alatt sírhalomba (virgódörbe)
Jaszigáinak sok ezeret.
Francziának lábja, hogy ettől lehel
Még unokád tüdejébe lehel.
Csókra várnak ide haza
Áldomásra várnak haza.

* v. Nemes Vitéz rajta görbe kardra vesse a' kezeder- egy kopott kéziratból. - (Csapó Dániel nemzeti dalok és Magyar sok gyüjteményeiben is megjelent 1847ik évben...)

Nemesi Indulo.

1. Ezer nyolczszáz egyedikben,
Háboruának kezdetében,
Megöxüdünk háborunak,
Sokan mentünk hazánkra.
4. Készülj fiaid magyar Nemesség
Mert csak terned a' szerencsétség
Sok nemzetek Tartománya
Eles kardodat kivánja.
2. Ezre jött a' parancsolat
Violáczin pecsét alatt
Nyereg alatt legyen lovad
Másirozunk mikor virad.

Jó vitéz barátim, ha néktek vétettem,
Nemakaratból is ha kit megsértettem,
Ellenségnek földén véletek hogy tűrtem,
Megengedjetek, ha ti nektek kárt tettem.

Immár jó vitézek! az istenre kérlek,
Hogy a mint én éltem, ti is ugy éljetek:
Sok szegény árvákon essék meg szivetek.
Ne légyen a magyar soha ellenségtek.

Hogy ha valakitől valamit elvettem,
Vagy a szegényeken erőszakot tettem,
Bátor holtom után légyen átok nevem,
És isten előtt is adjon számát lelkem.

Ezzel is én bizony méltán kérkedhetem,
Hogy én a Krisztustól drága hópénzt vettem,
Mellynél soha többet nem várhat én lelkem,
Hórul hóra nem fogy már az el én tölem.

Hol a szent gyürüket ujjaimba rakták,
És a szent koronát a fejembe nyomták,
Lelkemet a Krisztus székéhez állíták,
„Szent, szent“ kiáltással nevemet felirták.

Szabó Pál, szerelmes édes kenyeresem!
Kit a hadnagyságra jó szivvel emeltem,
Tedd a sirba kérlek, meghidegült testem,
Honnan előkéri Krisztus, én elhiszem.

Melly nehezen esik tőled megválásom,
Azt meg nem mondhatom, mert nincsen szólásom,
Nem lehet te veled tovább maradásom,
Mert Krisztussal lészen mennyben én lakásom.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

342

Nem kérlek, engemet hogy vigy messze földre,
Ama czifra, pompás temető helyekre:
Hanem, hol kiomlott testemnek a vére,
Ott légyen csak közel eltömető helye.

Ámbár a vadak is testemet megrágják,
Hollók és farkasok testemet kiszivják.
Itélet napjára mert előállítják,
S ama reménységre ismét feltámasztják.

Nem nyujtom már többet hozzátok szavamat,
Látjátok, holtomig tartám regulámat;
Kövessétek, kérlek, az én nyomdokimat,
Ha akartok mennyből venni koronákat. —

Ez éneket a ki rendelé versekben,
Vitéz Kádár Istvánt kesergé szivében,
Csak alacson sorsu, gyenge értelemben,
Ha nevét keresed: nézzed e versekben.

Dicséret, dicsőség légyen az istennek,
Fogja fel még pártját a magyar nemzetnek,
Legyen őrizője minden hiveiknek,
Mondjunk dicséretet az ő szent nevének.

345.

Legyen ugy mint régen volt,
Legyen ugy mint régen volt,
Hogy ne legyen a magyarnak,
Hogy ne legyen a magyarnak,
Sem nadrágán, sem csizmáján semmi folt.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

3. Csak addig nemasiroznám,
Még á lajblim begombolnám,
Sisakom felbokrétáznám,
Szerelmemtül elbucsúznám.
5. Már is nyerét paripája,
Vérrel tajtékozik szája.
Rúg, és vissza kapalodzik
Jeladásra várakozik.
6. Mintha mondaná az urának
Ő is kész á Francziának.
Tabora közé nyargalni,
Véle mindent félprédálni.
7. Mint Sas á kakas tollait
Tépi szaggattya csontyait,
Úgy bant dühös Francziákkal
Országunkat prédalókkal.
8. Rajta tehát Vitéz nemzet
Midőn egy kiraly fő nemzet
Megmutatván vitézségit
Szellyel szórván ellenségit.
9. Élünk csendes békességet
Nagyitván magyar dicsőséget,
Visszatérvén kebelébe
Édes hazánknak ölébe.
10. Isten hozzád szép rubintom
Szivem, telkem szomoritóm

Még most egyszer megcsókollak
Aztán az Istenre hagylak.
H. Isten hozzád Magyar ország
Az világon legszebb jószág,
Nézz utánam keservesen
Látsz é' többé, vagy sohasem.

(Dalegyüjt. 1841-ből).

Kertelendy Marsa.

Hát fiaim! ti vitéz nevetek
Rablanczal váljatok é' fel.'
Ősz fejemis ma tehát veletek
Nyert koszonyjás veszti-e el.' —
Nem magyar az czudar az, á ki hivon
Kardal és csatkel, és kér pardont.
Rajta tehát magyar, a ki vitéz
A csatán elől lobogo tollamra néz!
Ezredeim' vér mezején vezerem,
Gyözni és halni tanult seregem.

Egy öreg örnagy sirverse. (gyüjt.)

Elérted már az öreg kort,
Vedle a' bokádról a port.
Készen vár már Teged és a sir,
Tehát innen, állo! masir!
Szeresd hazádat s regrond a' néma (sárosparakon).
Száz mint a' lélek, mellynek a nyelv még nem szükséges.
Légy éles minden, éltedbe ha kell, csebbiket vedd,
De a' hazát könyelmün koczkára ne tedd.

343

Legyen ugy mint régen volt,
Legyen ugy mint régen volt,
Süvegelje meg a magyart,
Süvegelje meg a magyart,
Mind a lengyel, mind a német, mind a tót.

Legyen ugy mint régen volt,
Legyen ugy mint régen volt,
Tele legyen a magyarnak,
Tele legyen a magyarnak,
Mind az itcze, mind a pincze, mind a bolt.

346.

Nem ugy van most mint volt régen,
Nem az a nap süt az égen,
Nem ugy illatoz a virág:
Kétszinüvé lett a világ,

Ne higy a mézes beszédnek,*)
Kivált a fehér cselédnek.
Ritka az, a minek látszik:
Csak szembekötösdit játszik.

Nincs becse a hazafinak,
Csak a hajlongó urfinak;
Világ a német gavarnak,
Jó éjszakát a magyarnak. **)

---

*) Ne higy a mosolygó képnek.
**) Kinek nem magyar ruhája,
Idegenül pereg szája.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

344

Átok fogta meg a magyart,
Mert az soha együtt nem tart;
Rajta igaz a közmondás:
„A mennyi ház, annyi szokás.“

Szép volt halni a hazáért,
Most ritka ontna érte vért:
Hajh! hallottam azt beszélni:
Szebb a jutalomért élni.

Régi öseink elholtak,
Kik a közjónak hódoltak;
Hejh! ha most feltámadnának,
Ujra sirba szállanának.

Ha jutalmat a hív nem kap:
Nem igazat papol a pap.
El kell veszni a világnak,
Vagy győzni az igazságnak.

347.

Bécs várostól, nyugotról keletre
Hidegen fú a szél,
Bánatot hoz a magyar nemzetre,
Mert vele felhő kél.
Hej Bécs város, hinné-e valaki,
Érted mennyi magyar vér omla ki?

Duna, Duna! hazámnak szív-ere
Be sokszor megáradt,

Az igaz Magyar magános sohaja.

Nem ugy van már mint vólt régen;
Nem az a' nap süt az égen;
Nem illatozik a' virág.
Kétszinüvé vála a' világ.
Nincs becse a' hazafinak,
Csak a' hajlongó udvarnak;
Világ a' Kérnek gavarnak,
Jó éjtszakát a' magyarnak!
Hogy a' hiv jutalmat nemkap,
Nem igazat papol a' pap:
Elkell veszni a' világnak
Vagy győzni az igazságnak.
Akkor a' mézes beszédnek,
Kivált a' szinflis nemzetnek, (: Akkor ja' mosolygó képnek,
Nem igaz az, minek látszik: Ritka az, ammi lapzik
Csak szembekösöditi játszik. = Akor fogja ael a magyar
Meghol Zrinyi és Rakóczy, Mert abban soha sem
Tömadt Cöbös és Almásy, Rajta igaz a közmondás,
Kik azuljak az Országot, "A mennyi ház annyi szokás"
Vérrel szerzé szabadságot; Mint Bécs e hiv hazafinak
Héj! magyarok Istene hát, Csak a csapodár udvarnak
Szánd meg ezen szegény hazát, Képnek nem mugyas nyakja
Teremts Ujeink porából (Kik, megmentésén rom, Helyénül jobb szája.
Kik kihúzzanak a sárból. = lásából.)
Kezdd fel Uram a' csillagot,
Ujdázma a' holdvilágot,
Teremts hiv hunnicz világot,
Hadd dúljja Kérnek Országot. (régi kéziratból
(illetjelem magyarázva 1824 K. Mihály)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Németsziv.

(á 348ik ellendala)

Német sziv ritkán hiv
Ravaszsággal van tele
Csatában bátran viv
Ha senki sincs ellene
Otthon pedig kényes
Nincsen nála barátság
Más neki nemkedves
Csak á kutya társaság.
Á Magyar hazáért
Mitsem tesz gyáva lelke
Tulajdon honjáért
Sem gerjedezz kebele
Hamisságot szerett
Ahoz halálig hiv
De mást könnyen megvet
Ez az igaz basztar sziv.

Honfi dal. (Verbung)

Milyen á magyar sziv?
Magyar sziv, (holtig) hiv, (mindég)
Lángol, dobog kebele;
Csatában bátran viv,
Nagy lelkéi tüzzel tele.
Mikor Ámor (bájos [illegible]) [illegible] czélerányozza
Jegyverét arányozza (A henyélést nem szokta
Akkor otthon nyájas (Istenében bizik
Gerjedező is néha. (Sez ött elsemis hadja.

345

Mig a magyar ellenséget vere,
S ölésben kifáradt!
Duna, Duna, de sok magyar vére
Omlott hajdan partjaid szélére!!

Duna! vized mért ollyan keserű,
Árkod mért van tele?
Mert Pozsonynál sok keserű könyü
Húllott abba bele.
— — — — — — —
— — — — — — —

Pest alá leviszem a könyeket,
Elviszem Belgrádnak,
Hadd áztassák azon vitézeket,
Kik ott elhullának.
Vér folyt belém hajdan, most köny pereg,
Mert a magyar most is csak kesereg.

348.

Magyar sziv, váltig hiv
Ha frigybe lépsz ö vele;
Csatában Marsként viv,
Hös lelke tüzzel tele.
Otthon még is nyájas, Otthon pedig nyájas
Söt andalgó gyakorta, Gerjeszső is néha
Ha öt Ámor bájos Hogy ha kebléi bájos
Rablánczára csatolta. Szerelem arányozza

Tanyáját, falatját
A vendéggel megosztja,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

346

A terhet, mint lehet,
A szenvedön fogyasztja.
Midön karját kéri
Barátjának védelme,
Jutalmát nem méri,
Közös vele sérelme.

Hiu göz rajt nem győz,
Valót keres, valót kér;
Puszta fény, vak remény
Előtte nem dicső bér.
Ha csorbulni érzi
Szent sajátit, ellenét
Orozva nem vérzi,
Nyilván sujtja mennykövét.

Hazaért s királyért
Áldozni kész nagy lelke,
Szerelme tárgyaért
Ha gyulni kezd, nem lepke.
Szabadságért lángol,
S érte vérrel is megviv;
Csélcsapnak nem hódol
A törzsökös magyar sziv.

Örömének

349.

Isten áldja meg a magyart,
Tartson neve, mig a föld tart.
Paradicsom hazájában
Éljen, mint hal a Dunában.

Honáért, királyért
Megbérközik nagy lelke
Imádott tárgyáért
Fontán lobog kebele; v. Jentebb lebeg kebele.
Igazságot szeret,
Ahoz ő halálig hiv,
És senkit megnemvett
Ez az igaz magyar sziv! – Illyen ám a magyar sziv. – Kadáry István az 1831 Minerva 4 Kötetében.

Ne bántsd a Magyart.

A hü Magyar, honáért,
Szeretett királlyáért,
Mindenét amit bir, örömmel oda adja;
Ha bosszús Mars fellobban,
Villamként lóra pattan,
A hadmezőn vérét kész szivvel pazérolja,
Drága kincse Szittya vérén szerzett hazája
Drága hü szivének koronazott királya.
A hü magyar honáért
Arany szabadságáért
Megvetve áldozza ezer vésznek életét;
Ha sértetik igaza,
Semmi nemhatározza,
Büszkén leti porja dúlni vágyó ellenét;
Ne bántsd a magyarnak *)
hát szerette királlyát,
Ne bántsd szabadságát
Ne bántsd kedves hazáját.

*) Nem jó bántni Magyart, mert vérrel védi hazáját! Czuczor.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nemzeti dal. (1848)ki Marz 15-ke.)

Talpra magyar hi a haza!
Itt az idő most vagy sohа!
Rabok legyünk vagy szabadok
Ez a' kérdés, válaszatok
A magyarok istenére Esküszünk
Esküszünk hogy rabok tovább Nem leszünk.
Rabok voltunk mostanaig,
Kárhozottak ős apáink,
Fűk szabadon élnek halnak,
Szolgaföldben nem nyughatnak
A magyarok isenke 3.
Sehonnai bitang ember
Ki most ha kell, halni nem mer
Kinek dragább rongy élete
Mint a' haza közönsége. – A magyarok 3.
Tenyesebb a' láncznál a' kard,
Jobban éleséti a' harc,
Ő mi mégis lánczos kezünk!
Ide vele régi kardunk. – A magyarok 3.
A' magyar név mégis szép lesz,
Mélt régi nagy hirekhez,
Mit rá kentek a' századok,
Lemosni a' gyalázatot. – A' magyarok 3
Hol ősinknek dombokra,
Unokáink lebegjenek,
Es áldó imádság mellett
Mondják el szent nevünket. A magyarok 3

Petőfy Sándor

Töltse békével napjait,
Egyezve lássa fiait;
Török, tatár, s más ellenség
Nyugtát meg ne rémithessék.

Bölcs vénekkel a tanácsban,
Tüz ifjakkal a csatában,
Bővelkedjék szép szüzekkel,
Deli karcsu menyecskékkel.

Tisza, Duna minden habja
Izes halát böven adja.
Erdeinkben őz, dámvadak
Seregenként tanyázzanak.

Gulya, ménes, nyárban, őszben,
Térdig járjon a jó füben.
Adná isten, a juhnyájak
Mind selymekké változnának.

Csürök, pajták, buzás vermek
Csordultig tömve legyenek!
Miskolcz, Debreczen, Komárom
Süssön czipót olcsó áron.

Hulljon Bakonynak fájárúl,
Tiz itcze makk minden ágrúl,
Egy fa alatt kilencz gicza
Meghizhassék egy éjtszaka.

De még ez se maradjon el,
A mi kedvünket gyujtsa fel;
Bor öntsön el minden halmot;
A viz nem kell, hajtson malmot.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Mondják, ki a finom borbúl
Jól felöntött megokosúl;
A kukta is diákul tud,
Ha torkán egy pint bor lefut.

Jó bort ide hát, és nem mást,
Köszöntsük el az áldomást:
Isten tartsa királyunkat,
Országunkat, mindnyájunkat!

Ha hazaddal jót nemteszel
Í királyodhoz hü nemteszel
Jü lepje el udvaridat
Ros da fogja meg kardodat
Régiek: Ad notam (vagy közmondás)
Erpad vala fő a kapisanyságba
l. Horányi mem. Ms. 36 lap. Harvan

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Uniodal. 1848

Nyugat felöl testvérink ajkiról
A szent szabadság mennydörgése szól,
Ébredjünk s fogjunk kezet
Í dörögjön föl hazánk felett
E szó:
Legyen szivben, hazában
Az ébredő magyar közt unio!
Nyugatfelöl testvérink ajkiról
A nemzet egység szent igéje szól:
Ki nyugszik még?! ki vesztegel?
Most vagy soha dörögjön fel
E szó:
A két magyar hazában
Legyen szabadság legyen unio.

Kolozsvárt 1848 martius 21. Erdély lelkes véreink és feleinkből egy szivvel lélekkel kimondatott: "A két magyar hon eggesülése – Alkotványos monarchia"! Roppant néptömeg: Uri rend, polgárság, tanuló ifjuság Nemzeti szinü zászlokat lobogtatva, mellyeken, e szós: "Unio" lehete olvasni. – Ez alkalommal lehete hallani Éljen az Unio! – Éljen az alkotványos monarchia" Éljen a Felséges Uralkodó ház! – Éljen a szabadsajtó Közcherviselés! Törvény előtti egyenlőség! polgári Örsereg kiáltásokat, és ezen Uniodalnak a fiatalság alsa li és több Nemzeti dalok eléneklésével reszkettéka léget rövid szünetekkel. – Legyen unio. – Amen!

1849ki népfelkelők dala.

Elmúlt már á hideg ősz
Ferencz Császár krumpli csősz;
Windischgrätz á bojtárja
Jellasich á kutyája! – Ihajla!! uhajla!!!
(Kos – kirlapja.)

Jobb otthon!

Mi füstölög ott á sikon távolba
Talán bizon édes Apám hajléka,
Messze Jokat jártam, másutt is volt jó dolgom
Haj de szivem (csak azt sugja, mind azt mondja) jobb otthonn.
Elviszik á nyalka huszárt legaúr táborba,
Sok világot Országot lát jártába;
Nyer szerelmes dicsőséges mindenhol –
Haj de szive mind azt mondja jobb otthon.
Ősszel elmegy á kis fecske messzire,
De tavasszal visszatér ő fészkébe:
Máshol is volt jó hajlékom, jó dolgom
De á szive mind azt fecsegi: jobb (itthon, mint) otthon.
Messze szall ő ~~hegyen~~ völgyön és dombon
Haj de szive azt fecsegi jobb otthon.

Reményidal. *)

Angol honból jöm á pósta
Melly az öröm hirt meghozta:
Kossuth Lajos azt ezeni
A németes mind kiveri
Eljen á magyar! sag.

*) Elmult már á Maxius A. M. J. julius
mégsem jön az Anglius sg. 1850. egy biztatta magat á Szegényelem (1850 Apr 21.)
nuts magyar néji!

KILENCZEDIK KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hadi lárma.

Riad á tárogató
Harsog á trombitaszó.
(Indulo)

Á faluban muzsikálnak,
Elmegyek én katonának. kisfaludykar.

Gyere pajtás katonának?
Nem megyek én mert levágnak.
„Ne félj pajtás lenem vágnak
Sarga csizsmát adogálnak!"

Mustafa, karaffa,
És az akasztófa,
Mind ezen háromfa,
Mind á háxom roszfa.

Körtéfa, körtéfa,
Gyöngyössi körtéfa,
Csak szegény katona,
Pihen hetsz alatta!

Kardjával felszantya,
Vérrel boronálja,
Mégis Ő Felségét
Igazán szolgálja.

Esterházy regement,
Tegnap előtt erre ment,
Jaj Istenem de szép vólt,
Szeretőmis köztök vólt. ezergombos huszár vólt.

Á czifra! Nyifra! Katona!

Ezen "Katonai és Vitézi énekek" -et eredetileg igy
közlé K. H. K. Imre

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Eluntam én azt az urat szolgálni
Ömellette gyenge testem rongálni
Fogadomis katonának beállok
Inkább Császárt, mint az Urat szolgálok
Szép a' pavának a' tolla aranyos
Nem vagyok én életemmel szabados
Választok én azt az idős de nem most
Mikor leszek életemben szabados.
Felülök a' magas hegy teteire
Ásatok sirt koporsomnak helyére
Ott megtudom kit fog szivem szeretni
Ki fog rózsát a' siromra ültetni.
Fekete felhő (az eget) boritja az eget
Elhagyos már én galambom engemet.
Ha elhagyos én sem igen sajnálom
Áldja meg a' Mindenható kivánom.
(V. ö: a' Baracskaival 6. lap.) (153.) Nagy Hindi dal.

Besütött a' nap a' sikra
Lányok ne járjatok sirva
Katonának vagyok irva
Bodor hajam levan nyirva.
Katonának szép a' neve
Akasztófa a' czimere
Halloď pajtás mit igérnek
Akasztófára itélnek.
(Gesztei NV.)

KATONA ÉS HADI DALOK.

350.

A katonának olcsó a vére,
Három négy krajczár egy napi bére.
Azt sem költheti el szegény, mindig kedvére,
Keserűség, bánat, inség száll a fejére.

Szegény legénynek testi ruhája,
Ha van kenyere és szalonnája,
Felesége csinos gondos, meleg szobája,
Bár bocskoros, ha nem adós, nincs semmi baja.

351.

Már mi nálunk verbuválnak kötéllel,
Megfogják a szegény legényt erővel.
Hátra kötik a két kezét kötéllel,
Ugy kisérik be Kassára fegyverrel.

A gazdagnak öt hat fiát nem bántják,
A szegénynek, ha egy van is, elfogják.
Utána megy apja, anyja, siratják;
Kérik pénzért az uraktól; nem adják.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

352

Eredj haza, szegény ember, azt mondják,
Neveld apró árváidat, hadd hordják.
De megveri az ur isten idővel,
Ki a szegényt elfogatja erővel.

352.

Sirhat az az édes anya,
Kinek katona a fia; Kinek hat fia katona
Mindig van annak halottja,
Éjjel nappal sirathatja.

253.

Alig kezdett napom fénye derülni,
Már is kezde setét gyászba merülni.
Síp, trombita, dobszó szomoru hangot adnak,
Talán, édes rózsám, vér mezejére hivnak.

Szép, azt mondják, a hazáért meghalni,
De még is szebb békeségben maradni.
Igaz hogy azért a bátor szivü vitéznek
Mellére gyönyörü érdemczimert kötöznek.

Ha hát az most a haza szent törvénye,
Hogy kardot rántson ifjainknak fénye,
Jaj vigyázz éltedre, életemnek reménye!
Hadd derüljön még fel szomorú napom fénye.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Be szépen ég az á gyertya
Be szép barna leány tartya
Ha az Isten nekem adja
Nem kell senki száz aranya.
Az arannyal mit csinalnék
De ő vele mégis hálnék
Szép orczáját csokolgatnám
Gyenge mellyét tapogatnám.
Sirhat az az édes anya,
Kinek szép fia katona:
Mert elviszik kovártéba
Á nagy Pesti kaszárnyába.
Pesti kaszárnya hasadj meg
Édes rózsám szabadulj meg
Ónos ablak nyilj két felé
Édes rózsám nézz kifelé.

Sarga sinor, selyem sujtás,
Be régen nemláttuk egymást
Bárcsak rózsám láthatnálak
Be szépen megcsokolnálak.
Sárga csikóm csöngőm rajta
Galambomhoz megyek rajta
Elüntam már hozzád járni
Sáros útczadat gazolni
Nyujtsdki rózsám jobb kezedet
Ne szomoritsád szivemet
Haragusznak rám á lányok
Hogy á kaszárnyába járok.

Akkor lesz Nyitrában
Siralom, búbánat
Majd ha azt á Józsit
Viszik katonának.
Jelköti á kardot
Karcsú derekára
Ugy megy búcsút venni
Náni ablakára.
Nanika szivecském,
Addki á kendőcském,
Hadd törüljem meg én
Jekete szemecském.
Kisérdki kisérdki
Csak á kapudon is:
Azután elmegyek
Egyedül magam is.
Ne mennyel, nehagyj itt
Gyönyörü virágom
Szálje ablakomba
Jehér tulipányom.

Kolonyi N.V.)

Á Nyitrai kaszárnyába,
Háltam czifra nyoszolába,
O Istenem add még egyszer,
Megköszönöm száz ezerszer.

Gesztei N.V.

354.

Isten hozzád, Magyarország!
Mert bejött a háboruság.
Meg sem tart semmi mulatság,
Jobb nékem a katonaság.

Régtöl fogva, a mit kértem,
Hogy meglenne becsületem,
Azt az időt már elértem,
Isten hozzád, szép nemzetem.

Már megbocsáss, talán nem látsz;
Tudom, hogy bizony nem is szánsz;
Értem könyeket nem is hánysz,
Ha veszélybe esem, nem bánsz.

De én téged igen szánlak,
Elmémböl ki sem fordítlak;
Álmomban is óhajtalak,
Ezzel istennek ajánlak.

A francziákra kell mennem,
Császár mellett fegyverkeznem,
Ámbár ha ott is kell vesznem,
De nincsen tovább mit tennem.

Haláltól semmit nem félek,
Söt magamban jót reménylek,
Megbocsáss nemzetem, kérlek;
Meglátogatlak, ha élek.

De kesergem elmentemet,
Sirni látom édesemet.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Jaj! de szánom kedvesemet,
Tudom, ő is szán engemet.

Méltó nékem szomorkodni,
Méltó, szivemből bánkódni,
El kell menni, nincs mit tenni,
Nincs lelkemnek hová lenni.

Hogy kell távozni földemtől,
Bujdosni szép nemzetemtől,
Nehéz válni szerelemtől,
Az én drága kedvesemtől.

Isten hozzád, lelkem Rózsa!
Kit szájam gyakran csókola,
Már megbocsáss, lelkem Rózsa!
Ha mit vétettem valaha.

Árván maradsz már, ugy látom,
Mindennél drágább gyémántom!
Isten hozzád, jó rubintom,
Szived már nem szomorítom.

De még egyszer megcsókollak,
Azután istenre hagylak,
Szivemben már bekapcsollak,
Mindenkor téged óhajtlak.

Rajna vize tartománya,
Hiv szivemet hozzá vonja,
Éles kardomat kivánja,
Az ellenség azt megbánja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Őszi harmat, hideg eső,
Őszel érek meg á szöllő
Ha megérik bornak szűrik
Azon leányokat kérik.
Őszi harmat, hideg eső
Ázik szegény közkatona
Á huszárok tanyát ütnek
Á kapralok jönnek, mennek:
Ötvent, hatvant igergetnek
Ha az lovak csunyak lesznek
Panaszkodom á tisztemnek
Nincs ereje á testemnek
Morgó száját rám forditja
Adtateremtette mondja
Ha tisztelem á pajtásom
Karabély az útitársom.
Két kézbeli majorságom
Nincs gondom feleségemre
Sem apró gyermekeimre
Nem üll rozsda á pénzemre
Pénész nemjönn az üstömre.
Nyiljalmeg Mennyei kilincs
Mennyei úr reánk tekints
Tudjuk hogy hajunk szála sincs
Kére Istennek gondja nincs. Gyüjz

362v

Vissza

Ez az élet, á gyöngy élet
Katonák életje
Vanis annak, Vanis annak
Szöke szeretője.
Á kis leány nyoszoláját
Magosra vetette
Katona tiszt á kalapját
Rajta felejtette.
Hozd ki rózsám á kalapom
Tegyed á fejembe
Hogy ne nezzen minden szép lány
Csalfa szemeimbe. –
Hogy ne süssön á fényes Nap
Jekete szemembe. –

Mikor katonáva lettem,
Sárga csikom fölnyergeltem,
Lábam tettem az nyergembe
Úgy ültemfel a nyeregbe.
Ej mikor huszarra lettem
Sarga csikós felnyergeltem.
Isten adta katonája,
Ki ne hajolna hozzája!
Sem országa sem hazája,
Mégis piros az orczája.

(Népdal gyüjt. III kör.)

363r

355.

Édes anyám rózsafája,
Én vagyok az egyik ága;
Ferencz császár leszakasztott,
Fegyver alatt elhervasztott.

Katona az én életem,
Szegen függ az én fegyverem,
Ha én aztat megpengetem,
Két szép leány sirat engem.

Nem is huszár, ki gyalog jár,
Ki bodor paripán nem jár.
Lám én magyar huszár vagyok,
Bodor paripán is járok.

356.

A tárborba jer, pajtás,
Ha meguntad éltedet.
Ottan lészen jó tartás,
Ott nem kinzod testedet.
Vége lesz szántásnak,
Kinos aratásnak,
Ottan mannát ehetünk,
Malomba sem kell mennünk.

Szölöt nem kell kapálni,
Hanem csak épen szedni,
Ottan jó bort ihatni,
Meg sem kell azt fizetni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

363

A bor foly, mint a viz,
Kiben vagyon tokaj-iz;
Ottan mihelyt ásitasz,
Az angyal pálinkát hoz.

Egyik czigány furulyál,
A másik pedig dudál,
Egyik ismét domborál,
Erre mindenik ugrál.
Sippal, dobbal járnak,
Hipp, hoppot kiáltnak.
Ha meghevülsz némellykor,
Készen vár a jeges bor.

Felébredvén álmodból,
Kolbászt hoznak konyhából;
Ürmös bor is igen hül,
A kappan is majd megsül,
Hajdu-káposztával,
Jóllakhatsz ganczával,
Kedved tartván, sétálhatsz,
Avagy pedig kártyázhatsz.

Ebéd olly mint vacsora;
Mig eltelik tiz óra;
Gondod legyen torkodra,
Nincs szükség a korsóra;
Sör, bor, mint a tenger,
Ihatik az ember.
Azért pajtás, elmenjünk,
A táborba siessüuk.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Toborzói dal.

Áll á Verbung! tánczoljunk,
Nosza vig legények.
Töltve csordultig állnak
Borral az edények.
Pántlikat kalapunkra
Majd osztogatnak
Mentét, dolmányt s nadrágot
Hozzánk szabatnak.
Itt állnak á lovakis
Készen abrakolva.
Mellyek á magyar ficzkós
Hordozzák tánczolva.
Ha sok Frankos sebesés
Az én kés karom;
Akkor mondja jó királyom:
"Édes magyarom"!
Verbungos elmélségek. (Franczia háboru ide-
Kemenczében sül á lepénjéből verbung.)
Káprál urunk derék legény.
Huszár vagyok, á maradok
Mindig rigan én mulatok.
Úr á huszár, és nem szolga
Enni inni, az ő dolga!
Szegény legény nem nagyúr
Ahol kaphat oda szúr.
Ez az éles á gyöngyéles,
Kinek tetszik ide jöhet. (Huszár rigmusok).

Joborzói rimversek.

... Tánczolt, rythmusokat kiáltotta szája.
Ez az élet! ez, ez! gyöngy élet! mondottam
Pajkos rytmusokat szüntelen danlottam.
Gr. Gvadányi József.

* *

Ez az utcza végig tiszta –
Itt lakik á' szép jurista.
Ez az utcza végig vasas,
Biró lánya tőlem hasas.
Ez az utcza végig sáros,
Itt lakik á' komiszáros.
Ez az utcza bagaria,
Itt lakik á csizsmadia
A Franczia ordöglia, Háboruban haramia;
A katona istenfia, Mert á' hazának otalma.
Csizsmadia, istenfia
Üsse meg az isten nyila rz.
Ez az élet huszároké
Nem á' szürke barátoké
Mert á' huszár eszik, iszik .. dohányozik
Szegény barat éjjel nappal – imádkozik.
Huszár vagyok nembakancsos,
Nem kell nekem csizsma rongyos.
Lóra katona, tehénre hajdú
Szamárra juhász, deresre paraszt.
Aki minket nemszeret
Menny országba nem mehet!
(Verbüngosoktól hallám Lévánt és Nyitrán.)

357.

Az egész föld kerekségén
Nincs nálam szomorúbb legény.
Ha elgondolom éltemet,
Bánat boritja szivemet.

Az én piros két orczámat,
Szép gyenge ábrázatomat,
Szomoruságom fonyasztja,
Örömim eltávoztatja.

Mostan vagyok legékesebb,
Ifjuságom legkedvesebb.
S ha a sorsom jut eszembe,
Csak busúlok keservembe.

Ha meggondolom magamat,
Hogy majd elvágják hajamat,
Hullanak zápor könyeim,
Keservesek esztendeim.

Mi haszna szép virágzásom,
Ha mindjárt lesz hervadásom;
Mihelyt katonává lettem,
Az örömekről letettem.

Csak az a lelkemnek nehéz,
Hogy akárkire szemem néz,
Mind csak könyhullatást látok,
Magam is könyet hullatok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

358.

Fegyvert fogok a hazáért,
Hadd onthassam a török vért.
Hozok haza ezüst órát,
Ezüst kardot, szép pántlikát.

De hogy hagyjam a falumat,
Benne az én galambomat?
Sirna, rína én utánam,
Meglehet hogy meg is bánom.

Itt maradok a faluban,
Veled játszok a pitvarban;
Csókolj meg hát, édes rózsám,
Megvetettem érted hazám.

De te látom, busan tekintsz,
Fegyvert fogni szemeddel intsz.
Mert szereted a katonát,
Köpenyeges királyfiát.

Édes rózsám, isten hozzád!
Köszönöm a jó tudományt.
Fegyvert fogok a hazáért,
Majd kiontom a török vért.

Sokat vágok le közülök,
Ha elesem, rájok dülök,
Mint arató a kévére,
Méltó leszek könycseppedre.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Katona Rithmusok's Tánczversek.

Katonának jól van dolga.
Sóra, fára, nincsen gondja.

Tánczközben.

Öszetöröm magamat,
Kitöröm á nyakamat.
Mégsem hagyom magamat, ujjuju!

Hasadás, repedés, Sárga csizsma, fejelés.
~~Kinek szive jóért doboy Döjjön merre Zászlónk loboy.~~
Hip, hop, hap! Eb lesz pap!
Egyszer voltam kicsapsak.
Inkább leszek Katona
Ferencz király (angyala) J. Császár mavara!
Hap, hap, hap! eb lesz pap!

Veronika szük á lika
Majd á fika kitágitja.

Muzsika szól, verbuvalnak
Csapj fel, öcsém, katonának!

Szakadozzon el á hurod:
Bandxi koma mért nem huzod?...

Haja xics, kikirics
Add az Isten kinek nincs.

Rezes bicsak, rezes hám,
Jakab, Izsák, Abrahám. (L. 126 lap)

El az isten felettünk
Agyasos pap nemkell nekünk (Coelibatus)

Jelvek, emlék mondások.

Hatalom az úr Istené,
Korona a' kiralyoké;
Birodalom Herczegeké,
Magam a' szép leányoké!

B. La Motte Fouqué nemzetségi jeligéje.

Lelkem az Istené
Életem hazámé
Szivem a' matkámé
Becsület magamé.

Érzet.

Szerelmem Istené,
Hazámé életem,
A szivem hölgyemé
Enyim böcsületem.

Szózat.

Keljetek föl almotokbul
A hazának sorsa jobbul
's ne sajnaljatok ontni vért
Hon, szabadság, népjogért. B.

Szegény hazám!

Nekedélni kell ó hon
Örökre mint tavasz vixulni
Ah mert omladékidon
Reszkeve fognék szétomlani
Hazám! Hazám!!! Kölcsey.

359

359.

Istenem, istenem, be megvertél engem,
Micsoda vétkemért sanyargatsz igy engem?
Kard az oldalomon, lovamon a nyereg,
Mennem kell régi jóm, az isten áldjon meg.
Szánlak rózsám, szánlak, de mit tudjak tenni,
Fujják a trombitát, el kell masirozni.

360.

Elment Gyurka katonának,
Ö felsége szolgájának.
Ott mindjárt mundirt szabának,
Fekete csákót adának.

Mikor katonának mentem,
Szilaj csikót megnyergeltem,
Lábam a kengyelbe tettem,
Magam a nyeregbe ültem.

Mikor mennék magas tetőn,
Eszembe jut a szeretőm,
Szivem ugy elkeseredett,
Hogy vele nem beszélhetett.
Ugy kisértek fel Kassára,
A királyné városára.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

361.

Nem őrzöm én senki juhát,
A császár ad nékem ruhát;
Komisz inget, komisz gatyát,
Szép karcsu, fakó paripát.

Veres czafrangot lovamra,
Fényes kardot oldalomra,
Egy pár pisztolyt a kezembe,
Czifra csákót a fejembe.

Szép tajték pipát a számba;
Basa dohányt a pipámba!
Piros csizmát a lábomra,
Pengő sarkantyut csizmámra.

Kiköszörűlöm kardomat,
Megtöltöm két pisztolomat;
Megsarkantyuzom fakómat.
Fejembe teszem csákómat.

S igy megyek az ütközetre,
A kopasz török nemzetre,
S vágom a pogányt kedvemre;
Szerzek arany pénzt mellemre.

362.

Ne kapj ollyan nagyon, a német hadnagyon,
Bugyogója vagyon, mennykő csapja agyon.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Huszár-dalok.

Voltam Csikos, voltam gulyás, hej huj ha,
Voltam az Alföldön juhász hej huj ha,
Nem őrzöm én senki juhát
Nem ád nekem senki ruhát hejhujha.
A Császár ád nekem ruhat hej huj ha,
Minden esztendőre egy part hej huj ha.,
Komisz inget, komisz gátyát,
És egy pár sarkantyus csizmás hejhujha!
Harsognak magyar Trombiták,
Masíroznak hej huj á hátonak
(Magokkal viszik a kis lányt.)
Ő tizenhat éves barna kis lány
Mégyen a regement után.
Hova hova barna kis lány?
Mégyek á regement után
Mit kérdi azt tőlem Jó kapitány
Megyek á szeretőm után.
Nem menyecske hej huj ki nem csalja
Ki az urat megnem csalja
Nem is leány ki nem barna
Ő á legényt meg nem szánnya.
(Bújai.)
(74) 365 lap 58. Soldai.
Kossuth Lajos azt izente
Hogy (nincs elég) kevés a regementye –
Ha még egyszer azt izeni
Minnyajunknak el kell menni.
Vesszen a Német Ujon a magyar!

Nota: Magyaron repül a darú
Katonának születtem én, a vagyok
A hazámért, küzdök, élek s halok.
Ucscz-illyen megnemér egy ja kohát
Ki most ha kell szép hazánkért...
Jelnem áldozza magát. (Bazi Nemzetőrök)

Hopp vidám!

Ejnye pajás, hát ennyi a jobb dolgod tesz mint Anadus
Nagy kalapos kakas tollas Piros zsinóros nadrágos
Nem egy csizmadia nem a világ. Éljen a magyar!
Éljen a magyar szabadság
Jöjj hazafiság ébér hallyu dobjtrommát Kémes szivem
Nonas nekem szabad puskát.
Se nem hagyjátok se nem kapálszátok. Éljen a
Menni, dolmányos és hókazdag
Szép hazámnyában szeretek, Jaj Istenem jaj!
Hogy viselmezem a hazát
Kossuth Lajos, aranycsillag Arany paradicsom kalap
Arany csillag a fejébe Éljen a magyar. Hogy a gyilyo ő neccje!

Megüzente Kossuth Lajos
Hogy megfogyott regementje
Ha megfogyott kettő három
Lesz helyébe harminez három =
Éljen a magyar!

Rózsa Sándor híres betyár
Debreczenbe paxipán jár
Tele palaczk a kezébe
Piros bécsi keszkenőbe Éljen a magyar!

Kossuth Lajos azt akarja,
Hogy a robot megmaradna,
Minden házbul egy katona,
Boldog volna a ki adna. (Zsire Nyiregyh.)

361

A magyar katona magyar anya fia,
Magyar a rokona, piros az orczája.
Akár a szobában, akár a konyhában,
Akár, édes rózsám, a paplanos ágyban.

363.

Édes anyám, ne járj sirva,
Katonának vagyok irva.
Az hajam is le van nyirva,
Szakálom leberetválva.

Katonaságom nem bánom,
De a rózsámat sajnálom.
Ki viseli hű gondodat,
Kivel éled világodat?

364.

Járnak én utánam sirva,
Ollyan vagyok, mint az árva.
Járhatsz én utánam sirva,
Katonának vagyok irva.

Örökre megválok töled,
Jaj, hirt sem hallok felőled.
Nem enyelgek többé veled,
Katonává lett kedvesed.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

362

Megfogott engem a biró,
Könyvbe irt a szolgabiró.
Elszakasztják szerelmünket,
Verje meg az isten őket.

365.

Sárga ló, sárga ló, arany patkó rajta;
Most akart kedvesem hozzám jöni rajta.
Katona vagy rózsám, de nem jó kedvedből,
Szolgálod a császárt nagy kénytelenségből,
Most akartam veled, rózsám, ismerkedni,
Megütték a dobot, el kell masirozni.
Megesett már rajtam, mi meg akart esni,
Elhagyott kedvesem, ki el akart venni.

366.

Soha sem vétettem Székes-Fehérvárnak,
Mégis bejutottam lovas katonának.

Lovasnak állottam, bokancsosnak tettek,
Hej illyen teremtettét! már mindjárt rá szedtek.

A lovas katona mikor masírozik,
Felül a lovára, csak ugy dohányozik.

A szegény bokancsos mikor masírozik,
Hej kerüli a nagy sárt, csak ugy káromkodik.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Sirdal

1. Nézz ki rózsám ablakodból
Most indulok a házamból
Nézz utánam keservesen
Látsz-e' többé, vagy soha sem.
Édes Anyám kis koromba
Záxtál volna koporsóba,
Ne szültél volna világra
Másnak szive fájdalmára.
2. Nincsen Atyám, nincsen anyám
Gondot visel az Isten rám
Én vagyok az igaz árva
Kinek nincsen pártfogója
Kiséxj el hozzám a sirig
Az özök nyugodalomig
Vess rám egy kis kapa földet
Talán megérdemlem tőled.

(167.)

Buesuzó.

(gyüjt.)

1. Nézzki rózsám ablakodból
Most buesuzók Városodból
Nézz utánam keservesen
Látsz e' többé, vagy soha sem.
2. Setét lovam, vér-boglázom
Hozd ki rózsám a kantárom
Nem függök most ajtaidon
Sem nem kesüggök kapuidon,
3. A' vitéz akkor szenved
Mikor reggel hazamegyen
Én szivem akkor nyugszik
Mikor véled mulatszik. — l. II köt. 3. sz. —

Elváló.

Nem úgy van már mint az előtt
Ja nőt a mi házunk előtt
Reá menném de nincs erőm
Csak úgy nevet á szeretőm.
Keljfel keljfel te jó gazda
Nézdmeg kijár á hazadba
Még á gazda gyertyát gyujtott
Addig az Andris elugrot.
Hogyha elmész á Muszkára
Vissza várlak nemsokára
De ha elmész á Törökre
Megválok tőled örökre.
Ide adjad á jobb kezed
Adjon Isten jó szerencsét
Jól nézdmeg most személyemet
Mert nemlátsz többé engemet.

Induló.*) (l. 264 lap)

Harczra Vitézek, á harczra reá,
Riad á hadi trombita jelszava már
Századok olta hazájokat védik
Á harczra, csatára nevelt magyarok
Nem remeget soha kardot emelni
Á harczban dühös Törökökre karok.
— —
Vágjatok öljetek, sok ezert pokolra küldjön a ti erős kezetek
Minden ütésre halál suhogjasson Akár merre vág fene fegyveretek

*) ezen Töredék á Szathmári ifjuságtól daloltatók.

363

Átkozott csizmája! be rövid a szára,
Hej minden órában elmerül a sárba.

Verje meg az isten a mészáros bárdját,
Hej mért vagdosta el a kis borju lábát.

Mostan a kis borju nem tud lábán járni,
A szegény bokancsosnak hátán kell hordani.

367.

Huszárok, a katonák verbuválnak,
A leányok, a menyecskék sirdogálnak.
Szomorú a szive annak a leánynak,
Kinek szeretője beállt katonának;
De mégis szomorúbb annak a legénynek,
Kinek szeretője férjhez ment szegénynek.

368.

A nap kerül, hajnal derül,
Már a szokott óra cseng,
Már minden sor, minden bokor
Lassu marssal zeng.
Ne késsél hát, talpadra kelj,
Vitéz magyar, lóra, székely!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

364

Kabalára, szász!
Rest ember az, a ki nem fut,
Mikor elötte van az ut.
A gavallér mikor rá ér,
Ha nem mehet, mász.

369.

GYŐZELEMKOR.

Győztünk, győztünk, mert velünk volt,
Seregeink mellett harczolt
Az erőnek, hatalomnak,
Védelemnek, oltalomnak
Áldott, élő istene!

Hála legyen, és dicsőség!
Rendülj meg föld, dördülj meg ég!
Hála a nagy és irgalmas,
A szent, igaz és hatalmas
Áldott élő istennek!!!

370.

LAUDON GYŐZEDELMÉRE.

Már Belgrád a mi várunk,
Vig tánczot benne járunk.
Hol van a török ereje?
Nem igy volt most öt esztendeje.
Szegény feje!
Hej tradra, tradra, tradra!

Csatára dal.

1. Trombita harsog, a dob pereg,
Kész á csatára á sereg Előre!
Durrog az ágyu cseng á kard
Az lelkeséti a magyart Előre!
2. Tölki bátor á ki vitéz
Az ellenséggel szembe néz —
Mindgyart Vitéz mihants magyar
Ő és Isten eggyet akar —
3. Tól á zászlokkal magasra
Hogy mindenki hagy láthassa —
Hagy láthassák, hagy mondhassák
Rajta szent szava Szabadság —
4. Véres á föld lábam alatt
Lelőtték á pajtásomat —
Én sem leszek rosszabb nála
Berohanok á csatába —
5. Ha majd ott vész á két kezünk
Ha magunk is mind ott veszünk
Ha vesznünk kell vesszünk nosza
Mi vesszünkel ne á haza
Előre!..

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Indulo.

Harsognak már a' Trombiták
Masirozznak a' katonák
Tizenhat esztendös barna kis lány
Elmenek az Ezered után.
Kérdi tőle a' kapitány
Hova hova barna kis lány?
Hej mit kérdi tőlem a' kapitány
Megyek az ezered után.
Ha én lehetek madár valék
Rózsám ablakához szállnék
Reggel, délben estve csevegnék
Még a' babámhoz jöhetnék.
Nem is leány ki nem barna
Nem is legény kinek nyalka
Hej!) nem menyecske ki nem csalja
Ki a' fejét megnem csalja.
(360-lap.) Ujonczdalok.
(1844/50 ki besorozáskor.)
Jaj de szépen ragyognak a' csillagok,
Mindenkire vig, csak én vagyok szomoru.
Hogyne volnék édes rózsám szomoru,
Ma, vagy holnap kiviszned a' falubú.
Már én nekem elkell menni (Táborba) messzire
Szeretőmet elkell hagyni nincs kire (Barátaimra, gyébüli
Ráxád vizom édes kis barátom Gotaty
Eld vele a világodat nem bánom. (Barátaimat)

Mars hallik, puska csörög, cseng;
Bombi zörög, deng, trombita zeng.
Mit késel, talpra, magyar, kelj!
Ütközet az hely; kardot emelj.
Rajta, rajta! a törökön vágjál elöl,
Egyszer jobb, másszor a bal szárnya felöl.
Puska csörög, cseng; ágyu dörög, deng.

371.

A MAGYAR BANDERISTA.

Hej most élem világom,
Mert van magyar kalpagom,
Kócsagtollam mellette,
Mellé a szeretöm tette.
Illyen a magyar virág,
Attilábul kinött ág.

Czimbog fityeg két felöl,
Nyirott dupém nincs elöl,
Már liszttel bé nem verem
Hajam, el nem keverem.
Mert jobb abbul pampuskát
Enni, zsiros haluskát.

Bajuszom felsodrítom;
Többé el nem hajítom.
Nem kell mezítelen száj,
Orrom alatt ne piszkálj.
Bajusz kell a magyarnak,
A kitöl sokat várnak.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Rövid karcsu mentémet
Bár irígyelje német,
Egy nyalkán álló dolmányt,
Kit a szabó jól kihányt,
Hej nem adnám kabátér,
Melly egész bokáig ér.

Bugyogó sok gombjait,
Nem peczkelem csatjait,
Nadrágom ha rándítom,
S azzal dolgom indítom.
Oh szép veres nadrágom!
Te vagy kedves jószágom.

Ha tekintek száromra,
Sárga szinű csizmámra,
Ezen sarkantyúm pereg,
Magyar nótára csereg.
Összeverem bokámat,
Járom verbung-nótámat.

Ekkor kötöm kardomat,
Keresztes tarsolyomat;
Osztán ülök a lóra,
Kényen tartott fakóra.
Ekkor nézzél szemembe,
Ekkor jöjj velem szembe.

Kilencz török, hat tatár
Előttem csak szunyogvár,
Rendre szedem gombjait,
Leszabdalom nyakait;
Szijjat vágok hátábul,
Bort iszom csalmájábul.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Honvéddala.

Gyere pajtás katonának
Jobb dolgod lesz mint Apádnak
Ádnak neked puskat, kardot
Piros zsinóros nadrágot
Éljen á magyar.

Négy esztendő nem á világ
Éljen á magyar szabadság
Se nem kaszálsz, se nem kapalsz
Pesti kaszárnyában sétálsz
Jaj Istenem jaj!

Kossuth Lajos édes Apám,
Felesége édes Anyám,
Hozat nékem fehér xuhát
Jekete kordovány csizsmát
Éljen á magyar.

Kossuth Lajos arany csillag
Arany garadicson ballag
Arany csákó á fejében
Hogy á golyó ott néérjen,
Éljen á magyar!

Kossuth Lajos azt izente
Hogy nincs elég regimentje
Ha még egyszer azt izeni
Minnyájunknak elkell menni
(Lapá Vitézség könyvében) Éljen á magyar.

Tábori huszárdal.

Ég á gunyhó, ropog á nád,
Szoritsd hozzád azt á barnát.
Még á barnát szorongatod
Addig szökét elszalasztod.
Szöll az agyú, jöm á halál
Jó éjszakát akit talál.
Kétszer halaz, ki gyáván fél
Egyszer ki bátrán sikra kél.
Szálle huszár á nyeregből,
Vesdki lábad á keugyelből,
Szoritsd meg á terhelödet
Öleldmeg á szeretödet.
Kati kati kis katicza
Kivel hálsal ez éjszaka?
Három huszár, kilencz baka
Ávval haltam ez éjszaka.

1849ből
(a Nyitrai Kuborban)

Népdal.

Leterétem á kekkerem, á babámot megtek..
De csak úgy ha lehet - de csakugy ha lehet.
Elhagyom á szeretömet Soha se szeretem többet
De csak ugy ha lehet Nem szeretem többet
Bécsi piros á keszkenöm Kossuth Lajos á szeretöm
De csakúgy ha lehet Megöldem itet.

367

Illyen a magyar legény,
Legénységben nem szegény,
Van ékes öltözete,
Öltözethez termete.
Oh én édes magyarom!
Magyar légy, azt akarom.

372.

Szatmár vármegyének minden legényének,
Kard van a kezében, kalpag a fejében.
Kék a mente, kék a nadrág, s a dolmánya:
Ez az igaz magyaroknak maradványa.

373.

Hej a bönyi csárda most borul be gyászba,
Hej három szegény legény most megy hazájába.
Megfogták azokat lovas katonának,
Hej fel is öltözteték császár huszárjának.
Vettek neki ruhát, gyolcs inget, gyolcs gatyát,
Hej veres csákót, dolmányt, réz-sarkantyus csizmát.

374.

Isten hozzád, Nógrád, szép földnek határa,
Áldjon meg az isten két szemem láttára.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

368

Áldjon meg az isten engem is, téged is,
Azokat a jókat, az otthonvalókat.

Ha Nógrádból kimész, többé vissza ne nézz,
Talán a szivednek nem lesz ollyan nehéz.
Nógrádból kimentem, visszatekintettem,
Kedves galambomnak nagyobb kínt szerzettem.

Nem viszikel az egy fiús Táborba;
Haza küldik á legényes vig sorba
Kinek fia három is van ormán jut,
Vigye hátán egy vagy masik – á borjút.
N. N. vigasztaldhat magadat,
Is á városból nevárd vissza fiadat
Szegény N. sorsos huzos fekete
Nagy levélre felisirsak á Neolt.
1860ban 1854

Kiszaradá tök
Nem lesz rajta több
Virágzik á szöllő fája
Hunczut á Nemes fajtája
Reng á buzogány
Huzdrá te czigány
Pányokára á dolmányom
Garibaldis alégvárom.
Sir á galambom
Hogy már itt hagyom
Kardos kötöi nemsokára
A kalapra Táborúba

Bucsudal.

Vége van már á Magyar szép –
Hazának:
Ő rá Nemes, és az Orosz
Örök sirt és veszedelmet –
Hozának.
Rósámis mens á Táborba –
Küzdeni
Ő is fogja á szép hazát
Meglehet még tán á hazát
Védeni.
Midőn bucsú – csókja éget –
Arczomon;
Szivem vérzet, de szerelmem –
Tárgya
Nem csak ő volt, hanem szép –
Honom.
Lehetetlen hogy az Isten –
Megengedje
Hogy á Magyart Nemes s Orosz
A rongy Nemes s az Orosz –
Elnyelje.
Szabadságért küzd á magyar –
Tábora
Van hű fia, van vezére,
Van kész pénze, van kenyere –
Van bora.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Adjon Isten küzdelmének –
Diadalt.
Legyen a honban békesség,
Pusztuljon el az ellenség –
Tent s alant.
Talán eljönn még az idő –
Valahára.
Midőn mentve lesz a haza
S vitéz rózsám koszorúzva –
Jő vissza;
Örömittasan boruloh á
Keblére.
Csókot hintek két arczára
Mellém ülhet a lóczára
Kedvére.
És ha elhal a hazáért –
Vérzihel
Felkeresem bús sir hantját
Megáztatom keresztfáját
Könnyimmel.
Mindennap koszorút füzöh –
Sirjára;
Gyászban jároh, még csak éleh
Végszómmal is Áldást kéreh –
Porára! ! !

(1849 ből)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Tabori dal.
1 Zengjen ajkunk Taborunkban
harczi dalt
Mert csak a dal
Felkeséri á Magyars.
Az énekre a Magyarszív
felperzsen
Három annyi ellenésöl
Sem retten.
2 Mi sem felünk
Mi egyesült magyaroh
Midőn hazánkban most
Illy [illegible] forog
Tabori [illegible] a szabad
Ég [illegible]
Készen várjuk á rabló
Nemzet hadat
3. Im á magyar igazságért
Sív kapunk
Vagy babér füzért nyerünk
Vagy meghalunk
Szándékunk ozy tiszta mint az
Egő láng
Mellyá fehér Taborunkba
Rengve hág
4. Immár zeng az egész Tábor
Szolla dob
Kiáltják a fitézek rendre
Alljaloh
Menjünk menjünk vedeni
a szép hazát
Osszuk á rabló csapatnak
a halál

TIZEDIK KÖNYV.

5. Miesoda nagy igazsággal
Feszek azt
Hogy Országunk czúnje helyet
Rabbak sast
Vörös, fehér, zöld Zászlonk helyet
rakjuk
Azt a halál szinu fekete sárgat.
6. Meguntam én már azokat
Hogy Szabadságunk kiallani
Hogy Szabadságunk leakarjuk
Tiprani
Azt kiálltom fejem jön állasig
Éljen a mi Szabadságunk
[illegible]

Rege dalok fürkészese
A Lévai lányok Kohari István
ról sudnak egy szomorú nótás dalóhoz.
A Gészsei lányok Nyitra megyéj
Ghymesi Jorgachról? de mellyik ről.

Regedalok.

Álom alom, de nagy valóság
Amint látom csak mulandóság.
Egy Hunnia szépség látom én vagyok
Örömemben majd elájulok...
László és Rózsa
vagy-az: Szentgyörgyy úr's Gyulaffy Rózsa szerelmök.
(agg-rege dal)
Kis faludy Sándortól.

1. Rózsa! Rózsa! közel vagyok –
Ha hogy hivem maradtál,
I megtartottad a mit nékem
Badacsonyon fogadtál? –
2. Szigligetben fogunk élni
Szerelmünkben boldogok,
Hol fészkünkből kirepülni
Egy könnyen majd nem fogok.
3. Ezt gondola s több éfélet
László úrfi magába,
S nyargalt – nyargalt hogy szikrát hányt
A szaguldó ló lába.
4. Estve késön volt az immár,
Hogy kiért a tisztára, –
Felpillantott, és ra ismert
Csobáncz várnak fokára... –
5. Szomorúan hallott kongni
A várban egy harangot, –

DEENK Kézirattára Ms 58/1

„Mit jelentez? – „Az erős szél
El-elkapta á' hangot.
6. Úrfi lassan (monda Tarkess)
Én itt nemjót érezek? –
Torba megyünk – á' faluban
Valakit megkérdezek?"
7. S egy parasz jött éppen szemközt
S Lászlo imilly kérdést tőn:
Földi mines szóll e' harang?"
Valasz erre, jaj! ez lőn:
8. „Dicsértessek az ur Isten!
Kis asszonyunk vivódik
Tegnap óta á' halállal
Mondják, szörnyen kinlódik!
9. Bár az Isten megtartaná!
Mert igen szép, s igen jó;
Régen beteg; – ez' lelkiért
Most harmadik harangszól."
10. S mint ha ezer kardot döftek
Volna László szivébe,
Elbödüle, – minden vére
Vissza szalad keblébe;
11. S mint á' nyil á' várban termett,
Lova eldült alatta;
De haj! Rózsát László elől –
Á' halál elragadta.

Tündérország, Regedalvilág

ROMANCZOK ÉS ROKON.

375.

Szép Ilona.

Isten jó nap! biró gazda!
A kend házában!

Biró.

Fogadj isten, szép Ilona!
Az én házamban.

Szép Ilona.

Én kihajtám ludaimat
A zöld pázsitra;
Oda jöve biró fia,
S közikbe hajta,
Agyon üté biró fia
Szép gunáromat.

Biró.

Mit kivánsz hát, szép Ilona,
Szép gunárodért?

DEENK Kézirattára Ms 58/1

372

Szép Ilona.

Azt kivánom, biró gazda,
Szép gunáromért:
Minden tollacskájaért
Egy egy aranyat,
Szépen sétáló lábaért
Arany kanalat,
Szépen kiterjedt szárnyaért
Két arany tálat,
Szépen kiáltó torkaért
Arany trombitát.

Biró.

Számtalan sok kivánsága
Szép Ilonának,
Akasztófa azért helye
Biró fiának.

Szép Ilona.

Akasztófa, ollyan legyen,
Mint kinyilt rózsa,
Két karom, két szép karfája
Akasztófája.

376.

Elmegyek én a hegy alá,
Selyemszálat huzni,
Ott látom a biró fiát
Arany buzogánynyal.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Gara Mária Éneke

Zongorán hárfán játszva e' varázshatásu érdekes regedal szövege Kisfaludy Sándor úr, "Hunyady János" történeti szinmüvének 133 oldalán, olvasható – 's nagy hatassal eldalolható:

"Setét az éj, 's én egyedül
Tébolygok itt kormában"... saz.

Szamárdal. *)
(Néprománcz.)

Megy á juhász számáron
Földig ér á lába
Nagy á legény, de nagyobb
Boldogtalansága.
Gyepes hanton furuglyált
Legelészet nyája
Egyszer csak azt halja hogy
Haldoklik babája.
Felpattan á szamárra
Hazafelé vágtat
De már kesön érkezet
Csak holt testet láthat.
Elkeseredésében
Mit telhetett tőle
Nagyot ütött botjával
A szamár fejére.

*) Ezen hires Dalrége, á kedvelt Költő Petőfi é'sigen népszerü.

Regedal. (L. jegyzetét a II-ik kötet 404. lapján.)

Volt egyszer egy király, elment házasodni:
he! he! he! ha! ha! ha elment házasodni
Bement egy udvarba, kocsisi ruhába
he, he, he, ha, ha, ha, kocsisi ruhába.
„Jó napot, jó napot, gazdag biró lánya!,:,
„Isten hozta magát kocsisi ruhába ://.
Üljön tehát, üljön erre a' tüz helyre.' ://.
Bizony nem üllök én, nemazért jöttem én
Hogy én itt leülj ek, hanem jöttem azért
Jösz-e' hozzám, vagy sem.' ://. (ismételt etik)
„Bizony nem megyek én, Gazdag lány vagyok én
Gazdagnak gazdag kell, Szegénynek szegény kell.
Amot a' szomszedban kosárkötö lánya.' ://.
„Jó napot, jó napot kosárkötö lánya.' „
'Isten hozta magát kocsisi ruhába.
Üljön tehát üljön erre a' karszékre /:/
„Bizony nem üllök én, nemazért jöttem én
Hanem jöttem azért jösz e' hozzám vagy sem.
Bizony elmegyek én, szegény lány vagyok én
Szegénynek szegény kell, gazdagnak gazdag kell.
Betér egy udvarba, királyi ruhába
Jó napot, jó napot Gazdag biró lánya.
Isten hozta magát királyi ruhába
Üljön tehát üljön erre a' divánra /:/
Bizony nem üllök én (mint tulsó lapon) sz.
Nem kellesz* már* nekem ebadta kurvája*)
Vagyon nekem már más: náladnál jobb, szebb.

*) v) elbrügta rosz lánya.

373

Elmegyek én a biróhoz,
Leteszem a panaszt.
Adjon isten, biró gazda!
Fogadj isten, gyöngy viola!

Mi legyen hát a panasza?
Agyon csapták a ludamat,
Szépen szóló, szépen járó
Gangos gunáromat.

Mi legyen annak az ára?
Egyik szárnya hat száz arany,
Másik szárnya hét száz arany,
A bubája nyolcz száz,
Feje lágya tiz száz.

377.

A KIRÁLYFI.

Egyszer egy királyfi mit gondol magában! (szerintem)
Betér egy udvarba kocsisi ruhában.
„Jó napot, jó napot! gazdag biró lánya!"
‚Isten hozta magát kocsisi ruhában!
Üljön tehát, üljön erre a tüzhelyre.'

„Bizony nem ülök én, nem azért jöttem én,
Hanem jöttem azért, jössz-e hozzám vagy sem?"

‚Bizony nem megyek én, gazdag lány vagyok én,
Gazdagnak gazdag kell, szegénynek szegény kell,
Amott a szomszédban kosárkötö lánya.'

DEENK Kézirattára Ms 58/1

„Jó napot, jó napot, kosárkötő lánya!“
‚Isten hozta magát kocsisi ruhában!
Üljön tehát, üljön erre a karszékre.‘

„Bizony nem ülök én, nem azért jöttem én,
Hanem azért jöttem, jösz-e hozzám vagy sem?“

‚Bizony elmegyek én, szegény lány vagyok én,
Szegénynek szegény kell, gazdagnak gazdag kell‘.

Betér egy udvarba, királyi ruhában,
„Jó napot, jó napot, gazdag biró lyánya!“
‚Isten hozta magát királyi ruhában,
Üljön tehát, üljön erre a divánra.‘

„Bizony nem ülök én, nem azért jöttem én,
Hanem jöttem azért, jössz-e hozzám vagy sem?“
‚Bizony elmegyek én, gazdag lány vagyok én,
Gazdagnak gazdag kell, szegénynek szegény kell!‘

„Nem kellesz már nekem, eb . . . a k . . . . ja.
Vagyon nekem már is, náladnál szebb, jobb is.“

378.

PÁVÁS LEÁNY.

Egy leány a hegyek között,
Csak egyedül pávát őrzött;
Jöttek hozzá jövevények,
Három vándorló legények.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Regedal egy leányzórúl.

Egy szép leány hegyek között,
Ki egyedül pávat őrzött;
Jöttek hozzá jövevények
Két ifjú szép legények.
Mondván: szép leányzó kézünk
Az erdőre gyere vélünk,
Tisztességes mulatságért,
Becsületes társaságért.
Ha veletek utam veszem,
Á pávámat hova teszem?
Ha á szegény eltévedne
Á szivemis elrepedne.
Hajtsd pávádot á forrásra
Mert azt nembizhatod másra:
Ottan ötet megtalálod
Nem messze mén majd meglátod. –
Midőn értek az erdőre
Lehevertek á mezőre,
Á szüz elfaradott leült,
Szörnyű nagy álomba merült.
Midőn láttak á legények
Környülfogták, megvizsgáltak,
Csókot adtak orczajára
Isten vigasztalására.

O istenem mit mivéltek
Á szoknyamot fölemeltek
Már megnyomták á' hasamot
Elrontották koszorumot.

O istenem ki lakozol,
Mennyből reánk ki vigyázol!
Büntesd őket ostoroddal
Mennyből hulló tüz lángiddal.

(Kéziratból mind kettő.)

Hajós legény. (regedal)

Megölték á' vitéz
Hátvan fiainjáért,
Á Tiszába ütették
Bej paxirajáért.
Tiszabekemerülle,
Partjárawetette,
Árva menyegy hajóslegény
Hajójába vette.

Oda meni az anyja
Hűti, de nem hallja,
Sarga sankalinyu cziszo majja
Lábára van fagyva.

Oda meris öz Apja
Hűti, de nem hallja
Szép fekete gönder haja,
Vállára van hajova;

Oda meni rósája
Hűti, denem hallja
Feljel, feljel ide, babám,
Borulj á nyakamba.
Borulj á nyakamba
Hadvirjodek haza,
Harmad napig nyugedj
Nyugodja á házamba.

Ének az ocsa
Hajója szerencsés
Partja talpa alá
Fehér tyukra vitte.

á Hós leányokról;
különös előszeretet,
el, mintha eredeti
sót volna, magyar
kitételekkel szólogatni
hallám 1852ben.

Mondván: szép leányzó, kérünk,
Az erdőre jöj el vélünk,
Ott sétálni barátsággal,
Tisztességes mulatsággal.

Ha veletek utam veszem,
Páváimat hová teszem?
Pávádat hajtsd a forrásra,
Mert azt nem bizhatni másra. —

Midőn értek az erdőbe,
Lehevertek a mezőre.
A szűz elfáradott, ledült,
És mély álomba szenderült.

A legények, mikor látták,
Hogy aludnék, megvizsgálták,
Csókot adtak ajakára,
Szivek vigasztalására.

A szűz felkelvén estvére,
Fülemile énekére,
Látván magát a pusztában,
Sir és igy szól ő magában:

Már most ugyan reá szedtek,
Az erdőbe bevezettek,
Most itt hagytak éjszakára,
Fenevadak prédájára.

Oh nagy isten! ki lakozol,
Ki reánk mennyből vigyázol,
Büntesd őket ostoriddal,
Égből hulló tüzlángiddal.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

379.

VITÉZ OLÁH GERŐ DALA.

Oh gyönyörű tavaszidő,
Szerencsétlen uj esztendő!
A kit akarsz megujítasz,
Engem pedig szomorítasz. —

Gyerünk alá, jó katonák,
Az alföldre Kecskemétre,
Ott próbáljunk jó szerencsét,
Talán isten jobban adja.

Mennek vala az alföldre,
Oláh Gerő, vitéz legény;
Talál elő egy nagy őzet,
Mindjárt mondja fakó lónak:

Édes lovam, fakó lovam,
Érjük el ama nagy őzet.
A fakó ló csak eléri,
Oláh Gerő csak ellövi.

Mindjárt mondja az urának:
Uram, uram, Oláh Gerő,
Ne kergess én rajtam őzet,
Ha törököt nem fogsz, nem vágsz.

Paripája mind addig fut,
A mig ura oda nem jut,
Habos tajték róla szakad,
Elesvén, egy árkon akad.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A' Csók.

Est borul á harczmezőre
Fel's alá bolyg á hadőre
I mint az ép megy
Olly piros egy
Lányka jön elé.
Vitéz. Hej leányka, merre honnan?
Leány. Olly sietve arra onnan;
Rózsát szedtem a ligetbe
Tűs lakunk felé.
V. Tán az ellen seregébül
Jösz te lányka hozzánk kémül
L. Lelkem adta Reggel óta
Kitsem lássam még.
V. Mit szabadkozol hijába
Jösz rabul az ör szobába!
L. Kör anyacskám Régen vár rám
I érsem vagy szegény.
V. Éj van emberek nemlátnak
Adj egy csókot elbocsatlak
L. Ha leugrol A' lovadról
Isten hirével.
V. Had szabály ellen leszálni
Annyi mint halálra várni
L. Ugy maradjhás
Isten hozzád Érd be semmivel.

Vitéz. Bár kerüljön életembe
Csókot lányka jó hiszembe
Leány. Sorsod szánom
Jó Uhlanom
Mert bajodra lesz.
V. Életemet nefélsd megóvom
Batrán á csatán lerovom
L. Légy nyugodtan
Térj megonnan
S csókod elnemvisz.
V. S gyöztessen térvén honomba
Hol szálállak á vadonba
L. Ezt Anyamtól
Á vizen tul
Tudd meg akkoron.
V. De ha elhalok hazámért
Csókom elvisz, nem nyerek bért
L. Ugy kereszted csokolom meg
Bajnok sirodon.

NB: Ezen Lengyel rege dal igen nagy népszerüségre kapot vólt az 1831-ki lengyel forradalom után. Én magam is ezt többféle változatokban hallám, mint:
"Áll Uhlán á Tabor öre
Bücsu fényt vet á tetőre
A nap 3 á barna lányka
Jó 3 kas á kezén." sat. —

377

Vigy ki innen, jó lovacskám,
Szépen nevelt jó maczkócskám,
Elhidd, bizony meghizlallak,
Öz után már nem nyargallak.

Mondom, rajtam bátor szivvel
Pogányt vághatsz erős kézzel,
De te két élü töröddel
Özet üztél fegyvereddel.

Hozz ki még egyszer, jó lovam,
Meglátd, törökre lesz utam.
Bor, pecsenye lesz abrakod,
Nem leszen többé panaszod.

Hordozd bátran bús szivemet,
Keresd fel régi kedvemet,
Hidd el, majd a pogány oszol,
Oláh Gerő a hol harczol.

Ülj fel hát, ne félj töröktől,
Én is hizom pogány vértől,
Terjeszd tovább is hiredet,
Keményitsd meg személyedet.

380.

Megöltek egy legényt,
Hatvan forintjáért,
A Tiszába bevetették
A nyerges lováért.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

378

Tisza be nem vette,
Partjára vetette,
Arra ment egy hajóslegény,
Hajójába tette.

Oda ment az anyja,
Költi, de nem hallja,
Szép fekete göndör haja
Vállára van hajtva.

Oda ment az apja,
Költi, de nem hallja,
Sárga sarkantyus csizmája
Lábára van fagyva.

Oda ment rózsája,
Költi, de nem hallja:
Kelj fel, kelj fel, édes babám,
Borulj a nyakamba.

Borulj a nyakamba,
Hadd vigyelek haza;
Harmad napig, negyed napig
Nyugodj a házamba.

Elmene az Öccse
Hátja nem halja
Kelj fel (Kelj fel) édes Bátyám
Ugorj a talpadra!

381.

SZÜCS MARCSA.

Estve van, estve van, hétre jár az óra,
Minden eladó lány készül a fonóba,
Szegény Szücs Marcsa is oda indult volna,
Ha az ég felette be nem borult volna.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szücs Marcsáról.

1. Este van már rósám,
Hatot üt az óra,
Minden szép leanyzó
Készül á fonóba.
2. A szegény Szücs Marcsa is
Oda indult volna
Ha á csillagoség,
Benemborult volna.
3. Beborult, beborült
Bejs sötétedet,
Már most az én szivem
Nagyon keseredet.
4. Elment a fonóba
Leült á loczára,
Ki hivja egy legény
Csak egy minutára.
5. Jertek lányok jertek,
Rajtam segétsetek,
Jaj soha nem mének
Fonóba veletek.
6. Elmentek, felfogták
Letettek á földre
Pirosra festette,
Földet is á vére.
7. Vérem á véreddel
Egy pataron folyjon
Lelkem á lelkeddel
Egy urat szolgáljon. v. a sirba nyugodjon.
8. Lányok lányok példat mondok zatok.
Ha fonóba mentek gusalyt nehordjatok
Sirtam már eleget, Nemis sirok többet
A ti fonotokba besem lépek többet.

Barácska. Geszte

Beborult már az ég, be is estvéledett,
A szegény Szücs Marcsa el is keseredett,
Elment a fonóba, leült a lóczára,
Kihivja egy legény csak egy minutára.

Jertek, lányok, jertek, rajtam segítsetek,
Jaj soha nem jövök fonóba veletek.
Elmentek, felfogták, letették a földre,
Pirosra festette földet is a vére.

Kérdi a gazdasszony, vajjon ki lánya e?
Béugrik egy legény, biz az én rózsám e.
Lányok, lányok, lányok, rólam tanuljatok,
Hogy irígy legénynyel ne barátkozzatok;
Mert ha barátkoztok, ugy lészen sorsotok,
Piros véretekkel kell meglakolnotok.

382.

GYURI BANDIRÓL.

Esik eső szép csendesen csepereg,
Gyuri Bandi bitófánál kesereg,
Túl Szegeden most faragják azt a fát,
Kire Gyuri Bandit majd felakasztják.

Nem is csinált Gyuri Bandi egyebet,
Összefonta zsebkendőjét kötélnek,
Ugy hurkolta felesége nyakára,
Annál fogva huzta fel egy nagy fára.

Mosd ki rózsám, ingem, gatyám fejérre,
Ugy megyek el főkapitány elébe.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

380

Gyuri Bandi felnyergeli a lovát,
Estére ugy látogatja rózsáját.

Jaj istenem, édes anyám, vétettem,
Feleségem szeretőmért megöltem.
Gyuri Bandi külső csárdán bort iszik,
Kása Zsófi bundájában nyugoszik.

Megkötözik Gyuri Bandit kötéllel,
Ugy kisérik szolgabiró elébe,
Felakasztják Gyuri Bandit egy fára,
Csak ugy fityeg mostan önnön magába.

Nem gondolta Gyuri Bandi magába,
Hogy a szél az akasztófán lógázza.
Kása Zsófi csak magában siratja,
Hogy Bandiját a szél ekkép lógázza.

383.

BARNA PÉTER SZOMORÚ NÓTÁJA.

Jó ló volt a fakó, jó ló is ellette,
Áldja meg az isten, a ki fölnevelte. —

Fujd el, szellő, fujd el, hosszu utunk porát,
Ne lelje vármegye fakó lovam nyomát.
Nem fujta el szellő hosszu utnak porát,
Meglelte vármegye fakó lovam nyomát.

Szegény Barna Péter, be sok lovat lopott,
Románné két lánya abból ruházkodott.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Barna Bandi

Ha betekint a' Dalai csardába,
Bort iszik a' szegény legény bujába.
Még a' Csárdásné jóféle italt hozz,
Zsupajás meghözi az ágashoz
Isten megáldj! szóval iszik egy hajdúsz.
Pohárából meghünalja a' papász,
Ezzel szabnéne vagja kis kalapját.
Öldalolja Barna Bandi nótáját.
Fúl a Tiszán bépozsult az ég alja,
Barna Bandi a' babajátt siratja.
Agas-bogás tehebéli tölgy ligjában
Öl hesereg Barna Bandi bujában.
Barna Bandi nekesereg babádon,
Hisz a lepke nemáll meg egy virágon,
Bár szedves vóla' szép barna, jelejtődött
Ád az Isten talán még jóbb szeretőt.

Barna Péter.

Árszáp alatt vagyon egy kis fűzü berek,
Szegény Barna Péter amellet keserég;
Betegség sem vóltam, megis megholsamén,
Az Alsadi puszta pajtásimtól megszökvén.
Az én sirom mellet ökrös szekerek
Járnak, ásnak, ásnak ódjában fedni.
Szeljék rózsám szedjék, kelyhenöbe szedjék,
Vágos bojszujára lányok siralmára.

Határozados tündér háza, óa
Bajmóczi eozme leány
regéje.

Eozmányi leánynak ki hallotta máját,
Emlékül feljegyzem egy öznek mondását,
Jószív érzékelte a lány óhajtását,
Boldogítva végzi szép gályafutását.
Eszmányi leányról így szól az ősmonda,
A melyet mi nékünk az öreg elmonda,
Hogy háza, se a vár még nem dűlt romba,
Jóleesz feljegyezni mit szólt volub monda.
Hajdan rengeteg erdőkkel bírt e szép táj,
A szegény utasát gyötörte sok baj,
Kibosztotta őket henzsoego sok tolvaj,
Vagy pedig elűzvén; – hövetkezes sok jaj.
Ilon adók, vagy erdők áldozatja lett
De itt egy jótékony Tündér telepedett
Aki a (bujdosót) szerelmest, ha lehetvédett,
Bajban segédül hívás e jó szellemet,
Ezen erdélyes Oláh nagyháza
Itt ismeretes volt, – egy mondás – Tündérfa,
Bujdosóknak e volt fájdalmas czélja,
Veszélyben lévőnek ugy darázt védője.
Ki hozzá érhetett felhívással e fára,
Valóban nem jutott az a Törökök fára,
Bárban számithatott Tündér oltalmára,
Vigszapódolást mindenkéle bánt.
Tovább kezdi öreg beszédjét folytatni,
Mi pedig nem győzzük elégge csodálni,
Vágya vártuk tőle többet is hallani,
Kivánesiak voltunk többet tudhatni. –

Veszett volna retek fekete földében,
Románné két lánya az anyja méhében.

A pusztai csárda nem borulna gyászba,
Szegény Barna Péter nem esne rabságba,
De vármegye háza nem nyilik hiába,
Szegény Barna Pétert viszik udvarába.

A tarcsai pusztán van egy két águ fa,
Az lesz Barna Péter nyugodalmas háza.
Nyiljatok meg egek! rejtsetek el engem,
Mert a fekete föld nem veszen be engem.

Kár volna még nekem a fán megszáradni,
Lobogós gyolcs gatyám szélnek bocsátani.
Szép sarkantyus csizmám szélnek összeverni,
Fekete két szemem hollónak kivájni.

Nálunk a halottnak hármat harangoznak,
De Barna Péternek egyet sem kondítnak.
Szegény Barna Péter! Szent János napjára,
Kisérik halálra tarcsai határba. —

Nem jó föld ez pajtás, nem jó itten lakni,
Mert a szegény legényt meg szokták itt fogni.
Szegény Barna Péter gyolcs inge, gatyája,
Vérrel virágozik a testi ruhája.

384.

CZIFRA JANCSIRÓL.

Búra termett idő, ködnevelő szellő,
Megemésztett engem ez az egy esztendő. —

DEENK Kézirattára Ms 58/1

382

Czo fel! fakó lovam, Czifra Jancsi lova,
Messze van Imola, nem érünk ma oda.
Mikor Czifra Jancsi a lovát nyergelte,
Akkor Járdán Julcsa a bokrétát kötte.

Mikor Czifra Jancsi a lovát ugratta,
Akkor Járdán Julcsa a kapuban várta;
Várta rátottára, mézes pálinkára,
Egyél, igyál Jancsi világ boszujára.
(Több nincs).

385.

Virágokbul lesz a koszorú,
Porcsalmai Palkó szomorú.
Porcsalmai Palkó, mit csinálsz?
Vad erdőben ugyan miért jársz?

Vad erdőben járok éjtszaka,
Ide kerget szivem fájdalma.
Vad erdőben járok egyedül,
Rajtam az isten sem könyörül.

Házam volt, elégett, azt bánom;
Szőlőm volt, elpusztult, sajnálom;
Lovam volt, ellopták, az is tör;
Rózsám volt, elvitték, ez megöl.

Haj te tatár, átok lelkeden!
Forgó szél tekerjen nyergeden,
Száradjon el gégéd torkodban,
Ördög tánczoltasson pokolban.

Lakos hajdan itten nagy birtokú dúsgazdag
Czeczinyi lánya jó, – nem mint Apja dicsőült,
Sajnálkozott népén, milljen rontda magyar.
Attya nemzetét rejtett; bár hatalmas vir;
Czeczéjét szerette czeczinyeczéni,
Halával az Attyát ochajgyoz ezután,
Czeczélkedés közben elkezd tivelyedni,
Éldegél egy gyónál lekerd heverednie.
Napjaiban házo alat egy könyvet találá,
Mi nemzet nyelve ez? Azt kinemtalálá,
Ámbár czeczinyi lány ra kivánczos vala,
Tündérre czerelte, mert varazsáról halla.
Amint czeczinyi lány magában tünödöl,
Tündérnek hatalma mindjáratos működöl,
Idáigis Tündér jelette örködöl,
Igazzat hattya a könyvben szemlélöl.
Czeczinyi lány ez előtt csak a magyar tudta,
Bűbáj nélkülis czecz lányok, Istenhozza,
Tündér ige melle a Tótoszókoz jüda,
Nemcsak megtanulta, mint palyájas lüda.
Czeczinyi könyvnél hogy magát kiszedte,
Varazs hatalmánál gyakor nyelvet birta,
Ezt hogy Tót szózhoz szabadzik kiirta,
Czeczinyi lány mind ez magyarra kiirta,
Bemenetkor: Szerelemről mindenek,
Szerelem Asszonyát czeczinyi, mint Istenek,
Másodikból pedig közös békeszigor,
Tovarhettyás ölet – de mint kifjebb lészen,
Akarod.

Akarod elérni nagy dicsőségedet,
Jóban részesítsed szövetségesedet,
Hódolva, vagy önkint ha fogta részedet,
És így erősítsed dicső Nemzetedet.
Szemérmes lány nemismeret egyéb szerelmet,
Boldogítá sehonnai az elnyomorult népet
Összhangzásban szeretné e' népet,
Jondis hát a könyvben még néhány levelet.
Ahova a' Tündér imez ezer fő jegyzet,
Telepítsen közel egynéhány Nemest,
Akik e' Vadonban hozzák mesterségét,
Ipart, földmivelést, és pénz keresetet.
Továbba a' Tündér ajánl művelődést,
Hívjon elő Magyart, hi vad emberségét,
Akik e' Vadakba hozzák Vitézségét,
Szép emelkedést, szív i ész képzelődését.
Rablók ellen kelljen, épitsen hős Várat,
Benne Magyar álljon, néj oltalmat várjon
Épitsen rablókkal bajnokodó Várat
A' kelljen, holot találna az ős házi fát.
Bajmócz vára*) mint most, pezsgő fellépülő,
A' jóskönyvben irott ige nagy teljesülő,
Ekkor az elnyomott Nép Szuté lelkesülő,
A' jó szűz szemeldöke - Aldólag megbecsülő.
Akik elmentek volt - tulnán Szivigyére,
Azon néjenekis vált ez nagy örömére,
Vagyonjára bátor, büszke személlyére,
Vigadott mindenik tellyes jó kedvére.

*) Bajmócz - bojnicz - Voynicz -
a' Tót bojnikokból vette ne vét, eredetét. Nagy!

383

Talán most csókolod rózsámat,
Hogy kigyó marná meg a szádat.
Boszorkány tépné el szivedet,
Sárkány csikorgatná lelkedet.

Hej mióta rózsám elveszett,
Kinban töltöm csak az életet;
Vad erdöben járok egyedül,
Rajtam az isten sem könyürül.

Fehér Lászlónak

386.

Fehér László lovat lopott,
A fekete halom alatt;
Minden nyereg-szerszámostul,
Csikós fékkel, kantárostul.

Utána ment Göncz városa
Ötet fogni, hogy meglássa,
Egész vidék, faluibul,
És csakugyan hadnagyostul.

Isten jó nap! hadnagy uram!
Fogadj isten, édes fiam!
Kinek hivnak, édes fiam?
Majd megmondom, hadnagy uram.

Van-e neked atyád, anyád?
Igazán szólj és meg ne bánd.
Nincsen nekem atyám, anyám,
Csak van nekem egy szép hugám.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Az én hugom fehér Anna,
Az lovamnak fehér lába.
Nem kérdem én a lovadat,
Sem a te kedves húgodat;

Hanem kérdem a nevedet;
Különben rosz lesz te veled.
Fogjátok meg a hunczutot,
Az akasztófára valót.

Fehér László az én nevem;
Megmondani mindig merem,
Hogy engemet annak hivnak,
Oh utánam nagyon vannak.

Vigyétek le a tömlöczbe,
Annak is a mélységébe.
Kezét lábát vasra verve,
Kivallatok mindent vele.

Fehér Anna hogy megtudta,
Hogy a bátyja fogva volna:
Fogd be, kocsis, a lovakat,
Tégy mellém sok aranyokat.

Isten jó nap, hadnagy uram!
Fogadj isten, gyöngy madaram.
Miért jöttél, szép aranyom?
Az bátyámért, hadnagy uram.

Ha a bátyámat kiadná,
Az isten is megáldaná.
Kiadom én a bátyádat,
Ha egy éjjel veled hálok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nagy feladata végrehajtva, - kezd nyugodni,
Mibelsőségénél a tány nemtud álldogálni,
Mi tévő" még legyen elkezd gondolkodni,
Tündérlakhoz elmegy újra fohászkodni.
A' könyvet elhozta, mellyet Tündér irot.
Újra megint benne ezeket olvasot:
Ismerd é' népnél Magyarhoz hajlamot,
Hozzád magyar szokásit, é magyar dallamot.
Szóval szeként szólott, a' Tündér asszonyság,
Szivéhez sugalmát kifejezve látta,
Várba merében örömkönnyeit hullatá,
Könnyeiből közzön gyógyforrás támada -
Az ezzel valósult rajtok a' magyar mez,
Magyar dallam immár közöttök zengedez.
Szép, ész-művelőségnek, jóléthajlat kedvez,
Magyar Nemzetiség így bennök éledez.
Ezeménji tárgynak lett a' legjobb vége,
Elnyomot népeknek elmúlván a' féle,
Békeség - Országnak lőn legszebbik éke,
Isten Véletek Magyar! - legyen közötök béke!

Híres Bajmócz vára, Nyitra vmegye Bajmóczi járásában lévő igen régi mezőváros, s bámulatos erősségű várkastéllyal, mint határszéli nevezetesség, emlékezzen azokról, hogy egykoron e várban, 365 ablakja lévén, az évnek napjaihoz jelezzenek. - A' várkapunak ezen oriás (hatszögletű) tornyától kiáll hűn őrállói hármas sora, mosdis rendületlen áll - az órának 3 virágnál daca, va Jegy áll! - Istenes régiségének ősi hű koszorujai - felaz égig emelkedtek!!! - Még ez bajmóczi, mikből gyalogtalag Privigye felé mennek (szemközti (a) innen ész: Privigye

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A' kurtamezői búcsú.

Kurtamezőn lakott Berzsi Domokos,
Szíves magyar, és legnagyobb birtokos.
Búcsú napra kihirdette egyszercsen,
Szívesen lát minden ebben kedvesen,
Kurta mezőnai búcsu nap felvirradt,
Szerencsére a nagyváros kibzárada,
Neki indult a szomszédok serege,
A jegyzőtől, a bataljon öregje.
Berzsi házánál ajtó, kapu tárva áll,
A sok vendég minden zugot elfoglal,
S neki esnek a kalácsnak és pereszlis,
A jóllét tudat a nyarsóltt keresztül.
Megpillantják most a boros kancsókat
S legnagyobbján kajtogatják azokat.
Nem elég az mit a garda felmutat,
A pincéjében felvezik a mézcsapot,
S egymásután töltögetnek kamákat,
A kamából öblögetik torkukat.
A' paszarlás igazonyi nagy! s a'mi szebb,
Valamennyi beszédesebb s tüzesebb.
S előhozzák a' cigányok kaudáját,
S minden jukászt furulyájuk, dudájuk
S hol egyikre, hol másikra nótáját,
Nehéz fejjel tántorogva eljárják.
Forr már bennök a' felhordott bikavér,
De a' torok mikor ivott többet kér; —
"Ki a' ménkó" — felkiált most a' gazda
Hisz holnapra így egy sem fog maradni."

Nem szól arra Fehér Anna,
Csak elmegy a folyosóra.
Folyosórul az rostélyra,
Hogy akadna az bátyjára.

Isten jó nap! édes bátyám!
Fogadj isten, édes hugám!
Én most tégedet kiváltlak,
Hadnagy urral vele hálok.

Ne hálj vele, az hunczuttal,
Az akasztani valóval.
Szüzeségedet elveszi,
Bátyádnak fejét veteti.

Nem szól arra Fehér Anna,
Csak elmegy a folyosóra,
Folyosórul palotába,
Lefekszik a nyoszolyába.

Aluszol-e, Fehér Anna,
Kincsem adta, szép Diána?
Nem aluszom, nem nyughatom,
Mert a sok lánczzörgést hallom.

Csak aludjál, édes kincsem,
Te vagy rubinom, mindenem.
Szép a képed, a termeted,
Érted adom mindenemet.

A béresek fáért járnak,
Azok nagy lármával vannak.
Aluszol-e, Fehér Anna?
Kipiroslott kisded alma.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nem aluszom, nem nyughatom,
A sok puskalövést hallom.
Csak aludjál, csak nyugodjál,
Csak engemet szivedbe zárj.

Aluszol-e, Fehér Anna,
Oh te kincsem, szép Diána?
Nem aluszom, nem nyughatom,
Mert a sok kardzörgést hallom.

Csak aludjál, csak nyugodjál,
A bátyádnak vége van már. —
Hadnagy uram, hadnagy uram!
Átkozott légy, hadnagy uram!

Viz elötted megáradjon,
Sár utánad felfakadjon.
Lovad lába megbotoljon,
Földre téged agyon nyomjon.

Mosdó vized vérré váljon,
Kendő ruhád meggyuladjon,
Az kenyered kövé váljon,
Az ég téged meg se áldjon.

Vége legyen beszédemnek,
Hadd van már mindenemnek
Hogy * vége van * már Lucinak
Köszönhetem az hadnagynak.

Ezen verseket csinálta,
Fehér László két barátja,
Itt lóg egyik jobb kéz felől.
Másik pedig a bal felől.
Középett a Fehér Laczi,
Szeretője volt szép Manczi.

(Sonyai Balomból)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szegény gazda, jobb lett volna halgatni,
Szárax bőrrel szegénységére gallagni.
Mert az ittas tót atyafi jelenési,
Zavaczeni mint Szilaj mén ügyenyeri.
S jó hedvölben elővezeti a gazdát,—
Búcsu napján hogy ő itten praseribál,
S mint a lapsa lede oda bökdösi is,
S utoljára ön házából kiveti is.
No megjárta Bergó Uram! s csüdöt tett,
Jól-gondosal egy asztalhoz nem ült,
Megválasztja ezután a vendéget,
Kap Búcsúra jó baxásos Elegét.

(a xegélő Deák Laczi)

Neji regedal.

Ül a Kakas csillagon,
Ostöknél farkja,
Nagy bunkoja a fejkő
Réha magyar bánya
Ostökés Hegyánya
Tulhorizol a Kökes
Kolkodaczol dyuljja
Egyszer csak az Hajja hogy
Elvagyok a nótes
Oda kiszikaja.
Jelyatlan a tündérre
Buda felé vágyat
A mint oda Ökezet
Fekete vér Lábas regényeredvihas.
Elmerengüléseben, Ni forditi fejle
Nagyot felugá, égtől Leágási földre.
Oda kukas Marton Fajsza dugol földre.

387.

Egyszer szombat este végig mék az utczán,
Amott galambomnál eloltják a gyertyát.

Zörgetek az ajtón, senki ki nem nyitja,
Ha te ki nem nyitod, kinyitja a Panna.

Bemék a kis házba, ledölök ágyára,
Szűrömet, kalapom vetem a ládára.

Lehajtom fejemet karton vánkosára,
Csordulnak könyeim fehér karjaira.

Egyszer éjfél táján kivezetnek engem,
A biró házánál vasra vernek engem.

Oda jön galambom, sirva keres engem,
Ne sirass galambom, lám itt kell engednem.

Se meg ne halj érttem, se el ne jöj vélem,
Sem piros véreddel földet ne fess értem.

388.

Fölmegyek a hegyre,
Lenézek a völgybe,
Ott látom galambom
A kovácsműhelybe.

Lovat akar venni,
Hadba akar menni,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

388

Tudtomra sem adja,
Hogy el akar hagyni.

Állj elömbe, rózsám,
Hadd bucsúzzam töled;
Ha el nem bucsúzok,
Bujdossunk el ketten.

Ird fel a nevemet
Kalapod szélire,
Ha fejedbe teszed,
Hadd jussak eszedbe.

Selyem zsinórt vettem,
Kösd a lóringodra,
Ha beérsz Budára,
Megemlegetsz róla.

389.

Egy vén paraszt egykor feleségül vett
Egy városi csinos lánykát,
De a menyecske egy huszárt szeretett,
S kérte ravaszul urát,
Hogy hozzon egy kocsi szénát,
Szénát, szénát, hogy hozzon egy kocsi szénát.

A vén paraszt dörmögé most magában,
Ugyan mi furja fejed?
Várj, várj, csak elindulok este felé,
S elbúvok a kapu mellett,
Mintha mennék hozni szénát,
Szénát, szénát, mintha mennék hozni szénát.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Jonka.

Zordon az idö künn, hull a hó javában,
Bé más kinn van itt a jó meleg szobában.
Látod a tüz mellett, a fellobogó lángja
Üzi egymást, mint ha kedve volna táncra.
Sarkába ozonlva figyel a házöre
Hüm szaglat a nóba, még pizzeg a czöre
A gazda szunyókál, nem halgat a szóra
Nyolczat üdöt már az órlegjali óra.
Az idösbje ott ül a kemenczje mellett
Cepü daraboktól gyujtogat a gyerek
Hüjöcse már alszik, selje kürtöpadra;
Mellette gyökönye dobokból a macska.
Szomszédasszony a kora a gyermekei
Tatudjanak vége, hogyan a dologna?
Egyik állitod, a másik allegorizálja
Ami meggyözött, mig az ellenmondja.
Tovább tanyok ujjas alatt egymás mellett,
Vadam nevetés közt apad a tere, s ellett.
Ott egy tüzes banna bozsoját elejti,
S kipadja ama sugár ellenyei eleji.
Elsi bizony nemrég gyorsan pajtis,
Szive dobogása majd egy hétem hallik.
Reggen lett már a gyen kis jószágot
Tolcsemio cserjin ette a tilagot
Kandesz a dobos, mint tapasztalja
Hogy a leány a falu legszebb tulipánja
Orsojai a tüz jó magasra tartja
Nehéz örömében csókra sóvárgajtka
Idöbös a V. ujság 1865 ö jány

Egy Jószikos Cigányasszony.
Meghalt meghalt szegény Berki
Mért nem maradt itt nekünk,
Adtak volna ünni neki,
Nem halt volna szegény Berki.

Egri Alföldnek (l. 117 lapon)
Kivirula vidámitása
Isten a' bort adta,
Amint a' Zsoldárban
Szuus Dávid mondotta.
No azért jó gazdánk
Hordóját kifúnta
Fele kövecsborát
Ide elpoharatta.
Áldj Isten hogy tiéd lett —
járjon az ezéba,
Kovászos uborkás tartson rá
Az ökrös szilvé járjon,
Kis oldalán kulacs álljon,
Azis pozsánk közel járjon,
Jaj de nagyon jól gondolta
Ki a Szőlőjét plántálta,
S Egret vele konyil vakta.

Makhatál hordozó
kis gyermeke versezete Brámbéryjánál
Szív szülő szívnek szívé szívesen
szíves vagy szívtől szívig szívesen
szívhez elkerülni szívtől szívig
szíves venni meg az Isten szíves
(a piros betűs, ki nagy szívtől szívesen
írja: Soha nem lehet boldog Berki Ignáczsal.
L. a 395 lapon.

Im ugrat egy lovag a faluba be,
Öltözve, mint báb, csinosan,
Jelt ád ablakból a kis menyecske,
S ajtót nyit előtte lassan;
Mond: férjem ment hozni szénát,
Szénát, szénát, mond: férjem ment hozni szénát.

Szivéhez szorítja a szép jövevényt,
S ajkára nyom tüzes csókot,
E tréfa leshelyéből sérti a vént,
S betöri a záros ajtót,
Véltétek hogy hozok szénát,
Szénát, szénát, véltétek hogy hozok szénát?

Kiugrik a lovag a nyilt ablakon,
Mint tolvaj, ha más közelít;
Oh férjem, engedj meg, igy szól az asszony,
Ö becsületből vala itt.
Gondoltuk, hogy hozol szénát,
Szénát, szénát, gondoltuk, hogy hozol szénát.

Lánczhordta huszárja! ha mérföldekre
Mennék is én hozni szénát,
Kikérem ám máskor az illy időben
Ezen veszedelmes tréfát.
Az ördög hoz nektek szénát,
Szénát, szénát, az ördög hoz nektek szénát.

390.

Berki, Berki, szegény Berki,
Mért halt meg a szegény Berki?

DEENK Kézirattára Ms 58/1

390

Azért halt meg szegény Berki,
Mert nem adtak jó bort neki.

Adtak volna jó bort neki,
Jó bort adtak volna neki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki.

De nem adtak jó bort neki,
Azért halt meg szegény Berki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki.

Hát ne mondja nekem senki,
Hogy meghalt a szegény Berki,
Azt se mondja nekem senki,
Mért halt meg a szegény Berki.

Azért halt meg szegény Berki,
Mert nem adtak jó bort neki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki.

391.

Megkérette anyámat
Czifra szabólegény;
Engem is megkéretett
Szegény kapáslegény:
Öröme anyámnak
Czifra szabólegény,
Siralom én nekem
Szegény kapáslegény.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kakasének

Jaj szomorú gyászos óra,
Ki provokálsz koczkázásra,
Szivdobbantó viadalra,
Diák gyermeki játékra.
Mert vigasságos életem,
Éjjeli szép éneklésem,
Időkort megjelentésem,
Lőn én keserves életem.
Mert midőn megsegondoltam,
Halál mérgével tartoztam
Mire volt hizlaltatásom
Nem tudtam, de csak most tudom.
Anyám mikor melegetett,
Szárnyaival fedegetett,
Hogy hozhatna az életre,
Lett volna bár veszésemre.
Kétszer születtem világra,
Voltam sokaknak hasznára,
Időkornak megmondója,
Éjjel mindenkori óra.
Mly hasznos voltom nem néztek,
Hanem értem adtak pénzek,
Meghizlalván, — azó ivjek,
Megronta s nyilval megöltek.
Nyilak miatt lőn halálom
E világból kimulásom,
Mire volt hizlaltatásom,
Tynkok között kodácslásom

391

Nagy lakzit csap anyámnak
Czifra szabólegény;
Engem csendesen elvisz,
Szegény kapáslegény;
Öröme anyámnak sat.

Szép ruhát varr anyámnak
Czifra szabólegény,
Nekem vesz rása szoknyát
Szegény kapáslegény;
Öröme anyámnak sat.

Magas ágyban hál anyám,
S czifra szabólegény;
Engem szalmásba fektet
Szegény kapáslegény;
Öröme anyámnak sat.

Bottal költi anyámat
Czifra szabólegény;
Engem galambcsókjával
Szegény kapáslegény;
Örömem én nekem
Szegény kapáslegény;
Siralom anyámnak
Czifra szabólegény.

392.

Bakonyi Jutka, hol valál?
„Pápa városában,
Kukoriczát daráltam
A grófnak malmában;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Bezzeg az ám a malom,
Ehhez képest mind álom,
Nincs mása Bakonyban."

Bakonyi Jutka, szépek-e
Pápán az uj tornyok?
„Az ország tornyainak
Azok ám az anyjok.
Vetekednek felhőkkel,
A csillagos egekkel,
Arany a fedelök."

Bakonyi Jutka! még azt is:
A templom mint tetszik?
„Oldalai szült márvány,
A boltját most festik;
Bár csak abba mehetnék,
Férjhez ott esküdhetnék,
Be szerencsés lennék!"

Bakonyi Jutka! van-e még
Pápán sárga répa?
„A piaczon átmenvén
Láttam, de nem szép a;
Azért nem is kérdeztem,
Mert soha nem kedveltem;
Mit csúfol kend véle?"

Bakonyi Jutka! mondjadsza,
Épül-e a város?
„Mondhatom azt, nincs ottan
Már egy ház is káros;
Merő cserépfödelek,
Oldalai jó kövek,
Czifrább ám most Pápa!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Börömes úgy megliggattál,
Mint á rostát úgy csinaltál,
Szegény fejemet nem szántál
De nyilokat mind rám szortál.
Jj ereje s nyilak mérge,
Börömes megfeszegette,
Fejemet földhöz szegezte,
Erőmet is mind elvette.
No borbás fonó allzonyok,
Kik csak kakas szóra vártok
En többet nem kénternálok,
Mert engem pénzért adátok.
Ti kakasok vigyázzatok,
Diakokat á kol láttok,
Magatokat elvonjátok
Velök szembe ne szálljatok.
Kikiriki az utczákon,
Kikiriki á tyukokon,
Kikiriki á hivukon,
Kikiriki á pajtakon.
Hallod é te kakas koma,
A szomszednak jó kántorca,
Nincsen nálad melodia
Oda utt á hangos hota.
Immár többet nem szólhatok
Mert nyilak mérge elfojtott,
Azért rólam tanúljatok,
Elök, hogy igy nejárjatok.

Bakonyi Jutka! jövel hát,
Lakjunk mi is Pápán!
„Ha elvesz kend, nem bánom,
Sem anyám sem apám.“
Fogjunk kezet ízibe,
Menjünk pap eleibe;
„Félek ám én kendtül!“

393.

Szapora Margit, hol voltál?
Budán a tornyok közt.
Ott vala vélem az öcsém,
Szött a sok selyem közt.
Tétova járánk ide is,
Tétova nézénk oda is,
Bámula szemünk, szánk.

Szapora Margit, szépek-e
A budai csárdák?
Fogd meg az orrod! paloták
Vannak ott, nem csárdák.
Mindenik olly nagy, mint a vár,
Több vár ollyan volna bár,
Torony ott minden ház.

Szapora Margit, szépek-e,
Ott a kontyok, párták?
Bódul a Buda, nincs ott konty,
A pártát elhányták.
Taréjos ottan minden búb,
Beléje férne egész zsúp,
Sátor ott minden konty.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

394

Szapora Margit, van-e táncz?
Dudaszót hallál-e?
Éjjeli nappali ott a táncz,
Azt kérdd, ha eláll-e?
A duda volt-e? de bögött,
Furulya volt-e? de fütyölt,
Szüntelen a rip rop.

Szapora Margit, üstököt
Nyom-e ott a csákó?
Hátul az üstök, és csak egy,
Hosszu, mint a kákó.
Kalapok alatt lisztes zsák,
Hajokat boltbul hordatják,
Magokét eladják.

Szapora Margit, olcsó-e
Ott a bor vagy drága?
A hol a czégér ollyan sok,
Nem lehett ott drága.
Minden könyves piros ott,
Minden kardos tántorog,
Kurjongat minden ház.

394.

Amott megyen egy kis lány,
Selyemczipö a lábán,
Utána egy kapitány,
Daru szörü paripán.

Mondd meg nekem, te kis lány,
Szeretsz-e még igazán;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Alföldi dal.

Amott megyen egy kis lány
Veres kendő á nyakán
Utánna megy kapitány
Daru szinü paripán.
Uczu, uczu, uczu már
Á kis leány kurva már
Ha az Annya boszorkány
Mint á kettő megrons már.
Három alma, meg egy fél
Kérettelek nemjöttél
Ha nemjöttél ott vesztél
Lányok Annyáva lettél.
Eszem a dsa barna szüz
Ég á szemed mint á tüz
Ha az enyim ugy égne
Száz forintos megérne.

(394)

Ó kéziratból.

Uczu bizony megéret á lencse
Szeret engem á barna menyecske
Mennél jobban szeret engem
Annal jobban megölelem
Jerem lencse!

Komatál küldéskor.

Koma küldi komának
Koma váltsa magának.
Ha nem váltja magának
Vissza viszem komának.
Szív küldte szívnek szívessen,
Szív váltsa szívtől kedvesen,
Ha nem váltja szív szívtől kedvesen
Vissza viszem szívtől szívnek szívessen.

Décsértessék a Jezus Kriszten!

Szív küldi szívnek szívet szívessen
Szív vegye szívtől szívet szívessen
Szív ha elnemveszi szívtől szívet szívessen
Szívet vegye megaz Isten szívért szívessen.

A Mátka talat hordó
kis gyermekek szívényes szavalata:

Nyissatokiaz ajtót
Nagy tisztségben vagyok
A kendtek leányanak fiának,
Mátkatalat hozok.
Van tojás benn páros,
Piros mint erezája,
Mézes bab kalácsból
Édes egők is rája.
Van benne szerelem
Nagy szív fölivással,
"Soha nem lehetek boldog
Senki mással."

395

Ha nem szeretsz igazán:
Ne járass magad után.

Szeretlek én igazán,
Járatlak magam után;
Ha nem szeretsz, hadd abba,
Nem varrtak a nyakadba.

395.

Három legény áll az utczán,
Három legény áll az utczán;
Gondolkodnak ők magukba,
Hová mennek mulatságba.
Már az egyik kigondolta:
Menyecskéhez, az ablakra.
Beszólottak hajdu módra;
Itthon vagyon-e a gazda?
Ott maradnak virradóra.
Nincsen itthon most a gazda,
Elment ő ma hosszú utra,
Maradhattok virradóra.

396.

Háromféle szeretőm volt,
Lutheránus, pápista, tót,
De megmondtam ő kemeknek,
Hozzám többet ne jőjenek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

396

De az egyik föl sem vette,
Csak sarkantyuját pengette.
A gazdasszony meghallotta,
A gazdát is felhajtotta.

Kelj fel, kelj fel, te jó gazda,
Valaki jár a házadba.
Mig a gazda gyertyát gyujtott,
Addig a legény elugrott.

Megszorítá jobb kezemet,
Adjon isten jobb szerelmet;
Jól megnézd a személyemet,
Mert soha nem látsz engemet.

397.

Van Pozsonyban három sárga paripa,
Van is annak egy szép barna kocsisa,
Még pénteken jó bort ivott hitelben,
Már szombaton ki volt terítve szépen.

Huzd meg babám, azt a hármas harangot,
Hogy sirjanak a berencsi leányok.
Meghúztam már azt a hármas harangot,
Sirhatnak már a berencsi leányok.

Van benne barátság
Bor az édeséből
Meghalá bú tőle,
De á sziv kiépül.
I mindennapi kenyér
E haláes-képében
Hozzá Isten áldás,
A szenteltsó légyen
Van á tormábólis
Hogy ne csak vigádjon
Örömében, hanem
Könyre is fakadjon.
I hogy nelegyen semmi
Hiány, — itt á bölcsö,
Hazi eszköz szinte
Hanem is legelsö.

Ha kérdezed mit jelenthet
Fegy gyürüd, melly kereded,
Azt legyen mint ö végetlen
Hittársodhoz szeretned. —

Az Isten áldása
Mint köfal úgyáljon
E házon — e páron.
Adjon Isten J. J. J. (jó jelen
B. B. B. E. E. E.! (bort búzával
böven — ezen egész ésben)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

397

398.

Kinek varrod rózsám, azt az inget?
Neked varrom; katonának visznek.
Ha meglőnek, jó lesz a sebedre,
Vagy ha meghalsz, hideg tetemedre.

Kiáll édes anyám, kapujában,
Látja kedves fiát indulóban.
Ne sirj édes anyám, a kapudba,
Se te édes rózsám, a szobádba.

Az én bucsúzásom nem lesz hosszú,
Csak egy szóbul álló, de szomorú.
S hagylak az istenre, szép galambom,
Gyönyörün zöldellő virágszálam.

399.

Három árva sirdogálva
Áll a temető árkába;
Kelj fel, kelj fel, édes anyám,
Lerongyollott az én ruhám.

Nem kelek fel, édes fiam,
Lelankadt már az én inam.
Van ti néktek most anyátok,
Van az úrnak gondja rátok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

400.

A FALOPÓ.

Minapában hogy kimentem
Az erdőre fát vágni,
Elfáradva ledültem én
Az árnyékba fekünni.

Alig kezdtem szenderedni,
Hát egy hunczut kerülő
Jól rám vágott, kelj fel, ugymond,
Te, álomba merülő!

Hát te megint, te rosz ember,
Ide jöttél fát lopni?
Megállj, hunczut! oda viszlek,
Hol fog állad felkopni.

Gyere velem az udvarba,
Vedd fel a fát hátadra,
Mert ha nem jösz, majd kötelet
Hurkolok a nyakadra.

Oh, nagyságos kerülő ur!
Csak most egyszer engedjen,
Ha még másszor engem itt ér,
Árestomba rekeszszen.

Ámbár szegény legény vagyok,
Senki semmit nem tud rám,
Geczi pajtásomon kivül,
De ő ki nem mondja rám.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szegény legény.

Minapában hogy elmentem
Az erdőbe fát lopni,
Egy fa mellet eltalálsam
Csak egy csöppet szunnyadni.
Alig kezdtem elszunnyadni
Hát egy hunczfut kerülő
Jót reám húzz, mit keress itt
Nagy álomba merülő.
Úgy é megint ide jöttél
Az erdőre fát lopni,
Nemfélsz, hunczfut! odaviszlek,
Hol állad fog felkopni.
Oh, nagyságos kerülő ur!
Csak most egyszer engedjmeg,
Fogadom hogy te engemet
Soha többé nemfogsz meg.
Noha szegény legény vagyok,
Senki semmit nemtudd rám,
Józsi pajtásomon kivül,
De az nem mondgya meg ám.
Mert ha mindgyárt mondaná is,
Nem mondgya ő magára:
Mert ő hittel lovat lopni,
Minapis á Vásárra.

Ott sem loptam csak tizgombot
Esküszöm á fűzfára,
Kinemhiszi tekintsen rám,
Megláttya az ruhámon.
Oh hagyjsagos ispány uram,
Csak most egyszer engedj meg
Hogy az én hátulsó felem (alfelem)
Büntetést neszenvedgyen.
(400.)

régi kéziratból.

399

Ha mondani akarná is,
Csak nem mondja magára:
Mert ő maga hítt engemet
Lopni el a vásárra.

Ott sem loptam csak tiz gombot,
Esküszöm a hátfámra,
Ki nem hiszi: most is itt van,
Tekintsen bár ruhámra.

Nem vagyok én ollyan ember,
Mint valaki ... gondolja,
Az apámnak mindennemü
Teteme azt mutatja.

De nem használt a beszédem,
Engemet ugy behajtott,
Mint bikát a tilalmasbul,
S váltságom lett harmincz bot.

401.

Hallottad-e hirét
Székes-Fehérvárnak?
Nem hallottam hirét,
Nem is tudom nevét.

Salutát izentem
A Lekner Antalnak,
Hogy irjon levelet,
A Gábor Évának.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

400

Nem irhatok néki,
Mert nem is irhatok,
Most fekszem betegen,
Halálos ágyamban.

Vártam vacsorára,
Egy pár pogácsára,
Egy arany gyürűre,
Selyem kezkenőre.

Elvagyon készitve
A láda fiában;
Nem is került kézbe,
Mód kézhez adásra.

Lekner Antal ágya,
Majorána fája,
A fötül valója,
Rozmaring bimbója.

Bár ne csikorogna,
Bár csak fenyö volna,
Hogy a Lekner Antal
Könnyebben nyughatna.

402.

Peringer kertjében,
Liliom mellette,
Ki volt a kertésze,
A ki azt ültette?

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Népdal.

1. Búza, búza de szép sárga búza,
Közepébe van egy piros rózsa,
Piros rózsa közepébe,
Ültem az babám ölébe.
2. Árpa, Árpa de szép Tábla Árpa
= Édes kedves rózsám jusson eszedbe.
Közepébe arany kalász rajta
Arany kalász közepébe
Ültem á babám ölébe.
Édes kedves rózsám jusson eszedbe.
3. Lencse lencse, de szép tábla lencse,
Közepébe van egy czifra lencse,
Czifra lencse közepébe
Ültem á babám ölébe.
Édes kedves rózsám jusson eszedbe,
4. Lendek, lendek de szép Tábla lendek,
Közepébe van egy czifra lendek,
Czifra lendek közepébe
Ültem á babám ölébe.
Édes kedves babám jusson eszedbe.
5. Borsó, borsó, de szép Tábla borsó,
Közepébe van egy boros pordó,
Boros-pordó közepébe,
Ültem az babám ölébe.
Édes kedvesem
6. Erdő, erdő de szép tábla erdő,
Közepébe van egy arany veszo,
Arany veszö közepébe
Ültem á babám ölébe.
Édes kedves rózsám jusson eszedbe.

Halász legény dala.

Az Alföldön halász legény vagyok én,
Tisza melleé kis kunyhóban lakom én
Barna lányka jöjj be hozzám pihenni
Édes anyám majd gondodat viseli.
Sötét felhők tornyosulnak az égen
Hull a' zapor az Alföldi téreken
Barna lányka selyem kendőd megázik
Hó szín nyakad, piros arcod megfázik
Sem aranyom, sem ezüstöm nincs nekem
E' csendlakta kis kunyhócska mindenem
De keblembe van egy forró érző szív,
Melly a' tiszon szerelemhez hűtlig hív.
Szólt a' leány: nem vágyok én fényleni
Sem aranyban, sem ezüstben fürdeni,
Megelégszem hálaáldással, szívedel;
Örömérzés gerjesztő szerelmeddel.
Szétoszlottak már a sötét fellegek
Nálad marad szívem, bár enyém megyek
Isten hozzád; a' jó isten áldjon meg;
Néha néha vólamis emlékezz meg.

1838 / 1852.

Halász dala.

Az Alföldön halász legény vagyok én.
Túl a Tiszán kis kunyhóba lakom én
Barna lányka jöjj be hozzám pihenni
Öreg anyám majd gondodat viseli.
Barna felhők tornyosulnak az (minden)
Bernáth Gáspár 2000 dalából van összeállítva Illésy gyűjt.

401

A ki azt ültette,
Miska volt a neve,
Szép piros hajnalban,
Szépen öntözgette.

Fölkelt már a csillag,
Az ivó kut felé
Ballag a kis Miska
A Liszkája felé.

Talán meg is virad
A mig oda ballag;
Gyönge szerelmének
Hamar vége szakad.

Miska volt a neve,
A ki azt ültette,
Szép piros hajnalban
Szépen öntözgette.

403.

Meghalok, meghalok,
Még beteg sem vagyok;
A pesti temetőn
Nyugodni akarok.

Csináltatsz-e nekem
Diófa koporsót?
Bizony csináltatok
Márványkő koporsót.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

402

Hát behúzatod-e
Fekete fátyollal?
Bizony behuzatom
Fekete bársonynyal.

Kivereted-e majd
Szép sárga szögekkel?
Bizony kiveretem
Tiszta arany szöggel.

Eltemetsz-e engem
Temető szélébe?
Bizony eltemetlek
Virágos kis kertbe.

404.

Az alföldön halászlegény vagyok én,
Tisza partján kis kunyhóban lakom én.
Jöj be hozzám szelid lányka, pihenni,
Öreg anyám majd gondodat viseli.

Sötét felhők tornyosulnak az égen,
Hull a zápor a tiszai térségen.
Barna kis lány, selyem kendőd megázik,
Gyönge vállad, hószin nyakad megfázik. —

Szétoszlanak már a sürű fellegek,
Isten hozzád, kedves legény, én megyek.
Élj boldogul, a jó isten áldjon meg,
Ollykor ollykor rólam is emlékezz meg.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Alföldi dal.

Az Alföldön halasz legény vagyok én,
Tisza partján kis kunyhóban lakom én.
Jöj be hozzám kedves lánykám pihenni,
Van jó anyám majd gondodat viseli.
Sem aranyom, sem ezüstöm nincs nekem
Egy cserdallakta kis Gunyhócska a mindenem.
De keblemben ván egy forrón vero" sziv, (form. irás)
Melly á viszont Szeretőhez holtig hiv.
Barna felhők tornyosulnak az égen,
Hull á zapor az Alföldi térségen.
Sieps rózsám selyem kendőd megázik
Hó szinkebled, gyenge tested megfázik.
Szétoszlottak már á komor fellegek,
Te itt maradsz, de én rózsám elmegyek.
Élj boldogul, á jó isten áldjon meg,
Ollykor ollykor rólamis emlékezz meg.
(E dal egyike á legelterjedettebbeknek, ó Hazánk országa
minden zugában, még Erdélyben is, dalolgatnak.
Még á Mátravidéki Hanászok is dudolja: hogy ő: "Itt
Alföldön halász legény!") furcsa, de igaz e dalfüzés.

Siegedal.

Vége Vigh Andrásnak. Mert annak virradónak
illama az Andrásnak Holnap ávnak másnak...

*) Ez a Vigh András Kápral vólt.

Irencsényi Tisztújitási dal. (1846.)
Ullman Jezigurnak ajánltatott hő tisztelői által.

Sürü felhők tornyosodnak az égen,
Hull á mennykő á Irencsényi hegyeken,
Vigyaz Ullman, hogy neüsse fejedet.
Mert szétzúzza éretlen nagy tervedet.
Zászló helyet tiz parancsot lobogtatsz
És alatta öt forintott osztogatsz.
Kortesekre nem kémelsz te költséget,
S tudom kiki mégis végre kinevet.*)
Ne vaggyal se csalárd Ullman magasbra
Mert felönt az ellenpárt á garadra.
Megdaráljak ott á csekély eszedet,
S küs irják á Megyénkből nevedet.
Hogy lehetne ez Megyénkben Alpán
Nevelkedett Barchesz, Maczkesz, s foghagymán
Volna ám ez á Megyénknek gyalázat!
Ha Elnökölne illy Zsidó ábrazat.

Szitányban

A Világ Jeremtésinek 5605ik évében.

"Ha Szala, Vas, Szatmár, Gömör — rakon-
czatlanság küzdhelyéve s rendbontás fészké-
vé válhatának: van e honunkban Megye, melly
hasonló eseményektől, bátorságban lehetne?"

*) B. Wesselényi Miklós.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ne szomorkodj Barnaldandi babádon
Mert a lepke sem maradhategy
A szép szőket barkedvesszőkön
Ad az Isten nekedi más szeretőt
Tudja az ég hogy én artatlan vagyok
Jen hemálybra vagyognak a csillagok
Ugyat idegen földön az Arva
Nem lesz neki kopor sója
bezárva

TIZENEGYEDIK KÖNYV.

Meszelik á kemenczét setétbe
Kergetik á menyecskét setétbe
Meszelik á kemenczét
Tekeri á menyecskét setétbe
Furcsa állat vezeget
Minden lukba belefér setétbe
Annál furcsabb apoczok
Minden lukba bekoczog
Azen babam karolin vetétbe
Rajta vana kiepolin
Jaj de szép á karolin
Ha mnis rajta kamolin
Haja hujá Habakuk
A kamolin a supalin

Bölcsödal.

Csicsi édes leányom csicsi
Még megtelik Anyád csecsi
Csicsi édes babám csicsi!..
Alyd aludj kedves Annám
A fundamatis rád annám sag
Oh szép világ, boldog gyermek világ!
Aranyidő csak kebleden virul,
S ha ott sem, úgy e földön nincs helyre
Pünkösdölő
Bor, buza és gyümölcs
Földeterben lagyen.
Az ur Messiásnak
Kibimbozotága
Juda nemzetének
Királyi palczája
Király koronája
Szaljon erre házra
Az Isten aldása
Miként régentsen szállot
Az Apostolokra.
(mellyek vezetés töredekessen
közelve lassd Ipolyi magyar
Mythologiaja Adalékok 584 lassa.

Jádzó Gyermek daliczák.

Ez az élet úgy sem sok
Hasznaljak az okosok
Zivataros néha bár
Vesztegetni mégis kár
(Országos Jvódalból)

Addig éltem életemen Mégis. ellem kenyeremes.

Gyermeki énekek.

Pünkösdi dalola
(körül álvan a pünkösdi királynőt, rákezdik a Dal:)
Mi-mi Máma, mi mi máma
Piros pünkösd napja.
Holnap lészen, holnap lészen
A' második napja.
Andorjás, bokrétás
Telesége jó tánczos.
Az ura selyem szál
A szolgája arany szal:
Bimbom bukoricza
Mire viradsz hónap
Szálljon erre házra, Istennek aldása, Mint régente szállot az Apostolokra szál.
(Lásd levelagosítása, Dugonics Etelkája 2 könyv 108 jegyzetben)

Ime ma van ime ma van
Mi van ma, mi van ma? p. p. n.
Jó legény jól fogd meg
Lovadnak kantárját
Hogy elnét apossa a pünkösdi rosas sag
A haja arany szál
A szolgája selyem szál
Jól megfogjad, jól megfogjad
Alovad kantárját
Ne tiporjad, ne tiporjad
A' pünkösd rosáját.
Hej czinkus czinkus!
Sarna tulipánto
Szemek aldása, Mint régente szállot
Dugonics Etelkája 2 könyv 108 jegyzetben
Egy ezt Jenneg fáuo szeged körüljeben hallé
P. Magyar Országos Eddig
IV. Füzet 229 lapján.

Rózsa Királyné.

Haja ricza, kukoricza szára
Hej ma vagyon, a' pünkösdnek napja.
Haja ricza - haja ricza
Kukoricza szára:
Olly piros vagy - olly piros vagy
Mint pünkösdi rózsa (sz. csak töredék)

haja cziczа

Jegyzet: ezen dalok a' pünkösdi királyságnak játék dalai.
Váczon, midőn a' fekete fátyollal bepátyolozott "pünkösdi Királyné", házrul házra vezettetnék, két szüz leányzótul (hol a' Királynét látni kivánják) lefátyolozta tik, ésa fehér's vörös rózsákbul készült koszorúval, apró tánczolások és dalolások közben, megkoszoruzta tik. (1846 lejegyeztem)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Tánczjátékdalok.

Leányok kördala.

Kis pillancs, kis pillancs, kis pillancsi rózsa.
Rósa volnék, piros volnék, Mégis kifordulnék.
Lenz volnék, csördülnék, kaszika volnék, pördülnék.
Tál volnék, csatlanék, Vázék volnék durranék.
Fék karazsiai; zöldselyem rózsa
Angyom, Angyom adj egy ollót,
Fékes, zöldek, Szalai pártás, kapj szokmyát. –

Tánczjátékidana.

Héj dinorndánom rókola, téged hívnak tánczba.
Nem mehetek barátom, mert a lovam sánta.
Santa lovam s paxipám ugrik a mezőben.
Szép Apszony szerelőm lakik Borsos-Györben.
Annak olyan fejkötője az egekig csúcsa.
Annak olyan ezipellője, hegedül a sarka.
Királyné, mosolyodj! . . . (aki a mérőn szemközt nézőre elmosolyodik, zálogot ád; – a zálog kiválasa, egy láboni csinálásból, a kiadó kényjegétt.)

Szénajárás (l. 413. számalatt.)

Héj széna alja, széna szakadékja.
Úgy kerülöm fordulom, kelmed leányát megláthom
Ki vasárban nagy vásárban piros abrúsz kezel.
Sem tűzöm, sem tagadom, Vagyon nekem olyan lányom
Ki eladó volna. Jobbra kezét, balra kezét. –
Ispadonnak, kapadonnak, czigány czimbalomnak . . . (Leguggolás, a belől álló megkapja egyenes szokmyáját, hínek fékel lépni, a kör közepre; s rendel mind veggyis leánnyal szemközt nézni – aki nemálja meg a nevetést, attól zálogot vesz.)

JÁTÉK ÉS GYERMEKDALOK.

405.

(Egy fiu és leány kezöket összefogva s jól feltartva kiállanak; s ezek kapusok. A többiek hosszu sorba fogózva jönek, amazok feltartott keze, mint kapu, alatt áthuvandók. A sor vezére igy köszön):

Vezér. Kakas! isten jó napot!
Kapus. Récze, rucza fogadja.
Hát ki népei vagytok?
Vezér. Lengyel László jó királyé.
Kapus. Az is nékünk ellenségünk.
Vezér. Miről való ellenségtek?
Kapus. Minapában itt jártatok,
Hidunk lábát lerontátok,
Fel sem ácsolátok.
Vezér. Ácsok vagyunk, ácsmesterek,
Fenyőfábul kifaragjuk,
Ingyen aranyozzuk.
Kapus. Hát hol kapjátok az ingyen aranyat?
Vezér. Fel-felfutunk Boldogasszonyfalvára.
Kérve kérjük, adva adják,
Tekenővel mérik.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

406.

Vándor.

Jöjetek révészek, jöjetek át!

Révészek.

Nem megyünk, nem megyünk!
Mert mérges a szél,
Sötét az éj.

Vándor.

Jöjetek, honfiak, jöjetek át,
Vándor jött, majd ezüst pénzeket ád.

Révészek.

Nem megyünk, nem megyünk,
Mert sötét az éj,
Mérges a szél.

Vándor.

Jöjetek véreim, jöjetek át,
Mit kértek, megadom, megadom hát.

Révészek.

Egy aranyat,
Egy madarat,
Add nekünk vándorka, add magadat.
Sajka sajka, fuss a habnak, hozd ide, hozd ide Tercsikát,
Jöj hát, jöj hát, szép vándor, révészek, honfiak, véreid itt.
Sajka, sajka, fuss haza most, vidd haza, vidd haza Tercsikát.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Tüzsadal,

(mikor tavaszal a gyerekek tüzsa vándorlás járás, csalnak; ezen gyermek dalára hangicoalják.)

Kelj, kelj tüzsa, Bödögei nyárja.
Majd eljönnek a Törökök inget, gatyát hoznak;
Sippal dobbal nyári hegedüvel
Egy kis gyerek sipot kér, Vejszü vejsz hátára
Majd ficnikér... (Da Capo mindaddig ismetelve, mig a játszó darabnak vége közben a sipját kéjja kinyálaoul) — Egy más tavaszdalban mi, hör elöszor Tcsiké lánnak, énekló hangon mondjás.
"Tcsikét látok, szeplö" pamyok
Hati czabogár vgyüjel, vgyüjel! Katalinkához.
Merre viszned Jörjhez? (Ennyi az öhagyomány szövedékhöz)

Gólyához.

Gólya, gelicze, tengerházi vadfücske
Tedd tányérra labedat.
Török gyerek vágja, magyar gyerek gyógyítja
Majd eljönnek a Törökös,
Inget, gatyát hoznak sz. (Ezzel a gólya madár vál kedvességesen bizatnak az édes dunyak u—sövi ingecskáikban, kik már gatyakeléssor vigyázz, hogy majd hozz nekiek gatyát a gólya, azért köpülöcske ezen gyermek dalára tavaszkor zengedeztek.)

Lapdádára.

Egyelelö, két kettö, harom hat, hat-hilenez,
Biboros, barsonyos, e kifutó, e befutó
Ejó hásba megdobinsó. - (Futtasa dobbalásétöl.)

Gyermekidaliczák.

Egy kettő harom négy
Német gyerek hova mégy?
Oda oda kovacshoz,
Vasat viszek kovacshoz;
Kovács vasért szeget ád.
Szeget adok sütőnek,
Sütő szegért kenyért ád.
Kenyért adok kutyának
Kutya engem meg nem mar.

Egy kettő harom négy
Kopasz barat hova mégy
Ide ide kakalni
Gyere A papálni.

Esik á hó fingik á ló
Iszik á Tormosi Tisztartó.

Én angyalka vagyok
Kemenczébe lakok
Ugy iszom a f. ngot
Mint á Tokaibort.

Zsidó zsidó kurvanyad
Mért nem eszel szalonnát
Lásd á magyar megeszi
Holnaputan kiteszi.

Zsidó zsidó mehehe! Vane keudnek sehene?
Van bizony fekete, mégis fehér a teje . . .

407

Mind együtt.

Vígan, vígan zengjük most az éneket,
Tercsit, Tercsit elhozták a révészek.
Tánczra tehát,
Üsd a bokát.
Pannika, fogd meg a szép madarkát,
Rajta tehát!
Rajta tehát!!!

407.

„Jertek által, jó révészek!“
‚Ki népei vagytok?‘
„Lengyel László jó királyé.“
‚Az is nekünk ellenségünk.‘
„Miről való ellenségtek?“
‚Hidunk lábát eltörette,
Meg sem csináltatta.‘
„Ácsok vagyunk,
Ácsodozunk.“
‚Miből ácsodoztok?‘
„Mind ezüstből és aranyból.“
‚Hol vettétek?‘
„Mind ezüstöt, mind sár aranyt,
Boldogasszonytól
Kérve kértünk.
Fenyőfából kifaragjuk,
Még is nektek adjuk.“
‚A kapunak váma vagyon.‘
„Micsoda váma?“

DEENK Kézirattára Ms 58/1

„Egy szép lány,
Egy arany alma.‘
„A szép leányt megadhatjuk,
Az arany alma most bimbódzik.
Bujj, bujj, zöld ág,
Zöld levelecske!
Nyitva vagyon arany kapu,
Csak bujjatok rajta.“

408.

(Bizonyos tér hidnak képzeltetik, hol egy pár a hid tulsó végén állván, a tulfelőliek által igy szólíttatik meg):

Tulsók. Ereszszetek jó révészek!
Innensök. Nem eresztünk!
Mert a minap itt jártatok,
Hidunk lábát eltörtétek,
Meg sem csináltátok.
Tulsók. Arany kulcscsal koczogtatjuk,
Még is megcsináljuk.
Innensök. Hidnak is van váma.
Tulsók. Micsoda váma?
Innensök. Egy kemenczekalács, egy szép leány,

(Most szabad az átmenet. Kettő kezét összefogva feltartja, s a többiek illy éneklés közt átbujnak):

Bujj, bujj, bokrostul,
Bokron innen által.
Vagyok bátor, jó vitéz,
Megyek hidon által.
Haj liliomszál!
Liliom, liliom, hányat termett a mogyoró?
Tizet, tizenkettőt, haj liliomszál.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szent Iványi Ének.

kezdetkor.

Tüzét megrakáljuk
Négy szögre rakáljuk.
Egyik szögén üllnek
Szép öreg emberek
Másik szögén üllnek
Szép öreg asszonyok
Harmadikon üllnek
Szép ifjú legények
Negyedikén üllnek
Szép hajadon lányok.

Ki lovai vannak
A' nagy hegyes alatt
De ott is ott vannak
Selyem sár hajó
Tetején Bernát kapó.
Az én lovaimnak
Én is megtréfálom
A' Te lúdaidat.
(rendel a neves is mást
Fi lovai vannak
"Selyem sár hajó
Magyar Honának
Hajó jelő" gyöngy
Koszorú legyőrgy.

(Mikor a' rák tüzet megrakják)
Ugyan ki vagy Szent János Napnak vilagos
Meggyulandó (Nő-nek) p.o Balkó Honának)
Nő háza. — Ojtsuk ojtsuk, jaj ne hadjuk sze-
gényeket.... (Itt is a jelenlévő nevek elenekeltetnek)
Meggyulando (Nő (Szalai Veránas) nő háza
Ojtsuk, ojtsuk jaj ne hadjuk szegényeket.

(Mikor a Szalma tüzet átalugrálják.)

Mellyik magas szűt a' faj ága — elágazik
A' tengeren által hajlongok Selyem sár hajó
Egyik ága hajlott (Nő a' legény neve) udvarnak
Selyem sár hajó (u) Magyar Honának
Hajon jelül gyöngy koszorú, gyöngy. Másik ága
Hajlott (Nő más név énekeltetik) udvarára
Selyem sár (vagy sárga) hajó Magyar Honának.
Hajó jelő" gyöngy koszorú gyöngy.

Selyem sár hajú Magyar Ilonának
Hajon felül gyöngy kobzori gyöngy
Vetekedik vélem háromféle virág *)
Virágom véled elmegyek
Virágom Tőled elsem maradok.

*

Egyik féle virág, a [illegible] szép virág
Ne vetekedj vélem De [illegible] szép virág
Mert bizony én vélem széles világ él.
Virágom véled elmenek, Virágom Tőled
elsem maradok...
Szóval a' szót mondja a' Szőlő" szép virág.
Ne vetekedj vélem Te rózsa szép virág
Mert bizony én vélem szent Miser szolgálnak
Virágom véled elmegyek
Virágom Tőled elsem maradok.
Ne vetekedj vélem ibola szép virág
Mert bizony én vélem lányok diskedenek
Virágom véled elmegyek, Virágom Tőled
4 A' szép lányok mikor az énekelik
5 Hozzá adoljo dike dőjön ki a' diófa =
8 Lajon csendjétek en Apró dolgjem
9 Hogy aludjon Mária [illegible] Mária napjától
10 Kapu nap Mária Ágnes [illegible]
6. Fa dolgjon megyek, a' fejsle lehullik
11 Hozd előre a' Szolgát hol az nap elnyugszik
7. Hoppan jojjo mogyoro levél ala [illegible]
1 Hajnad rozsám hajnad a' cseresnye ága,
2 Hadd szakajjak szépéből szerelmének szinéből
3 Magamnak jovából - Koppan jo dió mogyoro levélalá.

*) Példázatok a' Bibliából (Liber studiorum Caput IX. pag 73) honnan a' fákra, itt pedig a' Virágok versélkedése, fölvétetett.

Kivirágzott a diófa,
Nagyott vetett az árnyéka.
Alatta van szép vetett ágy,
Benne fekszik Márton diák.
Bujj, bujj bokrostul, stb.

Márton diák rozmarinszál,
Rozmarinszál, levendula,
Levendula, szép viola,
Oh hajnáré! czifra czukornáré.
Bujj, bujj bokrostul, stb.

A szép leány szintég ollyan,
Mint kis kertben kinyilt rózsa.
Eső éri, illatozik.
Oh hajnáré, czifra czukornáré.
Bujj, bujj bokrostul, stb.

A vén asszony szintég ollyan,
Mint erdőben borzas macska.
Eső éri, ossad, possad,
Bujj, bujj bokrostul, stb.

Hej fürjecske, fürjecske!
Gyönge a te állad;
Életed is kesereg,
Mint a szegény árva.
Bujj, bujj bokrostul, stb.

Happ, most, ifiak,
Most vagyon kedvetek,
De ha megvénültök,
Nem leszen kedvetek.
Bujj, bujj bokostul, stb.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

410

Az árnyékos kis madár
Sem szól minden ágon,
Én sem fekszem mindenkor
A paplanos ágyon.
Bujj, bujj bokrostul, stb.

Ipsilány, ipsilány,
Ipsilányi rózsa!
Rózsa volnék, piros volnék,
Még is kifordulnék.
Bujj, bujj bokrostul, stb.

Zöld selyem rosta,
Két garas héja,
Szederszemű szép Pannika,
Fordulj angyalmódra.
Bujj, bujj bokrostul,
Bokron innen általi.
Vagyok bátor jó vitéz,
Megyek hidon által.
Haj liliomszál.
Liliom, liliom! hányat termett a mogyoró?
Tizet, tizenkettőt, haj liliomszál.

409.

GYERMEKDAL

(mellyet körbe fonódva, s körbe járva egyetemesen énekelnek, s e szavaknál: ropp, ropp, ropp, mindnyájan tenyereikkel csattognak).

A kassai rózsafa tetején
Két szál vessző.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ha én volnék a' Budai Vencel Asszony
Kis öpröményma, Budai nagy piaczon
Megöntöznérma' hideg kútnak vizével
Behintenémma (piros) Pünkösdi rózsával
Kendővel üllnek a' szép lányok
Kendővel néznek a' tükörbe
Ha a' tükör nemhazudna:
Vajki volna nálok nál szebb!..

Ezen énekszónak regéje a' Nyitra megyei kolon helységének leányairól lejegyeztetett 1816-ban.)

Szent János tűz-dala.

Virágos Szent János, éjszakád világos,
Még előtted leszek, tiszteletet teszek.
Csak addig világos légy, oszlan homályos.
Hajnalt, hajnalt a' cseresnye ágái,
Mert most éli kora szép világát
Hadd szakajszak szépét belőle
Szerelmemnek szinéből stb. (1837ki Jegyzőből)

*) Pogrányi Szent Iván napja előtt két héttel, estve egyiken szalmatüzet rakának, az ünnapi virágos szent-gál tüzet (ezen lejegyzett énekszóval együtt) tüzet füszerezik, vagy hagyolán, helységben változásos) keresztül hasad ugrálják által. Kolonyban (Nyitra vmegyében) ezen szokás a' közép-kor Római pogány idejébeli szokásnak lenni mondja — Szent Vesta Böm tüzet Sz. Jánostól egész hétig tartják, amint a' romaiak is hasonlólag tették a' Vesta tűzhöz.

Kar-dal.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. P. rep.
Q. R. Sz. T. W. U. V. X-s Y. Z.
Jaj be nehéz ez az A. B. Czé.

Mester:

Gyermek mondom jól vigyázz
Hogy egy betűt se hibázz.
Csit! csit! nemjól van
Most, most, most jól van.
Gyermekek jól vigyázzatok
Mert megpuhatolom á' ha-ta-tok!

Bá, ba, b-e = be, bi bi b, ó bo ba, be bi, bu bu
Ba, be, bi, bo, bu.
Cz-a cza, cz. e. cze, cz-i czi cz-o czo -
Cza cze czi czo - cz-u czu
Cza, cze, czi, czo, czu szbi.

Egy - érik á megy,
Kettő - csip á tető,
Három - haza várom,
Négy - bizoda nem mégy,
Öt - kapczás köt,
Hat - nagy falat,
Hét - kecskemét,
Nyócz - leszakadt á pócz,
Kilencz - Kis Ferencz,
Tiz - tiszta viz.

(Kolonyi szójáték.)

Szötték, fonták,
Összeroppantották.
Ropp, ropp, ropp!

Körtéfa, körtéfa!
Körösi, kerepesi körtéfa!
Városi gazda, gyöngyösi táncz.
Könnyüjáró kis menyecske.
Dob, szerda!

Termett a megyfa, hajlott az ága,
Kendermorzsa, szép kis menyecske,
Jövel, csókold, a kit szeretsz.
Ezt ölelem, ezt csókolom.
Adjon isten lassu esőt,
Mossa össze mind a kettőt.
Szita, szita, péntek,
Szerelem, csütörtök.
Dob, szerda!*)

*) Kördal, mellyet leányok és legények körbe fonódva és forogva énekelnek, mig közepett felváltva egy legény és leány áll mind addig, mig ezen szavakra: „jövel, csókold, a kit szeretsz" jö a sor, a midön a középen álló egy kiszemelt leány s illetöleg legényhez közeledik, s azt a kör közepére vonja, megöleli, egy párt fordulván vele, a középen hagyja, maga pedig a nagy körbe vegyül. Végre, mikor már mindenik volt a kör közepén, az ének végével, e szavaknál: dob, szerda, mindenik egyszerre párt választ magának, s amugy igazán megforgatja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szántottam gyepet, vetettem gyöngyöt,
Hajtottam ágát, szedtem virágát.
Engemet, mátka, hárman kéretnek,
Adjál tanácsot, mellyikhez menjek.
Az elsönek is az neve Zsigmond,
Ha ahoz megyek, az kurvának mond.
Az másodiknak az neve Péter,
Ha ahoz megyek, pörpatvar lészen.
Az harmadiknak az neve János,
Kinek konyhája szüntelen zsiros.
Kincsem, galambom, Szegedi János,
Fujjad a sipot, járjuk a tánczot.
Fürdik a csóka fekete tóba,
Fiához készül Lengyelországba.

Elment az uram, bolond karafi,
Cserfa erdöbe almát keresni.
Adná az isten, hogy oda veszne,
Talán még engem más is elvenne.
Ollyat ugrok, mint paripa,
Megfordulok, mint karika.
(Itt ugranak és megfordulnak).

Borsodba mentem, borsos bort ittam,
Mézesdbe mentem, mézes bort ittam.
Törökvárra mentem, uj csizmát vettem,
Megpatkoltattam, egy tallért adtam.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Hojeda! *)

A N. kiszáljon kee
Vastag rendes nevágjon kee,
Vastag á rend vékony villa
(Hegyes kány) elnem bírja.

Jegy lármázó ének, melyet kivált a' fiúk közöző lányok nagy hojedáss szóval elhojedáznak holonsé, szemén. erre következik á köszönés, az érdeklés köszönöny
„Köszönöm galambom hogy eddig szeretted
Ezzul nem lehetek, hogy már megvetted. sa.
Sirom tetejen virág nyilan ki holonsé lányok fejjak piros szi.
*) Hoj Janka hoj hoj a Bap Janko
(Bot a hojedázók neve) hoj! hoj!
Azt mondja (Bap Janko) Bot nevedel jó bárisom
Rejcsni szép szerzöm
Szivem (Bap Janko) Bot. ellenem bot. a Bap Janko
Majd meghalok érted.
Meghalok meghalok
Még beteg sem vagyok
Holnap temetöm — fizugodni akarok.

Köszönés.

Köszönjük az éneket
Szivesen fogadta jobban magát
Az édes csillagomat, szeretömet
Csak az Isten tudja
Micsoda, micsoda
Fiúre magad (hiú) dicsekedik (magára kiváltképen) gyéle.

*) Holonyi " Jessei ecmetsobe — daloljuk.
**) sán — "hi hyalakodik véle." — (da Caprojából)

Bölcső dalok.

Elmentem én a' kis kertbe vétálni
Oda jött a' fülemile csacsogni.
Közös nékem körme közt czédulkáz.
Fűzfajom szerzőmnek szándékját.
2. 66 lapon. (Kolonyi)

Tyúkának – fát vágnak,
Minek a fa? – vellának.
Minek a' vella? – szénának.
Minek a' széna? – marhának.
Minek a' marha? – embernek.
Minek az ember? – Istennek.

(Kolonyi szójárás)

2. Álom, álom, édes álom
Bejő az a' nyugodalom
Kajd meghalok az álomért
Álom adán galambomért.

1 Álom esett a' szemembe, (2. 349 lap)
Hajnal veri ki belőle,
Hää hajnal hincsmeg ki,
Én galambom kikergeti.

(Kolonyi)

Nem lesz az úgy, mint az előtt
Jelköl kelni hajnal előtt
Mikor szép piros hajnal hasad
Áll a' lovam nyereg alatt.
Hasirozunk reked virad
Szerelem virága feljolyos a' fára
Kedves galambocskám ebből a' szóból terem szája.
(2 414 lapon)

413

Hull a borsó,
Nincsen korsó! *)

Zabot, zabot a lovának,
Gyöngyöt, gyöngyöt a lovának.
Gyöngykoszorút a lányának,
Arany páczát a fiának.

Ég a gyertya, ha meggyujtják:
Mig egy pár tánczot eljárják.
Járjad, járjad jó katona,
Hadd vigadjon ez az utcza.

Ez az utcza ollyan utcza,
Piros alma terem rajta,
Ollyan poshadt, mint az iró,
Egye meg a szolgabiró. **)

410.

Kivirágzott a diófa,
Nagyot vetett az árnyéka.

*) Füzér-alakban leánykák és leginosék összefogódznak s énekelve keringenek egész körben. Majd szétszakasztják a kört, kifordulnak, s egy csomóba gombolitják magokat, épen ugy, mint a füzértánczban (cotillon); ez pedig olly sebesen történik, hogy midőn e szavakat mondják: hull a borsó, a gyöngébbek, kivált a legszélsőbbek, lehulladoznak.

**) Az előbbenihez, nótáján kivül, mindenben hasonló játékdal.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Alatta van János diák,
János diák, édes szivem.
Keziben van rozmarinszál,
Rozmarinszál, apró virág,
Apró virág, levendula,
Levendula, édes szivem!

Szántottam gyöpöt, vetettem gyöngyöt,
Hajtottam ágát, szedtem virágát.
Az igazmondás nem emberszólás.
Holtig valóság, holtig valóság.

Szedem szép rózsáját,
Kötöm bokrétáját,
A fejébe rakom
Gyöngyös koszorúját.

Erdő hátán gilicze,
Barna szemü menyecske,
Mondd meg nekem nevedet,
Kinek hínak tégedet.

Vén banya, száraz tuskó,
Vesd a kemenczébe,
Szép menyecske, piros alma,
Fordulj az ölembe.

Városi biró, gyöngyösi kutya,
Roppants egyet, kis menyecske,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Sz. Bálafordulok.

Szép árva leányról:

Szép árva leánynak gyöngya koszoruja
Sárfodor szép haja hátha fülül gyöngy
Koszoruja gyöngy. Szép árva leánynak
Arany gyöngyöcskéje - szarka gyürüje,
Arany szoknyácskája - Arany cadrája
Arany kötényke je, - Arany pereczkéje,
Karhazsiros kopogos cselizmaja,
Arnyos ruhája - Selyem keszkenöje,
Karadan szoknyája - Gamba palástja,
Barsony subácskája - Atlacz mentécskéje,
Gyümlcsös paszlája - gyöngyös koszoruja,
Aldomas fügéje - Haja fülül gyöngy stb.

A' csizsi lanyok mind azt énekelik,
Hogy dojön ki dojönn ki a diófa,
A' dicsö megérjen A' lenke lehulljon
Roppant alo mozgori teczi alatt
(Vége de hosszabb ez.)
Ajszony hazahina
Urad megbecsegedet.
Mindjara megyek
Csak egyet fordulok.
Ajszony hazahina
Urados szidni, Mindjara megyek
Urados kivinni - hövösi
Sirba vetemi . .
Mindjara megyek
Csak egyet fordulok.

Szeretem olvasni a' mikéj elmeséli Kisasszonyt érzéki
Különösen pedig Nyitra vidéki Kolonczey gyüjtéseit.

Gyermeki üdvözlők.
(karácsonkor)

Egy kis tánc csöppent a csizmám orrára,
Ebből ismam verek haracon napjára.
Ha pap lesz belőlem a jövendő nyárra
Majd szép áldást mondok a kendtek házára.

Gyermekek neki hiv a juszta kenyérrel
Nem érik dicsőlkedva mondjak:
"Jó hengyér ez szakasz tejjel,
Vajjal vajjal van sütve."—

Debreczeni szokás szólta a sült tök mellett
Barázs, mézes, sorvó, szélesb.
Hósolja kend bezó édes.

Rövid ebédnél kínalás:
Elöször tormás, azután nincs más
Uj év napján a puha kenyérrel így kínálnak
Fejsék bárom még szarvasítóttel.—

Líra dal.

Hon (hol) voltál bárányka?
Nagy hegyben asszonyka.
Mit ettél ott bárányka?
Tarhegyi asszonyka.
Mit ittál bárányka?
Duna vizét asszonyka.
Miről vagy bárányka?
Vas bottal asszonyka.
Hogyan jöttél bárányka?
Me-e-e asszonyka. (Gyerek)

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Öleld, csókold a kit szeretsz.
Ezt ölelem, ezt csókolom.
Csir ide, csir oda,
Kecskevári dombra.

Huzd meg czigány azt a nótát,
A kit régen megtanultál.
Hadd ugorjak kettőt, hármat,
Szeretőmmel járok tánczot.

411.

Bujj, bujj, zöld ág, zöld levelestül.
Nyitva vagyon arany kapum,
Csak bujj által rajta.
Nyissad asszony, kapudat,
Hadd kerüljem váradat.
Uj hold, fényes nap!
Bocsáss kapun által.
Hányat termett a mogyoró?
Tizet, tizenkettőt,
Huszat, huszonkettőt,
Harminczkettőt!

Szíva játsza pennek Sroalom gyűjtött dob szerda.

412.

Kis kacsa fördik fekete tóban,
Fiához készül Lengyelországba.
= Urad küldött vagya csizmát
Huzzyel a lábadra
Urad küldött nagyságtól
Levéllel a fejedre —

416

Kelj fel, mosdjál, kis menyecske,
Öleld, csókold a kit szeretsz.
Ezt ölelem, azt csókolom,
Az asszonyom lányát,
A Zsuzsikáját.

413.

Uj ház, fényes ház, bocsáss kapun által,
Vagyok bátor, jó vitéz, megyek hidon által.
Ollyak a legények, mint a csillagok,
Csoportosan járnak, mint a farkasok.
Ollyak a leányok, mint az angyalok
Mert párosan járnak, mint a galambok.

414.

Haj lapula, lapula, kakasdi lapula,
Kerekesi széna.
Utczu bizony, lobot vessünk,
Kemenczére teregessünk,
Guggolj le!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Villőző

Villő" Villő"! ki házája
Biz az a (rósz) jámbor ember háza.
Falu végin selyem sátor Villő" Villő"
Adjon Isten jó estét Kendtek tyúk monyot.

(Utánna mondják)

Ha Nem tojot a' hakas,
Egye meg a' farkas.

Tánczjáték-kördala.

A' kolozsi Népszokásokhoz megemlékezendő-
hogy itt egy gyermek játékban a' kis leányok
körében kösse öszveállanak, és dalolva jobbra balra
egymás előtt elmenjenek, s hogy végre soggal szemben
körüljárások közben elmondják ezen dalocskát:

Kis pillang, kis pillang, kis pillangos rózsa,
Rózsa volnék piros volnék, mégis hiú szivemnek,
Zöld selyem rossa kék selyem szeje,
Dinom dinom (tót) kis Cs. Mariska
Fordulj angyal urra! ... (Itt kifordul,

Ismét ujjá kezdik:

Ki pillang, kis pillang, kis pillangi rósa
Rózsa volnek piros volnék, mégis be szomorúnak
Ezt be szomorúl — a kanyas nyila
Zöld selyem rossa kék garas nyila
Szerencsés kis Cs. Mariska
Valahonnan kitörekedve hi s be szomorúlnak

Szerelem virága, selyem a' sára
Szedd Isten Dudor Dudor hosszu bukrának
Szép ifju legények a Bikfalvi Kis Annak
Virágok a rósa szép fehér virággal
Ollyan mint a galambom elmegy a világba
Hanem hanyagul ne menj el
Hanem együtt szeyel

Kalotaszegi az egyik kolozsi
hímes madár az ingen ...

Himfy-dal.

Gyermekségem szép ideji,
Behamar elmulátok!
Életemnek örömei,
Be rövidek valátok! –
Á tavasznak virágai,
Leveleik á fáknak,
Erdők's berkek vig hangjai,
Vigsági á Világnak, –
Mind ez megtér bizonnyára,
Mindennek megtérül kára:
De ti soha soha sem! –
Utánnatok mit késem?

Kisfaludy Sándor

Bakter kiáltója.

Hallja minden háznak ura!
Tizet ütött már az óra
Boldogságos Szűz Mária
Tűzre vízre vigyázzatok
Hogy károkat nevaljatok
Tizet veres már az óra. –
Hallod-e, te háznak Ura 10-es kongos már az óra
Kiki vigyázzon házára, cseledjére, gyertyájára,
Hogy tűz nelegyen, kárára, Mitől mennen Egek Ura,
Éjfélütött már az óra
Jezus neve diszértessék! Szűz Mária tiszteltessék.

TIZENKETTEDIK KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Tréfas dalok

1. Ha elszakad éza hur
Majd meg fizet ez az úr
Uczu tolla motolla
Arra kinek mi gondja
2. Nekem arra van gondom
Elhagyott a galambom
Uczu tolla motola
Arra kinek mi gondja.
3. Télen igen hideg van
Nyaron igen meleg van
Soha sincsen jó idő
Mindég esik az eső
4. Isten adja Deákja
Engem szeret ugyszóba
Uczu tolla motolla
Kinek arra mi gondja
5. Nem hisz nekem egy lány sem
Én sem hiszek egynek sem
Bár egy leszen ki leszen
Mind arra a paphoz viszen
6. Ollyen azok szeretőm
Mint a nyárfa a tetőn
Olly csinos olly szidaris
Csak hogy egy kicsinyi hamis
7. Ha hat ujjas jól teszi
Hasznát ő csak ugy veszi
Hamis vagyol magamis
Hamis szeres a hamis
8. Hogyha rosam letopyan
Szivem olly nagyol dobban
Varró tömet elejsem
Kis ollomat keresem

Elegyes dalok virágai.

Szerelem, szerelem, átkozos gyötrelem
Mért nem virágoztál mindenfa tetején.
Mindenfa tetején, diófa levelén
Hadd szakasztott volna minden szegény tetjény
(Csangó dal.)

Bús dal.

1. Csudalkozom draga kincsem dolgodon
Mással estél szerelembe jól tudom.
Látom á mi szerelmünknek vége lett?
Valljon konkolt mi közöttünk ki vetett?
2. Kár volt neked minden szóra halgatni
Az irigyek szavaira hajlani
Csapodár volt á te szived változott
Á te szived sok szivehet hajhazott
3. Emlékezzél draga kincsem mit szóltál
Mikor vélem eggyütt voltál, mit mondtál
Hogy hozzám állandó leszel igérted
Én is hozzad hogy hü legyek azt kérted
4. Én hü voltam az is leszek mind addig
Még testemben egy csep vér tart holtomig
Bizonyságim nekem ebben az egek
Hogy én most is csak te érted szenvedek
5. Vékony karcsu derekadnak nincs párja
Fekete szép szemeidnek nincs mássa
Nem kell nekem senki megunt jószága
Van ennekem szép szeretőm nincs mássa
6. A melly gyürüt jegyben adtam add vissza
Nalam is kész á jegykendő még tiszta
Mondjle szivem örökössen nembénom
Hivségemet énis másnak ajánlom.

(31 - lap is 16.)

gyüjt

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Népdal. (Ducsú-dal.)

Káka tövén költ á rucza,
Jó földben terem á buza;
De á hü lány ahol terem,
Még azt á tájt nemismerem
Sehol sem.

Kivan az én szemem sirva,
Mert szeretömet más birja;
Mintfogadta azt az eggyet,
Rajtam kivül mást nem szeret
Soha sem.

Ha tudtad hogy nem szerettél,
Hálodba mért kerétettél?
Elment vólna értem más is:
Náladnál szebb virág szál is
Örömmel.

Még azt mondják, beteg vagyok,
Mint az égő gyertya fogyok;
Beteg biz á szivem tája,
Te vagy annak gyógyszertára,
Galambom.

Nem hittem én de mar hiszem,
Hogy szerelmem bura viszen;
Bura viszen, búbanatra,
Ezer gyötrö gondolatra
Mindenkor. = (l. 421 lapon folytatolag)

Nézzki rósám ablakodból,
Most megyekki á faluból,
Vessutamnam egy pillantást,
Úgy se látjuk többé egymást — Sohase.

CSANGÓ DALOK.

415.

Gyenge iffiucska kin törli szemeit,
Kitöl küldené el ő isz a levelit,
Rigótol küldené, rigó ullyan madár,
Felül e fészkire, száll e falevélre.

Micsó példát meglát, mind kifütyérgeti,
Titkos levelkejét azért nem viheti.
E fecskétül küldi, feltette magában,
Kit igy szólíta meg nagy búbánattyában.

Vidd el, fecske, vidd el ez én levelemet,
Apámhoz, anyámhoz sz ez én kedveszemhez.
Ülly fenyü fájára, szálly ez ablakára,
Sz ez én édeszemnek tedd ez asztalára.

Jól tudom megkérdik, hogy vagyok, mint vagyok,
Tudjad megmondani, tatár rabja vagyok.
Tatár rabja vagyok, térdgyig vaszba vagyok,
Kezemen, lábomon vasz zurgot zurgotok.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

416.

Azért szeretem én falu végin lakni,
Mert ez en édeszem ott jár le aratni.

Kicsi ez e buza, nagyot kell hajlani,
Mégisz ez en rózsám tud markot hajtani.

Szereti e dolgot, szapora munkája,
Meg isz áldja isten, lesz bora, buzája.

Szerényen dolgozik, mert szeret éngemet,
Éjen isz szeretem öt, épen mind lelkemet.

417.

Az én édeszemnek dombon ülö háza,
Csikorgós kapuja, dobogós ajtaja;

Mázos kemenczéje, tükör a tüzhelye,
Csillogós ajtaja, márványos házföldje.

Pántyika padlása, sinor gerendája,
Szép fekete fodor bárány bör gucsmája.

418.

A pünkösti rózsa kihajlott ez utra,
Sz ez én szekeremnek kivagyon e rudja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Csak azért szeretem á' Magyar menyecskét,
Hogy megtudja főzni á' borsó levecskét.
Csak azért szeretek falu végin lakni
Mert az én galambom arra jár aratni.
Arattam én zabot, kévétis kötöttem
Szeretőm tarlóján megis betegedtem.
Árva vagyok árva, mint á' sárga tarló
Kinek ékességét elvette á' sarló. (gyüjt)
Nekemis elvette, egy, semmirevaló -
Ássaki á' szemét két fekete holló.
(416) (132.) 39 l.)

Kinek van, kinek van fehér keszkenője
Annak van, annak van szölke szeretője.
Kinek van kinek van karika gyüröje:
Annak van, annak van barna szeretője.
Kinek van kinek van tarka keszkenője
Annak van annak van Úrfi szeretője.
Van nekem van nekem fehér is tarkais
Van nékem van nékem szökeis barnais.
Nem adnám á' barnát az egész Világért
Od'adnám á' szökét - egy piros almáért.
Nem adnám feketét á' szöke bimbóért (összeállitva)
Nem adnám á' szökét feketebgyűrűjéért
Feketét od'adnám egy piros csizsmáért.
Odadnám á' barnat egy rdves petákért. —

= Ellehetsz már te én tőlem
Szeretőtis tarthatsz tőlem
Ne félj rózsám hogyén bánom
Vagy csak szemedreis hanyom
Vóls szeretőm, de már ninusen, Valaha!
Mert elvette á jó Isten,
Ha elvitte másnak adta
Legyen az ő akaratja
Nem bánom.
Vóls szeretőm de már ninusen
Áldja meg őt á jó isten.
Ha elhagyot ő engemet
Én másnak adtam szivemet
(l. 79 lap) Örökre.
Népdal.
Nem hittem én, de már hiszem
Hogy szerelem búra viszen;
Búra viszen, búbanatra,
Ezer gyötrő gondolatra.
Piros orczám, hova levél?
Hervadsz mint az Őszi levél.
I mint á homokban nőtt bokor
Mellyet belep á fojtó por.

Jóra e vagy roszra, e jó iszten tudja,
Minden horgast, borgast ő fordíthat jóra.

Kimenék, kimenék, kimenék ez utra,
Látám édeszemet, ő isz láta engem.
Akarám kérdeni, szánom buszítani,
Mint gyenge iffiat megszomorítani.

Áldott apa, sz anya, ki tégedet szült volt,
A ki téged szült volt, sz téged fölnevelt volt.
Adjon iszten annak ezernyi ezer jót,
Ki a te bölcsődet megrenditette volt.

Nem egyszer sz nem egyszer, ezernyi ezerszer,
Ugy hallottam rózsám, rózsafán termettél,
Piross pünkösd napján hajnalban születtél,
Áldott az a napom, mellyen megszerettél.

419.

Sziraszsz, édes anyám, immár most szirathatsz,
Mind jártam éltemben, ugy sziraszsz holtomban.

A Duna martyára szállott egy madárka,
Fészket indítani, de fél ez árvíztől.

Majd e tenger habja kezdi magát hánni,
Akkor az ő fészkit el fogja rontani.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

420.

Ugy jö naprul napra bánat e fejemre,
Nagy fájdalom szállott bánatos szivemre.

Ha e nap elnyugszik, ez elmém bujdoszik,
Hosszu tenger éjjen szoha el nem nyugszik.

Ha nekem isz volna egy iró diákom,
Iró diákomval levelet iratnék.

Bizott emberemtül bátyámhoz küldeném,
Bátyámnak házához, apám udvarába.

Irom levelemet nagy szetét tömleczbe,
Kérem isztenemet nagy alázatoszan.

Hogy ha még valaha hazámba vihetne,
Az én isztenemnek uj fogadást tennék.

Az ő szent házába mindennap elmennék,
Nyomorult rabokért szivbül könyörögnék.

421.

A hol felnött vala egy édesz almafa,
Szárig gyoszár virág alatta nött vala,
Szegény árva lyánka alatta ül vala,
Maga koszorúját kötögeti vala.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Elbolygék én a' mezőre,
Mezőrül a' vad erdőre,
Vad erdőrül a' hegyekre,
A' hegyek' legtetejére.
Talán enyhit a' zöld mező,
Vérénnyé tesz a' vad erdő;
Ja' nagy hegyre nagy a' szele,
Ján elviszi búmat vele.
De nincs sehol maradásom,
Vissza ragad vonzodásom,
Vissza ragad Erzsikéhez
Szivem édes kedveséhez.

Bú-dal.

Egy ős visz a' Vágh Dunára
Vaghdunáról a' hidgyára
Ott egy csinos szeglet házba
Borna kis lány lakik abba.
Karcsu kis lány szép galambom
Fellel nézki ablakodon
Kétszer mentem el előtted
Megsem lattam a' kepedet,
Kis mentem, felisjöttem
Ablakidra sziva nézsem
Nézsem nézsem de hijába
A lelkem is visz Vigába.
Vághdunáról hüs bözel szamadt
Ebül lengi szép rózsámat
Bár felelhis bongedezne
Bibánatos sölem üzne.

gyüjt

Bucsuzódal.

Elválás.

1. Ütött az óra, melly örök válásom
Rettentő hangon zugja el neked,
Zokogva reszket ajkamról áldásom:
Éld boldogul - nem mint én - életed.

2. Légy boldog! másnak karjain ha nyugszol,
Addig engem kinos bú emészt;
Boldogságomról már az ég sem gondol,
Mert töled kedves, eltávozni készt.

3. Rövid gyönyörben birtam én á Mennyet
Hol-te valál, hü lelkem angyala!
Fogaddel érte é' szivvérző könnyet,
Reményem lásd ittis megcsala.

4. Enyim vagy, hittem, - most (sorsom) (alyám) üzöttel
Az égre sirokfel, birásodért,
Oh, lányka, lányka, sirj az üldözöttel,
Ki rád az égből boldogságot kért.

5. Emlékezz rám, - vagy jobb - feled barátod.
Üldözni sorsom - jobb - ha engem fog;
Legyen szerencse, boldogság sajatod,
Légy boldog, kedves lányka, légy boldog! *)

* E' dal irojának nevét, Szabó Richard, ki ezen varázshatásu dalt "Füredi napjaim" czimü beszélyihez az 1845 évi Életképek 17 szám alatti 536 oldalán beigeatá, maga is nem tudja, - én sem tudom eddigelő, de szeretem azt kudorazni.
K. Emb.

423

Hova gyoszár nem ér, bila gyöngyvel toldgya,
Bila gyöngyvel toldgya, aranyval nyomtattya,
Énekeli vala tanolt énekeit,
Törölgeti vala keserves könnyüit.

Isztenem, isztenem, szerelmesz isztenem!
Apa sz anya nélkül hogy kell igy megélnem?
Attyafiju nélkül, egy hitesz társz nélkül,
Mit fogok csinálni éltemben egyedül!

Csak ajtón szóllamlék egy idegen szózat,
Ne szírj, ne keszeregj, e szavakra biztat,
Apád, anyád sz atyádfija leszek,
Hitesz társzad helyett, hitesz társzad leszek.

Ne hitegeszsz ingem; te kevély idegen,
Mert nekem isz vagyon jegyesszem gyürüsszem.
Jegyesszem, gyürüsszem, jegybeli szép mátkám,
Ő lesz életemben nekem apám sz anyám.

Ki moszt isz oda van hadban hadakozni,
Hadba hadakozni, zászlót elhordozni,
Holnap délelőttre tán jó hirt fog hozni,
Hajnalkor akarok elibe indulni.

422.

Most van esztendeje, mászodikba fordult,
Hogy ez éjen édeszem háboruba indult,
A hosszú utakat elejibe vette,
A bút sz a bánatot magához ölelte.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

424

Keszéerj el engemet bár csak a kapudig,
Ha kapudig nem isz, bár csak ez ajtódig;
Onnét elmenek én, szivem, egyedül isz;
Ingem iszten öröz, örözzön téged isz.

Tunya neked, szivem, ágyadban heverni,
De rosz nekem, kincsem, hadak között lenni.
Hadak között lenni, rólad gondolkodni,
Titkos bánatimat éretted szenvedni.

Az essö isz esik, köpönyegem ázik,
A szél patkójától a kö isz szikrázik.
Győzünk-e vagy vesztünk, tán immár elválik,
E szok szenvedés tán megjutalmazódik.

423.

Szeretlek, szeretlek, csak ne mond senkinek,
Mig az oltár elött eszve nem eskitnek.

Szeretöm e tánczba, gyürü ez ujjába,
Minden fordulásra rogyog az ujjába.

424.

Tul a vizen egy kisaszony,
Kinek neve Rosza aszony,
Selyem kalap a fejibe,
Nem szüt a nap a szemibe.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Népdal.

Á' csillag az égen magában jár
Á' legény á' lányhoz Vasárnap jár
Én hozzám bizon nejarjon
Engemet á' Világ negyalázzon
Á' Tisza á' Duna de zavaros
A rózsám, á' rózsám de haragos
Ne haragudj kedves rózsám
Vasárnap estvére jöjj el hozzám
A kerék á' vizet ala hajtya
Kom' Asszony á' lányát nagyra tartja
Ne tartsa kend ollyan nagyra
Szebbis van, jobbis van á' Szomszédba.
Ültettem ibolyát kis kertembe
Öntöztem szivessen minden estve
Ha elhervad, mást ültetek
Elhagyott Szeretöm, mást szeretek.
(198 lap) (Nyetrai)
Á' Tisza á' Duna be zavaros,
A rózsám, á' rózsám be haragos.
Ne haragudj édes rózsám
Elviszlek elviszlek Pünkösd után.
Violát ültettem kis kertembe
Öntöztem szivemből reggel estve
Ha elszárad mást ültétek
Ha el hágy szeretöm, mást kéresek.
V. ö: Csapó Daniel 4 Dal Füzékének 30 Danajábal á 24 ik lapon.

Szomorú dal.

Ne szomorkodj légy vig
Nem lesz ez igy mindig
Ki vólt szomoritód
Á lesz vigasztalód.
Rab vagyok, rab vagyok
Szabadulást varok
Á jó Isten tudja
Mikor szabadulok.
Bárcsak rabod volnék
Csak tied lehetnék
Virágos kertedben
Plántálod lehetnék.
Nincsen fényessége
Semmi ékessége
Égnek á nap nélkül
Kertnek virág nélkül.
Romladásban kékül
Á test lélek nélkül
Igy van szivem dolga
Nálad kincsem nélkül.
Isten veled kedves
Már tőled megválok
Erdőkön mezőkön
Egyaránt bujkálok.
Szenved hát kegyes sziv
Miért ez á két sziv
Eggyé nemlehetett
Vádolt nemlehetett.

425

Moszt akadtam egy gyengére,
Fejér haju legénykére,
Egyéb hiba nincsen benne,
Menyecskékre jár e szeme.

Kicsi ökör, nagy e járom,
Barna legény az én párom.
Három esztendeig várom,
Mégisz ő lesz az én párom.

Megfogom ez ökröm szarvát,
Felszántom e kertem allyát,
Ne teremjen gyalog bodzát,
De teremjen kerti rózsát.

425.

Forrófalvi zöld erdőben,
Barna legény e szélyiben,
Arany kalap e fejibe,
Nem szüt e nap e szemibe.

Ne bánnyatok, ti szép lyányok,
Hogy ez alföldre szétálok.
Barna szeretőmhöz járok,
Csókért tőle csókot várok.

Köbül fogok hidat rakni,
Azon fogok hozzá járni,
Azon fogok hozzá járni,
Sz osztán társznak válosztani.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

426

Szép isz vagyok, jó isz vagyok,
Emez aszony veje vagyok.
Szép lyányának társza vagyok,
Hálá iszten, boldog vagyok.

Hezzád jártam szok üdőtől;
Kilencz egész esztendőtül,
De nem bánom fáradságom,
Te vagy immár boldogszágom.

Meg nem untam hezzád járni,
Szárosz utczákon gázlódni,
Mert néjelküled szem szeretni,
Szem nem tudtam lenne élni.

426.

Éjen elmenek rószám, valamerre,
Magyarország köllős közepibe.
Ott beszállok, liliom képébe,
Édesz anyám háza elejibe.

Ott isz kötnek gyöngyöt a nyakamra,
Aranyövet karcsu derekamra.
Ugy indítnak fel a bécsi utra,
Hol meg éjen juthatok nagy szomoruságra.

A nagy urak jönek látászomra,
De nem jönek szabadítászomra;
Szabad nekem ez utra kimennem,
Mert meguntam a pusztában ülnöm.

Nem akarnék Tőled
Rózsám még elválni
De nem lehet tovább
E helyet kiállni.
Légy hozzám angyalkám
Rozmarin szalacskám
Kérlek igaz szivvel
Légy igaz hivséggel
Emlékezzmeg rózsám
Szöke galambocskám
Hogy még megnemhaltam
Vagyok aki vóltam.

Szomoru ének.

Ne szomorkodj légy vig
Nem lesz az igy mindig
Aki megszomorit
Megis vigasztalit.
Emlékezzél rólam
Maganyossagodban
Hogy szenved en szivem
Édes rabságodban. sat.

(L.a többit az én Mulattató-Tárom 5ik és 6ik Füzeskéjében, szomor és vig fordulattal, váltogatva.)

Vigasztaló.

"Vig légy, nelégy Búba bánatba merülve
Nekedis fénylik mig a' nap kiderülve".

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Aradi dal.

Istenem országom, régi szabadságom
Hol talaljalak fel régi vigasságom.
Ha én meggondolom az én életemet
Befogják könnyeim az én kit szememet.
Hulljatok levelek temesséter engem
Mert az én galambom sirva keress engem.
Most jöttem Aradrul, nemtudok magyarul
Hej kincsem, galambom tanits meg magyarul.
Irdfel a' nevemet kalapod szélére,
Valahol leveszed hadd jussak eszedbe.
Lehajtom fejemet rózsám kebeledbe:
Csordulnak könnyeim fehér kötényedre.
Szerelem, Szerelem, átkozott gyötrelem,
Mért nem virágzottál mindenfa tetején
Mindenfa tetején, diófa levelén
Hadd szakasztott volna minden szegény legény.
Lám én szakasztottam - de elszalasztottam,
Utánna indultam, de megnemfoghattam.

(427.) (gyüjt.)

Istenem Istenem valjon mi lölt engem
Talán az én galambomkám átkozotel engem
Repő madár repő Városon keresztű (l)
Nézd meg ott a galambomat maga van egyedű.
Istenem Istenem de megvertél engem
Akit én szerettem azt nemadtál nekem. (Kolonyi)

427

Parancsolom a korcsmárosznénak,
Hozzon bort ki jó bort ivójának.
Bort nem iszom, fogadászom tartja,
Pálinkát szem iszom, mert anyám nem hadja.

Vizet iszom, mikor kedvem tartya,
Azt isz csakugy, ha éjedeszem adgya.
Azt isz csak ugy, ha szájábul adgya,
Mind a galamb, ha társzát itattya.

Az én loyam mindenkor jó kedvü,
Nem kell neki karmazsin szügyellő;
Vagyon neki hevedere, kettő,
Pokrócza isz vagyon tizenkettő.

Ne buszuljon hát szenki menyecske,
Ha ez ura nem igen széjepecske,
Ha meghal isz, meg ne haljon érte,
Mászt hoz neki a tavaszi fecske.

Én isztenem valahára,
Üszely gondot ez árvára,
Hogy ne juszszon budoszászra,
Egyik ajtóról e mászra.

427.

Szerelem, szerelem, átkozott szerelem,
Mért nem termettél volt minden falevelen.

Minden fa tetején, s dyivófa levelin,
Gazdag gyümölcsfákon, s e szöllyő veszejin.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

428

Hogy szakasztott lenne minden szegény legény,
Minden szegény legény, sz minden szegény ijány.

Mert éjen szakasztottam, sz el is szalasztottam;
Kit immár szakasztok, azt magamnak tartom.

428.

Ne higyj a legénynek,
Tüzes e lelkének;
Mert megtudja csalni
Gyermekit emberknek.

Zurgó mogyoróval,
Csattogó dgyivóval,
Keszkeny szalagjával,
Szürü hazugszágval.

429.

Lyányok, lyányok, jó lyánybarátjaim,
Ne járjatok esztve guzsalyosba,
Ez én uram keringö goromba,
Estve, regvel a faluba kering.

Mikor másznak hajnalt harangoznak,
Akkor neki hajnalt hedegülnek;
Mikor másznak esztét harangoznak,
Akkor neki esztvét hedegülnek.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nagy Váradi.

Ne hidj á legénynek
Az eb á lelkének,
Megölel, megcsókol
Elfordul megcsufol.
Lisztet pénzen vettem
Vajat kölcsön kértem
Mégis az rózsámnak
Pogácsát sütottem.
Pénteken szaputam,
Szombaton kimostam
Mégis á Rósamnak
Fehér ruhát attam.

(428.) (Gyüj.) L. 458.

Még á tóban halak lesznek
Addig rózsám elnemviszlek
Abban pedig mindég lesznek
Azért rózsám elnemviszlek.
Ollyan legény vagyok mint te
Ollyan rendes vagyok mint te
Ha nem hiszed gyere velem
Jogd meg az én kasza nyelem
Legenyefa tetejébe két galamb száli fehetébe
Gyász ruhaja engem illet mert engemet már
nem szeret az én kedves rósa bimbom gal.
Erdö mellet van egy fűzfa egy nagy gödör van alatta
Belefekszem nem sokára Nefelejtset ültet rája
Az én kedves rósá bimbom galambom.

Virág nyelv,
vagyis:
a' Szerelmesek titkos jelbeszéde
Ujjaim csak Nefelejcset szednek.
Kölcsey.

Almavirág.
Sovár szivemben él csak egy kivánat
Szerelmet egykor lelhetek e nálad.

Akaczvirág.
Szivem szerelme mond,
Mikor látlak viszont.

Akácz lombocska.
Légy titkunk szenthelyén
Ott leszek értéd én.

Árpa kalász
Oh ha tudnád mint ohajtlak,
Nemde holnap ujra látlak.

Bablevél.
Az éjszakat keserge átviraszt ám,
S te mostis harag szemmel tekintesz rám.

Baraczkvirág.
Gyönyörrel tölti éked a' szemet,
Lángitja tisztességed a' szivet.

Baraczk öszi.
Kellemidhez szebb tulajdon járúl
Minden ismér szived jóságárul. (El)

Bazsilikom.
Oh hagyd közeledni feléd szivemet,
S megismered esküszöm érzetemet.

430.

Ugyan miért lennék én szegény,
Szosz-Zászlói czángó legény?
Ninczen-e nekem egy bundám,
Sz ho fehér szinű harisznyám?

Övemet zöldre fesztettem,
Guczmám vereszszel bészegtem.
Nem fáj nekem szem bú, szem kín,
Mert enyhítt ez a három szin.

Ez volt ám a czángó szine,
A mig együtt vert a szive;
De moszt nem ver együtt szive,
Azért szok a czángó szine.

431.

Gazdag czángó volt az apám,
Kokojába járt az anyám;
Zidók hoszták azt vászárra,
A meredek Szosz-Zázlóra.

Apám, anyám mind jól éltek,
Szok czukojjal nem czeréltek,
Mikor ö kemek elhaltak,
Nekem czak egy guczmát hagytak.

Igaz, hogy én szegény vagyok,
De lám szükségim szem nagyok,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

430

Vagyon egy barna asszonyom,
Sz aval szükségim pótolom.

Husz juhunk vann sz egy tehenünk,
Mamaliga a kenyerünk.
Sz mégisz jó időket töltünk,
Pap sz patikára nem költünk.

432.

Lovam rétbe nyugszik,
Szájja vérrel habszik,
Szép barna galambom
Rólam gondolkozik.

Elvágtam ez ujjam,
Holtig foly e vére,
Messze van galambom,
Ki nekem békösse.

Szeret vize mellett
Szétálvám kedvemre,
Ott isz e siralom
Eljött bus szivemre.

A Szeret vizinék
Csónakába ülnék,
Sz azon elbudoznék,
Ha belé nem vesznék.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Birs alma virág.

Örömmel áldozom feltenéked mindenem,
Ha kedvezésed ezzel megérdemelhesem.

Bodza levél.

Te félre ismérsz engemet,
Tanuldki jobban lelkemet.

Bors.

Csipős amit mondasz
De mégis mind igaz.

Buza-kalász.

Viszon szerelmedet
Elárula szemed.

Buza-virág.

Maradj hivem, s a' mennyi az ég,
Még itt ez élesben tiéd.

Büxök.

Haláls haláls nekem,
Ha nem viszonzod élesem.

Csalán

Halálig eges gunyszavad fulankja,
Vigyaz hogy szived egykor megnebánya.

Cseresnye virág:

Szivemhez lánczolod szivem, én odaadom az e-nyimet
Ha megelégszel egy szivvel, mellysele van szerelemmel.

Cactus calmus

Általad kevés óráig,
Voltam boldog, nemsokáig.

Citromfü

Nappal rólad ábrándozom,
Éjjel rólad almadozom.

Dinnye (görög)
Belső érték hatarozza az erdem valóságát
Belső kecsed koszoruzza szerelmem boldogságát.

Dinnye (sárga)
Nem mind arany mi fénylik,
Nem mind jó mi jónak szinlik.

Dohány-virág.
Lelkemet Te felemeled,
Ez magasra repül veled.

Endivia.
Magam szabadnak mondhatom,
Kit akarom, választhatom.

Eper szamócza.
Megjelenésed kedvesem, nekem örömet szerez,
És szemlélésedre szivem bájoló rémlést érez

Tamoha.
Lelkeink összecsatolva, el-eggyüst költözzenek,
Ott is egymáshoz kapcsolva, örökkre létezzenek.

Fog hagyma.
Te szenvedhetetlen vagy
És türhetetlen.

Füge.
Nincs édesb a szerelemnél,
Nincs kedvesb az érzelemnél.

Fü-szál.
Adjal kérlek feleletet,
Avagy küldjél üzenetet.

Füz ág (közönséges)
Ellened mit véthetek?
Kedvezést hogy nem lelék.

431

Vajon kár volna-e
A tengerbe veszni,
Sz e tenger vizivel
Magam elvitetni?

Egy csufért, egy roszszért
Életem veszteni,
Egy haszontalanért
Szokat kell busulni.

Jaj mind lecsufola,
A szemmire való,
Kinek e két szemit
Vájja ki a holló.

Ugyan megnézd, rózsám,
Kinek adod magad,
Egy czufval, egy roszval
Ne rontsd virágkorod.

Ullyan beteg vagyok,
Hogy szinte meghalok,
Édeszem házaig
Mégisz elámbolygok.

433.

Vidd el, madár, vidd el,
Vidd el levelemet,
De nem igen messze,
Csak e tenger mellé.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Apámnak, anyámnak
Tedd ez ablakjára;
Ablakjáról vedd el,
Tedd ez asztalára.

Tudom, mingyárt kérdik,
Hogy vagyok, mint vagyok;
Tudjad megmondani,
Tatár rabja vagyok,
Földig vaszba vagyok.

Mert én ugy meguntam,
Karcsu derekamom rabszijjat viselni,
Kezemen lábamon vaszakot zörgetni.

Jobb lett lenne, szivem, hiredet, nevedet
Ne halottam lenne,
Talán esztendőkvel többet éltem lenne.

Szép fekete hajom
Meg szem őszült lenne,
Gyenge piross orczám
Meg szem hervadt lenne.
Két fekete szemem
Ki nem szirtam lenne,

Fiszfaág (szomorú)
Lelkemen á bunat serhe fekszik,
Mondj csak egy szót, 's tőle megmenekszik.
Georginia.
Szabad hozzad közelésnem te büszke,
Irád tekintsenem.
Gesztenye levél.
Nálam jókor jelentkezzél
Arról megnefelejtkezzél.
Geszsenye virág.
Kérek engedelmes,
Reménylek kegyelmes.
Gomba
Tudmeg bevagyunk vádolva,
És egészen eláxulva.
Gyöngyvirág
Nemed ékessége vagy,
És dicsősége.
Harangvirág koró.
Mikor fogunk eggyüs lenni ma?
És egymással beszélleni?
Hajdina.
Szerelmemmel elégedjél
Más usán ne esenkedjél.
Horsensia.
Olly hamar elfelejseni
Hogy tudsz kegyetlen? 's megvesni.
Jáczint.
Vedd é gyüxüs reszketö kezemböl!
Vedd é csókban forró lelkemes!
Neked minden órás élesemböl!
Éxted vérözönnel szivemes!

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ibolya (fehér)
Essék meg szived ügyemen
Szanakozzál szerelmemen.
Ibolya (vörös)
Használjuk é mai napos,
Lehet nem érünk holnapot.
Kapor.
Csak te tehetsed kedvessé,
Éltemet's kellemessé.
Kakukfü.
Lelked a' kevélység elragadja,
Néz magadba, ön magadnak rabja
Kökényfa virág.
Birhatni egykor tégedet,
Milly boldogitó képzelet.
Köles
Benned gyönyört nemlelhetek,
Nálad nélkül ellehetek.
Kikirics
Hajvirics-kikirics!
Adaz Isten ha még nincs.
Lenvirág.
Állandóság néz szinedből,
Tudsz-é szeretni szivedből.
Levendula.
Isten veled! – Nem értelek!
Lóherlevél.
Unos magányos életem
Akarsz é lenni egy velém!
Lám mi boldogul élhetnénk,
Ha egymáséé lehetnénk.

434.

Eegből szállott dali madár,
Dali tánczát járja;
Elöl járja Dorkó biró,
Gyöngyös dolománba.
Után járja szeép aszonya
Fejeér rokolyába.

435.

Éen szonbaton régvel,
Éen egy álmot láték,
Ma vaszárnap régvel
Rittam, tellyeszedék.
Széep szeretőm felöl
Szomoru hirt hallék.

Azt hallám, azt hallám,
Beteg ágyba fekszik,
Kéjet fekete szeme
Könyükbe feredik.

Azt szokták mondani,
S e próféták irni,
Eszesznek, okosznak,
Józonnak kell lenni.

Ki e szeretetben meg akar indulni,
Hoszas szeretetnek búra kell fordulni.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

436.

Nagy madarat láték nagy bánatba,
Magosz fenyü fának tetejébe,
Ugy szol, ugy szol, ugy keszereg,
Fejit földbe csökkesztette,
Magát holté eresztette.

Oda mene kisz göricze, kérdi:
Mit szirsz, mit szirsz, te nagy madár?
Hogy ne szirjak, kisz göricze,
Ha egyszer társzam elvesztettem.
Ne szirj, ne szirj, te nagy madár,
Társzad helyett társzad leszek.

Nem kell nekem szenki társza,
Szenki társza, szenki átka.

Erdőt mezőt észe jártam,
Csontját bontyát esze gyüttem,
Kápolnába rakogattam,
Tulujával megfedettem,
Vérivel megfesztettem.

437.

Korcsomaház a templomunk,
Két muzsikus, két jó papunk.
Erdélyorjszág ajz én hajzám,
Mert ott lett vót ajz én anyám.
Akárki mit bejszéljen,
Aj szerelem nem szégyen.
Jere hojzám kincsöm, Turus,
Ne légyen szived háborus.
Ha hojzzám el nem jöjsz mára,
Hojzzád mönök éjjszakára.
Hová hová? ajz zángorba!
Gyere inkább ajz ágyamba.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Narczis (sárga)
Irigylem és féltelek
Ha más mulat veled.

Nenyúlj hozzám! (virág) Ne illes engemet!
Hagyj illetlen engemet,
Hábirni vágyod szivemet.

Nefelejes.
Kerlek szeretettel
Engem Nefelejesel!

Nyarfa levél.
Nyájas tekintetéd
Jen tart egy életet.

Orgona virág (fejér)
Egyedül hogy tied vagyok
Elhiteted.

Orgonavirág (kék)
Fog ugymindig boldogitni engem mint most szerelmed?
Johajtasom elégétni hozzám tapasztalt kegyed.

Paprika.
Szenvedelmek erősétik
A szerelmet stüzesétik

Rezeda.
Szépség, ékesség, csinosság: szivem benemhalozzák,
Hanem kegyesség és jóság egyedül hatarozzák.

Rósa bimbó (fehér)
Hü maradok érzelmemnek,
Hozzád vonzó szerelmemnek.

Rósa piros kinyilt
Te szivemen erős vettél,
Rajta gyözedelmeskedtél.

Rózsa sárga.

Szerelmed hozzám valodi?
Vagy csak időtöltés és módi.

Sóska

Türd halkal á' kis bajokat
Ha nemkivánsz nagyobbakat.

Téli zöld.

Szerelmem olly nagy, olly meleg
Hogy sem vihar, sem fergeteg nem oltja el,
Még á' halál rá nem lehel!

Tölgyfa levél.

Mit Szerelem füzz össze
Ember miért kös össze?

Tövis.

Ellenem nagyos vétettél,
Engem nagyon megsértettél.

Ugorka

Boldogok kik szeretnek,
És viszontis szeretetnek.

Vadalma.

Ne légy olly vad, szelédülj meg,
Es dekellek, szived ad meg.

Viola (mezei.)

Halgass, csak titkos szerelem teszen boldoggá,
Világos szerelem irégység, rágalom' gúnyja.

Zsálya.

Csak reád való gondolás, és hogy vagy kedves hivem
I á' néked esküdt hodolás, gyámolja szegény szivem.

– Á' jelvirágok beszédje (1843 évkövül) nagy divatban vól, és e, mezei a diszes Társalkodási közölben Keletnépünk Virágos kertében hogy diszlő keleti Származásu poëzis – nagyon is elterjedet, és növekedet

TIZENHARMADIK KÖNYV.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Népköltészeti egyveleg.

Enekelnek á madarkák,
Mint az égben az angyalkák.

* * * népdal.

Barna leány megy á kútra,
Tekint vissza gyalog útra.
Ej Istenem! be szép leány, v Ode es inos barnaleány.
Kétszer söpör egymás után;
Kenyeretis úgy tud sütni:
Á kovásztis kétszer teszi; v (Kétszer is tesz kovászt neki
Kétszer füti á kemenczét, v) háromszoris befüt neki
Mégis sületlen szedi ki.
Készebb volnék kardot kötni:
Mintsem ötet megkéretni.

✡ (régi Családi köznépdal N.V.

Egy csillag, egy csillag jár az Égen
Á molnár, á molnár jár á réten,
Gyere haza, szivem molnár,
Á garad, á garad üressen jár,
Á kerek á vizet alahajtja,
Egy Asszony á lányát nagyra tartja;
Ne tartsa kend ollyan nagyra,
Szebb is van, jobb is van á faluba.
Ültettem ibolyát kis kertembe
Öntöztem szivessen minden este
Ha elhervad mást ültetek
Elhagyot szeretőm, mást szeretek. (Eújvári N.V.)

(424 lap)

Ehol jünn egy legény
Be szomorú szegény
Szajarul ismerni
Szállást kér ő szegény
De neadjunk neki
Mert ebnyelven beszél
De csak adjunk neki
Majd magyarúl beszél.

Most jöttem Aradrúl,
Nem tudok magyarúl:
Hej kedves Teremtésem
Tanits meg magyarúl.
Szeretem á magyars,
Ś á magyar menyecskét;
Hej kedves teremtésem
Csókolom képecskéd
Aldja meg az Isten
Ali tud magyarúl
Hej kedves Teremtésem
Csókolj meg magyarúl.

Voltam én már Csanádon,
Á Csanádi vásáron;
Ott hallottam ezt á szót:
"Nyisdki rózsám az ajtót!" —
Nyisdki babám az ajtót
Magyar kopogtat, nem Jót
Jaille soka nyitodki:
Mint ha nem tudnád hogy Vi....

VEGYESEK.

438.

Kitették a holt testet az udvarra,
De nincs a ki végig, végig sirassa;
Most tetszik meg, ki az igazi árva,
Senki sem borul a koporsójára.

A csillagok feketébe öltöztek,
Engem babám, az irigyek üldöznek;
Jó az isten, pártját fogja a jónak.
Tudod babám, sok alja van a szónak.

Gyere babám, vegyünk három paripát,
Szántsuk fel a mi rózsánk kerte alját;
Vessünk bele szőke kis lányt rózsának,
Barna legény hadd arassa magának.

439.

Őszi harmat, hideg eső,
Őszszel érik meg a szőlő.
Ha megérik, bornak szűrik,
A szép leányt férjhez kérik.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ne menj rózsám, a tarlóra;
Gyenge vagy még a sarlóra;
Ha elvágod a kezedet,
Ki süt nekem jó kenyeret?

Én ültettem a diófát,
Más köti hozzá a lovát.
Én szerettem meg a szép lányt,
Más éli vele világát.

Czenczihez.

440.

Fakadj piros rózsa, fakadj csendesen,
Kellemes illatod hintsed édesen.
Mert azért tartalak,
Hogy másnak adjalak.
De tudod-e, kinek?
A szép Czenczinek.

Czenczi kedves lélek, szivemnek fele;
Öt ha elveszteném, meghalnék bele.
Más ha mást kedvellett,
Nekem Czenczi kellett.
Czenczit ugy szeretem,
Mint az életem.

Teremj, kis fa, teremj rózsát, szépeket;
A kis Czenczi nagyon kedvel titeket.
Czenczi azt szereti
Ha az öltözeti
Tele van rózsával,
Rózsa szagával.

Az ajtóig megirjsza
Ezik minját egy nóta - eszemarta.

Czigány nóta.

Nagy Idai
Tarohesz Tarohesz
Alélmore már hogy lesz —
tő

Huttou dadé kuvadé
Egy darabot csapjá le!
Faluma á nyárson
Csurogjon á' sadon
Majd úgy ölo, magd úgy ölo
Tövét bulhát hasadon.
Lecek ember á' gáton
Vesek feleségét,
Egyipsomból eredett
Egyipsomban sületett
Hárcsal semü, nigó bőnü
Kenderhaju séfoéget.
Vesek néki kátrinczát
Rosemarios zöld sokmgát
Megtanitom szeget vetni
Hogy engem ébresseni,
Fűvóval, fúvoval
Tüzes fog gerjeszeni
Kezd még kajková' birót,
Ne vegye el á' luvót
Vázjik hasa nagy ajót
Megtüsesi, letüdesi
Kitüsesi - ax adót.

(Bunkó dala.)

*) Kajko - á' falu végire szeremsett czigány, magát külömb embernek tartja a pózti árnal; ázért ótalt á' pózton járó kis pudékat: a kajkotiam ő rajtokmak ax ax ótfiaknak nevezi á' sárosos tüsös nép.
" Ucza Czigány kevélységy: tüncs, jának adós légy!"

Czigány Seregtőli búcsúzás.

O gyarló nemtelen szegény czigány sereg,
Látom halálomon sziveték kesereg,
Szörnyű bánatokban nyelvetek úgy pereg
Miként az vén fakón czifra szerszám csereg.
Volnak élesemben sokféle lovaim
Sánga, és fekete, szürkepej csikóim,
De fakó cserélem élesemnek végin,
Mert ez legozebben jár Mennyország utczáin.
Imádkozzatok hát, hogy fakót adjam el,
A szent György szürkéit perig lophassam el,
Oh de szép szürke ez, azt csak higgyetek el
Ha szerét tehetném nékiek cserélném el.
Példát vehettek tiszén rólam hát mostan
Hogy élesemben vokat cseréltem, nemlopam,
Nemis káronkodtam: csak arczszeru pirnyum
Mézjo Murdalome ambár szivlo doszka.
Te tut pera Szinzyum ko Báro Devlaczke,
Omro kedveo lóac aztus szent lelkecske.
koronási nyilatus a' Devla fiucske,
A Báro Develke ko Mennyországocske.
Jaj nem számám bamark, hajdanos kiszínű
Hogy tetute vonnye mar itt kellet hagyni
Az alkozos halál nemhagyot máz élni
Hanem csak upridi sőjétben fujatni
De ne csudaljatok, hogy sőletek szálok,
Az Mennyország felé czúgatok nyargalok;

439

441.

Kincsem, komám asszony,
Lelkem, sógorasszony,
Nem látta kend az uramat?
„Láttam éjféltájban,
A korcsmában,
Korcsmárosnéval volt tánczban.

Ketten ölelgették,
Hárman szeretgették,
Azok a fáin menyecskék,
A kik a pénzét elszedték.“
Bárcsak az ördög elvinné,
Pokol fenekére tenné,
Kityem, kotyom
Komám asszony!
Kity, koty, hepp!

442.

Kis Laczinál füstös kémény,
Ott a barna piros legény,
Rá vágyik a bokrétára,
Barna leányok csókjára.

Arany bimbó bokrétája,
Arany szegfü nyilik rajta,
Az a leány leszakasztja,
A ki Laczit megcsókolja.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

440

Gyere ide barna rózsám,
Néked adom a bokrétám,
Néked adom a szivemet,
Édes, csókolj meg engemet.

443.

Ángyom, ángyom, édes ángyom!
Kell-e bunda más világon?
Kell-e bunda más világon,
Ángyom, ángyom, édes ángyom?
Nem kell bunda, sem köpenyeg,
Mert a pokol ugy is meleg.
Tyihajnáré!

444.

Zöld erdőben jártam,
Zöld levelet láttam,
Le is szakasztottam,
Kedves galambomnak
A kezibe adtam.
Rá irtam nevemet,
Olvasd el galambom,
Ugy tudod meg,
Kinek hívnak engem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Mert Baro Devlavol ma szembe aradós
Vén fakon előtte kevélyen ugrálok.
Czigány kanásromas hagyom a' Pikónak
Hagyom a vak kraslát a hét fiaimnak
Kibánom jó csendet rajta kaphassanak
Angyalokonis túl utámdan Gipsanak.
Addolo romnye kedves házastársom
Ugyan sok helyekben volt veled lopásom,
Ehol most történe meg tőled elválásom,
Ugyan sok helyekben volt már csavargásom.
Dehla ussegillyen patyal hogy sajnálom,
Hogy e szép szerszámomtól kellessek hagyjnom
De hogyan hiszemnyel a' szép Rajkónélkül
Minden amim volt azon már ezekre bizom.
Kovácsoló szerszámom perig adjátok el,
Amar az Árából senki se lopjon el
Hanem a' Devleaske mind szószentelinyel,
Hogy füstös lelkemet beng neragadjél.
Hanem hogy jathassak Nemyország útjára
Ottis ugotthassa' füzgetnek fákon
Mellyen nyargalhassak nemmyei vásárra
Minden-szemnek fusnak fakom ugrására.
Csak a' Báró Devla arra segétsen,
Czimbalim kalapács többet nemkellene,
Hanem a' szép szünkén fusnék arra erre,
Sárortis csinálnék Nemyország végére.
Ott dohányozhatnám szép czifra pipámból
Nadrágot varratnék szép vörös posztóból
Mentéjei borzidnám a' szem fuvordából
Tik is ihatnátok még nagyobb kulacsból.

Tánczdalok.

Gyerebe rózsám, gyerebe,
Csak magam vagyok idebe,
Két czigány legény hegedül.
Csak magam járom egyedül.
Itt van á lóczám, leülhetsz
Vetett az agyám lefekhetsz
Addig á szobámból ki nem mégy
Még két szál gyertyám elnemég?
Még á harmadikis félben ég
Nékem á szerelem nem elég.

Kassai hajdú vagyok én,
A kapufélen lakom én;
Miótá posztóban járok,
Szeretnek engem á lányok.

Csicseri borsó, vadlencse
Fekete szemü menyecske,
Most adott Isten kezemre,
Majd elis járom kedvemre. —

Ohöm böhöm pogácsa,
Vállyon kisütötte.
Egri begri zsuzsannya,
Ejnye be jó tette. —

445.

Oh te áldott Kanaán! Balaton melléke,
De sok szegény legénynek édes anyja vagy te.
Üveget adsz kezébe, bort az edényébe,
Oh de áldott jó föld ez, Balaton mentébe.

Alma terem a pusztán, buza a Kunságban,
Alma, dió, mogyoró a szép Somogyságban,
Oh de áldott jó föld ez, Balaton mentében,
Oh de áldott jó bor ez, Zala vármegyében!

446.

Béborula, jaj elmula
A nap fényes világa. —
Jere be rózsám, jere be,
Csak magam vagyok ide be,
Három czigány legény hegedül,
Csak magam járom egyedül.

Az erdőben, zöld mezőben
Gerliczék zengedeznek. —
Kassai hajdu vagyok én,
A kapufélen lakom én;
Szeretnek engem a lányok,
A menyecskéknek a lángjok.

Béborula, jaj elmula
A nap fényes világa. —
Csicseri borsó, vad lencse,
Fekete szemü menyecske!
Add uram isten, kezemre,
Hadd bánjak vele kedvemre.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

447.

A bogádi utczán foly a viz,
Ne menj arra rózsám, mert elvisz;
Elviszi a pörge kalapot,
Mivel mondasz nekem jó napot?

A bogádi utczán jöj vissza,
A mit adtam rózsám, add vissza.
Lám én a tiédet odadtam,
Egy pár csókkal adós maradtam.

A bogádi utcza ligetes,
Magam vagyok benne egyenes.
Egyenes vagy, babám, mint a nád,
Nekem nevelt az édes anyád.

448.

Lányok fonják a lenszöszt;
Beszélgetik magok közt:
Jaj anyám! a fonás,
Nehéz a várakozás.

Czipöt veszek, szülöttem,
Csak ne sirj, ríj elöttem.
Jaj anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám.

Szoknyát veszek, szülöttem,
Csak ne sirj, ríj elöttem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vecsernyére.

Debreczenbe kell menni
Lyania fog lenni
Az én babám á barát
Mondja á lyaniás ...
Kelj fel rósám, kürsölnek;
Nem mehetek – dörgölnek.
Az én rózsám á barát
Mondja á lyaniás ... roralejás

Csók dal.

Tiszán innen dörög az ég
Édes rósám szeretsz-é még?
Ha nem szerettelek vólna
Megnemcsókoltalak vólna.
Egy pár csók, az nem á világ
Száradjon ki, á ki nem ád
Adjál csókot é világon
Úgy sem kell csók más világon. Soha is!

Dalola.

Ezen á nyaxi éjszakán
Ragyog á csillag igazán:
Ott hol az á csillag ragyog
Én is oda való vagyok.
Az Ivánka szép helyen van, (V. Ö. 51. lap)
Három csillag fellette van;
Én is onnan való vagyok
Ahol az á csillag ragyog, haja haj! (Nyirra Ivanka)

Nincsen nekem Jeleségem
De majd lesz,
Veszek neki sárga csizsmát
Ha szép lesz.
Megölelem megcsókolom
Ha jó lesz;
Feltaszitom segbe augom
Ha rosz lesz.

L. á 90ik lapon kiegészétve az egész donolát.

Jeleséget vettem én,
Mit nem cselekedtem én,
Az ágyra fektettem én,
Kedvét nemtalaltam én.
Á vásarba mentem én,
Prémes szoknyát vettem én,
Abban öltöztettem én,
Kedvét nem találtam én.
Á zsidókhoz mentem én,
Pántlikákat vettem én
Á fejére raktam én,
Kedvét nemtaláltam én.
Á görögköz mentem én,
Kávét, czukrot vettem én,
Avval megitattam én
Kedvét nem talaltam én
Á bótokba mentem én,
Partékákat vettem én.*

*Ázsat neki adtam én, kedvét nemtaláltam én,
Az erdőbe mentem én, Somfa bosos vágtam én,
Á hátára raktam én, kedvét ugytaláltam én.

443

Jaj anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám.

Legényt hozok, szülöttem,
Csak ne sirj, ríj előttem;
Ugy anyám, jó anyám,
Ez ám az én nyavalyám.

449.

Zörög a kocsi, pattog a Jancsi,
Talán értem jönek.
Jaj édes anyám, fölnevelő dajkám,
Keed is eljön velem.
Fölteszik a ládám, azután az ágyam,
Magam is felülök:
Jaj édes anyám, fölnevelő dajkám,
Keed is eljön velem.

450.

Nincsen feleségem, de majd lesz,
Haza viszem télben, ha hó lesz.
Veszek neki csizmát, pirosat,
Üttetek rá patkót, magosat.
Fényes a te patkód, ragyog is,
Ragyogó csillag vagy magad is,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

451.

Már én nekem megesett,
A szeretöm meglesett.
Már én nekem nem hisznek,
Mig a sírba nem visznek,
Akkor is csak ugy hisznek.
Ha jó mélyen betesznek.

452.

Amott van egy kis ház
Arczczal napkeletnek,
Keserü a leve,
A mit abban föznek.

Benne van egy asztal,
Gyászszal megteritve,
Rajta van egy pohár,
Bánattal megtöltve.

Akárkié legyen
Az a teli pohár,
Csak nekem kedvezzen
A kegyetlen halál.

Ugyan édes anyám,
Mi bajom én nekem?
Három röf pántlika,
Által nem ér engem.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Már én nekem megesett
Mert galambom meglesett.
Már én nekem nem hisznek,
Még a sirba nem tesznek,
Akkor is csak ugy hisznek,
Ha jó mélyen betesznek.
(451-42)

Baracskán.

Amot van egy nevezetes Va-város,
Mellynek lustak a lakosi
Ka-ka-kataratni
Abból tüzet rakatni.

Juliusban szépen peng a ka-kasza
Minapaban egy leányt ugy meg ba-ba
Barátnak nagy töke van
Maga ollyan mint a kan.
Nem szeretek én idefel la-lakni
Mert nem lehet minden éjjel gya-gya
Gyalog kell annak járni
Ki nemtudd lovagolni.
Ez az ifjú fajlalja az i-inát
Hogy nemkaphat minden éjjel pi-pi
Piros csizsmát lábára
Szép paripát alája
Ezt a Kótát énekelte ba-barát
Kinemhiszi egyemeg a Sza-sza-
Szarvastag az uraknak
Bor, pecsenye parasztnak.

(gyüjt)

A' Lévai piaczon,
Szappant vettem garason;
Szappanyozom nyakamat,
Úgy eladom magamat.
A' Levai piarczon,
Rózsat árul egy Asszony,
C de fene vén Asszony:
Hármat add egy garason. m.

Soha tellyes életembe
Rózsa nem nyílt a' kötembe //.
Jegnap este akart lenni
Akkor is megakart enni //.
Ha pajtásom nem lett vólna
Bizonyossan megett vólna
De pajtásom derék legény
Száz puskától nemfél szegény. //.
(Barsi Korte dal)

Az ifiúr rosz katona,
Azt se tudja hol á' lova;
Baracskai istalóba,
Szénát eszik á' jászolba.
Hozdki rózsám kantáromat
Hagy nyergeljem meg lovamat
Körülfutom udvarodat,
Megcsókolom két orczádat.
haja ha!

445

Eddig egy rőföt is
Bokrosan kötöttem,
Már most három rőföt,
Csimbókra kell kötnem.

Kötöttem bokrétát,
Egy szőke legénynek,
Hogy ha meghalok is,
Szépen kivigyenek.

* * *

Elvennélek rózsám,
De anyám nem enged,
Mert a házábul is
Majd kiverne téged.

453.

Ritka a katona, kinek párja nincsen,
Ritka a szerelem, kiben hiba nincsen.
Mi haszna szeretem, ha el nem vehetem;
Ollyat nem szeretek, kit el nem vehetek.

Akkor lesz, akkor lesz a keserves óra,
Ha az én galambom felül a fakóra,
Bevágja csákóját fekete szemébe,
Hogy ne lássa senki, hogy hull az ő könye.

Fujjad szellő, fujjad zöld erdő harmatját,
Hogy ne lássa senki piros csizmám nyomát.
Piros csizmám nyomát, selyem kendőm habját,
Selyem kendőm habját, bus szivem bánatját.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

454.

Diófának ágas bogas ága,
Megver isten téged nem sokára,
Vert volna meg mind a három isten!
Mért csaltál el az idegen földre.

Ágas bogas az diófa ága,
Itt hagylak angyalom, nem sokára.
Föliratom híremet s nevemet,
Úgy siratom kedves szeretőmet.

455.

Mért nincs minden lánynak
Kut az udvarába?
Aranyos diófa
Pitvar-ajtajába?

Magos a teteje,
Csipkés a levele.
Szeretőm szavai
Most jutnak eszembe.

(l. 208 2 köz)

456.

Közel a tél, mén a fecske,
Hallod-e te kis szüzecske,
Mondd meg nekem, szelidecske,
Leány vagy-e vagy menyecske?

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Beszaladt á malacz á pitvárba
Megette á krumplis á hagymázba.
Rimankodik á zsidó magába:
Vajmir! – mi lesz vacsorára.

Kolony

Apám ki vólt nem tudhatom,
Mert senkire sem foghatom.
Nagy nemzetből kellet lenni,
Mutatják á levelei.
Á minapában mondották,
Nekem tudtomra adták:
Hogy az én nagy atyam neve
Irásban legyen föltéve.
Anyám neve vólt Regelfloh,
Habsburgban taligatóló,
Megtette végső szandékát;
Reám hagyta taligaját.
De én á tolást meguntam,
Habsburgból Bécsbe utaztam;
Áu ve! mi vagy most te szegény?
Egy vandorló varga legény.

(Népdalgyüjt. III köt)

Réz tepsiben sül á málé
Majd menyasszony leszek már én
Ma menyasszony.
Hólnap Asszony,
Hólnapután komám Asszony.

(Jászsági.

Regedal.

Egyszer virágos kertemben
Nyugszik puha pázsis székben
Egy szép kisasszony ott ülve
Virágokkal környülvive.
Egy ifju ott haladel
Latja az leánya illendőséggel
Mondjad nekem szeledecske
Leány vagy-e, vagy menyecske?
Én sem leány, sem menyecske
Nem vagyok olly szelidecske
Egy tengeri virág vagyok
Alig tekintsz már hervadok.
Ha Te virág vagy tengeren
Én is harmas vagyok ezen
Estve Rózán reá szállok
Reggelnél tovább nemvárok.

~~Nyári~~ dal.

Majd eljön a szép meleg nyár
A kis fülemüle madár
Kertembe sirdogalni jár
Hogy nemtudtam jaj be kar
Kezdtem utánna indulni,
Es messerséggel megfogni,
Szarnyaira kezd repülni.
Illyen versekes zengeni:
„Balgatag mért jársz utánnam,
Nem leszel Te az én párom;
Sem nemrejthetszte rabságban
Sem benemzársz kalitkadban.

(v.k.)

447

Nem vagyok én szelidecske,
Sem szüz, sem lány, sem menyecske.
Mert én kerti virág vagyok,
A harmatért majd meghalok.

Ha te virág vagy a kertben,
Én meg harmat vagyok ebben.
Estve a virágra szállok,
Reggelig rajta uszkálok.

457.

A leány gyöngyvirág,
Tizenhat esztendeig,
Liliom, rózsaszál
Tizennyolcz esztendeig.
De ha idejét haladja,
Csak a legények bolondja.

458.

Lisztet pénzen vettem,
Vajat kölcsön kértem,
Mégis a rózsámnak
Pogácsát sütöttem.

Pénteken szapultam,
Szombaton kimostam,
Mégis a rózsámnak
Fehér ruhát adtam.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

459.

Gyere be, gyere be gyönyörű, kis madár,
Csináltattam neked aranyból kaliczkát.
Aranyból kaliczkát, ezüstből ajtaját,
Ezüstből ajtaját, gyémántbul válluját.

Nem szoktam, nem szoktam kaliczkában lakni,
Csak szoktam, csak szoktam zöld erdőben lakni,
Zöld erdőben lakni, zöld ágakra szállni,
Fenyőmagot enni, gyöngyharmatot inni.

460.

Ki ki ki ki ki ki,
Ki galambja vagy te?
Ingasd meg magadat,
Karcsu derekadat.
Ingatom magamat,
Karcsú derekamat.

461.

Elment a szeretőm idegen országba,
Azt irta levélben, menjek el utána.

Nem megyek utána idegen országba,
Inkább meggyászolom fekete ruhába.

Délig feketében, délután fehérben,
Tarka kezkenőben, piros czipellőben.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Pitypalatty dál.

1. Szörnyű nagy á munkám
Hosszu az éjszakám
Nem alhatom!
Jelis alá sétálok
Nyugvást nemtalálok
Vell faradnom.
Alég varom tavaszt
Majd nevel elég gazt
Elrejtem magamat
Nem rontom magamat
Bé fedem azt.
2. Olyan madár vagyok
Vit sokszor kaszasok
Kettévagnak.
Jelturják feszkemet
Megrontják éltemet
Nem sajnálnak.
Áprofiaimat kisded magzatimat
Haggyak orvosságra, férgek prédajára,
Mint rosszakat.
3. De felnyöl á búza, Zab, köles és Arpa
Nem lát engem.
Keressen bár vadász ki értem hason mász
Kinevetem
Akkor csak halgatok,
Pitypalaty sem szölloh
Mellettem mehetnek,
Más huss is ehetnek
Ballagjatok!

1848 ban Budán Bagó M. betűivel megjelent, és Grégkézi ponyvára került – 7 vers szakban Pitypalaty Ének. ämkl.

Sikamlósak.

Elment Panni á vásárra,
Legényeknek látására.
Kapot ő ott vásárfiat
Tíz holnapra papot kiált.
Kinn áll Panni az ajtóban,
Várja legény vacsorára,
Várja várja vacsorára,
De csak édes becsinaltra.

Lecset á pap á fárol
Lemen á böre monyárol
Hajnalban, hajnal előtt
Sirdogál á kapu előtt...

Az én gatyám lengyel vászon
Benne vagyon á plaj-bászom.

Kertek alatt jártam
Jel repült á szarkám
Ah édes komám - Asszony
Könyörüljön rajtam.
Jó á csecse nyárban
Á kanikulában
De jobb á csecse télben
A puha pehelyben.
Csunyaféreg vagy Te,
Szaros helyen laksz te,
Egye meg á kanikula
Csiklándékos vagy te.

(r. k.)

462.

Tiszaháti kis leány,
Gyere által a Tiszán.
Ha általjösz a Tiszán,
Megcsókollak a partján.

Nem megyek én, nem biz én,
A legénytöl félek én.
Ne félj rózsám, nem bántlak,
Subám alá takarlak.

Itt a csónak, ülj belé,
Evezz a partja felé.
Magam leszek révészed,
Tudom hogy hasznát vészed.

463.

Ollyan a szemed járása,
Mint a csillag ragyogása,
Ollyan a szád mosolygása.
Mint a hajnal hasadása.

A te szemed ollyan kerek,
A mennyit lát, annyit szeret.
Lám az enyém ollyan igaz,
Száz közül is téged választ.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

464.

Be szépen ég az a gyertya,
Be szép barna legény tartja,
Ha az isten nekem adja,
Nem kell senki száz aranya.

Be szép a szeretőm szeme,
Be szépen néz az emberre;
Olly szépen néz az emberre,
Hegy én majd meghalok érte.

465.

Nem dicsérem, hogy szép,
Mint hajnali csillag,
Angyalka módjára
Ki előttem ballag.

Neveti, ha kérdem,
Hol lakol, gyöngyalak?
Két szép szemeivel
Integet, ugy ballag.

466.

Estve van már a faluba,
Készül a lány a fonóba.
A legény meg az ablakra,
Oda fagyott az ajaka.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Be szépen ég ez á gyertya
De szép barna legény tartja
El-el oltja meg-meggyujtja
Csak á szivem szomoritja.
Tulsó soron á mi házunk
Fehér rózsa nyilik nálunk
Ha fehér kell abbol adok,
Ha piros kell - magam vagyok.
(L. 352 lapon) (Küköllői népdal)

Kék szemednek tüzes fénye,
Én szivemnek érzeménye.
Én is annak adom zálogul szivemet
Áki megcsókol engemet.
Te vagy az én kis bárányom
Te vagy az én hiv pásztorom.
Elnehaggyál engem, légy mindétig velem
Igy leszünk mi boldogok ketten.

Ellendal.

Te vagy az én kis bárányom
Te vagy az én csirizs rágom
Elnehaggyál engem
Légy mindétig velem.
Ugy főzünk mi csirist ketten.

---

j Estve, j estve, kesö estve, maga hit meg á menyecske.
Járok hozzá minden estve, Senki nemveti Szememre.
Szintugy hasitotta mikor tasitotta
Sintugy repesztette mikor erestette. (l. 228 dalt á II kör)

Nyisdki rózsám az ajtót
Magyar koczogtat nem tót
Itt az igaz magyar vér
Ejszakára szállast kér.
Én bizon nem nyitomki
Nincs most hidegide ki
Mert az igaz magyar vér
Fegyverével által-vér.
Nyissaki á kis asszony
Hisz talán megnembaszom
És ha megis nembánja
Jol tudom hogy kivánja.
Hamis ember az úr is
Jöjjön be ha megszúr és
Mintsem ablakot törjön
Inkábbengem dörgöljön.

(159.l)

Nota, mint á
Nagy kút paxtjan szóll á haris...
Megfogom á csecsed Maris
1. Penta, penna, kalamaris, m.
...Megfogom á csecsed Maris,
Ha csecsedes megfoghatom,
Piros orczad megcsolkolom.
2. Maris, Maris, szivem Maris
A Te p. nád kalamaris.
Az én m. nyam iró-deák
Nem kellannak gyertyá vilag. (Zsirei)

451

Tartsd ki kis lány, azt a gyertyát,
Engeszszük fel az ajakát.
Bomoljon meg az ajaka,
Minek tette az ablakba.

467.

Én vagyok ám az a kölök,
Ki a korcsmában hömpölyög.
Fakó lovam, meg a deres,
Mindig a korcsmára keres.

Nem egy a szőr a selyemmel,
A kend szive az enyimmel.
Kend is maradjon magának,
Én is barna galambomnak.

Jó vagy velem veszekedni,
Nem tudsz karton szoknyát venni.
Egyet vettél, azt is bánod;
Mindig a szememre hányod.

468.

Rongyos a kend háza vége,
Piros a kend lánya képe.
Adja kend nekem a lányát,
Megcsináltatom a házát.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

452

Azt mondottad, hogy elveszel,
Ha beszántasz, ha bevetel;
Beszántottál, bevetettél,
Engem itthon felejtettél.

Mind azt mondják a faluba,
Én vagyok a világ rosza.
Más is van még a faluba,
Még sem ugati a kutya.

469.

Meg fogok házasodni;
Igy fogom a lányt kérni:
Jöjön kend; hugom aszszony,
Ha nem jön kend, maradjon.
„Nem megyek én, hallja kend,
Itt a kosár, vigye kend.“

Van öt lovam, jó hámos,
Bagaria szerszámos,
Ha arra föltehetlek,
Tudom hogy elrepítlek.
Elszakadt a heveder,
Majd gyalázatba kever.

De már most én ugy teszek,
Feleséget nem veszek,
Ugy is megvénülhetek,
Ha több lányt nem kéretek;
Én tőlem mind ott ülhet,
Felőlem megvénülhet.

Búsdal.

1. Búsan hangzik szivembe
Hogy nemjutok eszedbe;
Engemet igy megcsalni
I másokat szeretni.
Hej Zsulám, zsulám, zsulám,
Eszem á szép szados;
Ha egy kicsit nagyobb volnál
Mindjart megcsókolnálak.

2. Sürün csillagzik az ég
Majd eszedbe jutok még;
De már akkor késön lesz,
Mert á szivem másé lesz.
Hej Gyulam, Zsulam ~~sáz~~.

3. Megmondottam kedvesem
Szeretődet meglesem
Láttalak én csapodár
Mint nyugodtál más karján.
Hej Zsulám ~~sáz~~.

4. Isten hozzád Angyalkám
Többé nemszeretlek már,
Talaltam én kedvelős
Angyali szép szeretős.
Hej Zsulám, zsulám, zsulám
Eszem á szép szados,
Ha kicsinyt nagyobb volnál,
Minnyárt megcsókolnálak. —

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szerelmi dal.

Csókolom á piros szádat
Engem szeress, ne Anyádat
Ollyan hiv leszek én te hozzád,
Mint tulajdon édes Anyád.
Minden falu édes hazám
Minden Asszony édes anyám,
Minden leány feles égem
Kivel élem gyöngy életem.
Hala légyen az Istennek,
Hogy nincs szarva az egérnek
Hogyha annak szarva volna
Sok asztagot összeturna.
Nem voltam én addig beteg
Még téged nem szerettelek
De az óta vagyok beteg
Möte téged szerettelek.
De haragszom á szememre
Mértekéntett szép legényre
De még jobban á szivemre
Mért gerjesztett Szerelemre.

Hej Teleki Jankó jankó jankó (l. á 80ik lapon)
Elhogyott á bankó (ter)
Kukuricza Gergely ... ter
Itt á lovam nyergely ... — ni.

470.

Tulsó soron a mi házunk,
Fejér rózsa nyilik nálunk,
Ha fehér kell azt is adok,
Ha piros kell, magam vagyok.

De szépen ég az a gyertya,
Be szép barna legény tartja.
El-eloltja, meg-meggyujtja,
Csak a szivem szomorítja.

Falu végin gyertyavilág,
Ott varrják a két szél gatyát.
Oda legény, oda vele,
Ott a gatya, ugorj bele!

471.

Elhajtottam a libám
Komáromig mezitláb;
Lidláb, ludláb,
Komáromig mezitláb.

Ha galambom láthatnám,
Tovább is elhajtanám;
Lidláb, ludláb,
Komáromig mezitláb.

Komáromi kis leány,
Vigyél által a Dunán;

DEENK Kézirattára Ms 58/1

454

Lidláb, ludláb,
Vigyél által a Dunán.

Ha átviszel a Dunán,
Megcsókollak a partján;
Lidláb, ludláb,
Megcsókollak a partján.

472.

Azért adtam egy petákot,
Szeresd lányom, a diákot.
Hej ricza, ricza, pattogatott kukoricza.

Azért vettem zöld pántlikát,
Szeresd lyányom a más fiát.
Hej ricza, stb.

Három kita magos kender,
Egy kis beszédem van kenddel.
Hej ricza, stb.

Három huszas nem egy tallér,
Nem minden legény gavallér.
Hej ricza, stb.

Barna Pista a gavallér,
Annál csörög huszas, tallér.
Hej ricza, ricza, pattogatott kukoricza.

Trágárdalok.

Iszom á bort, rugom á port
Szeretem á hugom asszonyt
Hajaczi-cziczarom
Szeret á galambom!

Azért adtam egy petakot
Hogy jól vessed á faradot.
Hej ricza, ricza, ricza
Pattogtatott kukoricza.

(igy vólt eredetileg beküldve 472ik utánzata).

Ángyam asszony, ha kend úgy
Én á kakas, kend á tyúk. Liba.

Lapuljon meg nekem úgy
Mint á kakasnak á tyúk.
Libabör, liba bör, kisá leány majd meg nöl.

Csipd meg bogár á seggét, vörös hangya á peczkét
Lapos tetü az inát hagy adjon egy kis p. nat
Liba bör, pina bör, kisa p..a nagyfaczkot.

Á kisasszony ingibe bum
Dul a p. na mérgibe-hajaczicza bum!
Á kisasszony p. naja bum
Ollyan mint á ludmaja hajaczicza bum!
Ali aztat meg b.. a menyorszagba megy f..a
Á minap egy kan-barat bum
Rajtad reszelte á farát hajaczicza bum.
Á maxiom kis kulcsa bum Kopasz p. a befurcsa-hajacz

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nincsen rózsa á kertbe,
Kikaparta az ürge:
Megállj ürge meglesleh,
Szombat este kiöntleh
Vasárnapra megeszleh. (Zsirci N.V.)

Á Kisasszony papucsos varatos
Lába közé lakatott csukatott.
Három nemes ra kapos //
Lerugta á lakatos.

Szép á p. na mert fekete
A Sz. Péter teremtette,
Szurokkal befestette,
Barsonnyal megperenyezte.

Iskatula gurgula - gura gura gurgulya.
Nézzel rózsám szemembe
Mit olvasol belöle - Iskatula gurgula
Ugyje azt mondja // Gura gura gurgula
Te vagy az angyalom Iskatula gurgula -
Ragyogó csillagom Gurgula (da capo)

Görög dinnye gömbölyü -
Kalhába bujs Rektor ur -
Jöjjönki Rekt'uram
Nincs itthon az én uram — sa

Meszelik a hemenezet
Te kerik á menyecske
Meszelik a kerek
Juresa állasa egér
Minden lukba betesek
De meg fureskoba
Minden lukba be
Koczeg
Sasérbe

455

473.

Fekete száru cseresznye,
Érted lettem rab, menyecske,
Illyen szép legény létemre,
Veled estem szerelembe.

Érted vagyok rózsám, beteg,
Lel a harmadnapos hideg,
Az is pedig ollyan hideg,
Törik, zuzik mint az üveg.

474.

Kis leány, hol anyád?
Rozmaringot gyomlál.
Minek az én anyám?
Szebb vagyok én annál.

Nem azért keresem,
Hogy ötet szeretem,
Csak azért keresem,
Szóval integetem.

475.

Piros alma, pirosodjál,
Szép legény, ne házasodjál,
Gyönge vagy a házasságra,
Az viszen a más világra.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

476.

Isten átkát nem kivánom,
De ha rád száll, azt se bánom.
Szálljon is rád azt kivánom,
Gyilkosom benned nem szánom.

Az a fa is száradjon ki,
A melly alatt megfogsz állni.
Az a csárda gyuladjon ki,
Mellyben csendesen fogsz hálni.

Borod, buzád ne teremjen,
Szántó földed ne zöldeljen.
Páros késed kiforduljon,
Az is a szivednek álljon.

Csárdás.

„Kutya van á kertbe."
Mondtam ugye tegnap esse
Hogyha nemjösz á fonóba
Csalfa lány vagy rám neus varj
Oda hagyfak ebadóba.
Nem kell nékem többé
Soha senki szép leánya
Legyen bárá mesés Füledér dlonája.
Márlüzenhetsz, már kacsinshatsz
Régi megcsalt kedvesedre
Tudom hányas vert az óra
Lásom kutya van á kertbe
Kesö essö ut anákopönyeg
Te tudas vagy szerettelen
De akkor hogyha majdfagy

Csárdások.

Nincsen ollyan házi asszony
Mint (NN) házi asszony
Megsüti á turós lepényt
Összehija /. á sok legényt.
Turos lepénys megettétek
Lányaimat nemvittétek
NN.. lányom vigyitek el
Majd elvisszük majd megtepszük...

Van neki, van neki van
Vörös végü masinája
Három ezer forintjára
Van neki van neki van,
2 Ha nincs neki majd lesz neki
3 Zsidó asszony majd adv neki
1 Nincs neki, nincs neki nincs
4 Lesz neki, lesz neki, lesz van neki van sag.

Házunk utan ne lapulj le
Á lapuval negyaluldle
Mert á lapu megreped
Szaros lesz aztan kezed
Hát az öreg mit csinál hason felszik ugydadat
Hát az Anyok mit csinál alatt felszik s dudát

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Aludjunk egy álmat
Vagy ha tetszik hármat
Majd á kakas szóra
Keljünk viradóra.

Gyerebe, gyereki
Gyere fogunkhábni
Kaszálni kapálni
Vastag rendet vágni. Kolonyi

Már kacsinthatsz
Már pislogh atsz
Régi megcsalt szeretődre
Sudorde hányat vert az óra
Látom kutya van á kertbe.

Kihajtom á lúdat mezőre
Levágom á fejét örökre
Kiveszem á zuzát, máját,
Szeretem á szomszéd lányát.

Nóta: Hej huj magyar ember vag
Hej huj barna babám eszem á szép szemedet
Mondmegcsak nékem kedves nevedet.
Mariska á nevem mi közöd belőle
Talán azt gondolod hogy nézek felőled
Hej huj nemis nézek én soha olly legényre
Aki társalog hét, nyolcz Nemberrel.

(454.)

TIZENNEGYEDIK KÖNYV.

(Toldalékul).

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nemzeti dalárda
gyüjté
Kelecsény József

Á dal ered szivbül 's szivhez vágy újra repülni
Kölcsey

Igaz Magyar.

Aki Magyar, csak magyar bort
Igyék az;
Aki Magyar, magyar étket
Egyék az;
Aki Magyar, magyar nyelven
Beszéljen,
Kül axult lakos honival
Cseréljen.
Magyar legyen dalja, táncza, (ruhaja)
Ruhája
Magyar legyen nője 's egész
Jajtája.
Csak ha minden honfi, honleány
Támasza,
Úgy virulfel, 's úgy dicsöül
Á haza.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Honidalok

Nota: Jajde messzi elviszik hogy a magyar bort is

Magyar szeress magyar lány
Ha szerelem tüze bánt.
Mert a' magyar megnem csal,
Becsületért él és hal.
De a' Tót mind csapodár,
A' németnek hinni kár.

Hi a' Magyar?

Magyarlány az én Rózsám,
Magyar Ország az én Hazám,
Magyar az én kedves Nosám
Magyar az én Apam Anyamg.

Védegyletidal.

Honi legény, honi lány
Honi pogácsat csinál
Honi kendőbe köti
Honi legénynek viszi!
Te szép honi menyecske
Mi van a' keszkenődbe?
Harminez foxius mind apró
Honi kendőre való.
Boltos legény, hallja e,
Honi kendője van e?
Zsebembe van az ára,
Csapom az ~~asz~~ szalára.

(Szegedi védegyletidal)

MONDÁK.

1.

A HÁROM KIRÁLYFI.

Volt, hol nem volt, egy kakas kukorikolásnyival még heted hét országon is tul, volt egy roppant nagy rengő jegenye nyárfa, ennek volt hétszer hetvenhét ága, minden ágon hétszer hetvenhét varjufészek, minden fészekben hétszer hetvenhét varjufiu. A ki mesémre figyelmetesen nem hallgat, vagy azalatt szundikál, annak mind ez a varjufiu vájja ki a szemét, a ki pedig mesémre figyelmetesen hallgat, soha sem látja az isten országát.

Volt hol nem volt, volt egyszer egy király, s ennek volt három fia, kik annyira hasonlítának egymáshoz, hogy anyjok sem bírta megkülönböztetni.

A király vándorolni küldé három fiát. Ment, mendegélt a három királyfi, s harmad nap egy rengeteg erdőbe értek, hol legelőbb is egy farkassal találkoztak s három kölykivel.

„Hol jártok itt királyfiak, hol még a madár sem jár? — kérdé a farkas — innen tovább nem mentek, mert én és fiaim széttépünk.“

‚Ne bánts minket farkas — mondák a királyfiak — inkább add nekünk fiaidat szolgául.‘

DEENK Kézirattára Ms 58/1

"De széttéplek ordítá a farkas." És rájok rohant, a királyfiak azonban meggyőzék a farkast, s magokkal vitték három fiát.

Mentek, mendegéltek tovább a rengeteg erdőben; s másnap egy medvével találkoztak s három fiával.

„Hol jártok itt királyfiak, hol még a madár sem jár? — kérdé a medve — innen tovább nem mentek, mert én és fiaim széttépünk."

„Ne bánts minket medve — mondák a királyfiak — inkább add nekünk fiaidat szolgául."

„De széttéplek ordítá a medve." És rájok rohant, a királyfiak azonban meggyőzék a medvét, s magokkal vitték három fiát.

Megint mentek, mendegéltek a rengeteg erdőben, s harmadnap oroszlánnal találkoztak s három fiával.

„Hol jártok itt királyfiak, hol még a madár sem jár? — kérdé az oroszlán — innen tovább nem mentek, mert én és fiaim széttépünk."

„Ne bánts minket oroszlán — mondák a királyflak — inkább add nekünk fiaidat szolgául."

„De széttéplek ordítá az oroszlán." És rájok rohant, a királyfiak azonban meggyőzék az oroszlánt s magokkal vitték három fiát, s igy minden királyfinak három szolgája volt: oroszlán, medve és farkas.

Végre kiértek a rengeteg erdőből, mellynek szélén az ut egy fa alatt három felé szakadt, itt megszólalt a legöregebbik:

„Üsse mindenikünk kését a fába, s aztán induljunk mindenik más uton, esztendő mulva térjünk vissza, s kinek kése véres lesz, azt veszedelem érte, s a menjen a többi után."

‚Ugy legyen.' Mondák a többiek, s késeiket a fába ütvén, elindultak mindenik más uton.

A legöregebbik hosszu vándorlás után egy városba ért, melly egészen fekete posztóba volt borítva, s itt egy öreg asszonyhoz szállt.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Régi Költészetünk
Adattára.

Attila, magyarosan Etele, a Hunnok királyának hadi tettei, és Vitézi tulajdonai Priscus Görög iró, és Jornandes Ravennai püspök – előadják.

Szent László Király és Kún (Kún) között való viadal. Egy Történeti Nép-hagyomány, mellyet Walter Raymund versekbe foglalt. (a 1816 évi Hormayr Archiv)

Víz, Szél, és Tűz. egy ilyen régi magyar mese. (a Hormayr József Archivjában XI-dik vagy 1820 évi folyam 299ik lapján)

A Nép költeményei Erdélyben. (1822)

Jelki András (magyar Robinson)

A Kardos. Egy magyar Nemzeti dal Gyöngyös tájékáról 1760 esztendőben szedve és leírva az 1820ik évi Hormayr Archiv für Geschichte folyóiratban, közölletett.

Kis Károly meggyilkoltatásáról Szent-Mihályi ének töredéke – Tárgyalják a' regében;

„Vágd csak, Jancsi, vágd Torgálek."

Fel-leszen Ghymes és Gépes a Mészárszék – Liszti János és Kolozsvári Tájegyz.

A Galeoti által emlegetett Vitézi-kör, emlékjeiből, a Hunyady János, Mátyás, Király, Kinizsy Pál. Bathory István, tett szerző énekekből, mellyek Cancionale formában jelenni még Tordinand idejében, penig énekeltetés által mellett, csak egy töredek sem maradt ránk. (Toldy M. Irodalma)

Egy Keresztény Vitézeknek Lelkiismeretes hadi Társa — azaz: A hadi szolgálatban előfordulható mindenféle szükségekhez és testes közmulatásokhoz alkalmazva, volt buzgó Imádságok, hálaadások, és Isteni dicsőítésre rendeltetett Énekek; mellyeket a Székely Mezonák kivánságára kibocsátattak. Kolozsvárott 1796.

Énekes könyv, mellyben vagynak Hymnusok, Imádságok és egyébb alkalmatosságokra tartozó Istenes Énekek — kibocsátta, volt a Debreczeni Forma szerént. Posonyban és kapsan 1790. 12rében 595 lap.

A Nagy Idai keserves Nóta — töredéke:

Jaro hebe! Jaro hesz Herda csina phengojesz,
Ka khéra — Dsamore — Arasza — üm, üm, üm,
Masnar dejla, mladevtaro, Hejjalomiro, hejse, joro
Se dzivalomaz! Se dzsalomaz
Hej kandro nimikaz, csavo fejaz // Sotti more basaule,
Allegro: Csajóre, csajóre, Piszkó gulyóre Amange pangyon
Fejlesina, Ana, szinku Sztakkar Mérieku Szkolkára.

„Miért van ezen város feketébe borítva?“ kérdé a királyfi.

‚Hej nagy veszedelemben élünk mi — felelé az öreg asszony — a város melletti tóban lakik a hét fejü, tüzokádó sárkány, s ennek minden héten egy szüz leányt kell adnunk, s holnap a király leányát viszik neki, ezért van feketébe borítva városunk.‘

„S nincs ember a ki segitene?“ Tudakozódék tovább a királyfi.

„Még eddig nem akadt — folytatá az öreg — pedig királyunk leányát, s halála után a királyságot annak igérte, ki a sárkányt megöli.“

A királyfi nem szólt többet, de megpihenvén, a tó felé indult, s midön a királyi palota előtt elment, látá a királyleányt az ablakban sirva. A királyleány pedig ollyan szép volt, hogy haladtában a nap is megállt ez ablak felett, szépségét csudálni. Végre a tóhoz ért, már messziről hallván a hétfejü sárkányt ordítani, hogy a föld is rengett belé.

„Hogy mersz felém jöni? meg kell halnod, ha hét lelked van is“, kiáltá a sárkány, de a királyfi válasz helyett buzogányát ugy sujtá hozzá, hogy egyik fejét tüsténti összezuzta, s aztán karddal rohaná meg a sárkányt, s kutyáit reá uszitá, s mig ő maga a sárkány fejeit vagdalta, addig szolgái összemarczangolák, s igy megölte a sárkányt, mellynek vére hét mértföldnyire patakban folyt. Ezután a sárkány fejéből hihuza egy fogat, s a tarsolyába tette, de nagyon el levén fáradva, lefeküdt a sásba, s kutyáival együtt mélyen elaludt.

A veres vitéz a sásból nézé az egész harczot, s látván hogy alszik a királyfi, hozzá sompolygott, s megölvén öt, négy darabra vágta testét, hogy fel ne lehessen támasztani, s osztán a sárkány hét fejét felszedvén, a városba ment.

Eltávozván a veres vitéz, a három kutya felébredt, s ordítani kezdének bújokban, midön látták hogy urok meg van gyilkolva.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

„Hej csak kötelünk volna, hogy összeköthessük, tudnék én egy füvet, melly tüstént feltámasztaná.“ Mondá a farkas.

„Csak volna, ki összetudja kötni, hoznék én kötelet.“ Mondá az oroszlán.

„Összekötöm, csak kötél legyen.“ Szóla a medve, mire az oroszlán a városba rohant, a farkas pedig ment füvet keresni, s a medve ura testét őrzé.

Az oroszlán a kötélverőhez rohant be, s reá kiálta: „adj kötelet, mert összetéplek.“ A kötélverő ijedtében minden kötelét oda dobá, s az oroszlán egy csomóval visszasietett. Ez alatt a farkas is megtért a füvel, s a medve összeköté a királyfi testét, a farkas megkente, mire a királyfi mintha ébredne, szemét dörzsölé s felkelt.

„Hej be sokáig aludtam“ mondá, már lemenőben látván a napot, és szolgáival visszatért a városba, s midőn elment a királyi palota előtt, ismét látta a királyleányt, de most már mosolyogva nézett reá. Aztán megint az öreg asszonyhoz ment a királyfi éjszakára. Másnap felkelvén a királyfi, a város egészen veres posztóba volt borítva.

„Miért van most veresbe borítva az egész város?“ kérdé a királyfi.

„Mert a veres vitéz megölte a sárkányt, s megmenté a királyleányt, s ma tartja vele lakodalmát“, felelé az öreg asszony. A királyfi pedig bement a palotába, hová az egész nép tódult. A király épen leányához vezeté a veres vitézt, s mondá:

„Ime leányom, ezen vitéz ölte meg a sárkányt, azért mától fogva csak ásókapa választ el tőle.

„Király apám — felelé a királyleány — nem ez ölte meg a sárkányt, én nem lehetek annak felesége.“

„De ez ölte meg — szóla hangosan a király — s bizonyságul magával hozta mind a hét fejét, azért feleségévé kell lenned, mint igértem.“

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A Népköltészet a' kőrálhegy, melly közül a Nemzeti költészet drága gyöngyei szemnek. Ide kell a' költőnek buvárharangjái irányzani, ha lányait örök becsü köves kel kivánja ékesíteni.

E rendi hevület igazság csak most nyert hitelt nálunk, csak most kezdik költőink látni, hogy ez uton biztos a' koszorú.

Nevés időn, nagy halgadásra szerzünk, ha a' népdalok, képmondások, közmondások gyüjtésivel szépen elémenünk; az általános már sokat bírunk, az egyesek részletesebb tanulása van már napi renden.

Erdély népei ranulmányozván, a' szé kely nép költészet közüli jaradozásaiból szemel mutatványt közlök, néhány egyet a' lengyből. (Ld. ezen székely népköltészet eredeti jellegei Kővány László közölve az 1852 és 1840 Szám Hölgyfutárában.)

Minden Orszúgynak megvolgyen vidéke, mellyre Anecdotáit szokta alkázni, illyen Erdélyre nézve a' Székely Föld. A' Székelyföldnek falujára Gagyra, és jóleg Olahfalura szók ezt alkalmazni. (Az illy kényes adomákból Kővány László az 1852 Hölgyfutárs 146ik számában a' legismeretesebbek közül néhányat mutatott.) — Illyen bohóságaikról elhiresedett helységek határában: Lidrec, Rádos, Könyes

Furcsa falu.

Kecskeméten az üzgét vőjében megöli
Vókán pedig a lenbőr kötőszíjra megette
Nagy-Lúdeczen a tévrás keresztben ereszkedés
Ó-Kikindán szunyog előharangos jelenség
Hétényen meg a rókát farkasok nevelik.
Szentgyálias a hajdinát megeszni kezdetik.
Rákóczi-ak a rózsát szobába megeresztik.

Tájadomák (Nyírából)

Kolompjak jégre lányt dakol.
Családia csalc csakosol.
Dogranyiak csengerboros
Gosztadok Angyo b. szól.
Bodokiak bőbeszél
Lapaszik hadsko imádják
Lideczik Templom dolok - (kotrebálok -
előre aldomásnyok - földjeiket szalomágos)
Zoiricik, Jezus kergetők. Lideczik Járo Kálos
Lideczikhez, úgy mint a kikinda - Hegény
Szenegál - Madarsa - Darót és Kabfalu -
beliekes szerese a honban a fűjongó közhír
szerint bohónak dazajak, s lakosaikról furcsa,
nál furcsább eredai adomákra mesélgetnek -
Nagy Lúdeczen mészvitték a tévrás keresztül az
erdőn tudják a Jaska Jézus Isten madara -
harkály kergetői; - ekkor eileg egy éredas eszű
Tiszadaroó magyar együgyű [illegible] mulatva
vala hozzájok s tanácsolá a vasi asszonyt,
hasonlóan, a nagy fejű kutyákkal jöjjön
furcsa vágott hó, a jó Lideczik, előre meg
van az aldomásra, kijátszodva a

463

Ezután nagy vendégség lett, de a királyleány sirva ült az asztalhoz, a királyfi pedig busan ment haza.

„Adj ennem uram, ehetném,“ szólítá meg a farkas, midőn szállására ért.

„Eredj a királyhoz és hozz enni magadnak asztaláról,“ s a farkas elment. A veres vitéz, a király és leánya közt, hét veres párnán ült, de midőn a farkast belépni látá, ijedtében egy vánkos kiesett alóla, a farkas pedig egy tál étellel ment, s megmondá urának, mi történt.

„Adj ennem uram, én is ehetném.“ Szólalt meg ekkor a medve, s ura őt is a palotába küldé, s midőn belépett, a veres vitéz alól ijedtében ismét kiesett egy párna, mit a medve, az étellel haza térvén, elbeszélt urának.

Az oroszlán is éhezvén, hasonlóképen ételért ment, s ekkor a veres vitéz alól ijedtében a harmadik párna is kiesett, hogy alig látszott már az asztal alól.

Most a királyfi maga ment a palotába, s midőn belépett, a veres vitéz alól ijedtében minden párna kiesett.

„Felséges király — szóla a királyfi — azt gondolod, a veres vitéz ölte meg a hétfejű sárkányt?“

„Igen — felelé a király — s magával hozta hét fejét, im itt vannak.“

„De nézd meg felséges király, mi hibázik minden fejből.“

A király megnézé a sárkány fejeket, s csudálkozva mondá: „valóban minden fejből egy fog hibázik.“

„Ugy van — szóla a királyfi — s itt a sárkány hét foga. S tarsolyából kivevén, a királynak nyujtá a fogakat. — Felséges király, ha a veres vitéz ölte meg a sárkányt, hogy férhettem volna én fogaihoz?“

„Mi ez? — kérdé a király boszusan a veres vitézt — ki ölte meg a sárkányt?“

„Kegyelem!“ — rimánkodék ez, és rémültében mindent megvalla, a király pedig kiostoroztatá őt, és kutyákkal üzeté el a palotából. A királyfit pedig mint vőlegényt tüstént le-

DEENK Kézirattára Ms 58/1

ánya mellé ülteté ennek nagy örömére, s ollyan lakodalmat csaptak, hogy Honczidából Bonczidáig folyt a sárga lé. A királyfi pedig aztán boldogul élt a királyleánynyal, mint férj és feleség.

Történt azonban egyszer, hogy a királyfi három szolgájával vadászni ment, s az erdőben sok járáskelés után elfáradván, s meg is éhezvén, egy fa alatt tüzet rakott, s mellé ülvén, szalonnát sütött. Egyszerre csak azt hallá, hogy valaki a fán reszkető hangon kiáltja:

„Jaj be fázom!“

A királyfi felpillanta, s egy banyát láta a fa tetején dideregni.

„Jöszte le, anyjok“ szóla neki, de a vén asszony a hideg miatt még mindig dideregve mondá:

„Félek leszállni, mert kutyáid megölnek, de üsd meg ezen vesszővel, mellyet levetek, aztán nem bántanak.“ A jó királyfi nem is gondolván, hogy a banya boszorkány, a vesszővel megüté szolgáit, mellyek — a nélkül hogy ő észrevette volna — legott kővé váltak. Ezt látván a vén asszony, leszállott, és fanyársat faragván magának, varancsos békát fogott, s azt a nyársra huzván, a tűzhöz, a szalonna felé tartá; s midőn a királyfi ezért elakará üzni a banyát, ez a varancsos békát képéhez csapta, hogy a királyfi elszédült, és szolgái sem segithetvén, a boszorkány megölé őt, s feldarabolván, besózta és hordóba rakta.

A királyleány búsan várta férjét, de az napok multával sem jött haza, s a szegény királyleány éjjel nappal siratá.

Ezalatt a közepső királyfi visszatért a fához, mellybe késeiket döfék, s bátyja kését véresnek találván, utána indult. Midőn a városba érkezett, az megint feketébe volt borítva. Ő is a vén asszonyhoz szállott, s ez kérdésére elbeszélé a másik királyfi egész történetét, s hogy most a város azért van feketébe borítva, mert a királyfi a vadászaton elveszett. A közepső királyfi mindjárt gondolván, hogy senki

DEENK Kézirattára Ms 58/1

472v

Vissza

473r

sem volt más, mint bátyja, a palotába ment. A királyleány örömében nyakába borult, mert férjének gondolá öt.

„Szép királyleány, én férjed nem vagyok — mondá a királyfi — csak férjed öcscse.“ De a királyleány nem hitte, mert nem is képzelheté, hogy ember ugy hasonlithasson emberhez, azért egész nap ugy beszélt vele, mint férjével, s este egy ágyba kelle feküdniök. De a királyfi meztelen kardját maga és sógorasszonya közé tevén, mondá:

„Ha hozzám nyulsz, ezen kard tüstént elvágja kezedet. A királyleány ezen nagyon busult, de próbát akarván tenni, átveté kendőjét, s ezt a kard tüstént ketté vágta, mire a királyleány sirva fakadván, az egész éjszakát sirásban tölté.

Másnap reggel a királyfi bátyját nyomozni akarván, vadászni indult ugyanazon erdőbe, mellyben az, mint hallá, elveszett, de ott szerencsétlenségére a boszorkánynyal épen ugy járt mint bátyja, s a banya öt is megölte s besózta.

Azonban a legifjabb királyfi is visszajött a fához, mellyben késeik voltak, s mind a két bátyjáét véresen találván, a legöregebbik után indult, s a még mindig feketébe borított városba érkezvén, ő is mindent megtudott a vén asszonytól, bement a palotába, hol a királyleány öt is férjének tartván, vele kellett hálnia, de kardját ő is közikbe tevé, s másnap a királyleány nagy bújára vadászni ment. Elfáradván, ő is tüzet rakott és szalonnát sütött, s a boszorkány neki is leveté a vesszőt, de a királyfi szerencsére megpillantá a sürüben a hat kővé vált kutyát, s a magáé helyett a vesszővel ezeket üté meg, s mind a hat tüstént felelevenült. A boszorkány mindezt nem látva leszállt, az állatok azonban tüstént megragadák, s kényszeríték, hogy uraikat ismét feltámaszsza. Miután a két királyfi felelevenedett, örömükben mind a hárman egymás nyakába borultak, a szolgák pedig a boszorkányt eltépték, ezután mind haza mentek, a királyleány csak most örült még igazán, férjét és sógorait egyszerre visszakapván, s nem félvén többé, hogy kardot tesznek ágyába.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

A várost az öröm miatt ismét veres posztóba boríták. A legöregebbik királyfi aztán sokáig boldogul élt feleségével, s később ő lett királylyá, két öcscse pedig szerencsésen haza tért.

2.

Hol volt, hol nem volt, még az óperenczi tengeren is tulnan volt, volt egyszer egy szegény ember, kinek három fia volt. Egy reggel fölkelvén, megszólítá az apa a legöregebbet: mit álmodtál, fiam? Hát biz én, édes apám — felelt ez — egy teritett asztalnál ültem, s annyira jól laktam, hogy ha hasamra ütöttem, az egész faluban lévő vereb fölriadt hangjára. No fiam, — felelt az apa — ha jóllaktál, érd be vele; kenyerünk ugy is szüken van, s ma nem fogsz enni semmit. Ismét kérdi a középsőtül: mit álmodtál, fiam? Hej édes apám! olly sarkantyús csizmát vettem, hogy ha öszveütöttem, hét országra szólt. No jó fiam — felelt ennek is az apa, — csak hogy csizmád van már egyszer életedben, beérheted vele a télen! Kérdi végre a legkisebbet: mit álmodott, de ez vonakodék megmondani. Az apja unszolta, de ez hallgatott. A kérelem után fenyegetés következett, s miután ez is hasztalan volt, ütlegelni kezdé a gyermeket, „Szégyen a futás de hasznos“, a gyermek is követte e jó tanácsot azonnal, és futott; az apja nyomban a suhánggal. Midőn az utczára kirohannak, az ott vonuló országuton jön a király arany szörü, gyémánt patkós hat lovon. Megállt s kérdi az apát: miért bántja e gyermeket. Azért felséges király — mert álmát el nem akarja mondani. Ne bántsd, jó ember, szólt a fejedelem; hanem tudod mit? e gyermeket nékem fogod adni, vedd érte ez erszényt, én álmát tudni akarom és viszem magammal. Az apa belé egyezett, s a király tova utazott a gyermekkel. Oda haza elő hivatá a gyermeket, s álmát tudakozá tőle; de a gyermek itt

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Nemzeti költészetünk-ről

Anonymus, vagy is Béla Királyunk nótárius jegyzője a' jó tudósokat, mulatozások, vagy is vig lakomák alkalmával a' czifra dalnokok énekeiről nyilván több helyeken emlékezik. - E' történet-énekek, mellyek többnyire az illető események gyökerén alapulnak, a' Nemzeti Történet óráshelyét pótolták; és nemcsak a' vég ünnepi alkalmakkal az emlitett dalnokok általános éneklettek, hiszen gyakran egyszersmind szerzői is voltak hősi és tréfás dalaiknak.

Ezen egyszerü énekeken kivül másfélis is lészen, mert a' Magyarnép mindenha énekkedvelő és dalos, a' költészet, mint ma is még, hű kisérője volt istenei szolgálat és lakomáinál, gyászban és örömben. Áldozatait dicsénekekkel járták, a' Jóltevőt versekben szólták a' népnek. Elhunytak hült tetemei fölött gyászdalokat énekeltek, és illyekkel illették halálos évfordulásán emlékezetöket. A' lépny dallásával gyüszerezte munkáját, áldomásoknál és lakomás jeles a' hős énekek mellett a' tréfa dalis szerepelt. (emlékezetben nyertek és tartattak fenn, ugy a' tájszólások, mint a' közéleti kifejezések a' népnyelvben hegedősök) azon tárgyakról, mellyek sipok édes hangjai kisérésében, kézcsapkodás és tréfa dallal közöltetnek.

(Szerző: Anonymus és Toldy Ferenc)

A magyar nyelv, irodalmi első anyagai. A XII
Századelőtt (mint tudvalig Bécsi az Ők levelében
járias magyar nyelvünkben is emlékül ezen
irásba foglalva mi sincs, ha csak némelly szem-
vári töredékeket, és néhány meddő körirásokat ki-
veszünk. – E szerint a magyar irodalom első anya-
gai vallásos körből valók voltak, imádságok,
halotti beszédek, homiliák (népbeszédek) ki-
tűnő zsoltárok, fordítások tevék irodalmi nyel-
vünknek legrégibb megbecsülhetetlen erejét.
Régi Képes Krónikánk, nevezetesen azon Csaba-é-
tetők, mellyek Galeotto szerint Mátyás ki-
rály asztalánál »non sine sermone concinno«
enekeltettek – kevesen figyelemre nem méltatván,
ugyan azért irodalmunk nem kis kárára ra-
gyán feledékenységbe is mentek, mert a Heltai
nyomdájában világot látottak már későbbi,
a XVI századból valók, mellyek bár elég érdeke-
sek is, a korábbiak vesztét kimenthetlenül
(Nemz. Ujs. 1846.)

Semmi nyoma több az áldozó helyeknek, ol-
tároknak és kalvária képeknek a szentségjárók-
ban, hol a Passiók s illetőleg Jézusnak áldozat és
enekelve hangoztatnak. Csoda e ha ezek után a
pogány hymnusok nem lelték lépjegyzőket? –
Csoda e hogy akkor hire és szerte ástalán az utóvi
tárgyal közölni tartozhatott?" – (Toldy Ferenc: A magyar nemz.
köl.)

sem vallott semmit. S sem kérelem, sem fenyegetés nem birhatá reá, hogy álmát elbeszélje. A király e nyakasságon fölharaguvék, s szóla bőszülten: gaz gyermek, királyodnak engedetlenkedni, tudd meg, annyi, mint halált érdemleni, halni fogsz, de ollyan halállal, hogy időd leend meggondolni mit tesz engedetlenkedni a királynak. Itt poroszlókat szólíttatott be, s parancsolá, hogy egyik vártoronynak falrejtekébe rakják be elevenen. A gyermek nyugodtan hallgatá az itéletet, csak a király szép leánya sápadozott, ki elmerülve, s titkos örömmel legelteté szemeit, a nyulánk, hó arczú, bogár szemü, s gazdag holló hajfürtözetü gyermeken. A gyermek elvitetett; de a leány föltevé magában, hogy mentője leend a deli gyermeknek, kihez az első pillanattól szerelmi vonzalom köté. A müvesek egyikét megvesztegeti tehát, hogy észrevétlenül egy követ szabadon hagyjon, mellyet ki s be lehessen tenni. Ugy lön, s a szép leány titkon táplálta kedvesét falrejtekében. Egy nap ezek után történt, hogy mind az utólsó szőrszálig mindenben hasonló hét fehér lovat vezettet a fejedelem udvarára, a kutyafejü tatárok hatalmas fejedelme, olly meghagyással hogy a lovak mindenike esztendővel öregebb a másiknál, s ha ki nem találja, mellyik a legfiatalabb, s mint következnek egymásután, a legöregebbik, a mennyi füszál országában, annyi tatárral árasztja azt el, őt felnyársalja, s leányát nőül veendi. A király e hirre megütközött; birodalmának bölcseivel tanácskozott, de hasztalan, azért búban és gyászban volt az egész udvar. Búsult a szép király kisasszony is, s nem nyájasan, mint máskor, hanem könyes szemekkel vitte az eledelt kedvesének. Ez látván könyeit, okát kérdezé. A király kisasszony elpanaszolván baját, vigasztalá, s mondá neki, javasolja atyjának, hogy hét edénybe hétféle zabot öntsenek, mellyek mindenike, hét külön évi termés legyen. A lovakat bocsájtassa rá, s idejök szerint, a korább, vagy későbbi évi zabhoz fognak állni, s ekkor jegyezzék meg őket.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ugy lön. A lovakat visszaküldék, korukat kijelelve, s a tatár fejedelem igazolá a megfejtést. De lön ismét, hogy egy pálcza, mind két végén egyenlő vastagságu, érkezett tőle, ismételvén az előbbi fenyegetést, ha ki nem találja: mellyik vége való a törül. A fejedelem búsult ismét, s a leány elpanaszlá bánatukat a fiunak. Ez mondá: ne busuljon fölséges királykisasszoy, hanem mondja atyjának, hogy a pálczának mérje ki tökéletesen közepét, itt kössön reá czérnát s azon csüngesse, a nehezebb vége le fog billenni, s ez lesz a törül való. A király ugy cselekedett s visszaküldven a kijelelt végü pálczát, a tatár fejedelem fejcsóválva igazolá a megfejtést. Még egy próbát teszek, mondá ez bosszankodva, a mint látom, velem akar ott mérközni valaki, meglátjuk, mellyikünk kezébe marad a szíj vége. És történt nem sokára, hogy egy nyil repült a királyi palota falaiba, melly azt, mint földrengés, alapjáig megingatá. Az ijedelem nagy volt, s még nagyobb lön, midön a nyil szárnyán látták a tatár fejedelem előbbi fenyegetőzéseit irva, ha azt onnan kihuzatni, s visszalövetni nem lész képes a király. Ez még inkább busúlt mint eddig, s álom nem jött szemeire. Felszólítatta birodalmának hőseit, fel minden szerencse-gyermeket, ki burokban, foggal, vagy ősz hajfürtel született, s fele királyságát, s leányát igéré annak, ki a tatár fejedelem kivánatát teljesitendi. A leány bús képpel elbeszélte ez uj bajt is a fiunak, s ez tanácsolá, hogy most a rejteknyilást, nehogy megtudják szerelmöket, rakassa be, mintha az soha ki nem járt volna, mintha álmodta volna, hogy ő még él, s ő lész képes véghez vinni a tettet: bontassa ki a falakat. A leány ugy tett. A fejedelem bámult, s igazán csak álomnak tartá beszédét a fiuról, kit már majd nem felejtett, s pornak hitt a falak között. Azonban a szükség, ha valóság nincs, álomhoz is örömest fordúl, s aggodalma leánya álmát is lehetőnek láttatá. A király kibontatja a falat, s egy deli vitéz lépett onnan ki.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Kivánnivalók.

Népmondáink, meséink, s regéinkből, az amúgy elterjedet és élénk emlékezetben élő mesék, Boros szerem Janko. – Huszár Jankó, vagyis: Rum rum pácza, Marad'zsakba. – Csalóka Péter. – Molnár Királyról – Szalonna Várról (mikor középünkénél minden gyermek elakad mondani) Itt a többek közt nincsenek meg a: harmupipő, kéről – Garabonczás deákról – Vasorrú bo, szorkányról – Tökfilkóról – Tündér Ilonáról. Bányaász Csakány – Soproni Vereb tik mony X ün (Vereczün) – Kálmi Miklós. Toldy Miklós – s több efféle historiai mondák, regék, s mesék. Lidérczekről – Csavos lovakról – Fehérmacskáról. Griffmadárról – Isten lova, és madarászól. Lidérczé, Kátóti, és hónapi furcsaságok, bohózatos. Többek közt Lideczen az a furcsa szokás divatozik, hogy a mátkás háznak szülői leányukat szaliga, ra felültetvén vele a falu hosszat bejárják, és a legényes ház ablakánál megállván, bekiáltanák: "A mi leányunk kótrébálhatós" – kérvére lévén a hókaszulandónak a kiadó leánynak kikiáltják: "Fogom az" — ellenkezőleg halgat – mire a' kiutaló kiséret, a' taligával tovább ballag – míg rem illő" pazsáz szálál.

Nemzeti dalköltészi Gyüjtemény 1846-
azaz: Magyar Országi, Dallamos, Enekek és Ér-
zetek, s egyébb mulattató egyveleg költői gyü-
jtára, – összeállitá s egybe Gyüjté K. H. V. J.
Motto: Hallani mi szeretek, csalogányt e, leányt e?
ha kérdik,
Válaszolom: szeretem hallani lánykát dalát.
I. Nemzeti Országos Enekek. – B. Thewrewk J.
II. Szerelem, dal, tánczr, bor-versezetek. –
III. Vitézi, Tábori, hadidalok, és Indulók. –
IV. Ünnepélyi, Ikszasi enekek, s Korcsdalok.
V. Tréfás költemények, enyelgések. –
VI Elegyes közdalok – Sircsás, daridós,
dihomdanom, borcsosok, és Gúnydalok.
VII. Keverékek, Vegyesek: Deák, Nemes,
ari, s polgári dalandák – Régi nósák. –
VIII. Czimbalom, és Tánczodalom: Csárdások,
Buzztai, pásztori, haramiai dalok. –
IX. Játékdalszokások, és egyébb Egyeletek:
választhozos Népszerü daloldalandák, ha,
gyományok, erkölcsök, s rímversezetsorozat.
és Dalnok
X. Regényészes népregedalok (balladák –)
Bojáry háladalok, Isszenes enekek, s
regeszerüek Könyve, illyrendel, s szellem,
ben Osszállyozni s összerkeszeni "Nem,
zeti Enekes Gyüjteménynek, ohajtánk,
Ép.)
(vége)

Nem lesz több aggodalmad királyom, szólt a reménytől lelkesült fiu, jobbjával kiragadván a nyilat, ugy sujtá Tatárország felé, hogy a fejedelmi palota tetőgombjai is hullottak. Ezt látván a tatár fejedelem, már nemcsak látni, ösmérni is ohajtá azt, ki mindezeket teljesité. A fiu azonnal ajálkozott elmenni, s tizenkét vitéz kiséretében utnak indult. Azonban a tatár fejedelem bűvösségét probára teendő, magát semmivel nem különbözteté kiséröitől, sőt fegyver, ruházat s minden készületök a lehetségig egyenlő volt. A fejedelem pompával fogadta őket, s látván egyenlőségüket, a cselt, mi ez alatt lappang, azonnal gyanitá. Ő, nehogy tudatlanságát elárulja, nem meré kérdezni, mellyik az a bölcs, s hatalmas karu vitéz, s bűvös anyját bizta meg ezt kitudni. E czélból éjjelre mindnyájokat egy háló szobába rendelé a bűvös anya; maga pedig a szoba egy rejtekébe elhuzódott. Lenyugodván a jövevények, egyik egész elégülettel megszólalt „hej be jó bora van a fejedelemnek!“ Jó bizon — szólalt fel egy másik, — mert embervér van benne. A bűvös anya megjegyezte, mellyik ágyból jött a hang, s midőn elaludtak, annak egyik hunczutkájából elcsapott, s lassan kilopózott a szobából, s a jelt tudtára adá a fiának. Felkelnek a vendégek, s hősünk azonnal észreveszi a jegyet, s hogy azt kijátsza, mindenikéből elvágatott annyit. Ebédelnek, s a fejedelem nem tudott semmire menni. Más éjjel ismét belopódzott a fejedelem anyja, s egy ismét felszólal: hej be jó kenyere van a tatár fejedelemnek! Jó bizon, szólt egy másik, mert asszonytej van benne, s midőn elaludtak, azon ágyban fekvőnek, honnan a hang jött, bajszából csapott el egy parányit, s tudtára ada a jelt fiának. Ezek már vigyázóbbak lettek egymásra, s észrevevén a jelt, mindnyájan elcsaptak ugyan annyit bajszokból, s más nap a fejdelem ismét semmire sem tudott menni. Harmad estve ismét elrejtezett a vén asszony, s egy felszólalt: hej be szép ember ez a fejedelem! Szép bizon, mert szerelem-

DEENK Kézirattára Ms 58/1

gyermek, felelt egy másik; s midőn elaludtak, annak sisakja ellenzőjén, honnan a hang jött, egy karczolást tett, s a jelt tudatá fiával. Azonban reggel, mindnyájokét egyenlőn jelelve látta a fejedelem. Végre magán erőt vevén a fejedelem, szólt: látom, nagyobb mester van köztetek nálamnál, hanem annál inkább vágyom őt ismérni; azért jelentse ki magát, hadd lássam őt, s hadd ismerjem az egyetlen embert, ki bölcsebb, hatalmasabb akar lenni nálamnál. Az ifju kiáll, s szól: én bölcsebb, s hatalmasabb nem akartam lenni náladnál, csak azt tejesitettem, mire fölhittál bennünket, s én vagyok az is, kit három éjjelen megjegyeztél. Jól van ifju, most igazold szavadat, miként lehet boromban embervér? Hivasd pinczéredet, fejedelem, s majd elmondja ő, szólt a fiu. Ez reszketve megjelen, s elmondja, hogy mikor az emlitett bort töltögeté, késével ujját megcsapta, s ebből csordult belé. Hát kenyeremben mint van asszonytej? kérdé a fejedelem. Hivasd sütőnéd és megmondja, szólt az ifju. Ez kérdőre vétetvén, elmondja, miként most szoptatós lévén, meggyült emlőjében a tej, s dagasztás közben megeredt, s belé cseppent. A bűvös anya pedig, mint mikor hirül vitte a fiu mondását, most ujra megvallá hogy a fejedelem csakugyan szerelem gyermeke. A fejedelem nem fojthatta tovább bosszuját, s szólt dühösen s kevély pöffeszkedéssel: én ollyan embert, ki vélem mérkőzhet, nem fogok türni; nékem, vagy néki, halni kell. Védd magad ifju! s e szóknál pallosát villogtatva rá rohan. Az ifjut a fejedelem véletlen csuszamlása megmenté, mert mielőtt ez talpra állhatott, átdöfte, s fejét kardján nyujtotta át otthon királyának. Ime a mi történt vélem, az vala álmom, szólt most a győztes ifju, de ki nem mondhattam előre, mert különben nem teljesedett volna. A király átölelte most az ifjut, birodalmának felét s leányát átadá neki, s még talán ma is boldogul élnek, ha meg nem haltak.

Észrevételek.

Családnéh-aki másnak vermé, mint a'mi. - Gyüjtemény ezélja, dics Nemzeti Történetének a' tekintélyes, a' népnek, és régiségnek...

Nincs minden kinek alkalmatossága magokból a' kútfőkből (pedig a' legjobb viz a' forrás, hol jön) meríteni; a' folyó vizek pedig lépten nyomon zavarosak és tiszta találtatnak Horvát István, és Nagy Károly bizonyság eleiből szerzés. - Erdélyi János noha magokból a' kútforrásokból a többivel vödörrel meríthese mégis az ő Népdalairól elmondani lehet: "Zavaros ez a' víz, nem tiszta". Mi szerdeiséges, nemzetiséges a' maga [illegible] jében bánni okajosszuk, s nem Ossian modorában finomul elrontatva, s minden [illegible] si modorokból kiforgatva, s öszeriszsa zuborolva, aklávva, degyes vegyesen egybe dagy valókozva. Szerencséjén Gondolat, még szerencsétlenebb kivétel! - jele hogy Erdélyi János mint Nagy népdalos inkább a' külső Kína zubonyához, mint a' honi zsiros bundákhoz dörgölődzött - ami rá nézve gadio-azsio nem a' Népről magáról, de a' bekülödök küldeményeiből vevé, jele hogy Erdélyi János minden inkább, mint Népköltő - ki az ilyen küldeményeinek (mellyek közül többeknek már nemis bitorai az övéivel öszeveti - kimondott javaimat, igazol-

DEENK Kézirattára Ms 58/1

ni fogja – hogy C. J. kitüzött szép czéljait megvá-
sárolta – s csak magát balvánnyosnak akarta, hogy
Övé (nemá belküldöttei) legyen a hatalom ésdicső-
ség, mit én a Vaczi Erzsébet Gyüjteménnyel, holott
az ezeme ez előtt is már úgy nem vólt, jóval lehan-
golam; – én csak azt rösellem hogy Kollár János
"Narodnie Zpiewanky cili Pjsně Wěrzkéwssbrach"
vona csak 95 gyüjtője volt, rajtunk kiveti!? –!
Ön tudom hogy Erdélyi úr a pönyva irodalom példá-
jára ebből jó haszonra látván, vasári munkáz
ó időben zamatúvá téve, mikor megkezdé a mun-
kát még sajtóalá nemérz megszelhamar kódat szegezte,
és mint jó gazda az Arany Kalászolatos sietet-
vén, minden áron megis kezde a gazdag aratás
zsenge füvében aratta le (tárolúza) gabonáját.)
Imén van hogy „Népköltési Gyüjtemény" soha
se lesz Népies irányadó jelenet, soha „Nemze-
ti Könyvtár" Népéletes, és szövéneri dalainknak ki-
egészitő Tárháza, ha ez gyüjtemény által ekkint nem
nem fog „saxon nagy várakozásoknak az igéretek,
és előkészületek igénytelenes, selejtességgel Nemzeti
Kalendáriumnak sokszor csupán kurrens hirré-
Ime: nekem is maradt még 60 arasásom még Erdélyi dalokból
hatra után, nem szégyenlem bevallani, hiszöl ez
vagy amaz dalokat hallottam, hiszöl, vagy miből
tanultam, ismerősöktől. Hiszem igás remélem
hogy Erdélyi János érdemeiből mit sem vontam le...

3.

Egyszer volt egy fiatal herczeg, tán alig 25 esztendős, magos sugár termete hasonló volt a beligeti fenyőkhez, homloka is bus volt mint a sötét fenyőé, mennydörgő hangja szikrásztatta fekette szemeit, öltözete, pánczélya fekete volt, mert a herczeg, kit az egész világ röviden Csabor urnak hivott, a nagy király válogatott vitézzei között szolgált, s fekete gunyáján kivül más czifrasága nem volt, csak egy aranycsillaga, mellyet a német táborba azért ajándékozott Csabor urnak a nagy király, mivel ez életét mentette meg. Nagy hire volt Csabor ur vitézségének, s jó szivének, a szegények iránt nagyon adakozó volt; s sokszor a nagy király dorgálta miért osztogatja olly kimillés nélkül vagyonát, de a papok nem dicsekedhettek a Csabor ur alamizsnájával, mert ezeknek soha semmit sem ajándékozott, misére pedig pénzt nem osztogatott, ezért neheztelt is rája az egész papság, kivált a főpap a nagy király udvarából, de mivel igen szerette Csabor urat a nagy király, ellene nyilván véteni még pap uram sem mert, alattomban mindazonáltal főzte a cserepet. Egy hideg öszszel haza érkezett a nagy király Csabor urral a táborbol a király várába egy nagy viz partján, még le sem nyergelték a csödöreket, s már szólitá a nagy király Csabor urat — „Fiu, nyugodd ki az éjjel magadot, s hajnalba midön pitymallik, siess bizodalmasabb embereiddel tul az alföldi havasokon az öreg Demeterhez Románba, a mint hallom olá uraiméknak barátságom nem fér fogaikra, mert már a törökkel czimborálnak — tudd meg fiu, hány hét ott a világ, s intsed az öreg rokát vigyázna farkára, mert az érseki palást helyett aligha istrángot nem küldök neki" — Csabor ur örömmel vette a nagy király parancsát, s bucsut vévén Margit asszonytól, barna csödörén repült a fövényes pusztákon ált az Olt mejékére, onnan egy hideg fagyban tört keresztül a havasokon s Jordán Boërnál

DEENK Kézirattára Ms 58/1

a király hű emberénél, bészállott, itt hallá az öreg Demeternek álnokságát egész kiterjedésében, és azt is, hogy ez a nagy király főpapjától alattomba ingereltetik a csavara csinálására. Ezeket értvén, utnak eredett Csabor ur, s negyed napra Románba ért, szállást a püspöknél vön, s általa szinből szivesen fogadtatott, liba nyelvvel akará a vén kuvasz, Csabor urat ámíttani az idevaló dolgok felöl, de bajos volt a nagy király emberét megcsalni. Csabor ur a püspök sok beszédére semmit sem felelt, s ezért azt hivé a püspök hogy Csabor urat elaltatá, de ez annál vigyázobb vala, s egykor észrevevé hogy minden éjjel számos nép gyült a nagy templomba; ő is azért egy éjszakán böeroson öltözve belopodzott oda, s irtozva hallá mint egyeznek a Csukolyok a püspökkel a nagy király ellen, s mint koholnak a török segedelmével pártolást s támadást, csöndesen halgatá mindezeket Csabor ur, s másnap eggyik szolgáját levéllel elküldé a nagy királyhoz, melyben az egész dolgot tisztán elárulta; de a szolgát meglesték a kémek, megtámadták, agyon verték, s a Csabor ur levelét tőle elvévén, azt a püspöknek adták — ki megtudván a levélből azt, hogy Csabor ur minden éjjel a templomba lopódzik, még azon éjjel, mikor a sokaság egybegyült, be záratá a nagy czerefa ajtókat, s boszus beszéddel eléadá a népnek, mint lenne közte áruló; erre mindenik halált kiáltott, s kész volt a szent keresztre megeskünni, hogy ők nem azok, ekkor a püspök egy széket tétetett az oltár garádicsára, leült, s rendre megeskette a jelenvalókat, csak egy barna bundás nem mozdult a szentelt viz edénnye mellől, s ennek szóla a püspök „hát te ki vagy; hogy nem járulsz felém?“ de a fekete bunda nem mozdult, most tudta a püspök a dolgot, s parancsolá: kötöznék meg a barnát, nyomult a sokaság tellyesíteni a parancsolatot, ekkor lehulla a barna bunda, s ott álla Csabor ur, mint a beligeti sötét fenyö zord homlokkal szikrázó szemekkel, jobbjába aranyozott nyelü réz

DEENK Kézirattára Ms.58/1

Jegyzetek,
magyarazatok, és, Tudnivalok.

Révay Miklós Elegyes Versei (Pozsony 1787) közt a 288-ik lapon Lajos országlása alatt készült egy a Magyar Nemzetnek Pannoniába jöveteléről előadó Történeti-Ének, kiadva találtatik.

338ik szám alatti régi versekes, mellyekes a „Pesti gyer" közzék, alig halvánt meg hi lett légyen királlyá, azonnal az utczákon felsálta fiuvosának, és azon együgyü sölök keveregésen Versekes kiabálák. — Ezen Gyermeki örőm-éneket "Székely István Chronica ez Világnak jeles dolgairól." Krakkóban 1559" a 216ik lapon tartotta fel. (Thuróczy, Bonfin, Horvát Isv. is felhozzák.) —408-ik lapon a "Játékos enekek" közt "Szentiványi ének," mellyet Nyitra vmgyében Kolonyi Sz. Iván napját megelőző" estvén a falusi leá" nyok táltalu végén gerjedezve Sz. János tüzénél énekelve Ezen Szent János tüzének szokása körül eo ideoszt be a romai pogány előidőből (minszerint kolonus maga a közönséges sanja) a magyarok közé is: hiszen ekkor nagy tüzet éleszteni az erdő" és mező" szélekben, énekelnek, ugrosnak nezet tesznek körülötte, az izzó szenekre és üszögökre a házakhoz viszik, és mint a Romaiak a Palilia szent ünnepeken a baromkat megfüszölék, és a lobogó szalmatüzen ugrosnak keresztül. — Az egész szertartásnak mint igen régi pogány szokásnak, az egyházatul ki nem irtható maradványaiból, titkos érzelme elfelejtve immár de hihetőleg a' Vesta, vagy Szent tüz nőjének tiszteletétől vészesen a' keresztény részről, mint igen az ezen időben szokásai szokos Vesta szent tüzétől eredezi."

füttykös volt, balja egy széles palloson nyugodott — rezzenve állott a sokaság, mint a vadász, ki midőn nyulat kergetne, hirtelen medvére bukkan — azonban nem sokára rohantak a prédára, s anyi mind az, Csabor ur minekutána mintegy 30at le vert volna, maga is halva czeppent le, vére magasra precskelt az oszlopra, s most is látszik a románi öreg templom bémenetelénél balra, eleget meszelik az olá papok, de még is csak nem fehéren marad. — Megtudá ezt a nagy király, főpapját elzárata, s iszonyu haddal jöve megboszulni a Csukolyokat, kik Csabor urat megölték, seregével férfi gunyában eljöve Margit asszony is, s addig sirt a véres oszlop alatt, mig egy mise után halva emelték fel a köpadlásról.

Jegyzés: Mind a kitételek, mind a szófüzetek a menyibe lehetett az érthetőségért a beszélő pór Csangó előadásához hün meghagyattak.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

JEGYZETEK.

(A kezdö számok mindig dalokra vitetnek.)

5, 6. dal egymásnak változata. Illy példát lelünk még a 17, 18; 22, 23; 34, 35; 80, 81; 142, 144; 150, 151; 308, 310; 313, 314; 375, 376. stb. dalokban.

15. dalban a harmad szak három végsora: Könyes bus szivemre stb. érthetlen.

16. dalban a viola olly virágnak mondatik, melly a szeretöket megismerteti —. A jobb kéznek beadása, ugyanott, bizonyossá tesz (kezeskedik) a hüségről.

21. dal átkot emleget. E fogalom gyakori népünknél, s rettenetes.

26. A nefelejcs népünknél is emlékvirág, vagy Kazinczy szerint: emlény.

32. A szeretö koporsójára kiván borulni a megholt szeretönek. Lásd a 326. dalt. Ez nagy tisztelet a halott iránt.

37. „Fekete gyászban jár szivem“ sor szerint talán van fehér gyász is; mert különben mért volna megkülönböztetve a gyász? Lásd a 148. dalt.

45. dal szerint a rozmarin bánatot jelentö virág. Lásd a 117. dalt.

53. szerint a rózsa, viola, lelkem, egyenlö rangu kifejzései a szeretönek. A galamb, angyal, csillag, babám stb. számtalan jön elö.

55. dal emlékezik ama régi szokásról, miszerint völegény s menyaszonynak padlásra szoktak ágyat vetni.

95. dalban „a kedves udvarán három szép czédrusfa áll“. A czédrus igen kedves népünk költészetében. Némellyek ebben keleti emléket gyanithatnak, s ez valószinü, de még valószinübb, hogy a czédrust a bibliából szerettük meg annyira. Lásd a 126. dalt.

60. dal végszakában: ki, vagy mi értessék a „pacsirta“ alatt?

62. dalban: Faháztul való vagyok, ennyit tesz: szegény, alacson születésü vagyok. Én a faháznak illy értelmét is tudom a nép szójárásában: szeretö háza. „Hová mégy?“ —, A faházhoz, vagy a „tett helyre“. Mindkettö egyet jelent.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Jegyzemények.

(„Kijelzö“ számok a' népénekek sorozatai.)

Ész – aki használ az vegye. E. J.

Hála a' Népek Istenének hogy ezen valóban országos s Nemzeti kincs örök becsü gyönyörei a' Nemzet közre munkálásával, kiüzött ezelyütt ásattak (habár nemügy mint arany bányajárból nyers anyagban kikerültek, de Homer, és Ossián modorában finomitva, nemesitve, szépitve, mint kelle Erdélyi János Népköltöi kincsével, s a' hires Kalmdy Társaság jelnevével ellátva) megjelentek, s ezen Népköltészi-Tárházában, örzendö szert hazafiui hagyományul, letették velkészen tekintetükkel kinyitva.

Én is kezdem ujra egyik több évi, sajtelozóllitásaimmal előzöleg gyüjtögetöje a' népénekek s egyéb költöi és Történeti ejzeletekben valók (a' mikre egy a' Magyar Mythologiai Episcilegiumok s Regényészeti kalászolatok s' Népköltészi Gyüjtemény-hez idöszakonkint Egyes szár talmi küldemények halmazával, járulék. Ezek többekre nézve az érdekesség szempontjából közlésemnek önkényes válogatása, csokitása, s módositása (nemis mindég sikerülten – amint az öszehasonlitásaimból, kézzelfoghatólag bebizonyitva van) elössem a' Szerkesztö ür ezen puristmusa – még Ossiani eljárását nem olvasván – megmagyarázhatatlan vólt. – Az ide kijelzett szám alatti dalok Baraczkai Barsi közlésből

eredetileg álszalam élő"dalszával kisért dallama
ik után elcsve vannak, a'mint következnek:
-38. 43. 64. 67. 87. 88. 112. 114. 118. 129. 138.
140. 141. 144. 161. 451. 455. 55. Baracskáról
Az iron "Aratási dal" Baracskai Annó asszonyos
7-ik számu egyszerü régi falusi hóra, változások
kal, a' magas eredeti képszerüségében, ismeretes.
11 lapon az iros "Cserebogár" tavaszi dalának,
melly országszerte különböző" változásokkal, eredeti
sajátos dallammal dalolodnak, (ambár a' "szököshá
zonában is kezdete, s Csapó Daniel 1ső dalfüzetében
megjelent légyen) kár volt e' régi gyüjteményben ki
nem adatni - a' tavaszkoru kedves "libadallal.
(69 lapon jegyzem Maxistáról) 37 sz. "Fekete gyász rigya,
szunk szőke. 2. dereglyeészeri kalájzolások Zsebszótár.-ban
Népköltészetünkben a' kedvesnek igen sok nevei
vannak: Rózsám, ibolyám, violám, tulipán, vi
rágszál, majoranam, rozmaringcselejes, gyönyö
rüség; madár-: galamb, galambom, galambocskám
(szőke másza = pezsgő") pintyőke, pacsirta, gerlicze pár,
holdvilág, csillag, hajnal-csillag, stb sajátos elneve
zések, mint.: Mézes csók, aranyom, gyémántom, an
gyalom, szivem bálványa, babám - babikám, piros-
alma, arany alma, czédrusa, diója, jegenye, tölgyfa
venyige, bokrétja, koszorú (párta) koronája, hat ökör stb.
Mind ezek igen eredetileg, s költőileg vannak alkalmaz
va - a' népiens ajkain élő" népies dal hangzatában.
71 számu dalban a' páva szabadulását hirdető" madár
nak vélik - de ellenkező érzelemben is értik: "Felszál
tott a páva tányi házára, Venem Baana Péter szabadulására."

64. „Három esztendővel tovább éltem volna". A három szám te-
mérdekszer jön elő.

71. dal a pávát szabadító madárnak hirdeti. — A végszak igy is
daloltatik:

Rab vagy rózsám, rab vagy,
Én meg beteg vagyok;
Ha te kiszabadulsz,
Én meg meggyógyúlok.

95. végsora: megátkozlak, elhervadsz. — Ime az egyben másban,
szendergő mythosok fölfedezése! az átkozott elhervad, mond a
beküldő, Kelecsényi ur.

100. szerint a cziprusfa, mint régieknél, halottat jelentő, a sir tetején
hervad.

16. A barna magyar fajta.
A szöke uri fajta.

De van egy pár sor, melly a kettőt egybevonva, igy módositja:

Se nem szőke, se nem barna,
Ez az igaz magyar fajta.

152. dal végszaka különös merész alkotásu, mert a második sorból
ki van hagyva két szó; igen, de az egyik kihagyott szó már meg
van az előbbi sorban, mig a másik megvan a következőben. Az
egész stropha igy értessék:

Buzát kötöttem keresztbe,
Nem tudom hány (szem) van ezer (kereszt)-be;
A mennyi szem van ezerbe,
Annyiszor jussak eszedbe.

153. Leiratom képedet, azaz leföstetem. Innen képiró ma is
festő.

167. Hogy a fának sirokra ültetése bevett szokás, ezzel együtt több
dal mutatja.

168. dal illy czim alatt: Házasok éneke, a Handbuch der ung. Poesie
után adatott, melly azt a Jankovich-gyüjteményből közlé, 1503 ki
kézirat szerint.

170. dalban olly valamit olvasunk, mi talán csak a magyar nép köl-
tészetében honos, p. disznóugatást kergettem, nyulfekvést agyon
ütöttem stb. Ez népünk humorához tartozik; s mennyiben kép-
telenségekről (Absurditäten) emlékezik, képlenségi köl-
tészetnek nevezhetnők.

171—179. szám alatti költemények magyarázata, különösen pedig az
ételeké, mint: vajrénye, turbula, netrebula, ableginy, szaladós
vakarcs, paszpa stb. Vácz és Szombathelyről volna várható,

DEENK Kézirattára Ms 58/1

honnan az A. és B. alatti versek érkeztek. Ezekben is elöjö a képlenségi költészet, mint a 122. lapon a Repczét (folyó) megvadásztam, az erdöt halásztam, tálat szövettem. 120 lapon igy szólásforma jö elö; máshá, összehuzva ebböl: máshová; miböl lett a másuvá is. Nehány vers hiányos; mint volt a kézirat, holott e versek rendesen négy sorosak. Egy fél sor kimaradt érthetlen volta miatt, a 123. lapon. A kézirat igy áll Tar. .. orditás. Ezt nem követhetém. — 137. lapon a káposztáról mondatik, hogy „országunkba Kap nevü ur hozta."

183. Bachust emliti; bizonyságul, hogy a régi mythologia szinte népünk közé is lehatott.

208. dal végszakában harmadik sornak ez tétessék be: Számat elöre tátom.

223. dal végin áll: Adjon isten minden jót, Diófából koporsót. A diófára nézve két gyüjtö — Kelecsényi uu. — tettek megjegyzést egymás tudtán kivül. Első kérdi: Vajjon ez-e a magyar mythologiai fa? Második igy ir: A diófa több népdalainkban fordul elö; méltán gyanithatjuk tehát, hogy valamint a németeknek a tölgy, a szlávoknak a hárs, ugy szinte a magyaroknak a diófa volt szentfájok régi mythologiájokban. Eme két vélemény annyival inkább figyelmet érdemel, mert benne olly dolog emlittetik, mellynek igaz volta mintegy magától ajánlkozik. Lásd a 403. dalt s többeket.

238. — a fegyver nem fogja,
Kánász volt Sobri atyja.

Népünknél több helyütt az a hiedelem él, hogy kanászt nem jár meg a fegyver, még a golyó sem. Ugyane dal egyik kitétele szerint, a zsivány az által, hogy huszárrá lesz istennél bocsánatot nyer büneiért.

242. Meg vagyok én búval rakva,
Mint a borízü*) almafa;
Kettö három terem rajta,
Mégis terítve az alja.

E versben ellenmondás látszik; értelme ez: ugy meg vagyok én búval rakva, mint azon fa, mellyen sok termett, de csak kettö három maradt meg, mert a többi korán lehullott.

264. Megállj, fakóm . . . Igen sok helyt van a szegény legény lovának fakó szine.

270. dal 7. szakában és használtatik esö helyett, debreczeniesen.

*) Néhol: sóvári.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

95 dal végsora hoz függelék:
Arra kérlek édes rózsám elne hagyj
Ha te elhagysz, megházasodlak, elhenvadok.
De jól tudom hogy engemet elnem hagysz:
kis bérczeken vadat – rengmadárból. —
egy másik népdalunk szerint – az árkos fogalom
a hiszegök rettenetes példájára, magát is-halál!
167 számu dalban, érzékeny, meghasó, szivfacsgató szellemhangokban egy halos leánny koporsója
ból énekli: "Ha mégy a' Temetö' kertbe,
Edes sóhalmom elejbe
Mond itt nyugszik hü Szeretöm
Nyugalomba meg a' Teremtö".
Ütsp mellémegy kis Jacska Avagy csak egy fából vaczkai
Hadd tudja még aki ittáll: Hogy itt nyugszik egy vérzö szív
a' sirokbai bús füzfák, akáczok, és egyéb kis fák s virágok
ültetésének, régi bevett szokásait. szamosiaja. —
170 számu költeménynek eredeti czime: "Turcsas"
és áldalam egy régi kéziratból lemasina, közölve 5.
206. ezen deák tartalmu bordal után: Si vis
Canare disce posare "szoktam lenni búsnak.
233. 236. 237. 238. 241. 242. 244. 249. 251.
252. 254. 257. 279. 282. Gyüjteményemből.
270 Gulyás dal – mint eggyik legkedvesebb gyermekségem
ege c' gyüjteményemnek pontokban megvan kalotaszeg.
288. 289. 295. 296. 298. 299. 300. 301. 305 gyüj.
286 Magyarok Istene L. M. Mythologiai Spiritus
328 számu "Boldogságos Szüzhöz" Nemzeti ének.
333 Nagy bojtosi ének Salutaz Terenczről, minden
m. kath. Anyházban énekelni szokott egy házi ének.
331. Oltári szentséghez – Magasztos szellemben irva van.

"Romlod meg ellenségünkre. Ahis áldozunk bennünkre
kiszitus teste és vére" a hegyetlen pogány véráldozatról
332. Szent István királyunkról, saját érdekkel
és tulajdonokkal biró Nemzeti énekünk ez is.
333. sajátságos magyar szellemü "házasonyi vénverseg
336 Gergelynapi jakusi iskolás gyermekek hazaló dala.
1711 könyvben. Több érdekkel biró Nemzeti énekek
ink, mint: Rakoczy dala, "Rákóczi hadra gerjesztő" Mar
sok, méltó helyet igényelhetnének e' Gyüjteményben.
351. 362 Hálaadás. 370. 371 és 372 küldemányem.
371. 378. 390. 391. 396-kal is én közlém. B és C-ből.
389. nem ereden Langbeinből van magyarázva.
400 – "es hüszöm a' füzfára"? vallyon mit jelent ez?
404 dal egyike a' legelterjedettebbeknek, még
Erdélyben is a' horgos dalra dalolnak, mi több még
a' Mára vidéki kanászok azt dudolják, hogy ők kanasz
"Az Alföldön halászt legény!" — kimaradt belőle.
Sem azt nem értem sem ezt sem mint nekem L. 402ik lapon.
443 "Szeretajárás". Baranyai hajadon leányok járéradala.
Majusi-Vasárnapokon az ut szakon vigan lejtve énekelve.
416. 424. 427 (mint Arad. népdal) 428 (mint Nagy
Váradi) Gyüjteményeimben is feltalálhatók, más
változásokkal – amint ez minden népdalnál szo
kásban van, mert a' közép minden uton való" dalárak
kezdetben vagy vagyakorlatlan elszánult vers faktor dolgozik, ő
többekből (mint Erdélyi János ur) egészen egészen olvasta
össze ... és igy a' legtöbbek népdalai csak töredékek.
438 ki az igazat ámba? kinek senki se bonul kopasójára.
439 huszárdal 456 458 pámalas lévő vel is —
472: "Szomorú bor, szegény a' por" originális betyárdal.

284. dal harmadik szaka hiányosan jött kéziratban is.
286. Magyarok istenéről vagyon emlékezet. Ezen hagyományos hit megérdemli a tudósok figyelmét.
320. dal Herkules régi pogány istenre esküszik. L. a 183. dalra tett jegyzést.
328. Dalban a magyarok asszonya s királynéja dicsően föstetik, mellyet ecset nem utánozhat. Hogy a vallás nálunk szorosabban volt összeforrva a nemzetiséggel, hajdan, mint ma, e költeményből világos. Lásd a 331. 332. számokat is.
333. Faluditól való.
337—39. versezetek az emlitett Handbuch szerint közölvék.
337. 2. szakban követi régi követő, (vagy inkább követe) h. 7. szakban: sár arany, régi; weissgelbes Gold, aurum electrum. 9 szakban: Salyog annyi mint ragyog.
339. 23. strophában Deus ma Deés a Szamos mellett Erdélyben. 34. szak: Kelem földe; a dunapart, Szent Gellért alatt. Csek ma már ismeretlen falu neve Budán alul. Tetem a mai Tétény. Csekönek vagy cseküvének, régi; e helyett gyülének. Tetönek vagy tetüvének, régi; e h. (fel) tetszének. 35. szak. Érd a mai Hanzsabék. Lásd a Handbuch I. kötet 14 lapját, s utasitását.
340. Költemény, Toldy „Magyar költői régiségekről" czimü könyvecskéjéből van véve, hol illy czimet visel: A császárleány vagy is Szilágyi Mihály és Hajmásy László historiája. A Jankovics-gyüjteményből. A végszak megmondja mi korból való e költemény. 1571.
347. dal 3. szakának két végsora hiányzik.
409—410 dalokhoz irt jegyzetek Pajor István beküldő uréi.
430. Viola után, moldvai dal.
337. Oláhországi, Ujfalvi szerint, a többi csangó dal mind Petrás által iratott le és moldvai. Bennök a kimondáshoz legközelebb járó helyesirás szigoruan megtartatott. Néhány szónak ime a magyarázata: pántyika = pántlika; gyöke pánt vagy Band. Gyoszár = tavi gyom; gyöke gyosz. Kassai 298. l. Bila gyöngy = fejér gyöngy. Sok szláv eredetü szó van ma is divatban a székely földön. Czukolyok; ezek az oláhországi czukolyok, vagy rendőrök. Kállay. Zángor mészárszék.

A tizennegyedik könyv egyedül azért adatott a népdalokhoz, hogy általa hasonló mondák gyüjtésére fordittassék a hazafi olvasók figyelme.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

TARTALOM.

	Lap.
Előszó	V—XII.
A, a, a, éljen a nagy csutora	151
Addig élem világomat	68
Addig kell a vasat verni	179
Adj kezembe egy pohár bort	182
Adjon isten bort, buzát	184
Adjon isten minden jót	186
A fejét hagyta a tudósoknak	249
A fényes csillag is ballag	23
Ah, hol vagy magyarok	307
Ah hol felnőtt vala	422
Ajakid, rózsám, édesek	53
Akarsz víg lenni?	170
A kassai rózsafa	410
A katonának olcsó a vére	351
A kállai utcza ki van festve	54
A kend édes anyja	87
A kinek most kedve nincs	169
A kinek nincs szeretője	84
Akkor veszlek el galambom	58
Alig kezdett napom fénye	352
A madár elnyugszik	191
A merre én járok	12
A mig engedte	336
A mit csak látnak a szemek	276
Amoda egy virág	230
Amott megyen egy kis lány	394
A nap kerül	363

Csergáti dalok.

Mismaros kéziratára.

Néhányasep a szerzőtől. Vörösy.

Csárdás.

478

„Fuitya van a kertbe"

1. Mondtam ugy e tegnap este
Hogyha nem jösz le a tónóba
Csalfa lány vagy szám nem is várj
Oda hagylak egy a dóba
Nem kell nekem több i más
Soha senki szép leányra
Legyen bár a mese Kinés Honája.

2. Már őszerkezik, már kacsingatózik
Régi megesett kedvesére
Rudolf hanyat vert az ón
Látom fuitya van a kertbe.
Fcső" első" után a kőjönyös
Te lebdes vagy - szeretlek ön is
De akkor hogyha majd lagy.

3. Most tudom már hogy a hány van
Miss hamionak lenyn a lánya
Anyja bemös a hamipáz
Mikra levél a jagályon.
Egyik ugy egy hányis valamenyi
Kovatudjak hala szegény legyek is
Jimmi

4. Borsa édes, Marsa kedves
Julisa nyájas, Zsuzsa mézes
Ilka szigár, Hanka kőpezős
Juliska kisokos bekéredes
Stb.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Ilinde Borcsa, Marcsa,
Julcsa, Lama, Ilka Jutka
Mind hazak mind egy bordába szöi,
5. Addig addig jár a' korsó vélőtöke.
Vízbe, míg eltörik egyszer
Addig dönti a' kulyk, miglen
Rajta veszi a' csokon egyszer.
Nekem Herko-Bátor szentesmeti
Vissza többé - Bemed édes
Régi kedves Szerzőmet.
(Nyitrai 1851.

1. Azt gondolod hogy én bánom,
Hogy te tőled elvált válnom,
De ha tőled elvált válnom,
Által halok meg Angyalom.
2. Tudtál* engem szeretgetni,
De nem tudtál* szeretnyát venni.
Egygyet vettél* azzis bánod,
Mégis a' fejemre hányod.
3. Azt az egygyet azért vetted
Hogy a' fejedet bekötöttem.

Tudod rózsám mit fogadtál*,
Mikor hozzám szólaltattál*;
Rózsát kértem, csókot adtál*,
Fogadj Isten, hogy megszánsz!
(Violonyi)

478

	Lap.
Angyalom, édesem	49
A pünkösti rózsa	420
Arany- ezüstért	3
Arra járjunk arra	34
A szerelmes gyászban járjon	92
A szörnyü ég alatt	237
Asszuszölös átalag	173
A táborba jer pajtás	355
A viz máskép jó lenne	160
Az alföldön csikós vagyok	204
Az alföldön halászlegény vagyok én	402
Az egész föld kerekségén	357
Az ég alatt, a föld szinén	103
Az éjjel álmomban	51
Az én galambomnak	46
Az én szeretőmnek	78
Az én babám tornyos nyoszolyája	98
Az én édeszemnek	420
Azért adtam egy petákot	454
Azért szeretem én falu végén	420
Azt a leányt szeretem én	47
Azt gondolod édes rózsám	25
Azt gondolom esö esik	28
Állhatatlan most az asszonyi nem	289
Álom, álom, édes álom	94
Álom, álom, édes álom	95
Ángyom, ángyom, édes ángyom	72
Árva az a leány	92
Árva Csanád Borsod	204
Árva vagyok, árva lettem	38
Árva vagyok, árva, mint	85
Az igaz Messiás már eljött	153
Az ur lelke legyen	5

Egből szállott dali madár	433
Egek ékessége	299
Egészséggel pajtás	180
Egy ártatlan nézés	12
Egy cseppet se siessünk	230

DEENK Kézirattára Ms 58/1

	Lap.
Egy leány a hegyek között	374
Egyszer egy királyfi	373
Egy szép dologról	326
Egyszer szombat estve	387
Egy vén paraszt egykor	388
Elhajtottam a libát	453
El kell mennem már	89
Elindula szent Péter	171
Elmegyek én a hegy alá	372
Elment az én babám	41
Elmentem én a szőlőbe	81
Elment Gyurka katonának	359
Emlékezzünk régiekről	320
Encze, Bencze, kis medencze	167
Ereszszetek jó révészek	408
Erre gyere rózsám	81
Esik eső szép csendesen	379
Estve van estve van	378
Estve van már a faluba	450
Eszem adta barna szüz	102
E szép szóra, juratus	162
Ez mostani álnok világban	290
Édes anyám meghalok	57
Édes anyám meghalok	56
Édes anyám ne járj sirva	361
Édes anyám rózsafája	355
Édes anyám szült engem	209
Édes dudu, duduskám	9
Édes falum határa	64
Édes kedves galambocskám	86
Éen szombaton regvel	433
Éjen elmenek rózsám	426
Éjjel iszom, nem aluszom	182
Életemmel halálommal	39
Éljen, a ki most iszsza ki	179
Én csak szenvedek	20
Én fehér kezkenöt	82
Én istenem, be szép élet	60
Én nekem egy szép gondolat	163
Én vagyok a petri gulyás	217
Én vagyok ám az a kölök	451

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Csehák Nyitrai) Öpalóczdalok.

Az egyesek részleteinek közös cz-ökben más napi sorrendben. Kiráy.

480

Cáik á szerencze,
Hullik á levele,
Búsul á kis leány
Hogy nincs szeretője.

Ne búsulj nebánkodj
Nincs szomorkodjá
Majd ad az Isten
Csak jó imádkozzál.

Hidegen fujja á szél (Hideg szél fujogál)
Lengjel országh felő
Be jó hirt hallottam
A Magyarok felől.

Az Isten gondjában
Éljen nemsokára
Gyikrinái készétsek
Egyc halapjára. (ez a vége)

Lefeg á Sólyárka
Nehéz vizet hozni
(Szeretetlen) leányt
Nehéz megöleleni.

Kelegi akarom,
Nem hagyis á karom,
Csókolni akarom,
Fájdalma á gyomrom.

Emelyeg á gyomrom. Szolonyi népdal
Kavarodog á gyomrom. (Nyitra megyében.)
Háborodj á gyomrom.

Sárga dinye (vörös dinye) zöld uborka
Csipkés a
Kitaláltam a jegyzőkönyvet
Add vissza hamályos a gyémántkövet
De te leánykám jól megbecsülöd nem így-e.
Magyarázat.
Hogy dinyéjed (leányságodat)
Visszaadd. Szűzességedet.
Sárga dinye, zöld uborka
Csipkés a
Kitaláltam a jegyzőkönyvet
Add vissza, hamályos a gyémántkövet
De te legény, jól megbecsülöd nem-e így.
Magyarázat.
Hogy dinyéd visszaadva te (leányságodat)
Igazságodat. (l. 49 lapon)

Az az ökör nem akar jól
Legelni.
A gazdája nem akarja
Tartani.
Ezért jobb előre megy az
Ökör.
Akinek szőke az arany
Csengetyűje.
Tekintetes Bíró úr az én
Lovam
Ehhez megyek a te
Luddad.

(Kolonyi)

	Lap.
Én vagyok egy árva gyerek	280
Én vagyok egy árva gyerek	281
Érdemes nemes czéh	144
Idvez légy kegyelmes sz. László	318
Igyál pajtás, jó a szállás	181
Igyál Petro	158
Igyunk barátim csendesen	174
Igyunk egy pohár bort	177
Imádunk szent ostya	305
Istenadta vize	159
Isten áldja meg a magyart	346
Isten áldjon pajtás	180
Isten átkát nem kivánom	456
Istenem, istenem, vajjon	21
Istenem, istenem be megvertél	359
Isten hozzád édes eszem	186
Isten hozzád Magyarország!	353
Isten hozzád Nógrád	367
Isten jó nap, biró gazda	371
Itt hagynál-e	35
Itt hagynám én ezt a Muzslát	86
Itthon van-e a kanász	215
Izent nekem a gavallér	59
Oh egek, egek!	288
Oh én édes rózsám	23
Oh földi Kanaán	208
Oh gyönyörü tavaszidő	376
Oh te zsiros Kanaán	207
Ollyan a szemed járása	449
Oszlik bomlik a gond	171
Ó bort iszom	214
Ugyan miért lennék én szegény	429
Ugy ég a tüz, ha lobog	212

DEENK Kézirattára Ms 58/1

	Lap.
Ugy meg vagyok határozva	48
Uj ház, fényes ház	416
Ugy jö naprul napra bánat	422
Bakonyi Jutka, hol valál	391
Batonyai hármas határ	206
Bánod gazda, bánod	74
Bár csak hamar szüret lenne	51
Be kár, be kár nekem	250
Berki, Berki, szegény Berki	387
Beteg az én rózsám	45
Be szépen ég az a gyertya	450
Beteg se voltam én	70
Be van az én szüröm ujja kötve	208
Bezzeg van Pest vármegyében	50
Bécs várostól	344
Biharban, Borsodban	82
Bodrog partján nevelkedett	66
Bolondság volt nádhoz bizni	32
Bor, bor, bor,	170
Bort iszom én, bort	165
Bort iszom én nem vizet	169
Borulni látom az eget	190
Bucsuznak szavaim	27
Bucsuzni akarok	41
Bujj, bujj, zöld ág	415
Busul a vén gazda	285
Búra termett idö	381
Csalárd világ, álnok világ	286
Csillagos az ég, csillagos	55
Czifra pohár, veres bor	185
Debreczeni kerek erdö	216
Deres a fü, édes lovam	211
Dinom dánom, sógor	165
Doktornak jó lenni	249

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Bárcsak hamar Május lenne,
Május után Szüret lenne
Szüret után pünkösd lenne
Legény leány férjhezmenne.

Bárcsak hamar este volna,
Hogy az égen csillag volna
Galambomhoz elmehetnék
Az ágyára lefekhetnék.

Jaj a szelö fujdogál,
Ki a szivem sirdogál
Az is azért sirdogál
Szeretöre nem talál.

Hej Budavár Budavár!
Volt szeretöm de nincs már,
Más öleli szivesen,
Én nézek kesevesen.

Hej tiszta viz, tiszta viz,
A szeretöm szépen néz:
Azis azért szépen néz;
Hogy akkor szemem rá néz.

Hej zavaros zavaros,
Egy leány rám haragos,
Azis azért haragos:
Hogy szivem nagy bánatos.

*) A kolonyi dallamához szigorúan ragaszkodó helyesirás szempontjából megjegyzendök — a régi Csepeli magyar kimondásra emlékeztet.

Jaj.

Óh de sáros gyalog út,
Volt szekerem de elmúlt,
Óh de csillagos az ég
Majd eszedbe jutok még. (Kolonyi Népdal)

Sárka szoknya pi-pi-pi
Ez alat van valami
Piros alma, mogyoró,
Óh de édes, óh de jó.

Volt nekem szoknyám karaszos.
Tegnap vette a' karászos;
Még azt mondta egyet vesz
Kis karaszos szoknyám lesz.
Volt nekem csizmám csikorgós
Tegnap vette a' csikos,
Még azt mondta egyet vesz,
Kis csikorgós csizmám lesz.

Lidérczi Aszonyok nem e' szégyenletes
Kolonyi határba Aradni Gyitek-
Lidérczi Aszonynak Sarka fekvője
Csak úgy illog billog a' vizes fűvője.

Csik ejső nagy sebesen,
Sir a' rózsám keservesen
Ne sirj rózsám keservesen:
Megorgazzal az ür. Isten.

(Kolonyi)

480

	Lap.
Farsangban kell vigadni	109
Fáj a szivem, megvallom	96
Fáj, fáj, fáj, fáj,	6
Fegyvert fogok a hazáért	358
Fehér László lovat lopott	383
Fejik a fekete kecskét	63
Fekete száru cseresznye	455
Felfogadtam az egekre	87
Feljött már a hajnal	22
Felkel jó hajnalban	273
Felmenék a hegyre	46
Felszállott a páva	52
Forrófalvi zöld erdőben	425
Fölmegyek a hegyre	387
Gazdag czángó volt az apám	429
Gyenge ifjucska kin törli szemeit	419
Gyere babám a kert mellé	70
Gyerünk koma a korcsmába	244
Győztünk, győztünk	364
Ha én páva volnék	5
Ha én rózsa volnék	36
Ha csak egy lovad van	222
Ha fölvetem paplanos ágyamat	63
Ha gyönyörüségesen	280
Hajnal, hajnal, hajnal akar lenni	34
Haj lapula, lapula	416
Hallottad-e hirét	399
Halok halálomért	91
Hajtsd ki babám az ökröket	65
Ha meghalok se bánom	292
Ha meguntad rózsám	71
Ha nekem szóltál volna	40
Ha nem voltál jó szerető	78
Ha te töled rózsám	24
Ha tudtad rózsám	52

DEENK Kézirattára Ms 58/1

	Lap.
Ha valaki vigan él	228
Ha van egy kis házam	282
Három árva sirdogálva	397
Három féle szeretöm volt	395
Három huszas, látod-e	101
Három legény áll az utczán	395
Hej a bönyi csárda	367
Hej amaz az én rózsám	278
Hej be szépen világít	22
Hej csillagom teremtette	99
Hej huj bazsalik	88
Hej huj Sobri pajtás	197
Hej lóra csikós lóra	221
Hej most élem világom	365
Hej pajtás, be nevetem	224
Hej pajtás igyunk	176
Hej páva, hej páva	5
Hervad a cziprusfa	68
Hervad az a rózsa	31
Hideg szél fú észak felöl	189
Hires vitéz az a Sobri	195
Hiven szerettem	13
Hol jártál violám	17
Hol voltál te kis nyulacska	44
Hozz bort korcsmárosné	210
Huss huss, ölbe huss	24
Huszárok, a katonák	363

Jaj be sáros ez az ut	64
Jaj be szegény legény vagyok	47
Jaj be szennyes a kendöje	83
Jaj de beteg vagyok	98
Jaj már mi nékünk	335
Járnak én utánam sirva	361
Jertek által, jó révészek	407
Jerünk, menjünk vendégségbe	182
Jó bor terem Esztergamban	166
Jó borunk van, ihatunk	168
Jó ló volt a fakó	380

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Népcsárdások

Ami papunk jó ember
De a mester gazember
Ucsu tóla motola
Fiendnek arra mi gondja.
A mészáros jó ember
A husz jól meg sonsolja
Ucsu dola motola
Sola sola sunsolja.
Jó dolga van a lánynak
Szerelöt szer magának
Ucsu dola motola
Fiendnek arra mi gondja.
Az ágy alatt a korló
Korlátöre az apró
Ucsu sly
Nincs is nekem ra gondom
Mert én azt csak úgy mondom
Ucsu dola sly.

(Kolonyi Géza)

Fiú a leány, nagy a csecse,
Az se tudja hova tegye,
Ha felvet a vállára,
Le dügg a tegye parizára.

(Csalán csárda)

Széna van az ólba, a Szénaszéróba
Mégsohollak rósam a gyász ajtóba
Ez vagyte nemlegény Nem azért szeretöm
Ezüstkel halászik, Nem a tányokkal (Gyöngy

Ezer nyolczszáz negyven keredik évben
Az ur Jösen lecsinnya é' földre
Közül nézi egész Magyar országot
Sánczolnak-e még a' szegény magyarok.
A' csillagok fekvésébe öttözek,
Az idéjek mindég rólam beszélnek
Az erdőbe nem lesz egy a' jó levél
Ha nem fujj á' Juniusi gyenge szél
Lipán dal verálom a' kamrom előtt
Legelesem vele a' szép zöld mezőt.
Nem hallom a' Kakó szeku szengését:
Megdöbben ecsu hogy levon-e a' bőrét.

(kolozsi népdal)

Volt nekem szeretőm
Falu végin kettő.
A' jó Jösen adta,
Meghalt mind a' kettő.
Egyiket temettem
Piros rósás kezébe;
Másikát temettem,
Szivem közepébe.
Egyiket önöztem,
Vizzel a Duna vízzel.
Másikát önöztem,
Szemem könnyeivel.
Árva vagyok, árva, az Jösen tudja,
Vegye vége az Jösenki az árvát látja
Vegye meg vegyen meg vagy ne vegyen se ha jó,
Vegyen se hadja, soha meg se áldja.

Jeszkó

	Lap.
Jó napot kedvesem	14
Jó napot vitézek	111
Jöjetek révészek, jöjetek át	406
Juttassa eszedbe	24
Kaka tövin költ a rucza	79
Kakas! isten jó napot	405
Kalapom szememre vágom	282
Karácson napjára	312
Karácson van ma	312
Kéka tövin költ a rucza	79
Kecskeméti csárdában	199
Kerek az én subám alja	100
Keresztények sirjatok	308
Kezdetben az ur isten	185
Kezemben a csákány	248
Kék eres a szőlőlevel	95
Kérik a szürömet	90
Kicsin vagyok én	71
Kifordítom, befordítom	214
Ki mit szeret, ha nem szép is	246
Kinek varrod rózsám, azt az inget?	397
Kis csupor nagy csupor	173
Kis csupor nagy csupor	172
Kisérj ki rózsám siromig	104
Kis kacsa fördik	415
Kis leány, hol anyád	455
Kivirágzott a diófa	413
Komáromtól zörög az ég	102
Konyhamesterséget	146
Korcsomaház a templomunk	434
Könyörülj, istenem	297
Köszönetem nyujtom	15
Kövessük Máriát	302
Krisztus urunknak	312
Lám megmondtam Angyal Bandi	192
Lám megmondtam bús gilicze	72

DEENK Kézirattára Ms 58/1

	Lap.
Lányok, lányok	428
Legyen ugy mint régen volt	342
Lovam rétbe nyugszik	430
Lóra csikós, lóra	221
Magamban nevetem	225
Magyar sziv váltig hiv	345
Mariskám, Mariskám	69
Már Belgrád a mi várunk	364
Már megmondtam rózsám	48
Már mi nálunk verbuválnak	351
Mátyást mostan választotta	319
Megiszom én a jó bort	166
Megöltek egy legényt	377
Megüzentem az édes anyámnak	38
Meg fogok házasodni	452
Meghalok Csurgóért	90
Meghalok meghalok	91
Meghalok meghalok	401
Meg kell a buzának érni	54
Megkérette anyámat	390
Megkötöm lovamat	81
Megsavanyult már az uj bor	155
Meg vagyok én búval rakva	201
Megváltam én szeretömtül	99
Megvettem a szeretömet	62
Melleden termett egy rózsa	69
Menj el édes fecském	88
Menj szeretöm ablakába	73
Menyasszony menyasszony	43
Még három hónapos koromban	175
Mért nem jöttél hozzám	26
Mig a világ világ lesz	90
Mig élek szép lélek	21
Mikor még én kicsin voltam	203
Mikor szürét nyakába	216
Mi légyen a házasság	252
Milliom teringettét	174
Minapában hogy kimentem	398

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Szeretlek...

Szeretlek én egyetlen egy virágom,
Szeretlek én biztos égkék világos
Szerelmem olly tiszta mint a csepp
A mellynek hó fejéről
Elszakik a' dél vad dagya
Kiviboliya kebléből!
Szemedben van Menyországom
Ezép szerencsédel kivül földi boldogságom,
Bogár hajad, gyöngy sor fogad,
Rósás ajkad édessége. —
Mind olly kedvesen előttem, —
Mert szegyagyok igézve! — / —

482

	Lap.
Minek sirsz kedvesem?	16
Minden falu édes hazám	80
Mint gerlicze madár	11
Mit busulsz kenyeres	198
Mohács, Mohács régi vérontás helye	333
Mondtam anyám, házasíts meg	56
Mostan hevertemben	247
Most jó szeretőt tartani	55
Most jöttem én Károlybul	223
Most két hete vagy három	102
Most van esztendeje	423
Módi jött be a lányoknál	240
Muzsla alatt egy nagy tó	181
Nagy a világ, végtül végig	214
Nagy madarat láték	434
Nálam kedves és szerelmes	108
Ne higyj a legénynek	428
Ne kapj ollyan nagyon	360
Nem anyától lettél	67
Nem átkozlak	39
Nem bánom hogy parasztá	217
Nem dicsérem, hogy szép	450
Nem jöttem volna én ide	93
Nem kell nekem köpenyeg	231
Nem messze van Budapest	97
Nem őrzöm én senki juhát	360
Ne ugorj ott, a hol árok nincsen	78
Nem ugy van most mint volt régen	343
Nem vagyok én oka semminek	77
Nem vagyok én paraszt ember	241
Nincs boldogtalanabb	283
Nincsen annak semmi baja	59
Nincsen e világon ennél	155
Nincsen e világon semmi	239
Nincsen kedvem nincsen	76
Nincsen kedvem nincsen	61
Nincsen szerencsésebb	285
Nincsen széna, nincsen abrak	211

DEENK Kézirattára Ms 58/1

495v

Vissza

496r

Lap.

Nincs szebb virág 84
Nosza felejtsük el bajunkat 157
Nosza örüljünk 161
Nyitra partján nevelkedett 66
Nyolczan vannak a mi ludaink 164
Nyugodjál már virágom 304

Panaszimat mondani nem merem 4
Pásztorok! keljünk fel 311
Pázsitos udvaron lakik 282
Pej paripám patkószege de fényes 212
Pej paripám patkó 213
Peringer kertjében 400
Pest mellett van egy kertecske 42
Piros alma, pirosodjál 455
Pirulj rózsa, pirulj 37
Pista szivem, be alhatnám 74

Rongyos a kend háza vége 451
Rongyos csárda, nincs teteje 206
Rózsa, rózsa, piros rózsa 76
Rózsa vagy, rózsa vagy 33
Rózsám kerte alatt mentem 35

Sárga ló, sárga ló, arany patkó rajta . . . 362
Sáros ez az utcza 58
Sem eső nem esik 29
Seregeknek hatalmas szent ura 310
Siessünk, siessünk 311
Sirhat az az édes anya 352
Soha sem vétettem 362
Sok ifju hullott a porba 168
Sokszor kértem én az istent 107
Sokszor vagyok nálad nélkül 68
Somogyvári kis erdőben 194

DEENK Kézirattára Ms 58/1

496v

Vissza

497r

	Lap.
Szabad péntek, szabad szombat	101
Szakajtottam rózsát fehéret	89
Szapora Margit, hol voltál?	393
Szatmár vármegyének	367
Szegény legény vagyok én	208
Szegény vagyok én	43
Szennyes ingem, szennyes gatyám	212
Szent Gergely doktornak	312
Szerelem, szerelem	427
Szeretem én magát nagyon	53
Szeretlek, szeretlek	424
Szerettelek, nem kellesz már	100
Szerettelek nem tagadom	44
Szépen szól a fülemile	202
Szíraszsz édesz anyám	421
Szomorú az idő	49
Szomorú hirt hoztak nekem	76
Szomorú már nekem	3
Szörnyű nagy romlásra készült	337
Szölötőke venyige	85

Találsz rózsám találsz	30
Teli szivünk örömmel	178
Tiszaháti kis leány	449
Tisza mellett van egy város	75
Tizenhat esztendös voltam	202
Töltsd meg frater poharamat	167
Tudod rózsám mit fogadtál	72
Tudja Bácska, mi a tus	163
Tul a vizen egy kisasszony	424
Tulsó soron a mí házunk	453

Vajjon ki kiabál	222
Vajjon mit irjak rózsámnak	19
Vajjon mit irjak rózsámnak	19
Van Pozsonyba három sárga	396
Van szeretöm kettö, három	55

DEENK Kézirattára Ms 58/1

	Lap.
Vasárnap bort iszom	159
Végig mentem udvarodon	93
Viczeispán perczeptor	243
Vidd el madár vidd el	431
Vigan barátim	152
Világ haszontalanság	235
Virágokbul lesz a koszorú	382
Viz, viz, viz, nincsen ollyan viz	183
Voltam én már gazdag is	43
Vöfélköszöntések	113—144
Zápor esö után	29
Mondák 1. 2. 3.	457
Jegyzetek	475

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Tartalom.

Előszó	V - XII.
Szerelmi dalok (1 könyv.)	3 — 104.
Lakodalmi ünnepélyi versezetek (2 k.)	107 — 148.
Bordalok (3-ik könyv)	150 — 186.
Haramia és pusztai dalok (4 k.)	189 — 232.
Gunydalok és rokon (5 könyv.)	235 — 268.
Komoly nemüek és rokon (6 könyv)	271 — 294.
Szenténeket (7-ik könyv) Imadalok	297 — 314.
Történeti Nemzetidalok (8 könyv)	317 — 348.
Katonai és hadidalok (9 könyv.)	351 — 368.
Romanczok és rokon (10 könyv)	371 — 402.
Játék és gyermek dalok (11 könyv)	405 — 416.
Csangódalok (12 könyv)	419 — 434.
Vegyesek (13 könyv.)	437 — 456.
Mondák (14 könyv Toldalékul)	459 — 473.
Jegyzetek	474 — 477.

Magyar Nemzeti Énekvilág.

Dalköltészeti Énekes könyvtára.

(Dalgyüjtemények-ből.)

I. Szerelmi zengzetek, népdalok. II. Lakodalmi, ünnepélyi dalzengelem. III. Asztali éneklés, Bordalok. IIII Csárdások, pusztai-betyárdalok. O. Gúnyversek: Tisztujitási-kortes dalok. Ó. Gyászversezet: Bús-dalok és komolycsák. Ö. Szent énekek: Pogány dalok, istenes-énekek, és regényészeti bübájos versezetek. Ö. Nemzeti, Történeti, vitézi, Táboxi hadi dalok és Indulók. Ö. Regedalok, regényszerüek. T. Vigdalok: tréfásak, furcsák stb.

Vissza

Czimkéri [illegible] Magyar lánc [illegible] dics hozományra szüzeinkben rejtegető
hölgyek Olvasmányai. Olvasó Czimzés alatt Dalos Könyvtárnyitó
dévaj-ország-Magyar-hivatalos-sal-sel-Domokos-Szerenay- [illegible] Szüzeny-
Magyar Nemzeti
Dalegyesületi.
Dal-ének, és vers-költemények Gyüjteménye.
összeszedve és gyüjtve
Kelecsényi József által 1850.
Ezen Tartalomnál rendezendő:
1ső Könyvben: Magyar országi Nemzeti dalai, a
Vitézség könyve: hős, üdv, hála és örömdalok.
2ik könyv. Gyász, és Jordalok, szomoru-
versezetek és siriratok - füzére. Imadalok.
3ik Könyv: Tanitó versezetek: Jel, bölcs, példa, hős
Emlék mondások Arany könyve.
4ik Könyv. Gunyorok: az Aszonyoknul, bor-
ivókhul - és egyebeknül furongató versek.
5ik Könyv: Tréfás dalok: Vig asztali dalok, da-
lok, furcsák, és enyelgős költemények könyve.
6ik Könyv: Cárdások és betyár dalok, dévaj-
pusztai, mezei ó korcsma daridók, egyveleg.
7ik Könyv: Elegyes költöi versezetek. Vegyes-
dalok a'deák, jogász, is Vasárnapi és ünnepi,
farsang és egyéb mulatozások éles köréből.
8ik Könyv: Játék dalok, és rimvers költemények
Mulatozások - Jel, szin és Virág beszéd titka könyvéből.
9ik Könyv: Költöi Történeti, Hadi, Tábori ha-
zonló tartalmu dalok - Indulók - és Toborzók - könyve.
10ik Könyv: Szerelmi dalok, vegyes Népdalok, Vőfé-
és egyéb szerelmes versezetek dalének - könyve.

Vége.

SAJTÓHIBÁK.

12. dalban 2. sor, más helyett olvasd mást.
123. d. 7. sor, kozzád h. olv. hozzád.
152. d. 12. sor, An h. olv. Az.
198. d. végsora némelly példányokban kis viradtig, olv. kiviradtig.
232. d. 5. sorában, egészséget h. olv. egyességet.
257. d. 7. sorában, agyom h. olv. agyon.
326. lapon 339. helyett olvasd 340.
383. dal 3. sorában, utunk helyett olv. utnak.

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

DEENK Kézirattára Ms 58/1

Vissza

DEENK Kézirattára Ms 58/1

DEENK Kézirattára Ms 58/1